Bundel van de Commissie Ruimte 2018-2022 van 23 juni 2021

Agenda bijlagen

Agenda_Commissie_Ruimte_23_juni_2021.pdf

1 Opening en vaststellen agenda

2 Inspraak

Gelegenheid voor inwoners om zich tot de commissie te richten over geagendeerde en niet-geagendeerde onderwerpen die tot de competentie van de commissie behoren.

3 Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering

De commissie wordt gevraagd de besluitenlijst van de vergadering van 19/26 mei jl. vast te stellen.

Concept-besluitenlijst_Commissie_Ruimte_19_mei_2021

4 Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties

De commissie wordt gevraagd de planningslijst en lijst toezeggingen en moties vast te stellen. De planningslijst is hierbij gevoegd. De moties en toezeggingen kunt u raadplegen in het RIS (Raadsinformatiesysteem) in iBabs.

210527 Planningslijst raad Zevenaar juli 2021

5 Z/21/387787 Jaarstukken 2020

De raad wordt voorgesteld:
1\. De jaarstukken 2020 vast te stellen;
2\. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3\. Voor de resterende uitvoeringskosten van de TOZO van € 217\.313 een nieuwe bestemmingsreserve te vormen en dit bedrag toe te voegen;
4\. Het restant van het voordelige resultaat 2020 van € 5\.350\.460 toe te voegen aan de algemene reserve\.

Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

Dossier 2478 voorblad

1026694 Raadvoorstel en raadsbesluit Jaarstukken 2020

1032000 Bijlage1 Jaarstukken 2020 Gemeente Zevenaar

1032292 Bijlage 2 Controleverklaring jaarrekening 2020 Zevenaar (w.g.)

1032291 Bijlage 3 Accountantsverslag 2020 Zevenaar (w.g.)

1031070 Reactie op accountantsverslag 2020

Behandelschema Jaarstukken 2020

210610 Behandeling Jaarstukken 2020.doc

210610 Raadsvergadering 7 juli.doc

Overzicht technische vragen en antwoorden fracties Jaarstukken 2020 versie 21 juni 2021.pdf

6 Z/21/387254 Kadernota 2022-2025

De raad wordt voorgesteld:
1\. in te stemmen met de inhoud en de voorstellen zoals deze zijn opgenomen in de Kadernota 2022\-2025;
2\. een bestemmingsreserve afschrijvingslasten locatie Vestersbos in te stellen;
3\. de Kadernota 2022\-2025 vast te stellen\.

Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

Dossier 2477 voorblad

1030695 Raadsvoorstel en raadsbesluit Kadernota 2022-2025

1031984 Kadernota 2022-2025.docx

Behandelschema Kaderbrief 2022 2025

210610 Behandeling Kadernota 2022.doc

RIB 2021-047 Effecten meicirculaire 2021 op Kadernota 2022-2025

Overzicht technische vragen en antwoorden fracties Kadernota 2022-2025 versie 21 juni.pdf

7 Z/20/365174 Uitvoering geven aan amendement 9 behorende bij het Herstelplan sociaaleconomische injectie Zevenaar

Er is een brief voor de raad ontvangen van MKB Zevenaar, Initiatiefgroep Raadhuisplein en Stichting Activiteiten Zevenaar over het amendement herstelplan (parkeren). De brief heeft op de lijst ingekomen stukken van de vergadering van 2 juni jl. gestaan. De brief kan meegenomen worden in de beraadslagingen.

De raad wordt voorgesteld:
1\. In te stemmen met bijbehorend voorstel dat ziet op de uitvoering van amendement 9 behorende bij raadsvoorstel INT/20/0980451\. Het gaat hierbij om een pakket van maatregelen met een totaalbedrag van € 1\.005\.000\,\-\.
2\. Het college te mandateren om voor het resterende bedrag binnen amendement 9 de maatregelen te laten nemen die passend zijn voor het sociaaleconomisch herstel\.

Portefeuillehouders: Nanne van Dellen en Belinda Elfrink

Dossier 2470 voorblad

1013903 Raadsvoorstel en raadsbesluit invulling amendement 9 herstelplan

1030890 Bijlage 1 Lijst met maatregelen ter uitvoering van amendement 9 behorende bij raadsvoorstel 4 november 2020

210526 Brief MKB Zevenaar, Initiatiefgroep Raadhuisplein en St. Activiteiten Zev. inzake amendement herstelplan (parkeren)

8 Z/20/376291 Nota Grondbeleid Gemeente Zevenaar 2021

De raad wordt voorgesteld om:
1\. De Nota Grondbeleid Gemeente Zevenaar 2021 vast te stellen;
2\. De Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar\, vastgesteld op 11 januari 2012\, in te trekken\.

Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

Dossier 2472 voorblad

1003280 Raadsvoorstel en raadsbesluit Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar 2021

1013246 Bijlage 1 Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar 2021

9 Z/21/390118 Vestiging voorkeursrecht in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' te Zevenaar (inclusief raadsvoorstel bekrachtiging geheimhouding)

De raad wordt voorgesteld om:
1\. Op grond van artikel 4 van de Wet voorkeursrecht gemeenten \(Wvg\) percelen\, gelegen in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' te Zevenaar\, aan te wijzen als gronden waarop de artikelen 10 tot en met 15\, 24 en 26 van de Wvg van toepassing zijn\. De percelen zijn aangegeven op het bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte grondplantekening "Wvg BusinessPark 7 Poort II" met nummer 373\.21\.8039\-GPN001 d\.d\. 17 mei 2021 en op de percelenlijst\, waarop zijn vermeld de in de aanwijzing opgenomen percelen\, de grootte van deze percelen en de namen van de eigenaren van deze percelen en van de rechthebbenden op de daarop rustende beperkte rechten\, een en ander naar de rechtstoestand van \(volledig bijgewerkt t/m\) 11 mei 2021 respectievelijk 12 mei 2021;
2\. De onder 1 bedoelde percelen aan te wijzen ten behoeve van de realisatie van de toegedachte bestemming 'Bedrijventerrein met bijbehorende voorzieningen'\, zoals \(indicatief\) aangeduid op de zaaknummer Z/21/390118 pagina 2 van 8 kaarten op pagina 62 en 92 in de door de raad op 20 februari 2013 vastgestelde 'Structuurvisie Zevenaar 2030';
3\. Dit besluit te nemen ter bestendiging van het besluit van 25 mei 2021 van het college van burgemeester en wethouders van Zevenaar\, welk besluit van rechtswege vervalt\, zodra dit raadsbesluit rechtskracht heeft;
4\. Dat dit besluit een maximale werkingsduur heeft van drie jaar\, tenzij voordien een bestemmingsplan \(of na inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsplan\) is vastgesteld dat kan dienen als grondslag voor continuering van het voorkeursrecht;
5\. Dit besluit te publiceren in de Staatscourant van 8 juli 2021\, kenbaar te maken conform de eisen welke artikel 7 lid 1 en 2 van de Wvg stelt en te registreren in het kader van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen\, zodat het voorkeursrecht met ingang van 9 juli 2021 rechtskracht heeft\.

Portefeuillehouders: Nanne van Dellen en Belinda Elfrink

Het college heeft geheimhouding gelegd op 3 bijlagen:
- *Ontwikkelingsperspectief BusinessPark 7Poort II*
- *Grondexploitatieberekening 7Poort*
- *Presentatie d.d. 26 mei 2021 Plancapaciteit 7Poort II*

De gemeenteraad dient de geheimhouding in de eerstvolgende raadsvergadering (7 juli) te bekrachtigen. Een raadsvoorstel en -besluit daartoe is hierbij gevoegd. De stukken liggen ter inzage bij de griffie. Voor het inzien van de stukken, gelieve van tevoren een afspraak met de griffie te maken.

Dossier 2484 voorblad

1029245 Raadvoorstel en concept raadsbesluit vestigen Wvg 7PoortII versie 26052021

1031252 Bijlage 1 Grondplantekening met kenmerk 373.21.8039-GPN001 d.d. 17 mei 2021

1031251 Bijlage 2 Percelenlijst

Z/21/392472 (1034060) Raadsvoorstel en -besluit bekrachtiging geheimhouding

21-525 210618 Beantwoording TV PvdA 210613 Vestiging voorkeursrecht (cie. Ruimte)

10 Z/18/314595 Beschikbaar stellen krediet herinrichting Raadhuisplein.

De raad wordt voorgesteld:
1\. in te stemmen met het definitief herinrichtingsontwerp van het Raadhuisplein;
2\. kennis te nemen van de ontvangen suggesties na de gegeven presentatie van het concept herinrichtingsontwerp en de wijze waarop met de suggesties is omgegaan;
3\. het uitvoeringskrediet van € 650\.000\,\- beschikbaar te stellen voor de uitvoeringsfase\.

Portefeuillehouder: Hans Winters

Dossier 2471 voorblad

1029423 Raadsvoorstel en raadsbesluit Beschikbaar stellen krediet herinrichting Raadhuisplein RVS

1030579 Bijlage 1 Lijst met suggesties online presentatie

1030581 Bijlage 2 Reactie Erfgoedcommissie

1030582 Bijlage 3 Ontwerp DO kostenraming

21-524 210617 Beantwoording TV 210613 PvdA Herinrichting Raadhuisplein

11 Z/21/381379 Bestemmingsplan Uitmeentsestraat 4 Giesbeek

De raad wordt voorgesteld om:
1\. Het bestemmingsplan 'Uitmeentsestraat 4 Giesbeek' ongewijzigd vast te stellen\, zowel in papieren vorm als digitaal\, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding\, regels en toelichting;
2\. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6\.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen\.

Portefeuillehouder: Hans Winters

Dossier 2466 voorblad

1026724 Raadsvoorstel en raadsbesluit Bestemmingsplan Uitmeentsestraat 4 Giesbeek

1010374 Bijlage 1 Toelichting

1010375 Bijlage 2 Regels

1010377 Bijlage 3 Verbeelding

1010379 Bijlage 4 Voortoets N2000

1010380 Bijlage 5 Ecologie

1010381 Bijlage 6 Aerius aanlegfase

1010382 Bijlage 7 Aerius gebruiksfase

1010387 Bijlage 8 Inrichtingsplan

1010389 Bijlage 9 Voorlopig ontwerp

21-521 Beantwoording 210611 TV PvdA Uitmeentsestraat Giesbeek - recreatiewoningen

21-529 Beantwoording 210615 TV GL bestemmingsplan Uitmeentsestraat 4 Giesbeek

12 Z/21/386116 Begroting RDL 2022-2025

De raad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen op de Begroting 2022 van Reinigingsdienst De Liemers.

Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf

Dossier 2455 voorblad

1025633 Raadsvoorstel en raadsbesluit Begroting RDL 2022-2025

1025651 Bijlage 1 Begroting RDL 2022-2025

21-523 210615 Beantwoording TV 210612 PvdA Begroting RDL

13 Stand van zaken project rijkswegen A15 / A12

Vanwege de importantie en impact van dit ruimtelijke project staat dit onderwerp als terugkerend onderdeel op de agenda. De portefeuillehouders informeren de commissie op hoofdlijn over de ontwikkelingen, voor de commissie is er gelegenheid tot het stellen van vragen en het voeren van onderling overleg.

14 Stand van zaken duurzaamheid

Vanwege de importantie en impact van dit project staat dit onderwerp als terugkerend onderdeel op de agenda. De portefeuillehouders informeren de commissie op hoofdlijn over de ontwikkelingen, voor de commissie is er gelegenheid tot het stellen van vragen en het voeren van onderling overleg.

15 Punten van orde commissie

De leden van de commissie kunnen agendaverzoeken aan de commissie voorleggen. Door de fractie van het CDA is bijgevoegd punt van orde/agenderingsverzoek inzake de verstedelijkingsstrategie ingediend. In deze vergadering wordt het onderwerp nog niet inhoudelijk besproken, maar wordt bij de overige fracties gepeild of, wanneer en op welke wijze het onderwerp geagendeerd kan worden. Het college heeft inmiddels aangegeven dat ze hiervoor in september/oktober een informatieavond willen beleggen. Het punt van orde kan dan met het akkoord vanuit de commissie vervolgens voorgelegd worden aan de agendacommissie.

Punt van Orde CDA voor de commissie Ruimte van 23 juni 2021 verstedelijkingsstrategie

16 Mededelingen portefeuillehouders

Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen.

17 Rondvraag

De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders.

18 Sluiting

Zevenaar, 4 juni 2021
Namens de Agendacommissie,
Ellen Hondelink-Rinsma, commissiegriffier

Agenda Commissie Ruimte 23 juni 2021

Tijd	19:30 uur
Locatie	Digitaal
Voorzitter	M.B.M. Jansen

1	**Opening en vaststellen agenda**
2	**Inspraak** Gelegenheid voor inwoners om zich tot de commissie te richten over geagendeerde en niet-geagendeerde onderwerpen die tot de competentie van de commissie behoren.
3	**Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering** De commissie wordt gevraagd de besluitenlijst van de vergadering van 19/26 mei jl. vast te stellen.
4	**Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties** De commissie wordt gevraagd de planningslijst en lijst toezeggingen en moties vast te stellen. De planningslijst is hierbij gevoegd. De moties en toezeggingen kunt u raadplegen in het RIS (Raadsinformatiesysteem) in iBabs.
5	**Z/21/387787 Jaarstukken 2020** De raad wordt voorgesteld: 1. De jaarstukken 2020 vast te stellen; 2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag; 3. Voor de resterende uitvoeringskosten van de TOZO van € 217.313 een nieuwe bestemmingsreserve te vormen en dit bedrag toe te voegen; 4. Het restant van het voordelige resultaat 2020 van € 5.350.460 toe te voegen aan de algemene reserve. Portefeuillehouder: Nanne van Dellen

6	**Z/21/387254 Kadernota 2022-2025** De raad wordt voorgesteld: 1. in te stemmen met de inhoud en de voorstellen zoals deze zijn opgenomen in de Kadernota 2022-2025; 2. een bestemmingsreserve afschrijvingslasten locatie Vestersbos in te stellen; 3. de Kadernota 2022-2025 vast te stellen. Portefeuillehouder: Nanne van Dellen
7	**Z/20/365174 Uitvoering geven aan amendement 9 behorende bij het Herstelplan sociaaleconomische injectie Zevenaar** Er is een brief voor de raad ontvangen van MKB Zevenaar, Initiatiefgroep Raadhuisplein en Stichting Activiteiten Zevenaar over het amendement herstelplan (parkeren). De brief heeft op de lijst ingekomen stukken van de vergadering van 2 juni jl. gestaan. De brief kan meegenomen worden in de beraadslagingen. De raad wordt voorgesteld: 1. In te stemmen met bijbehorend voorstel dat ziet op de uitvoering van amendement 9 behorende bij raadsvoorstel INT/20/0980451. Het gaat hierbij om een pakket van maatregelen met een totaalbedrag van € 1.005.000,-. 2. Het college te mandateren om voor het resterende bedrag binnen amendement 9 de maatregelen te laten nemen die passend zijn voor het sociaaleconomisch herstel. Portefeuillehouders: Nanne van Dellen en Belinda Elfrink
8	**Z/20/376291 Nota Grondbeleid Gemeente Zevenaar 2021** De raad wordt voorgesteld om: 1. De Nota Grondbeleid Gemeente Zevenaar 2021 vast te stellen; 2. De Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar, vastgesteld op 11 januari 2012, in te trekken. Portefeuillehouder: Nanne van Dellen
9	**Z/21/390118 Vestiging voorkeursrecht in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' te Zevenaar (inclusief raadsvoorstel bekrachtiging geheimhouding)** De raad wordt voorgesteld om: 1. Op grond van artikel 4 van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) percelen, gelegen in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' te Zevenaar, aan te wijzen als gronden waarop de artikelen 10 tot en met 15, 24 en 26 van de Wvg van toepassing zijn. De percelen zijn aangegeven op het bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte grondplantekening "Wvg Business-Park 7 Poort II" met nummer 373.21.8039-GPN001 d.d. 17 mei 2021 en op de

	percelenlijst, waarop zijn vermeld de in de aanwijzing opgenomen percelen, de grootte van deze percelen en de namen van de eigenaren van deze percelen en van de rechthebbenden op de daarop rustende beperkte rechten, een en ander naar de rechtstoestand van (volledig bijgewerkt t/m) 11 mei 2021 respectievelijk 12 mei 2021; 2. De onder 1 bedoelde percelen aan te wijzen ten behoeve van de realisatie van de toegedachte bestemming 'Bedrijventerrein met bijbehorende voorzieningen', zoals (indicatief) aangeduid op de zaaknummer Z/21/390118 pagina 2 van 8 kaarten op pagina 62 en 92 in de door de raad op 20 februari 2013 vastgestelde 'Structuurvisie Zevenaar 2030'; 3. Dit besluit te nemen ter bestendiging van het besluit van 25 mei 2021 van het college van burgemeester en wethouders van Zevenaar, welk besluit van rechtswege vervalt, zodra dit raadsbesluit rechtskracht heeft; 4. Dat dit besluit een maximale werkingsduur heeft van drie jaar, tenzij voordien een bestemmingsplan (of na inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsplan) is vastgesteld dat kan dienen als grondslag voor continuering van het voorkeursrecht; 5. Dit besluit te publiceren in de Staatscourant van 8 juli 2021, kenbaar te maken conform de eisen welke artikel 7 lid 1 en 2 van de Wvg stelt en te registreren in het kader van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, zodat het voorkeursrecht met ingang van 9 juli 2021 rechtskracht heeft. Portefeuillehouders: Nanne van Dellen en Belinda Elfrink Het college heeft geheimhouding gelegd op 3 bijlagen: • Ontwikkelingsperspectief BusinessPark 7Poort II • Grondexploitatieberekening 7Poort • Presentatie d.d. 26 mei 2021 Plancapaciteit 7Poort II De gemeenteraad dient de geheimhouding in de eerstvolgende raadsvergadering (7 juli) te bekrachtigen. Een raadsvoorstel en -besluit daartoe is hierbij gevoegd. De stukken liggen ter inzage bij de griffie. Voor het inzien van de stukken, gelieve van tevoren een afspraak met de griffie te maken.
10	**Z/18/314595 Beschikbaar stellen krediet herinrichting Raadhuisplein.** De raad wordt voorgesteld: 1. in te stemmen met het definitief herinrichtingsontwerp van het Raadhuisplein; 2. kennis te nemen van de ontvangen suggesties na de gegeven presentatie van het concept herinrichtingsontwerp en de wijze waarop met de suggesties is omgegaan; 3. het uitvoeringskrediet van € 650.000,- beschikbaar te stellen voor de uitvoeringsfase. Portefeuillehouder: Hans Winters

11	**Z/21/381379 Bestemmingsplan Uitmeentsestraat 4 Giesbeek** De raad wordt voorgesteld om: 1. Het bestemmingsplan 'Uitmeentsestraat 4 Giesbeek' ongewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting; 2. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen. Portefeuillehouder: Hans Winters
12	**Z/21/386116 Begroting RDL 2022-2025** De raad wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen op de Begroting 2022 van Reinigingsdienst De Liemers. Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf
13	**Stand van zaken project rijkswegen A15 / A12** Vanwege de importantie en impact van dit ruimtelijke project staat dit onderwerp als terugkerend onderdeel op de agenda. De portefeuillehouders informeren de commissie op hoofdlijn over de ontwikkelingen, voor de commissie is er gelegenheid tot het stellen van vragen en het voeren van onderling overleg.
14	**Stand van zaken duurzaamheid** Vanwege de importantie en impact van dit project staat dit onderwerp als terugkerend onderdeel op de agenda. De portefeuillehouders informeren de commissie op hoofdlijn over de ontwikkelingen, voor de commissie is er gelegenheid tot het stellen van vragen en het voeren van onderling overleg.
15	**Punten van orde commissie** De leden van de commissie kunnen agendaverzoeken aan de commissie voorleggen. Door de fractie van het CDA is een punt van orde/agenderingsverzoek inzake de verstedelijkingsstrategie ingediend. In deze vergadering wordt het onderwerp nog niet inhoudelijk besproken, maar wordt bij de overige fracties gepeild of, wanneer en op welke wijze het onderwerp geagendeerd kan worden. Het college heeft inmiddels aangegeven dat ze hiervoor in september/oktober een informatieavond willen beleggen. Het punt van orde kan dan met het akkoord vanuit de commissie vervolgens voorgelegd worden aan de agendacommissie.

16	**Mededelingen portefeuillehouders** Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen.
17	**Rondvraag** De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders.
18	**Sluiting**

Zevenaar, 4 juni 2021
Namens de Agendacommissie,
Ellen Hondelink-Rinsma, commissiegriffier

Besluitenlijst Commissie Ruimte 19 mei 2021 (voortzetting op woensdag 26 mei 2021)

Tijd	19 mei 2021: 19:30 – 22:30 uur 26 mei 2021: 19:30 – 20:30 uur
Locatie	Digitaal
Voorzitter	Maaike Jansen
Aanwezigen	Lokaal Belang: Edwin Buil, André Bulten, Roy van Essen en Dorien Riswick-Keultjes; CDA: Tonny Meijer (alleen 19 mei), Boudewijn van de Kroon en Henk Visser; Sociaal Zevenaar: Paul Freriks; GroenLinks: Bart Kagei; PvdA: Marcel Lap; SP: Lotte van der Velden; D66: Erik Verkampen en VVD: Twan Vreman.
Afwezigen	7 april: Frank Evers (CDA) en Marga Dunnink (SP) 14 april: Frank Evers (CDA), Tonny Meijer (CDA) en Marga Dunnink (SP)
Collegeleden	Carla Koers, Hans Winters, Belinda Elfrink

1	**Opening en vaststellen agenda** De vergadering wordt om 19.30 uur door de voorzitter geopend. Er wordt een mededeling door de voorzitter gedaan over een niet openbaar gedeelte aan het einde van deze vergadering waarin het college een mededeling zal doen vergezeld van een presentatie. De voorzitter stelt voor de agenda te wijzigen in die zin dat agendapunten 6, 10 en 11 in verband met de inspraak naar voren worden gehaald. De commissieleden gaan hiermee akkoord.
2-2a	**Inspraak (insprekers 1 en 2)** Gelegenheid voor inwoners om zich tot de commissie te richten over geagendeerde en niet-geagendeerde onderwerpen die tot de competentie van de commissie behoren. Er hebben zich 4 insprekers gemeld: **2a** 1. mevrouw C. (Chantal) Spoelstra inzake procesgang en openstaande vragen betreffende project nieuwbouw Noordeinde (staat niet op agenda) 2. de heer G.J. (Gert-Jan) van Kempen inzake agendapunt 10 "Burgerbrief 7 maart 2021 verzoek flexibele toepassing bestemmingsplan Babberichseweg

	perceel F-4586" **2b** 3. de heer B. (Bert) Berghoef namens de Nederlandse Bijenhouders Vereniging inzake agendapunt 11 "Brief Nederlandse Bijenhouders Vereniging van 6 april 2021 inzake bijenkasten en omgevingswet + raadsinformatiebrief (RIB) 2021-027 inzake vergunning en handhaving kleine bouwwerken" **2c** 4. de heer J. (Joris) Köning namens de buurt inzake noordzijde A12/Zweek-horst m.b.t. het toepassen van de zonneladder bij de realisatie van zonneparken (heeft relatie met agendapunt 6 RES 1.0) De inspreekteksten – indien aangeleverd - zijn in iBabs toegevoegd aan dit agendapunt. Ad 1: Na de inspraak wordt er nog met inspreekster gesproken over de beantwoording van de vragen van inspreekster door het college en het doorlopen participatieproject. De VVD stelt een interpellatiedebat over burgerparticipatie voor. Ad 2. Na de inspraak worden er aan inspreker nog vragen gesteld over de toetsing van de landelijke regels waar gemeenten niet van mogen afwijken, de tijdelijkheid van de woning, de verkeersveiligheid m.b.t. de afrit Babberichseweg, lintbebouwing en de wijze waarop de woning zelfvoorzienend is op het gebied van gas, water en licht.
10	**Burgerbrief 7 maart 2021 verzoek flexibele toepassing bestemmingsplan Babberichseweg perceel F-4586** Geagendeerd op verzoek van de fractie van Sociaal Zevenaar (raadsvergadering 21 april 2021). De fractie wil graag de mogelijkheden hiertoe bespreken. *Commissie* In het debat gaan de commissieleden in op de participatie, lintbebouwing, tiny houses, duurzaamheid en biodiversiteit, de verkeersveiligheid, de geschiktheid van de locatie en het eventueel uitwijken naar een andere locatie die hiervoor beter geschikt is, de landelijke wetgeving en het provinciaal beleid en het volgen van de normale bouwprocedures. *College* College laat weten dat er wel een kans geboden is om in gesprek te gaan en vindt het lastig om inhoudelijk op deze kwestie in te gaan omdat er nog geen afweging heeft plaatsgevonden. Het college acht het wellicht verstandig om een gesprek te laten plaatsvinden. De gemeente Almere (en ook andere gemeenten) geeft plekken aan voor tijdelijke woningbouw en de portefeuillehouder wil dit graag verkennen. Er is wel een ordentelijke concept-

	aanvraag noodzakelijk om te beoordelen of maatwerk mogelijk is. Wat het provinciaal beleid betreft: daar wordt nog naar gekeken. Of de locatie geschikt is wordt nog op zijn merites beoordeeld.
2b	**Inspraak (vervolg)** De heer B. (Bert) Berghoef spreekt in namens de Nederlandse Bijenhouders Vereniging inzake agendapunt 11 "Brief Nederlandse Bijenhouders Vereniging van 6 april 2021 inzake bijenkasten en omgevingswet + raadsinformatiebrief (RIB) 2021-027 inzake vergunning en handhaving kleine bouwwerken" Aan inspreker worden door de commissieleden nog enkele vragen gesteld over de omvang van de bijenkast in relatie tot de WABO, of de bijenkast een tijdelijke locatie heeft vanwege het foerageren, de hoeveelheid bijenkasten die een imker gemiddeld heeft, of inspreker een dergelijke casus zoals in Zevenaar al eens eerder heeft meegemaakt, eventuele handhavingsverzoeken in Zevenaar en de soorten bijenkasten die er zijn.
11	**Brief Nederlandse Bijenhouders Vereniging van 6 april 2021 inzake bijenkasten en omgevingswet + raadsinformatiebrief (RIB) 2021-027 inzake vergunning en handhaving kleine bouwwerken** Geagendeerd op verzoek van de fracties van Lokaal Belang, D66 en VVD (raadsvergadering 21 april 2021). De fractie van Lokaal Belang wil zowel de brief als de RIB in samenhang bespreken met het verzoek aan het college om het standpunt hierover te bepalen. De fractie van de VVD wil graag in de commissie een debat over dit onderwerp laten plaatsvinden. De SP laat weten niet deel te nemen aan het debat. De voorzitter verzoekt de commissie om in de discussie geen link te leggen met het handhavingsverzoek. *Commissie* De commissieleden stellen nog vragen en maken opmerkingen over het al dan niet aanmerken van bijenkasten/bijenkorven (maar ook kleine dierenhokken) als bouwwerken en de afmetingen erbij, of er een vergunning nodig is voor het plaatsen van een bijenkast, het eventueel legesvrij maken van kleine (dieren)bouwwerken, het plaatsen van bijenkasten in relatie tot de APV en de WABO, de diverse soorten bijenkasten (bijenkast of bijenstal) en het voeren van beleid hierop. *College* Het college laat weten dat deze RIB is opgesteld naar aanleiding van de motie. Om dit moment voert het college hier geen actief beleid op. Volgens college zijn er nu geen koppelingen met het handhavingsverzoek. Er lopen geen handhavingsverzoeken voor deze kleine bijenkasten. College heeft met imkervereniging hierover gesproken. Bijenkasten worden ongemoeid gelaten. Alleen bij klachten wordt er gekeken naar vergunningen etc. Legeskosten

	spelen daarbij ook een rol. Niet alleen de maatvoering is maatgevend, maar ook de plaats. Er zijn nu nog enige beperkingen volgens de WABO en dat is complex. Soms moet een situatie ter plekke bekeken worden om te zien of iets vergunningsplichtig is. Lokaal Belang laat weten te kijken of regelgeving/vergunningstraject etc. ten aanzien van bijenkasten in een motie versneld kan worden.
2c	**Inspraak (vervolg)** De heer J. (Joris) Köning spreekt namens de buurt in over de noordzijde A12/Zweekhorst m.b.t. het toepassen van de zonneladder bij de realisatie van zonneparken (heeft relatie met agendapunt 6 RES 1.0). Inspreker vraagt zich af waarom de zonneladder van de Gelderse Milieu Federatie niet wordt toegepast. Ook de Provincie heeft op deze zonneladder gewezen. De voorkeurslocatie Oude Steeg valt niet binnen de zonneladder. Inspreker roept de commissie op om naar andere locaties te kijken en wil graag met de commissie- en raadsleden hierover in gesprek gaan, ook op de locatie zelf. Door de commissieleden worden geen vragen meer gesteld aan inspreker.
6	**Z/21/386341 Raadsvoorstel vaststellen Regionale energiestrategie Arnhem Nijmegen 1.0** De raad wordt voorgesteld: 1. Kennis te nemen van de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES-AN 1.0) Regio Arnhem Nijmegen; 2. De RES-AN 1.0 vast te stellen met dien verstande dat: a. de gemeente zich vooralsnog zal richten op 4 lopende projecten voor zonneparken en nog geen invulling/uitwerking geeft aan het regionale zoekgebied; b. de gemeente niet kan instemmen met de aanduiding van Verkenningsgebieden windturbines op het grondgebied van de gemeente Zevenaar ten behoeve van agenda RES-AN 2.0. *Commissie* In het debat gaan de commissieleden in op windturbines (eisen stellen aan de hoogte hiervan in relatie tot bebouwing), het zoveel mogelijk energie halen uit natuurlijke bronnen, de zorgen over het inkopen van afval voor de verwarming van de stad terwijl het restafval zal afnemen en waarbij er een afhankelijkheid is van één partij, de onmogelijkheid van boeren om gebruik te kunnen maken van subsidies doordat er niet teruggeleverd wordt en of dit ook in Zevenaar aan de orde is, de participatie van de buurt, het kijken naar andere gebieden waar minder weerstand is, het gebruik van de zonneladder en de uitleg hierover, de rol van de NME/energiecoaches, zonne-energie op daken, het verkenningsgebied Zweekhorst/A12, het in de regio kijken naar een eerlijke en redelijke verdeling in RES 2.0, de vervuiling van het grondwater, geothermie, het storten van gelden in een leefbaarheids- of duurzaamheidsfonds zodat de

	gemeente iets voor inwoners kan betekenen en het verhogen van draagvlak onder de inwoners. *College* Het college deelt de zorgen over de inkoop van afval. De AVR kijkt ook naar alternatieven om de warmte-opwek te verzorgen. Er is een beperking wat de energie op daken betreft, ook in Zevenaar. De verdeelstations zijn bijna allemaal vol en al 3 keer opgeschaald. Liander is met dit probleem bezig. De verkenningsgebieden zijn geen zoekgebieden. Het college gaat hiermee aan de slag met partners/gemeenten in de omgeving. Het college vindt de opmerking betreffende de eisen aan windturbines een interessante en neemt deze als aanvullende eisen mee in de afwegingen/kaders. Er zijn 2 verkenningsgebieden buiten het toets- en afwegingskader waarvan er één ligt bij de Zweekhorst/A12-verdeelstation. Het college heeft hiervoor nog geen afweging gemaakt en de participatie zal hierin meegenomen worden. Het rapport seismisch onderzoek heeft het college nog niet gezien. Mocht geothermie er komen, dan duurt dat nog zeker 10-15 jaar volgens het college. Het college gaat nu aan de slag met zon, wind en water. <u>Conclusie</u> Het voorstel wordt als BESPREEKSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.
3	**Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering** De commissie wordt gevraagd de concept-besluitenlijst van de vergadering van 7/14 april vast te stellen. De besluitenlijst wordt akkoord bevonden. Er wordt nog een vraag gesteld over de toegezegde raadsinformatiebrief over Noordeinde. Deze vraag wordt schriftelijk beantwoord.
4	**Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties** De commissie stelt de planningslijst en lijst toezeggingen en moties vast.
16	**Rondvraag** De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders. Er zijn van tevoren 3 schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording ingediend: - door Lokaal Belang inzake doden eikenprocessierupsen met xentari - door de PvdA inzake de campagne "Maai Mei Niet" - door de VVD inzake Stelconplaten BAT terrein De fractie van de VVD vraagt aan de andere fracties hoe zij staan tegenover een interpellatiedebat betreffende project Noordeinde. De fracties van Lokaal Belang en de SP zijn van mening dat dit wel een heel zwaar middel is in deze fase van het proces. De fractie van de SP stelt voor het onderwerp als Punt van Orde in te brengen in de commissie. De fractie van Sociaal Zevenaar is van oordeel dat het onderwerp zich minder goed leent

	voor een interpellatiedebat. De fractie van de CDA vraagt zich af het voeren van een interpellatiedebat in de raad van 7 juli a.s. wel opportuun is. Er worden verder nog vragen gesteld over de toilet bij de Breuly, de aanbiedplaatsen van afvalcontainers waar veel inwoners niet blij mee zijn maar hiervoor geen gehoor krijgen bij de gemeente en wanneer de eerder door inspreekster gestelde vragen over project Noordeinde door het college beantwoord worden. *College* - Het college gaat ervan uit dat de toilet bij de Breuly in mei komt. - Wat de aanbiedplaatsen van afvalcontainers betreft (met name Gelders Eiland) zegt het college dat er breder naar gekeken wordt en of er maatwerk geleverd gaat worden. - Doden eikenprocessierupsen met xentari: 3700 eiken in Zevenaar worden behandeld vanwege ernstige klachten van inwoners in 2018. De gezondheid en veiligheid van inwoners spelen een belangrijke rol. Bestrijding vindt als eerste plaats bij scholen, fietspaden etc. Er worden vlinderkaarten gebruikt en op die locaties wordt xentari niet gebruikt. Het college volgt de ontwikkelingen op het gebied van ecologische bestrijding (bermbeheer, rupson). In Babberich is een proef gedaan met rupson waarbij ook andere rupsen dood zijn gegaan met als gevolg dat er minder voer is voor de mezen. Daar waar nestkasten hangen (o.a. bij de tunnel Angerlo) wordt geen xentari gebruikt. Het was zo droog dat xentari meer gebruikt is. Het middel is door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden wel toegelaten als biocide. Het kan en mag ingezet worden als bestrijdingsmiddel en dat wil het college op dit moment niet anders doen. Als de plaagdruk afneemt zal overgegaan worden op curatieve en preventieve bestrijding en zal ook meer gekeken worden naar ecologie en biodiversiteit, maar de volksgezondheid staat voorop. Het college blijft advies inwinnen en zaken afstemmen met andere gemeenten. - Maaien in mei: college is niet op hoogte van de campagne. Op dit moment hebben we een beeldkwaliteitsniveau basis en daar handelt college naar. Maaibeleid kan in de toekomst anders worden, daar komt college op terug. College gaat aan de slag met biodiversiteit. Deze zal zoveel mogelijk gestimuleerd worden, ook via inwoners. - Openstaande vragen inspreekster over project Noordeinde: college laat weten dat er veel telefonische gesprekken zijn geweest met inwoners. Inspreekster heeft dat gevoel niet, maar college heeft het niet op die manier ervaren. College kan de vragen deels beantwoorden omdat er ook vragen in zitten die voor een deel in de overeenkomst zitten. Het college heeft aangegeven dat initiatiefnemers de participatie moeten doen met de aannemer. Omwonenden willen over het plan praten, maar de bouwkavel en hoe er gebouwd wordt staat al vast. <u>Toegezegd wordt dat de vragen uit de inspraak van werkgroep project Noordeinde in de commissie Ruimte van 7 april jl. betreffende de woontoren/ project Noordeinde binnen 2 weken beantwoord zullen worden.</u> De vraag van de VVD over de stelconplaten wordt schriftelijk beantwoord.

	De vergadering is om 22.30 uur geschorst en is op woensdag 26 mei voortgezet.
5	**Z/21/386071 1e Voortgangsrapportage 2021 (VGR)** De raad wordt voorgesteld: 1. de 1e voortgangsrapportage 2021 vast te stellen; 2. in te stemmen met de rubrieken 'voorstel raad' zoals bij de activiteiten met een oranje en rode status is aangegeven; 3. het nadelige saldo van deze rapportage ten laste te brengen van het begrotingsresultaat. *Commissie* De commissieleden stellen vragen en maken opmerkingen over de verhoging van het krediet voor het BAT-terrein (voorterrein), het doortrekken van de A12 en komst 2e viaduct in relatie tot de komst van de Factory Outlet Zevenaar en het steeds uitstellen van het uitgeven van de gronden (wat zijn de risico's?), het voor kennisgeving aannemen van de VGR in plaats van deze vast te stellen, het ontbreken van transparantie van de financiële gevolgen van enkele voorstellen, het opstellen van de economische visie, het ontbreken van het budget voor Fairtrade, het onderzoek m.b.t. verzelfstandiging NME, het budget, tijdpad en de plannen voor het energie neutraal maken van de eigen organisatie, het opgenomen tekort van de toeristenbelasting vanwege corona en of het verlies nog door het Rijk gecompenseerd wordt, het ontbreken van concrete plannen voor wat betreft Zevenaar CO_2 neutraal voor 50% over 4 jaar, het inhuren van personeel voor diverse projecten, de kosten voor de gemeente betreffende de Kerkenvisie, het woningtekort en het snel realiseren van de ontwikkeling van bouwgrondlocaties, het krediet voor de bestrijding van de processierups en het ontbreken in de VGR van de kop van Tolkamer en de brug Elten. *College* - FOZ: medio dit jaar wordt de gronduitgifte tot stand gebracht. *Bij portefeuillehouder Van Dellen zal nagegaan worden wat de stand van zaken is m.b.t. de gronduitgifte Factory Outlet Zevenaar (de gronden zouden in januari geleverd worden) en bij wie het risico ligt*. Het uitvoeringsprogramma wordt bij de volgende VGR meegenomen. - Het tekort toeristenbelasting is een schatting. *Er komt nog een antwoord op de vraag of de verliezen ten aanzien van de toeristenbelasting nog gecompenseerd worden door het Rijk.* Het college komt via een RIB of informatieve bijeenkomst (via agendacommissie) terug op de stand van zaken (merkenconcept, marketingstrategie). - Het budget voor Fairtrade was wegbezuinigd, maar wordt weer opgevoerd in de Kadernota. - Het college is in goede onderhandeling met een partner over de verzelfstandiging van de NME. De bezuinigingscijfers komen nog en het college zal kijken of zij deze cijfers naar de raad kunnen doen toekomen. De instandhouding van de NME kost geld.

	- Het energieneutraal maken van de eigen organisatie heeft de raad zelf on hold gezet. Er wordt wel gekeken naar ons eigen energieverbruik. Het Plan van Aanpak (wat is er tot nu toe gedaan binnen het beschikbare budget) kan in een RIB naar de raad toekomen, de kosten komen in de Kadernota. De energieprestatieladder kan toegezonden worden naar de raads- en commissieleden. Zodra het college weer financiële middelen krijgt via de Kadernota, kan ook weer verder gegaan worden met de energieprestatie-ladder. - Er is geen ambtelijke capaciteit voor de Kerkenvisie. Hiervoor is subsidie bij het Rijk aangevraagd en die is verkregen. Dit geldt voor meerdere zaken die erg specialistisch zijn. - Eikenprocessierups: bij de bezuinigingsronde is deze per ongeluk eruit gehaald, zat in openbaar groen. Het is een wettelijke opgave om de processierups te bestrijden, vandaar dat deze er nu in zit. - Brug Elten etc.: hierover is geen voortgang te melden, komt terug in Kadernota - Krediet BAT-terrein: dit gaat om extra budget dat niet is voorzien. Het gaat met name om de rand en achterzijde van de Turmac Cultuur Fabriek. *Conclusie* Aangezien de VGR ook besproken wordt in de andere commissies wordt het onderwerp als BESPREEKSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.
7	**Z/20/355142 Jaarrekening 2020 en begroting 2022 Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)** De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de jaarrekening 2020 en een zienswijze in te dienen tegen de begroting 2022 van de ODRA. Lokaal Belang complimenteert de ODRA met de bezuiniging van 7000 euro zonder dat er taken in het gedrang zijn gekomen en laat weten tegen de vorming van een bestemmingsreserve batig saldo te zijn. <u>Conclusie</u> Het voorstel wordt als HAMERSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.
8	**Z/21/386116 Jaarrekening RDL 2020 en Kaderbrief 2022** De raad wordt voorgesteld: 1. Geen reactie te geven op de jaarrekening 2020 van Reinigingsdienst De Liemers. 2. Geen reactie te geven op de Kaderbrief 2022. *Commissie* In het debat gaan de commissieleden in op de inspanningen die door het personeel zijn verricht bij de RDL/op het aanbiedstation vanwege het feit dat het aanbod van afval enorm is toegenomen, de vraag of de Europese aanbestedingsregels wel altijd goed zijn nageleefd, de aanbevelingen in de accountantsverklaring en welke acties het college hierin gaat ondernemen, de

	(uniforme) tariefstelling, de status m.b.t. de afvalcontainers hoogbouw, de stijging van de kosten van afvalverwerking en een eventuele verwijderings-bijdrage op meubelen. *College* Het college heeft de aanbevelingen in de accountantsverklaring ten aanzien van de aanbesteding goed ter harte genomen en gaat erop acteren en het beter doen. Bijna alle acties zijn al uitgezet en opgepakt. De weegbrug is er nog niet. Er zullen 2 weegbruggen aangeschaft worden. Er zijn vaste prijsafspraken voor wat betreft de volumes. Dat is afhankelijk van diverse zaken (bijv. schommelingen in prijs papier) en daarom moet er wel enige flexibiliteit in gehouden worden. De accountant gaat hiermee akkoord. De ondergrondse containers zijn aanbesteed, er zal binnenkort tot uitvoering overgegaan worden. Wat de kostenstijging betreft hoopt het college dat er daardoor minder gebracht gaat worden. <u>Conclusie</u> Het voorstel wordt als HAMERSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.
9	**Z/21/385342 Beschikbaar stellen krediet 2de fase revitalisering Tatelaar voor Toekomstbestendig bedrijventerrein Hengelder en Tatelaar** De raad wordt voorgesteld € 50.000,- beschikbaar te stellen van het krediet van € 500.000,- revitalisering 2de fase Tatelaar ten behoeve van een Actieplan voor het toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen Hengelder en Tatelaar. De commissie gaat akkoord met voorliggend voorstel. <u>Conclusie</u> Het voorstel wordt als HAMERSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.
12	**Stand van zaken project rijkswegen A15 / A12** *College* Het ligt op dit moment stil. Rijkswaterstaat is druk bezig met de stikstof-depositie voor de Raad van State. Er is niets nieuws te melden.
13	**Stand van zaken duurzaamheid** *College* De eindrapportage energietransitie Angerlo komt na de zomer, deze moet nog iets verfijnd worden.
14	**Punten van orde commissie** Er zijn geen punten van orde aangedragen.

15	**Mededelingen portefeuillehouders** *College* Het college doet nog enkele mededelingen over: - de cofinanciering van de Provincie ten aanzien van het herstelplan. De koers is gewijzigd. Dit moet nu lopen via de bestaande middelen van de gemeente of de Groene Metropoolregio. Ambtenaren van de Provincie en ambtenaren van onze gemeente zijn om tafel gezet om te kijken welke bestaande middelen we hebben. We krijgen de cofinanciering wel. - 19 en 20 mei zijn er bewonersbijeenkomsten met tijdzones geweest over de plannen van het voorterrein BAT. Voor het voorterrein gaat medio juli de aanbesteding plaatsvinden. De werkzaamheden zijn dan van september t/m november 2021. De klankbordgroep gaat in overleg met de mensen van de Kerkstraat. Er lopen wel wat procedures met enkele ondernemers van de Kerkstraat maar deze zijn tot een goed einde gebracht. Trouwerijen zullen gewoon door kunnen blijven gaan en overlast zal zoveel mogelijk beperkt worden. Wat de ontsluiting en verkeersontwikkelingen betreft (parkeerterrein spoor en Babberichseweg) is het college naar opties aan het kijken en mogelijkheden aan het onderzoeken, ook voor wat betreft de Stationsstraat. De knip die gemaakt wordt heeft ook te maken met wat er via de Babberichseweg ontsloten mag en kan worden. De raad wordt hierover nog ingelicht.
17	**Sluiting** De voorzitter sluit onder dankzegging de vergadering om 20.30 uur.

PLANNING RAAD

Planning RAAD 2021	Onderwerp	Commissie	Type stuk	Portefeuille-houder	Status / intern	Afdeling
Raad	**7 juli 2021**					
7 juli 2021	Kadernota en jaarstukken (2 raadsvoorstellen)	alle commissies	Rv	college		
7 juli 2021	Herstelplan: amendement 9 raadsvoorstel 4 november 2020	alle commissies	RV	Van Dellen en Elfrink	Op basis van behandeling in de commisses april geagendeerd als raadvoostel in juli	PD
7 juli 2021	Uitvoeringsrapportage grondexploitaties	Middelen	Rv	Van Dellen	Gebruikelijk is om dit stuk, samen met de jaarrekening aan de raad aan te bieden	RO
7 juli 2021	Begroting 2022 SALD	Middelen	Rv			
7 juli 2021	Jaarverslag GO 2020 en Jaarverslag TEB 2020 (Groene Metropoolregio - GMR)	Middelen	Rv			Staf
7 juli 2021	Regionale Agenda en begroting 2022 Groene metropoolregio 2022	Middelen	Rv			Staf
7 juli 2021	Wijziging Gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio	Middelen	Rv			Staf
7 juli 2021	Begroting Reinigingsdienst De Liemers (RDL) 2022-2025	Ruimte	Rv		mogelijkheid om een zienswijze in te dienen	
7 juli 2021	Nota Grondbeleid	Ruimte	Rv	Winters	concept behoefte nog aanpassingen en aanvullingen. Daardoor is de raad van juni niet haalbaar.	RO
7 juli 2021	Vestigen Voorkeursrecht voor BusinessPark 7Poort II	Ruimte	Rv	Van Dellen	TOT EIND MEI VERTROUWELIJK!	RO
7 juli 2021	Bestemmingplanplan Uitmeentsestraat 4 2020	Ruimte	Rv	Winters		RO
7 juli 2021	Beschikbaar stellen krediet herontwikkeling Raadhuisplein	Ruimte	Rv	Winters/Koers		BOR
7 juli 2021	Concept begroting 2022 Veilig Thuis	Samenleving	Rv	Elfrink	Verplaatst van juni naar juli De conceptbegroting 2022 was nog niet ontvangen.	MO
Raad	**29 september 2021**					
29 september 2021	Bestemmingsplan Hoogeweg 23C te Pannerden	Ruimte	Rv	Winters		RO
29 september 2021	Koersdocument omgevingsvisie	Ruimte	Rv	Winters		RO
29 september 2021	Wijk van de Toekomst Angerlo: definitief Warmte transitieplan	Ruimte	Rv	Koers	Nog niet alle resultaten van de diverse onderzoeken zijn ontvangen. Daardoor wordt dit agendapunt doorgeschoven.	RO
29 september 2021	Participatiebeleid	nog niet bekend	Rv	Van Riswijk en Winters	in overleg met PH's verplaatst naar na de zomer ivm participatie op particpatie	RO
29 september 2021	Verordening Wmo 2022	Samenleving	Rv	Winters		MO
29 september 2021	Verordening Jeugdwet 2022	Samenleving	Rv	Winters		MO
29 september 2021	Besluitvorming decentralisatie Beschermd Wonen (Beschermd Thuis)	Samenleving	RIB	Winters	Afhankelijk van datum doordecentralisatie beschermd wonen	MO
29 september 2021	Aanpassing Woonplaatsbeginsel (Jeugdwet per 01-01-2022)	Samenleving	Rv	Winters	e.e.e. is afhankelijk van de inwerkingstredingdatum van de aanpassing van de Jeugdwet. In juli is nog onvoldoende duidelijk over de implementatie voor besluitvorming in de raad.	MO
29 september 2021	Beleidsplan Sport Gemeente Zevenaar 2021	Samenleving	Rv	Van Dellen	ivm uitval personeel en vertraging in het proces is dit uitgesteld met twee maanden.Uitstel is ruim genomen. We streven naar oplevering in q3 in plaats van q1	MO
29 september 2021	Consultatie herplaatsing carillon	Samenleving		Koers	Aanvankelijk stond ook een consultatie herplaatsing Carillon gepland in juli. Er volgt nu enkel een voorstel in september.	MO
29 september 2021	Tussentijdse toets op PBO lokale omroep Favoriet RTV in kader van Mediawet	Samenleving	Rv	Van Dellen		MO
Raad	**20 oktober 2021**					
20 oktober 2021	2e Voortgangsrapportage (VGR)	Middelen	Rv	Van Dellen		FIN

20 oktober 2021	Notitie uitgangspunten huurprijsbeleid	Middelen	consultatie in cie Samenleving	Van Dellen	Het college wenst eerst de consequenties van keuzes in het huurprijsbeleid voor huurders (verenigingen/instellingen) beter inzichtelijk te hebben alvorens voorstel aan de commissie/raad voor te leggen.	BOR
20 oktober 2021	Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-FoodValley	Ruimte	Rv	Winters		RO
20 oktober 2021	Evaluatie betaald parkeren en aanpassing van verordeningen	Ruimte	Rv	Koers	Bij nader inzien te complex om alles in een keer aan de orde te stellen. De aanschaf van een nieuw software pakket heeft de grootste prioriteit. De evaluatie van het betaald parkeren staat gepland in oktober 2021 waarbij de raad en andere stakeholders in het onderzoek worden meegenomen.	BOR
20 oktober 2021	2e Voortgangsrapportage (VGR)	Ruimte	Rv	Van Dellen		
20 oktober 2021	Beleids- en beheersplan Integraal Beheer Openbare Ruimte	Ruimte	Rv	Koers	Dit plan komt in de plaats van de sectorale beleidsplannen voor technisch beheer van groen, wegen en openbare verlichting. Voor het opstellen van het IBORplan trekken we samen op met Duiven. Eerste planning die we daarbij hebben gemaakt is oktober/november 2021	BOR
20 oktober 2021	Verordening inburgering	Samenleving	Rv	Elfrink	Planning is Q3.	MO
20 oktober 2021	2e Voortgangsrapportage (VGR)	Samenleving	Rv	Van Dellen		
Raad	**3 november 2021 (begrotingsraad)**					
3 november 2021	Begroting 2022-2025	Middelen	Rv	college		FIN
3 november 2021	Begroting 2022-2025	Ruimte	Rv	college		
3 november 2021	Begroting 2022-2025	Samenleving	Rv	college		
Raad	**24 november 2021**					
24 november 2021	Verordening fysieke leefomgeving	Ruimte	Rv	Winters	onderwerp vanuit de Omgevingswet	RO
24 november 2021	Geluidbeleid	Ruimte	Rv	Winters	verplicht onderwerp vanuit de Omgevingswet	RO
24 november 2011	Beschikbaar stellen middelen huisvestingsprogramma 2022	Samenleving	Rv	Van Dellen		MO
Raad	**22 december 2021**					
22 december 2021	belastingverordeningen 2022	Middelen	Rv	Van Dellen		IB
22 december 2021	Opties uitvoeringsprogramma's Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie	Ruimte	Rv	Koers		BOR
22 december 2021	Vaststellen nieuw Watertakenplan 2022-2026	Ruimte	Rv	Koers		BOR
22 december 2021	Vaststellen gemeentelijke verordeningen inzake Waterbeleid	Ruimte	Rv	Koers		BOR
22 december 2021	Vangnetuitkering 2021	Samenleving	Rv	Elfrink	Onder voorbehoud, indien de uitgaven participatiewet dit noodzakelijk maken.	MO
	Onderstaande onderwerpen zijn nog niet bij een bepaalde maand gezet					
Q3	Vaststellenbestemmingsplan Rhederlaag	Ruimte	Rv	Winters	is afhankelijk van procedure en doorlooptijd	RO
	Vaststellen bestemmmingsplan De Holtkamp (boerenerf)	Ruimte	Rv	Winters		RO
Q3	Herontwikkeling 6 vastgoedlocaties	Ruimte	Rv	Winters		RO
Q1 2022	Vaststelling bestemmingsplan Waayakkers	Ruimte	Rv	Winters		RO
Q4	Vaststellen bestemmingsplan Groenestraat 62 te Pannerden	Ruimte	Rv	Winters		RO
Q4	Vrijgeven ontvangen subsisie voor gebiedsaanpak Babberich	Ruimte	Rv	Koers	gepland voor Q4 2021	RO
n.t.b.	Kredietaanvraag Podium Musiater	Samenleving	Rv	Koers		MO

INFORMATIE-BIJEENKOMSTEN	Tijd	Onderwerp	Portefeuillehouder	cievergadering	raadsvergadering	Algemene opmerkingen	Afd	Betrokken ambtenaar
2021								
7-6-2021??	20.30-21.30	Strategie BusinessPark 7Poort/RPW	Elfrink			De raadsinformatiebijeenkomst van 11 mei a.s. over 'Strategie BusinessPark 7Poort / RPW' gaat **niet** door! Deze wordt **naar verwachting / mogelijk** verplaatst naar 7 juni a.s. Deze nieuwe datum moet nog met de agendacommissie besproken worden.	RO	Ludwig van Duren
9-6-2021	19.30-20.30	haalbaarheidsonderzoek Vestersbos	Van Dellen				MO	Wytske Dijkstra
9-6-2021	20.30-21.30	Huurprijzenbeleid				komt te vervallen	BOR	Y.Janse en R. Janssen
9-6-2021	20.30-21.30	Consultatie hoofdlijnen concept Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley	Winters			zie ook collegevoorstel + RIB	RO	Liseth Aries
8-9-2021	19.30-20.30	Omgevingswet	Winters				RO	Jacqueline v.d. Leij
8-9-2021	20.30-21.30	Rhedenlaag /Koppenwaard (rivierklimaatpark)	Koers				RO	Ard Schenk
28-9-2021	19.30-20.30	Herstelplan: toelichting dashboard	Van Dellen en Elfrink			afgestemd met beide PH's om raad mee te nemen in het dashboard en uitleg te geven	RO	Jacqueline v.d. Leij
28-9-2021	20.30-21.30							
4-10-2021	19.30.21.30	Inloopavond begroting 2022-2025	Van Dellen				FIN	
19-10-2021	19.30-20.30							
19-10-2021	20.30-21.30							
1-12-2021	19.30-20.30							
1-12-2021	20.30-21.30							

De bijeenkomsten worden gepland tussen 19.30-22.30 uur

Aangekondigde onderwerpen planning nntb

1. Anti-discriminatievoorziening
2. Informatiebijeenkomst MGR
3. Kunstwerken
4. 5 G
5. Sportbeleid
6. Evenementenbeleid
7. Gasloos Angerlo/warmtenet
8. Woonwagenbeleid
9. aanbiedstation/herinrichting Edisonstraat
10. Aanpassingen Jeugdzorg/WMO
11. Sociaal domein: dialoogsessie

PLANNING AUDITCOMMISSIE

Datum vergadering	Onderwerp	Uiterlijke aanlevering bij griffie	Door	Stand van zaken

Commissie Ruimte 2018-2022

Dossiernummer	2478
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 juni 2021
Agendapunt	5
Omschrijving	Z/21/387787 Jaarstukken 2020

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Ruimte 2018-2022	23 juni 2021

Toelichting

tbv raadsvergadering 7 juli 2021

Raadsvoorstel

Onderwerp	Jaarstukken 2020 Gemeente Zevenaar
Zaaknummer	Z/21/387787
Documentnummer	INT/21/1026694
Portefeuillehouder	Nanne van Dellen
Portefeuille	Financiën
Behandelend ambtenaar/afdeling	F. Schepers/Afdeling Financiën
Telefoon	0316-595323
E-mail	f.schepers@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Hierbij ontvangt u ter vaststelling de jaarstukken over 2020.

De jaarstukken zijn opgesteld in het eerste kwartaal van 2021 en geven inzicht in de realisatie van de activiteiten uit de begroting 2020. De status van de activiteiten is gebaseerd op de informatie en kennis per ultimo 2020. Voor een uitgebreide toelichting op de activiteiten verwijzen wij u naar de jaarstukken.

De jaarstukken 2020 sluiten met een voordelig resultaat van € 5.567.800. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 4.585.800. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van afgerond € 10.153.600. In de voorliggende jaarstukken wordt op dit verschil een toelichting gegeven.

Vanaf maart 2020 is Nederland in de ban van het corona virus en golden er vrijwel het gehele resterende jaar beperkende maatregelen om de virusverspreiding tegen te gaan. Er is in Zevenaar extra capaciteit vrij gemaakt om toezicht te houden op deze corona maatregelen in de openbare ruimte en zo nodig handhavend op te treden. Wij hebben verder direct ingezet op en geïnvesteerd in het verbeteren van de mogelijkheden van thuiswerken en digitaal vergaderen. Voor diegenen, die op kantoor moesten blijven werken, hebben we de kantoorgebouwen corona veilig gemaakt. De coronacrisis heeft zeker ook zijn effect gehad om de financiële huishouding van de gemeente. Wij lichten die effecten hierna nader toe bij de financiële hoofdlijnen.

Voor de begroting 2020 was een uitgebreid bezuinigingspakket nodig om tot een sluitende begroting te komen. De uitvoering van dit bezuinigingsmaatregelen pakket loopt op schema. Het is verheugend voorzichtig te kunnen concluderen dat we de kostengroei voor de Wmo- en jeugdzorg hebben weten om te buigen. De tekorten blijven groot. Voor de structurele oplossing van dit probleem, verwachten wij samen met de VNG, een forse verhoging van de uitkering van het Rijk. Uitsluitsel daarover is pas te voorzien na de formatie van een nieuw Kabinet.

Hoewel het jaar 2020 dus vrijwel in het geheel in teken stond van bestrijding van de corona pandemie, zijn wij erin geslaagd toch nog een aantal belangrijke punten van ons collegeprogramma te realiseren of een belangrijke stap verder te brengen.

De vrees dat de corona crisis zou leiden tot stagnatie in de woningbouwproductie en de uitgifte van bedrijventerreinen is geen waarheid geworden. In 2020 zijn maar liefst 154 kavels/woningen in de gemeente Zevenaar gerealiseerd en 3,4 hectares bedrijventerrein verkocht. Rekening houdend met de levering van de kavel voor de Fashionoutlet is er nauwelijks meer bedrijventerrein beschikbaar. Het risico op de grondexploitatie is daarmee sterk verminderd.

In 2020 is nog geen duidelijkheid verkregen over de doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12. De Raad van State heeft de minister om een nadere onderbouwing van de berekening gevraagd van de stikstofuitstoot. In afwachting van de uitspraak van de Raad van State liggen niet alleen de uitvoering van de A15 en A12 stil, maar dit heeft ook gevolgen voor een aantal lokale werkzaamheden, zoals de bouw van de Fashionoutlet en de herinrichting van de Doesburgseweg, Edisonstraat en Mercurion. De uitvoering van deze wegen kan pas plaatsvinden na sluiting van de op- en afrit Griethse Poort.

In 2020 wisten we belangrijke stappen te zetten in de versterking van de regionale samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen. Alle 18 gemeenten in deze regio, waaronder Zevenaar, zetten hun handtekening onder een nieuwe gemeenschappelijke regeling, die voor een nieuwe impuls moet zorgen in het oppakken van gemeentelijke opgaven, die zich beter lenen voor uitvoering op regionale schaal. In 2021 worden de opgaven verder uitgewerkt en voor besluitvorming aan de gemeenteraden voorgelegd.

In het najaar van 2020 heeft de gemeenteraad besloten € 3 mln. beschikbaar te stellen voor een corona herstelplan. Dit herstelplan moet zorgen voor een stimulans van de lokale en regionale economie en sociaal maatschappelijk herstel. De uitvoering van het herstel ligt vooral in de jaren 2022 en 2023.

Aanvankelijk hadden we het voornemen begin 2020 het collegeprogramma uitgebreid te evalueren en op basis daarvan de speerpunten voor de resterende bestuursperiode te bepalen. Door de coronacrisis is het niet gelukt deze midterm review uit te voeren. Aan het einde van 2020 hebben we besloten in een aantal korte klappen toch een tussenbalans op te maken en daaruit de prioriteiten voor de resterende bestuursperiode te bepalen.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. De jaarstukken 2020 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3. Voor de resterende uitvoeringskosten van de TOZO van € 217.313 een nieuwe bestemmingsreserve te vormen en dit bedrag toe te voegen;
4. Het restant van het voordelige resultaat 2020 van € 5.350.460 toe te voegen aan de algemene reserve.

3. Waarom naar de raad

Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college van burgemeester en wethouders over elk begrotingsjaar aan de raad verantwoording af over het gevoerde beleid, onder overlegging van de jaarstukken bestaande uit de jaarrekening en het jaarverslag. Het vaststellen van deze stukken is, op grond van artikel 198 van de Gemeentewet, een bevoegdheid van de gemeenteraad. Daarbij hoort ook de bestemming van het resultaat. De jaarstukken van ieder jaar moeten vóór 15 juli van het daaropvolgende jaar zijn vastgesteld om te kunnen voldoen aan de eisen van tijdige indiening.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Voldoen aan de Gemeentewet en de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de raad invulling te laten geven aan de kader stellende en controlerende taak.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

De jaarstukken bestaan uit de jaarrekening en het jaarverslag met bijlagen en hebben als doel:

1. Verantwoording per programma over het gevoerde (financiële) beleid en beheer;
2. Financiële verantwoording voor de accountantscontrole over de getrouwheid en rechtmatigheid.

De jaarstukken zijn een instrument om de gemeenteraad te ondersteunen bij haar kader stellende, budgetbepalende en controlerende taken. De jaarrekening is ingedeeld volgens de Begroting 2020 en bestaat uit de verantwoording over de realisatie van de diverse programma's en de financiële rekening. Per programma wordt inzicht geboden in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd, de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken en in relatie tot de gerealiseerde baten en lasten. In de toelichting zijn de afwijkingen tussen de 'begroting na wijziging' en de realisatie nader verklaard. Deze afwijkingen zijn per programma en taakveld weergegeven. In de financiële rekening wordt inzicht geboden in de algemene dekkingsmiddelen en de onvoorziene lasten.

<u>Accountantscontrole.</u>

De jaarstukken 2020 zijn gecontroleerd door de accountants van Stolwijk & Kelderman. Naar aanleiding van deze controle hebben de accountants een 'accountantsverslag' opgesteld. Dit verslag is bij de vergaderstukken gevoegd, evenals de reactie van ons college hierop. Het controleprotocol is voor meerdere jaren vastgesteld en wordt alleen bij belangrijke wijzigingen geactualiseerd. Dit protocol vormt de basis voor de accountantscontrole over 2020.

Op grond van artikel 213 van de Gemeentewet wordt door de accountant naast een getrouwheidsonderzoek ook een rechtmatigheidsonderzoek voor de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties uitgevoerd. Dit betekent dat sprake is van één controleverklaring met twee aspecten, te weten getrouwheid en rechtmatigheid. Voor een totaaloverzicht van de accountantscontrole en bevindingen verwijzen wij u naar de samenvatting en kernpunten op pagina 4 van het accountantsverslag.

<u>Verantwoording over het gevoerde beleid en beheer</u>

Getrouwheid

De accountant heeft een goedkeurend oordeel verstrekt voor de getrouwheid.

De verantwoording over het (financieel) gevoerde beleid en beheer vindt plaats in de programmaverantwoording. De belangrijkste oorzaken die tot het bereikte jaarresultaat hebben geleid, zijn als volgt.

Het totale voordeel van € 10.153.600 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen (groter dan € 250.000) ten opzichte van de ramingen, waarbij is aangegeven of deze incidenteel of structureel zijn.

Omschrijving	bedrag x € 1.000	I of S
Beheer overige gebouwen zoals expl. Turmac Cultuurfabriek en afschrijvingslasten	458	I
Algemene uitkering	-294	I
Overige baten en lasten	326	I
Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven (GREX)	4.734	I
Grondexploitatie Zevenaar OostWonen (GREX)	1.148	I
Grondexploitatie Middag Oost & Zwanenwaay (GREX)	273	I
Sport, Cultuur en recreatie -Musea	-515	I
Sport, Cultuur en recreatie	411	I
Inkomensregelingen	529	I
Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie	257	I
Maatwerkdienstverlening 18-, jeugdzorg	1.147	I

Voor een meer uitgebreide toelichting op de boven vermelde posten, maar ook op de overige ontwikkelingen gedurende 2020, wordt verwezen naar de programmaverantwoordingen in de jaarrekening.

Rechtmatigheid
De accountant heeft een goedkeurend oordeel verstrekt voor de rechtmatigheid.

Wij verwijzen u naar het accountantsverslag en de reactie van ons college.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen na voorgestelde toevoeging van het resultaat bedraagt 5,25. De beschikbare en benodigde capaciteit zijn nader toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement.

Bestemmingsreserve TOZO
In het voordelige resultaat zit een bedrag van € 217.313 wegens niet bestede gelden voor de uitvoeringskosten van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) in 2020. Resultaatbestemming en/of mutaties in het eigen vermogen is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Volgens de TOZO regeling is voor deze resterende gelden het vormen van een nieuwe bestemmingsreserve noodzakelijk en verplicht. Vandaar dat wij voorstellen een nieuwe bestemmingsreserve te vormen en het restant van de uitvoeringskosten toe te voegen.

Alternatieven
Niet van toepassing

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Deze jaarstukken maken onderdeel uit van de Planning en Controlcyclus. Door middel van tussentijdse rapportages en deze jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid, de mate waarin doelen zijn behaald, de bereikte resultaten en financiële overschotten en tekorten. Structurele effecten die voortvloeien uit deze jaarstukken worden meegenomen in de volgende documenten in de cyclus.

7. Klimaat en duurzaamheid
Niet van toepassing

8. Communicatie

De digitale versie van deze jaarstukken 2020 presenteren wij op de portal van de gemeente Zevenaar https://zevenaar.pcportal.nl. Bij dit raadsvoorstel treft u de jaarstukken in pdf-formaat aan, zodat u ook op deze wijze kennis kunt nemen van de inhoud. In dit format treft u op meerdere plaatsen een herhaling van teksten aan. Dat is een technisch gevolg van het werken met een website.

9. Kosten, baten en dekking

Alle financiële ontwikkelingen over 2020 zijn verwerkt en toegelicht in de jaarrekening en de overige beschikbaar gestelde documenten.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/21/1032000	Jaarstukken 2020 gemeente Zevenaar
2.	INK/21/1032292	Controleverklaring 2020 gemeente Zevenaar (w.g.)
3.	INK/21/1032291	Accountantsverslag 2020 gemeente Zevenaar (w.g.)
4.	INT/21/1031070	Reactie op accountantsverslag 2020

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Jaarstukken 2020 Gemeente Zevenaar
Zaaknummer	Z/21/387787
Documentnummer	INT/21/1026694

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat de jaarstukken 2020 van de gemeente Zevenaar voor 15 juli 2021 dienen te worden vastgesteld;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 197, 198 en 200van de Gemeentewet.

besluit:

1. De jaarstukken 2020 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van Stolwijk & Kelderman en de reactie van het college op dit verslag;
3. Voor de resterende uitvoeringskosten van de TOZO van € 217.313 een nieuwe bestemmingsreserve te vormen en dit bedrag toe te voegen;
4. Het restant van het voordelige resultaat 2020 van € 5.350.460 toe te voegen aan de algemene reserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 7 juli 2021 .

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Jaarstukken 2020

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave **2**

Algemeen **3**
Bestuurlijke hoofdlijnen 3
Financiële hoofdlijnen 5
Leeswijzer 9

JAARVERSLAG **11**

Programma's **12**
0.Bestuur en ondersteuning 13
1.Veiligheid 29
2.Verkeer, vervoer en waterstaat 34
3.Economie 43
4.Onderwijs 52
5.Sport, cultuur en recreatie 60
6.Sociaal domein 69
7.Volksgezondheid en duurzaamheid 84
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 93

Paragrafen **102**
Lokale heffingen 103
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 113
Onderhoud kapitaalgoederen 120
Financiering 127
Bedrijfsvoering 136
Verbonden partijen 141
Grondbeleid 156

JAARREKENING **166**

Financiën **167**
Resultaat 168
Overzicht van baten en lasten 189
Overzicht van baten en lasten per taakveld 191
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen 197
Overzicht van incidentele baten en lasten 199
Begrotingsrechtmatigheid 202
Wet Normering Topinkomens (WNT) 204
Balans en de toelichting 206

Bijlagen **242**
Kerngegevens 242
Kredietoverzicht 243
Overzicht reserves 262
Overzicht voorzieningen 263
Overzicht langlopende geldleningen 264
Overzicht grondexploitaties 265
Single information, Single audit (SiSa) 266

ALGEMEEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

Voor u ligt de jaarrekening 2020 van de gemeente Zevenaar.

Vanaf maart 2020 is Nederland in de ban van het corona virus en golden er vrijwel het gehele resterende jaar beperkende maatregelen om de virusverspreiding tegen te gaan. Er is in Zevenaar extra capaciteit vrij gemaakt om toezicht te houden op deze corona maatregelen in de openbare ruimte, en zo nodig handhavend op te treden. Wij hebben verder direct ingezet op en geïnvesteerd in het verbeteren van de mogelijkheden van thuiswerken en digitaal vergaderen. Voor diegenen, die op kantoor moesten blijven werken hebben we de kantoorgebouwen corona veilig gemaakt. De coronacrisis heeft zeker ook zijn effect gehad op de financiële huishouding van de gemeente. Wij lichten die effecten hierna nader toe bij de financiële hoofdlijnen.

Voor de begroting 2020 was een uitgebreid bezuinigingspakket nodig om tot een sluitende begroting te komen. De uitvoering van dit bezuinigingsmaatregelen pakket loopt op schema. Het is verheugend voorzichtig te kunnen concluderen dat we de kostengroei voor de Wmo- en jeugdzorg hebben weten om te buigen. De tekorten blijven groot. Voor de structurele oplossing van dit probleem, verwachten wij samen met de VNG, een forse verhoging van de uitkering van het Rijk. Uitsluitsel daarover is pas te voorzien na de formatie van een nieuw Kabinet.

Hoewel het jaar 2020 dus vrijwel in het geheel in teken stond van bestrijding van de corona pandemie zijn wij erin geslaagd toch nog een aantal belangrijke punten van ons collegeprogramma te realiseren of een belangrijke stap verder te brengen.
De vrees dat de corona crisis zou leiden tot stagnatie in de woningbouwproductie en de uitgifte van bedrijventerreinen is geen waarheid geworden. In 2020 zijn maar liefst 154 kavels/woningen in de gemeente Zevenaar gerealiseerd en 3,4 hectares bedrijventerrein verkocht. Rekening houdend met de levering van de kavel voor de Fashionoutlet is er nauwelijks meer bedrijventerrein beschikbaar. Het risico op de grondexploitatie is daarmee sterk verminderd.

In 2020 is nog geen duidelijkheid verkregen over de doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12. De Raad van State heeft de minister om een nadere onderbouwing van de berekening van de stikstofuitstoot gevraagd. In afwachting van de uitspraak van de Raad van State liggen niet alleen de uitvoering van de A15 en A12 stil, maar dit heeft ook gevolgen voor een aantal lokale werkzaamheden, zoals de bouw van de Fashionoutlet en de herinrichting van de Doesburgseweg, Edisonstraat en Mercurion. De uitvoering van deze wegen kan pas plaatsvinden na sluiting van de op- en afrit Griethse Poort.

In 2020 wisten we belangrijke stappen te zetten in de versterking van de regionale samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen. Alle 18 gemeenten in deze regio, waaronder Zevenaar, zetten hun handtekening onder een nieuwe gemeenschappelijke regeling, die voor een nieuwe impuls moet zorgen in het oppakken van gemeentelijke opgaven, die zich beter lenen voor uitvoering op regionale schaal. In 2021 worden de opgaven verder uitgewerkt en voor besluitvorming aan de gemeenteraden voorgelegd.

In het najaar van 2020 heeft de gemeenteraad besloten € 3 mln. beschikbaar te stellen voor een corona herstelplan. Dit herstelplan moet zorgen voor een stimulans van de lokale en regionale economie en sociaal maatschappelijk herstel. De uitvoering van het herstel ligt vooral in de jaren 2022 en 2023.

Aanvankelijk hadden we het voornemen begin 2020 het collegeprogramma uitgebreid te evalueren en op basis daarvan de speerpunten voor de resterende bestuursperiode te bepalen. Door de coronacrisis is het niet gelukt deze midterm review uit te voeren. Aan het einde van 2020 hebben we besloten in een aantal korte klappen toch een tussenbalans op te maken en daaruit de prioriteiten voor de resterende bestuursperiode te bepalen.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel, + is een voordeel)

De jaarstukken 2020 sluiten met een voordelig resultaat van € 5.567.800. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 4.585.800 waarvan het verloop hieronder wordt weergegeven. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van afgerond € 10.153.600.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	137.240	147.712	157.418	9.706
Lasten	141.063	152.297	151.850	-448
Resultaat 2020	**-3.823**	**-4.586**	**5.568**	**10.154**

Toelichting op hoofdlijnen

Het totale voordeel van € 9.983.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen (groter dan € 250.000) ten opzichte van de ramingen waarbij is aangegeven of deze incidenteel of structureel zijn.

Omschrijving	bedrag x € 1.000	I of S
Beheer overige gebouwen zoals expl. Turmac Cultuurfabriek en afschrijvingslasten	458	I
Algemene uitkering	-294	I
Overige baten en lasten	326	I
Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven (GREX)	4.734	I
Grondexploitatie Zevenaar OostWonen (GREX)	1.148	I
Grondexploitatie Middag Oost & Zwanenwaay (GREX)	273	I
Sport, Cultuur en recreatie -Musea	-515	I
Sport, Cultuur en recreatie	411	I
Inkomensregelingen	529	I
Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie	257	I
Maatwerkdienstverlening 18-, jeugdzorg	1.147	I

Door vertraging in de oplevering en ingebruikname van de Turmac Cultuurfabriek (rond 1 april 2020 door de meeste gebruikers) is de exploitatie in 2020 later gestart. De corona-crisis was hierbij ook een belangrijke spelbreker. Door deze vertraging en het niet gereed zijn van de activa is de start van het afschrijven op de investeringen uitgesteld wat tot een eenmalig voordeel op de afschrijvingslasten heeft geleid.
De lagere Algemene uitkering is voornamelijk veroorzaakt doordat de eerder toegezegde compensatie vanwege corona voor algemene inkomstenderving en culturele infrastructuur door het rijk is verschoven van 2020 naar 2021.
Het voordeel op overige baten en lasten is ontstaan door diverse suppletie-aangiften bij de belastingdienst door o.a. wijziging als gevolg jurisprudentie inzake afval en re-integratietrajecten (2014 tot 2019). De rechten voor de jaren ouder dan 5 jaar waren schriftelijk vastgelegd bij de Belastingdienst.
Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties (GREX) heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 23 maart 2021 is vastgesteld. Daarnaast is de in de 2e voortgangsrapportage (VGR) voorspelde vertraging door de corona in de gronduitgifte niet significant merkbaar gebleken. Deze ontwikkelingen hebben o.a. gezorgd voor een voordeel van 6,2 miljoen.

Doordat de verkoop van het Liemers Museum in 2020 niet is doorgegaan is een nadeel van € 515.000 onder Sport, Cultuur en recreatie-Musea ontstaan. Hier staat een voordeel wegens het niet afschrijven van de boekwaarde van € 243.000 (onderdeel van € 411.000) tegenover onder Sport, Cultuur en recreatie.
Het voornaamste verschil op de inkomensregelingen is ontstaan door lagere uitkeringslasten als gevolg van een lagere instroom van het aantal uitkeringsgerechtigden dan aanvankelijk was geprognosticeerd bij de 2e VGR 2020. In de raming van de 2e VGR 2020 is uitgegaan van een tekort op het BUIG-budget van 8,1%. Het werkelijke tekort is uitgekomen op 6,5%.
Het voordeel op Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie is ontstaan door de corona-crisis en de hierbij behorende beperkende RIVM maatregelen.
De 18- jeugdzorg laat een voordeel ten opzichte van de raming zien van € 1.147.000 In de raming is rekening gehouden met corona-effecten in 2020. De corona gevolgen zijn in 2020 nog niet tot uiting te komen. Er lijkt sprake te zijn van een lagere zorgvraag in de tweede helft van 2020.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die zich binnen onze gemeente kunnen manifesteren. De weerstandscapaciteit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{32.541.000}{6.196.000} = 5{,}25$$

De nu berekende ratio duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

Corona-effecten

Overzicht coronaramingen in 2020
In de kaderbrief 2021, de tussentijdse financiële prognose en de 2e voortgangsrapportage 2020 hebben wij u geïnformeerd over de verwachte corona-effecten voor onze gemeente. De verwachte corona-effecten in de 2e voortgangsrapportage zijn via een begrotingswijziging in onze begroting verwerkt. Hieronder geven wij het verloop van de coronaramingen in 2020.

	2020	2021	2022	2023	Totaal
Kaderbrief 2021-2024	4.465.000	4.418.000	3.120.000	1.560.000	13.563.000
Tussentijdse financiële Prognose	3.109.000	2.336.000	1.975.000	1.000.000	8.420.000
2e Voortgangsrapportage 2020	2.453.000	2.516.000	1.975.000	1.000.000	7.944.000

Bovenstaande ramingen zijn gebaseerd op ramingen van het CPB. In de kaderbrief was dat de CPB-raming van maart 2020 met 6 maanden beperkende maatregelen in combinatie met een wereldwijde recessie. In de tussentijdse financiële rapportage is uitgegaan van het CPB-scenario "Basisraming matig herstel". In deze raming was nog geen rekening gehouden met een 2^{e} lockdown.

Overzicht coronagevolgen in de jaarstukken 2020

In deze jaarrekening blijken nu de uitkomsten van het eerste jaar van de coronacrisis. Die geven wij hieronder in een tabel met de corona-effecten per programma en taakveld. In de tabel staan alleen de begrote (verwachte) corona-effecten. Van deze corona-effecten is de realisatie in 2020 opgenomen. Naast deze begrote gevolgen van corona zijn er ook andere gevolgen opgetreden die in meer of mindere mate te relateren zijn aan corona. Bijvoorbeeld door vertraging van de reguliere werkzaamheden (onderuitputting). Deze niet-begrote gevolgen zijn niet in de tabel opgenomen, maar zijn wel toegelicht bij de programma's in deze jaarstukken.

Taakveld	Taakveld omschrijving	Begroting 2020	Realisatie 2020
0.2	Burgerzaken	0	0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	82.500	0
0.4	Overhead	243.000	158.226
0.61	OZB woningen	4.400	4.400
0.62	OZB -niet-woningen	0	0
0.63	Parkeerbelasting	175.000	233.000
0.64	Belastingen overig	44.400	4.400
0.8	Overige baten en lasten	-72.000	-61.830
1.2	Openbare orde en veiligheid	71.366	76.034
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.304.000	0
3.4	Economische promotie	223.000	223.000
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	8.000	-164.352
5.1	Sportbeleid en activering	0	0
5.2	Sportaccommodaties	0	0
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	102.500	167.446
5.4	Musea	7.000	7.000
5.6	Media	4.000	4.000
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	41.000	29.225
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-19.000	-38.000
6.2	Wijkteams	120.000	120.000
6.3	Inkomensregelingen	323.000	41.000
6.4	Begeleide participatie	331.122	331.000
6.5	Participatiebudget re-integratie	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-11.000	-51.103
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	280.000	40.000
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	384.000	2.500
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	40.000	0
7.2	Riolering	17.600	17.600
7.3	Afval	17.600	17.600
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	855.000	0
Subtotaal		4.576.488	1.161.147
0.7	Compensatie corona algemene uitkering gemeentefonds	-2.123.000	-1.758.000
Totaal		**2.453.488**	**-596.853**

De verwachte gevolgen van corona waren € 2,5 miljoen nadelig en blijken in deze jaarstukken € 0,6 miljoen voordelig. Een voordelig verschil van € 3,1 miljoen. De grote verschillen lichten wij hieronder toe.

Grondexploitatie (taakvelden 3.2 en 8.2)
De verwachte gevolgen van corona voor de grondexploitatie zijn in 2020 door een extern bureau berekend. Er werd rekening gehouden met vertraging van de uitgifte van kavels en een daling van de grondprijzen. Tegen deze (ook landelijke) verwachtingen in blijkt de vertraging in de uitgifte en de daling van grondprijzen zich niet voor te doen. Dit verklaart € 2,2 miljoen van het voordelige verschil met de raming.

Wmo en jeugdzorg (taakvelden 6.71 en 6.72)
Bij Wmo en jeugdzorg werd rekening gehouden met een nadeel van afgerond € 700.000 vanwege corona. Deze raming was gebaseerd op een verhoogde zorgvraag van 3% op een totaalbudget van € 21 miljoen. De stijging van de zorgvraag heeft zich niet voorgedaan. De extra kosten vanwege corona waren daarom beperkt. Het voordeel ten opzichte van de raming is € 625.000.

Compensatie in de algemene uitkering (taakveld 0.7)
De compensatie in de algemene uitkering bedroeg in de 2e voortgangsrapportage € 2,1 miljoen. Na de voortgangsrapportage is nog een decembercirculaire verschenen. Daarin zijn twee eerder toegezegde bedragen doorgeschoven van 2020 naar 2021. In 2020 betekent dit een nadeel van afgerond € 400.000.

Inkomensregelingen (taakveld 6.3)
Voor de onderdelen uitkeringen en minimabeleid is in de kaderbrief vanwege een verwachte stijging van aanvragen een corona-effect van € 573.000 geraamd. In de tussentijdse financiële prognose 2020 en de 2e voortgangsrapportage is deze verwachting naar beneden bijgesteld tot € 323.000. In de jaarstukken blijkt geen sprake van een stijgend aantal aanvragen en zijn alleen coronakosten gemaakt bij de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen (onderdeel minimabeleid).

Corona-herstelplan
In november 2020 is tegelijk met de vaststelling van de meerjarenbegroting 2021-2024 ook een herstelplan vastgesteld. Het herstelplan is niet in bovenstaande tabel opgenomen. Voor het herstelplan is € 3 miljoen gereserveerd. In deze jaarstukken zijn de eerste onderdelen van het herstelplan gerealiseerd voor in totaal € 132.000. Het betreft voornamelijk de onderdelen kwijtschelding precariobelasting € 40.000, compensatie sportaccommodaties € 25.000, bijdrage dorpshuizen € 50.000 en verstrekken mondkapjes € 14.000.

LEESWIJZER

Inleiding
Door de jaarstukken leggen wij als college verantwoording af aan uw raad over het gevoerde beleid. Tevens zijn deze jaarstukken een instrument om uw raad te ondersteunen bij de kaderstellende en controlerende taken. De jaarstukken hebben wij ingericht op basis van de voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording hierna BBV). Verder hebben wij nadrukkelijk gekeken naar de informatieve waarde voor u als raad. De komende jaren willen wij hierin in overleg met u nog verdere stappen zetten.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de verschillende programma's en de paragrafen. In de programma's presenteren wij ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen. De paragrafen richten zich op het beleid ten aanzien van relevante beheersaspecten, zoals de bedrijfsvoering, het weerstandsvermogen, onze kapitaalgoederen en de lokale heffingen. De financiële jaarrekening gaat vooral in op de financiële positie van onze gemeente.

Thema's
In het coalitieakkoord zijn enkele belangrijke speerpunten benoemd waar wij ons de komende jaren op richten. Wij hebben deze speerpunten vertaald naar thema's in het collegeprogramma. Deze thema's en de activiteiten die wij betreffende deze onderwerpen uitvoeren, monitoren wij gedurende onze collegeperiode. Wij hebben ze daarom een plaats gegeven in de reguliere planning & control cyclus. Het gaat hierbij om de volgende thema's:

1. Participatie
2. Sociaal domein en leefbaarheid
3. Economie en vrijetijdseconomie
4. Duurzaamheid
5. Mobiliteit en bereikbaarheid
6. Verbeteren bestuurscultuur

Op de website hebben we de thema's opgenomen en niet in de fysieke jaarstukken. In onze digitale jaarstukken presenteren wij ook de activiteiten die binnen het betreffende thema vallen. Bij de programma's zijn alle activiteiten opgenomen.

Programma's
Bij de programma's komen de zogenaamde 3 W-vragen terug:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we gedaan?
3. Wat heeft het gekost?

Op programmaniveau hebben wij ook de vastgestelde beleidskaders opgenomen. U kunt deze digitaal direct openen. Hiermee hebt u per programma het meest relevante vastgestelde beleid direct beschikbaar.

Per programma maken wij onze doelstellingen (Wat wilden we bereiken?) inzichtelijk. Hierbij presenteren wij u ook de verplichte beleidsindicatoren vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording.

Bij het onderdeel 'Wat hebben we gedaan?' staan de activiteiten die wij in 2019 in het kader van autonome ontwikkelingen, actualisatie van bestaand en nieuw beleid uitgevoerd hebben. Over onze reguliere taken informeren wij u alleen indien hier aanleiding voor is. Bij deze jaarstukken leggen wij hier verantwoording over af.

De kleuren bij de stand van zaken betekenen het volgende:

Lichtgrijs	de activiteit is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning.
Groen	de activiteit loopt op schema binnen de gestelde kaders (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel).
Oranje	de activiteit dreigt óf qua beleidsdoel/resultaat óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk.
Rood	de activiteit loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel). Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk.
Donkergrijs	de activiteit is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten.

Wij presenteren ook op hoofdlijnen informatie over de verbonden partijen die een bijdrage hebben geleverd aan de uitvoering van ons beleid. Uitvoerige informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de betreffende paragraaf.

Per programma presenteren wij ook financiële informatie (Wat heeft het gekost?). Hier hebben we de ontwikkelingen aangegeven en de toelichting op deze ontwikkelingen. Op grond van de voorschriften (BBV) presenteren wij de financiële informatie ook op taakvelden. Indien van toepassing bieden wij u ook inzicht in de incidentele baten en lasten per programma. Hetzelfde geldt voor de mutaties in de reserves en voorzieningen per programma. Bedragen zijn afgerond op € 1.000. Hierdoor kunnen verschillen voorkomen.

JAARVERSLAG

PROGRAMMA'S

0.BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden bestuur, gemeentelijke organisatie, dienstverlening en belastingen.

Wat willen we bereiken?
We willen een faciliterende netwerkgemeente zijn. Hierbij staan we open voor initiatieven van onze inwoners, organisaties en bedrijven. We richten ons op digitale dienstverlening en persoonlijke contacten. Onze inwoners ervaren onze dienstverlening als goed en betrouwbaar. Onze gemeenteraad en college richten zich op integer, democratisch bestuur, waarbij het ons doel is transparant en een open bestuur te zijn.

Ontwikkelingen
Versterking regionale samenwerking regio Arnhem Nijmegen
Sinds begin 2019 loopt het proces om de samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen te versterken. In november 2020 heeft de raad ingestemd met de voorstellen van de stuurgroep voor versterking van de regionale samenwerking. Er ligt een Visie Regio Arnhem-Nijmegen Groene Metropoolregio, als basis voor de profilering van de regio en onderbouwing van de keuze voor opgaven op de Regionale Agenda. Versterking van de regionale samenwerking is nodig vanwege een dubbele urgentie: slagkracht organiseren voor de grote opgaven die op de regio afkomen én het tot stand brengen van een transparante en democratisch gelegitimeerde regionale besluitvorming. De regionale samenwerking gaat in de nieuwe opzet werken met een regionaal bureau, inclusief The Economic Board. Daarnaast gaan de regionale opgaven op de gemeente af komen, waarvoor de gemeente intekent. Deze regionale agenda stelt colleges en raden in staat met elkaar af te spreken welke opgaven en speerpunten in de voorliggende periode gezamenlijk, integraal worden opgepakt. De 18 gemeenteraden beslissen jaarlijks over deelname aan die opgaven, de beschikbare middelen en het mandaat dat aan de uitvoering wordt meegegeven. We gaan ons nu richten op de uitwerking van de opgaven. In de Kadernota 2022-2025 doen wij de voorstellen voor de verschillende opgaven.

Gemeentelijke dienstverlening
De maatregelen rondom het coronavirus zorgden voor uitdagingen voor onze gemeentelijke dienstverlening. We slaagden er in om onze dienstverlening het afgelopen jaar door te laten gaan. We pasten onze avondopenstelling aan, maar konden door het openen van meerdere balies overdag de inwoners goed en tijdig helpen. De tijden zijn verruimd van de afspraken, zodat iedereen rustig en veilig geholpen kon worden. We hebben ervoor gezorgd dat alle inwoners en collega's veilig konden werken en geholpen konden worden. Sinds mei kunnen de collega's uit het klantcontact centrum ook vanuit huis werken en dit biedt ons nog meer flexibiliteit in de dienstverlening. Er kan bijvoorbeeld makkelijk en snel opgeschaald worden aan de telefoon.

Beleidskaders
- Besturingsfilosofie
- Dienstverleningsvisie
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 Liemerse gemeenten en SDL
- Coalitieakkoord 2018-2022 (2018)
- Collegeprogramma 2018-2022 (2018)
- Financiële verordening Zevenaar 2018 (2018)
- Nota Verbonden partijen
- Nota reserves en voorzieningen 2018
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2019

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

0.1 Goed bestuur

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers voelen zich optimaal betrokken bij de totstandkoming van ons beleid en zijn tevreden over de kwaliteit van ons bestuur.
We willen dat voor inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers inzichtelijk is wat we als bestuur doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Betrokkenheid en betrouwbaarheid zijn kenmerkend voor onze gemeenteraad en college.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Apparaatskosten (in € per inwoner)				637,00	645,00	8
Toelichting	De beleidsindicatoren van dit programma (apparaatskosten, bezetting, externe inhuur, formatie en overhead zijn niet opgenomen op waarstaatjegemeente.nl. Daarom zijn niet alle waardes gevuld. De apparaatskosten zijn becijferd door een totaaltelling van salarissen, inhuur, P&O, Huisvesting, Intern Beheer en I&A. Wordt uitgedrukt in € per inwoner.					
Bezetting (aantal Fte per 1.000 inwoners)				6,58	6,41	0,17
Toelichting	De huidige bezetting op 31-12-2020 bedraagt 282 fte, uitgedrukt per 1.000 inwoners. De bezetting is ten opzichte van de verwachting iets afgenomen, door uitstroom en een aantal moeilijk in te vullen vacatures.					
Externe inhuur (kosten in % totale loonsom en inhuur externen)				19,00	26,69	7,69
Toelichting	Het gaat hier om de totale inhuur als % van de loonsom; landelijk komt deze indicator in onze gemeentegrootteklasse uit op ± 19%. Onze doelstelling was aanvankelijk om onder het landelijk gemiddelde te blijven. De externe inhuur is als gevolg van inhuur op projecten en vacatures in de reguliere formatie hoger dan het landelijk gemiddelde. In verband met het tijdelijke karakter van projecten zetten wij tijdelijke capaciteit (lees: inhuur derden) in op projecten. De totale inhuur in 2020 komt uit op € 6.414.000.					
Formatie (aantal Fte per 1.000 inwoners)				7,38	7,27	0,11
Toelichting	De vastgestelde formatie per 31-12-2020 is 320 fte. In deze indicator wordt de formatie uitgerekend per 1.000 inwoners. Zie ook de paragraaf bedrijfsvoering.					
Overhead (in % van totale lasten)				10,97	8,64	2,33
Toelichting	Het totaal van de loonkosten, kosten van ICT, P&O, facilitaire zaken, huisvesting en overige overhead wordt uitgedrukt in een % van de totale lasten. De berekening van overhead sluit aan bij het taakveld 0.4 overhead. In 2020 zijn de werkelijke overheadlasten lager dan begroot, met name omdat een hoger bedrag aan salarislasten is toegerekend aan andere taakvelden, waaraan de ingezette capaciteit is besteed. De overhead volgens het taakveld overhead 0.4 in 2020 werkelijk is € 12.595.000					

0.2 Dienstverlening en gemeentelijke organisatie

We willen een optimale dienstverlening realiseren door ons te richten op de drie focuspunten 'Service op Maat, Verbindend en Gastvrij' uit onze dienstverleningsvisie 'Samen Sterker'. We maken dit concreet door meetbare doelstellingen te bepalen en willen onze dienstverlening aan de hand hiervan meten en verbeteren. Het is ons doel onze dienstverlening de komende jaren verder vorm te geven en te versterken. Wij willen onze gemeentelijke organisatie op orde hebben, moderniseren en vernieuwen.

0.3 Financieel beleid

We willen een gezonde en solide financiële positie en huishouding. Dit betekent een begroting die structureel en reëel sluitend is en waarbij risico's zijn afgedekt.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

0.1 Goed bestuur

0.1.1 Verbeteren bestuurscultuur

Jaar realisatie 2022

We verbeteren de bestuurscultuur en samenwerking om er zo optimaal mogelijk te kunnen zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarbij streven we naar een meer open en transparante samenwerking tussen raad, college en ambtelijke organisatie. We werken als eenheid met duidelijkheid over eigen rollen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Bijsturing raad	Bijsturing raad

In de laatste maanden van 2019 en de eerste maanden van 2020 zijn 5 avonden georganiseerd over het thema integriteit. Het ging over het begrip integriteit en ieders eigen keuzes. Het doel om vervolgens aan de hand van deze bijeenkomsten door te pakken om een gedragscode op te stellen, hebben we niet behaald als gevolg van COVID-19.
Tijdens een bijeenkomst in januari onder leiding van een externe heeft het Presidium gesproken over de rol van het Presidium en de bestuurscultuur. Dit is bij één bijeenkomst gebleven. De raad streeft naar een open communicatie, goede omgangsvormen en duidelijke bestuurlijke gewoonten. Daarvoor zijn meerdere partijen nodig. Het is een samenspel tussen de raad als geheel en de afzonderlijke raadsleden en raadsfracties samen, het college, de griffie en de ambtelijke organisatie.
Op 28 augustus is de traditionele start van het nieuwe politieke seizoen "de Dag van de Raad" gehouden in Babberich. Deze dag kon in fysieke vorm gestalte krijgen. Tijdens deze dag is er getraind op het voeren van een debat en hebben raadsleden en collegeleden met elkaar stil gestaan bij de eigen rol. Deze acties dragen samen bij aan het verbeteren van de bestuurscultuur. Ieder is zich er van bewust dat het een proces is dat nog volop aandacht nodig heeft.
Als gevolg van de corona-crisis heeft de gemeenteraad vanaf maart noodgedwongen digitaal moeten vergaderen. Alleen in september is de raad eenmalig fysiek bij elkaar geweest in de Turmac evenementenhal waar we op 1,5 meter van elkaar konden vergaderen. Vervolgens hebben de raadscommissie en de gemeenteraad vanaf oktober weer volledig digitaal vergaderd.
De gehele raad en de raadscommissies hebben zich ingezet om ondanks alles toch tot besluitvorming te komen en het democratische proces doorgang te laten vinden. Opgemerkt is dat dit heel erg moeilijk is. Het voeren van een stevig debat is digitaal een stuk lastiger dan fysiek in de raadzaal. Digitaal vergaderen is ook een stuk vermoeiender dan fysiek vergaderen. Daarom stoppen de vergaderingen om 22.00 uur. Agendapunten die dan nog niet zijn behandeld, worden in een extra avond dan alsnog afgehandeld. Hierdoor is de raad ook vaker extra bij elkaar geweest.

Voorstel raad

Voorstellen voor verbetering zullen via het Presidium naar de raad toe komen.

0.1.2 Groeien naar een verbindende gemeente

Jaar realisatie 2022

We staan voor een gemeente die weet wat er leeft in de samenleving en in de verschillende kernen van de gemeente. We zetten in op nabijheid. Dit betekent korte lijnen met onze inwoners, verenigingen, dorps- en wijkraden, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We ontwikkelen nieuwe vormen van participatie waarbij initiatief vanuit inwoners centraal staat. Vanuit het programma 'Zevenaar Verbindt' zetten wij in op het verder versterken van de verbinding met de inwoner, de verbinding tussen bestuur en organisatie en de verbinding binnen de organisatie.

We werken vanuit de focuspunten: gastvrij, verbindend en service op maat. Daarbij hebben we een ja, mits....houding.
·Nieuw beleid ontwikkelen we samen met inwoners. We betrekken hen in een vroeg stadium.
·Bij nieuwe (ruimtelijke) ontwikkelingen worden initiatiefnemers verantwoordelijk om in een vroeg stadium met de omgeving te overleggen. We faciliteren waar nodig.
·We delen goede voorbeelden van participatie met elkaar en met onze samenleving.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Doeduiten
In 2020 zijn 21 aanvragen voor Doeduiten gehonoreerd. Enkele activiteiten waar DoeDuiten voor verstrekt zijn, konden vanwege Corona niet doorgaan. Deze activiteiten zijn verplaatst naar een moment waarop het weer kan en mag.

Enkele mooie initiatieven:
1. Doorontwikkeling van Liemers Bezorgt
2. Aanschaf Prax Tourfiets door de Vrienden van de Pelgromhof. Om samen met de bewoners te kunnen fietsen;
3. Oprichtingskosten coöperatie Angerlo Aardgasvrij en Duurzaam.
4. Ontwerpen en realiseren van nestkasten
5. The Passion - Babberich

Contacten met dorpen en wijken
De drie contactpersonen voor de dorpen en wijken zijn een belangrijke schakel tussen de gemeente en onze inwoners. Door corona kunnen zij minder aanwezig zijn in de wijken en dorpen en werken zij zoveel mogelijk digitaal. Hierdoor kunnen zij toch het contact onderhouden met de Zevenaarse dorpsraden en houden een kort lijntje met de dorpen. Door o.a. de site van Het Krachtlokaal, oproepen/berichten op social media en het maken van podcasts proberen we in deze bijzondere tijd toch zo dicht mogelijk bij de inwoner te zijn. En gelukkig weten de inwoners ons ook steeds beter te vinden.

Inwonerspanel Zevenaar verbindt en enquêtes
Met het inwonerspanel vragen wij inwoners om 2 tot 4 keer per jaar hun mening te geven over diverse onderwerpen. Zij kunnen dit doen door zich via internet aan te melden. In oktober 2020 is het inwonerspanel ingezet voor de toekomst van de NME. Daarnaast zijn specifieke groepen met enquêtes benaderd voor bijvoorbeeld sport en jeugd.

Burgemeesterspreekuur en op bezoek in de kernen
Vanwege de crisis zijn er minder burgemeesterspreekuren geweest dan gepland. Wel kunnen we stellen dat het spreekuur voorziet in een behoefte. Dit krijgen we te horen van de inwoners en zien we ook terug in de bezoekersaantallen. De laatste ontwikkeling hierin is dat, omdat tot nader order de spreekuren zijn gecanceld, er een mogelijkheid is ontwikkeld om met de burgemeester te mailen via inloopspreekuur@zevenaar.nl. Minder persoonlijk, maar in deze tijd wel zo veilig. De College on Tour tochten zijn in 2020 maar beperkt doorgegaan.

Kinderburgemeester
Op 16 september is de eerste kinderburgemeester, Jasmijn Braam, van de gemeente Zevenaar beëdigd. Vanwege Corona zijn veel activiteiten niet doorgegaan, maar toch heeft ze bijvoorbeeld het nieuwe IKC aan de Platanenlaan geopend, de actie van World Clean Upday gestart en een kunsttentoonstelling op basisschool de Bem geopend. In december heeft zij schoolkinderen opgeroepen om een tekening of kaart te maken voor ouderen. Zij heeft vlak voor de kerst honderden tekeningen rondgebracht naar alle verzorgingstehuizen in Zevenaar.

0.1.3 Invullen bestuurlijke rol als samenwerkingspartner — Jaar realisatie 2022

Voor de uitvoering van een aantal taken werken we samen in verbonden partijen. Meer dan voorheen gaan wij ons als samenwerkingspartner inzetten om binnen de samenwerkingsverbanden de gezamenlijk bepaalde doelstellingen te halen. Dat kan door posities in te vullen binnen het dagelijks bestuur of door een trekkersrol binnen een portefeuilleoverleg of bestuurscommissie te vervullen. Dit vraagt de inzet van meer ambtelijke en bestuurlijke capaciteit. In een nog op te stellen kadernota Verbonden partijen stellen we medio 2018 een afwegingskader voor over het aangaan van samenwerkingsverbanden. Ook geven we aan hoe we de positie van de gemeenteraad ten aanzien van die verbonden partijen kunnen versterken.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Met de vaststelling van de nota Verbonden partijen (2019) is een instrumentarium ontwikkeld om de sturing op gemeenschappelijke regelingen en andere samenwerkingspartners te verbeteren. Met dashboards wordt de informatie overzichtelijker en daarmee toegankelijker gemaakt.
In het proces van versterking van de regionale samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen heeft de gemeente Zevenaar bestuurlijk en ambtelijk een trekkende rol gepakt om de regio als geheel te versterken en partijen bij elkaar te brengen. In het najaar van 2020 heeft de gemeenteraad van Zevenaar besloten aan de versterkte samenwerking deel te nemen. In de eerste helft van 2021 worden de opgaven van deze regionale samenwerking verder uitgewerkt. Voor de governance van het sportbedrijf Ataro zijn door de rekenkamercommissie verbeteringen voorgesteld. In overleg met Ataro zijn die verbetervoorstellen in 2020 verder uitgewerkt en deze worden voor besluitvorming begin 2021 aan de gemeenteraad doorgeleid.
Voor de Samenwerking de Liemers (SdL) zijn in 2020 ook verbeteringen in de governance uitgewerkt, die via een aangepaste gemeenschappelijke regeling in 2021 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

0.2 Dienstverlening en gemeentelijke organisatie

0.2.1 Afronden lopende projecten voor start nieuwe projecten — Jaar realisatie 2022

We willen de basis op orde hebben. Dit betekent dat we lopende projecten afronden, voordat we met nieuwe projecten beginnen. We willen 'in control' zijn. Deze gedachte past binnen de professionalisering van het planmatig werken, dat een onderdeel is van het programma organisatieontwikkeling. Binnen dit programma worden de komende jaren vele activiteiten en projecten opgezet en uitgevoerd. Eén daarvan is de genoemde professionalisering. Dit traject draagt bij aan de verbetering en groei van onze kernwaarden: Resultaatgericht, Klantgericht en Samenwerkingsgericht.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2020 is op beperkte schaal aandacht besteed aan planmatig werken. Door de corona-crisis vonden geen fysieke trainingen en workshops plaats. Wel zijn onze medewerkers, op hun initiatief, geadviseerd en ondersteund in het planmatig oppakken van taken.

0.2.2 Data gedreven sturen als vernieuwende sturingspraktijk — Jaar realisatie 2023

Datagedreven sturing is het vermogen om op basis van het verzamelen en analyseren van data tot sturing op de gemeentelijke thema's te komen. Wij gaan systematisch deze nieuwe werkwijze in het primaire proces opnemen. Dit brengt met zich mee dat we een aantal organisatorische en technische condities planmatig verbeteren. Te denken valt aan competentieontwikkeling, het werken met een datastrategie en de ontwikkeling van open data. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor de risico's en ethische vraagstukken die deze ontwikkeling met zich meebrengt.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Aan de hand van een plan van aanpak hebben we bepaald om de positie in te nemen van "slimme volger". Er is een aantal experimenten geweest en in het verslagjaar zijn we begonnen met het opzetten van een datawarehouse. Hiermee is een stabiele basis neergezet voor een informatie gestuurde gemeente. Op basis van 'businesscases' worden projecten uitgevoerd binnen verschillende afdelingen om data gedreven sturen mogelijk te maken. Bijvoorbeeld binnen het Sociale Domein en de afdeling Vergunning, Toezicht en Handhaving wordt dagelijks gebruikt gemaakt van dashboards die we intern ontwikkelden. Daarnaast zijn er dashboards ontwikkeld op het gebied van demografie en dienstverlening die organisatiebreed ingezet worden. De focus ligt tevens op het verhogen van de databedrevenheid bij alle medewerkers.

0.2.4 Ontwikkelen naar een moderne en professionele organisatie — Jaar realisatie 2023

We zijn een aantrekkelijke, professionele en duurzame werkgever en mensen werken graag bij ons in Zevenaar. Medewerkers zijn toegerust om in steeds veranderende contexten hun werk te doen. Ze zijn goed opgeleid, flexibel in hun gedrag en communicatie. We zijn in staat het werk af te stemmen op de uitdagingen in de samenleving. We nemen medewerkers mee in veranderingen en toekomstige ontwikkelingen. Zij zijn zelf actief in hun eigen loopbaanontwikkeling. We volgen de resultaten van ons HR-beleid. Er is een veilig werkklimaat waarin we transparant en open zijn. Onze processen en werkafspraken ondersteunen dit.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

De uitvoering en uitwerking van de verschillende doelstellingen om te groeien naar een moderne en professionele organisatie verloopt grotendeels volgens plan. Door Covid-19 werden we enerzijds gedwongen de focus te verleggen en anderzijds leidde Covid-19 tot uitdagingen in de wijze van uitvoering waar we eerst een oplossing voor moesten vinden. Daardoor vindt een verschuiving plaats van het tweede halfjaar 2020 naar het eerste halfjaar 2021. De verschuiving leidt voor wat betreft het eindresultaat niet tot onoverbrugbare vertragingen. Echter streefdatum 2022 wordt op onderdelen niet gehaald. In 2020 zijn we verder gegaan met de uitwerking van de HR-kadernota, de doorontwikkeling van de Zevenaar Academie, het vormgeven van de digitalisering van HRM en de optimalisatie van het proces inhuur. Daarnaast is een Periodiek Medisch Onderzoek (PMO) uitgevoerd, met voor elke medewerker een vrijblijvend persoonlijke gezondheidscheck.

Voorstel raad

Bij de 1e voortgangsrapportage 2021 stellen we u voor om € 70.000 extra capaciteit in te zetten om de achterstand in te lopen en vervolgens nieuwe ontwikkelingen op te kunnen pakken.

0.2.5 Verbeteren dienstverlening aan inwoners en ondernemers — Jaar realisatie 2022

We willen manieren onderzoeken om onze inwoners en ondernemers beter van dienst te kunnen zijn en hiervoor passende middelen ontwikkelen. De drie focuspunten uit de Dienstverleningsvisie 2018-2022 'Samen Sterker': service op maat, verbindend en gastvrij zijn hiervoor de basis. Met de Monitor Dienstverlening willen we onze dienstverlening meten, brengen we ambities, doelstellingen en resultaten in beeld en willen we onze dienstverlening gericht verbeteren.

Service op maat
We willen zorgen voor een optimale bereikbaarheid door extra capaciteit in te zetten op piekmomenten aan de telefoon en aan onze balies. In 2020 willen we dat 80% van de telefonische oproepen in het klantcontact centrum opgenomen wordt binnen 20 seconden en dat 80% van de contactverzoeken binnen 2 werkdagen worden afgehandeld.

We willen digitaal werken waar het kan en persoonlijk waar het nodig is. We willen onze digitale volwassenheid verhogen door aan te sluiten op landelijke voorzieningen en steeds meer formulieren digitaal en met DigiD beschikbaar te maken. Door uitvoering te geven aan het plan 'Doorontwikkeling Digitale Dienstverlening' willen we voldoen aan wetten en regels en willen we in 2020 op het landelijk gemiddelde digitale volwassenheid zitten

Verbindend
We willen inwoners vragen hun ervaring met ons te delen in de (spreekwoordelijke) reis die ze maken tijdens de oriëntatie, aanschaf en het gebruik van een product of dienst bij de gemeente. Dit noemen we een klantreis. Verbeteracties die hieruit voorkomen pakken we direct op. We willen onderzoeken hoe we de tevredenheid van inwoners verder kunnen verbeteren en voeren verbeteracties uit. In 2021 willen we de inwonerpeiling van waarstaatjegemeente opnieuw uitvoeren en willen we dat onze inwoners onze dienstverlening met minimaal met een 7 beoordelen.

Gastvrij
We willen de vaardigheid om klantgericht en gastvrij te werken verbeteren bij alle medewerkers door hier trainingen voor aan te bieden in de Zevenaar Academie.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Het afgelopen jaar hebben we onze dienstverlening verder verbeterd. Ook dit jaar kon de inwoner weer meer digitaal met ons regelen, bijvoorbeeld aangifte doen van de geboorte van een kindje. We zijn ons ervan bewust dat we voor alle inwoners en ondernemers toegankelijk moeten zijn en daar investeren we volop in. We verbeterden onze website voor bezoekers met een beperking zodat onze website door iedereen goed te gebruiken is. In het project Heldere Taal herschreven we brieven en teksten op B1 niveau. Hierdoor zijn steeds meer van onze brieven en teksten voor iedereen goed te begrijpen.

0.2.6 Opstellen integraal huisvestingsplan (IHP) — Jaar realisatie 2019

Voor de uitvoering van het vastgoedbeleid voor alle gebouwen van de gemeente stellen wij een IHP op. Een IHP draagt bij aan het op peil houden van voorzieningen en daarmee ook aan de leefbaarheid in Zevenaar en de dorpen. Het beslaat meerdere accommodaties die ook meer beleidsvelden raken. Naast gemeentelijke gebouwen heeft het IHP ook betrekking op sport-, onderwijs-, sociaal-maatschappelijke en culturele accommodaties.
Het IHP is een strategisch plan dat aangeeft welke accommodaties wij willen behouden en welke wij op korte of lange termijn willen afstoten. Dit plan is een sturend instrument dat op termijn leidt tot besparingen op onderhoudsinvesteringen. Wij hebben dan grip op de middelen om onze gemeentelijke accommodaties goed, duurzaam en veilig te beheren en onderhouden. Om verwarring te voorkomen met het IHP onderwijs gaan wij nu uit van het opstellen van een Integraal Accommodatieplan (IAP).

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

U heeft in december 2020 het Integraal Accommodatieplan vastgesteld inclusief de routekaart voor de verduurzaming van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. U heeft tevens per amendement besloten om de duurzaamheidsinvesteringen wat meer uit te smeren om pieken te voorkomen. Door dit amendement worden de landelijke doelstellingen nog steeds gehaald. Het energieneutraal maken van de eigen organisatie vóór 2025 is echter niet meer haalbaar.

0.2.7 Invoeren Wet Open Overheid

Jaar realisatie 2022

De Wet Open Overheid wordt naar verwachting in 2021 vastgesteld. Om de digitale informatiehuishouding voor onze inwoners, bedrijven en instellingen conform de filosofie van de Wet tijdig klaar te hebben, zetten wij in op drie onderdelen, te weten:
(1) in Liemers verband (met 1Stroom en de RID) gaan wij na of mogelijke vernieuwing van architectuur voor informatie- en archiefbeheer noodzakelijk is; hierover adviseren wij u te zijner tijd afzonderlijk;
(2) wij maken eind 2020 een plan om de informatiehuishouding op orde te brengen om de vindbaarheid en ontsluiting te verbeteren;
(3) wij zorgen dat de huidige archieven digitaal op orde en duurzaam toegankelijk zijn.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet gestart	Volgens plan	Volgens plan

De kern van de Wet is dat de overheidsorganisaties verplicht zijn om meer categorieën documenten actief openbaar te maken en de informatiehuishouding op orde te hebben. In de kadernota is voor de invoering van de Wet een eenmalig budget in 2020 toegekend om genoemde taken uit te kunnen voeren. De Tweede Kamer heeft de initiatiefwet Wet Open Overheid op 26 januari 2021 aangenomen. Het is nog niet exact bekend wanneer de WOO in werking treedt. Inhoudelijk treffen wij voorbereidingen om de digitale informatiehuishouding voor onze inwoners, bedrijven en instellingen conform de filosofie van de Wet tijdig klaar te hebben. Dat door onder andere (in Liemers verband) na te gaan of mogelijke vernieuwing van architectuur voor informatie- en archiefbeheer noodzakelijk is en ervoor te zorgen dat de huidige archieven digitaal op orde en duurzaam toegankelijk zijn om aan de nieuwe wetgeving te voldoen. Zodra de definitieve versie van de Wet bekend is, maken wij een plan van aanpak waarin we aangeven op welke onderdelen van de Wet we concrete verbeteracties gaan uitvoeren.

0.3 Financieel beleid

0.3.1 Uitvoeren Planning & Control cyclus

Jaar realisatie 2022

Wij geven uitvoering aan de planning- en control cyclus door het opstellen van een kadernota, begroting, voortgangsrapportages en jaarstukken. Beschikbare middelen zijn integraal afgewogen bij de kadernota en de begroting. In 2020 blijven wij investeren in de doorontwikkeling van de P&C-cyclus.
Daarnaast geven wij verder uitwerking aan het project 'Financiële basis op orde'. Het gaat hierbij onder andere om de verbreding en verdieping van de kennis betreffende budgetbeheer en de geldende voorschriften, het beschrijven van werkprocessen en het optimaliseren van de financiële informatievoorziening.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De planning- en controlcyclus kent in 2020 door de coronacrisis een wat ander verloop. De beide voortgangsrapportages (de 2e in december) en de jaarstukken 2019 zijn vastgesteld. In de beide voortgangsrapportages hebben wij de bezuinigingsmaatregelen gemonitord. De kadernota 2021 is door de vele onzekerheden vervangen door een kaderbrief. Naast de meerjarenbegroting 2021-2024 zijn de documenten "tussentijdse financiële prognose 2020" en "geactualiseerde corona-effecten 2021-2024" opgesteld.
Het vervolg van het project "Financiële basis op orde" hebben wij afgerond. Dit is nu een continu proces waarin we de focus leggen op het kwalitatief op orde houden van budgetten, opbouw en onderbouwing.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	91.849	91.436	91.988	552
Lasten	27.704	23.354	22.761	593
Resultaat voor bestemming	**64.146**	**68.082**	**69.228**	**1.145**
Mutaties reserves				
Baten	1.186	4.579	4.587	8
Lasten	1.826	5.630	5.630	0
Totaal mutaties reserves	**-640**	**-1.051**	**-1.043**	**8**
Resultaat na bestemming	**63.505**	**67.032**	**68.185**	**1.153**

Verschillenanalyse

0. Bestuur en ondersteuning

0.11 Resultaat van de rekening -4.586.000 N I
Het begrote resultaat na wijziging komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.

0.3 - Beheer overige gebouwen - Exploitatie Turmac Cultuurfabriek 225.000 V I
Als gevolg van vertraging in de oplevering en ingebruikname van de Turmac Cultuurfabriek (rond 1 april 2020 door de meeste gebruikers) is de exploitatie in 2020 later gestart. De coronacrisis was hierbij ook een belangrijke spelbreker. Er is daardoor een incidenteel voordeel ontstaan van € 225.000, veroorzaakt door niet geraamde huurinkomsten en servicebijdragen enerzijds en schoonmaakkosten, energie- en onderhoudslasten anderzijds. Per saldo pakt dit in 2020 voordelig uit.

0.4 Overhead - formatie juridisch advies 80.000 V I
Voor 2020 hadden we incidentele formatie beschikbaar voor de afhandeling van Wob/AVG verzoeken in combinatie met de impuls op de invoering van Juridische KwaliteitsZorg. Het gaat om 1 fte en een bedrag van € 80.000. Hiervoor is een projectplan opgesteld. Door de corona crisis en de inzet op omvangrijke dossiers is het project later opgestart en zal de afronding niet in 2020 maar in 2021 plaatsvinden. De inzet van de € 80.000 vindt in zijn geheel in 2021 plaats.

0.3 - Beheer overige gebouwen - afschrijvingen 233.000 V I
Het voordeel heeft betrekking op kapitaallasten van de Turmac Cultuurfabriek en wordt bij de analyse op de kapitaallasten verklaard.

0.4 Overhead - invoering Wet Open Overheid (WOO) Het gaat hier om de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door overheden te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. In de kadernota 2020 is voor de invoering van de Wet een eenmalig budget in 2020 toegekend om genoemde taken uit te kunnen voeren. Het is nog niet exact bekend wanneer de WOO in werking treedt omdat over de uitvoerbaarheid en de kosten zorgen waren. Daardoor verschuift ook een groot deel van de werkzaamheden. We stellen dan ook voor het betreffende budget van € 45.000 eveneens te verschuiven naar 2021. Overigens worden we in de uitvoeringskosten door het Rijk gecompenseerd.	45.000	V	I
0.1 Bestuur - toevoeging pensioenvoorziening wethouders Voor de huidige en voormalige wethouders die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd is op de marktrente. Conform de begroting is in 2020 aanvankelijk € 100.000 toegevoegd aan de voorziening. Op basis van nieuwe actuariële berekeningen bleek een extra toevoeging aan de voorziening nodig van € 204.000. Als gevolg van de extreem lage rekenrente is een hogere toevoeging noodzakelijk om het doelvermogen op peil te houden.	-204.000	N	I
0.4 - Overhead - Teambuilding & Zevenaar Academie (P&O) De activiteiten en programma's die gepland waren voor teambuilding, Zevenaar Academie en doorontwikkeling van onze medewerkers zijn in 2020 minder intensief uitgevoerd. Dit heeft met name te maken met de Corona-maatregelen, het noodgedwongen thuiswerken en het verleggen van prioriteiten. In totaal is in 2020 op genoemde budgetten € 100.000 blijven staan.	100.000	V	I
0.4 Overhead - Informatisering & Automatisering (I&A) De eindafrekening van de inwonerbijdrage voor de RID is hoger uit gevallen. De RID heeft een financieel nadeel op de personeelslasten en de onderhoudslasten van applicaties. Vanwege de intelligente lockdown zijn versneld een aantal nieuwe voorzieningen gerealiseerd, waaronder de mogelijkheid voor videobellen en voor iedereen de mogelijkheid om te kunnen thuiswerken. Tevens laten de kosten van software die wij in eigen beheer hebben een nadeel zien.	-90.000	N	I
0.4 Overhead - Intern Beheer Op enkele posten van Intern beheer zijn lagere uitgaven verantwoord. We noemen printkosten, portokosten en kosten van recepties. De print- en kopieerkosten vallen in 2020 incidenteel lager uit. We betalen tot aan de ingangsdatum van het nieuwe contract in 2021 geen huurkosten en betalen alleen voor de kosten voor de afdrukken. Tevens zijn de verwachte kosten voor de herinrichting van het kantoorgebouw in verband met corona lager uit gekomen dan in de voortgangsrapportage was aangegeven.	93.000	V	I
0.4 - Overhead - gemeentehuis, onderhoud gebouw. Op het regulier klein onderhoud van het gemeentehuis is minder uitgegeven. Dit houdt ook verband met de beperkte beschikbare capaciteit voor voorbereiding, planning en het regelen van de onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast is de belastingaanslag voor de OZB lager.	90.000	V	I
0.4 Overhead - P&O We melden een voordeel van € 64.000 op verschillende budgetten van P&O; Salarisadministratie, Werving & selectie en Ondernemingsraad. Het budget voor thuiswerkvoorzieningen in verband met corona, bijgeraamd in de 2e voortgangsrapportage, is niet volledig ingezet.	64.000	V	I
0.4 - Overhead - rechtskundig advies Het budget voor rechtskundig advies was jarenlang structureel te laag om te kunnen voldoen aan de huidige behoefte aan rechtskundig en ander deskundig advies. Voor 2020 was daarom € 65.000 extra geraamd. In 2020 hebben we kosten toegerekend aan de projecten waarvoor de kosten zijn gemaakt. Dit heeft gezorgd voor een besparing. Het gaat hierbij onder andere om de advisering ten aanzien van 7Poort, Platanenlaan en een aanbesteding voor de buitenruimte.	43.000	V	I

0.5 - Treasury Binnen dit programma is het rentevoordeel € 109.000. Het totale verschil lichten wij centraal toe bij het onderdeel resultaat, analyse van rente en afschrijving.	109.000	V	I
0.8 Overige baten & lasten - Onvoorzien De raming voor onvoorziene uitgaven is afgelopen jaar niet ingezet. Het budget van € 25.000 valt als voordelig verschil vrij in de jaarrekening. Overigens is bij de besluitvorming rondom de bezuinigingen de post onvoorzien structureel verlaagd naar € 25.000.	25.000	V	I
0.61 OZB woningen Wet Waardering Onroerende Zaken Het nadeel bedraagt € 32.000. Er zijn hogere kosten verantwoord in verband met de overgang van kubieke meters naar oppervlakte. Daarnaast maakten we hogere taxatiekosten ten behoeve van de uitvoering van de Wet WOZ.	-32.000	N	I
0.61 - OZB woningen Het nadeel bedraagt € 44.000 en is toe te schrijven aan een extra storting in de voorziening dubieuze belastingdebiteuren. De werkelijke storting is aangepast naar aanleiding van stijgende belastingopbrengsten en meer oninbaar verklaarde vorderingen.	-44.000	N	I
0.62 OZB niet woningen Het nadeel bedraagt € 48.000 en is toe te schrijven aan een extra storting in de voorziening dubieuze belastingdebiteuren. De werkelijke storting is aangepast naar aanleiding van stijgende belastingopbrengsten en meer oninbaar verklaarde vorderingen.	-48.000	N	I
0.63 - Parkeerbelasting Vanwege corona hebben we in de 2e Voortgangsrapportage € 175.000 minder opbrengsten parkeerbelasting geraamd. In de jaarrekening blijken de werkelijke parkeerinkomsten nog iets lager te zijn.	-38.000	N	I
0.64 - Belastingen overig - Hondenbelasting Er is minder opbrengst verantwoord omdat minder honden geregistreerd zijn dan begroot.	-32.000	N	I
0.64 - Belastingen overig - Invordering De opbrengsten van de ingevorderde bedragen zijn hoger dan geraamd. Tijdens de conversie van het belastingpakket in 2019 hebben er minder invorderingswerkzaamheden plaatsgevonden. Deze werkzaamheden zijn hoofdzakelijk ingehaald in 2020.	29.000	V	I
0.7 Algemene uitkering De algemene uitkering laat ten opzichte van de 2e voortgangsrapportage een nadeel zien van € 294.000. Dit betreft de verwerking van de decembercirculaire 2020 en bestaat uit de volgende posten: Nadeel € 555.000 De eerder toegezegde compensatie vanwege corona voor algemene inkomstenderving en culturele infrastructuur is door het rijk verschoven van 2020 naar 2021. Dit betekent een lagere inkomst in 2020. Voordeel € 190.000 In de decembercirculaire zijn nieuwe bedragen beschikbaar gesteld voor de gevolgen van corona. Het gaat om de volgende bedragen: re-integratie € 77.000, gemeentelijk schuldenbeleid € 32.000, bijzondere bijstand € 11.000, continuïteit van zorg € 62.000 en quarantainekosten € 8.000. Voordeel € 106.000 De vergoeding van de bommenregeling is verhoogd met € 106.000. Samen met enkele kleinere verschillen (nadeel € 35.000) leidt dit in totaal tot € 294.000 minder inkomsten.	-294.000	N	I
0.3 - Beheer overige gebouwen aankoop en verkoop onroerend goed Het budget voor makelaars- en advieskosten ten behoeve van de aankoop en verkoop van onroerend goed is beperkt gebruikt.	31.000	V	I

0.8 Overige baten en lasten - algemene baten & lasten Op algemene baten en lasten wordt per saldo een voordeel verantwoord van € 326.000. Voor het grootste deel heeft het voordeel betrekking op de terugontvangsten van de Belastingdienst uit het BTW-compensatiefonds (BCF). Het gaat om een suppletie aangifte BCF 2019, suppletie BCF re-integratietrajecten 2014-2018 en suppletie BTW/BCF inzake afvalstromen 2018. Daarnaast resteert op de stelpost voor loon- en prijsindex een bedrag van € 121.000 welke als een voordelig verschil op dit programma tot uitdrukking komt.	326.000	V	I
0.4 Overhead - interne doorbelastingen Een voordelig bedrag van € 859.000 wordt verklaard door interne doorbelastingen naar andere programma's van salarissen, materieel en overhead. Op andere programma's in deze jaarrekening leiden de doorbelastingen tot nadelige verschillen. Per saldo in de jaarrekening hebben de doorbelastingen financieel geen effect.	859.000	V	I
0.4 Overhead - Personeelslasten & inhuur Binnen dit programma is op de personeelslasten (exclusief de hierboven genoemde formatie t.b.v. de Wet Open Overheid en Juridisch advies) een nadeel ontstaan van € 395.000. Het totale resultaat op personeelslasten lichten we centraal toe in de analyse van de personeelslasten.	-395.000	N	I
Overige verschillen De overige verschillen binnen dit programma komen uit op een totaalbedrag van € 22.000 nadeel.	-22.000	N	I

Incidentele baten en lasten

Het is van groot belang voor de interne toezichthouders (provinciale staten/gemeenteraad) als voor de externe toezichthouders (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties/Provincies) dat helder inzicht bestaat in de financiële positie op korte en langere termijn. Zo is in de BBV artikelen 19- c en 28-c bepaald dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening, een overzicht van incidentele baten en lasten wordt gevoegd. In de toelichting bij het BBV staat dat voor een nadere invulling van het begrip incidenteel kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Het gaat er bij de bedoelde voorschriften echter vooral om inzicht te krijgen in de variabele posten in de begroting en meerjarenraming. In dat kader kunnen tijdelijke geldstromen die (nog) langer lopen dan drie jaar dus ook relevant zijn.
Het verschil tussen incidenteel en structureel is niet altijd even scherp te trekken. Structurele baten en lasten zijn in elk geval die baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening zijn opgenomen. Indien de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten is er sprake van 'materieel' begrotingsevenwicht.
De notitie structurele en incidentele baten en lasten die geldt vanaf 2019 verduidelijkt het onderscheid tussen de incidentele en structurele baten en lasten.

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 0. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Verkoop vastgoed.	In het kader van de bezuinigingen hebben wij het pand aan de Hengelder 26 en 26a verkocht.	180	275
Bommenregeling.	Van het Rijk is een 'suppletie-uitkering Bommenregeling ontvangen'. Deze ter dekking van de gemaakte kosten voor explosievenonderzoek en opruiming.	829	829
Suppletie BTW Compensatiefonds.	In 2020 heeft een afrekening m.b.t. het BTW Compensatiefonds (BCF) plaatsgevonden over voorgaande jaren.	16	251
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	1.950	1.649
Lasten			
Bommenregeling.	Voor explosievenonderzoek en opruiming zijn kosten gemaakt. Hiervoor is van het Rijk een vergoeding ontvangen in de algemene uitkering.	829	829
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	438	363
Totaal programma 0		**1.708**	**1.656**

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve(s)

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	Algemene reserve	36.541	2.484	3.801	35.223

De algemene reserve is een buffer om onverwachte tegenvallers en fluctuaties in de exploitatie op te kunnen vangen. Daarnaast is de algemene reserve bedoeld als dekking voor risico's. Het gedeelte van de algemene reserve dat niet nodig is als bufferfunctie of voor het afdekken van risico's is vrij aanwendbaar voor bestuurlijke ambities.

Toevoeging
In 2020 zijn de volgende bedragen toegevoegd aan de algemene reserve:
Storting precariogelden conform begroting € 1.248.000
Opheffen restant reserve automatisering € 56.000
Opheffen restant reserve fricties bezuinigingen € 220.000
Correctie reserve kapitaallasten verbouw/nieuwbouw gemeentehuis € 81.000
Correctie kapitaallastenreserves balansverkorting en Brede Blik Giesbeek € 77.000
Opheffen door bezuiniging reserve Onderzoek Randweg nabij A15 € 135.000
Saldo jaarstukken 2019 € 667.000

Onttrekking
In 2020 zijn de volgende bedragen onttrokken aan de algemene reserve:
Vorming reserve voor corona-herstelplan € 3.000.000
Kosten invoering Omgevingswet € 316.000
Vorming reserve DoeDuiten (in samenhang met de bezuiniging op het jaarbudget) € 150.000
Toevoeging aan reserve kapitaallasten De Cirkel/De Duim i.v.m. hogere boekwaarde € 86.000
Kosten Pilot schuldenvrij Zevenaar € 50.000
Overige onttrekkingen kleiner dan € 50.000: € 199.000

Totaal algemene reserve(s)	**36.541**	**2.484**	**3.801**	**35.223**

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9009	Fricties bezuinigingen vernieuwingskosten	262	0	262	0

Deze reserve is ingesteld om noodzakelijke vernieuwingskosten in het kader van eerder genomen efficiencymaatregelen te kunnen doen. Het gaat om de vorige bezuinigingsronde "Zevenaar van Morgen". In de Nota reserves en voorzieningen 2018 is deze reserve herbestemd voor een viertal projecten uit de Kadernota 2018-2022; ondersteuning Wet normalisering ambtenaren (€ 54.000), doorontwikkeling Planning & control (€ 50.000), Project "basis op orde" (€ 75.000) en ondersteuning invoering veranderen grondslag WOZ (€ 50.000). Na besteding voor deze projecten wordt het restant van de reserve in 2020 toegevoegd aan de algemene reserve.

Toevoeging

Onttrekking In 2020 is € 15.000 onttrokken t.b.v. de gemaakte kosten voor het veranderen grondslag Wet onroerende zaken. € 27.000 is onttrokken t.b.v. de invoering van de Wet normalisatie ambtenaren. Alle projecten uit de Kadernota 2018-2022 die gekoppeld waren aan deze reserve zijn hiermee gerealiseerd. Het restant van € 220.000 is toegevoegd aan de algemene reserve. De reserve wordt opgeheven.

9024	Automatisering	81	0	56	25

Deze reserve is ingesteld in de voormalige gemeente Rijnwaarden en werd gebruikt ter egalisatie van de kosten voor automatisering. In Zevenaar werd niet met een egalisatiereserve gewerkt.

Toevoeging

Onttrekking In de reserve resteert nog een saldo van € 25.000, bedoeld voor de inrichting van een digitale belastingbalie (2021). De overige bedragen zijn in 2020 conform begroting vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve.

9047	Onderhoud gebouwen	66	0	0	66

In 2017 is het restant van de voorziening onderhoud gebouwen Rijnwaarden overgeboekt naar de bestemmingsreserve onderhoud gemeentegebouwen, omdat er voor groot onderhoud gebouwen geen actueel onderhoudsplan meer was.

De reserve is bedoeld voor groot onderhoud van de gebouwen van de voormalige gemeente Rijnwaarden. Na vaststelling van een nieuw onderhoudsplan kan deze reserve vervallen.

Toevoeging

Onttrekking

9050	Corona-herstelplan	0	3.000	132	2.868

In 2020 is een corona herstelplan 'Sociaal economische injectie Zevenaar' opgesteld. Om de plannen uit dit herstelplan te realiseren is € 3.000.000 overgeheveld vanuit de algemene reserve naar deze bestemmingsreserve.

Toevoeging Vanuit de algemene reserve is in 2020 € 3.000.000 gestort.

Onttrekking De werkelijke gemaakte kosten (afgerond € 132.000) m.b.t. het herstelplan zijn ten laste gebracht van deze bestemmingsreserve. Het betreft o.a. kwijtschelding precariobelasting € 40.000. compensatie sportaccommodaties € 25.000, bijdrage dorpshuizen € 50.000 en verstrekken mondkapjes € 14.000.

Totaal bestemmingsreserves		409	3.000	450	2.959

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9007	Werkzaamheden gemeentehuis	505	0	0	505

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Toevoeging

Onttrekking

9027	Balansverkorting	197	0	14	183

In een bezuinigingsronde in 2011 van de gemeente Rijnwaarden is structurele budgettaire ruimte gecreëerd door het afboeken van investeringen (balansverkorting), waardoor de afschrijvingslasten vervielen. Voor investeringen met een economisch nut moet dit volgens de BBV-regels bruto verantwoord worden door tegenover de investering een zelfde bedrag aan reserves te vormen.

Toevoeging

Onttrekking Bij de 2eVGR 2020 is besloten een bedrag van € 5.160 te onttrekken ten gunste van de Algemene reserve om de stand van reserve gelijk te laten zijn met de boekwaarde van de investeringen waarvoor deze reserve in het leven is. Daarnaast is voor de dekking van de kapitaallasten van de betreffende investeringen in 2020 een bedrag van € 8.664 onttrokken.

9040	Verbouw nieuwbouw gemeentehuis	1.419	0	161	1.258

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Toevoeging

Onttrekking Bij de 2eVGR 2020 is besloten een bedrag van € 80.530 te onttrekken ten gunste van de Algemene reserve om de stand van reserve gelijk te laten zijn met de boekwaarde van de investering waarvoor deze reserve bestaat.
Daarnaast is voor de dekking van de kapitaallasten van de betreffende investeringen in 2020 is een bedrag van € 80.530 onttrokken.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		2.122	0	175	1.947

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8001	Voormalig personeel	0	82	0	82

Voorziening ter dekking van kosten van voormalig personeel.

Toevoeging In de voorziening is € 82.000 gestort t.b.v. de verplichtingen die verband houden met een nieuw mobiliteitsdienstverband van een voormalig medewerker.

Onttrekking

8002	Pensioenen wethouders	2.488	304	89	2.703

Voor de huidige en voormalige wethouders van de (voormalige) gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd is op de marktrente.

Toevoeging Conform de begroting is in 2020 aanvankelijk € 100.000 toegevoegd aan de voorziening. Op basis van nieuwe actuariële berekeningen bleek een extra toevoeging aan de voorziening nodig van € 204.000. Als gevolg van de extreem lage rekenrente is een hogere toevoeging noodzakelijk om het doelvermogen op peil te houden.

Onttrekking Vanwege betaalde pensioenuitkeringen is in 2020 een bedrag van € 89.000 aan de voorziening onttrokken.

8004	Onderhoud gebouwen	740	243	337	646

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Jaarlijkse dotatie conform meerjarenonderhoudsplan.

Onttrekking De uitgaven in 2020 zijn ten laste van de voorziening gebracht.

8013	Wachtgelden wethouders	185	65	189	61

Na het aftreden van burgemeester en wethouders hebben bestuurders recht op een wachtgelduitkering. Hiertoe is bij de jaarrekening 2017 een voorziening gevormd. Om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, wordt jaarlijks bij de 2e Voortgangsrapportage bekeken of een aanvulling nodig is in de voorziening.

Toevoeging Jaarlijks bij de 2e voortgangsrapportage wordt aan de hand van de actuele wachtgeldverplichtingen bekeken welke storting nodig is om per balansdatum aan de verplichtingen te kunnen voldoen.
In 2020 is een storting gedaan van € 65.000.

Onttrekking De kosten van wachtgelden van voormalige wethouders bedroegen in 2020 € 189.000 en zijn ten laste van de voorziening gebracht. De wachtgeldverplichtingen naderen het einde voor deze zittingsperiode.

Totaal voorzieningen	3.413	694	616	3.491

1.VEILIGHEID

Omschrijving
Dit programma gaat over brandweerzorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid.

Wat willen we bereiken?
Een gemeente waarin inwoners, ondernemers en organisaties zich veilig voelen in hun eigen woon- en werkomgeving.

Ontwikkelingen
Coronacrisis
De corona-uitbraak heeft in 2020 een grote impact gehad op het veiligheidsdomein. Onze inzet richtte zich vanaf maart op de crisisaanpak. In het kader van de ramp- en crisisbeheersing is er regionaal direct opgeschaald. In korte tijd heeft de regio een gemeentelijk knooppunt opgezet. Intern is direct opgeschaald om de juiste stappen voor Zevenaar te zetten. We hebben veel tijd besteed aan het ondersteunen van de burgemeester in zijn crisistaak, bijvoorbeeld bij elke aanpassing in de noodverordening. Verder zijn we druk geweest met het beantwoorden van vragen van inwoners en ondernemers. We werkten nauw samen met de Veiligheidsregio om alles te doen wat nodig is.

Ondermijning
Ondermijning is een relatief nieuw fenomeen binnen de lokale overheid. Het heeft betrekking op de vermenging van de onderwereld en de bovenwereld. Lokaal en regionaal heeft de aanpak in 2020 meer vorm gekregen. Ondanks de drukte omtrent de aanpak van de coronacrisis is de aanpak van ondermijning in 2020 een prioriteit geweest. Een effectieve aanpak van ondermijning vraagt om een georganiseerde overheid die alle middelen en instrumenten inzet die ze tot haar beschikking heeft.

Wet Verplichte GGZ
Per 1-1-2020 is de wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ) in werking getreden. In de nieuwe WvGGZ staat niet meer de gedwongen opname, maar de zorg centraal. De wetswijziging heeft gezorgd voor een betere afstemming en samenwerking tussen de beleidsvelden Zorg en Veiligheid in 2020.

Bouwen Bevolkingszorg
De VGGM is in 2018 gestart met een eigentijdse en professionele invulling van de tak Bevolkingszorg (de geregionaliseerde tak van de gemeentelijke crisisorganisatie). Per 1-1-2020 is dit nieuwe regionaal netwerkteam Bevolkingszorg gestart. Verdergaande regionale samenwerking biedt de mogelijkheid medewerkers van de crisisorganisatie beter op te leiden en te trainen. Met de uitbraak van de coronacrisis merkten we als gemeente de toegevoegde waarde van het regionaal netwerkteam Bevolkingszorg. Ze hebben de gemeenten in de regio ondersteund bij het uitvoering geven aan en het handhaven op de coronaregels.

Beleidskaders
- Integraal Veiligheidsplan gemeente Zevenaar 2019-2022 (2018)
- Jaarplan Integrale Veiligheid 2020 (2020)
- Plan van aanpak Ondermijning (2018)
- Handhavingsnota 'Een zaak van afwegen' Zevenaar
- Toezicht en handhavingsbeleid 2018-2022

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

1.1 Beperken en bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen

Het voorkomen en op een goede manier bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen.

1.2 Bewaken van de openbare orde en veiligheid

Onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bezoekers zijn en voelen zich veilig in onze gemeente.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Diefstal uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)	2018	2,00	1,30	2,00		
Toelichting	De waarde van dit kengetal in 2020 is nog niet gepubliceerd op WSJG.					
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2020	3,70	2,40	2,60	2,40	0,2
Toelichting	In 2020 is een lichte daling zichtbaar ten opzichte van 2019. We blijven ruim onder het Gelderse gemiddelde.					
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)	2020	5,50	4,50	3,10	4,50	1,4
Toelichting	In 2020 zien we een lichte stijging, waarbij we onder het Gelders gemiddelde blijven.					
Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)	2020	102,00	81,00	75,00	90,00	15
Toelichting	Ten opzichte van 2019 zijn we iets gestegen, wel blijven we onder het gemiddelde van Gelderland.					
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	2018	1,70	0,60	1,00		
Toelichting	De waarde van dit kengetal is nog niet gepubliceerd op WSJG. Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners toont een wisselend beeld, maar schommelt rond de 1. In onze regio scoren met name Duiven en Westervoort minder goed. In Gelderland ligt de score de afgelopen 10 jaar rond de 2,0. Onze gemeente zit hier dus onder. Wij streven, mede op basis van de activiteiten in het kader van de uitvoering van de kadernota integrale veiligheid, er naar dat dit cijfer niet stijgt. Enig voorbehoud moeten we hier maken. Zodra de Fashion Outlet Zevenaar is geopend, zal dit cijfer explosief stijgen is de verwachting van gemeenten en politie.					

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

1.1 Beperken en bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen

1.1.1 Verbeteren eerste hulpverlening in alle kernen

Jaar realisatie 2022

Wij stimuleren inwonerinitiatieven die ontstaan om het Zevenaarse AED-netwerk te vergroten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Er was besloten een verzekering af te sluiten voor alle AED's die openbaar geplaatst zijn. Echter verzekeraars zijn niet bereid om tot verzekering over te gaan van goederen die geen eigendom zijn van de gemeente. Samen met de VGGM zal op regionaal niveau een promotiecampagne burgerhulpverlening worden opgestart. De campagne zal worden opgestart zodra de coronamaatregelen dusdanig versoepeld zijn dat dit verantwoord is.

Voorstel raad

In overleg met de VGGM starten wij een promotiecampagne op met als doel burgerhulpverlening beter op de kaart te zetten.

1.2 Bewaken van de openbare orde en veiligheid

1.2.1 Bestrijden ondermijning

Jaar realisatie 2022

We nemen preventieve en repressieve maatregelen om vermenging van de onderwereld met de bovenwereld tegen te gaan. Dit doen we op basis van het ondermijningsbeeld en signalen uit de interne organisatie. We hebben een plan van aanpak ondermijning vastgesteld. We verwachten dat de inzet van burgemeestersbevoegdheden zal toenemen om ondermijning te bestrijden.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2020 hebben we ondanks de coronacrisis uitvoering gegeven aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Er zijn in 2020 twee grootschalige integrale controles geweest. De burgemeester heeft zeven keer een pand gesloten op grond van artikel 13b Opiumwet.

1.2.2 Vergroten veiligheid in de gemeente

Jaar realisatie 2022

We zetten in op en ondersteunen initiatieven van inwoners zoals buurtpreventie in de vorm van Buurtpreventie WhatsApp-groepen. We willen in het kader van buurtpreventie de WhatsAppgroepen verder professionaliseren. Hierbij brengen we beheerders uit verschillende groepen met elkaar in contact, waardoor een groter netwerk ontstaat, waarin beheerders van elkaar kunnen leren. De groepen op het Gelders Eiland moeten hiervoor nog een inhaalslag maken. We ondersteunen, bestendigen en faciliteren minimaal 6 nieuwe inwonersinitiatieven op het gebied van sociale veiligheid.
Vanuit de gebiedsteams zorgen we voor een zorgvuldige en adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en overlastgevende personen. De verbinding tussen zorg en veiligheid is hierin van cruciaal belang.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De Buurtwhatsappgroepen hebben in 2020 niet voldoende aandacht gekregen. Er zijn wel enkele nieuwe groepen opgestart, maar we hebben geen bijeenkomsten kunnen organiseren. In 2020 hebben we de verbinding tussen zorg en veiligheid versterkt. We wisten elkaar beter en sneller te vinden in casussen. Door de ontwikkelingen in het sociaal domein is de basis overeind gebleven, maar behoeft de implementatie zeker nog aandacht.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	68	41	65	24
Lasten	3.134	3.351	3.299	52
Resultaat voor bestemming	-3.066	-3.309	-3.234	76
Mutaties reserves				
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	-3.066	-3.309	-3.234	76

Verschillenanalyse

1. Veiligheid

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer - Bijdrage aan VGGM De inwonerbijdrage aan Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) voor de Brandweer is lager dan begroot. Dit houdt verband met het positieve resultaat van VGGM over 2019, welke in 2020 is afgerekend.	44.000	V	I
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer - Preventieve maatregelen De raming voor onderhoud brandkranen in de openbare ruimte is voor een klein deel besteed.	20.000	V	I
1.2 Openbare orde en veiligheid - Integraal veiligheidsbeleid Voor de uitvoering van maatregelen opgenomen in het Jaarplan Integrale Veiligheid is budget beschikbaar. In 2020 hebben we minder ee beroep gedaan op externe dienstverlening, zoals trainingen en cursussen in het kader van ramp- en crisisbeheersing. Het afgelopen jaar was onze inzet vooral gericht op het bestrijden van corona en het ondersteunen van de burgemeester daarbij. Het budget voor integraal veiligheidsbeleid is niet volledig ingezet.	28.000	V	I
1.2 Openbare orde en veiligheid - Opstellen en handhaven APV De legesopbrengsten voor APV-vergunningen zijn vanwege corona lager dan in een regulier jaar. Echter ten opzichte van de in de 2e Voortgangsrapportage naar beneden bijgestelde raming is toch nog een voordeel ontstaan van € 20.000.	20.000	V	I
Overige verschillen - Programma 1 komt in de jaarrekening 2020 uit op een financieel voordeel van totaal € 76.000. Naast de hierboven omschreven afwijkingen zijn er enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.	-36.000	N	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 1. Veiligheid			
Baten			
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	26	26
Lasten			
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	45	50
Totaal programma 1		**-19**	**-24**

2.VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Omschrijving
Dit programma gaat over verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting e.d.), parkeren en openbaar vervoer.

Wat willen we bereiken?
Wij willen een goede en veilige bereikbaarheid van de kernen en buitengebied voor alle verkeersdeelnemers. Het is ons doel een verkeersveilige gemeente te zijn met een goede bereikbaarheid en doorstroming van zowel het personen- als vrachtverkeer. Een optimale bereikbaarheid over de weg is een voorwaarde voor een gezonde economische structuur, onze aantrekkelijkheid voor de transportsector en daarmee voor het versterken van het logistieke profiel van Zevenaar. Ook de bereikbaarheid over water (onder andere laad- en losplaats) is hier onderdeel van. Deze optimale bereikbaarheid willen wij voor onze gemeente realiseren. De nieuwe ontsluiting van de gemeente op het rijkswegennet (A12 en A15) en de aanpassing van het onderliggende wegennet hierop, waaronder het mogelijk doortrekken van het Witte Kruis, zijn hiervoor van cruciaal belang. Als afgeleide van de infrastructuur voor het gemotoriseerde verkeer willen we een fietsvriendelijke en -veilige gemeente zijn. We beoordelen daarvoor de bestaande fietsvoorzieningen en maken inzichtelijk waar schakels niet voldoen, niet veilig zijn of ontbreken.

Ontwikkelingen
Ook in 2020 zijn diverse grootschalige infrastructurele projecten in de uitvoering. Zowel van de gemeente als van Rijkswaterstaat, ProRail, provincie Gelderland en ontwikkelaars/bedrijven. Deze projecten hebben impact op elkaar en vergen de nodige afstemming in de planning. Dit leidt ertoe dat soms uitvoering even moet wachten op de afronding van een ander project. Naar verwachting heeft dat geen negatief effect op de planning van deze projecten, omdat in een vroeg stadium de plannen met elkaar worden besproken zodat binnen de planning van een project nog geschoven kan worden zonder dat de einddatum in geding komt.

Beleidskaders
- Structuurvisie Zevenaar 2012-2030 (2013)
- Verkeer- en vervoersplan Zevenaar (2000)
- Tracébesluit A15/A12
- Wegenbeleidsplan Zevenaar en Rijnwaarden
- Beleidsplan openbare verlichting 2016 - 2025 Zevenaar
- Beleidsplan Openbare verlichting 2015 - 2023 Rijnwaarden
- Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 (2017)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

2.1 Verkeer en vervoer
In het kader van een goede bereikbaarheid streven wij naar goede ontsluitingen van onze kernen. Wij willen een goede verbinding naar de verbrede A12 en de doorgetrokken A15 realiseren en het onderliggende wegennet hier goed op aansluiten. Wij streven naar een directe verbinding van het Gelders Eiland op de hoofdwegenstructuur (A12), waarbij er aandacht is voor de leefbaarheid in de kernen. Om het fietsgebruik te stimuleren en de fietsveiligheid te waarborgen, zorgen wij voor een goed netwerk van fietsvoorzieningen en -fietspaden. In de stad Zevenaar, tussen de kernen onderling en naar de omliggende gemeenten.

2.2 Parkeren
Wij willen de parkeerdruk in het centrum van de stad Zevenaar door middel van betaald parkeren blijven reguleren.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

2.1 Verkeer en vervoer

2.1.1 Aanleggen 2e viaduct 7Poort

Jaar realisatie 2022

Bereikbaarheid van onze gemeente en de bedrijventerreinen in Zevenaar is belangrijk. Wij stimuleren de uitgifte van de kavels op 7Poort volop (zie programma 3). Een belangrijke bijdrage hieraan levert het aanleggen van een 2e viaduct.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2020 is gestart met het afronden van het ontwerp en voorbereiden van de aanbesteding. Deze werkzaamheden lopen door tot voorjaar 2021 waarna de aanbesteding zal starten.
Medio 2020 is de bestemmingsplanprocedure voor het 2e viaduct 7Poort gestart. In maart 2021 is het bestemmingsplan vastgesteld en het krediet voor de uitvoering beschikbaar gesteld.

2.1.2 Brengen en houden lokale wegennet op goed onderhoudsniveau

Jaar realisatie 2020

Uitvoeren noodzakelijk achterstallig onderhoud
U heeft het gewenste onderhoudsniveau op beeldkwaliteit van de openbare ruimte vastgesteld. Het is noodzakelijk dat wij op diverse wegen achterstallig onderhoud uitvoeren. Deze wegen zijn nu verkeersonveilig en uitstel van onderhoud is niet langer te verantwoorden. Wanneer wij geen maatregelen nemen, vallen de wegen onder de norm van wettelijke aansprakelijkheid en kunnen we schadeclaims verwachten.

Vervangen brug Eltenseweg
Op basis van uitgevoerde constructiemetingen en de daaruit blijkende slechte conditie van de brug mogen zware vrachtvoertuigen (> 40 t) geen gebruik meer maken van deze brug. Deze tijdelijke maatregel kan tot claims leiden van diverse transportbedrijven, doordat ze ongeveer 10km moeten omrijden. Het overige vrachtverkeer hebben we moeten beperken door eenrichtingsverkeer in te stellen. We kunnen de brug nu met een noodmaatregel (een extra pijler aanbrengen) weer toegankelijk maken voor al het vrachtverkeer. De begrote kosten hiervan bedragen ongeveer € 50.000. Deze kosten dekken wij uit het krediet (€ 650.000) van de 'vervanging brug Eltenseweg' dat aangevraagd is in de Kadernota 2018-2022. Door deze tijdelijke maatregel kan het restant krediet (€ 600.000) doorschuiven van 2019 naar 2022. Dit uitstel geeft mogelijkheden om samen met Kreis Kleve (D) een integraal plan te maken om het gebied verder in te richten, waardoor we mogelijk kosten kunnen besparen en een meer passende oplossing mogelijk wordt.

Reconstructie Halve Maan Lobith
Het projectgebied 'reconstructie Halve Maan ' omvat het gebied tussen de rotonde Batavenweg en Herwensedijk. In dit projectgebied realiseren wij een fietsverbinding, vervangen wij ook alle verhardingen en renoveren we het grootste gedeelte van het openbare groen. Verder parkeren automobilisten op de Halve Maan op de rijbaan. Na de herinrichting kunnen zij alleen nog parkeren in de parkeervakken.

Herinrichting Kop van Tolkamer
De aanleiding voor de projecten is de achterstand in onderhoud openbare ruimte (verpaupering). De Kop van Tolkamer onderscheidt zich van de omgeving. Door de kwaliteitsimpuls en het opknappen van de openbare ruimte ontstaat in de Kop van Tolkamer een toeristische meerwaarde, waarmee de Kop van Tolkamer op de kaart wordt gezet.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Uitvoeren noodzakelijk achterstallig onderhoud
Op diverse wegen hebben wij slijtlagen aangebracht om de wegen weer veilig te maken. In 2019 hebben we alle asfalteringswerkzaamheden afgerond.

Vervangen brug Eltenseweg
Het onderzoek naar tijdelijke maatregelen om de brug Eltenseweg weer open te stellen voor vrachtverkeer hebben wij afgerond met een positieve conclusie. Dit houdt in dat wij inmiddels met behulp van tijdelijke maatregelen de brug weer voor minimaal 3 jaar toegankelijk hebben gemaakt voor al het verkeer inclusief het zware vrachtverkeer. De uiteindelijke vervanging voorzien wij nu in 2022. Er spelen diverse ontwikkelingen en plannen bij onze oosterburen Kreis Kleve. Voor dit gebied stellen wij dan ook samen met Kreis Kleve een integraal plan op.

Reconstructie Halve maan Lobith
Het plan hebben wij voorbereid en verder hebben wij diverse voorbereidende onderzoeken uitgevoerd. Deze onderzoeken hebben o.a. betrekking op asfalt, de bodemgesteldheid, kabels, leidingen en verkeersstructuur. Begin 2019 hebben wij een informatieavond gehouden voor de aanwonenden. Tijdens deze bijeenkomst hebben wij het ontwerp toegelicht. De aanwezige bewoners waren uiterst positief. In juni 2020 zijn wij gestart met de uitvoering van de werkzaamheden. Afronding staat gepland in het voorjaar van 2021.

Herinrichting Kop van Tolkamer
In november 2018 heeft u een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Daar hebben wij diverse onderzoeken voor uitgevoerd. Oorspronkelijk hadden we het voornemen om in 2020 te starten met de herinrichting. Uit inspecties van de riolering bleek dat een groot deel van de riolering vervangen moest worden. Dit heeft tot aanzienlijke vertraging geleid en een heroverweging van de aanpak. We maken nu een integraal plan voor de herinrichting van heel Tolkamer inclusief Tuindorp gecombineerd met de vervanging van de riolering. Middelen voor vervanging van de riolering komen pas beschikbaar via het Watertakenplan in 2021. Dit betekent dat wij in 2022 met de uitvoering van de herinrichting starten.

Wegenlegger
Wij hebben in 2018 extern opdracht gegeven om de wegenlegger op te stellen. Een concept-wegenlegger is inmiddels klaar. Belanghebbenden hebben zienswijzen ingebracht op het ontwerp. De ontwerplegger ligt nu ter vaststelling bij de provincie Gelderland.

2.1.3 Infrastructuur voorbereiding en uitvoering
Jaar realisatie 2027

In de huidige coalitieperiode (en verder) gaan we bestaande wegen herinrichten en voeren we planstudies uit naar nieuwe wegen. In een aantal gevallen heeft u al een krediet beschikbaar gesteld voor capaciteit, onderzoek en uitvoering.
De investering heeft betrekking op de volgende projecten:

- Coördinatie en regie infrastructurele projecten in de uitvoering
- Project A15/A12
- Aanpassing Arnhemseweg en weg Hengelder (waaronder Herinrichting parkeerplaatsen sportvelden Hengelder, Oversteek Douwe Dekkerstraat en onvoorziene werken)
- Planvorming herinrichting Edisonstraat
- Planvorming herinrichting Mercurion
- Planvorming herinrichting Doesburgseweg
- Spoorverdubbeling Zevenaar-Didam
- Herinrichting Babberichseweg
- Planstudie Noordelijke Randweg
- Planstudie doortrekking Witte Kruis/MER
- Monitoring geluid, fijnstof en trillingen
- Onderzoeken akoestische maatregelen onderliggend wegennet
- Effecten realisatie Vliegveld Lelystad voor Zevenaar

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Advies en planvorming A15 en A12.
Het is wachten op de uitspraak van de RvS. Vooruitlopend op deze uitspraak is aannemer GelreGroen bezig met de voorbereidende werkzaamheden. Deze zijn deels buiten fysiek te zien (verleggen van kabels en leidingen) en deels niet (aanvraag vergunningen). Wij stemmen intensief af met de buurgemeenten en andere belangrijke stakeholders en partners.

Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam.
Het project is nagenoeg afgerond. De nog openstaande punten zijn besproken met ProRail (deze gaan m.n. over de grondoverdracht en oplevering terreinen) en in afrondende fase.

Onderzoek PlanMER Witte Kruis (verbinding Gelders Eiland met A12).
De eerste fase is afgerond en heeft geresulteerd in een rapport met een integrale probleemanalyse. Samen met de provincie zijn wij gestart met de tweede fase: het in beeld brengen van de verschillende oplossingen met een kostenindicatie.

Voorbereiding reconstructie weg Hengelder.
Dit project is afgerond.

Voorbereiding reconstructie Arnhemseweg.
Dit project is afgerond.

Uitvoering reconstructie Hengelder.
De infrastructuur is gerealiseerd. In het najaar zijn de bomen geplant en de rest van het groen. Nog wat openstaande punten zijn ook aangepakt en afgerond. Tevens zijn wij gestart met het financieel afronden van het project.

Uitvoering reconstructie Arnhemseweg.
De Arnhemseweg is in 2019 opgeleverd. In het najaar van 2020 zijn vervangende bomen geplant voor die bomen die door de spintkever het niet hebben gered. Ook zijn andere planten die het niet hebben gered vervangen door nieuwe. Net als bij de reconstructie van de weg Hengelder is er gestart met het financieel afronden van het project.

Oversteek Douwes Dekkerstraat.
De oversteek is dit jaar gerealiseerd. In het najaar zijn de laatste bomen/struiken geplant.

Planvorming Herinrichting Doesburgseweg.
Dit jaar niets mee kunnen doen, dat is pas mogelijk als er minder verkeer op de Doesburgseweg rijdt a.g.v. de afsluiting van de Griethse Poort.

Planvorming Herinrichting Edisonstraat.
Wij hebben onderzocht welke maatregelen (tijdelijk) genomen kunnen worden om het toekomstig verkeer via de Edisonstraat te begeleiden totdat de aanpassingen aan de Griethse Poort en Doesburgseweg klaar zijn. Tevens is gekeken naar verkeersvarianten om de Edisonstraat door te trekken naar de Hunneveldweg.

Planvorming Herinrichting Mercurion.
Dit jaar niets mee kunnen doen, dat is pas mogelijk nadat de Griethse Poort afgesloten is en de Doesburgseweg gereconstrueerd is.

Monitoring geluid/fijnstof/trillingen A12/A15.
Dit jaar hebben wij geen onderzoek kunnen uitvoeren, omdat de reconstructie van de Arnhemseweg en weg Hengelder nog niet gereed waren.

Coördinatie en regie infrastructurele projecten in uitvoering.
Met de verschillende projectleiders van ontwikkeling en beheer is regulier overleg geweest om de plannen met elkaar af te stemmen zodat de plannen geen nadelige invloed hebben op elkaar. Tevens is afstemming gezocht met de buurgemeenten en andere stakeholders)

Herinrichting Babberichseweg als fietsstraat.
Er is gestart met de voorbereidende onderzoeken en verkeerskundige ontwerpen als basis voor het ontwerp.

2.2 Parkeren

2.2.1 Verbeteren parkeervoorzieningen

Jaar realisatie 2022

In het centrum van Zevenaar zijn diverse voorzieningen voor betaald parkeren en selectieve toegang aan vervanging toe. Daarnaast willen wij op verzoek van de lokale ondernemers een pilot starten voor achteraf betalen.

Parkeerautomaten
De huidige parkeerautomaten werken niet naar behoren en zijn aan vervanging toe. Wij hebben u in de Kadernota een voorstel voorgelegd met een mogelijkheid tot sanering, waardoor er minder parkeerautomaten nodig zijn dan er nu staan. De voorbereiding voor aanpassing van de automaten is inmiddels in gang gezet. In het budget is ook rekening gehouden met projectbegeleiding en eventuele vervanging van bebording. Deze nieuwe parkeerautomaten werken volgens de nieuwste technieken, waardoor meer onderhoud op afstand kan plaatsvinden.

Pollers (zuilen automatische afsluiting)
De centrumafsluiting is ernstig verouderd en (deels) aan vervanging toe. Wij inventariseren de centrumafsluiting. Ook stellen we op basis van deze inventarisatie een nieuwe meerjarenbegroting voor de centrumafsluiting vast.

Pilot achteraf betalen parkeren
In samenwerking met de centrumondernemers hebben wij een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld om de voordelen van achteraf betalen voor het parkeren te belichten. Onderdeel van dit PvA is een pilot waarin iedereen die gebruik maakt van belparkeren (ook stadspasparkeren) het tweede uur parkeren gratis krijgt. Doel hiervan is de verblijfsduur in het centrum te verlengen én meer parkeerders te verleiden achteraf te betalen voor het parkeren.

Digitaliseren van de parkeervergunningen
In de loop van 2018 bieden wij u een voorstel voor het digitaliseren van de parkeervergunningen aan. Naast betere service aan de inwoner zorgt dit ook dat de uitgifte van vergunningen efficiënter zal verlopen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Parkeerautomaten
Wij hebben de nieuwe parkeerautomaten in 2019 vervangen. Na evaluatie en ontwikkelingen zoals belparkeren en invoeren kraskaarten voor bezoekers in gebied A, lijkt de huidige situatie qua aantal parkeerautomaten te volstaan.

Digitaliseren van de parkeervergunningen
In het kader van de digitalisering en om eventuele veranderingen in het parkeer/uitgiftebeleid aan te brengen willen wij een parkeeronderzoek laten uitvoeren. Dit onderzoek is essentieel om de parkeersituatie en parkeerdruk in het centrum en de schil goed in kaart te brengen en daardoor veranderingen te kunnen doorvoeren. Door de situatie rondom corona is er nog geen representatief parkeeronderzoek gehouden. Dit is een van de basisonderdelen voor de digitalisering en veranderingen in het beleid.

Parkeerbeleid
Wij streven er naar het parkeerbeleid in samenspraak met bewoners, ondernemers en bezoekers in 2021/2022 te actualiseren.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	47	597	277	-321
Lasten	4.944	5.974	5.713	261
Resultaat voor bestemming	**-4.896**	**-5.377**	**-5.437**	**-60**
Mutaties reserves				
Baten	60	579	611	31
Lasten	0	136	136	-1
Totaal mutaties reserves	**60**	**444**	**474**	**30**
Resultaat na bestemming	**-4.836**	**-4.933**	**-4.962**	**-29**

Verschillenanalyse

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Verkeer en Vervoer - Gladheidsbestrijding 26.000 V I
Vanwege de reeds aanwezige zout voorraad en de relatief weinig winterse dagen in 2020 hebben we een voordeel op de aanschaf van strooimateriaal behaald van € 26.000.

Verkeer en Vervoer - Wegen -120.000 N I
Op wegen is een nadeel gerealiseerd van € 120.000. Dit verschil wordt volledig verklaard door een hogere doorbelasting vanuit de interne organisatie.

Verkeer en Vervoer - Reserve programma 2 30.000 V I
Er is meer onttrokken uit de reserve kapitaallasten om de gestegen lasten van afschrijvingen in programma 2 te dekken. Dit levert een voordeel op in programma 2 van € 30.000.

Verkeer en Vervoer - Diversen 35.000 V I
Overige kleine afwijkingen op het programma Verkeer en vervoer.

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 2. Verkeer en vervoer			
	Geen incidentele baten en lasten.		
Totaal programma 2		0	0

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9003	Visie en planvorming station Zevenpoort	30	0	0	30

In 2013 en 2014 is in totaal € 70.000 beschikbaar gesteld voor visie en planvorming station Zevenpoort.

Toevoeging

Onttrekking

9032	Wegen	1.120	358	425	1.054

In 2016 is deze reserve in de voormalige gemeente Rijnwaarden gevormd vanuit de voorziening wegen. Deze voorziening wegen moest volgens de BBV-voorschriften worden opgeheven, omdat er geen actueel beheersplan meer aanwezig was. Na vaststelling van een beheersplan wegen van de nieuwe gemeente Zevenaar wordt deze reserve weer overgeboekt naar de voorziening wegen.

Toevoeging Het budget dat voorheen in de voormalige gemeente Rijnwaarden in de voorziening groot onderhoud wegen werd gestort wordt nu jaarlijks aan de reserve toegevoegd.

Onttrekking Er is in 2020 voor € 424.813 onttrokken uit de reserve wegen. Dit is besteed aan achterstallig onderhoud aan wegen in de voormalige gemeente Rijnwaarden.

Totaal bestemmingsreserves		1.150	358	425	1.084

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9004	Plankosten en voorbereiding A15/A12	33	1	34	0

Deze reserve is ingesteld in 2015 om de eerste plankosten en voorbereiding A15/A12 te dekken.

Toevoeging Om deze reserve af te sluiten is een bedrag van € 928 onttrokken uit de Algemene Reserve ten gunste van deze reserve omdat na de onttrekking 2020 een negatief saldo was ontstaan.

Onttrekking Voor de dekking van de kapitaallasten van het restant van de boekwaarde van de betreffende investering is in 2020 een bedrag van € 34.157 onttrokken.

9012	Snelfietsroute F12	395	0	1	394

In 2015 heeft de raad besloten tot de aanleg van een snelfietsroute F12. Van de totale kosten van € 3.110.000 resteert na cofinanciering een bijdrage van de gemeente Zevenaar van € 376.000. Inclusief rente is hiervoor een reserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten.

Toevoeging

Onttrekking Voor de dekking van de kapitaallasten van de betreffende investeringen in 2020 is een bedrag van € 735 onttrokken.

9021	Onderzoek randweg nabij A15	150	0	150	0

In de raad van 26 januari 2017 is een krediet beschikbaar gesteld voor verkenning van de haalbaarheid van de Noordelijke Randweg.

Toevoeging

Onttrekking Om deze reserve af te sluiten is conform raadsbesluit een bedrag van € 135.524 onttrokken en toegevoegd aan de Algemene Reserve.
Voor de dekking van de kapitaallasten van het restant van de boekwaarde van de betreffende investering is in 2020 een bedrag van € 14.476 onttrokken.

9036	Fietspad Geitenwaard	100	0	0	100

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor aanleg van een fietspad in de Geitenwaard. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve fietspad Geitenwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Toevoeging

Onttrekking

9037	Herinrichting Tengnagelwaard	55	0	0	55

In 2017 heeft de raad van de gemeente Rijnwaarden als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Tengnagelwaard in Lobith. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve herinrichting Tengnagelwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Toevoeging

Onttrekking

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	733	1	185	549

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8006	Openbare verlichting	209	26	14	221

Deze voorziening dient om schommelingen in de kosten van het periodieke onderhoud aan de openbare verlichting op te vangen.

Toevoeging Jaarlijkse storting van € 25.700 op basis van het meerjarenonderhoudsplan.

Onttrekking In 2020 is er voor € 13.908 uit de voorziening onttrokken voor onderhoud aan de lichtmasten.

8007	Wegen	13	1.908	1.051	870

Afdekken van verplichtingen en om schommelingen in het wegenonderhoud op te kunnen vangen. Het groot onderhoud aan de wegen is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplanning. Na het vaststellen van de geharmoniseerde meerjarenonderhoudsplanning wordt de reserve wegen van de voormalige gemeente Rijnwaarden naar deze voorziening overgeheveld.

Toevoeging Conform meerjarenonderhoudsplan (wegenbeleidsplan)

Onttrekking Conform meerjarenonderhoudsplan (wegenbeleidsplan)

8008	Bruggen	11	18	0	29

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan bruggen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Op basis van het meerjarenonderhoudsplan doteren wij jaarlijks een bedrag van € 17.500 aan deze voorziening.

Onttrekking In 2020 is er niet onttrokken aan deze voorziening voor onderhoud van bruggen.

Totaal voorzieningen	233	1.952	1.065	1.120

3.ECONOMIE

Omschrijving
Dit programma gaat over economische ontwikkeling, werklocaties, regelingen voor ondernemers en promotie van de gemeente.

Wat willen we bereiken?
Het behouden en versterken van de bestaande economische structuur. Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en het onderwijs zijn op elkaar afgestemd. We behouden de lokale en regionale werkgelegenheid en het voorzieningenniveau.

Ontwikkelingen
Corona
Om ondernemers door de Corona crisis te helpen, zijn op provinciaal niveau, in regionaal verband en lokaal herstelplannen gemaakt.

Beleidskaders
- Herstelplan sociaaleconomische injectie Zevenaar (2020)
- Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 (2017)
- Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 (2012)
- Centrumvisie Zevenaar 2015 - 2025 (2015)
- Liemers Economische Visie (2019)
- Beleidskader Vrijetijdseconomie (2019)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

3.1 Versterken economische ontwikkeling

Het versterken van de economische structuur, waarbij de focus ligt op logistiek, de maakindustrie, riviergebonden bedrijvigheid en vrijetijdseconomie.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Functiemenging (%)	2019	53,60	47,60	48,00		
Toelichting	Op moment van vullen van de toelichting op deze beleidsindicator zijn de cijfers over 2020 nog niet bekend. Rapportage 2019: Het percentage functiemenging geeft de verhouding weer tussen het aantal banen en het aantal woningen. In Zevenaar zijn meer woningen dan banen (functiemenging <50). Door de sterkere stijging van het aantal woningen ten opzichte van de werkgelegenheid is de waarde afgenomen.					
Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)	2019	144,50	129,70	133,35		
Toelichting	Bij het vullen van deze toelichting is het resultaat over 2020 nog niet bekend. Rapportage in jaarrekening 2019: Het aantal vestigingen is sinds 2008 behoorlijk toegenomen. Dit houdt gelijke tred met de Gelderse ontwikkelingen. Vergeleken met de Gelderse trend blijven we iets achter.					

3.2 Ruimte bieden voor ondernemen

Het bieden van voldoende en kwalitatief goede werklocaties, waarin ruimte is voor nieuwvestiging en uitbreiding van bestaande bedrijven.

3.3 Dienstverlening aan ondernemers

Een goede waardering van onze dienstverlening door ondernemers.

3.4 Gebiedsmarketing

Wij willen de naamsbekendheid van onze gemeente vergroten en economische groei realiseren. Economische groei zorgt voor behoud van het bovenlokale voorzieningenniveau. Het is ons doel de toeristische en recreatieve kwaliteiten van onze prachtige gemeente te promoten en bezoekersaantallen te verhogen. We willen ondernemers aantrekken door hen bekend te maken met het positieve vestigingsklimaat voor bedrijven in onze gemeente.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

3.1 Versterken economische ontwikkeling

3.1.2 Ondersteunen aanleg snelle en betrouwbare internetvoorziening in buitengebied

Jaar realisatie 2020

Het buitengebied van de gemeente Zevenaar is nog niet voorzien van snel en betrouwbaar internet. In oktober 2018 hebben de gemeenten uit de regio Arnhem-Nijmegen de samenwerking afgerond, omdat de mogelijkheden om glasvezel in het buitengebied aan te laten leggen inzichtelijk waren gemaakt. Twee marktpartijen hebben onafhankelijk van elkaar interesse getoond in de aanleg van glasvezel in het buitengebied.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Er zijn momenteel twee glasvezelbedrijven bezig met de aanleg van glasvezel in het buitengebied van onze gemeente. Gedeelten van het buitengebied zijn inmiddels van glasvezel voorzien. Voor alle deelgebieden geldt dat de basisinfrastructuur nagenoeg volledig gereed is. Voor de glasvezelcentrales in Herwen,Tolkamer en Spijk was het glasvezelbedrijf nog in afwachting van een vergunning van het waterschap. Deze is inmiddels verkregen, de bedrijven nu ook deze glasvezelcentrales kunnen gaan activeren.

3.1.3 Opstellen economische visies Liemers en Zevenaar

Jaar realisatie 2021

In 2018 wordt een Economische visie Liemers opgesteld. Aansluitend hierop werken we een visie met uitvoeringsplan uit voor de gewenste economische ontwikkeling in onze gemeente.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De Liemers economische visie (LEV) is in juli 2019 inhoudelijk door u vastgesteld. Voor de uitvoering van de LEV heeft u de financiën beschikbaar gesteld in november 2019. De uitvoering hiervan vindt plaats binnen de Liemerse Ambassade.
De Zevenaarse Economische Agenda is in concept gereed, voordat we te maken kregen met de Covid-19 pandemie. Het proces om deze agenda met de ondernemersverenigingen af te ronden is als gevolg hiervan vertraagd. Daar waar noodzakelijk startten we al wel met de uitvoering van de maatregelen die bijdragen aan de doelstellingen uit deze agenda. Voorbeelden zijn de samenwerking met Montferland en Emmerich om een studie uit te voeren naar de verbetering van de positie van de logistieke hotspot EMZ, het verbeteren van de dienstverlening van de gemeentelijke organisatie door veelal contact te zoeken met ondernemers om ze te ondersteunen tijdens de corona crisis.

3.1.4 Uitvoeren en monitoren Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Jaar realisatie 2024

Om vraag en aanbod naar werklocaties (bedrijventerreinen, kantoorlocaties en perifere detailhandel) in de regio voor 2021 in balans te brengen, is het RPW opgesteld en door de provincie vastgesteld en juridisch verankerd in de provinciale omgevingsverordening. Dit RPW moet nu worden uitgevoerd. Hiervoor is een werkplan, met een werkorganisatie, opgesteld, dat de komende jaren wordt uitgevoerd. De kosten hiervoor zijn begroot op € 95.000 op jaarbasis. Dit is geaccordeerd in het regionaal portefeuillehoudersoverleg EZ en de kosten worden door de regio doorberekend aan de deelnemende gemeenten. Deze bijdrage is afhankelijk van het aantal inwoners.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De herziening van het RPW met een looptijd van 2021-2024 is gereed en het regionale portefeuillehoudersoverleg economie heeft ingestemd met het aanbieden aan de gemeenteraden ter besluitvorming. Dit RPW biedt de regio ontwikkelruimte om bestaande bedrijventerreinen uit te breiden. We hebben verkennende gesprekken gevoerd met de regio Arnhem Nijmegen en de provincie om te komen tot een oplossing voor de schrapopgave van de onbenutte planologische ruimte voor detailhandelsvestigingen op bedrijventerrein Hengelder.

3.1.5 Uitvoeren Liemerse economische visie

Jaar realisatie 2023

De ambitie van de Liemers economische visie is het beter benutten van ontwikkelkansen en economische potentie van de Liemers door het regionaal inzetten en leveren van extra inspanningen op de speerpunten logistiek, maakindustrie en vrijetijdseconomie (inclusief retail).
De volgende doelstellingen willen we bereiken:
- Groei werkgelegenheid met 5% per jaar.
- Groei werkgelegenheid voor hoogopgeleide arbeidskrachten met 2% per jaar.
- Opstellen regionale ontwikkelagenda die als basis dient voor nieuwe werklocaties.
- Gezamenlijke branding op logistiek en vrijetijdseconomie.
- Kennisdeling, innovatie en samenwerking in de maakindustrie.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In opdracht van de Liemerse gemeenten is de Liemerse Ambassade (LA) gestart met de uitvoering van de LEV. De LA stelde een projectleider aan die werkt aan het behalen van de doelstellingen uit de LEV die in 2023 gerealiseerd moeten zijn. Elk kwartaal rapporteert de projectleider aan het bestuur van de LA.

3.2 Ruimte bieden voor ondernemen

3.2.2 Bruisend maken centrum Zevenaar - activiteiten

Jaar realisatie 2021

In 2017 is het Inspiratiedocument opwaardering openbare ruimte centrum Zevenaar opgesteld. Op basis hiervan wordt een aantal maatregelen voorgesteld om het centrum toekomstbestendig te maken. Hieraan wordt gefaseerd uitvoering gegeven. In 2019 richten we ons op het planten van beeldbepalende bomen bij de entrees van het centrum, het verder opwaarderen van de stegen en het structureren van het fietsparkeren.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De constructies voor het gevelgroen zijn aangebracht en in het najaar van 2020 is het gevelgroen aangebracht. Dit is gebeurd in overeenstemming met de gebouweigenaren.
De fietsenbeugels, banken en prullenbakken zijn ingekocht en er heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor de aannemer die de onderdelen gaat plaatsen. Voor plaatsing van de prullenbakken is nader onderzoek gedaan door GoClean. Op basis van gevonden zwerfafval is onderzocht wat de meest effectieve locatie voor een prullenbak is. Wij betrekken ook de ondernemers in het centrum bij de vaststelling van de posities.

3.2.3 Bruisend maken centrum Zevenaar - Herinrichten Raadhuisplein

Jaar realisatie 2022

In 2019 wordt het voormalig gemeentehuis aan het Raadhuisplein herontwikkeld door de eigenaar. In aansluiting hierop richten wij het plein opnieuw in, waarbij wij de uitgangspunten van het Inspiratiedocument opwaardering openbare ruimte centrum Zevenaar toepassen. De voorbereiding van het ontwerpproces voor de inrichting het Raadhuisplein is gestart in 2018, waarbij wij ook de discussie voeren over het wel of niet realiseren van een semi-permanente overkapping over het plein.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Het schetsontwerp dat in juni 2020 is gepresenteerd is in samenspraak met de gebruikers van het plein nog in detail nader uitgewerkt, zodat het plein goed bruikbaar blijft voor de markt en voor evenementen. Met de Cultuurhistorische Vereniging en de Commissie Erfgoed is nader overleg gevoerd over het patroon van de verharding dat als kenmerkend element op het plein is beoogd. De budgetraming is gereed.

Voorstel raad

Realisatie in 2021 is niet mogelijk doordat de ontwikkeling van Het Oude Raadhuys nog niet is afgerond. De afronding van deze ontwikkeling zal eerst moeten plaatsvinden alvorens met de herinrichting kan worden gestart. Dit zal zijn vanaf begin 2022. Wij stellen u voor dit vast te stellen.

3.2.5 Herstructureren bedrijventerreinen

Jaar realisatie 2022

Om de economische waarde van bedrijventerreinen te behouden, knappen we verouderde bedrijventerreinen op. Dit gebeurt op logische momenten. De bedrijventerreinen die we als eerste herstructureren zijn Tatelaar in Zevenaar en Halve Maan in Lobith. We kunnen nog niet aangeven wanneer we hiermee starten, omdat we eerst belangrijke verkeerskundige maatregelen moeten nemen. In de economische visie en het uitvoeringsprogramma die we opstellen is herstructurering van bedrijventerreinen een thema.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

We stellen samen met ondernemers en anderen betrokken partners een plan op voor het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein Hengelder/Tatelaar. We hebben de subsidiemogelijkheden bij de provincie verkend en het toekomstbestendig maken van Hengelder/Tatelaar in het Herstelplan Zevenaar opgenomen om in 2021 voortvarend van start te gaan.

3.2.6 Invullen gebouw Raadhuisplein 1 Jaar realisatie 2022

Wij gaan diverse activiteiten uitvoeren in en om het gebouw Raadhuisplein 1. De warmte/koudeopslag wordt afgedicht en het voormalige gemeentehuis zal deels worden gehuurd voor de functies: openbaar toilet, fietsenstalling en kantoorruimte voor de marktmeester en evenementen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De ontwikkelaar heeft het voormalige gemeentehuis gekocht om daar appartementen en winkels te ontwikkelen. De sloopwerkzaamheden zijn uitgevoerd en er is gestart met de bouw. De planning van de ontwikkelaar is dat in Q3 2021 de begane grond laag wordt opgeleverd en in Q4 2021 de woningen. Vanuit de gemeente zijn we aan het onderzoeken hoe we concreet invulling gaan geven aan de ruimte die de gemeente gaat huren in het voormalig gemeentehuis ten behoeve van onder andere een fietsenstalling, openbare toiletten, een ruimte voor de marktmeester en voor organisatoren van evenementen. De functionele invulling is bekend. De uitvoering moet nog plaatsvinden in overeenstemming met de eigenaar.

3.2.7 Ontwikkelen bedrijventerrein BusinessPark 7Poort Jaar realisatie 2024

We gaan tot en met 2021 de nog circa 40 hectare beschikbare gronden op BusinessPark 7Poort uitgeven. Hiervoor zijn versnellingsmaatregelen in gang gezet. Dit zijn onder andere de herinrichting van de Wal Masqué, het aanleggen van de Weg 7Poort en het (inter)nationaal op de kaart zetten van 7Poort door actieve marketing, acquisitie en de aanleg van een 2e viaduct (zie activiteit 2.1.1).
De kosten en opbrengsten zijn verwerkt in de GREX Zevenaar Oost.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

In 2020 zijn negen kavels verkocht met een totale oppervlakte van ca. 4,2 ha. Hiervan zijn acht kavels ook in 2020 geleverd en zes kavels inmiddels bebouwd.
Medio 2020 is de realisatie van de laatste weginfrastructuur op BusinessPark 7Poort afgerond, waarmee alle weginfrastructuur op BusinessPark 7Poort gerealiseerd is en alle bedrijfskavels bereikbaar zijn. Ook is in 2020 een nog ontbrekende verbinding in de waterstructuur van het businesspark gerealiseerd. Tevens is de voorbereiding voor de aanbesteding en realisatie van de inrichting van de Wal Masqué en de naastliggende waterstructuur gestart. Deze werkzaamheden besteden we in 2021 aan.
Tot slot is een aanvang gemaakt met de voorbereiding van het woonrijp maken (aanleg voet- en fietspaden, definitieve inrichting kruispunten, inrichting bermen en groenvoorzieningen, etc.) van het gehele businesspark. In de tweede helft van 2021 besteden we deze werkzaamheden aan.

3.2.8 Ontwikkelen van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ) op BusinessPark 7Poort

Jaar realisatie 2021

Het ontwikkelen van de FOZ op BusinessPark 7Poort is in de 'voorbereidingsfase'. Dat betekent dat we werken aan de planuitwerking, de omgevingsvergunning en de voortgang van het Actieplan (convenant).

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Vanwege de uitblijvende, definitieve duidelijkheid over de aansluiting Zevenaar-Oost als onderdeel van het project Doortrekking A15 / Verbreding A12 en de onzekerheden als gevolg van de effecten van de Coronacrisis, is de levering van de kavel tot medio 2021 uitgesteld. Opening van de Fashion Outlet staat nu gepland voor eind 2022 / begin 2023. De levering en opening is enkele maanden later dan eerder werd verondersteld.
Het verdere uitstel van de levering van de kavel is niet in strijd met de afspraken en voorwaarden zoals vastgelegd in de in 2017 gesloten koop- en realisatieovereenkomst tussen de Ontwikkelingscombinatie FOZ B.V. en de gemeente Zevenaar.

Voorstel raad

Kennis te nemen van het uitstel van de levering van de kavel en de opening van de Fashion Outlet.

3.3 Dienstverlening aan ondernemers

3.3.2 Stimuleren start-ups

Jaar realisatie 2022

We stimuleren startende bedrijven om de werkgelegenheid in onze gemeente te verhogen. Wat de beste manier is om dit te doen zal blijken uit de nog op te stellen economische visie Zevenaar. In de economische visie Zevenaar gaan we bepalen welk resultaat we nastreven met deze maatregel.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet gestart	Niet gestart	Niet gestart

Na afronding van de Economische Agenda Zevenaar starten we, indien deze maatregel op lokale schaal voldoende kan bijdragen aan gestelde doelstellingen, met de uitvoering van deze activiteit.

3.3.3 Verminderen regeldruk voor midden- en kleinbedrijf (MKB)

Jaar realisatie 2021

Wij willen overbodige regels voor het MKB verminderen. De inventarisatie van regels waarvan de meerwaarde niet duidelijk is, gebruiken we als startpunt voor het formeren van een 'paarse krokodillenbrigade'. Hierin gaan wij samen met ondernemers op zoek naar mogelijkheden om processen te vereenvoudigen en regeldruk te verminderen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

We blijven continu in gesprek met ondernemers en ondernemersverenigingen over regels die als overbodig en onnodig worden ervaren. De conclusies van deze gesprekken zijn dat regels over het algemeen goed zijn, maar dat met name - in de ogen van ondernemers - beslistermijnen te lang zijn, er onvoldoende actief gecommuniceerd wordt over lopende zaken en dat er teveel naar de letter van de wet wordt gehandeld in plaats van naar de geest van de wet.

Voorstel raad

Deze taak niet meer specifiek opnemen en hierover rapporteren, maar de verbeterpunten meenemen in de dienstverlening van de gemeente, onder andere binnen de pijler Anders Werken van de nieuwe Omgevingswet.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	16.977	5.334	14.265	8.931
Lasten	17.227	7.052	11.285	-4.233
Resultaat voor bestemming	**-250**	**-1.719**	**2.980**	**4.699**
Mutaties reserves				
Baten	6	23	6	-17
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**6**	**23**	**6**	**-17**
Resultaat na bestemming	**-244**	**-1.696**	**2.986**	**4.682**

Verschillenanalyse

3. Economie

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven. 4.734.000 V I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 23 maart 2021 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2020. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Bedrijven becijferd op € 6.637.000, op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2021. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 3.519.000,- NCW.
In de 2e Voortgangsrapportage 2020 werd nog rekening gehouden met de effecten van de coronacrisis van € 1.304.000 Ook werd een voordeel ingeboekt wegens lagere interne doorbelasting van salariskosten en rente van € 89.000,-. Ten opzichte van deze verwachtingen is er nu sprake van een effect op het rekeningresultaat van € 4.734.000,-. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De in de 2e VGR genoemde Corona Impact Analyse grondexploitaties voorspelde een vertraging in de gronduitgifte doordat investeringsbeslissingen van bedrijven worden uitgesteld. Dit veroorzaakt extra rentelasten en plankosten. Op dit moment echter is deze vertraging niet significant merkbaar, althans de vraag bestaat in hoeverre deze aan de coronacrisis is te wijten. Ook het uitblijven van de uitstpraak van de Raad van State rond het Tracébesluit ViA15 kan meespelen in de beslissing van bedrijven om zich op 7Poort te vestigen dan wel tot uitbreiding over te gaan.
Op dit moment zijn de beoogde leveringen voor 2020 vrijwel geheel behaald en is de belangstelling voor de nog resterende kavels groot. In de uitgangspunten m.b.t. de gronduitgifte wordt vooralsnog geen rekening meer gehouden met de gevolgen van de coronacrisis Hierdoor ontstaat een voordeel van € 1.304.000.

2. Er heeft een herbeoordeling plaatsgevonden van het uitgeefbaar gebied waaruit bleek dat de afgelopen jaren een gunstige gronduitgifte heeft plaatsgehad. Aanvankelijk openbaar gebied kon worden uitgegeven. Dit is met name zichtbaar gebleken bij de kavel van 19 hectare welke in 2019 in erfpacht is uitgegeven. Op deze kavel was voor een deel nog openbare ruimte voorzien omdat in de oorsprong werd uitgegaan van een uitgifte in kleinere kavels met daardoor noodzakelijke ontsluitingswegen en inritten. Dit geldt ook voor andere kavels waarbij bijvoorbeeld aanleg van schanskorven op uitgeefbaar gebied is gesitueerd. Aanvankelijk was dit op openbaar gebied ingetekend.
Met inachtneming van de nu geldende grondprijzen levert dit een voordeel op van €

2.746.000,-

3. Overige extra grondopbrengsten als gevolg van de vaststelling grondprijsbrief 2021 € 74.000,-.

3. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties Bedrijven bedragen € 324.000,- voordelig, onder meer door een lagere rentevoet (1,57% in plaats van 1,93%) en verschillen in looptijd.

4. Doordat een groot deel van de ontsluitingsstructuur op 7Poort in 2020 bouwrijp is gemaakt binnne budget, kon een deel van de post onvoorzien vrijvallen wat een voordeel betekent van € 345.000,-.

5. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Afgezet tegen toekomstige inflatieverschillen leverde dit een voordeel op van € 59.000,-.

6. Het bovengenoemde voordeel wegens lagere interne doorbelasting van salariskosten heeft zich niet voorgedaan waardoor een nadeel is ontstaan van € 124.000,-.

7. De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 6.000,- voordelig.

3. Economie Overige kleine verschillen	-52.000	N	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 3. Economie			
Baten			
Bedrijventerrein	Door de positieve ontwikkelingen met betrekking tot de bedrijventerreinen kan de verliesvoorziening met ruim € 3.500.000 worden verlaagd.	-1.215	3.518
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	223	223
Lasten			
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	1.304	0
Totaal programma 3		**-2.296**	**3.741**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9005	Centrummanagement	105	0	0	105

In de raadsvergadering van 25 januari 2017 heeft de gemeenteraad uit de algemene reserve een bedrag van € 280.000 beschikbaar gesteld voor centrummanagement. Het doel is het behoud van de economische vitaliteit van het centrum als bovenlokaal winkelgebied en het daarbij versterken van de leefbaarheid.

Toevoeging

Onttrekking In 2020 heeft geen onttrekking plaatsgevonden. Oorspronkelijk was de bedoeling om deze bestemmingsreserve in 2020 op te heffen. We stellen nu voor om deze bestemmingsreserve in stand te houden en niet op te heffen ten behoeve van het verder versterken van het centrummanagement.

9006	Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	500

Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten voor Revitalisering Tatelaar fase 2 te dekken.

Toevoeging

Onttrekking

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		605	0	0	605

4.ONDERWIJS

Omschrijving
Dit programma gaat over alle onderwijszaken, zoals het openbaar onderwijs, huisvesting van scholen en leerlingzaken (leerlingenvervoer, kinderopvang, volwasseneneducatie, onderwijsachterstandenbeleid).

Wat willen we bereiken?
We willen dat alle kinderen en jongeren opgroeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs.

Ontwikkelingen
Onderwijshuisvesting
In 2020 is een haalbaarheidsonderzoek voorbereid voor huisvesting van de basisscholen Wissel en Tamboerijn, net als voor huisvesting van het Voortgezet onderwijs in overleg met de gemeenten Duiven en Montferland (GRHVOL). Dit onderzoek is eind 2020 gestart.
De werkzaamheden voor vernieuwbouw van de Guido Gezellestraat voor de leerlingen van de Sterrenschool zijn eveneens in 2020 gestart en worden in 2021 afgerond.

Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat
In het Convenant Schoolveiligheid hebben de gemeente Zevenaar, Politie Basisteam Rivierenland Oost en het Liemers College gezamenlijk afgesproken zich in te zetten voor een (sociaal) veilig klimaat op en rondom de scholen voor het voortgezet onderwijs. De maatregelen rondom Covid-19, waaronder de scholensluiting, bemoeilijkte het laagdrempelig contact met leerlingen, maar alle partijen hebben zich ingezet om de leerlingen niet uit het oog te verliezen. In het najaar 2020 is op school gestart met preventieve Halt-spreekuren. Dit bleek een succesvolle aanpak om escalerend gedrag te voorkomen en wordt dan ook voortgezet in 2021.

Beleidskaders
- Beleidsplan onderwijskansen 2020-2023
- Beleidsregels uitvoering gemeentelijke taken Wet Kinderopvang Zevenaar 2019
- Convenant Schoolveiligheid, 14-06-2018 (Liemers College, Politie Basiseenheid Rivierenland-Oost, Gemeente Zevenaar)
- Beleidsregels Handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen 2014 (Liemers) (vastgesteld in 2014)
- Integraal Huisvestingsplan 2020-2036 (2019)
- Visiedocument 'De verbinding van onderwijs en jeugd in de Liemers' (2015) (vastgesteld in 2015)
- Beleidsnota Harmonisatie Kinderopvang Peuterspeelzalen gemeente Zevenaar 2018 e.v. (vastgesteld in 2018)
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs Zevenaar 2019
- Verordening leerlingenvervoer Zevenaar 2018

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

4.1 Onderwijs

Het is ons doel dat onze kinderen en jonge inwoners minimaal een startkwalificatie behalen om hun kansen op een goede toekomst, participatie aan de samenleving en hun economische onafhankelijkheid te vergroten. We willen daarom een goede toegankelijke (pedagogische) infrastructuur voor scholen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs met een doorgaande lijn voor 0- tot 23-jarigen in onze gemeente. Hierbij zoeken wij voortdurend samen met het onderwijs naar nieuwe verbindingen, in zowel de lokale gemeenschap als in het bedrijfsleven.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2018	2,50	0,90			
Toelichting	We spreken van absoluut verzuim als een leerplichtige leerling niet op een school staat ingeschreven. In schooljaar 2019-2020 ging het in Zevenaar om 7 leerlingen met absoluut verzuim.					
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2019	21,00	25,00	21,00		
Toelichting	We spreken van relatief verzuim als een leerplichtige leerling op een school staat ingeschreven, maar onvoldoende aanwezig is. Van ongeoorloofd verzuim is sprake als een leerplichtige leerling meer dan 16 uur gedurende 4 opeenvolgende lesweken verzuimt. De definitieve cijfers over 2020 worden pas bekend na afsluiting van schooljaar 2020-2021.					
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan VO en MBO)	2019	1,80	1,90			
Toelichting	Het voorlopige percentage vsv'ers 2019-2020 ligt met 1,79% in de RMC-regio ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde (1,72%). Dit is een sterke daling t.o.v. het vorige schooljaar (2,01%). Ook in Zevenaar is een daling in het percentage vsv'ers zichtbaar in de voorlopige cijfers. Het zwaartepunt van de vsv-aantallen ligt bij het mbo, met name bij deelnemers op niveau 1 en 2. De daling in vsv-cijfers is vermoedelijk het gevolg van de Covid-19 maatregelen en de ongunstige arbeidsmarkt, waardoor jongeren langer op school blijven zitten. We monitoren deze ontwikkeling om te voorkomen dat deze jongeren op een later moment alsnog voortijdig schoolverlaten.					

Schooljaren	%16-17	%17-18	%18-19	%19-20
Landelijk gemiddelde totaal	1,80	1,90	2,01	1,72
Zevenaar	1,55	1,64	1,86	1,13

4.2 Kinderopvang

Peuters, vanaf 2 jaar, krijgen toegang tot een kwalitatieve peutervoorziening binnen de kinderopvang. Een betekenisvolle speelleeromgeving stimuleert de ontwikkeling van peuters. Daarmee leggen we voor alle peuters een sterke basis voor een goede start in het onderwijs.

4.3 Natuur- en Milieueducatie (NME)

Wij willen dat inwoners, waaronder kinderen, in staat zijn om bewuste keuzes te maken ten aanzien van een duurzame en leefbare samenleving.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

4.1 Onderwijs

4.1.2 Bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen — Jaar realisatie 2022

We bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen en waar mogelijk een Kindcentrum. De schoolgebouwen worden gebouwd op basis van het nog op te stellen IHP. We reserveren echter al middelen voor de onderwijshuisvesting, waarvan wij verwachten dat deze vanaf 2018 nodig zullen zijn. Het gaat hierbij om investeringen voor het Primair Onderwijs en het Voortgezet Onderwijs.
Bij het beoordelen van de ingediende aanvragen voor schoolgebouwen nemen we duurzaamheidsaspecten in overweging.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Het programma 2019: De verbouwing van de scholen op de Platanenlaan is in 2020 afgerond. Er is nog een krediet beschikbaar van de ds. Jonkerschool i.v.m. de sluiting in augustus 2021.
Het programma 2020: De vernieuwbouw van de Guido Gezellestraat voor de Sterrenschool en kinderopvang Lotus is eind 2020 gestart. De verbouwing Carrousel/de Maatjes heeft vertraging opgelopen.
Het programma 2021 is vastgesteld en uitgevoerd: onderwijsleerpakket en meubilair 2 groepen van basisschool de Bem.

Eind 2020 is gestart met een twee haalbaarheidsonderzoeken voor De Wissel/Tamboerijn, en huisvesting van voortgezet onderwijs en/of een sportvoorziening.

4.1.3 Beleid maken huisvesting voortgezet onderwijs — Jaar realisatie 2021

We gaan de huisvesting van het voortgezet onderwijs herzien. Dit is nodig vanwege de daling van leerlingenaantallen en wijziging van het onderwijsconcept. In overleg met het schoolbestuur van het Liemers college en de gemeenten Duiven en Montferland bepalen wij samen welke voorzieningen wanneer gerealiseerd moeten zijn. Wij dragen voor ongeveer 40% bij in de totale kosten van de investeringen. Om in 2020/2021 aanpassingen te kunnen realiseren, hebben wij in 2019 een investering in de begroting opgenomen.

Stand van zaken	**1e VGR**	**2e VGR**	**Jaar stukken**
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Binnen de gemeenschappelijke regeling (GRHVOL) is in 2020 overeenstemming bereikt voor het doen van een haalbaarheidsonderzoek over de huisvesting van het Voortgezet Onderwijs. Dit onderzoek is eind 2020 gestart.

Samen met de gemeenten Duiven en Montferland zijn we gestart met de voorbereidingen voor de actualisatie van de Gemeenschappelijke Regeling vanwege de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen (2015). Dit proces verwachten wij in 2022 af te ronden.

4.1.5 Bevorderen van lezen en tegengaan van taalachterstand Jaar realisatie 2025

Wij rollen de komende jaren het rijksbeleid 'Tel mee met Taal' lokaal verder uit om taalachterstand van jongs af aan te bestrijden en leesbevorderingsactiviteiten te stimuleren. Daarnaast gaan we succesvolle pilots binnen de specifieke regeling Volwasseneneducatie borgen binnen het structurele aanbod van het Taalhuis. Het Taalhuis helpt mensen die moeite hebben met taal en digitaal (lezen, schrijven, rekenen, computervaardigheden) om beter te leren lezen en schrijven.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2020 zijn de kaders voor leesbevordering en tegengaan taalachterstand in het onderwijskansenplan 2020-2023 vastgesteld. Voorstellen hiervoor worden in 2021 verder uitgewerkt in de uitvoeringsagenda.

4.1.6 Uitvoering beleidsplan onderwijsachterstandsbeleid 2021-2023 Jaar realisatie 2023

In 2019 zijn we gestart met het opstellen van een nieuw beleidsplan onderwijskansen. De ambitie reikt verder dan alleen onderwijsachterstanden. De ambitie is om te werken aan betere onderwijskansen voor kinderen, jongeren en volwassenen in de gemeente Zevenaar.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

Het beleidsplan onderwijskansen 2020-2023 is door u vastgesteld op 16 september 2020. We hebben een uitvoeringsagenda opgesteld, in samenwerking met kinderopvang, onderwijs en andere ketenpartners. Op 16 september 2020 bent u akkoord gegaan met de ambities en doelstellingen in het beleidsplan onderwijskansen 2020-2023. We hebben nu een uitvoeringsagenda opgesteld, in samenwerking met het onderwijs, voorschoolse opvang en andere betrokken organisaties.

Voorstel raad

We stellen voor om deze activiteit af te sluiten.

4.1.7 Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat Jaar realisatie 2022

Wij streven naar een (sociaal) veilig klimaat op en rondom de scholen voor voortgezet onderwijs in de gemeente Zevenaar. Omdat een veilige omgeving voorwaarde is voor leren en ontwikkelen, werken wij met de netwerkpartners aan een eenduidig en sluitend stelsel van afspraken ten behoeve van het voorkomen en bestrijden van overlast, vandalisme en ander (crimineel) gedrag.
Scholen staan midden in de samenleving. Met de integrale beleidsafstemming tussen de programma's Onderwijs, Veiligheid en Sociaal Domein versterken we, door de netwerksamenwerking, een (sociaal) veilig klimaat op en rondom de scholen voor het voortgezet onderwijs in Zevenaar. Lokale (en regionale) organisaties bundelen hun krachten om de samenwerkingsagenda: veilige en zorgzame schoolomgeving vorm te geven. De inzet voor een (sociaal) veilige schoolomgeving betreft een cofinanciering. Binnen programma 6 Sociaal Domein – Jeugdgezondheidszorg is een bestaand (integraal) gemeentelijk budget hiervoor geoormerkt.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In de Samenwerkingsagenda Schoolveiligheid zijn maatschappelijke thema's opgenomen waar op school aandacht aan besteed wordt: mediawijsheid, genotsmiddelen, het cyclisch veiligheidsbeleid.

Door de Covid-19-maatregelen en de schoolsluiting in het voorjaar van 2020 en eind 2020, zijn een aantal geplande activiteiten en voorlichtingslessen in het kader van de samenwerkingsagenda schoolveiligheid niet of in mindere mate doorgegaan. Waar mogelijk is dit ofwel online opgepakt, ofwel uitgesteld naar een later moment in schooljaar 2020-2021. Het Jongerenwerk op School is gedurende de schoolsluitingen zowel digitaal als fysiek bereikbaar gebleven voor ondersteuning en begeleiding van leerlingen.

Het Halt-spreekuur heeft in het najaar 2020 vijfmaal plaatsgevonden op locatie Landweer.

4.1.8 Bevorderen deelname educatieaanbod van beperkt geletterden

Jaar realisatie 2023

We streven ernaar dat meer inwoners in de gemeente Zevenaar de reken- en taalbasisvaardigheden beheersen zodat zij mee kunnen doen in onze samenleving. Het draagt bij aan inclusie, aan een betere gezondheid, een betere financiële positie en meer kansen op de arbeidsmarkt. Ook draagt het bij aan de ontwikkeling van hun kinderen. Naast de doorontwikkeling van de netwerksamenwerking binnen het Taalhuis blijft het gemeentelijk (preventieve) beleid t.b.v. lees- en taalstimulering, een aanjager voor het bewustwordingsproces dat Lezen Loont!

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet gestart	Volgens plan

Door de Covid-19 maatregelen hebben niet alle fysieke lessen volwasseneneducatie plaatsgevonden. Waar mogelijk is het educatieaanbod digitaal voortgezet, of in kleinere groepen binnen de geldende beperkingen. De WEB-subsidie voor het non-formele aanbod vanuit de bibliotheek Zevenaar is door de regio overgeheveld naar 2021.

De toegekende indexering van de uitkering educatie 2020 wordt ingezet om meer taalklassen te starten op het ROC Rijn IJssel, om zo de wachtlijsten te verkorten.

Over de gevolgen van de opgezegde samenwerkingsafspraken aanpak laaggeletterdheid tussen de VNG en het Rijk bent u onlangs per brief geïnformeerd (RIB 2021-017).

4.2 Kinderopvang

4.2.1 Toegang bieden tot kinderopvang

Jaar realisatie 2022

Wij zetten in op een kwalitatieve voorschoolse voorziening voor alle jonge kinderen. Dit geldt voor het aanbod voor peuters van ouders die recht hebben op Kinderopvangtoeslag en ouders die gebruik maken van een gesubsidieerde peuterplek. De uitvoering van de wettelijke taken gericht op Toezicht (Inspectie en Handhaving) registreren wij in het Landelijk Register Kinderopvang, waardoor we de uitvoering ook kunnen toetsen volgens de wettelijke kaders.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk is in 2018 ingevoerd. De gemeente heeft in 2020 de voorschoolse organisaties een subsidie verleend. Deze subsidie is bedoeld voor de peuters waarvan de ouders geen kinderopvangtoeslag krijgen van het rijk. De kosten zijn betaald uit de reguliere begroting en uit het rijksbudget voor onderwijsachterstandenbeleid. In 2020 waren de peuteropvanglocaties van goede kwaliteit, zo blijkt uit de inspecties van de VGGM.

4.3 Natuur- en Milieueducatie (NME)

4.3.1 Voorlichten over voeding, beweging en gezondheid in relatie met natuur en milieu

Jaar realisatie 2021

De NME geeft mede invulling aan thema's voeding, beweging en gezondheid. Binnen de NME worden inwoners, waaronder kinderen, voorzien van kennis, inzicht en vaardigheden op het gebied van natuur en milieu. Gecombineerd met een goed ontwikkeld waardebesef wordt er een basis gelegd om bewuste keuzen te maken ten aanzien van een duurzame en leefbare samenleving.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

2020 staat in het teken van vernieuwing. Naast de speerpunten Natuur en Milieu speelt Duurzaamheid een grotere rol.
Echter is er door corona veel minder uitgevoerd dan gepland. Met name de excursies en begeleide activiteiten zijn grotendeels geannuleerd, maar de uitleen van leskisten is daarbij wel doorgegaan.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	802	1.000	1.079	79
Lasten	5.536	5.300	5.118	183
Resultaat voor bestemming	**-4.734**	**-4.300**	**-4.039**	**262**
Mutaties reserves				
Baten	86	94	70	-24
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**86**	**94**	**70**	**-24**
Resultaat na bestemming	**-4.648**	**-4.206**	**-3.969**	**238**

Verschillenanalyse

4. Onderwijs

4. Onderwijs - Kapitaallasten -34.000 N I
Op het programma Onderwijs is in 2020 ten opzichte van de begroting een nadeel gerealiseerd van € 34.000. In de jaarrekening wordt onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingzorg en begeleiding 32.000 V I
De lagere uitgaven van maatschappelijke projecten op school zijn een gevolg van de corona maatregelen (schoolsluiting) en de afrekening van niet-bestede uren schoolmaatschappelijk werk in het schooljaar 2018-2019. Daarnaast is de definitieve bijdrage 2020 voor de Modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR)-Sociaal Domein Centraal Gelderland voor de module Leerplicht verlaagd, door toetreding van de gemeente Renkum tot de module en is een eenmalige bijdrage ontvangen (regionale educatie middelen) voor Taalhuiscoördinatie in de aanpak van laaggeletterdheid waardoor het gemeentelijk budget niet is ingezet.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Natuur en milieueducatie (NME) 40.000 V I
De inkomsten uit projecten laten een fors voordeel zien. Dit komt door projecten op het gebied van zwerfafval die worden vergoed door de Stichting afvalfonds verpakkingen.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingenvervoer De BVO DRAN laat voor het gehele doelgroepenvervoer, inclusief het vervoer in het kader van WMO, jeugdzorg en begeleiding (opgenomen onder programma 6) een voordeel zien van € 207.000. Dit komt geheel door minder vervoer dan in de 2e voortgangsrapportage werd geraamd, en is volledig veroorzaakt door corona. Voor het leerlingenvervoer is het voordeel op de bijdrage aan BVO DRAN € 59.000. Daarnaast is er nog een voordeel van € 11.000 doordat minder vergoedingen zijn verstrekt voor leerlingenvervoer in natura.	70.000	V	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken - onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Verwezen wordt naar de toelichting vermeld onder 'lasten'	44.000	V	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken - onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Eind september is de definitieve bijdrage van het rijk voor 2020, van de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid', vastgesteld. Hierdoor zijn zowel baten (voordeel) als de lasten (nadeel) € 44.000 hoger. Dit heeft geen gevolgen voor het (rekenings)resultaat 2020.	-44.000	N	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Peuteropvang In 2020 is er minder subsidie verstrekt. Dit is met name een gevolg van de corona maatregelen (gedeeltelijke sluiting van de kinderopvanglocaties). Op basis van de door het rijk beschikbaar gestelde middelen (via de algemene uitkering) als compensatie voor de coronaeffecten zijn alle kinderopvangorganisaties geïnformeerd over de mogelijkheid een extra subsidieaanvraag in te dienen. Alle ingediende aanvragen zijn vervolgens volledig gehonoreerd. Het beschikbaar gestelde budget is echter niet volledig nodig gebleken.	98.000	V	I
4. Onderwijs Diverse kleine verschillen.	32.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 4. Onderwijs			
Lasten	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	8	-164
Totaal programma 4		**8**	**-164**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9008	Verhuizing peuterspeelzaalwerk	23	0	0	23

In 2017 is een claim op de Algemene reserve voor de verhuizing van het peuterspeelzaalwerk omgezet in een aparte reserve.

Toevoeging

Onttrekking De nieuwe IKC locatie aan de Platanenlaan is in 2020 opgeleverd. De bestemmingsreserve voor de verhuizing is in 2020 niet ingezet en kan worden toegevoegd aan de algemene reserve. Wij stellen voor de bestemmingsreserve te laten vrijvallen en toe te voegen aan de algemene reserve in 2021.

Totaal bestemmingsreserves	**23**	**0**	**0**	**23**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9028	Onderwijshuisvesting	308	0	10	298

In 2006 is in de gemeente Rijnwaarden geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Deze investering is destijds gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. In de Nota reserves en voorzieningen is deze reserve in 2018 vanuit de algemene reserve aangevuld met € 248.661 zodat de reserve nu op het juiste niveau is om de gehele afschrijvingslast van de investeringen in onderwijshuisvesting te kunnen dekken.

Toevoeging

Onttrekking Voor de dekking van de kapitaallasten van de betreffende investeringen is in 2020 een bedrag van € 9.625 onttrokken.

9029	Basisschool 't Scathe	2.128	0	59	2.069

In 2012 is de investering in de bouw van de basisschool 't Scathe in Pannerden voor een bedrag van € 650.000 gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 1.737.809 waardoor nu de gehele afschrijvingslast gedekt wordt uit deze reserve afschrijvingslasten.

Toevoeging

Onttrekking Voor de dekking van de kapitaallasten van de betreffende investeringen is in 2020 een bedrag van € 58.769 onttrokken.

9034	De Cirkel/De Duim	603	86	28	662

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden uit de reserve bestedingsvoorstellen jaarrekening 2016 € 280.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de Cirkel en de verhuizing van jeugdsoos de Duim. In 2018 is hiervoor een reserve afschrijvingslasten gevormd. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 281.651 om de reserve op het juiste niveau te brengen om de gehele afschrijvingslast van de investering te dekken.

Toevoeging Bij de 2eVGR is besloten een bedrag van € 86.079,23 toe te voegen ten laste van de Algemene reserve om de stand van reserve gelijk te laten zijn met de boekwaarde van de investering waarvoor deze reserve in het leven is.

Onttrekking Voor de dekking van de kapitaallasten van de betreffende investering in 2020 is een bedrag van € 27.567 onttrokken.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		3.039	86	96	3.029

5.SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, erfgoed, media (bibliotheek), openbaar groen en vrijetijdseconomie.

Wat willen we bereiken?
We willen een gemeente zijn waar inwoners prettig wonen en waar voldoende mogelijkheden zijn om te sporten, culturele activiteiten te ontplooien of hieraan deel te nemen en te recreëren.

Ontwikkelingen
Verenigingen
Verenigingen hebben door de corona crisis derving van omzet, potentieel ledenverlies en knelpunten in vergoedingen van kader of vrijwilligers. Dit naast al bestaande uitdagingen, zoals het lastig kunnen invullen van bestuursfuncties.

Basis infrastructuur
De verdiencapaciteit van Kunstwerk! en het Filmhuis staat naar verwachting heel 2020 en doorlopend in 2021 onder druk door beperkende maatregelen en verminderd consumentenvertrouwen.

Cultuur en educatie
Cultuur en educatie vormen steeds meer een middel om participatie te bevorderen. Wij benutten cultuur om te ondersteunen in complexe vraagstukken als vergrijzing, het bestrijden van eenzaamheid en de integratie van vluchtelingen. In deze ontwikkeling sluiten we aan bij de nieuwe visie voor het sociaal domein.

Combinatiefuncties
De combinatiefunctionarissen zijn v.w.b. werkgeverschap grotendeels ondergebracht bij Ataro B.V. Wij hebben hiertoe een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

Beleidskaders
- Beleidsnota Sport 2013-2020
- Cultuur en erfgoedpact de Liemers 2017-2020 (2017)
- Projectplan ZO Zevenaar (2016)
- Notitie kunstbezit
- Camperplaatsenbeleid Rijnwaarden (2014)
- Beleidsnota Horeca als nevenfunctie in het buitengebied (2014)
- Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 (2017)
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- Beleidsplan IBOR (integraal beheer openbare ruimte) Zevenaar (2018)
- Bomenbeleidsplan Zevenaar 2016-2026 (2016)
- Groenbeleidsplan Rijnwaarden 2016-2026 (2016)
- Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030
- Cultuurhistorische waardenkaart 2013
- Een visie op het erfgoed 2015-2019 (Zevenaar)
- Beleidsplan Stedelijk Groen 2006-2016
- beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar (2019)

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

5.1 Sport

Het is ons doel is dat alle inwoners in een leefbare en gezonde samenleving elkaar in de eigen omgeving kunnen ontmoeten en (gezamenlijk) kunnen sporten en bewegen, mede gericht op een gezonde levensstijl.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Niet sporters (%)	2016	46,80	50,40	49,00		
Toelichting						

5.2 Kunst en cultuur

Wij willen een divers cultureel en educatief aanbod, dat kwalitatief sterk is en voor inwoners gemakkelijk toegankelijk en dat bijdraagt aan welbevinden, creatief denken en plezier. Daarbij is cultuur belangrijk om de aantrekkingskracht van onze gemeente verhogen. Ons doel is dat cultuur bijdraagt aan het versterken van leefbaarheid, zelfredzaamheid, ontmoeting en verbinding.

5.3 Cultuurhistorisch erfgoed

We willen ons erfgoed behouden voor toekomstige generaties. Ook willen we het draagvlak voor behoud van ons erfgoed onder onze inwoners vergroten, door het meer te promoten en te vermarkten. Onze monumenten en cultuurhistorisch landschap dragen bij aan het versterken van de vrijetijdseconomie.

5.4 Vrijetijdseconomie

Vrijetijdsbesteding van Nederlandse en buitenlandse gasten draagt bij aan de Zevenaarse economie en daarmee ook aan de werkgelegenheid in de regio. Daarnaast heeft vrijetijdseconomie een positief effect op de leefbaarheid in onze gemeente. Wij streven naar een toename van het aantal banen in de sector recreatie-toerisme ten opzichte van het totaal aantal banen in onze gemeente stijgt van 6,6% in 2016 naar 6,8% in 2022.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

5.1 Sport

5.1.1 Harmoniseren subsidiebeleid — Jaar realisatie 2023

Wij harmoniseren het subsidiebeleid. We koppelen dit aan activiteiten en prestaties die bijdragen aan doelstellingen van onze gemeente op de diverse beleidsterreinen. Sport, culturele en welzijnsverenigingen en organisaties betrekken we actief bij de totstandkoming van het nieuwe subsidiebeleid. De discussie rondom de OZB wordt meegewogen. Het nieuwe subsidiebeleid wordt van toepassing op subsidies die we verlenen vanaf 2020.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

Voor 2020 hebben wij in het kader van een overgangsregeling aan daartoe in aanmerking komende verenigingen en dorpshuizen subsidies verleend op basis van de subsidieregelingen van de beide voormalige gemeenten. Verenigingen op het Gelders eiland hebben wij in dat kader nog een jaar gecompenseerd voor de verhoging van de OZB aanslag.

5.1.2 Ondersteunen samengaan sportverenigingen — Jaar realisatie 2022

Verenigingen zijn belangrijk voor de sociale contacten en leefbaarheid binnen een stad, wijk, dorp of gemeenschap. We zien echter dat verenigingen steeds meer onder druk komen te staan. We sporten steeds meer, maar minder in verenigingsverband. Initiatieven van sportverenigingen om samen te gaan dienen nadrukkelijk vanuit de verenigingen zelf te komen. We ondersteunen en begeleiden hierin om de plannen ook daadwerkelijk uit te kunnen laten voeren. We stellen vrijwilligers bij verenigingen in staat om met vernieuwing aan de slag te gaan. Onze verenigingsverbinder speelt hier een belangrijke rol in.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Verenigingen worden gestimuleerd hun maatschappelijk verantwoordelijkheid te nemen en om samen te werken en kennis te delen. Dit om ook op de langere termijn een gevarieerd sport- en beweegaanbod te behouden. Centraal staat het verbeteren, vernieuwen en verbinden van verenigingen. Inmiddels heeft een aantal initiatiefnemers in samenwerking met ons plannen ontwikkeld voor vergaande samenwerking met verenigingen ten gunste van een haalbaarheidsonderzoek naar het realiseren van een (omni)/sportvoorziening op het Sportpark Hengelder waarbij de (her)verdeling van de sporthallen over de wijken/basisscholen me genomen zal worden.
We brengen met deze projectopdracht in kaart wat nodig is om dit burgerinitiatief te ondersteunen en adviseren om het gewenste haalbaarheidsonderzoek op een zorgvuldige manier uit te voeren.

5.2 Kunst en cultuur

5.2.3 Ondersteunen culturele activiteiten — Jaar realisatie 2022

Wij zetten in op een divers en kwalitatief sterk cultureel aanbod en het behoud van een breed en hecht verenigingsleven. Dit verhoogt de aantrekkingskracht van onze gemeente. We stimuleren het maken, delen en ontmoeten door culturele festivals te ondersteunen. Hiermee dragen we ook bij aan de profilering van onze gemeente en de kernen in het bijzonder. Samen met de gemeenten Duiven en Westervoort en de provincie investeren we met het Cultuur- en Erfgoedpact 2017-2020 in de Liemers € 480.000 in kunst, cultuur en erfgoed (bestaand beleid). Inwoners, verenigingen en organisaties voeren samen de activiteiten en projecten uit. Dit draagt bij aan een sterke, trotse en leefbare regio.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet gestart	Volgens plan

In 2020 hebben Muziekstad, Buitenblik en het SevenArt festival geen activiteiten georganiseerd. Wij hebben de reguliere subsidies verleend. Aanvullende coronasteun is niet aangevraagd. Wij stellen de subsidie 2020 vast op basis werkelijke kosten.

5.2.5 Ondersteunen organisatie Kunstwerk! — Jaar realisatie 2022

Cultuur is de smaakmaker van onze gemeente en een gezonde culturele infrastructuur vormt de basis van een bloeiend cultureel leven. Kunstwerk!, de fusie van de vier Liemerse professionele culturele organisaties het Musiater, Bibliotheek de Liemers, het Liemers museum en de Volksuniversiteit voor Zevenaar e.o., vormt hier een belangrijk onderdeel van.
Wij subsidiëren het op elkaar afgestemde productaanbod op het gebied van kunst en cultuur, erfgoed, muziekonderwijs, lezen en literatuur, debat en educatie dat Kunstwerk! biedt. Middels prestatieafspraken zorgen wij er voor dat de producten van Kunstwerk! bijdragen aan identiteitsvorming, ontmoeting en ontplooiing. We zorgen dat Kunstwerk! actief de samenwerking met verenigingen zoekt.
De wettelijke educatie-taken van Bibliotheek de Liemers zijn volop in ontwikkeling. Wij zorgen er voor dat deze (het volgen van) goed onderwijs, het vinden van een baan of het aangaan van sociale contacten ondersteunen. Het betreft onder meer lees- en taalbevorderingsactiviteiten, doorlopende leerlijnen en

burgerschapsvorming.
Omdat de culturele infrastructuur in de Liemers over de gemeentegrenzen heen ligt, stemmen we in deze af met de gemeenten Duiven, Westervoort en Montferland.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

Corona heeft de activiteiten van Kunstwerk! in 2020 sterk beïnvloed. Het theater en het museum zijn tot twee maal toe gesloten geweest, educatie lag gedeeltelijk stil en ook de bibliotheek kon geen volwaardig aanbod bieden. Met behulp van ontvangen rijkscompensatie hebben wij Kunstwerk! over 2020 daarom aanvullend gesubsidieerd. Financieel is er voor Kunstwerk! over 2020 daarmee geen probleem. Met de nodige creativiteit en binnen de mogelijkheden die de beperkende maatregelen boden heeft Kunstwerk! in 2020 toch nog de nodige activiteiten georganiseerd, zoals de afhaalbibliotheek en online lessen. Wij gaan coulant om met de prestatieafspraken behorende bij de reguliere subsidie.

5.2.6 Ontwikkelen Turmac Cultuurfabriek — Jaar realisatie 2022

Turmac Cultuurfabriek biedt straks naast de publieksbalies van onze gemeente en de Regionale Sociale Dienst, producten en diensten op het gebied van cultuur, cinema, media, educatie en erfgoed. Geconcentreerd onder één dak ontstaat een gevarieerd aanbod voor een breed publiek, waarbij ontmoeten, ervaren en beleven centraal staat. De Turmac Cultuurfabriek wordt daarmee een podium voor samenwerking en biedt een belangrijke impuls voor het centrum.
De bouw is in het derde kwartaal van 2018 gestart. De opening staat gepland in het tweede kwartaal 2019.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Corona heeft de volwaardige ingebruikname van de Turmac Cultuurfabriek vertraagd. Alle partners zijn inmiddels gehuisvest, maar een collectief programma moet nog opgestart worden. Voor het beheer en de exploitatie van de Turmac hebben wij een dienstverleningsovereenkomst met Ataro BV gesloten.
Omdat kapitaallasten pas vanaf 2021 op onze begroting drukken, is er over 2020 toch een aanzienlijk financieel voordeel op de exploitatie van de Turmac.

Voorstel raad

Niet van toepassing

5.2.7 Organiseren '75 Jaar bevrijding 2020' — Jaar realisatie 2020

Gelderland was van september 1944 tot en met mei 1945 negen maanden onafgebroken het centrum van de bevrijdingsstrijd van Nederland. In 2019 en 2020 is deze episode 75 jaar geleden. In heel Gelderland worden in 2020 activiteiten georganiseerd om stil te staan bij de gebeurtenissen van toen en om de bevrijding en 75 jaar vrijheid te vieren. De Liemers sluit hiertoe aan bij de regio Achterhoek. Regionaal wordt voorgesteld éénmalig € 0,85 per inwoner beschikbaar te stellen. De provincie zal deze middelen matchen.
Voor de dekking wordt in 2020 incidenteel het in de begroting structureel beschikbare bedrag voor de zgn. 'Doe Duiten' ingezet.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Corona heeft de uitvoering van activiteiten rondom 75 jaar bevrijding beïnvloed. Enkel de herdenkingsfilm 'Gabriel' is gerealiseerd en vertoond. Verdere activiteiten schuiven op naar 2021 en mogelijk zelfs 2022.

Voorstel raad

In regionaal verband bekijken wij in overleg met organiserende partijen welke activiteiten in 2021 nog doorgang kunnen vinden.

5.3 Cultuurhistorisch erfgoed

5.3.1 Zorgdragen voor historisch erfgoed

Jaar realisatie 2022

We ontwikkelen beleid om de verduurzaming van monumenten te bevorderen.

Het archeologisch beleid is in 2019 10 jaar oud. We moeten dit herzien. Hierbij brengen we WOII archeologie in kaart. De archeologische kaarten van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar stemmen we op elkaar af. De archeologische restanten van de Romeinse Limes worden mogelijk Unesco Werelderfgoed. We gaan het in ieder geval beschermen door het aan te wijzen als monument. De Limes wordt meegenomen in het VTE-beleid.

Nieuw erfgoedbeleid wordt ontwikkeld in het kader van de harmonisatie.

In het kader van harmonisatie wordt het niveau van bescherming van monumentale objecten in de voormalige gemeente Rijnwaarden vanaf 2019 op het niveau gebracht van de oude gemeente Zevenaar, door inventariseren, onderzoeken en mogelijk aanwijzen als gemeentelijk monument.

Steeds meer monumentale kerken komen leeg te staan. Samen met de kerken en samenleving ontwikkelen we beleid om te kijken hoe we de kerken toekomstbestendig maken.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Kerkenvisie:

In verband met leegloop en functieverandering bij ons monumentaal kerkelijk erfgoed werken wij samen met de gemeenten Duiven en Doesburg om te komen tot een integraal en duurzaam toekomst perspectief voor alle kerkgebouwen in de regio. De door het Rijk toegekende 'decentralisatie-uitkering integrale lokale kerkenvisies' is ingezet om een procesmanager in te huren om het proces te begeleiden.

Actualisering archeologische kaarten en beleid:

De verouderde archeologisch kaarten zijn geactualiseerd, op elkaar afgestemd en opgeleverd. Archeologie van de Tweede Wereldoorlog is hierin meegenomen.

5.4 Vrijetijdseconomie

5.4.6 Uitvoeren beleidsplan vrijetijdseconomie

Jaar realisatie 2030

Door in te zetten op vrijetijdseconomie wilt u een bijdrage leveren aan de volgende ambities:

- een aantrekkelijker woon- en vestigingslocatie;
- meer werkgelegenheid.

Om deze ambities te bereiken, heeft u de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. meer tevreden inwoners over de mogelijkheden voor vrijetijd;
2. een toename van bestedingen door toeristen en recreanten;
3. meer tevreden toeristisch-recreatieve ondernemers over het ondernemersklimaat;
4. toename van het aantal dagtoeristen;
5. groei van het aantal overnachtingen.

Dit gaan wij realiseren door werkzaamheden uit te voeren binnen de volgende taakvelden:

a. toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering);
b. ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie;
c. samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap;
d. marketing, informeren & inspireren;
e. doeltreffend beleid.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

a. Toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering):
Op het gebied van wandelinfrastructuur hebben wij de klompenpaden Angerlo (Bevermeersepad) en Babberich (Babborgapad) gerealiseerd en opgeleverd. We zijn gestart met de klompenpaden Pannerdensche Waard, Giesbeek en het kinderklompenpad in Giesbeek. Het wandelnetwerk wordt in samenwerking met TVAN en andere gemeenten in 2021 gerealiseerd. Voorbereidingen zijn gestart en grondeigenaren zijn benaderd. Daarnaast hebben wij verbeteringen aangebracht in de ruiter- en menroutes in het zuiden van de gemeente. De verbeteringen in het noorden van de gemeente Zevenaar zijn nog niet ontwikkeld.

b. Ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie:
Wij hebben positief geadviseerd en ondersteund bij aanvragen van ondernemers voor verblijfsrecreatie. De Redoute Revensweert is opgeleverd. Een grote opening vindt plaats als corona dit weer toelaat. Wij zijn verder gegaan met het zichtbaar en/of beleefbaar maken van de Romeinse Limes. Daarnaast hebben wij het rapport Toeristische potenties linieverhalen Zevenaar e.o. opgeleverd. Door corona is het rapport Belevingsgebieden in de IJsselvallei vertraagd en wordt nog niet opgeleverd. Wij zijn ook door corona niet gestart met het evenementenbeleid, wel met de interne voorbereiding.

c. Samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap:
Wij zijn in 2020 nog niet gestart met het oprichten van een breed platform voor de vrijetijdseconomie in de Liemers. Met stakeholders is besloten om eerst met elkaar het merkconcept en marketingplan Liemers te ontwikkelen.

d. Marketing, informeren & inspireren:
We hebben het toeristisch merkconcept en toeristische marketingstrategie voor de Liemers opgeleverd. In Navolging van dit merkconcept zijn wij gestart met het opstellen van het toeristisch marketingplan voor de Liemers. Daarnaast zijn wij gestart met het voeren van gesprekken met TVAN en Stable rondom invulling van het informatiepunt in de FOZ. Door corona is dit wel vertraagd.

e. Doeltreffend beleid:
Vanwege de coronacrisis hebben wij geen ondernemerspeiling uitgezet onder toeristisch-recreatieve ondernemers in Zevenaar. Dit wordt verzet naar 2021. Op regionaal gebied hebben wij met de Liemers een bijdrage geleverd aan de uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstperspectief regio Arnhem-Nijmegen. Daarnaast hebben wij een bijdrage geleverd aan Ontspannen regio van de Groene Metropoolregio (Versterking regionale samenwerking regio Arnhem-Nijmegen).

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	1.508	2.296	1.662	-635
Lasten	8.558	9.687	9.170	518
Resultaat voor bestemming	**-7.050**	**-7.391**	**-7.508**	**-117**
Mutaties reserves				
Baten	121	196	189	-7
Lasten	0	77	77	0
Totaal mutaties reserves	**121**	**119**	**112**	**-7**
Resultaat na bestemming	**-6.930**	**-7.272**	**-7.396**	**-125**

Verschillenanalyse

5. Sport, cultuur en recreatie

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Kunst en cultuur Vanwege de coronacrisis waren er in 2020 minder subsidiabele activiteiten en hebben we dus minder incidentele subsidies verstrekt.	31.000	V	I
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Culturele organisaties We hebben Kunstwerk! over 2020 een aanvullende subsidie verleend om de tekorten als gevolg van de coronacrisis te compenseren. Het volledige steunbedrag wordt gedekt uit ontvangen rijksmiddelen (via de algemene uitkering) voor ondersteuning van de culturele infrastructuur.	-65.000	N	I
5.4 Sport, Cultuur en recreatie - Musea De verkoop van het Liemers Museum is uitgesteld naar 2021. De verkoopopbrengst voor € 515.000 is hierdoor ook verschoven naar 2021. Per saldo, na verrekenen van het voordeel op de kapitaallasten in 2020, betekent dit een nadeel in het jaarrekening 2020 van € 307.000.	-515.000	N	I
5.7 Sport, cultuur en recreatie - Openbaar Groen Op de onderhoudsbestekken en materiaalkosten hebben we in 2020 een voordeel behaald. De relatie met de weersomstandigheden en de onderhoudsbestekken is hierbij van grote invloed. Hoewel er in de 2e voortgangsrapportage € 50.000 is bijgeraamd voor de inhuur van Scalabor is hier uiteindelijk nog een tekort van € 20.000 gerealiseerd. We komen in de 1e VGR 2021 met een voorstel voor een structurele aanpassing van de begroting hierop. Aan de sportvelden is onvoorzien onderhoud gepleegd. Dit levert een nadeel op van € 18.000. Per saldo is er een voordeel op de lasten gerealiseerd van € 44.000 op openbaar groen in 2020.	44.000	V	I
5.7. Sport, cultuur en recreatie - Opbrengsten We hanteren een uitsterfbeleid voor werkzaamheden aan het groen voor bedrijven. Dit jaar is dit verder afgenomen. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 9.000 op de baten in de begroting. Daarnaast is er vanwege Corona minder aan huuropbrengsten geïnd. Dit levert een nadeel van € 21.000 op. Samen resulteert dit in een nadeel op de baten voor € 30.000	-30.000	N	I
5.7 Sport, Cultuur en recreatie - Recreatie en toerisme Voor de uitvoering van het beleidsplan vrijetijdseconomie is € 100.000 beschikbaar gesteld voor drie jaar. In 2020 is voor de werkzaamheden hieraan € 5.000 uitgegeven. Het restant levert nu in de jaarrekening een voordeel. Bij de 1e voortgangsrapportage vragen wij het restatnt budget opnieuw aan.	95.000	V	I

5.7 Sport, Cultuur en recreatie - Toeristische infrastructuur De activiteiten voor toeristische infrastructuur worden voor het grootste gedeelte gedekt uit subsidies. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten wordt een voordeel gepresenteerd van € 340.000.	340.000	V	I
5.7 Sport, Cultuur en recreatie - Toeristische infrastructuur De activiteiten voor toeristische infrastructuur worden voor het grootste gedeelte gedekt uit subsidies. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten wordt een nadeel gepresenteerd van € 340.000.	-340.000	N	I
5. Sport, cultuur en recreatie - Kapitaallasten Op het programma Sport, cultuur en recreatie is in 2020 ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van € 243.000. De grootste post hierin zijn de kapitaallasten van € 208.000 behorend bij de uitgestelde verkoop van het Liemers Museum naar 2021. In de jaarrekening wordt onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht.	243.000	V	I
5. Sport, cultuur en recreatie Diverse kleine verschillen	72.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
Baten			
Toeristische infrastructuur.	Voor de investeringen op het gebied van toeristische infrastructuur zijn subsidies ontvangen en ingezet.	340	340
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	68	68
Lasten			
Toeristische infrastructuur.	Op het gebied van toeristische infrastructuur (klompenpaden, cultuurhistorie, etc.) is in 2020 flink geïnvesteerd. Deze investeringen worden volledig gefinancierd uit subsidies.	340	340
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	222	275
Totaal programma 5		**-154**	**-207**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9035	Sportvelden RKPSC	93	0	9	84

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden € 120.350 beschikbaar gesteld voor een investering in de drainage en het vernieuwen van de toplaag van de sportvelden van RKPSC. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten.

Toevoeging

Onttrekking Voor de dekking van de kapitaallasten van de betreffende investeringen in 2020 is een bedrag van € 8.520 onttrokken.

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	85	0	0	85

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar deze reserve speelvoorzieningen ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Toevoeging

Onttrekking

9039	Brede Blik Giesbeek	1.439	0	143	1.296

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Toevoeging

Onttrekking Bij de 2eVGR is besloten een bedrag van € 71.742 te onttrekken ten gunste van de Algemene reserve om de stand van reserve gelijk te laten zijn met de boekwaarde van de investering waarvoor deze reserve in het leven is.
Daarnaast is voor de dekking van de kapitaallasten van de betreffende investering in 2020 een bedrag van € 71.741 onttrokken.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	1.617	0	152	1.465

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8012	Aanspraken overstromingen Riverparc	121	0	0	121

Deze voorziening dient om de aanspraken op schades van derden die het gevolg zijn van eventuele overstromingen in Riverparc te financieren. Als de Stichting Woonbelangen Riverparc (SWR) de hoogte van de oever aanpast aan de norm of als de oever door andere omstandigheden voldoet aan de norm, wordt de bijdrage inclusief de opgebouwde rente terugbetaald aan de SWR.

Toevoeging In 2020 is geen rente toegevoegd omdat er onderhandelingen waren om deze voorziening op te heffen door terugbetaling.

Onttrekking

Totaal voorzieningen	121	0	0	121

6.SOCIAAL DOMEIN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeidsparticipatie, leefbaarheid en wijkgericht werken, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Samen vormen deze beleidsvelden het Sociaal Domein. Hier rekenen we ook natuur- en milieueducatie toe. Voor het realiseren van de opgaven in het Sociaal Domein nemen we ook onderdelen uit de beleidsvelden sport, cultuur, veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, gezondheid en onderwijs mee die bij andere programma's zijn ondergebracht. Begin 2020 is de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 vastgesteld. Dit is een visie op hoofdlijnen voor het brede Sociaal Domein. We werken aan een samenhangend en integraal beleid. Hierbij sluiten we aan op de belevingswereld van de Zevenaarse inwoners en op de sociale structuren in onze gemeente. De visie draagt bij aan het realiseren van de ambities en doelstellingen binnen het sociaal domein.
Hierbij gelden de volgende randvoorwaarden: financiële beheersbaarheid, goed opdrachtgever-opdrachtnemerschap en datagestuurd werken.
De ambities voor het sociaal domein zijn: we doen (alleen) wat nodig is; eer inwoners in Zevenaar leven in een (sociaal) veilige omgeving; meer inwoners doen zo zelfstandig mogelijk mee aan de maatschappij.

We houden bij de beleidsontwikkeling en uitvoering de volgende principes in acht:

- Rechtszekerheid – we doen wat nodig is
- Primaire levensbehoefte – eigen verantwoordelijkheid
- Positieve gezondheid – samen verantwoordelijk
- Integrale benadering – de mens staat centraal
- Van en voor inwoners – inclusieve samenleving
- Participatie – netwerk samenleving
- Regionale samenwerking – slim volgen in de basis en voorop lopen waar nodig

Wat willen we bereiken?
Wij willen de kansen en mogelijkheden van (kwetsbare) inwoners vergroten.

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

Het versterken van de sociale structuur én de 'basis op orde' in onze gemeente. Het gaat hier om het geheel van inwoners, organisaties, diensten en voorzieningen. De essentie is de samenhang tussen de mensen te versterken, de leefbaarheid te vergroten en de participatie in de stad, dorpen en wijken te bevorderen. Wij versterken deze structuur onder andere door inwoners en organisaties te faciliteren bij initiatieven, hen daarbij te ondersteunen en te positioneren. Daarbij investeren we in ontmoeting dichtbij onze inwoners en maatschappelijke partners. Als regisseur stellen wij ons actief op om verbindingen te initiëren en te stimuleren. Het gaat tot slot ook om grip op de kosten en flexibiliteit ten aanzien van inkoop en verantwoording binnen het sociaal domein te versterken.

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

We gaan op het gebied van jeugd en maatschappelijke ondersteuning uit van de kracht van de samenleving en sluiten aan bij de leefwereld van inwoners en gezinnen. Onze activiteiten zijn erop gericht de inwoners in hun kracht te zetten en de samenleving actiever te maken. Hierbij houden we oog voor kwetsbaarheid, vergrijzing en voor jeugd en gezin. Daarbij zijn we gericht op het verminderen van de kosten van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	2019	5,00	5,00	5,00		
Toelichting	De cijfers over 2020 zijn nog niet bekend (informatie hierover ontbreekt op dit moment op de website: "Waar staat je gemeente" dd.18 maart 2021).					
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 1.000 inwoners)	2020	61,90	83,00		83,00	
Toelichting						
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2019	1,00	1,00	0,80		
Toelichting	De data over 2020 is nog niet bekend op www.waarstaatjegemeente.nl. Ons beleid richtte zich op het inzetten van jeugdhulp en de regionale aanpak Samen Veilig. Er is data beschikbaar over deze indicator, maar de bron van de informatie is niet de gemeente zelf. Dat is wel zo bij de andere indicatoren. Ook hier is geen specifieke analyse uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden.					
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2019	1,30	1,40	1,00		
Toelichting	De data voor 2020 is nog niet beschikbaar op www.waarstaatjegemeente.nl. Het gemeentelijk beleid richtte zich op het voorkomen van jeugdbeschermingsmaatregelen, maar ook erop als deze werd opgelegd door de rechter de maatregel kwalitatief goed uit te voeren. Door de preventieve inzet van de projecten Voorzorg en Stevig Ouderschap vanuit de jeugdgezondheidszorg, maar ook door de inzet van opvoedondersteuning vanuit de regionale inkoop werden ouders daar waar nodig ontlast en ondersteund. Wanneer dit niet voldoende was, en de veiligheid van het kind in het gedrang kwam, was er het product drang beschikbaar. Daarnaast probeerde de gemeente de inzet van de maatregel zoveel mogelijk te voorkomen door samen te werken binnen de regionale Beschermingstafel. Wanneer er toch een maatregel nodig was, was er jeugdbescherming beschikbaar. Dit kocht de gemeente in via de regionale inkoop. Er is data beschikbaar over de inzet van jeugdbescherming, maar er is geen specifieke analyse voor de jeugdbescherming uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden. Wel zijn er een aantal algemene variabelen te noemen die verklaren waarom Zevenaar hoger scoort op gebruik van jeugdhulp ten opzichte van Gelderland. Deze staan beschreven onder de indicator jeugdhulp algemeen.					

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2019	12,20	14,70	13,00		

Toelichting

De data over 2020 is nog niet beschikbaar op www.waarstaatjegemeente.nl.
Zowel de stijging van gebruik als de toename van complexiteit per casus is een landelijke trend. Hiervoor gaven wij u al eerder de volgende oorzaken aan:

- Afnemende tolerantie voor afwijkend gedrag of ontwikkeling.
- In combinatie met 'verbeterde' diagnostiek leidt dat dikwijls tot eerdere diagnoses waarmee vervolgens een beroep wordt gedaan op de jeugdhulp;
- Prestatiemaatschappij
- Ouders worden steeds mondiger en nemen in combinatie met de hierboven beschreven punten minder snel genoegen met een advies om geen hulp in te zetten of minder hulp dan gevraagd/verwacht. Daarbij weten ouders steeds beter hun weg naar de jeugdhulp te vinden: via de lokale (wijk)teams, maar als dat niet tot het door de ouders gewenste advies leidt, weten zij ook de weg naar de huisarts als toegangspoort tot jeugdhulp.

Er zijn een aantal variabelen (wetenschappelijk aangetoond dat deze bijdragen aan instroom jeugdhulp) te noemen waardoor Zevenaar hoger scoort op gebruik jeugdhulp dan het Gelders gemiddelde:

- Zevenaar heeft meer kinderen met een handicap
- Zevenaar heeft meer kinderen met een lager opleidingsniveau
- Zevenaar heeft meer kinderen met een laag geboorte gewicht
- Zevenaar heeft meer volwassenen die gebruik maken van basis GGZ en/ of POH GGZ.
- Zevenaar heeft meer één-ouder- gezinnen.

Ook hier richtte het gevoerde beleid zich op het voorkomen van de inzet van jeugdhulp en een zo kort en licht als mogelijke inzet ervan.
Ook werd de relatie met de huisartsen, als wettelijk verwijzer van jeugdhulp, steeds beter. Door de inzet van de POH bij huisartsen is instroom in jeugdhulp deels voorkomen.
Door de regionale contractering van jeugdhulp is er gestuurd op kwalitatief goede inzet van jeugdhulp. We stuurden middels trimestergesprekken op de inzet van zorg bij de aanbieders.

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Jongeren met jeugdreclassering (% kinderen 12 tot 23 jaar)	2019	0,30	0,50	0,30		
Toelichting	Data 2020 is niet beschikbaar op www.waarstaatjegemeente.nl Wanneer jongeren voor de rechter moeten verschijnen, kunnen ze jeugdreclassering opgelegd krijgen. Het doel van jeugdreclassering is om in samenwerking met ouder(s) of netwerk, het gedrag van de jongere te veranderen en recidive te voorkomen. Het beleid richtte zich op voorkomen van de inzet van een jeugdreclasseringsmaatregel, door ouders en jongeren daar waar nodig te ondersteunen en te ontlasten. Er was opvoedingsondersteuning ingekocht voor de ouders/ en verzorgers, maar ook ondersteuning voor de jongeren zelf. Daarnaast stelden we een regioaanpak Samen Veilig 2019- 2022 op. Hierin is de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling beschreven. Het beleid richtte zich ook op het zo goed mogelijk ondersteunen van de jongere en zijn netwerk tijdens de jeugdreclasseringsmaatregel. Door kwalitatieve goede inkoop van jeugdreclassering (onderdeel van de regionaal ingekochte jeugdhulp) en door het ondersteunen via jeugdhulp wanneer nodig. Daarnaast was er een nauwe samenwerking met de veiligheidspartners in het lokale veiligheidsoverleg. Er is data beschikbaar over de inzet van jeugdreclassering, maar er is geen specifieke analyse voor de jeugdreclassering uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden. Wel zijn er een aantal algemene variabelen te noemen die verklaren waarom Zevenaar hoger scoort op gebruik van jeugdhulp ten opzichte van Gelderland. Deze staan beschreven onder de indicator jeugdhulp algemeen.					

6.3 (Arbeids)Participatie

Wij willen de zelfredzaamheid van onze inwoners, de sociale cohesie en de lokale economie bevorderen. Daarom streven wij naar een inclusieve arbeidsmarkt. Een arbeidsmarkt waaraan alle inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen deelnemen, ongeacht leeftijd, achtergrond of arbeidshandicap. Inwoners die minder zelfredzaam zijn, ondersteunen wij door middel van verschillende voorzieningen.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	2019	2,00	2,00			
Toelichting	De cijfers over 2020 zijn nog niet bekend (informatie hierover ontbreekt op dit moment op de website: "Waar staat je gemeente" dd.18 maart 2021).					

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Banen (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)	2019	786,50	671,40			
Toelichting	De cijfers over 2020 zijn nog niet bekend (informatie hierover ontbreekt op dit moment op de website: "Waar staat je gemeente" dd.18 maart 2021).					
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	2020	192,60	261,00		261,00	
Toelichting	De cijfers over 2020 laten zien dat Zevenaar inmiddels boven het Gelderse en landelijke gemiddelde ligt. De stijging is een gevolg van de activiteiten op dit terrein zoals opgenomen in de Nieuwe opdracht RSD 2019 -2020.					
Netto arbeidsparticipatie (% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)	2019	68,70	65,50			
Toelichting	De cijfers over 2020 zijn nog niet bekend (informatie hierover ontbreekt op dit moment op de website: "Waar staat je gemeente" dd.18 maart 2021).					
Personen met een bijstandsuitkering van 18 jaar en ouder (aantal per 10.000 inwoners)	2020	403,80	361,10		361,10	
Toelichting	De gemeente Zevenaar streeft naar een zo'n laag mogelijk aantal personen met een bijstandsuitkering. De nieuwe opdracht RSD 2019 -2020 is gericht op het arbeidsfit maken van inwoners, zodat zij een stap vooruit kunnen zetten op de participatieladder. Het aantal personen met een bijstandsuitkering per10.000 inwoners bevind zich onder het Gelders gemiddelde.					

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

6.1.1 Stimuleren en faciliteren initiatieven in de samenleving

Jaar realisatie 2022

Wij dagen onze inwoners, ondernemers en maatschappelijk middenveld uit om zelf met goede ideeën te komen en te participeren bij beleidsvorming. Wij organiseren hiervoor rondetafelgesprekken.
Wij gaan het zelf organiserend vermogen en de denkkracht in de stad, wijken en dorpen optimaliseren. Uitgangspunten die we hierbij hanteren zijn: bewoners als eerste aan zet, gelijkwaardige partners, alleen op verzoek, 'ja en' cultuur, benut wat er is, olievlek en gewoon doen. Deze uitgangspunten passen we toe in Het Krachtlokaal: hét Zevenaarse platform voor inwonerinitiatieven. Het burgerbudget maakt het mogelijk om samen met de inwoners projecten op te pakken en te realiseren. Deze activiteit is verbonden met activiteiten in het kader van burgerparticipatie en leefbaarheid in programma 0.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Sinds maart 2019 is de regeling DoeDuiten vastgesteld en in werking gestreden. Met deze subsidieregeling is het mogelijk inwonersinitiatieven een duwtje in de rug te geven.

6.1.2 Versterken samenwerking met en tussen maatschappelijke partners (zoals Caleidoz)

Jaar realisatie 2022

Voor het realiseren van de structuurversterking in het Sociaal Domein is een goede samenwerking met maatschappelijke partners relevant. Caleidoz is als lokale welzijnsorganisatie een belangrijke partner. Met Caleidoz komen we tot een opzet voor de toekomst van het welzijnswerk in onze gemeente.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

We hebben in 2020 gesprekken gevoerd met Caleidoz over een gezamenlijke visie op de toekomst van welzijn, passend bij de actuele (landelijke) ontwikkelingen en vraagstukken. Deze gezamenlijke visie leidt tot verschuivingen in aandacht en inzet door Caleidoz. De nieuw geformuleerde ambities, doelen en resultaten leiden tot veranderingen in producten en activiteiten, die verwerkt worden in het prestatieplan. De door u vastgestelde beleidsvisie sociaal domein 2020-2023 en het Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 vormen daarbij twee belangrijke documenten.

Zie voor meer informatie over de aanpak van jeugdgezondheid bij programma 7, Volksgezondheid en duurzaamheid. Zie voor meer informatie over de aanpak binnen het onderwijs programma 4, Onderwijs.

6.1.3 Vergroten toegankelijkheid informatie, advies, ondersteuning en zorg

Jaar realisatie 2022

Het voeren van eigen regie door inwoners staat of valt met de toegankelijkheid van informatie, advies, ondersteuning en zorg. Wij stellen daarom alles in het werk om ervoor te zorgen dat iemand die iets nodig heeft de kortste en snelste weg weet te vinden. Of iemand nu het adres van de lokale voetbalclub zoekt of acuut intensieve zorg nodig heeft, de weg naar het antwoord moet snel gevonden worden, zonder omwegen of onnodig oponthoud. Dit vraagt om een slimme inrichting van het hele veld en om adequate informatie hierover voor iedereen die dit aangaat.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

In de 2e voortgangsrapportage hebben wij melding gemaakt van vertraging in het ontsluiten van de sociale kaart. Zoals toen gemeld verwachten wij deze vertraging het eerste kwartaal van 2021 in te halen.

6.1.4 Vergroten grip op kosten

Jaar realisatie 2022

Meer grip op financiën is essentieel om goed in te (kunnen) spelen op (toenemende) ondersteunings- en zorgvragen. Tegelijkertijd is er de wens om in de aanpak meer flexibiliteit in te bouwen om bijvoorbeeld (tijdelijke) initiatieven te honoreren en om budget te reserveren voor de inzet van subsidies en innovatie. Ook is het wenselijk om de verschuiving te realiseren van individuele maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen, waarbij we meer preventief en domeinoverstijgend te werk gaan: jeugd, maatschappelijke ontwikkeling, participatie en onderwijs.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Er ligt een taakstelling van 1.000.000 euro voor de beleidsvelden Jeugd en Wmo. Hiervoor zijn denkrichtingen uitgewerkt en die worden uitgevoerd. Daar waar nodig volgen besluiten van uw raad hierover. De effecten van de corona-maatregelen hebben rechtstreeks invloed op de realisatie van deze taakstelling. De effecten van de corona-maatregelen zijn in de zomer in de kaderbrief opgenomen en voorgelegd voor de jaren 2021 en verder

in de meerjarenbegroting 2021-2024. Voor 2020 zien we dat in de prognoses voor de zorgkosten te maken hebben met autonome ontwikkelingen (prijsindexatie inkoop en stijging zorgvragen). Maar ook hebben we in het afgelopen jaar gezien dat er externe invloeden zijn die van invloed zijn op onderdelen waar we op kunnen sturen (bijvoorbeeld gemiddeld aantal uren bij indicatiestellingen en inzet van zorgaanbod passend aan de lokale behoefte). Over 2020 zien we dat realisatie en prognoses dicht bij elkaar blijven. De voorspelbaarheid stijgt, zelfs in een door corona beheerste periode. We zijn in staat om eerder te signaleren en daar op te anticiperen. Maar dat we er nog niet zijn is ons ook duidelijk.

6.1.5 Versterken tellen, luisteren en vertellen om ontwikkelingen in het sociaal domein te volgen

Jaar realisatie 2022

Om de ontwikkelingen in het sociaal domein te volgen, bij te sturen en te delen is het belangrijk instrumentarium te ontwikkelen om te monitoren. Het gaat hierbij onder andere om verhalen van inwoners, cliëntervaringen en kwantitatieve informatie.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Sinds de zomer 2020 zijn we concreet aan de slag gegaan om datagedreven werken binnen het sociaal domein een zichtbare plek te geven. We ontwikkelen op projectmatige basis dashboards voor het sociaal domein. Voor het borgen van datagedreven werken zijn verschillende basisvereisten nodig voor een toekomstbestendige inrichting. Hier werken we aan. Dit gaat om privacywaarborgen, datakwaliteit, verhogen van datageletterdheid bij eindgebruikers, juiste toepassing van techniek en optimalisatie van processen. Inmiddels zijn we in staat realtime data te ontsluiten uit eigen bronnen en hebben we eerste dashboards ontwikkeld. We zetten in om procesmatig tot steeds betere en effectievere dashboards en rapportages te komen. Vanaf eind 2020 organiseren wij digitaal kennissessies en masterclasses om de 'lessons-learned' te borgen.

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

6.2.1 Inkoop zorg en ondersteuning Jeugd en Wmo

Jaar realisatie 2022

Jeugdhulp en WMO zorg- en ondersteuningstrajecten (maatwerkvoorzieningen) zijn via de modulaire gemeenschappelijke regeling, module inkoop (MGR) en inkoop op bovenregionale- en landelijk schaal ingekocht. We zoeken hierbij continu naar mogelijkheden om de kosten te beheersen. Ook voor de komende periode is dit gezien de grote omvang in relatie tot de gemeentebegroting een belangrijk speerpunt.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De zorg en ondersteuning is per 1 juli 2020 opnieuw ingekocht.
De aandachtspunten voor het komende jaar is meer grip te krijgen op de verwijzingen van derden naar jeugdhulp door de samenwerking met hen te versterken.
Ook worden de inzet van de Praktijk Ondersteuner Jeugd GGZ bij de huisartsen naar bijna alle huisartsen in heel Zevenaar. Deze inzet versterkt de kennis van de Jeugd GGZ in het voorveld en verminderd de instroom in jeugdzorg. Naast de POH jeugd GGZ, zijn er nog een aantal andere preventieve activiteiten gestart die de instroom in de jeugdzorg verminderen. Denk aan de start van het Omgangshuis (bij complexe scheidingsproblematiek) en de start van Buurtgezinnen.

Voor de Wmo geldt dat er proactief toezicht op de contracten en signaalgestuurd toezicht is ingericht. Toezicht kwaliteit Jeugd is landelijk georganiseerd en wordt uitgevoerd door het IGJ. Het toezicht op het gebied van rechtmatigheid voor Wmo en Jeugd wordt in 2021 ingericht. Dit moet leiden tot kwalitatief goede zorg en niet meer geld uitgeven dan contractueel is afgesproken. In 2020 is de contractmanager begonnen.

6.2.3 Versterken samenwerking tussen zorg en veiligheid

Jaar realisatie 2020

Zorg en veiligheid liggen in de aanpak vaak in elkaars verlengde. Om goede ondersteuning en zorg tot stand

te brengen èn te handelen in het belang van de veiligheid en leefbaarheid, moeten (zorg)professionals goed samenwerken met hun veiligheidspartners. Ook is de ontwikkeling van een preventieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in samenwerking met de lokale toegang en zorg- en maatschappelijke partners belangrijk.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Voor dit doel werkten we aan de realisatie van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming. Tevens startten we met een plan van aanpak Zorg en Veiligheid om de interne samenwerking tussen beleid en uitvoering te borgen.

6.2.4 Ondersteunen mantelzorgers

Jaar realisatie 2021

Wij zetten in op waardering en ondersteuning van mantelzorgers door het aanbieden van voorzieningen die de zorg van mantelzorgers moeten verlichten. Daarnaast zetten wij in op ondersteuning van de mantelzorger door zijn/haar omgeving: onderwijs, bedrijfsleven, zorginstellingen en verenigingsleven. Hiertoe realiseren wij een expertisecentrum mantelzorg. De bestaande budgetten mantelzorg zijn hiervoor toereikend.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Mantelzorg Zevenaar heeft haar taken volgens plan uitgevoerd. Daarbij zijn diverse cursussen en trainingen aangeboden aan mantelzorgers. In een parallel proces wordt nu gewerkt aan de doorontwikkeling van Mantelzorg Zevenaar om de bezuiniging voor 2021 te halen.

6.2.5 Ondersteunen vrijwilligers

Jaar realisatie 2022

Wij ondersteunen vrijwilligers. Wij doen dit door maatregelen ter ondersteuning aan te bieden, in het bijzonder voor de vrijwilligersorganisaties die actief zijn en activiteiten organiseren die bijdragen aan de uitvoering van Wmo-taken. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheid de inzet van de lokale vrijwilligers te erkennen en een blijk van waardering te geven. Dit kan bijvoorbeeld door een vrijwilligersonderscheiding toe te kennen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Sinds 2019 is een werkgroep van sleutelpersonen binnen Zevenaar actief die jaarlijks een vrijwilliger voordragen voor de Zevenaarse vrijwilligersprijs.

6.2.6 Uitvoeringsagenda Wmo en Jeugd

Jaar realisatie 2023

Voor het realiseren van de doelstellingen uit het Beleidsplan Jeugdwet, Wmo en Participatiewet 2020-2023 is een totaalpakket aan activiteiten en resultaten noodzakelijk. Deze activiteiten en resultaten voor Jeugd en Wmo zijn ondergebracht in een uitvoeringsagenda. De uitvoeringsagenda bevat resultaten (getoetst aan de leidende principes en randvoorwaarden uit de beleidsvisie) die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen uit het beleidsplan. De uitvoeringsagenda is een dynamisch geheel van resultaten en activiteiten. Hierbij is ook aandacht voor preventieve activiteiten.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	

6.3 (Arbeids)Participatie

6.3.1 Begeleiden mensen naar werk

Jaar realisatie 2024

Het beleid is er op gericht om zoveel mogelijk werkzoekenden aan een baan te helpen. Wij richten ons hierbij op de doelgroep: mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt én op het werk fit maken van mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. De Regionale Sociale Dienst (RSD) is de netwerkorganisatie die in nauwe samenwerking met ondernemers, onderwijs en andere overheden (3 O's) invulling geeft aan ons beleid dat gericht is op een inclusieve arbeidsmarkt.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Nieuwe opdracht RSD
De door de Liemerse raden in juni 2018 aan de RSD gegeven opdracht wordt geëvalueerd. In het 2e kwartaal 2021 wordt een uitgebreide evaluatie aan u voorgelegd en wordt het vervolgtraject bepaald.

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)
De Tozo is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt en/of in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. De RSD voert de Tozo voor de gemeente Zevenaar uit.

Compensatie Sw-bedrijven voor de geleden "corona-verliezen"
Door het rijk zijn extra middelen beschikbaar gesteld aan de gemeente ter compensatie voor de geleden "coronaverliezen". Deze middelen zijn beschikbaar gesteld aan de organisatie belast met de uitvoering van de sociale werkvoorziening (Scalabor).

Liquidatie Presikhaaf Bedrijven
Presikhaaf Bedrijven is op 31 december 2020 geliquideerd. In het liquidatieplan is bepaald dat het resterende vermogen wordt verdeeld over de aandeelhouders (deelnemende gemeenten). Voor Zevenaar gaat het om een bedrag van € 125.000.

Steun- en Herstelpakketten Economie/Werkgelegenheid
Rijk, provincies en gemeenten investeren stevig om bestaande werkgelegenheid te behouden en nieuwe te creëren. Er zijn diverse maatregelen getroffen om ondernemers en werkzoekenden te ondersteunen. Zo heeft het kabinet op 28 augustus 2020 de steunmaatregelen, waaronder de tijdelijk Noodmaatregel Overbrugging voor werkgelegenheid (NOW subsidie) voor werkgevers om banen en expertise te behouden en de Tozo voor zelfstandigen verlengd.
Om werkzoekenden goed te kunnen ondersteunen investeert het kabinet in totaal € 1,4 miljard in vier bouwstenen van het aanvullend sociaal pakket:
- Intensieve ondersteuning en begeleiding naar nieuw werk;
- Scholing en ontwikkeling voor behoud van werk;
- Bestrijding van jeugdwerkloosheid;
- Aanpak van armoede en schulden.

De Arbeidsmarktregio Midden Gelderland investeert fors (€ 2 miljoen) in het behouden van de werkgelegenheid via het project Perspectief op Werk.

BUIG resultaat 2020
Het BUIG (gebundeld budget inkomensdeel) tekort over 2020 bedraagt € 743.122 (6,46 %); dit heeft tot gevolg dat er over het jaar 2020 geen aanvraagprocedure Vangnetuitkering opgestart wordt, aangezien het ministerie van SZW een ondergrens hanteert van 7,5%.

6.3.2 Uitvoeren Agenda Economie en Participatie — Jaar realisatie 2020

Samen met de gemeenten Westervoort en Duiven realiseren wij "de Liemerse ambassade" waarin wij nauw samenwerken met onderwijspartners en ondernemers. Alle deelnemende gemeenten investeren hier €1,- per inwoner. Voor ons komt de bijdrage neer op afgerond € 44.000 welke wij dekken uit het participatiebudget dat wij hiervoor reeds ter beschikking hebben. Derhalve wordt de gemeenteraad niet gevraagd om aanvullend budget ter beschikking te stellen.
In de tweede voortgangsrapportage meldde wij u al dat het project Liemerse ambassade op schema ligt en naar verwachting op 1-1-2020 zal worden gerealiseerd. Het Leer en ontwikkelcentrum -ook genoemd in de agenda werk en economie- maakt onderdeel uit van de businesscase RSD en wordt op dit moment ontwikkelt. Wij hebben ondertussen de contacten met onderwijspartners, ondernemers en andere overheden verder geintensiveerd zodat gezamenlijke belangen gemakkelijker behartigt kunnen worden. Kortom: de agenda werk en economie is volop in uitvoering.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Gerealiseerd

Per 2 september 2020 is de Stichting Liemerse Ambassade opgericht.
Er is een projectleider aangetrokken om de Liemerse Economische visie gezamenlijk uit te voeren en hierover zijn door middel van een dienstverleningsovereenkomst afspraken gemaakt met de gemeenten Montferland en Doesburg.

Voorstel raad
Wij stellen u voor om deze activiteit af te sluiten.

6.3.3 Inburgeringsbeleid — Jaar realisatie 2022

We zetten ons er voor in dat statushouders zo snel mogelijk kunnen beginnen met integreren en participeren. We doen dat samen met inwoners en maatschappelijke organisaties in onze gemeente. Integratie en participatie starten direct bij de huisvesting van de statushouder in onze gemeente.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

De taakstelling voor huisvesting van statushouders is gerealiseerd.

Daarnaast zijn wij bezig geweest met de voorbereiding op de nieuwe Wet Inburgering. De gemeente krijgt hierin de regierol en wordt onder andere weer verantwoordelijk voor het inburgeringsonderwijs. De nieuwe wet gaat volgens de huidige planning in per 1 januari 2022.

6.3.6 Stimuleren dat meer inwoners die op het bestaansminimum leven aan het werk gaan (Armoedebeleid)

Jaar realisatie 2023

Voor inwoners geeft werk de grootste kans om (langdurige) armoede te doorbreken. Werk zorgt niet alleen voor meer inkomen maar draagt bij aan het eigen maatschappelijk welbevinden. Het accepteren van een baan vergroot de kans om door te groeien en in de toekomst meer te gaan verdienen.
De RSD voert de opdracht uit om mensen in een uitkering te begeleiden naar werk. Het gaat hier om een brede doelgroep bijstandsgerechtigden met een korte of lange afstand tot de arbeidsmarkt, statushouders en mensen met een arbeidsbeperking.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De RSD heeft, ondanks de Coronacrisis, inwoners met een bijstandsuitkering werkfit gemaakt en bemiddeld richting werk wanneer dit mogelijk was. Daarnaast is gewerkt aan het opzetten van LEON, het leer- en ontwikkelnetwerk als netwerkorganisatie voor werk en participatie.

6.3.7 Verminderen van sociale uitsluiting door armoede

Jaar realisatie 2023

Een deel van de inwoners die leeft in armoede wordt nog niet bereikt. Niet iedereen is op de hoogte van het bestaan van minimaregelingen. Wij geven meer bekendheid aan de minimaregelingen. Dit zodat huishoudens die meer gebruik maken van minimaregelingen (lokaal en landelijk) per maand meer geld overhouden om vrij te besteden. Naast de verbetering van het bereik kijken wij ook naar een efficiëntere regeling voor het meedoen in de samenleving op het gebied van sport, vorming en cultuur. Specifiek voor chronisch zieken en gehandicapten verhogen wij de inkomensgrens voor de regelingen voor deze doelgroep, waaronder de collectieve ziektekostenverzekering. Dit doen wij omdat chronische zieken en gehandicapten vaak verborgen kosten hebben die verband houden met hun situatie. Met oudere inwoners gaan wij meer in gesprek, om in kaart te brengen of er behoefte is aan (extra) ondersteuning. Bijvoorbeeld op het gebied van financiën.
Een deel van de inwoners die leeft in armoede wordt nog niet bereikt. Niet iedereen is op de hoogte van het bestaan van minimaregelingen. Wij geven meer bekendheid aan de minimaregelingen. Dit zodat huishoudens die meer gebruik maken van minimaregelingen (lokaal en landelijk) per maand meer geld overhouden om vrij te besteden. Naast de verbetering van het bereik kijken wij ook naar een efficiëntere regeling voor het meedoen in de samenleving op het gebied van sport, vorming en cultuur. Specifiek voor chronisch zieken en gehandicapten verhogen wij de inkomensgrens voor de regelingen voor deze doelgroep, waaronder de collectieve ziektekostenverzekering. Dit doen wij omdat chronische zieken en gehandicapten vaak verborgen kosten hebben die verband houden met hun situatie. Met oudere inwoners gaan wij meer in gesprek, om in kaart te brengen of er behoefte is aan (extra) ondersteuning. Bijvoorbeeld op het gebied van financiën.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Ondanks de Coronacrisis hebben er verschillende activiteiten plaats gevonden. Er is een nieuw systeem gekomen voor de Gelrepas, de pas voor minimagezinnen om mee te doen met sport, cultuur en recreatie. We hopen dat inwoners hierdoor meer gebruik van hun pas maken. Daarnaast zijn de Stadinbonnen uitgereikt en zijn er twee armoedeplatforms gehouden. Daarnaast is per 1 januari 2020 de inkomensgrens voor de collectieve zorgverzekering pakket 3 verhoogd naar 140%, waardoor meer inwoners hier gebruik van kunnen maken.

6.3.8 Sneller signaleren van schulden

Jaar realisatie 2023

We gaan inwoners met (beginnende) schulden vroegtijdig en actief benaderen om samen met hen te kijken wat nodig is. Dit om te voorkomen dat schulden van inwoners verder oplopen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Begin 2020 liep de pilot Schuldenvrij af. Deze werkwijze, waardoor we meer huishoudens met schulden eerder in beeld krijgen, is in de organisatie geborgd. Daarnaast was 2020 het voorbereidingsjaar op de nieuwe wettelijke taak vroegsignalering schulden per 2021.

6.3.9 Verhogen financiële zelfredzaamheid van inwoners met schulden

Jaar realisatie 2023

Het is niet voor iedereen eenvoudig om uit te komen met het inkomen. Als je financiële vaardigheden mist, is de kans op financiële problemen groter. Wij werken daarom aan verbetering van financiële vaardigheden van inwoners. Daarnaast bereiden wij ons voor op het adviesrecht dat gemeenten krijgen bij de besluitvorming van de rechter voor het toekennen van een bewindvoerder. Waar mogelijk kan een minder zwaar alternatief dan bewindvoering, zoals budgetbeheer, de inwoner verder helpen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Door het bieden van budgetbeheer is in 2020 gestuurd op een verminderende instroom in bewindvoering voor inwoners voor wie budgetbeheer beter past. Budgetbeheer vraagt een grote motivatie en inzet van inwoners zelf waardoor meer nadruk ligt op het vergroten van financiële zelfredzaamheid. Dit heeft niet automatisch geleid tot een daling van het huidige aantal inwoners dat al onder bewind staat. Hiervoor is meer tijd nodig en dit vraagt om meer samenwerking met bewindvoerders en Rechtbank.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	11.271	17.667	18.269	602
Lasten	55.883	66.371	64.305	2.066
Resultaat voor bestemming	**-44.612**	**-48.704**	**-46.035**	**2.669**
Mutaties reserves				
Baten	184	395	395	0
Lasten	150	236	236	0
Totaal mutaties reserves	**34**	**159**	**159**	**0**
Resultaat na bestemming	**-44.578**	**-48.545**	**-45.876**	**2.669**

Verschillenanalyse

6. Sociaal domein

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden De via de meicirculaire ontvangen rijksbijdrage voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtigen in 2020 is ingezet voor o.a. taalmaatjes en begeleiding via Vluchtelingenwerk. Dit bedrag is in 2020 niet geheel aangewend waardoor er een voordeel is.	35.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kinderopvang Vanwege de coronacrisis hebben in 2020 minder inspecties plaatsgevonden.	35.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Armoede preventie Verwacht was dat een deel van de kosten voor de benodigde capaciteit ten behoeve van vroegsignalering schulden vanuit pilot schuldenvrij bekostigd zou worden uit de incidentele middelen die in 2020 beschikbaar zijn gesteld voor bestrijding van 'armoede en schulden'. Omdat het budget voor de pilot toereikend was is hierdoor een voordeel is ontstaan.	26.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - toezicht en kwaliteit zorgaanbieders Het bedrag dat is gereserveerd voor het verbeteren van de kwaliteit, toezicht en handhaving van zorgaanbieders is onbenut gebleven in 2020. Het toezicht is in 2020 wel verbeterd, met name ook door aanstelling van een contractmanager maar ook door verdere regionale samenwerking. Deze hebben echter niet tot kosten geleid op deze post. Daarmee is een voordeel ontstaan van € 35.000.	35.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - collectieve vervoersvoorzieningen De kosten voor het collectief vervoer laten een voordeel zien van € 92.000. Door corona zijn er duidelijk minder vervoersbewegingen geweest.	92.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - kosten preventie Voor 2020 zijn extra middelen geraamd voor met name praktijkondersteuning huisartsen (POH). De gewenste uitbreiding heeft nog niet volledig plaatsgevonden. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 103.000.	103.000	V	I
6.2 Wijkteams - cliënten ondersteuning Door een incidentele subsidieafrekening over 2019 is een voordeel ontstaan in 2020 omdat de subsidiënt een deel van de ontvangen subsidie terug heeft moeten betalen.	46.000	V	I
6.2 Wijkteams - uitvoeringskosten sociaal domein Er is een voordeel ontstaan bij de regionale middelen voor het transformatiefonds van € 26.000. De gemeente Arnhem beheert deze middelen en heeft de niet benutte gelden conform afspraak terugbetaald.	26.000	V	I
6.2 Wijkteams - uitvoeringskosten sociaal domein Op de uitvoeringskosten is een voordeel ontstaan van € 40.000. Dit komt met name doordat op dit taakveld € 120.000 is toegevoegd voor corona-effecten. Deze middelen zijn niet volledig uitgenut. Daarnaast heeft is op dit taakveld meer doorbelast aan loon- en inhuurkosten. Voor een analyse van deze doorbelasting wordt verwezen naar de analyse van loon- en inhuurkosten in deze jaarstukken.	40.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Gemeentelijke belastingen, kwijtscheldingen De verwachte grote stijging van het aantal kwijtscheldingsverzoeken als gevolg van de coronacrisis is in 2020 uitgebleven. De reden daarvan is het pakket aan steunmaatregelen die de overheid heeft toegekend en als gevolg daarvan het uitblijven van extra faillissementen en werklozen. Bij het aanhouden van deze crisis wordt voor de komende jaren wel een stijging verwacht van het aantal bijstandsgerechtigden c.q. kwijtscheldingsverzoeken.	30.000	V	I

6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid Het budget voor minimabeleid is in 2020 incidenteel bijgeraamd vanwege een verwacht tekort. Vanwege corona zijn er echter juist minder uitgaven gedaan dan verwacht. Dit gold o.a. voor bijzondere bijstand en de Gelrepas. Inwoners konden bijvoorbeeld tijdelijk niet meedoen aan sport en cultuur activiteiten vanwege corona. Naast dit voordeel zijn de kosten voor de dienstverleningsovereenkomst tussen gemeente en RSD, voor het onderdeel kinderopvang/SMI (sociaal medici indicatie), in 2020 gestegen vanwege de toename van complexiteit van deze aanvragen. Per saldo is binnen de budgetten voor de uitvoering van het minimabeleid sprake van vermeld voordeel.	125.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Uitkeringslasten/-baten Het voordelig saldo is ontstaan door lagere uitkeringslasten als gevolg van een lagere instroom en hogere uitstroom van het aantal uitkeringsgerechtigden dan aanvankelijk was geprognosticeerd bij de 2e voortgangsrapportage (VGR) 2020. In de raming van de 2e VGR 2020 is uitgegaan van een tekort op het BUIG-budget van 8,1%. Het werkelijke tekort is uitgekomen op 6,5%.	324.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) De Tozo is verlengd en hierdoor is de bijdrage van het rijk, ten opzichte van het bedrag vermeld in de 2e voortgangsrapportage 2020, verhoogd. Omdat het een specifieke uitkering betreft die verantwoord en afgerekend moet worden met het rijk is rekening gehouden met hogere lasten voor hetzelfde bedrag (zie toelichting vermeld onder 'Lasten').	719.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) Verwezen wordt naar de toelichting vermeld onder 'Baten'. Een het deel van de specifieke uitkering die gemeenten ontvangen voor de uitvoeringskosten is nog niet besteed (€ 217.000). Deze is nodig voor de uitvoeringskosten in de komende jaren. Bij de resultaatbestemming zal een voorstel worden gedaan om deze middelen te storten in een bestemmingsreserve.	-502.000	N	I
6.3 Inkomensregelingen - Schuldhulpverlening Het verwachtte corona-effect op schuldhulpverlening, namelijk een stijging in de aanvragen en dus meer benodigde capaciteit hiervoor, heeft zich in 2020 nog niet voor gedaan.	50.000	V	I
6.4 Begeleide Participatie - Sociale werkvoorziening Het voordeel is ontstaan door: - een hoger uitgevallen voordeel van de definitieve afrekening i.v.m. de liquidatie Presikhaaf Bedrijven; - een lager uitgevallen bijdrage aan de 'Modulaire gemeenschappelijke regeling-Sociaal Domein Centraal Gelderland' voor de module WgSW (a.g.v. lagere uitgevallen CAO en een hogere uitstroom (natuurlijk verloop) van het aantal SW-mensen.	101.000	V	I
6.5 Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie Als gevolg van de coronacrisis en de hierbij behorende beperkende RIVM maatregelen heeft volledige inzet van dit budget niet kunnen plaatsvinden.	257.000	V	I
6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - Eigen bijdragen Over 2020 zijn fors minder eigen bijdragen ontvangen. Dit komt door een wijziging in de eigen-bijdrage regeling (abonnementstarief). Ondanks een aanpassing van de raming blijken de inkomsten in werkelijkheid nog lager uit te vallen.	-100.000	N	I
6.6 Maatwerkvoorzieningen - Individuele vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen en rolstoelvoorzieningen Op de Wmo-maatwerkvoorziening is een nadeel ontstaan van € 175.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door meer en duurdere woonvoorzieningen (€ 134.000). Maar ook de kosten van scootmobielen laten een nadeel zien van afgerond € 41.000. De overige kosten, met name rolstoelen, laten geen grote afwijkingen zien.	-175.000	N	I

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, Wmo Hulp bij het Huishouden Voor hulp bij het huishouden, inclusief de PGB uitgaven, is een nadeel ontstaan van € 363.000. De aanzuigende werking door invoering van het abonnementstarief en de vergrijzing van de bevolking lijken de grootste oorzaken voor deze overschrijding.	-363.000	N	I
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, Wmo Begeleiding Op het onderdeel Wmo begeleiding, inclusief de PGB uitgaven, is een voordeel ontstaan van € 481.000. Deze wordt grotendeels veroorzaakt door een bijraming van € 280.000 in verband met te verwachten corona effecten. Uiteindelijk blijkt de zorgvraag lager te liggen dan verwacht. Corona heeft waarschijnlijk geleid tot lagere kosten in plaats van de verwachte stijging in 2020.	481.000	V	I
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-, jeugdzorg De werkelijke uitgaven met betrekking tot jeugdzorg laten een voordeel zien ten opzichte van de raming. Het voordeel bedraagt in 2020 € 1.147.000. In de raming is rekening gehouden met corona effecten in 2020 voor € 390.000. De corona gevolgen zijn in 2020 nog niet tot uiting te komen. Er lijkt sprake te zijn van een lagere zorgvraag in de tweede helft van 2020.	1.147.000	V	I
6.82 Geëscaleerde zorg - crisiszorg Voor de crisiszorg is rekening gehouden met € 40.000 aan corona effecten. Bij de jaarstukken blijkt dat er een voordeel is ontstaan van € 66.000. Het reguliere budget blijkt achteraf ook zonder corona bijstelling voldoende te zijn geweest. In hoeverre corona heeft geleid tot een lagere vraag is vrijwel niet vast te stellen.	66.000	V	I
6.82 Geëscaleerde zorg - jeugdreclassering In 2020 zijn de kosten voor jeugdreclassering € 31.000 lager dan waarmee rekening is gehouden.	31.000	V	I
6. Sociaal domein Diverse kleine verschillen.	40.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 6.Sociaal domein			
Baten			
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	6.099	4.157
Lasten			
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	7.547	4.602
Totaal programma 6		**-1.447**	**-445**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9046	Statushouders	101	0	0	101

In 2016 en 2017 zijn van het Rijk middelen ontvangen voor opvang en huisvesting van statushouders in de voormalige gemeente Rijnwaarden. De kosten volgen deels in de jaren erna. In 2019 en 2020 zijn extra (incidentele) gelden ontvangen ter voorbereiding op de nieuwe 'Wet inburgering' en voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtigen. Deze middelen worden ingezet voor dekking van de kosten i.v.m. voorbereiding en begeleiding in de jaren 2020 en verder in afwachting van de nieuwe wet met bijbehorende regelgeving/financiering.

Toevoeging

Onttrekking

Totaal bestemmingsreserves	**101**	**0**	**101**

7.VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Volksgezondheid richt zich op een gezonde leefomgeving en leefstijl. Duurzaamheid en milieu richten zich op energietransitie, CO_2 reductie, water (riolering), geluid, lucht, bodem en grond- en afvalstoffen. Ook gaat dit programma over de toezichthoudende en handhavende taken binnen deze beleidsvelden.

Wat willen we bereiken?
Behouden en bevorderen van een duurzame en gezonde leefomgeving voor nu en de volgende generaties.

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

7.1 Gezondheidszorg

We willen dat iedereen in onze gemeente gezond kan leven en opgroeien. Het accent ligt daarbij op jeugd en ouderen.

7.2 Duurzaamheid (energietransitie en CO_2 reductie)

In 2025 is minimaal 49% van de benodigde energie voor onze hele gemeente duurzaam opgewekt. In 2040 is dit (bijna) 100%. In 2025 is de eigen organisatie energie- en CO^2-neutraal.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Hernieuwbare elektriciteit (%)	2018	9,30	3,80			
Toelichting	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Bij de verdere uitwerking van de energie- en warmtetransitie proberen wij rekening te houden met deze beleidsindicator.					

7.3 Duurzaam inzamelen en verwerken afval

In 2020 voldoen wij aan de doelstelling uit het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Die doelstelling is maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2020.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Omvang huishoudelijke restafval (kg/inwoner)	2019	111,00	101,00	100,00	100,00	0
Toelichting	De hoeveelheid afval is vanwege Corona in 2020 toegenomen, waarschijnlijk omdat mensen meer thuis waren. De gescheiden inzameling aan huis van PMD (14%) en GFT (13%) en van glas in de glascontainers (31%) is fors gestegen. Alleen bij papier (4%) was een kleine daling te zien, maar die daling is mede veroorzaakt omdat de inzameling vanwege de eerste lockdown ruim een maand heeft stilgelegen. Ondanks de toegenomen hoeveelheid afval is de hoeveelheid restafval ook in absolute zin nog iets gedaald van 101 naar 100 kg per inwoner.					

7.4 Afvalwater en waterhuishouding

Wij willen de duurzaamheid in de buitenruimte bevorderen. Daarnaast hebben wij de wettelijke zorgplicht om het stedelijk afvalwater in te zamelen en te transporteren, de afvoer van het regenwater in de openbare ruimte en de grondwaterstand. Deze gemeentelijke taken zijn vastgelegd in het Watertakenplan De Liemers (WTP) 2017-2021.

7.5 Milieu

Wij willen een duurzame en gezonde omgeving om in te leven. Samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem zetten we ons daarom in voor een doelmatige uitvoering en handhaving van milieuwetgeving.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

7.1 Gezondheidszorg

7.1.3 Reguliere taken

Jaar realisatie 2022

Voor de periode 2017-2020 hebben de gemeenten in Gelderland-Midden een regiovisie publieke gezondheid vastgesteld. Het accent ligt daarbij op jeugd en ouderen met de nadruk op veerkracht, eigen regie en het welbevinden van de inwoners.
De publieke gezondheid is direct verbonden met ontwikkelingen in bijvoorbeeld het sociaal domein en de Omgevingswet. Verschillende beleidsterreinen oefenen invloed uit op het stimuleren van een gezonde leefomgeving en leefstijl. Zo is het bevorderen van een gezonde leefstijl van inwoners één van de ontwikkellijnen in het beleidsplan Jeugd en Wmo. Dit beleidsplan werken wij verder uit in een uitvoeringsagenda voor de komende jaren.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De activiteiten gericht op jeugdgezondheid en ouderen zijn uitgevoerd conform het implementatieplan sociaal domein en de uitvoeringsagenda Jeugd en Wmo 2020, evenals de jaarplanning van de VGGM/GGD. Door het coronavirus zijn de activiteiten van de VGGM/GGD en specifiek de jeugdgezondheidszorg in 2020 aangepast, conform de richtlijnen van de RIVM.

Onze gemeente neemt deel aan de regionale pilot 'Nu Niet Zwanger', waarbij professionals (bijvoorbeeld een huisarts) met kwetsbare inwoners in gesprek gaan over hun kinderwens. Hierbij is in geen enkel geval sprake van dwang of drang, de keuze blijft bij de persoon die een kinderwens heeft. In 2021 evalueren we of we door gaan met het project. Wij houden u op de hoogte van de resultaten.

7.1.4 Uitvoeren programma Korte Voorzieningketens vervolg

Jaar realisatie 2022

Het POP3 project Korte Ketens in het Liemers Landschap 1 heeft een vervolg gekregen. Ook dit nieuwe project Korte Ketens in het Liemers Landschap 2 willen we faciliteren. Hiermee bevorderen we voedselbewustwording en gezond eetgedrag onder onze inwoners. Korte voedselketens zijn duurzaam door vermindering van transport.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Mede als gevolg van de coronacrisis hebben wij een wijzigingsverzoek bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland ingediend om het project te verlengen. Dit verzoek is gehonoreerd. Het project is verlengd tot 31 juli 2021.

Voorstel raad
Wij stellen u voor het project Korte Ketens in het Liemers Landschap 2 te verlengen tot de zomer van het jaar 2022. Deze verlenging hangt niet alleen samen met de coronacrisis, maar vloeit ook voort uit de ervaring dat de afwikkeling van de subsidie geruime tijd in beslag neemt..

7.2 Duurzaamheid (energietransitie en CO_2 reductie)

7.2.1 Invoeren van circulaire economie in Zevenaar

Jaar realisatie 2023

Voor het slagen van de energietransitie is een ander economisch model nodig: de Circulaire Economie. Hiermee optimaliseren we hergebruik én minimaliseren we waardevernietiging. Het Rijk heeft hier het Rijksbrede programma Circulaire Economie 'Nederland circulair in 2050' voor opgesteld. Wij vertalen dit concreet naar een:

- andere wijze van ontwerpen (planvorming, openbare ruimte e.d.)
- andere wijze van opdrachtverlening (aanpassen inkoop- en aanbestedingsbeleid e.d.)
- andere financiële afwegingen (zoals Total Cost of Ownership, het 'ontschotten' van potjes e.d.)
- een andere werkwijze van afval naar grondstof (in samenwerking met bedrijven, waterschap en gemeenten).

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Eigen organisatie
Wij geven uitvoering aan een circulaire aanbesteding openbare verlichting. De kennis en ervaring die we tijdens deze aanbesteding opdoen, vertalen we en nemen we op in de duurzaamheidsparagraaf van het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Regionaal
Samen met de gemeenten Arnhem en Nijmegen en provincie Gelderland maken wij deel uit van de regionale kopgroep duurzaamheid en circulariteit in de grond-, weg- en waterbouw (GWW) Regio Arnhem Nijmegen. Het doel van deze kopgroep is uitvoering geven aan de opdracht vanuit het PFO Duurzaamheid, het opstellen van een regionaal kennisplatform (waar onder een regiotraining), regionaal circulair inkopen (bijvoorbeeld rioolbuizen, asfalt en/of straatstenen) en het opzetten van een regionale materialenbank voor hergebruik van vrijgekomen regionale producten en materialen.

7.2.2 Energie neutraal maken eigen organisatie

Jaar realisatie 2025

Wij streven in 2025 naar een energieneutrale eigen organisatie. Hiervoor voeren we projecten uit op het gebied van gebouwen en vastgoed, bedrijfsvoering en mobiliteit.
In één van de projecten voeren we een onderzoek uit naar de manier waarop we ons eigen wagenpark verduurzamen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Eind 2019 is de monitoringstool de CO_2-Prestatieladder ingevoerd waarmee we de CO_2 reductie en energieprestaties van de eigen organisatie kunnen meten. Op basis van de CO_2 prestatielader is een uitvoeringsprogramma opgesteld. Voor het ondersteunen van de uitvoering en voor de monitoring om bij te kunnen sturen zijn extra middelen nodig. In de Kadernota 2022 dienen wij hiervoor een voorstel in. Voor het jaar 2021 is geen monitoring mogelijk.
Voorstel raad
Wij nemen een voorstel in de Kadernota 2022 op.

7.2.4 Onderzoeken mogelijkheden deelname campagne fairtrade gemeente

Jaar realisatie 2023

'Fairtrade gemeente' is een predicaat dat vanuit 3 samenwerkende fairtrade organisaties kan worden toegekend als een gemeente op 6 criteria inzet toont voor fairtrade. Het gaat dan om gemeente in de zin van 'lokale gemeenschap', niet enkel 'gemeentelijke overheid'. Wij onderzoeken of er in de lokale samenleving animo is voor een werkgroep die fairtrade (en het behalen van het predicaat) wil oppakken.
Fairtrade nemen wij op in ons gemeentelijke inkoopbeleid, mogelijk onder het bredere vaandel van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'. Het facet fairtrade brengen wij periodiek onder de aandacht van inkopende budgethouders en betrokken in de periodieke peiling rond het inkoopbeleid.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Bijsturing raad	Volgens plan

Bij het vaststellen van de 2e VGR 2020 is ook ingestemd met 'on-hold' zetten van het traject.
De consequentie hiervan is dat de doelstelling 5.3.4 'Onderzoeken mogelijkheden deelname campagne fairtrade gemeente, jaar realisatie 2021' uit het Collegeprogramma 2018-2022 niet meer mogelijk is.

7.2.5 Op weg naar aardgasvrij Zevenaar

Jaar realisatie 2040

In 2019 is duidelijk hoe we onze gemeente aardgasvrij maken (warmtevisie en uitvoeringsprogramma). In twee wijken gaan we als 'proeftuin' aan de slag. Deze ervaringen en de regionale ontwikkelingen zoals de 'Wijk van de Toekomst' (Gelders Energieakkoord) gebruiken en volgen we. Bijvoorbeeld voor het opstellen van de warmtevisie en het uitvoeringsplan. In 2040 is Zevenaar van het aardgas af.
Het uitfaseren van aardgas is naast een technisch vraagstuk ook een sociaal en financieel vraagstuk dat de nodige inzet vergt.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Aardgasvrij Zevenaar
De oorspronkelijke planning om het proces in de wijken en dorpen van Zevenaar te starten om aardgas vrij te worden is bij de afwegingen omtrent de Kadernota 2020-2023 gewijzigd. Het jaar van realisatie blijft 2040 alleen de snelheid van uitvoering is aangepast. Angerlo als Wijk van de Toekomst wordt afgerond. De keuze om te temporiseren in het kader van de bezuinigingsopgave heeft consequenties op het behalen van de tussen doelen (20% duurzame opwek in 2020). Het einddoel (100% in 2040) blijft het uitgangspunt.
Wijk van de Toekomst Angerlo loopt volgens planning. De Regiegroep Angerlo heeft in januari 2021 het concept Transitieplan Angerlo opgeleverd en voor de zomer 2021 zal het definitieve plan ter besluitvorming aan geboden worden.

Warmtenet stad Zevenaar
In 2020 is samen met de woningbouwcorporatie en de provincie het plan van aanpak (fase 3A) opgesteld om tot een intentieovereenkomst te komen (fase 3B). Wij verwachten de intentieovereenkomst eind 2021. U wordt hier separaat over geïnformeerd.

7.2.6 Uitvoeren 'Gelders Energieakkoord in uitvoering' (2018-2023) Jaar realisatie 2023

Wij zetten extra in op het uitvoeren van het Gelders Energieakkoord (zoals de discussietafels Inkoop, Wijk van de Toekomst en Samenwerking). Voor deze extra inzet is extra capaciteit (externe ondersteuning) nodig.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Er zijn met betrekking tot deze activiteit geen bijzondere ontwikkelingen te melden.

7.2.7 Uitvoeren van de Routekaart ...op weg naar een energie neutraal Zevenaar (2016-2020) Jaar realisatie 2040

De Routekaart is een uitvoeringsagenda met verschillende projecten die bijdragen aan de CO_2-reductie en om energieneutraal te worden. Wij streven er naar om al in 2040 energieneutraal te zijn. Dit doen we onder andere door het professionaliseren van het Liemers Energieloket om nog beter de inwoner te bereiken, maar ook door een duurzaamheidsfonds waar initiatieven van derden gebruik van kunnen maken.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Algemeen
De keuze om te temporiseren in het kader van de bezuinigingsopgave heeft consequenties op het behalen van de tussendoelen (20% duurzame opwek in 2020). Het einddoel (100% in 2040) blijft het uitgangspunt.

Regeling Reductie Energie
De Regeling Reductie Energie is in uitvoering. Deze regeling is een specifieke uitkering van RVO om huiseigenaren te helpen met energiebesparing in hun woning. De regeling bevat acties als informatieavonden, -flyers en –brochures, een grootschalige inkoopactie voor energiemaatregelen (isolatie en zonnepanelen). Huiseigenaren hebben een voucher ontvangen waarmee zij bij de lokale bouwmarkt energiebesparende producten kunnen kopen.

7.2.8 Uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Routekaart energietransitie Regio Arnhem Nijmegen (2018-2023) Jaar realisatie 2023

Ook de Regio Arnhem Nijmegen staat voor een opgave (in 2050 energieneutraal). Dit is een opgave voor alle vier de bestaande Portefeuillehoudersoverleggen (Duurzaamheid, Mobiliteit, Wonen en Economie). De coördinatie is vanuit het portefeuillehoudersoverleg Duurzaamheid en wordt voorbereid via de regionale Icoongroep Slimme Duurzaamheid. Voor het halen van de opgave is het uitvoeringsprogramma opgesteld waarbij de focus van de regionale samenwerking ligt bij:

- Regionale Energiestrategie (RES)
- Energietransitie gebouwde omgeving
- Duurzame bedrijventerreinen
- Duurzaam en circulair inkopen en aanbesteden

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Onderdeel van de Routekaart is de Regionale Energie Strategie (RES). Door landelijke ontwikkelingen in het kader van de RES is het portefeuillehouder overleg duurzaamheid (PFO-D) van de regio Arnhem Nijmegen verantwoordelijk om te komen tot een regio-bod.

In januari 2020 is de Startnotitie RES regio Arnhem Nijmegen door de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten vastgesteld. Rond de zomerperiode 2020 is het concept bod aan de raden voorgelegd (wensen- en bedenkingen) en in september 2020 hebben alle colleges ingestemd met het concept bod. Dit concept bod is voor analyse toegestuurd naar het Nationaal Programma RES. De besluitvorming eind bod RES 1.0 is voorzien voor 1 juli 2021.

Een ander onderdeel van de Routekaart is het verduurzamen van bedrijventerreinen. Resultaat van dit traject is een handreiking voor gemeente 'integrale aanpak verduurzaming bedrijventerreinen'.

Vanuit het onderdeel Circulaire Economie is het project duurzaamheid en circulariteit in de grond-, weg- en waterbouw (GWW) Regio Arnhem Nijmegen ontstaan waar wij ook aan meedoen. (zie ook 7.2.1).

7.3 Duurzaam inzamelen en verwerken afval

7.3.1 Verminderen restafval per inwoner (max. 100 kg)

Jaar realisatie 2020

Om deze doelstelling te realiseren willen wij de hoeveelheid gescheiden ingezameld GFT- en groenafval verhogen. Om dat te bereiken voeren wij een aparte GFT-container in die wij de inwoners gratis aanbieden. Ook kunnen inwoners groenafval op het aanbiedstation gratis aanbieden. Het aanbieden van restafval gaan wij ontmoedigen door dit minder vaak op te halen.
De aanvullende lasten dekken wij binnen de afvalbegroting en verrekenen we via de afvalstoffenheffing.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De hoeveelheid afval is vanwege Corona in 2020 toegenomen, waarschijnlijk omdat mensen meer thuis waren. De gescheiden inzameling aan huis van PMD (14%) en GFT (13%) en van glas in de glascontainers (31%) is fors gestegen. Alleen bij papier (4%) was een kleine daling te zien, maar die daling is mede veroorzaakt omdat de inzameling vanwege de eerste lockdown ruim een maand heeft stilgelegen. Ondanks de toegenomen hoeveelheid afval is de hoeveelheid restafval ook in absolute zin nog iets gedaald van 101 naar 100 kg per inwoner. Daarmee is de doelstelling voor 2020 gehaald.

7.4 Afvalwater en waterhuishouding

7.4.1 Uitvoeren duurzaamheidsmaatregelen Watertakenplan

Jaar realisatie 2021

Zoals in het Watertakenplan de Liemers 2017-2021 is opgenomen, focussen we serieus op duurzaamheid en klimaatverandering. Bij het ontwerpen en inrichten van zowel (afval)waterketen, watersysteem als openbare ruimte wordt hiermee rekening gehouden. Hierbij zoeken wij nadrukkelijk naar een integrale benadering bij grootonderhoud, reconstructie en nieuwbouw.

De volgende uitgangspunten hanteren wij bij alle plannen met betrekking tot afvalwaterketen, watersysteem en openbare ruimte:

1. Klimaatbestendig inrichten betreffende water, hitte en droogte;
2. Vasthouden, bergen en afvoeren;
3. Beperken wateroverlast in stedelijk gebied;
4. Scheiden bij de bron van hemelwater en vuilwater;
5. Vuilwater wordt via de riolering afgevoerd naar de zuivering;
6. Hemelwater voert bij voorkeur zichtbaar bovengronds af naar oppervlaktewater of bodem;
7. Anticiperen op klimaatverandering door rekening te houden met de verwachte effecten bij het ontwerp en inrichting van (afval)waterketen, watersysteem en openbare ruimte;
8. Milieutechnisch functioneren en oppervlaktewaterkwaliteit mag niet verslechteren ten opzichte van de huidige situatie;
9. Particulieren stimuleren voor meer groen in de tuin, voor hitte en water. Bewoners moeten zich zo veel mogelijk zelf verantwoordelijk voelen voor het verwerken van hemelwater op eigen terrein.

Wij gaan samen met andere Liemerse gemeenten en het waterschap dit jaar starten met het project 'Klimaatadaptatie De Liemers', zoals recent vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie is voorgeschreven. Hiervoor voeren we een stresstest uit om knelpunten en risico's op onder andere wateroverlast in kaart te brengen.

Stand van zaken	1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
	Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De Stresstest (in het kader van DPRA) hebben wij afgerond. De volgende fase betreft het voeren van risicodialogen en strategievorming, waarbij verbinding, integratie en gedeeld eigenaarschap centraal staan. Wij bespreken risico's, kansen, globale strategie en oplossingsrichtingen met de stakeholders en inwoners.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	8.920	9.536	9.382	-154
Lasten	10.467	11.139	10.786	353
Resultaat voor bestemming	**-1.547**	**-1.602**	**-1.403**	**199**
Mutaties reserves				
Baten	177	374	93	-282
Lasten	52	319	7	312
Totaal mutaties reserves	**125**	**55**	**86**	**31**
Resultaat na bestemming	**-1.423**	**-1.547**	**-1.317**	**230**

Verschillenanalyse

7. Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid - Jeugdgezondheidszorg — 96.000 V I

Als gevolg van de coronacrisis is het aantal activiteiten voor JOGG-project (jongeren op gezond gewicht) beperkt. Daarnaast is de bijdrage aan de VGGM lager voor het lokaal maatwerk, o.a. door lagere huisvestingslasten, kosten in verband met 'vindplaatsgericht werken' en ontvangen bedragen n.a.v. de afrekening subsidie over 2019. In 2020 zijn ook nog geen kosten gemaakt voor het project 'kansrijke start' (start in 2021) en zijn de kosten voor de pilot 'Nu niet zwanger' lager dan verwacht.

7.3. Afval - Afvalinzameling — -188.000 N I

Naar aanleiding van de jaarstukken 2020 van de RDL heeft er een financiële afrekening over 2020 plaatsgevonden. Dit levert een nadeel op in de jaarrekening van de gemeente Zevenaar voor € 138.000.
Tevens zijn er meer interne kosten doorbelast voor straatreiniging en belastingen. Dit heeft een negatief effect op afval van € 20.000. Ook is er een extra dotatie gedaan aan de voorziening oninbare debiteuren voor € 30.000.
Alle effecten opgeteld resulteert dit in een nadeel van € 188.000 aan lasten.
Dit komt ten laste van het jaarrekeningsaldo aangezien er geen reserve afval meer resteert.

7.3 Afval - Afvalinzameling We hebben meer inzamelvergoedingen ontvangen dan van te voren verwacht. De oorzaak hiervan ligt in een gestegen papierprijs. Op PMD hebben we nog een extra vergoeding ontvangen over voorgaand jaar. Dit levert samen een voordeel op van € 64.000.	64.000	V	I
7.4. Milieubeheer - uitvoering en toezicht Een reeds als dubieus afgeboekte debiteur is alsnog tot betalen over gegaan. Samen met nog wat kleine verschillen resulteert dit in een voordeel van € 30.000.	30.000	V	I
7.4 Milieubeheer - Warmte en energietransitie De uitgaven voor warmte- en energietransitie, inclusief Wijk van de Toekomst, laten een voordeel zien ten opzichte van de begroting van € 192.000. Omdat deze kosten volledig worden gedekt uit reserve en aanvullende subsidie heeft dit geen invloed op het jaarrekening resultaat.	192.000	V	I
7.5 Begraafplaatsen en crematoria - begraafrechten Er is per saldo een nadeel van € 30.000 gerealiseerd op de begraafplaatsen. De grootste reden is een lagere opbrengst aan begraafrechten.	-30.000	N	I
0.10 Mutatie reserves - warmte- en energietransitie Omdat er voor warmte- en energietransitie, inclusief Wijk van de Toekomst, minder is uitgegeven, wordt er ook minder onttrokken aan de daarvoor beschikbare reserve. Per saldo levert dit een nadeel op van afgerond € 281.000.	-281.000	N	I
0.10 Mutatie reserves - afval In de begroting is rekening gehouden met een toevoeging aan de reserve afval. Door de resultaten op het taakveld afval heeft deze mutatie niet plaatsgevonden. Dit resulteert in een voordeel van afgerond € 312.000	312.000	V	I
7. Volksgezondheid en milieu Overige kleine verschillen.	35.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid			
Lasten			
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	35	35
Totaal programma 7		**-35**	**-35**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9017	Afval	0	0	0	0

Egalisatiereserve bedoeld om schommelingen in de uitgaven/inkomsten van afvalverwijdering te egaliseren en zo wisselende tarieven te voorkomen.

Toevoeging

Onttrekking

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9018	Riolering	480	7	0	487

De egalisatiereserve is bedoeld om schommelingen in de jaarlijkse exploitatiekosten van riolering te egaliseren en zo wisselende tarieven te voorkomen.

Toevoeging In 2020 is op de jaarlijkse exploitatiekosten riolering € 6.737 minder uitgegeven dan begroot. Conform het doel van deze reserve is dit bedrag in de egalisatiereserve riolering gestort.

Onttrekking

Totaal bestemmingsreserves		480	7	0	487

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8009	Begraafplaatsen	58	9	0	67

Deze voorziening is gevormd in de voormalige gemeente Zevenaar. De voorziening is voor het egaliseren van meerjarige periodieke onderhoudskosten. Het onderhoud aan de begraafplaatsen is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Op basis van het meerjarenonderhoudsplan doteren wij jaarlijks aan deze voorziening.

Onttrekking In 2020 is er geen geld uit de voorziening gebruikt voor groot onderhoud aan begraafplaatsen.

8010	Riolering	3.557	728	640	3.645

Voorziening voor toekomstige vervangingen van riolering.

Toevoeging Het gedeelte in het tarief rioolheffing dat bestemd is voor de vervangingsinvesteringen aan het rioolstelsel wordt jaarlijks gedoteerd aan de voorziening vervangingsinvesteringen riolering.

Onttrekking De voorziening wordt uitsluitend ingezet voor vervangingsinvesteringen op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Totaal voorzieningen	3.615	737	640	3.712

8.VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en wonen.

Wat willen we bereiken?
Wij willen een gemeente zijn waar het aantrekkelijk wonen, werken en leven is.

Beleidskaders

- Structuurvisie Zevenaar 2012-2030
- Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030
- Woonvisie Zevenaar
- Woonvisie Gelders Eiland (2018)
- Nota Vastgoedbeleid

WAT WILDEN WE BEREIKEN?

8.1 Ruimtelijke Ordening

Wij streven naar een goede balans tussen de ontwikkeling van de stad Zevenaar met een bovenlokaal en regionaal voorzieningenniveau en leefbare kernen met een eigen lokaal voorzieningenaanbod. We maken gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de daarin aanwezige natuur- en cultuurhistorische waarden.

8.2 Stedelijke vernieuwing

Via stedelijke vernieuwing zetten we in op de vitaliteit in dorpen en wijken. We nemen fysieke maatregelen die nodig zijn om wijken en dorpen toekomstbestendig te maken.

8.3 Wonen en bouwen

Wij hebben een toekomstbestendige woningvoorraad. Voor iedereen is er een geschikte woning en onze inwoners wonen prettig.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Demografische druk (%)	2020	73,60	79,90	79,30	79,90	0,6
Toelichting						
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€)	2020	700,00	693,00	693,00	693,00	0
Toelichting	Deze indicator betreft het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo'n goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst licht afwijken van andere publicaties.					
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€)	2020	773,00	802,00	802,00	802,00	0
Toelichting	Deze indicator betreft het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo'n goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst licht afwijken van andere publicaties.					

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil
Gemiddelde WOZ-waarde (per € 1.000)	2020	270,00	212,00	212,00	212,00	0
Toelichting	Deze beleidsindicator is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. De waarde kan daardoor licht afwijken van andere publicaties. De ontwikkeling van de woningmarkt gaat conform landelijke verwachtingen matigen en wordt als volgt geschat: 2020 --> 2021 +2% 2021 --> 2022 +2% 2022 --> 2023 +2% 2023 --> 2024 +2%					
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	2019	9,80	8,70	10,00		
Toelichting	De woningmarkt is aangetrokken. De regio heeft te maken met een autonome groeiopgave, een bestaand woningtekort en kent hoge binnenkomende migratie vanuit binnen- en buitenland door haar positie als aantrekkelijke regio met hoogwaardige kennisinstellingen. De groeivraag blijft (ook) hoog in Zevenaar en de productie neemt verder toe in Zevenaar. In 2018 zijn 112 nieuwbouwwoningen opgeleverd, in 2019 zijn er 195 nieuwbouwwoningen opgeleverd en in 2020 ruim 260 nieuwbouwwoningen. Om te kunnen voldoen aan de vraag is een verdere groei in woningbouw productie wenselijk dan wel noodzakelijk. Wij zien ruimte voor de toevoeging van 150 tot 200 woningen per jaar de komende jaren (in ieder geval tot 2030). Wij zetten daarom in op realisatie en versnelling van de opgave de komende jaren en bieden daarbij ruimte voor een jaarlijkse toevoeging van 150 tot 200 woningen.					

8.4 Handhaving

Beschermen van de kwaliteit van de (leef-)omgeving door toezicht en handhaving.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

8.1 Ruimtelijke Ordening

8.1.1 Invoeren Omgevingswet

Jaar realisatie 2023

Dit betreft een transitieopgave die sinds 2017 is ingezet en doorloopt tot 2021 (invoering Omgevingswet) en de jaren daarna. De Omgevingswet raakt een groot deel van de organisatie. Uitgangspunt is dat we op 1 januari 2021 voldoen aan de eisen die de VNG stelt aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Wij stellen hiervoor een route vast. Wij passen ons instrumentarium aan de nieuwe wettelijke vereisten aan. Hierbij is digitalisering van gegevens en het eenvoudig kunnen benaderen van die gegevens een belangrijk onderdeel. Ook het vaststellen van een omgevingsvisie en toewerken naar 1 omgevingsplan voor het grondgebied van de gemeente. Wij zetten in op participatie van inwoners, ondernemers en instanties. Intern kijken wij naar de gevolgen voor de organisatie op het gebied van functies, cultuur, competenties en integraliteit. Vraag die daarbij centraal staat is: "Hoe kunnen we samen met onze inwoners plannen zo goed mogelijk realiseren en welke vorm van dienstverlening en participatie vanuit de gemeente hoort daarbij?

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Volgens plan, vanuit de opgave die er ligt om de organisatie voor te bereiden op de invoering van de Omgevingswet. Met het uitstellen van de invoering van de Omgevingswet van 2021 naar 2022, is de planning wel aangepast. In 2020 hebben de werkgroepen verder gewerkt binnen de verschillende sporen van de Omgevingswet. Zo zijn we aangesloten op het landelijk digitale stelsel, is een communicatieplan opgesteld, zijn de werkprocessen aangepast op de nieuwe manier van werken, de 'omgevingstafel' voorafgaand aan aanvragen is vormgegeven en beleid is geactualiseerd. In 2020 hebben we meer gebruik gemaakt van externe expertise om de organisatie hierbij te ondersteunen.

8.2 Stedelijke vernieuwing

8.2.1 Herinrichten BAT-terrein

Jaar realisatie 2020

In 2018 zijn wij gestart met de herinrichting van het BAT-terrein. Het betreft een herstructurering van een bedrijventerrein. Dit biedt een kans om woningbouw te realiseren op een strategische plek bij de binnenstad, het treinstation en aan het landgoed. Met de huidige invulling is het gebied niet toegankelijk en vormt het een barrière in de stad. Door de herontwikkeling wordt het gebied toegankelijk en zo komt er onder meer een verbinding tussen het centrum en het landgoed en de groene wig. Met de eigenaar stemmen wij de stedenbouwkundige opzet van de woonblokken en de openbare ruimte af. Uitgangspunt daarbij is dat het industriële karakter zoveel mogelijk behouden blijft.
Wij hebben begin 2018 het voorterrein aangekocht, een deel van de gronden achter Huis Rijck en rondom de Turmac Cultuurfabriek. Hiermee kunnen wij versneld uitvoering geven aan de inrichting van het voorterrein voor TCF en gemeentehuis. De herinrichting van het voorterrein betekent een kwaliteitsslag voor onze gemeentelijke panden en een upgrade van de Kerkstraat. Het terrein achter Huis Rijck wordt deels ingezet voor de verkoop van Huis Rijck. Het overige deel vullen wij in met (fiets)parkeren en andere voorzieningen ten behoeve van TCF en gemeentehuis. Voor de herinrichting van deze gronden moeten wij bovengronds en ondergronds maatregelen treffen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2020 heeft u een krediet beschikbaar gesteld voor de reconstructie van het voorterrein en aanpassing van de Kerkstraat. De uitvoering van de herinrichting kan niet eerder dan 2e helft 2021 in verband met de bouwwerkzaamheden die aan de noordzijde van de cultuurfabriek plaatsvinden. Tijdig vóór de opening van de Turmac cultuurfabriek is het voorterrein met tijdelijke maatregelen opgeknapt.

8.3 Wonen en bouwen

8.3.1 Herontwikkelen Vestersbos Zevenaar

Jaar realisatie 2024

Herontwikkelen van de locatie van de voormalige schoolgebouwen van het Liemers College aan het Vestersbos in Zevenaar.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De opgave was herontwikkeling van de voormalige schoollocatie Vestersbos 4 in Zevenaar ten behoeve van woningbouw. Wij hebben dit onderzoek voorlopig on hold gezet, omdat we een quickscan laten uitvoeren naar vestiging van maatschappelijke functies, waaronder primair onderwijs (PO) en mogelijk voortgezet onderwijs in combinatie met sportvoorzieningen. Indien al deze functies een plek op deze locatie krijgen, is er geen ruimte meer voor woningbouwontwikkeling.
U heeft op 16 september 2020 besloten krediet beschikbaar te stellen voor een haalbaarheidsstudie naar de huisvesting van het PO.

8.3.2 Regie op woningbouwprogramma

Jaar realisatie 2027

Op basis van de Liemerse Woonagenda voor de periode 2017-2027 stellen wij uitgangspunten vast voor het woningbouwprogramma. Op basis van die uitgangspunten stellen wij een flexibele woningbouwprogrammering vast met maatwerk per kern. Om nieuwe kansrijke initiatieven mogelijk te maken brengen wij de capaciteit van woningbouwlocaties, die niet aansluiten bij de vraag op lange termijn, terug.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2020 is de richtlijnen notitie vastgesteld waarmee wij meer flexibel kunnen programmeren. Hiermee kunnen wij uitvoering geven aan de Woonvisie. Daarnaast zijn meerdere afspraken (o.a. Woondeal en prestatieafspraken), acties dan wel overeenkomsten opgesteld die het mogelijk maken om een gedifferentieerd woningbouwprogramma te realiseren. Ook is de Liemerse woonagenda in 2020 geactualiseerd. Met deze afspraken zetten wij in op 50% betaalbaar bouwen waarvan 25% sociaal (bij zachte projecten van 20 woningen of meer). Bij betaalbaar bouwen zijn in de Liemers vergaande afspraken gemaakt uitgaande van € 250.000 i.p.v. de NHG-grens van € 325.000. Wel moeten we constateren dat de gemeente te maken heeft met veel harde plannen (met vastgestelde bestemming) waarvan de afspraken al vastliggen en die niet geheel aansluiten op de betaalbaarheid afspraken. Bij wijziging verzoeken van het bestemmingsplan vormen deze afspraken wel de basis, zoals bij BAT fase II. Om starters meer kansen te bieden hebben wij de starterslening ingezet en is de loting van vrijkomende sociale huurwoningen vergroot. Bij de regie van de bouwplannen hebben en blijven wij sturen op het bijbouwen van betaalbare (starters)woningen. Daarnaast zijn er beleidsregels opgesteld voor het verlenen van tijdelijke omgevingsvergunning voor het mogelijk maken van huisvesting van arbeidsmigranten. Door deze regels willen wij goed een passende huisvesting kunnen bieden aan arbeidsmigranten binnen de gemeente Zevenaar. Dit willen wij doen op een maatschappelijke verantwoorde wijze voor zowel de arbeidsmigrant zelf als voor de omgeving. In 2020 zijn ruim 260 woningen gerealiseerd, waarvan 37% in het betaalbare segment, 9% in het sociale huursegment, 2% in de middenhuur en 20% in de dure huur (€ 850 - € 1.000) en 31% in het koopsegment vanaf € 310.000.

Het is een continue proces. Wij willen een continue bouwstroom op gang houden. Met de gemaakte afspraken blijven wij sturen op het realiseren van de juiste woningen. En dat goede en voor alle doelgroepen de juiste woningen beschikbaar zijn.

8.3.3 Verbeteren kwaliteit Dorpsplein Lobith

Jaar realisatie 2020

Om te komen tot een herinrichting van het Dorpsplein en een deel van de aangrenzende gebouwen worden voorbereidingskosten gemaakt. Hierbij moet u denken aan het bepalen van de scope van de opgave, de uitwerking van de opgave en mogelijk daarmee samenhangende onderzoeken en overleg met betrokkenen/omgeving. In het kader van de subsidie Sterk Bestuur ontvangen wij in 2018 een bijdrage van € 500.000 voor fysieke investeringen en/of proceskosten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Niet volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Op 19 mei 2020 heeft het college ingestemd met de gebiedsvisie voor het centrum van Lobith "Lobith Dorpshart". Op basis van de visie, in samenspraak met de gevormde klankbordgroep concretiseren we de plannen verder, zodat de plannen uiterlijk voor 31 december 2021 (we hebben uitstel van de subsidie Sterk Bestuur gekregen) kunnen worden uitgevoerd. Hierbij leggen we de focus in eerste instantie op het realiseren van een kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte op het Marktplein (parkeren en muziekkoepel)

8.3.4 Ontwikkelen bouwgrondexploitaties Jaar realisatie 2025

De woningbouwlocatie Groot Holthuizen is in ontwikkeling, waarbij oorspronkelijk werd uitgegaan van een uitgifte van 30 kavels per jaar. In 2016 en 2017 zijn verkoop en financiële doelstellingen ruimschoots gehaald wat aanleiding was om de uitgifte te versnellen. Voor de jaren 2018 en 2019 gaan we uit van een uitgifte van respectievelijk 65 en 55 kavels per jaar en de jaren daarna 40 stuks. In 2018 is dit aantal ruimschoot gehaald. Er zijn in totaal maar liefst 124 kavels geleverd. De verhoogde doelstelling is daarmee behaald.

Op 4 juli 2018 heeft u besloten om de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden door het toevoegen van 155 woningen. Deze realiseren we in het buurtschap De Stede waarbij de deelexploitatie Het Hof is afgesloten waarmee 40 woningen zijn vervallen. Netto gaat het dus om een uitbreiding van 115 woningen. Een groot deel van de opgeleverde kavels in 2018 had betrekking op de Stede (86 stuks).

In het woningbouwplan Middag Oost zijn 14 woningen geleverd. Hier zal in 2019 gestart worden met de bouw.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

De ontwikkeling van Groot Holthuizen is in 2020 voorspoedig verlopen. Er zijn in dit jaar 135 kavels geleverd. In 2020 is de deelgrondgrondexploitatie De Holtkamp geopend met een capaciteit van circa 120 woningen. Per 1-1-2021 kunnen er nog 158 woningen in Groot Holthuizen worden gerealiseerd. De voorbereidingen voor het in procedure brengen van het bestemmingsplan en de civieltechnische voorbereiding voor het bouwrijp maken van De Holtkamp zijn in 2020 in gang gezet. In De Stede is een groot aantal woningen opgeleverd en zijn de eerste delen woonrijp gemaakt.

Voor Babberich, Middag-Oost staat een 2e fase in de planning. Hiervoor is inmiddels een koop-/ontwikkelingsovereenkomst getekend. Op basis van de verkoopaantallen van de ontwikkelaar bestaat de verwachting dat de grond voor dit project dit jaar geleverd zal worden. Daarnaast zijn er dit jaar ook twee vrije kavels geleverd. Daarmee is het aantal beschikbare vrije kavels nagenoeg verkocht.
Ter plaatse van het Kloosterpad heeft een bodemsanering plaatsgevonden. De omvang van deze sanering was groter dan voorzien. Vooralsnog gaan we er vanuit dat de extra kosten kunnen worden opgevangen binnen de grondexploitatie. Definitieve afrekening met partijen moet nog plaatsvinden. In een deel van deelplan fase 1 heeft een aantal bewoners trilloverlast gemeld. Wij faciliteren het in beeld brengen van deze overlast via een trillingsonderzoek.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	3.978	13.301	14.469	1.167
Lasten	5.583	13.518	13.329	189
Resultaat voor bestemming	**-1.605**	**-217**	**1.140**	**1.357**
Mutaties reserves				
Baten	0	262	12	-251
Lasten	0	155	0	155
Totaal mutaties reserves	**0**	**108**	**12**	**-96**
Resultaat na bestemming	**-1.605**	**-109**	**1.151**	**1.261**

Verschillenanalyse

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimtelijke ordening - omgevingswet	-125.000	N	I

Voor de invoering van de omgevingswet is € 125.000 meer uitgegeven dan geraamd. Dit resulteert in een nadeel op deze post. De kosten van de omgevingswet worden gedekt uit de reserve. Daarmee is het effect op de jaarrekening nihil.

8.1 Ruimtelijke ordening	180.000	V	I

De uitgaven op het gebied van Ruimtelijke Ordening laten een voordeel zien van € 180.000. Hierin zit een voordeel van € 96.000 in verband met kosten voor het bestemmingsplan buitengebied. Dit voordeel wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve. Verder hebben we minder uitgegeven aan advieskosten en juridische bijstand. Een ander deel van het voordeel (€ 40.000) heeft betrekking op salaris- en inhuur. Deze worden integraal toegelicht in deze jaarstukken.

8.2 Grondexploitatie Zevenaar Oost Wonen	1.148.000	V	I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 23 maart 2021 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2020. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Wonen becijferd op negatief € 32.559.000, op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2021. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 1.973.000,- NCW.
In de 2e Voortgangsrapportage 2020 werd, als gevolg van de coronacrisis, nog rekening gehouden, met een verlies van € 670.000,-. Daarnaast is het raadsbesluit rond de uitbreiding van de grondexploitatie met De Holtkamp financieel verwerkt waarbij rekening is gehouden met een eenmalige vrijval van de verliesvoorziening van € 1.212.000,-. Ook werd een voordeel verwacht wegens lagere interne doorbelasting van salariskosten en rente van € 283.000,-.
Er is daardoor nu sprake van een effect op het rekeningresultaat van € 1.148.000,-. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De in de 2e VGR genoemde Corona Impact Analyse grondexploitaties voorspelde een vertraging in de gronduitgifte en afname van grondprijzen. Dit, omdat er rekening werd gehouden met een toename van de werkloosheid en een achterblijvende economie Naast lagere grondopbrengsten veroorzaakt dit ook extra rentelasten en plankosten. Op dit moment echter is deze vertraging niet merkbaar. De uitgifte van kavels is in 2020 voorspoedig verlopen en door toegenomen woningprijzen profiteerde de gemeente ook van hogere grondprijzen. Ook voor de nabije komst zijn er nog geen signalen dat de woningbouw zal stagneren, wat het gevolg is van de enorme vraag naar woningen.
In de uitgangspunten m.b.t. de gronduitgifte wordt vooralsnog geen rekening meer gehouden met de gevolgen van de coronacrisis. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 670.000.

2. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties Wonen bedragen € 901.000 voordelig, onder meer door een lagere rekenrente (1,57% in plaats van 1,93%) en verkorting van de looptijd van de grondexploitatie. Deze looptijd is verkort doordat er in 2020 aanzienlijk meer kavels zijn uitgegeven dan verwacht. Doordat de voorgeschreven discontovoet van 2% (ten behoeve van het contant maken van de resultaten) afwijkt van de gehanteerde rekenrente levert dit ook rente-effecten op.

3. Een snelle uitgifte van bouwkavels betekent echter dat toekomstige opbrengststijgingen niet meer worden gerealiseerd. Dat geldt andersom ook voor de geraamde kostenstijgingen; deze doen zich in mindere mate voor als de woongebieden versneld bouw- en woonrijp worden gemaakt.
Per saldo is er sprake van een nadelig inflatieverschil van € 283.000,-.

4. Doordat de woningprijzen in het afgelopen jaar opnieuw aanzienlijk zijn gestegen leverde dat voor de gemeente ook hogere grondprijzen op. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 501.000,-.

5. In deelgebied De Stede zijn tegenvallers ontstaan bij het bouw- en woonrijp maken. Het plaatsen van de damwanden ten behoeve van de woningen aan het water pakte aanmerlijk duurder uit. Dit gold ook voor de aanbesteding van het woonrijp maken van De Stede 2. Omdat deze nadeliger was dan de ramingen in de grex, hebben we de budgetten voor het woonrijp maken van de 3e fase ook moeten bijstellen. In de andere deelgebieden was sprake van (beperkte) voordelen. Per saldo was er sprake van een nadeel van € 330.000,-.

6. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit leverde een extra last op van € 219.000,-.

7. Het bovengenoemde verwachte voordeel op de interne doorbelastingen van salariskosten heeft zich niet voorgedaan waardoor een nadeel is ontstaan van € 100.000,-.

8. Het saldo van overige voor- en nadelen bedraagt € 8.000,- voordelig.

8.2 Grondexploitatie Middag Oost & Zwanenwaay 273.000 V I

Met betrekking tot deze grondexploitatie heeft eveneens een integrale doorrekening plaatsgevonden conform bovengenoemde werkwijze. Deze herziening is ook vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2020. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Middag Oost & Zwanenwaay becijferd op negatief € 4.499.000, op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2021. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 116.000,- NCW.
In de 2e Voortgangsrapportage 2020 werd, als gevolg van de coronacrisis, nog rekening gehouden, met een verlies van € 185.000,-. Ook werd een voordeel ingeboekt wegens lagere interne doorbelasting van salariskosten en rente van € 28.000,-.
Er is daardoor nu sprake van een effect op het rekeningresultaat van € 273.000,-. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De in de 2e VGR genoemde Corona Impact Analyse grondexploitaties voorspelde een vertraging in de gronduitgifte en afname van grondprijzen. Dit, omdat er rekening werd gehouden met een toename van de werkloosheid en een achterblijvende economie Naast lagere grondopbrengsten veroorzaakt dit ook extra rentelasten en plankosten. Op dit moment echter is deze vertraging niet merkbaar. De ontwikkeling van de Middag Oost is in 2020 voorspoedig verlopen en door toegenomen woningprijzen profiteerde de gemeente ook van hogere grondprijzen. Ook voor de nabije komst zijn er nog geen signalen dat de woningbouw zal stagneren, wat het gevolg is van de enorme vraag naar woningen.
In de uitgangspunten m.b.t. de gronduitgifte wordt vooralsnog geen rekening meer gehouden met de gevolgen van de coronacrisis. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 185.000.

2. De rente-effecten op deze grondexploitatie bedragen € 132.000 voordelig, onder meer door een lagere rekenrente (1,57% in plaats van 1,93%), hogere opbrengsten en verkorting van de looptijd van de deelgrondexploitatie Middag Oost. Deze looptijd is verkort doordat er in 2020 aanzienlijk meer kavels zijn uitgegeven dan verwacht. Doordat de voorgeschreven discontovoet van 2% (ten behoeve van het contant maken van de resultaten) afwijkt van de gehanteerde rekenrente levert dit ook rente-effecten op.

3. Het saldo van toekomstige kosten- minus opbrengststijgingen bedraagt € 26.000,- negatief.

4. Doordat de woningprijzen in het afgelopen jaar opnieuw aanzienlijk zijn gestegen leverde dat voor de gemeente ook hogere grondprijzen op. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 62.000,-.

5. Als gevolg van geconstateerde bodemvervuiling diende een deel van de grond te worden gesaneerd. Dit heeft in totaal € 49.000,- extra gekost waarmee geen rekening was gehouden.

6. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit leverde een extra last op van € 31.000,-.

8.3 Wonen en bouwen - Dorpsplein Lobith Voor het Dorpsplein Lobith zijn uitgaven geraamd in 2020. Deze worden gedekt uit een subsidie. In 2020 zijn geringe uitgaven gemaakt. Hierdoor ontstaat een voordeel ten opzichte van de begroting van € 463.000. Het totale effect is nihil omdat ook de subsidie-inkomst lager is dan geraamd.	463.000	V	I
8.3 Wonen en bouwen - Dorpsplein Lobith Voor het Dorpsplein Lobith zijn subsidie-inkomsten geraamd. Deze worden ingezet voor het Dorsplein Lobith. De uitgaven zijn gering geweest in 2020. Hierdoor hoeven we de subsidie ook maar voor een klein deel in te zetten. Hierdoor ontstaat een nadeel ten opzichte van de begroting van € 463.000. Het totale effect op het resultaat is nihil,	-463.000	N	I
8.3 Wonen en bouwen - omgevingsvergunningen en toezicht De doorbelaste salaris- en inhuurkosten zijn afgerond € 102.000 hoger dan geraamd. Voor een analyse op deze kosten verwijzen wij naar de integrale toelichting in deze jaarstukken.	-102.000	V	I
8.3 Wonen en bouwen - Welstand In 2020 zijn meer welstandsadviezen afgegeven. Dit levert een voordeel op van € 51.000. Bij de lasten heeft dit geresulteerd in een nadeel van € 25.000.	51.000	V	I
8.3 Wonen en bouwen - Welstand In 2020 zijn meer welstandsadviezen afgegeven. Dit heeft geresulteerd in hogere uitgaven op dit gebied van € 26.000. Deze worden gecompenseerd door hogere inkomsten.	-26.000	N	I
0.10 Mutatie reserves In 2020 is een raming opgenomen van € 155.000 voor woonrijp maken Vierkenshof. Omdat er in 2020 geen kosten voor zijn gemaakt hoeft er ook geen mutatie in de reserve plaats te vinden. In dit geval resulteert dit in een voordeel. Per saldo is deze mutatie budgettair neutraal.	155.000	V	I
0.10 Mutatie reserves In 2020 is een raming opgenomen van € 104.000 voor bestemmingsplannen buitengebied en € 155.000 voor woonrijp maken Vierkenshof. Alleen voor de het bestemmingsplan buitengebied zijn afgerond € 11.000 aan kosten gemaakt. Voor het restant zijn geen kosten gemaakt, waardoor er ook geen onttrekking aan de reserve plaats vindt. Dit resulteert in een nadeel van afgerond € 251.000. Op de overeenkomstige uitgavenposten zijn dit voordelen. Per saldo budgettair neutraal.	-251.000	N	I
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing Saldo niet toegelichte verschillen.	-42.000	V	I

Incidentele baten en lasten

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Baten			
Project invoeren omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet in 2020. Deze worden gedekt uit de algemene reserve.	600	316
Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	Door de positieve ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitaties kan de verliesvoorziening met bijna € 2.100.000 worden verlaagd.	668	2.085
Lasten			
Project invoeren omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet worden gedekt uit de algemene reserve.	600	316
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona	855	0
Totaal programma 8		**-187**	**2.085**

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9013	Nazorg complexen grondexploitaties	114	0	0	114

Deze reserve is ingesteld om extra kosten voor onder andere onderhoud aan wegen, groen, riool etc. na het afsluiten van grondexploitaties te bekostigen. In de Nota reserves en voorzieningen is besloten om de budgetten voor onderhoud na het afsluiten van grondexploitaties direct in de meerjarenbegroting op te nemen. Het saldo van de reserve is in de Nota reserves en voorzieningen herbestemd om in 2019 te gebruiken voor het onderhoud van de Tol.
De overdracht van de deelgebieden Tol en (later) Bem aan Beheer is vertraagd en gaat nu naar verwachting in 2021 plaatsvinden. Daarmee wordt ook de overdracht van het nazorgbudget in 2021 verwacht. De reserve blijft in stand tot de overdracht van de deelgebieden heeft plaatsgevonden.

Toevoeging

Onttrekking

9031	Bestemmingsplannen	195	0	12	183

De bestemmingsreserve is afkomstig uit de voormalige gemeente Rijnwaarden. De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de kosten voor het opstellen en actualiseren van bestemmingsplannen, maar ook voor kosten die te maken hebben met de procedurele afhandeling.
Toevoeging

Onttrekking In 2020 zijn de kosten (€ 11.600) die gemaakt zijn voor het bestemmingsplan buitengebied ten laste gebracht van de bestemmingsreserve.

Totaal bestemmingsreserves	**309**	**0**	**12**	**297**

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

ALGEMEEN

Inleiding
De lokale belastingen vormen een belangrijk deel (grofweg 20%) van de inkomsten van de gemeente. Deze paragraaf geeft inzicht in de te verwachten of gerealiseerde opbrengsten van de verschillende belastingen, heffingen en retributies. De lokale belastingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies. De opbrengsten van de algemene belastingen, zoals onroerendezaakbelastingen, parkeerbelasting, hondenbelasting en toeristenbelasting, behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Bij bestemmingsheffingen en retributies, zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing of leges, is sprake van een samenhang tussen de opbrengst en bepaalde aanwijsbare kosten of tegenprestaties.

In de Gemeentewet en enkele bijzondere wetten, zoals de Wet milieubeheer, staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. Wij benutten een groot deel van de toegestane belastingsoorten. U besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen door het vaststellen van een verordening. Voor elke heffing stelt u een afzonderlijke verordening vast.

Beleid
U stelt de verordeningen vast voor alle gemeentelijke belastingen en heffingen. In deze verordeningen is ook opgenomen of -en tot welk bedrag- kwijtschelding mogelijk is. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2020 golden de volgende uitgangspunten:

- De afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden en leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% kostendekkend zijn **op begrotingsbasis**. Concreet betekent dit dat de geraamde baten van deze belastingen niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten die hiermee verband houden. Wij voldoen hieraan. Bij sommige heffingen, zoals marktgelden en lijkbezorgingsrechten, zien wij af van volledige kostendekking;
- Het gehanteerde inflatiepercentage voor 2020 was 1,5% (raming CPB);
- De kosten die wij maken voor heffing en invordering van de belastingen en rechten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend naar de bestemmingsheffingen, zoals afvalstoffen- en rioolheffing en naar één verzamelpost voor de algemene belastingen. Deze verdeelsleutel is een zo goed mogelijke inschatting. Omdat het gros van de werkzaamheden niet specifiek aan één enkele belastingsoort is toe te rekenen, is een meer specifieke inschatting niet te maken.

Beleidskaders
De beleidskaders zijn opgenomen bij de verschillende belastingen en heffingen.

Ontwikkelingen
Er zijn op het gebied van de lokale belastingen geen bijzondere algemene ontwikkelingen te melden. Indien van toepassing zijn er bij de betreffende belastingen of heffingen specifieke ontwikkelingen opgenomen. Een voorbeeld hiervan is het vervallen van de precariobelasting op kabels en leidingen per 1 januari 2022.

OPBRENGSTEN

Bedragen x € 1.000

Belastingen en heffingen	Begroting primitief 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Verschil
Belastingen				
Hondenbelasting	359	359	330	-29
Belasting op eigendom woningen	6.804	6.981	6.995	14
Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	3.977	4.214	4.200	-14
Precariobelasting	31	50	10	-40
Precariobelasting kabels en leidingen	2.178	2.291	2.293	2
Reclamebelasting	115	115	105	-10
Toeristenbelasting	382	382	176	-206
Parkeerbelasting - parkeergelden	1.063	1.063	1.036	-27
Parkeerbelasting - parkeervergunningen	93	93	111	18
Totaal belastingen	15.002	15.548	15.256	-292
Heffingen				
Leges - burgerzaken	134	99	95	-4
Leges - paspoorten en rijbewijzen	686	331	323	-8
Leges - opstellen en handhaven APV	54	54	63	9
Marktgelden	36	36	21	-15
Afvalstoffenheffing	3.507	3.679	3.654	-25
Lijkbezorgingsrechten	145	145	124	-21
Leges - omgevingsvergunningen	711	1.501	1.505	4
Leges - ruimtelijke ordening	15	60	69	9
Leges - welstand	41	56	107	51
Rioolheffing	4.596	4.596	4.596	0
Vermakelijkhedenretributie	80	30	0	-30
Totaal heffingen	10.005	10.587	10.557	-30
Totaal belastingen en heffingen	25.007	26.135	25.813	-322

OVERZICHT KOSTENDEKKENDHEID

Heffingsoort (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020				Rekening 2020			
	Directe kosten	Over head	Baten	Dekkings %	Directe kosten	Over head	Baten	Dekkings %
Afvalstoffenheffing	3.526	97	3.623	100%	3.837	106	3.654	93%
Rioolheffing	4.040	500	4.539	100%	3.910	618	4.596	102%
Lijkbezorging	202	88	143	49%	215	103	124	39%
Marktgelden	33	22	36	65%	44	30	21	29%
Leges:								
Titel 1 Algemene dienstverlening	764	389	807	70%	592	398	420	42%
Titel 2 Omgevings-vergunningen	469	390	763	89%	617	483	1.660	151%
Titel 3 Europese Dienstenrichtlijn	47	44	46	50%	53	50	53	52%
Totaal leges	1.279	823	1.616	77%	1.262	931	2.133	97%

LOKALE LASTENDRUK

Over de lokale lastendruk wordt jaarlijks door diverse organisaties gepubliceerd. In deze publicaties wordt bij het bepalen van de lastendruk veelal uitgegaan van verschillende gegevensverzamelingen en verschillende methoden van berekening en grondslagen. In de ene publicatie wordt bijvoorbeeld gewerkt met gemiddelden, in de andere worden verschillende standaardprofielen onderscheiden of wordt alleen een aantal tevoren geselecteerde heffingen opgenomen. Hierbij gaat het dan ook vrijwel altijd uitsluitend om de lasten voor bewoners, en dus niet voor bedrijven.
Informatie over lastendruk is onder andere te vinden bij de Provincie Gelderland, het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), op Waar staat je gemeente en via de Lokale Lastenmeter.

Hieronder vindt u een overzicht van de gemiddelde lastendruk van een meerpersoonshuishouden op basis van de publicatie van COELO. De gemiddelde lastendruk is een zo'n goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de lastendruk iets afwijken van andere publicaties.

Belastingsoort	2019	2020
Afvalstoffenheffing	182	222
OZB eigendom woning	325	346
Rioolheffing	230	234

KWIJTSCHELDING

Inleiding
Burgers die niet in staat zijn de gemeentelijke belastingen te betalen kunnen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Beleid
Uw raad is hierbij gebonden aan wettelijk voorgeschreven regels (onder meer de Invorderingswet 1990). De gemeente heeft slechts een beperkte beleidsvrijheid.

De gemeenteraad bepaalt voor welke belastingsoorten kwijtschelding mogelijk is en de voorwaarden waaronder kwijtschelding plaatsvindt. Binnen die beleidsvrijheid maakt de gemeente gebruik van de mogelijkheid het percentage van kosten van bestaan op 100% te stellen. Dit betekent dat belastingschuldigen met een inkomen gelijk aan of lager dan 100% van het minimuminkomen (volgens de bijstandsnorm) in aanmerking kan komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Hondenbelasting

Inleiding
De hondenbelasting is gebaseerd op artikel 226 van de Gemeentewet. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden. De hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is in beginsel geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Beleid
Het tarief voor de eerste hond is lager dan het tarief voor elke volgende hond in een huishouden. Voor kennelhouders die geregistreerd staan bij de Raad van beheer op kynologisch gebied, geldt een vast tarief. Vrijstelling van hondenbelasting is mogelijk in bijzondere gevallen, zoals voor blindengeleidehonden, politiehonden en honden jonger dan drie maanden die bij de moederhond verblijven.

Beleidskaders
Verordening hondenbelasting 2020

Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Onroerende zaakbelasting

Inleiding
De onroerendezaakbelastingen (OZB) wordt geheven op grond van artikel 220 van de Gemeentewet. Er worden twee soorten belastingen geheven:

- een eigenarenbelasting van de eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- een gebruikersbelasting van de gebruikers van niet-woningen.

Bij niet-woningen met woondelen (zoals een boerderij of een winkelpand met bovenwoning) wordt voor de gebruikersbelasting de waarde van die woondelen buiten beschouwing gelaten.

Grondslag
De grondslag voor de OZB is de waarde op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet Woz). Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Begin van het jaar heeft iedere belastingplichtige een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen gecombineerd met de aanslag.

Gebruik WOZ-waarde in Woningwaarderingsstelsel
De Woz-waarde heeft invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen. Het puntensysteem van het Woningwaarderingsstelsel is deels gebaseerd op de WOZ-waarde van de woning. Veel huurders van woningen hebben daardoor een formeel belang bij de WOZ-waarde van hun woning. Immers kan de jaarlijkse huurverhoging beïnvloedt worden door de maximaal redelijke huurprijs die direct samenhangt met de WOZ-waarde. Daarom is het van belang dat ook de huurder van woningen de mogelijkheid heeft om bezwaar te maken tegen de Woz-waarde en zij hebben dus eveneens een Woz-beschikking ontvangen.

Beleid

Opbrengst

Bij de raming van de OZB-opbrengst 2020 hebben wij rekening gehouden met een verhoging van de OZB tarieven met 1,5%. Conform de besluitvorming over de bezuinigingsopgave is de opbrengst OZB woningen met € 300.000 verhoogd en de opbrengst OZB niet-woningen met € 100.000. Dit is verdisconteerd in de tarieven.

OZB en gemeentefonds

De hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds van een gemeente hangt onder andere af van de zogenoemde 'OZB-belastingcapaciteit' van een gemeente. Het idee daarachter is eenvoudig: hoe meer geld een gemeente aan OZB kan binnenhalen, des te minder geld uit het Gemeentefonds nodig is. Zonder de toepassing van de OZB-belastingcapaciteit bij de verdeling van het Gemeentefonds zouden gemeenten met een hoge waarde aan onroerende zaken een hoger voorzieningenniveau of lagere belastingtarieven kunnen bieden dan gemeenten met een lage waarde.
Bij een gelijk tarief zijn de OZB-inkomsten in een gemeente met hoge WOZ-waarden immers hoger dan in een gemeente met lage WOZ-waarden. Een andere mogelijkheid is dat de tarieven in de gemeente met hoge WOZ-waarden lager uitvallen, terwijl de voorzieningen op een gemiddeld peil worden geboden.

Reken-/normtarieven

De belastingcapaciteit is afhankelijk van de WOZ-waarden in een gemeente. Hoe hoger de waarde, hoe hoger de belastingcapaciteit, hoe hoger de 'OZB-aftrekpost' bij de verdeling van het Gemeentefonds. Gemeenten worden afgerekend op de zogenoemde reken- of normtarieven. Er zijn drie reken- of normtarieven:

- voor eigenaren van woningen
- voor gebruikers van niet-woningen
- voor eigenaren van niet-woningen

Deze drie tarieven zijn voor alle gemeenten gelijk. Verschillen tussen gemeenten in de OZB-aftrekpost worden dus alleen bepaald door verschillen in de waarde van onroerende zaken. De tarieven die de gemeenten werkelijk in rekening brengen bij de gebruikers en eigenaren van onroerende zaken spelen hierbij geen enkele rol. Dit betekent dat een verhoging of verlaging van de OZB-tarieven door de gemeente geen gevolgen heeft voor de uitkering uit het Gemeentefonds. Alleen als de totale WOZ-waarde verandert, door de jaarlijkse hertaxatie of door nieuwbouw of sloop, verandert de Gemeentefondsuitkering.

Beleidskaders

Verordening OZB 2020

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Parkeerbelasting

Inleiding

Gemeenten zijn op grond van artikel 225 van de Gemeentewet bevoegd parkeerbelastingen te heffen. De parkeerbelastingen zijn aan te merken als algemene en zakelijke belastingen. 'Algemeen' omdat de opbrengsten vrij besteedbaar zijn voor de gemeenten en 'zakelijk' omdat geen rekening wordt gehouden met persoonlijke omstandigheden.

Beleid

De parkeerbelasting is ingevoerd in het kader van parkeerregulering. De kostenopslag bij de naheffingsaanslagen mag maximaal kostendekkend zijn en is gemaximeerd.

Beleidskaders

Verordening parkeerbelasting 2020

Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Precariobelasting

Inleiding
De precariobelasting is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Beleid
Gemeente Zevenaar heeft twee soorten precariobelasting. Eén belasting is met name bedoeld voor het innemen van een terras op gemeentegrond en één is bedoeld voor het houden van kabels en leidingen in gemeentegrond.

Beleidskaders
Verordeningen precariobelasting:

- kabels en leidingen 2020
- Terrassen etc. 2020

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Ontwikkelingen
Op basis van wetgeving mogen gemeenten tot 1 januari 2022 precariobelasting heffen op kabels en leidingen, waarbij het tarief vanaf 2016 wettelijk niet verhoogd mag worden.

Reclamebelasting

Inleiding
Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg. Vanaf 2010 heffen wij voor het centrumgebied van Zevenaar reclamebelasting.

Beleid

Beleidskaders

Toeristenbelasting

Inleiding
Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels en pensions, op campings en dergelijke. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is in beginsel geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Beleid
Belastingplichtig voor de toeristenbelasting is degene die tegen een vergoeding gelegenheid biedt tot verblijf met overnachting. De belastingplichtige is bevoegd de belasting te verhalen op degene die verblijf houdt.

Beleidskaders
Verordening toeristenbelasting 2020

Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Afvalstoffenheffing

Inleiding
Afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de Wet milieubeheer.

Beleid
De afvalstoffenheffing leggen wij op aan de gebruikers van percelen waarvoor wij verplicht zijn huishoudelijk afval in te zamelen.

Wij hanteren het diftar-systeem. Dit houdt in dat wij naast een vast bedrag per huishouden een bedrag per lediging van de afvalcontainer dan wel een bedrag per storting in een ondergrondse container in rekening brengen. Van huishoudens die gebruik maken van een verzamelcontainer (bij hoogbouw) heffen wij een vast bedrag.

Beleidskaders
Verordening afvalstoffenheffing 2020

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

AFVALSTOFFENHEFFING		
Omschrijving	**Begroting 2020**	**Rekening 2020**
Directe kosten	3.383	3.666
Doorbelasting	106	123
Inkomensregeling	90	104
Overhead	97	106
BCF	612	653
Directe inkomsten	-665	-709
Totaal kosten	3.623	3.942
Leges	3.623	3.654
Kostendekkendheid	100%	93%

Lijkbezorgingsrechten

Inleiding
Voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen en het daarbij verlenen van diensten door of vanwege de gemeente worden leges geheven op grond van de 'Verordening lijkbezorgingsrechten'.

Beleid

Beleidskaders
Verordening lijkbezorgingsrechten 2020

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

LIJKBEZORGINGS Omschrijving	Begroting 2020	Rekening 2020
Directe kosten	189	202
Doorbelasting	0	0
Inkomensregeling	0	0
Overhead	88	103
BCF	13	13
Directe inkomsten	0	0
Totaal kosten	290	318
Leges	143	124
Kostendekkendheid	49%	39%

Leges

Inleiding
Voor het door ons verlenen van diensten heffen wij leges. In de Legesverordening op grond van artikel 229 van de Gemeentewet is geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn.
Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Voor de Legesverordening nemen wij de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten als basis.

Beleid

Beleidskaders
Verordening leges 2020

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

LEGES: TITEL 1 Algemene dienstverlening Omschrijving	Begroting 2020	Rekening 2020
Directe kosten	759	586
Overhead	389	398
BCF	6	6
Totaal kosten	1.153	990
Leges	807	420
Kostendekkendheid	70%	42%

Het verschil tussen de begrote bedragen en de rekeningbedragen is voornamelijk te verklaren door de wijziging van de geldigheidsduur van reisdocumenten van 5 jaar naar 10 jaar. Hierdoor zijn er minder aanvragen geweest.

LEGES: TITEL 2 Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning Omschrijving	Begroting 2020	Rekening 2020
Directe kosten	452	586
Overhead	390	483
BCF	10	19
Totaal kosten	852	1.088
Leges	758	1.656
Kostendekkendheid	89%	152%

Het verschil tussen de begrote bedragen en de rekeningbedragen is voornamelijk te verklaren door vergunningaanvragen van grote bouwprojecten.

LEGES: TITEL 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn Omschrijving	Begroting 2020	Rekening 2020
Directe kosten	47	53
Overhead	44	50
BCF	0	0
Totaal kosten	91	103
Leges	46	53
Kostendekkendheid	50%	52%

Marktgelden

Inleiding
Marktgeld wordt geheven van degene die goederen of koopwaren uitstalt tijdens de wekelijkse markt. Het is een recht, geheven voor het gebruik van de openbare grond op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is.

Beleid
Marktgeld heffen wij van degene, die de goederen of koopwaren uitstalt. Hiervoor geldt een tarief per strekkende meter die in gebruik is genomen. Bij het tarief marktgeld hebben wij rekening gehouden met de kosten voor promotie van de markt.

Beleidskaders
Verordening marktgeld 2020

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

MARKTGELDEN Omschrijving	Begroting 2020	Rekening 2020
Directe kosten	38	45
Doorbelasting	0	0
Overhead	22	30
BCF	0	3
Directe inkomsten	-9	-4
Totaal kosten	55	74
Leges	36	21
Kostendekkendheid	65%	29%

Rioolheffing

Inleiding
De Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken is in werking getreden. Dit heeft een verbreding van de gemeentelijke zorgplicht tot gevolg. Tegenwoordig gaat het niet meer slechts om kostenverhaal van een doelmatig werkende riolering. Het gaat om verhaal van kosten die gemoeid zijn met alle collectieve maatregelen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering én om verhaal van kosten van alle overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater, kortom voor de volledige uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet.

Beleid
Wij heffen de rioolheffing van de gebruiker van een perceel van waaruit direct of indirect water (huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater of grondwater) op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De opbrengst baseren wij op het Watertakenplan De Liemers (per 1-1-2017 vastgesteld).

Beleidskaders
Verordening rioolheffing 2020

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

RIOOLHEFFING Omschrijving	Begroting 2020	Rekening 2020
Directe kosten	3.604	3.482
Doorbelasting	8	9
Inkomensregeling	161	177
Overhead	500	618
BCF	265	243
Directe inkomsten	0	0
Totaal kosten	4.540	4.528
Leges	4.539	4.596
Kostendekkendheid	100%	102%

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

Inleiding

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen in risicomanagement toegelicht. Hierbij wordt het risicoprofiel en het bijbehorende weerstandsvermogen voor de gemeente Zevenaar weergegeven. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het bestaande beleid aangepast moet worden en zonder dat de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening in gevaar komt.
De Gemeente Zevenaar vindt het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering inzichtelijk en beheersbaar te maken. Door inzicht in de (financiële) risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze een afweging te maken en besluiten te nemen over de inzet van middelen. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van deze risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Beleid

Het beleid op het terrein van risicomanagement heeft als het doel:
- Het inzichtelijk maken van en sturen op (financiële) risico's;
- Het vergroten van het risicobewustzijn;
- Het voorkomen van onaangename (financiële) verrassingen;
- Het aanhouden van voldoende weerstandsvermogen, minimaal ratio 1.0.

De gemeenteraad neemt kennis van het risicoprofiel, bepaalt de financiële omvang van de noodzakelijke risicoreservering en stelt de ratio vast.

Beleidskaders

We werken aan een doorontwikkeling van het risicomanagement. Naast het inventariseren en actualiseren van de financiële risico's gaan we meer focus leggen op risicobeheersing en risicomanagement van doelstellingen. Welke risico's hangen met de doelstellingen van de gemeente samen, welke maatregelen nemen we en hoe gaan we met de risico's om? In maart 2020 hadden wij gepland in verschillende interactieve sessies de risico's en ons risicomanagement onder de loep te nemen. Deze zijn geannuleerd vanwege de maatregelen rondom de coronacrisis.

OVERZICHT TOPRISICO'S

In de voorbereiding op deze jaarstukken zijn de risico's geïnventariseerd en geactualiseerd. In het hieronder weergegeven overzicht zijn de risico's gepresenteerd met de grootste netto impact; dat wil zeggen effect x kans groter dan € 250.000.

nr	Risico Bedragen x € 1.000	Kans op voordoen van risico	Financieel gevolg (maximaal)
1	Niet realiseren geraamde opbrengstwaarde grondexploitaties (Zevenaar Oost, Babberich en Centrumplan)	*1	1.198
2	Opdrogen van bezuinigingsmaatregelen	50 %	2.500
3	Corona / risico van correctie van scenario's en bandbreedtes	50 %	2.300
4	Vervallen extra middelen Jeugdzorg in de algemene uitkering	50 %	2.250
5	Sociaal domein / Jeugd / WMO	70 %	1.150
6	Algemene uitkering wijkt af van de begroting	50 %	1.000
7	Verbonden Partijen / Gemeenschappelijke regelingen	50 %	1.000
8	Wachtgeld wethouders	30 %	1.400

Ontwikkeling

In de begroting 2021 is de laatste stand van het weerstandsvermogen bepaald. Ten opzichte van die stand zijn enkele risico's gewijzigd. Bij de begroting 2021 is in de "notitie samenhang en financieel eindbeeld" een overzicht opgenomen met het verloop van het weerstandsvermogen. De weerstandsratio zou na doorvoering van het dekkingsplan eindigen op 1,95, waarbij de benodigde weerstandscapaciteit € 10.882.000 bedroeg. Op basis van de actualisatie van de risico's is de benodigde weerstandscapaciteit bijgesteld naar € 6.196.000. De risico's zijn ten opzichte van de begroting 2021 gedaald met € 4.686.000. Dit is voornamelijk te herleiden naar de lagere risico's bij de grondexploitaties. De ontwikkelingen bij de grondexploitaties zijn hieronder weergegeven.

Toelichting

Grondexploitatie

Uit een recente risicoanalyse van de grondexploitaties blijkt dat het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is gecalculeerd op € 1.198.000. We zien een verbetering van het risicoprofiel ten opzichte van de vorige analyse met € 5.971.000.

Zevenaar Oost - Bedrijven:

1. Het risico in het kader van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) kan geheel worden weggenomen doordat de schrapopgave bij de actualisatie van het RPW voor de periode 2021-2024 is komen te vervallen. Er blijkt zelfs ruimte te bestaan voor extra ontwikkelruimte in verband met toenemende vraag naar bedrijfsgronden. Dit heeft een aanzienlijke invloed gehad op het risicoprofiel tot nu toe.
2. Omdat de ontwikkeling van het Outletcenter steeds dichterbij komt (de plannen zijn verder uitgewerkt) schatten we het risico op het niet-ontwikkelen lager in.
3. Het vertragingsrisico als gevolg van de coronacrisis was bij de 2e Voortgangsrapportage voor een belangrijk deel verwerkt door een extra toevoeging aan de verliesvoorziening. Deze toevoeging is in voorliggende jaarstukken achterwege gebleven wat niet wegneemt dat er geen risico op vertraging is. Naast een economisch gevolg van de coronacrisis kennen we ook de onduidelijkheid rond het Tracébesluit ViA15 wat bedrijven mogelijk belemmert in de beslissing om zich op 7Poort te vestigen. Dit vertragingsrisico is verwerkt in het voorliggende risicoprofiel.
4. We hebben een risicopost opgenomen voor mogelijke stijging van materiaalkosten en kosten voor inhuur en externe advisering.

Zevenaar Oost - Wonen:

5. De grondprijsrisico's vanwege de gevolgen van de corona pandemie hadden we in de 2e Voortgangsrapportage financieel vertaald door een extra toevoeging aan de verliesvoorziening. Gelet op de huidige verkoopcijfers ligt een werkelijke dotatie aan de verliesvoorziening in de jaarstukken niet voor de hand. Voor de middellange termijn bestaat er echter nog wel onzekerheid omtrent de gevolgen van de crisis voor de grondprijzen. Daarom hebben we hiervoor een risicopost opgenomen.
6. Door de huidige vraag naar woningen en bouwkavels hebben we het risico op vertraging in de uitgifte naar beneden bijgesteld.
7. We hebben een risicopost opgenomen voor mogelijke stijging van materiaalkosten en kosten voor inhuur en externe advisering.
8. Het renterisico wordt opnieuw lager geschat door de huidige blijvende lage rentestanden, in combinatie met de nog relatief korte looptijd van de grondexploitatie.

Middag Oost & Zwanenwaay:

De verlaging van het risicoprofiel kan hier vooral worden toegerekend aan gunstigere verwachtingen van het uitgiftetempo (zie ook bij Zevenaar Oost Wonen) en rentekosten.

Opdrogen van bezuinigingsmaatregelen

De raad heeft bij de meerjarenbegroting 2020-2023 een pakket aan bezuinigingsmaatregelen vastgesteld. De maatregelen resulteren in een structureel en reëel begrotingsevenwicht. Structureel moeten de maatregelen € 7,2 miljoen gaan opleveren. In de voortgangsrapportages monitoren wij de voortgang van de realisatie van de bezuinigingen. Het risico is aanwezig dat de bezuinigingseffecten in de loop van de jaren "opdrogen" of om andere externe ontwikkelingen niet het geraamde financieel resultaat halen. Dit risico schatten wij bij het sociale domein hoger in dan bij het fysieke domein. De bezuinigingsvoorstellen van financieel-technische aard zijn behaald. In totaal schatten wij het huidige risico in op € 2,5 miljoen met een kans van 50%.

Corona-crisis

In de planning & control cyclus actualiseren wij steeds de nieuwe corona-effecten. Bij de begroting 2021 is in de "notitie samenhang en financieel eindbeeld onderstaande toelichting opgenomen op de risico's en onzekerheden.

Toelichting bij begroting 2021

" In de kaderbrief is een tweetal specifieke risico's toegevoegd in het kader van de coronacrisis. Deze zijn beschreven in het document geactualiseerde coronaeffecten 2021 - 2024 en is met dezelfde inschatting gehandhaafd in de begroting 2021.

Naast de coronaeffecten spelen nog meer onzekerheden met betrekking tot de financiële verhoudingen die van invloed zijn op de financiële positie van onze gemeente (Commissievergadering Binnenlandse Zaken 2 juli 2020). Dit zijn onder andere de ontwikkelingen rondom de herijking van het gemeentefonds, de structurele middelen voor de jeugdzorg en de compensatie voor de WMO over deze onderwerpen. Deze onzekerheden zijn benoemd in de paragraaf weerstandsvermogen, maar zijn niet gekwantificeerd. De rapporten over de verschillende onderwerpen volgen in het najaar van 2020."

Bovenstaande risico-inschatting is gebaseerd op de septemberraming 2020 van het CPB. In de basisraming die is verwerkt in begroting was geen 2de golf voorzien. Ondertussen weten wij dat deze 2de golf werkelijkheid is geworden. Enkele verwachtingen, zoals over de economische schade en de werkloosheid, zijn minder negatief dan verwacht.

In de 1ste voortgangsrapportage 2021 en in deze jaarrekening zijn op basis van de realisatie en ontwikkelingen die wij hebben gezien de verwachte gevolgen bijgesteld. De verwachtingen bij de grondexploitaties hebben zich niet voorgedaan, maar het is nog onzeker wat precies de gevolgen voor het sociaal domein zullen zijn. Deze onzekerheid in het sociaal domein is opgenomen in het corona risico.

Bij de kadernota worden, op basis van de maartraming 2021 van het CPB, de verwachtingen verder bijgesteld. Bij de kadernota worden ook de onduidelijkheden rondom de compensatie jeugdgelden en herverdeling algemene uitkering betrokken.

Vervallen extra middelen Jeugdzorg in de algemene uitkering

Voor de jaren 2019 t/m 2021 heeft het kabinet via de Algemene uitkering uit het gemeentefonds extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de hoge kosten die gemeenten moeten besteden aan de jeugdzorg. Het kabinet geeft daarbij aan dat het niet zeker is of de bedoelde hogere gemeentelijke uitgaven structureel zijn, dan wel onderdeel van "een tijdelijke boeggolf". Een nieuw kabinet zal daarom op basis van de uitkomsten van een in te stellen onderzoek besluiten of de extra rijksmiddelen ook na 2021 nog worden uitgekeerd. De extra middelen zijn daarom vanaf 2022 niet meer opgenomen in de cijfers van de meicirculaire, maar wel in de begroting.

Het ministerie heeft echter een richtlijn opgesteld waarin wordt aangegeven dat gemeenten voor de jaren vanaf 2022 gebruik kunnen maken van een stelpost tot een maximum van het eigen aandeel in het over 2021 verstrekte bedrag. Voor onze gemeente gaat het hierbij om een jaarlijks bedrag van € 750.000. Het alsnog komen te vervallen van de extra middelen is een risico in de begroting voor de jaren 2022, 2023 en 2024 ter grootte van 3 x € 750.000.

Sociaal domein
De prognose voor het gebruik van jeugdzorg en Wmo is gebaseerd op de werkelijke uitgaven, verhoogd met de verwachte ontwikkelingen in prijs en aantal cliënten. Wij zijn hierbij afhankelijk van factoren die buiten onze invloedssfeer liggen. Als risico wordt op basis van het huidige kostenniveau voor de gemeente Zevenaar een bedrag van € 1,1 miljoen aangehouden.

Algemene uitkering
De jaarlijkse verhogingen of verlagingen (het accres) van het gemeentefonds zijn onzeker. Het gemeentefonds ontwikkelt zich evenredig aan de rijksuitgaven. Nemen de rijksuitgaven toe, dan neemt ook de algemene uitkering toe. Bij een afname van de rijksuitgaven geldt het omgekeerde. De hoogte van de algemene uitkering is hierdoor afhankelijk van omstandigheden die buiten de invloedssfeer van de gemeenten liggen.

Verbonden Partijen
De totale jaarlijkse bijdrage van onze gemeente aan Verbonden partijen is ongeveer 20 miljoen. Het risico bestaat dat Verbonden Partijen in een bepaald jaar een hogere bijdrage nodig hebben dan begroot. Dit kan bijvoorbeeld ontstaan bij onverwachte tegenvallers in hun exploitatie. Omdat de verbonden partijen in hoofdzaak niet beschikken over een eigen weerstandsvermogen, worden deze tegenvallers in rekening gebracht bij de gemeente. We gaan voor de inschatting van het risico uit van maximaal 5% van de totale jaarlijkse bijdrage.

Wachtgeld wethouders
Om de huidige wethouders te beschermen tegen de gevolgen van werkloosheid na het wethouderschap geldt een wachtgeldregeling. Na het wethouderschap ontvangt een wethouder een Appa-ontslaguitkering, tenzij de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt. Dit is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Waarom het wethouderschap beëindigd is hierbij niet van belang; het recht op de uitkering bestaat ongeacht de reden van het aftreden. De specifieke aanspraak en omvang kunnen pas worden bepaald op het moment dat zich dit voordoet.

WEERSTANDSCAPACITEIT

De hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die een grote impact kunnen hebben op de financiën van Zevenaar. Het risicoprofiel is een dynamisch geheel gelet op ontwikkelingen in de in- en externe omgeving, het bijstellen van doelstellingen en de werking van beheersmaatregelen. Op het moment dat een bepaald risico in de begroting is geraamd, is het geen risico meer. Op basis van een actuele risicosimulatie heeft de gemeente Zevenaar een weerstandscapaciteit nodig van afgerond € 6,2 miljoen.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote kosten, dat wil zeggen risico's, op te vangen.

De beschikbare weerstandscapaciteit zit in het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve. Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve van onze gemeente is per 31 december 2020 € 32,5 miljoen.

WEERSTANDSVERMOGEN

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{32.541.000}{6.196.000} = 5{,}25$$

De ratio voor het weerstandsvermogen kan worden ingedeeld in een aantal waarderingscijfers.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	2,0 ≤ x	Uitstekend
B	1,4 ≤ x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 ≤ x < 1,4	Voldoende
D	0,8 ≤ x < 1,0	Matig
E	0,6 ≤ x < 0,8	Onvoldoende
F	x < 0,6	Ruim onvoldoende

De nu berekende ratio van de gemeente Zevenaar valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve per 31-12-2020 aangevuld met de verwachte mutaties in het meerjarenperspectief.

Doorrekening algemene reserve (bedragen x € 1.000)	
Saldo algemene reserve per 31-12-2020	35.223
Positief resultaat jaarrekening 2020	5.568
Negatief resultaat 2021 n.a.v. 1e VGR 2021	-5.134
Geactualiseerd begrotingsresultaat 2022	-1.775
Geactualiseerd begrotingsresultaat 2023	-368
Geactualiseerd begrotingsresultaat 2024	633
Mutaties n.a.v. eerder genomen besluiten 2021-2024	-1.606
Totaal	**32.541**

FINANCIELE KENGETALLEN

De financiële kengetallen geven u een globaal inzicht in de financiële positie van onze gemeente. De kengetallen moeten in samenhang worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van onze gemeente.

Financiële kengetallen	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
1.a Netto schuldquote	84%	102%	81,1%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	77%	95%	74,7%
2. Solvabiliteitsratio	23%	22%	25,7%
3. Structurele exploitatieruimte	-2 %	- 6,96%	-0,9%
4. Grondexploitatie	14%	11%	13,3%
5. Belastingcapaciteit	99,7%	102,3%	103,8%

In aanvulling op bovenstaand overzicht is onderstaand nog een nadere beschouwing opgenomen.

1. Netto schuldquote
De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

a. netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.
b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Voor onze gemeente bedraagt het werkelijke percentage van de netto schuldquote in 2020 81,1% (peildatum 31-12-2020) en wijkt af met 21% ten opzichte van de begroting 2020. De totale baten in 2020 zijn werkelijk ruim 10 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere baten op de grondexploitaties in programma 3 en 8 dan begroot. Ook werd er bij de prognose rekening gehouden met hogere investeringen waar leningen voor zouden moeten worden aangetrokken. Een deel van deze investeringen is uitgebleven, waardoor ook een lagere schuldpositie is ontstaan dan begroot.

De netto schuldquote gecorrigeerd met verstrekte leningen is naast bovenstaande punten, voornamelijk verbeterd door een snellere aflossing van hypotheken van werknemers dan verwacht.

2. Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Voor onze gemeente zien we een licht verbeterde solvabiliteitsratio van 25,7%. Dit wordt veroorzaakt doordat het eigen vermogen hoger is dan begroot als gevolg van een hoger gerealiseerd resultaat in combinatie met een lagere schuldpositie. Met name de onzekerheden rondom de algemene uitkering en compensaties in het sociaal domein zijn een belangrijke factor die dit kengetal kunnen beïnvloeden.

3. Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale baten. In onze gemeente is sprake van 'in exploitatie genomen bouwgronden' die grotendeels bestaat uit grondexploitaties Zevenaar-Oost en Babberich. Naast het feit dat er veel gronden verkocht zijn, is er ook geïnvesteerd in het bouw- en woonrijp maken van de gebieden. De verliesvoorziening is bovendien met ruim 10 miljoen afgenomen door verbeterde resultaten en het afsluiten van 2 deelgrondexploitaties. Per saldo is het totale saldo boekwaarde van de GREX nagenoeg gelijk aan voorgaand jaar.

De grondexploitaties hebben een forse impact op de financiële positie van onze gemeente. Wij hebben als gemeente leningen afgesloten om grond te kopen voor (toekomstige) woningbouwprojecten en hebben een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Met de opbrengst kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

De afgelopen jaren is het kengetal heel snel gedaald. Dit wil zeggen dat het risico van de grondposities de afgelopen jaren heel snel is verminderd. Dit gegeven is belangrijk om mee te nemen bij de ontwikkeling van nieuwe projecten. Het risico is nu laag, maar moet wel aanvaardbaar blijven bij het opstarten van nieuwe projecten.

4. Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de Algemene uitkering en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit kengetal is relevant voor de beoordeling van de financiële positie, omdat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

De afgelopen jaren is het getal negatief mede als gevolg van de structurele tekorten in het sociaal domein. De stijging van de kosten wordt onvoldoende gecompenseerd door het rijk. Dit heeft tot bezuinigingen geleid en deze moeten zorgen voor een structureel sluitende begroting. Voor de beoordeling van het toezicht door de Provincie is dit ook een belangrijke indicator.

De structurele exploitatieruimte is verbeterd ten opzichte van vorig jaar en ook ten opzichte van de begroting, maar is nog negatief. In het kader van het financieel toezicht moet de begroting structureel en reëel sluitend zijn. Bij de meerjarenbegroting 2021 waren de laatste twee jaarschijven positief, bij de begroting 2022 moeten de laatste drie jaren sluitend zijn.

5. Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht in de belastingdruk van de gemeente ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het landelijk gemiddelde is gebaseerd op de gegevens van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), die jaarlijks een rapport opstelt over de ontwikkeling van de lokale lasten. In de berekening zijn meegenomen de OZB-lasten, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een gemiddeld gezin. Onze gemeente zit met 103,8% boven het landelijk gemiddelde. De stijging is met name te koppelen aan de OZB en afvalstoffenheffing.

CONCLUSIE

Op basis van de ontwikkeling van de verschillende kengetallen kan geconcludeerd worden dat het risicoprofiel van de gemeente overwegend positief is. Aandachtspunt is de structurele exploitatieruimte en het financieel gezond maken van het meerjarig financieel meerjarenperspectief. De ratio van het weerstandsvermogen is vergeleken met de vorige jaarrekening 2019 flink verstevigd; van 2,79 naar 5,25.

Hieruit blijkt ook dat met name de structurele compensatie voor de hogere kosten het grootste risico zijn voor de gemeente. Aandacht voor de ontwikkelingen van de herijking van het gemeentefonds en de compensatie voor de jeugd zijn doorslaggevend voor een structureel sluitende exploitatie.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding
De gemeente Zevenaar heeft een groot deel van haar vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van gebouwen, wegen en bruggen, openbare verlichting, groen, riolering en water. Het onderhoud van deze zaken is een kerntaak van de gemeente en van groot belang voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Het onderhoud van kapitaalgoederen is grotendeels vastgelegd in beleids- en onderhoudsplannen. In deze paragraaf wordt per kapitaalgoed ingegaan op onder andere het beleid, de kwaliteitsnormen, het onderhoud, de financiële middelen en de risico's die met het onderhoud samenhangen.

Beleid
Per 1 januari 2018 is het onderhoud van de kapitaalgoederen voor de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar samengevoegd. Voorafgaand aan de fusie is op een aantal onderdelen zoals riolering en water al samengewerkt aan een geharmoniseerd beleid ten aanzien van de kapitaalgoederen. Wij hebben een beeldkwaliteitsplan opgesteld voor het integrale beheer en onderhoud van de openbare ruimte (IBOR). Op basis hiervan stellen wij een geharmoniseerd meerjarenbeleid op.

Beleidskaders
- Integraal Beheer Openbare Ruimte (2018)

GEBOUWEN

Beleid
Het beleid voor de gemeentelijke gebouwen is vastgesteld op 26 januari 2017 in de Nota Vastgoedbeleid Zevenaar. Hierin is opgenomen dat de gemeente op termijn alleen nog eigenaar wil zijn van:
- de panden die zij zelf gebruikt;
- panden die vanwege een bepaald maatschappelijk belang of afbreukrisico niet bij marktpartijen kunnen worden ondergebracht;
- multifunctionele accommodaties

Het is nu zaak de aanbevelingen uit de Nota Vastgoedbeleid te concretiseren en uit te voeren. In de raadsvergadering van 16 december 2020 heeft u een integraal accommodatieplan (IAP) vastgesteld. De ambitie van de gemeente Zevenaar is te komen tot een doelmatigere, duurzamere en toekomstbestendigere gemeentelijke vastgoedportefeuille, die past bij de wettelijke taken van de gemeente en bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Het IAP geeft concrete invulling aan deze ambitie, door het vertalen van deze ambitie in te behalen doelstellingen en het formuleren van een stappenplan om deze doelstellingen te bereiken. Het IAP bevat ook een routekaart voor de verduurzaming van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed.

Beleidskaders
Nota Vastgoedbeleid (2017)
Integraal Accomodatieplan
Kwaliteitsnormen

Het vaststellen van het onderhoudsniveau van de gemeentelijke panden wordt gebaseerd op NEN 2767, niveau 3 (redelijke conditie). Voor maatschappelijke en/of publieksfunctie wordt niveau 2 (goede conditie) aangehouden voor de gevels en specifieke ruimten.

Onderhoudsniveau 3 houdt in dat het verouderingsproces over de gehele linie duidelijk op gang is gekomen. Plaatselijk kunnen zich ernstige gebreken voordoen zonder dat deze resulteren in functionele gebreken, veiligheidsrisico's en functionele gebreken worden direct verholpen.

In het geval dat panden tijdelijk onderdeel uitmaken van de vastgoedportefeuille en/of op termijn afgestoten of gesloopt worden, kan worden afgeweken van de onderhoudsnormering. Uitgangspunt in deze situatie zal niveau 4 (matige conditie) zijn. Deze onderhoudsactiviteiten zijn gericht op het wind- en waterdicht houden van het object, op veiligheid en tijdelijke verhuurbaarheid.

Onderhoud
De actuele staat van onderhoud in het algemeen is conform het uitgangspunt conditieniveau 3 "redelijk". Conform dit niveau is in de afgelopen jaren onderhoud uitgevoerd.
Van de gebouwen die naar verwachting binnen 6 jaar gesloopt of vervangen worden, is het onderhoud aangepast naar een lager niveau. Na vaststelling van het IAP plannen wij het onderhoud voor de aankomende jaren verder.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2020 begroot	2020 realisatie	Verschil
Belastingen	174	121	53
Doorbelastingen	2	-3	5
Dotatie voorziening	149	149	0
Huisvestingslasten	430	464	-33
Leveringen diensten en goederen	67	95	-28
Onderhoud gebouwen	289	240	49
Overige lasten	12	22	-9
Totaal	**1.124**	**1.087**	**36**

Er is in 2020 gewerkt binnen de begroting. Er is een voordeel behaald op het klein onderhoud, vanwege het uitstellen van enkele werkzaamheden. De huisvestingslasten zijn iets gestegen. Dit komt voornamelijk door de gestegen energieprijzen. Het onderhoud is gepleegd conform onze uitgangspunten.

GROEN

Beleid
Voor het beheer van de openbare ruimte en daarmee voor het openbaar groen heeft de raad het Beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. Het beleidsplan IBOR beschrijft op strategisch niveau de wijze waarop gemeente Zevenaar invulling geeft aan het beheer van de openbare ruimte (= IBOR) en geeft hiermee input voor zowel de tactische uitwerking als de uiteindelijke operationele uitvoering. Het beleidsplan IBOR beperkt zich vooralsnog tot het verzorgend onderhoud.

Kwaliteitsnormen
Voor de openbare ruimte en daarmee ook voor het openbaar groen zijn de volgende kwaliteitsnormen volgens scenario "Balans" uit het IBOR beleidsplan uit 2018, op basis van de CROW beeldkwaliteitssystematiek vastgesteld.
Beeldkwaliteit hoog: centrum, hoofdwegen, begraafplaatsen en accentplekken;
Beeldkwaliteit basis: woonwijken, parken, industrieterreinen en buitengebied.

In 2020 is de kwaliteit teruggebracht volgens scenario 'basisplus' uit het IBOR beleidsplan, waardoor vanaf 2021 een structurele besparing van € 90.000 is gerealiseerd. Scenario 'basisplus' vormt de middenweg tussen de nulmeting en het 'realistische ideaalplaatje' van scenario 'balans'. Enkele functionele eenheden worden in dit scenario toch onderhouden op het hoogste Zevenaarse kwaliteitsniveau (centrum, accentpunten en begraafplaatsen), het kwaliteitsniveau van het buitengebied is teruggebracht naar laag en alle overige gebieden worden onderhouden op kwaliteitsniveau basis.

De vastgestelde beeldkwaliteit heeft uitsluitend betrekking op het verzorgend niveau van de openbare ruimte. In het nog op te stellen Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte komen ook de technische kwaliteitsnormen aan bod.
Onderhoud
Het onderhoud van het groen voeren wij voor een deel in eigen beheer uit. Daarnaast is een deel van het onderhoud van het groen uitbesteed aan derden. Voor het groen in eigen beheer en uitbesteed aan derden worden nieuwe beeldkwaliteitsbestekken gemaakt. Door areaalvergroting (o.a. Groot Holthuizen) komen de onderhoudsbudgetten wel onder druk te staan. Na bijwerking van de beheergegevens als gevolg van areaalvergrotingen geven wij in 2021 inzicht in de consequenties van deze ontwikkeling voor de onderhoudsbudgetten voor het openbaar groen.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2020 begroot	2020 realisatie	Verschil
Bestekken onderhoud groen	720	753	-34
Doorbelastingen	1151	1120	31
Leveringen diensten en goederen	392	403	-11
Onkruidbestrijding	170	149	21
Overige lasten	295	256	39
Totaal	**2.726**	**2.681**	**46**

Er is een voordeel van € 46.000 behaald op het openbaar groen in 2020. Hoewel zich op de bestekken en op de geleverde diensten een nadeel heeft voorgedaan, is dit binnen de totale begroting voor onderhoud groen opgevangen.

OPENBARE VERLICHTING

Beleid
Voor de openbare verlichting is een beleidsplan vastgesteld in 2016 voor een periode van 10 jaar. Het beheer van de openbare verlichting is onderdeel van het beeldkwaliteitsplan. Het plan heeft betrekking op de kwaliteit van het beheer en onderhoud van de openbare verlichting. Op basis van de vastgestelde beeldkwaliteit wordt het beleidsplan openbare verlichting nog geactualiseerd integraal met de andere onderdelen van de openbare ruimte.
Op basis van de geactualiseerde beheerdata stellen wij een nieuw Integraal plan voor het beheer van de Openbare Ruimte (IBOR) op waarvan ook de openbare verlichting een onderdeel is. Hiermee starten wij 2e helft 2021.

Beleidskaders

- Beleidsplan openbare verlichting 2016 - 2025 Zevenaar
- Beleidsplan Openbare verlichting 2015 - 2023 Rijnwaarden

Kwaliteitsnormen

De kwaliteitsnormen zijn nu vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting 2016-2025 en vertaald in een werkbestek. Vanaf het overgangsjaar 2018 zijn de bestaande kwaliteitsnormen van beide voormalige gemeenten gehanteerd, in afwachting van nieuw beleid. Verder vormt Openbare verlichting een onderdeel van de openbare ruimte. In het op te stellen Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte geven wij inzicht in de beschikbare middelen en het gewenste onderhoudsniveau.

Onderhoud

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting is Europees aanbesteed voor de periode 2018-2019 en tussentijds verlengd. Hiervoor is een raamcontract afgesloten waarin deelopdrachten zijn uitgezet. Deze bestekken zullen in onderdelen te zijner tijd worden omgezet in beeldkwaliteitsbestekken. In 2020 is er een nieuwe aanbesteding geweest gezamenlijk met de gemeenten Westervoort en Duiven. Looptijd van deze aanbesteding is vier jaar.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2020 begroot	2020 realisatie	Verschil
Elektriciteit	189	183	5
Leveringen diensten en goederen	69	69	-1
Doorbelastingen	77	77	0
Dotatie voorziening	26	26	0
Overige lasten	10	10	0
Totaal	**371**	**366**	**4**

Er is een voordeel behaald van € 4.000 op het product openbare verlichting.

RIOLERING EN WATER

Beleid

Als verbreding van het GRP 2012-2016 heeft de gemeente in samenwerking met drie Liemerse gemeenten en het waterschap Rijn en IJssel het "Watertakenplan De Liemers 2017-2021" opgesteld. Dit beleidskader verwoordt de gezamenlijke visie van de Liemers op zowel de afvalwaterketen als het stedelijk water. Zowel gemeenten als waterschap ondersteunen hierbij de gekozen strategie, maar behouden hierbij ieder hun eigen wettelijke taken en verantwoordelijkheden. Aanvullend op de bestaande beleidsstukken is door de vier organisaties in dit Watertakenplan gekeken naar een gezamenlijke strategie ten aanzien van interacties binnen de afvalwaterketen en het stedelijk water. Specifiek voor het gebied De Liemers vormt dit Watertakenplan op onderstaande vier thema's een verbijzondering van algemeen beleid. De thema's zijn:

- Klaar voor de toekomst;
- Landelijke Bestuursakkoord Water;
- Invoering van de Omgevingswet;
- De burger centraal.

Na de gemeentelijke herindeling zijn de werkzaamheden die voortvloeien uit de watertakenplannen van de twee voormalige gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden geharmoniseerd.
In 2021 stellen de Liemerse gemeenten en het waterschap een nieuw "Watertakenplan De Liemers 2022-2026" op.

Beleidskaders

Watertakenplan De Liemers 2017-2021 (2016)

Kwaliteitsnormen
De gemeente draagt zorg voor de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander water. De ontvangst en zuivering van het door de gemeente ingezamelde (stedelijke) afvalwater is de taak van het waterschap. Daarnaast draagt het waterschap zorg voor de waterhuishouding. Deze zorgplichten dienen in onderlinge samenwerking tussen de Liemerse gemeenten en het waterschap goed te worden uitgevoerd. Informatie hierover is beschreven in het rapport "Watertakenplan De Liemers 2017-2021".

Verder vormt water een onderdeel van de openbare ruimte. In het op te stellen Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte geven wij inzicht in de beschikbare middelen en het gewenste onderhoudsniveau. Uiteraard vormt het Watertakenplan een belangrijke input voor dit plan.

Onderhoud
Waterschap en gemeenten dragen zorg voor de instandhouding van de afvalwaterketen en het watersysteem zodanig dat voorzieningen goed blijven functioneren en geen gevaar optreden voor de volksgezondheid, het milieu of voor de leefomgeving. Jaarlijks zijn hiervoor activiteiten gepland zoals het vervangen en renoveren van objecten, uitvoeren van onderzoek, planvorming en beleid en zorg dragen voor het beheer en onderhoud. Deze werkzaamheden zijn meestal periodiek en/of cyclisch van aard.

Waterschap en gemeenten willen de komende jaren toegroeien naar een meer risicobewust beheer voor het uitvoeren van de watertaken. Dit is onderdeel van de implementatie van assetmanagement om te komen tot een meer doelmatiger waterbeheer.

In 2019 en 2020 zijn twee grote projecten gestart waarin voor een integrale gebiedsaanpak is gekozen. Dit betreft de revitalisering Giesbeek (is nagenoeg gereed) en Angerlo (in voorbereiding). Deze projecten worden deels bekostigd uit de voorziening riolering, welke gebaseerd is op het watertakenplan. Daarnaast is er voor deze projecten geld beschikbaar gesteld uit de voorziening wegen. In 2020 en 2021 starten wij met een voorbereiding op het project Revitalisering Lobith, Tolkamer en Zevenaar. Het zijn deelprojecten die voortvloeien uit het vervangingsplan riolering en wegen.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2020 begroot	2020 realisatie	Verschil
Beheersystemen en IT	106	48	58
Doorbelastingen	869	922	-54
Dotatie voorziening	769	808	-40
Onderhoud en reparaties	712	692	20
Onderzoeken	202	195	8
Overige lasten	277	269	8
Totaal	**2.935**	**2.934**	**1**

In 2020 zijn we per saldo bijna exact op de begroting uitgekomen. Er zijn wel een paar details van invloed op dit resultaat.
Het beheersysteem Kikker is inmiddels gevuld. Dit heeft minder gekost dan vooraf begroot.
Er zijn meer interne personeelskosten aan riolering toegerekend. Overige verschillen zijn binnen de budgetten van riolering opgelost. In 2021 stellen we een nieuw watertakenplan op. Hierin nemen we de structurele verschillen op.

WEGEN EN BRUGGEN

Beleid

Vanwege de grote raakvlakken tussen riolering en onderhoud wegen worden projecten integraal aangepakt. Voor de gemeente Zevenaar is het van belang alle beheerdata over de gemeentelijke kapitaalgoederen (groen, wegen, riolering e.d.) op orde te hebben. Deze beheerdata zijn essentieel om als sturingsmiddel te gebruiken bij het nemen van (strategische) beslissingen over het beheren van de openbare ruimte. Momenteel loopt er een project Basis in Beeld om de beheerdata (arealen, beheerkwaliteit en benodigde middelen) te actualiseren.
Op basis van de geactualiseerd beheerdata wordt er in 2021 een nieuw Integraal plan voor het beheer van de Openbare Ruimte (IBOR) opgesteld inclusief consequenties die samenhangen met complexe opgaven als bijvoorbeeld klimaatadaptatie. Hierna worden de onderhoudsplannen voor wegen en bruggen voor de aankomende jaren uiteengezet.

Beleidskaders

- Wegenbeleidsplan Zevenaar en Rijnwaarden

Kwaliteitsnormen

Openbare wegen en bruggen zijn een onderdeel van de openbare ruimte. Voor het beheer van de openbare ruimte en daarmee voor de openbare wegen en bruggen is een beeldkwaliteitsplan vastgesteld. Het plan heeft evenwel alleen betrekking op het verzorgingsniveau van de openbare ruimte. In het op te stellen IBOR beleidsplan leggen wij ook het gewenste technische kwaliteitsniveau vast. Tevens geven wij inzicht in de noodzakelijke omvang van de onderhoudsbudgetten. Daarbij houden we rekening met het vastgestelde onderhoudsniveau, geplande renovaties en de areaalvergrotingen van de afgelopen en toekomstige jaren. Keuzes hierin leggen wij in dit document aan u voor.

Onderhoud

Het klein onderhoud van de wegen en bruggen wordt in eigen beheer uitgevoerd. Ook is een deel van het onderhoud uitbesteed aan derden. Voor de uitvoering van het onderhoud zijn bestekken gemaakt.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2020 begroot	2020 realisatie	Verschil
Doorbelastingen	1015	1140	-125
Dotatie voorziening	1691	1691	0
Leveringen diensten en goederen	161	168	-7
Overige lasten	58	57	2
Totaal	**2.926**	**3.055**	**-130**

Er is een nadeel behaald op de beheer- en onderhoudslasten van wegen en bruggen van € 130.000.
De oorzaak zit hier met name in hogere interne doorbelastingen. Dit is elders in de jaarstukken toegelicht.

Conclusie

In onderstaande tabel zijn de onderhoudskosten van de verschillende onderdelen binnen de kapitaalgoederen opgenomen ten opzichte van de begroting 2020.

Gemeente Zevenaar

Bedragen x € 1.000

Soort kapitaalgoed (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil
Gebouwen	1.124	1.087	36
Wegen en bruggen	2.926	3.055	-130
Openbare verlichting	371	366	4
Groen	2.726	2.681	46
Riolering	2.935	2.934	1
Totaal lasten onderhoud kapitaalgoederen	**10.081**	**10.124**	**-42**

Op basis van de huidige meerjarenbegroting is een bedrag van € 10,1 miljoen benodigd voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen binnen de gemeente Zevenaar. Met het vaststellen van het nieuwe integrale beleidsplan zal dit bedrag in de komende jaren gaan wijzigen. Het nadeel in 2020 is met name incidenteel van aard.

De beheerskosten van de kapitaalgoederen zijn inzichtelijk gemaakt in het project basis in beeld. In 2021 gaan we verder werken aan een nieuw IBOR-plan. Op basis hiervan stellen we nieuwe beheersplannen op voor de verschillende kapitaalgoederen binnen de openbare ruimte. Daarmee ligt er een basis van waaruit de gemeente Zevenaar kan werken om de kapitaalgoederen kwalitatief op het gewenste niveau te brengen en te houden. Dit wordt in 2021 aan uw raad gepresenteerd.

FINANCIERING

Inleiding
De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij bijvoorbeeld tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening. De risicobeheersing binnen de Wet fido richt zich op renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Definitie van het begrip treasury:
Het besturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De doelstelling van de treasuryfunctie is dat deze uitsluitend de lokale publieke taak dient. De gemeente Zevenaar hanteert daarom als uitgangspunt dat er defensief en risicomijdend op de geld- en kapitaalmarkt opgetreden wordt. Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang het onderscheid te herkennen tussen de treasury- en de controlfunctie. Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen. De controlfunctie is juist belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen en die van de controlfunctie op de baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

Beleid
Het beleid van de gemeente Zevenaar is gericht op:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Beleidskaders
Financiële verordening Gemeente Zevenaar (GW art. 212)
Treasurystatuut van de Gemeente Zevenaar 2018

GEMEENTEFINANCIERING

Financieringsbehoefte

De financieringspositie wordt bepaald door het saldo van de boekwaarden van vaste activa en grondexploitaties ten opzichte van het totaal aan beschikbare financieringsmiddelen. Per ultimo dienstjaar heeft de Gemeente Zevenaar een financieringstekort. Voor dit tekort worden geldleningen aangetrokken.

In onderstaand overzicht is het verloop van de afgesloten langlopende geldleningen op de balansdatum weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Jaar	Stand 31-12	Rentebedrag	Rente %
2019	116.862	2.849	2,1%
2020	120.300	2.394	2,0%
2021	113.779	2.235	1,9%
2022	99.769	2.043	2,0%

Het gemiddelde rentepercentage is gebaseerd op de te betalen rente van de gesloten geldleningovereenkomsten gedeeld door het schuldrestant aan het einde van het jaar. Er is, na een daling van het gemiddelde rentepercentage, een lichte stijging te zien. Doordat het grootste deel van de leningen voor een langere looptijd zijn afgesloten, fluctueert ons gemiddelde rentepercentage minder dan de huidige rentestand (zie ontwikkelingen). De lichte stijging wordt veroorzaakt door het vervallen van een aantal fixe-leningen (leningen waarvoor je gedurende de looptijd van 3 tot 5 jaar alleen rente betaalt en bij afloop in één keer aflost). Deze fixe-leningen zijn tegen een laag rentepercentage afgesloten. Wij verwachten, gezien de looptijd van de huidige leningen en de huidige renteontwikkelingen, dat het risico van stijgende rentelasten komende jaren beperkt van invloed zal zijn op de begroting.

RISICOBEHEER

Risicobeheer
Risicobeheer is een van de centrale doelstellingen van de Wet fido. Hierbij worden de volgende risico's onderscheiden:

- renterisico's;
- kredietrisico's;
- risico's bij het liquiditeitsbeheer en debiteurenrisico's.

In het financieringsstatuut is aangegeven dat voor het uitzetten van middelen alleen gebruik wordt gemaakt van financiële instellingen met minimaal een AA - rating, d.w.z. zeer kredietwaardige partijen. Uitlenen van gelden aan bedrijven en beleggen in aandelen is niet toegestaan gelet op de risico's die daaraan verbonden zijn.
Bij het verstrekken van leningen voor de publieke taak worden zoveel mogelijk zekerheden of garanties geëist.

RENTE EN RENTERISICO'S

De belangrijkste risico's voor de gemeente die samenhangen met de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan uit renterisico's. Deze worden getoetst aan twee normen. Dit zijn:

1. De kasgeldlimiet. Deze geeft het maximale bedrag aan dat een gemeente aan vlottende financieringsmiddelen (looptijd korter dan één jaar) mag opnemen;
2. De renterisiconorm. Hiermee wordt het renterisico op de vaste schuld (looptijd vanaf één jaar) in beeld gebracht.

De ontwikkelingen van deze renten worden hieronder nader toegelicht.

1) De kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar). Reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico met zich mee brengt, omdat rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. Het is dan ook van belang dat de grote potentiële beweeglijkheid van de rentelasten op korte financiering gedurende het begrotingsjaar beheerst wordt. Voor structurele liquiditeitstekorten is financiering met geldleningen met een looptijd langer dan 1 jaar de aangewezen oplossing.

De hoogte van de kasgeldlimiet is afhankelijk van de omvang van de lopende uitgaven.
De kasgeldlimiet voor de gemeente Zevenaar voor 2020 is berekend op 12,4 miljoen en is gelijk aan 8,5% van de begrotingsomvang van 146,3 miljoen.

Overzicht kasgeldlimiet in 2020 (x€ 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Berekend kasgeldlimiet 2020	12.434	12.434	12.434	12.434
Omvang netto-vlottende schuld	-12.339	-10.452	-6.852	1.441
Ruimte binnen kasgeldlimiet	24.773	22.886	19.286	10.993
Overschrijding van de kasgeldlimiet	0	0	0	0

In 2020 is de kasgeldlimiet niet overschreden.
Als drie kwartalen achtereen de kasgeldlimiet zou worden overschreden, moet volgens artikel 4 van de Wet Fido (*Wet financiering decentrale overheden*) de provincie als toezichthouder hiervan op de hoogte worden gebracht. Daarnaast moet de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring aan de toezichthouder voorgelegd worden.
Gelet op het tarief voor kort geld op dit moment, waarbij we voor het aantrekken van een kasgeldlening rente ontvangen, maken we gebruik van de ruimte die de wet Fido ons geeft. Dit Treasurybeleid betekent naast een besparing ook een opbrengst qua rente. Uiteraard blijven we de kapitaalmarkt nauwlettend volgen zodat bij een stijgende rente op de kapitaalmarkt overgegaan kan worden tot het consolideren (omzetten van een kortlopende schuld in een langlopende schuld).

<u>Renterisico kort geld</u>
De rentelasten van kort geld (kasgeldlimiet) hangen samen met de ontwikkeling van de Euribor. In onderstaande grafiek is het verloop van de Euribor in de afgelopen jaren weergegeven.

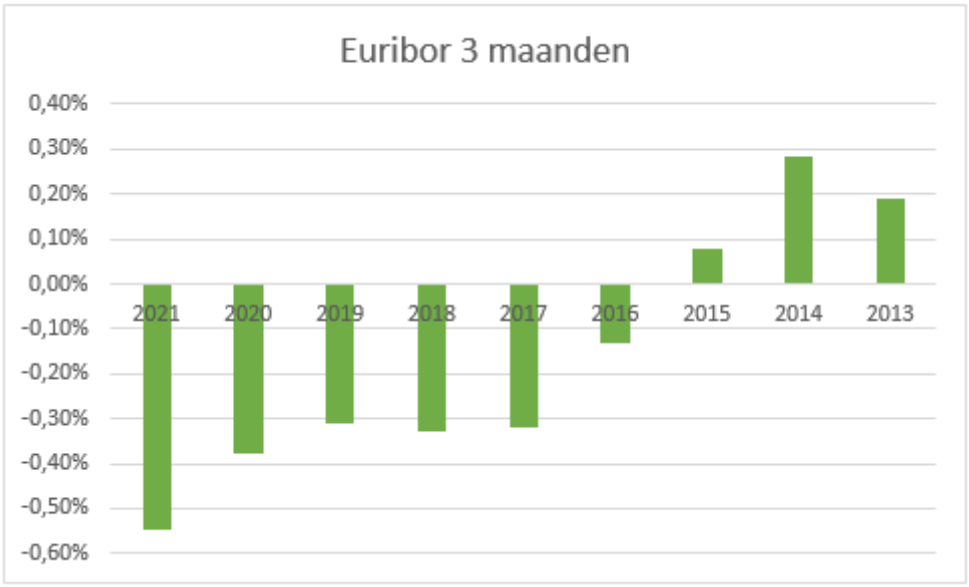

Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt bevond het kortlopende renteniveau (referentierente: 3-maands Euribor) zich het volledige afgelopen jaar wederom onder de 0%. Ofwel: een negatieve rente. Dit korte renteniveau staat hoofdzakelijk onder invloed van het monetair beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Dit beleid draagt er aan bij dat de geldmarkttarieven negatief zijn. De gemeente Zevenaar profiteert van deze situatie bij het opnemen van dag- en kasgeldleningen. Door de negatieve rente krijgt de gemeente namelijk geld toe als zij kortlopend leent.

Renterisico lang geld

De gemeente Zevenaar gaat uit van totaalfinanciering. Op basis van de behoefte wordt lang geld aangetrokken. Het geld wordt met name aangewend om activa te financieren. In de gemeente Zevenaar worden activa lineair afgeschreven en hier wordt met het langlopende geld bij aangesloten.

Rentelasten van langlopend geld zijn gebaseerd op een lening bij de BNG met een looptijd van 20 jaar, waarbij de rente tussentijds niet wordt aangepast. In onderstaande grafiek staat het verloop van de rente in de afgelopen jaren opgenomen (stand 7 april 2021).

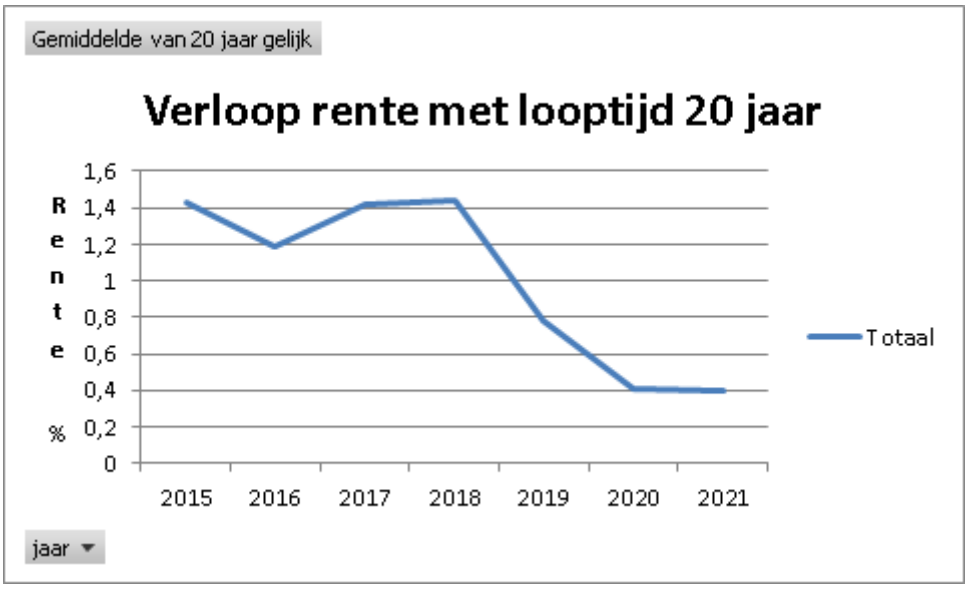

De lange rente heeft begin 2020 een daling en vanaf de tweede helft van het jaar een stabiele trend laten zien. In het afgelopen jaar heeft het coronavirus zich in een razendsnel tempo verspreid over de wereld. Als gevolg van de corona-epidemie en de beperkende maatregelen is de economie het afgelopen jaar verslechterd.
De mondiale economie zal komend jaar naar verwachting een herstel laten zien. Het aantal mensen dat gevaccineerd is, neemt toe. Hierdoor verbetert de immuniteit en kunnen overheden voorbereidingen treffen om de contactbeperkende maatregelen los te laten en de economie geleidelijk te openen. Zodra consumenten weer geld kunnen uitgeven, zullen de activiteiten aantrekken.
De Europese Centrale Bank (ECB) houdt als streefwaarde voor de inflatie 2% aan. Op dit moment is de inflatie in de Eurozone gestegen van -0,3% (ultimo 2020) naar 1,3% (maart 2021). Deze inflatiestijging komt voort uit tijdelijke prijsopdrijvende factoren en de verwachting is dan ook dat de inflatie weer zal afzwakken.
De ECB heeft de reeds lage beleidsrente gedurende de gehele coronacrisis gelijk gehouden. Zij probeert de rentestijging in te tomen en laat haar officiële rentetarieven voorlopig dan ook nog steeds ongewijzigd. Hierdoor zullen de tarieven voor zowel korte als lange looptijden laag blijven.

2. Renterisiconorm

Bij de renterisiconorm gaat het om het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente voor de rentelasten. Aanpassing van de rentepercentages doet zich voor bij herfinanciering en renteherziening. Herfinanciering houdt in, dat een vervangende geldlening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichtingen van bestaande geldleningen te kunnen voldoen. Bij renteherziening gaat het om het aanpassen van het rentepercentage door de geldgever tijdens de looptijd van de geldlening.

Uit onderstaande tabel blijkt dat de renterisiconorm in 2020 niet is overschreden.

	Berekening renterisico-norm (x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2020
1.	Renteherzieningen	0	0
2.	**Netto renteherziening op vaste schuld**	0	0
3a.	Nieuw aangetrokken vaste schuld	10.000	10.000
3b.	Nieuw verstrekte leningen	0	0
4.	**Netto nieuw aangetrokken vaste schuld**	10.000	10.000
5.	**Betaalde aflossing**	5.560	6.562
6.	**Herfinanciering (laagste 4 en 5)**	5.560	6.562
7.	**Renterisico op vaste schuld (2 + 6)**	5.560	6.562
8.	*Totaal begroting/jaarstukken*	148.700	146.286
9.	*Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage*	20%	20%
10.	*Renterisiconorm (8 x 9)*	29.700	29.250
7.	**Renterisico op vaste schuld (2 + 6)**	5.560	6.562
11.	**Ruimte onder risico-norm (10-7)**	24.140	22.688

KREDIETRISICO'S

De gemeente loopt kredietrisico op door de gemeente verstrekte gelden. Het risico doet zich voor bij het op beleidsmatige gronden verstrekken van leningen (publieke taak). Het risico bestaat dat leningen niet, niet volledig en/of niet tijdig worden terugbetaald (rentekosten).

Onderstaand volgt een overzicht van de uitgezette gelden per type instelling.

Risicogroep	M/Z*	Restant schuld	
		Bedrag (x € 1.000)	Percentage van het totaal (%)
Leningen aan stichtingen en sportaccommodaties	Z	289	3,0
Lening aan een woningbouwvereniging	M	37	0,38
Leningen aan deelnemingen (Vitens)	Z	155	1,6
Hypothecaire leningen ambtenaren	M	7.524	77,7
Sociale kredieten aan inwoners via Kredietbank	Z	93	0,96
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN):			
Leningen voor verzakte woningen	M	99	1,0
Startersleningen koophuizen	M	243	2,51
Duurzaamheidsleningen	M	604	6,24
Leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	M	640	6,61
Totaal		9.684	100%

* Met (M) of zonder (Z) hypothecaire zekerheid

Leningen aan stichtingen sportaccommodaties
Het betreft leningen aan stichtingen, sportaccommodaties en woonwagenbewoners. De aflossing verloopt zoals is overeengekomen. Het kredietrisico voor de gemeente wordt als gering geschat.

Woningbouwvereniging
Op 1 -1-2021 resteert nog een lening aan de toegelaten instelling St. Plavei (voorheen Laris) voor een woningbouwproject. Het risico is minimaal omdat Plavei onder financieel toezicht staat van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (W.S.W.).

Deelnemingen (Vitens)
Waterbedrijf Vitens heeft de preferente aandelen welke in bezit waren van onze gemeente ingekocht. De koopsom van € 2.327.300 is daarbij omgezet in een achtergestelde lening. Deze wordt in 15 jaar afgelost. Het kredietrisico voor de gemeente wordt als gering geschat.

Hypothecaire leningen ambtenaren
Tot 1 januari 2009 zijn aan personeelsleden, onder een aantal voorwaarden, hypothecaire geldleningen verstrekt. Met ingang van 2009 is het door de wijziging van de Wet FIDO niet meer mogelijk om hypothecaire geldleningen te verstrekken aan personeelsleden. De verstrekte geldleningen tot 1 januari 2009 blijven bestaan en worden afgelost zoals overeengekomen. Bij het beëindigen van het dienstverband dient tot aflossing van de gehele lening te worden overgegaan. Het restant van de leningen zal door deze wijziging elk jaar afnemen.
Gelet op de hypothecaire zekerheidstelling worden de risico's als gering geschat.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN)
In het kader van de Verordening Stimulering Verzakkingsherstel zijn leningen verstrekt aan eigenaren van verzakte woning. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.
Op grond van de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar zijn voor de aankoop van een woning op "Groot Holthuizen" via de Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten startersleningen verstrekt van maximaal € 22.500. De helft van dit bedrag werd door het rijk verstrekt. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.
In 2017 zijn voor het eerst duurzaamheidsleningen via het SVN verstrekt. De risico's worden als gering geschat.
Ook zijn via het SVN leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland verstrekt. De risico's worden als gering geschat.

RISICO'S LIQUIDITEITSBEHEER EN DEBITEUREN

De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en wijzigingen in het tempo van uitvoering van voorgenomen investeringen, waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen, worden zoveel mogelijk beheerst.
Met betrekking tot het risico van debiteuren wordt opgemerkt, dat het beleid gericht is op het tijdig innen van de vorderingen. Voor de inning van achterstallige vorderingen bestaat een vaste procedure.

SCHATKISTBANKIEREN

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal van € 146.286.175 (indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen zoals in onze gemeente). Bij het berekenen van het genoemde totaal zijn de totalen van de gemeenschappelijke regelingen 2020, het Streekarchivariaat en de Reinigingsdienst de Liemers (RDL) meegenomen. Dit is conform de regeling van het schatkistbankieren, omdat deze administraties door onze gemeente worden gevoerd en de treasury ook door de Gemeente Zevenaar wordt beheerd.

In het besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn regels opgenomen over het rapporteren over (het gebruik van) het drempelbedrag. In onderstaande toelichting wordt voldaan aan deze rapportage-eis in de jaarrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000) Gemeente Zevenaar					
		Verslagjaar	2020		
(1)	Drempelbedrag	1.097			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	46	525	457	608
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.051	572	640	489
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar	2020		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	146.286			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	146.286			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1.097			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	4.215	47.807	42.084	55.920
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	46	525	457	608

RENTETOEREKENING

Beleid rentetoerekening

In de begroting en deze jaarrekening zijn zowel de stellige uitspraken als de aanbevelingen uit de notitie rente (juli 2017) verwerkt. De belangrijkste onderdelen betreffen:

- Treasury activiteiten worden via het taakveld treasury verwerkt in de begroting;
- Er wordt geen rente over het eigen vermogen verwerkt in de begroting;
- De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd.

De verwerking van de rente is in onderstaand schema inzichtelijk gemaakt.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		2.762	2.383	2.411
b. Externe rentebaten	-/-	129	124	119
Totaal door te rekenen externe rente		2.633	2.259	2.292
c. rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	1.075	895	895
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	1.543	1.159	1139
	-/-	2.618	2.054	2.034
d. Saldo door te rekenen rente		15	205	258
d1 Rente over eigen vermogen		-	-	-
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		15	205	258
e. De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-	71	233
Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1		0,0%	0,07%	0,24%
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		**-15**	**-134**	**-25**

Een voordeel van € 109.000 ten opzichte van de raming na wijziging.

Voor toerekening van rente aan de grondexploitatie worden de voorschriften opgenomen in de notitie grondexploitaties 2016 gehanteerd.

Toelichting

a) Werkelijk verschuldigde rente voor de aangetrokken vaste geldleningen en berekende rente over het financieringstekort.

c) Over de boekwaarde op 1 januari 2020 van de Bouwgrond in exploitatie (BIE) mag alleen het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding

vreemd vermogen/totaal vermogen. Dit percentage is basis van de werkelijke balansbedragen 2019 berekend op 1,57.

c) Rente projectfinanciering: Dit betreft investeringen uit het verleden waarvoor vaste rentepercentages gelden.

d1) en d2) Op aanbeveling van de Commissie BBV en door de harmonisatie is besloten geen rente over het eigen vermogen (bespaarde rente) meer te berekenen.

f) Het renteresultaat van € 109.000 is niet omgeslagen over de boekwaarde per 1 januari 2020. De afwijking ten opzichte van de raming na wijziging is kleiner dan 25%.

BEDRIJFSVOERING

PERSONEEL & ORGANISATIE

Personeel
De samenleving verandert in hoog tempo en met een grote flexibiliteit. Dit betekent dat de gemeente en zijn medewerkers mee veranderen. Door Covid-19 is 2020 anders verlopen dan we gepland hebben. De medewerkers zijn zo veel mogelijk thuis gaan werken en de organisatie diende aangepast te worden op de Covid-maatregelen. Enkele voorbeelden zijn de 1,5 meter-maatregel, waardoor looppaden en werkplekken aangepast zijn. Medewerkers zijn gefaciliteerd om thuis te werken en nieuwe werkwijzen zijn geïmplementeerd. De accenten zijn binnen de planning van P&O en organisatie verlegd.

Ziekteverzuim
We zien dat het verzuim in 2020, waarin we sinds maart geconfronteerd zijn met Covid-19, is afgenomen. In 2019 was het verzuimpercentage 6,07 %, in 2020 is dit 4,48%. De meldingsfrequentie ligt idealiter tussen de 0,7 en 1,0. In 2020 is deze gedaald naar 0,80. Wat opvalt is het hoge percentage (3,05%) langdurig verzuim (langer dan zes weken). Daarnaast zien we een toename in de gemiddelde verzuimduur. Dit betekent dat als medewerkers eenmaal uitvallen, het langer duurt voordat zij weer hersteld zijn. In 2020 hebben medewerkers dus minder vaak kort ziek gemeld. Welke invloed het anders organiseren van werk hierop heeft gehad, is onbekend.

	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020
%Ziekteverzuim	5,13	6,07	5,60	4,48

Organisatie
De gemeente Zevenaar is een klantgerichte organisatie waarin de inwoner centraal staat. De organisatie is daarvoor ingericht volgens een vraaggericht concept. De dienstverlening is gebaseerd op 3 focuspunten:
- Service op maat
- Verbindend
- Gastvrij

De inrichting en ontwikkeling van onze organisatie en bedrijfsvoering zijn gericht op het realiseren van de visie van de gemeente Zevenaar binnen de rolopvatting van een verbindende overheid

De gemeente hecht veel waarde aan het integer handelen. Nieuwe medewerkers leggen een gelofte of een verklaring af. Als aanvulling op het thema integriteit heeft het onderwerp fraude ook op de agenda van het MT gestaan. In 2020 is gestart met het aanpassen van het integriteitsbeleid, welke in 2021 zal worden afgerond.

Onderstaand overzicht geeft de vastgestelde formatie per afdeling aan per 31-12-2020.

Afdeling	Totaal formatie
Directeur/S&B/P&P	8,39
Griffie	2,67
Maatschappelijke Ontwikkeling	20,24
Maatschappelijke Dienstverlening	43,11
Publiekszaken	20,36
Openbare Werken	65,80
Beheer Openbare Ruimte	29,25
Ruimtelijke Ontwikkeling	23,97
Vergunning, toezicht en handhaving	25,45
Bedrijfsvoering	31,36
Financiën	18,14
Informatiebeheer	31,53
Totaal	**320,27**

INFORMATIEVOORZIENING EN AUTOMATISERING

Informatievoorziening
Doordat de invoering van de Omgevingswet met een jaar is doorgeschoven naar 2022 werd de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) niet in 2020 gerealiseerd. Er zijn wel voorbereidingen getroffen, met name door de keuze van de softwaresystemen. Wij hebben het Liemerse document "I-visie en I-strategie 2020-2022" geaccordeerd. Centraal staan bedrijfscontinuïteit van bestaande ICT- en informatievoorzieningen en het toepassen van wettelijke regels en het uitvoeren van afspraken ("samen organiseren") die via de VNG zijn gemaakt.
Naast de VNG-brede samenwerking zijn we lid geworden van Dimpact. Dat is een coöperatie van gemeenten rond systemen voor publieke dienstverlening. Directe aanleiding was de noodzakelijke vervanging van de motor achter de websites van Liemerse gemeenten. Mogelijk kunnen we in de toekomst nog meer profiteren van en bijdragen aan deze samenwerking.
De afhankelijkheid van ICT valt het meest op wanneer er verstoringen zijn. Helaas waren er in 2020 meer storingen dan voorheen. Door de RID is geanalyseerd wat incidenten zijn en wat structureel van aard is. Daaruit trekken we lessen naar de toekomst.

Datagedreven sturen
Zevenaar heeft in 2020 nieuwe pilots uitgevoerd om informatie duidelijker en toegankelijker te maken. Hierdoor kan adequaat worden gestuurd en beleid worden verrijkt met data. De resultaten zijn dermate positief dat we het instrument verder ontwikkelen en integreren in de bedrijfsvoering. In eerste instantie gebeurt dat vooral met toepassingen in het sociaal domein en rond vergunningen, toezicht en handhaving. De landelijke toeslagenaffaire illustreert dat we terecht zeer alert zijn op ethische vraagstukken van data-gebruik.

Informatiebeveiliging en Privacy
Als gemeente zijn we schatbewaarder van een breed scala van data, zowel van inwoners als van ondernemers en andere organisaties. Door het gebruik van deze data kunnen wij onze dienstverlening steeds verder verbeteren en optimaliseren en een bijdrage leveren aan realiseren van het raadsprogramma, het coalitie akkoord en de missie en visie van onze gemeente.
Gemeenten moeten zich elk jaar verantwoorden over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen. Dit moet verplicht met de audit systematiek Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). ENSIA helpt gemeenten in één keer slim verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Dit gebeurt door middel van een zelfevaluatie op de normen van de BIO aangevuld met zelfevaluaties op de Basisregistraties en een audit op de normen van het gebruik van DigiD en Suwinet.

Baseline Informatiebeveiliging Overheid
Uit de zelfevaluatie op de BIO blijkt dat veel maatregelen al (gedeeltelijke) geïmplementeerd zijn en de bevindingen uit 2019 zijn opgepakt. Wel zien we dat de uitvoer van een aantal maatregelen nog niet gerealiseerd is doordat we in 2020 meer ICT storingen hebben ondervonden waarop capaciteit moest worden ingezet. De belangrijkste aanbevelingen voor het komende jaar liggen op het gebied van het structureel inrichten van (periodieke) controles en monitoring (Zevenaar in Control), verbeteren van toegangscontrole en autorisatiebeheer binnen applicaties, het borgen van informatiebeveiliging bij inkoop van IT diensten en de doorontwikkeling van informatiebeveiliging met Microsoft 365.

DigiD en Suwinet
In maart 2021 is door het College van B&W een collegeverklaring DigiD en Suwinet afgegeven over de ENSIA verantwoording 2020. Met de ENSIA-collegeverklaring geeft het college aan in hoeverre de beheersingsmaatregelen voldoen aan de normen die gelden voor Suwinet en DigiD. Uit de zelfevaluatie blijkt dat de gemeente aan alle normen voor Suwinet voldoet, maar dat voor DigiD niet aan alle normen wordt voldaan. Het betreft 1 norm waaraan de IT-serviceorganisatie niet volledig voldoet. De auditor van de serviceorganisatie heeft geconstateerd dat de kwetsbaarheden afdoende zijn gemitigeerd en er een verbeterplan is opgesteld. De bevindingen uit de collegeverklaring zijn in het 1e kwartaal van 2020 nog apart getoetst door een IT-auditor en deze heeft de juistheid van de collegeverklaring bekrachtigd.

Zelfevaluaties Basisregistraties
Over de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en de Basisregistratie Ondergrond (BRO), Basisregistratie Personen (BRP) en de Paspoortuitvoeringsregeling (PUN) moet de gemeenten verantwoording afleggen door middel van een verantwoordingsrapportage. De verantwoordingsrapportages geven een oordeel over de borging van het proces en de tijdigheid, de volledigheid en de juistheid van de basisregistraties van de BAG, BGT en BRO en de normen die behoren bij de BRP en PUN. De rapportages laten zien dat de gemeente Zevenaar aan haar verplichtingen voldoet. Verbeteradviezen voortvloeiend uit deze rapportage worden in 2021 verder uitgezet.

Incidenten en datalekken
In 2020 zijn 15 datalekken geregistreerd waarvan 5 datalekken ook gemeld bij de Autoriteit persoonsgegevens. Geen van deze lekken was de oorzaak van een IT-incident, in alle gevallen was er sprake van menselijk handelen. Afgelopen jaar zijn er (landelijk) een aantal beveiligingsincidenten geweest, deze zijn tijdig gesignaleerd en hebben niet geleid tot ongeoorloofd verlies van beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van de gegevens. De incidenten zijn geëvalueerd en aandacht- en verbeterpunten worden doorgevoerd in de processen.

Privacybescherming
Privacy is een doorlopend proces dat zich steeds beter verankerd binnen de organisatie, maar ook complex is, gezien de diversiteit van taken binnen de gemeente. Het bewustzijn over het verwerken van persoonsgegevens neemt toe maar levert ook weer nieuwe vraagstukken op. We zien dat privacy maatregelen op onderdelen niet voldoende ingebed zijn binnen de processen van de gemeente en dit vraagt de komende jaren ook nog blijvend aandacht. Ook op het gebied van informatiebeheer, opslag en beschikbaarheid tot privacygevoelige informatie staan verbeteracties gepland. Tot slot zien we een duidelijke ontwikkeling in de samenwerking bij de implementatie van nieuwe processen en wetgeving met de VNG. Hierdoor wordt optimaal gebruik gemaakt van de kennis en ervaring en is privacy ook een standaard onderdeel van het implementatietraject.
In 2020 hebben diverse burgers gebruik gemaakt van het recht op inzage, verwijdering of informatie over de verwerking van persoonsgegevens bij de gemeente Zevenaar. Dit heeft op enkele onderdelen veel capaciteit en inzet verlangt van de organisatie. Het belang van een goede informatievoorziening en dossiervorming is dan van belang om aan de privacywetgeving te kunnen voldoen.

Digitaal archiefbeheer
Het voornemen om met de deelnemende gemeenten in het Streekarchivariaat te bepalen op welke manier we onze taakstelling rond het e-depot vorm gaan geven, is nog niet afgerond. Hiertoe vindt extern onderzoek plaats naar de aansluiting op een e-depot voor digitale informatie in een naburige regio.

PLANNING & CONTROL

In de planning & control cyclus starten wij met een kadernota, als opmaat van de begroting. Vanwege de onzekerheden van de coronacrisis is in 2020 in samenspraak met de raad de kadernota vervangen door een beknopte kaderbrief. Naast de meerjarenbegroting 2021-2024 zijn in 2020 de documenten "tussentijdse financiële prognose 2020" en "geactualiseerde corona-effecten 2021-2024" opgesteld. In 2020 hebben wij u door middel van twee voortgangsrapportages geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering, zowel op beleidsmatig als financieel gebied. In de beide voortgangsrapportages hebben wij de bezuinigingsmaatregelen gemonitord. Als afsluiting verantwoorden wij het uitvoeringsjaar in de jaarstukken. De documenten van de planning & control-cyclus blijven in ontwikkeling. Dit geldt voor zowel de inhoud als de vorm. Alle documenten worden digitaal beschikbaar gesteld via een portal. De 6 thema's uit het collegeprogramma zijn een vast onderdeel in de producten.

Rechtmatigheidsverantwoording
Als de wetgeving in 2021 wordt aangenomen dan treedt met terugwerkende kracht vanaf het verslaggevingsjaar 2021 de rechtmatigheidsverantwoording in werking. Gedurende 2020 is de auditcommissie meegenomen in deze ontwikkeling en op 11 februari 2021 heeft de accountant een toelichting gegeven in de commissie Middelen.
Doelstelling van de wetswijziging is het versterken van de interne beheersing en een nadrukkelijke rol van het college in de verantwoording omtrent het rechtmatig handelen. De rol van de accountant verschuift van het controleren van de rechtmatigheid naar het controleren of de verantwoording door het college getrouw is.

Op advies van de accountant en in afstemming met de auditcommissie starten wij dit jaar in ieder geval met de voorbereidingen op de rechtmatigheidsverantwoording. Mocht de wetgeving een jaar later in werking treden, dan gebruiken wij dit jaar als jaar om ervaring op te doen. Op dit moment zijn naast de wetgeving ook de kaders en aanwijzingen nog in ontwikkeling. Wij informeren de auditcommissie en de raad actief over de ontwikkelingen ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording.

COMMUNICATIE

Ontwikkelingen in de samenleving, media, organisatie en technologie, zorgen ervoor dat de buitenwereld ons uitgangspunt moet zijn. In de steeds complexer wordende samenleving kunnen problemen alleen worden opgelost door samenwerking met inwoners en partners waarbij wij uitgaan van de kracht van de samenleving. Wij hebben participatie gefaciliteerd en de uitvoering, waar mogelijk en wenselijk, aan de inwoner overgelaten. Om verbinding met en tevredenheid over de gemeente te krijgen, hebben we ingezet op herkenbaarheid en een hogere kwaliteit van de communicatie.

Wat hebben we gedaan?

- Onze huisstijl is de basis van herkenbaarheid. Eind 2020 hebben we een steekproef uitgevoerd. Ons doel was dat minimaal 75% van de inwoners, bedrijfsleven & organisaties vindt dat wij herkenbaar communiceren. Dat doel is behaald. Specifiek over corona hebben we in juni een online enquête onder de inwoners uitgezet. Onze inwoners waardeerden onze coronacommunicatie met een 7,7.
- Het is essentieel dat wij voor onze inwoners zorgen voor helder taalgebruik en begrijpelijke communicatie. Vandaar dat het streven is om uiteindelijk B1-taalniveau in de gehele organisatie door te voeren. Om daar te komen, hebben we begin 2020 diverse schrijftrainingen op het gebied van klantgerichte brieven en e-mails, heldere adviezen en schrijven voor de meldingen-app Fixi aangeboden. I.v.m. corona is dit stopgezet, maar zodra het kan gaan we hiermee verder.
- We hebben de website en onze sociale mediakanalen verder verbeterd, op basis van o.a. gebruikersinzichten en trends Ons bereik groeit nog steeds. Om gerichter met diverse doelgroepen in contact te komen en blijven hebben we onze sociale mediakanalen uitgebreid met Instagram. Ook zijn we meer gaan werken met beeldende communicatie zoals infographics en video's.

- We hebben de wensen en behoeften van inwoners aan nieuwe digitale dienstverleningskanalen onderzocht en blijven dit doen.

- Inwoners vinden het belangrijk om informatie van de gemeente te krijgen die relevant, tijdig en actueel, op het goede moment, via de juiste kanalen en op hen afgestemd is. Bovendien willen zij op een goede wijze worden betrokken bij besluitvorming. Om daar aan bij te dragen, hebben wij een jaarlijkse communicatiekalender opgesteld.

INKOOP EN AANBESTEDING

Inkoop- en aanbestedingsprocedures doen we aan de hand van het Liemerse Inkoopbeleid. In het verslagjaar zijn onder andere ruim 20 geschikte aanbestedingen gepubliceerd op de RID-inkoopapp (website). Daarnaast zijn de budgethouders geattendeerd op de drie speerpunten van het inkoopbeleid: kansen voor regionale ondernemers, social return on Investment en duurzaamheid/maatschappelijk verantwoord inkopen. Eind 2020 is een nieuwe inventarisatie uitgezet met het oog op aanbestedingen die in het nieuwe jaar worden gehouden.

Mede naar aanleiding van gesprekken met de accountant is stevig gewerkt aan de (verdere) professionalisering van de inkoop- en aanbestedingspraktijk. Kernwoorden hierbij zijn doelmatigheid, rechtmatigheid en integriteit. De processen rond inkoop zijn in de steigers gezet en worden in 2021 verfijnd en organisatiebreed bij de budgethouders verankerd.

JURIDISCHE ZAKEN

We hebben het afgelopen jaar slechts een paar extra activiteiten uitgevoerd om de juridische kwaliteit, juridische control en juridisch risicobeheer structureel te verbeteren. Zo is in 2020 het projectplan om aan de slag te gaan met juridische kwaliteitszorg geschreven en vastgesteld en zijn er ook al resultaten opgepakt. Hierbij kan gedacht worden aan het herschrijven van brieven en het trainen van medewerkers. Hiermee willen we een verbetering van de juridische kwaliteit van gemeentelijke diensten en producten bewerkstelligen. Daarnaast vindt ieder kwartaal het juridisch vakberaad plaats. Door corona vindt dit overleg en de trainingen veelal op afstand plaats. Hiermee borgen we wel de inzet op het verhogen en uitwisselen van kennis over dit onderwerp binnen de organisatie.

VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding
Gemeenten kennen in het Nederlands staatsbestel een omvangrijk en uiteenlopend takenpakket, dat door overheveling van rijkstaken naar de gemeenten alleen nog maar groter wordt. Deze ontwikkeling past bij de filosofie van de gemeente als eerste overheid. Waar mogelijk moeten taken worden neergelegd bij de overheid die het dichtst bij de burger staat en vanuit dat oogpunt het beste de belangen van haar inwoners kan behartigen.

Gemeenten kunnen voor de uitoefening van hun taken uit een aantal uitvoeringsvarianten kiezen. Ze kunnen de taken zelf uitvoeren, of de taken op afstand zetten. Een taak kan op afstand worden gezet door via inkoop of subsidie een andere partij te contracteren voor de uitvoering van een bepaalde taak. Een andere mogelijkheid vormt het aangaan van een samenwerkingsverband met andere publiek- of privaatrechtelijke partijen voor de uitvoering van een bepaalde taak. In alle gevallen blijft de gemeente verantwoordelijk voor de inhoudelijke aansturing of opdrachtverlening en de controle daarop.

Omschrijving
Wij spreken van een verbonden partij als het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht - de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen - is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij.
In de gemeenschappelijke regeling heeft de gemeente zowel de rol van eigenaar als opdrachtgever.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage 2020	Aandeel gemeente	Eigen vermogen 2020	Vreemd vermogen 2020	Resultaat 2020
Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)	1.715	6		13.001	3.951
Euregio Rijn-Waal	11	2			15
Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem-Nijmegen	82	5			110
Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	860	45			
MGR Sociaal domein Centraal-Gelderland	494	9			
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	628	8	928	4.839	170
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	2.236	46			
Samenwerking De Liemers	5.584	52	203		66
Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	153	48	2	74	-1

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage 2020	Aandeel gemeente	Eigen vermogen 2020	Vreemd vermogen 2020	Resultaat 2020
Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)	3.776	6	10.043	49.565	3.112
Alliander N.V.			4.328.000	5.094.000	224.000
Ataro B.V.	1.406	100			
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			5.097.000	155.262.000	221.000
Leisurelands B.V.		3	73.105	15.288	4.212
Vitens N.V.		1	557.100	1.340.100	23.900
Totaal verbonden partijen	**16.945**				

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)	
Omschrijving	Een gemeenschappelijke regeling, gebaseerd op een bedrijfsvoeringsorganisatie.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	18 gemeentes in Gelderland, in een gemeenschappelijke regeling vastgelegd.
Beleidskaders	-Verordening Leerlingenvervoer (gemeente Zevenaar 2018); -Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020).
Openbaar belang en doel	De vervoersorganisatie is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk en wordt erop toegezien dat het aanvullend vervoer ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd is en dat het vervoer een optimale aansluiting heeft op het openbaar-vervoer-netwerk.
Bestuurlijk belang	Deelname in bestuur door portefeuillehouder.
Aandeel in %	5,80
	In Q4 van 2020 is de businesscase opgeleverd waarin ook maatregelen genoemd worden voor het Leerlingenvervoer. In Q1 is voorzichtig begonnen met het onderzoeken van haalbaarheid op de te nemen maatregelen. Op 3 februari jl. is een raadsinformatieavond gehouden voor de raad waarin de leden zijn geïnformeerd over alle ontwikkelingen in het doelgroepenvervoer en de mogelijk te nemen maatregelen.
Prestaties	
Website	Website vervoersorganisatie

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente	1.706	1.703	1.715
Resultaat partij	224		3.951
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen	8.796		13.001
Toelichting			
Risico's			
Programma	6. Sociaal domein		

Euregio Rijn-Waal	
Omschrijving	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband van 30 Nederlandse en 20 Duitse gemeenten en steden, de Kreise Kleve en Wesel, de Niederrheinische IHK en het Landschaftsverband Rheinland.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Kleve
Partijen	55 Nederlandse en Duitse gemeenten en regionale overheden
Beleidskaders	De doelstellingen zijn vastgelegd in de "Strategische Agenda 2020: Grensallianties in de Rhein-Waal-Regio"
Openbaar belang en doel	De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.
Bestuurlijk belang	Zevenaar wordt vertegenwoordigd in de Euregioraad met een lid namens het college en twee leden namens de gemeenteraad
Aandeel in %	2,20
	In 2020 is de nieuwe strategische agenda in ontwikkeling, de Strategische Agenda 2025+. De Euregio wil zich in haar nieuwe strategische agenda de komende jaren vooral richten op: 1. Klimaatadaptatie en economie; 2. Arbeidsmarkt en onderwijs; 3. Leefbaarheid en 4. Euregionale identiteit. Vaststelling van de nieuwe strategische agenda is voorzien in 2021. Daarnaast is in 2020 het nieuwe subsidieprogramma INTERREG VI voorbereid.
Prestaties	Concrete prestatieafspraken zijn niet geformuleerd.
Website	Website Euregio Rijn-Waal

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente	11	11	11
Resultaat partij			15
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen	2.621		
Toelichting	€ 0,29 per inwoner.		
Risico's	Risico's van enige omvang zijn niet te verwachten: de Euregio heeft een stabiele en solide financiële positie en bedrijfsvoering.		
Programma	0. Bestuur en ondersteuning		

Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem-Nijmegen	
Omschrijving	Het gemeenschappelijk orgaan is een samenwerkingsverband dat de belangen behartigt van 18 deelnemende gemeenten in de regio Arnhem Nijmegen. Dit kunnen individuele belangen zijn, maar ook regionale. Daarnaast voeren zij gemeenschappelijke taken uit voor de gemeenten in de regio.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
Beleidskaders	

Openbaar belang en doel	Orgaan voor de gemeenten in de regio Arnhem en Nijmegen voor overleg en afstemming op de beleidsterreinen economie, mobiliteit en wonen. Voor de stimulering van de economische ontwikkelingen van de regio is een triple helix samenwerking tussen ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden opgericht in de vorm van de Stichting Economic Board.
Bestuurlijk belang	Het Bestuurlijk Overleg bestaat uit 18 leden; van iedere gemeente de burgemeester.
Aandeel in %	5,42
	2020 heeft geheel in teken gestaan van de versterking van de regionale samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen. De gemeenteraad van Zevenaar heeft in het najaar van 2020 ingestemd met de versterking van deze samenwerking en het daarvoor voorgesteld nieuwe samenwerkingsverband. Tevens is ingestemd met een voortzetting van de financiële ondersteuning van The Economic Board. Het gemeenschappelijke orgaan Regio Arnhem Nijmegen is per 1 januari 2021 opgeheven. De liquidatie zal via de jaarrekening 2020 (tevens de liquidatierekening) financieel worden afgewikkeld. 2020 is het laatste jaar van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region. Per 31 december is deze samenwerking opgeheven. Een versterkte samenwerking, de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, is per 1 januari 2021 gestart.
Prestaties	
Website	Website Regio AN

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente	82	83	82
Resultaat partij	84		110
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			

Toelichting	De bijdrage van de gemeente bedraagt met ingang van 2019 € 1,88 per inwoner: € 1 voor Economic Board en € 0,88 voor Gemeenschappelijk Orgaan. 2020 is de laatste jaarrekening van het gemeenschappelijk orgaan Regio Arnhem Nijmegen. Het GO is per 31 december 2020 met de inwerkingtreding van de Groene Metropoolregio opgehouden te bestaan. Voor de liquidatie is door het bestuur een regeling opgesteld (liquidatieplan).
Risico's	Het GO is een overlegorgaan. Het heeft geen rechtspersoonlijkheid en kan niet op eigen naam rechtshandelingen aangaan. De risico's zijn daarom zeer beperkt.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	
Omschrijving	Samenwerkingsverband op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Het betreft een samenwerking tussen de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar.
Beleidskaders	IHP 2020-2036
Openbaar belang en doel	Op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs werken de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar samen in een Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs Liemers. Door deze samenwerking kunnen er in alle drie de gemeenten grote renovaties en nieuwbouw plaatsvinden, die de gemeenten zelfstandig moeilijk kunnen realiseren.
Bestuurlijk belang	De gemeente Zevenaar benoemt een van de drie leden van het Algemeen Bestuur.
Aandeel in %	44,98
	Haalbaarheidsonderzoek naar huisvesting van Voortgezet Onderwijs in de Liemers is eind 2020 gestart. Aanpassingen Gemeenschappelijke Regeling in verband met de Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden voorzien.
Prestaties	
Website	geen

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente	994	860	860
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Toelichting			
Risico's	De GRHVOL heeft geen rechtspersoonlijkheid en neemt geen eigen besluiten. Financiële risico's zijn hierdoor nihil. De gemeentelijke bijdrage kan wel jaarlijks verschillen, aangezien het aantal leerlingen wijzigt.		
Programma	4. Onderwijs		

MGR Sociaal domein Centraal-Gelderland	
Omschrijving	De MGR (Modulaire Gemeenschappelijke Regeling) biedt een algemeen kader voor samenwerking op het gebied van het sociaal domein binnen de regio Centraal Gelderland en voorziet in samenwerkingsmodules. Zevenaar neemt deel aan de modules: Inkoop, Werkgevers Service Punt (WSP) en Regionaal Bureau Leerplicht.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	11 regiogemeenten nemen deel aan de algemene regeling: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. Het aantal deelnemende gemeenten per samenwerkingsmodule verschilt.
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Regionale samenwerking in het sociaal domein moet leiden tot kwalitatief goede en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van de 11 gemeenten. Daarbij is het lokale beleid leidend. De MGR is van en voor de samenwerkende gemeenten. De doelstelling van de MGR verschilt per module. Zo willen gemeenten samenwerken binnen de inkoop van het sociaal domein: • Samen sterker staan in de transformatie van het sociaal domein; • Samenwerking moet leiden tot verhoging van de kwaliteit van zorg, efficiency in de uitvoering van taken, lastendrukverlaging bij aanbieders door eenduidige uitvoering en versnelling van de transformatie door bundeling van kennis en inkoopkracht. Samenwerking bij Onderwijszaken is gericht op: • Op eenduidige wijze uitvoeren van de Leerplichtwet; • Uitvoering geven aan de regionale RMC-taak (regionale meld- en coördinatiefunctie) op het gebied van voortijdig schoolverlaten; Vanuit de module Onderwijszaken wordt samengewerkt met scholen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, sociale wijkteams, jeugdzorg en het Openbaar Ministerie met als doel de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren te optimaliseren. Samenwerking bij het WSP heeft als doel: • Het vanuit één servicepunt samen met UWV benaderen van werkgevers en het matchen zodat er werkplekken ontstaan voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, levert voor inwoners van gemeenten nieuwe kansen op om hun inkomenspositie en leefomstandigheden te verbeteren.
Bestuurlijk belang	Deelname aan het algemeen bestuur en de verschillende bestuurscommissies.
Aandeel in %	9,40
Prestaties	
Website	Website MGR

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente	464	491	494
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Toelichting			
Risico's			
Programma	6. Sociaal domein		

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	
Omschrijving	De Omgevingsdienst voert taken op het gebied van bouwen, milieu, handhaving en toezicht voor de deelnemende gemeenten en Provincie uit. De ODRA is vanaf 1 april 2013 operationeel.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Gemeente Doesburg, Gemeente Duiven, Gemeente Lingewaard, Gemeente Overbetuwe, Gemeente Renkum, Gemeente Rheden, Gemeente Rozendaal, Gemeente Westervoort, Gemeente Zevenaar en de Provincie Gelderland.
Beleidskaders	De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem ODRA is per 14 november 2012 in werking getreden. Per 1 april 2013 is vervolgens de Omgevingsdienst van start gegaan.
Openbaar belang en doel	Uitvoering van meerdere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor gemeenten uit de regio Arnhem. Ook is ODRA voor de deelnemende gemeenten het aanspreekpunt voor milieuvraagstukken.
Bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur door een wethouder. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden. Eén lid vertegenwoordigt de gemeenten Westervoort, Duiven en Zevenaar.
Aandeel in %	7,80
	De wet- en regelgeving is dynamisch. Het is van belang om tijdig in te spelen op veranderingen voor onszelf maar ook voor de partners. Deze veranderingen kunnen plaats vinden op gemeentelijk niveau (bijv. handhavingsbeleid of gemeentelijk Wabo-beleid), provinciaal niveau (bijv. provinciaal geurbeleid), nationaal niveau (bijv. Omgevingswet) of het Europese niveau (bijv. wijzigingen op het gebied van luchtkwaliteit). In de voorbereiding naar de begroting 2020 heeft de ODRA met de partners een initiële begroting 2020 opgesteld door extrapolatie van de begroting en realisatie van de voorafgaande jaren. Ook voor de begroting 2020 hanteert de ODRA de werkwijze door trendmatig te gaan begroten. Dit houdt in dat er op productgroep/productniveau samen met de partners de trends worden besproken en vertaald naar de werkprogramma's. Voor sommige productgroepen betekent dit een neerwaartse tendens. Voor andere producten een positieve, afhankelijk van de economische en maatschappelijke ontwikkelingen.
Prestaties	Er is uitvoering gegeven aan de VTH-taken op het gebied van milieu overeenkomstig het werkprogramma ODRA 2020. Alle geplande werkzaamheden zijn gerealiseerd in 2020. Er is 103 % van het vastgestelde werkprogramma uitgevoerd.
Website	Website ODRA

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente	613	628	628
Resultaat partij	-9		170
Eigen vermogen	740		928
Vreemd vermogen	4.480		4.839
Toelichting	De werkzaamheden van ODRA worden nu betaald door middel van de zogenaamde inputfinanciering. Hierbij brengen de deelnemers de financiële middelen in voor vergunningverlening en handhaving. In 2017 worden de werkprogramma's beschouwd als een begroting op basis van outputfinanciering. Er zal worden gerapporteerd op basis van input maar ook op basis van geleverde producten en daaraan verbonden kosten.		

Risico's	Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze is nog positief. De impact van de omgevingswet en de wet kwaliteitsborging bouwen is nog niet in te schatten.
Programma	8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening

Reinigingsdienst de Liemers (RDL)

Omschrijving	Reinigingsdienst De Liemers is een samenwerkingsverband van de gemeenten Montferland en Zevenaar voor uitvoerende taken op het gebied van afval en reiniging.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Gemeenten Montferland en Zevenaar.
Beleidskaders	Begin 2020 is de GR Reinigingsdienst De Liemers als gevolg van de herindeling en nieuwe regelgeving over GR's opnieuw vastgesteld.
Openbaar belang en doel	De RDL voert voor de deelnemende gemeenten taken uit op het gebied van reiniging en afvalinzameling. Voor het afvalbeleid is het lokale beleid leidend.
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder maakt deel uit van het bestuur. Daarnaast maken namens onze gemeente drie raadsleden deel uit de klankbordgroep.
Aandeel in %	46,40
	Vooral door Corona is het afvalaanbod, zowel op de aanbiedstations als in de routes, in 2020 gestegen. Dit heeft tot meer werk voor RDL geleid.
Prestaties	Op de aanbiedstations is in 2020 86% van de aangeboden stromen gescheiden ingezameld. Dat is vergelijkbaar met 2019.
Website	Geen

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente	2.026	1.839	2.236
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			

Toelichting	De begroting 2021 van RDL is nog niet vastgesteld. Het begrote bedrag van 2021 is vooralsnog gebaseerd op de jaarrekening 2020.
Risico's	De verwerkingstarieven van de afvalstromen op het aanbiedstation fluctueren. De laatste jaren vooral in de richting van hogere kosten.
Programma	7. Volksgezondheid en milieu

Samenwerking De Liemers

Omschrijving	Het uitvoeren van de ICT (RID), sociale dienst (RSD) en de inkoop voor de deelnemende gemeenten: Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Duiven
Partijen	
Beleidskaders	Inkoopbeleid 2021 (vernieuwd) I-visie en I-strategie Businesscase RSD
Openbaar belang en doel	Samenwerking De Liemers is een samenwerkingsverband van Liemerse gemeenten op gebied ICT, inkoop en werk en inkomen.

Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de SDL de Liemers wordt gevormd door de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur bestaat uit een vertegenwoordiger van elk van die colleges, bij voorkeur de burgemeester.
Aandeel in %	52
	Vanwege de uitbraak van het Coronavirus en de lockdown heeft de RID versneld een aantal nieuwe voorzieningen gerealiseerd, waaronder de mogelijkheid voor videobellen en Liemers breed de mogelijkheid voor iedereen om te kunnen thuiswerken. Bij RSD is de regeling voor inkomensondersteuning (TOZO) uitgevoerd.
Prestaties	De verwachte groei van het cliëntenbestand naar aanleiding van de lockdown heeft niet plaatsgevonden, met uitzondering van een piek in maart 2020. Uiteindelijk is zelfs een lichte bestandsdaling van het aantal uitkeringsdossiers in de participatiewet gerealiseerd in 2020.
Website	Website RSD De Liemers

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente	5.490	5.516	5.584
Resultaat partij	19		66
Eigen vermogen			203
Vreemd vermogen			

Toelichting	De nog niet benutte uitvoeringskosten 2020 voor de Tozo bedragen € 202.630. Deze zijn in lijn met de richtlijnen van het Ministerie in een nieuwe bestemmingsreserve gestort. De nog te maken uitvoeringskosten in 2021 kunnen vervolgens gedekt worden uit de reserve.
Risico's	Tekort op het I-deel / BUIG In de Businesscase heeft de RSD de opdracht gekregen om zich verder te ontwikkelen tot een netwerkorganisatie. De effecten van de Businesscase zijn verwerkt in de begroting. Een belangrijke besparing in de businesscase is de daling van het aantal bijstandsgerechtigden. Het risico bestaat dat de veronderstelde daling niet wordt gerealiseerd, waardoor een nadeel ontstaat bij het I-deel. Dit risico in combinatie met de schommeling in de BUIG geeft aanleiding een risico op te nemen in de weerstandsparagraaf. Het risico wordt ingeschat op maximaal € 300.000.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg

Omschrijving	Regionale voorziening voor het beheren van de archiefbescheiden.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Gemeenten Doesburg, Zevenaar, Duiven en Westervoort
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Het Streekarchivariaat heeft als doel het beheren van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten conform de Archiefwet 1995.
Bestuurlijk belang	Deelname Algemeen Bestuur.
Aandeel in %	48
	In de tweede helft van 2020 werd relatief veel tijd besteed aan het voorbereiden voor het opzetten van een e-depot en de perikelen rond de inzage van het archief van de enquêtecommissie P&O Zevenaar. Het kritisch beoordelen van de documentatiecollecties werd voortgezet. Enkele onderdelen van die collecties, met name ansichtkaarten en foto's, konden met nieuw materiaal worden aangevuld.
Prestaties	
Website	Website Streekarchivariaat

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente	126	154	153
Resultaat partij	3		-1
Eigen vermogen			2
Vreemd vermogen	51		74

Toelichting	
Risico's	Eventuele tekorten worden verhaald op de deelnemende gemeenten. De financiële omvang van de regeling is echter relatief klein en het risico wordt op gering geschat.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)

Omschrijving	Samenwerking op het gebied van de regionale brandweertaken, ambulancevoorziening, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en collectieve preventieve gezondheidszorg ter realisering van deskundigheidsversterking en capaciteitsvergroting.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort, Zevenaar.
Beleidskaders	Beleidsplan Brandweer 2020-2023
Openbaar belang en doel	De VGGM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van brandweer, regionale ambulancevoorziening en GGD voor de vijftien gemeenten in de regio Gelderland-Midden.
Bestuurlijk belang	Deelname aan algemeen bestuur door burgemeester en in commissie volksgezondheid door portefeuillehouder.
Aandeel in %	6,45
Prestaties	Voorop in de strijd van de COVID-19 bestrijding is het team infectieziektebestrijding van de GGD gegroeid tot een projectorganisatie van zo'n 400 medewerkers. Deze medewerkers waren volop bezig met testen, traceren en voorbereiden op de massavaccinaties in 2021. Ook in 2021 zal deze programmaorganisatie blijven groeien. Ook is hard gewerkt aan de nieuwe repressieve organisatie met drie beroepsposten voor Arnhem en Ede-Stad. In 2020 zijn de kazernes Ede-Stad en Arnhem-Zuid verbouwd. De kazerne van Ede-Stad is bovendien geschikt gemaakt om 24-uurdienst te kunnen draaien.
	Het positieve resultaat uit de jaarrekening 2020 van € 3,1 miljoen wordt als volgt bestemd: a) Brandweer Ede-Stad: € 1.200.000 b) Verdeelsleutels: € 474.000 c) Uitgestelde werkzaamheden 2020 – brandweer en bedrijfsvoering: € 350.000 d) Uit te keren aan gemeenten: € 1.088.000
Website	Website VGGM

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente	3.565	3.821	3.776
Resultaat partij	1.472		3.112
Eigen vermogen			10.043
Vreemd vermogen	43.158		49.565

Toelichting	
Risico's	Het Algemeen Bestuur heeft bij de herziening van de verdeelsleutel brandweer het uitgangspunt bepaald om op langere termijn ook de huisvestingskosten deel uit te laten maken van de regionale kosten voor brandweerzorg en deze volgens de nieuwe verdeelsleutel te verrekenen. Deze vervolgstap is echter complex en vraagt nader onderzoek. Het uitgangspunt is dat de gevolgen vanaf begrotingsjaar 2024 worden verwerkt. Wat dit concreet voor Zevenaar gaat betekenen, is nog niet bekend.
Programma	1. Veiligheid

Alliander N.V.	
Omschrijving	Alliander N.V. is een nutsbedrijf dat voortgekomen is uit Nuon en zorgt voor de levering van energie. Het bedrijf telt 5,7 miljoen klantaansluitingen.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Deze aandeelhouders bezitten gezamenlijk ongeveer 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn 72 kleinere gemeenten en de provincie Flevoland.
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente is lid van het platform Nuval. Het platform ondersteunt de gemeenten uit Flevoland en Gelderland bij de invulling van het aandeelhouderschap in Alliander.
Aandeel in %	0,45 In het Klimaatakkoord is afgesproken dat uiterlijk in 2030 zo'n 1,5 miljoen bestaande woningen in Nederland aardgasvrij zijn. De overheid heeft besloten dat Nederland in 2050 helemaal aardgasvrij is. Als netbeheerder speelt Alliander een cruciale rol in deze omschakeling.
Prestaties	Het resultaat na belastingen is gedaald van € 253 mln naar € 224 mln met name door de impact van corona en de hogere tarieven van TenneT. De uitkering van het dividend over 2020 bedraagt 69 cent per aandeel. Het dividend over 2020 is ten opzichte van 2019 gedaald (2019: 83 cent per aandeel) als gevolg van een lager nettoresultaat in 2020.
Website	Website Alliander

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente			
Resultaat partij	251.000		224.000
Eigen vermogen			4.328.000
Vreemd vermogen	4.567.000		5.094.000
Toelichting			

Risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting. Wij passen de raming van dividend indien nodig aan op de bijgestelde verwachting. In de begroting is de raming van het dividend structureel € 0,80 per aandeel.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Ataro B.V.	
Omschrijving	Zevenaar heeft in 2015 het sport- en accommodatiebeleid geprofessionaliseerd en ondergebracht in het gemeentelijk sportbedrijf Ataro.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Zevenaar is enig aandeelhouder
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Ataro heeft als doel het beheren en exploiteren van maatschappelijk vastgoed.
Bestuurlijk belang	De rol van gemeentelijk aandeelhouder in Ataro wordt uitgeoefend door de wethouder van Dellen.
Aandeel in %	100
	Vanuit de Rekenkamercommissie zijn een aantal aanbevelingen gedaan om de governance rond Ataro B.V. aan te passen. Doel is om tot een beter samenspel tussen gemeente en Ataro B.V. en tegelijkertijd ook tot een betere sturing op de gewenste resultaten van Ataro B.V. te komen. Om te komen tot een meer zakelijke opdrachtgever/opdrachtnemer relatie, wordt voor 2021 met Ataro B.V. door het college een dienstverleningsovereenkomst (DVO) uitgewerkt. De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak. De aangepaste governance vraagt de raad een deel van de directe zeggenschap los te laten en vertrouwen te hebben in de uitvoering door de verbonden partij.
Prestaties	Prestatie afspraken moeten nog nader worden ingevuld in een DVO 2021.
Website	Website Ataro

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente	1.686	1.792	1.406
Resultaat partij	135		
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Toelichting			
Risico's	De gemeente blijft als enig aandeelhouder bij tegenvallende exploitatieresultaten uiteindelijk financieel verantwoordelijk.		
Programma	5. Sport, cultuur en recreatie		

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Omschrijving	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Beleidskaders	

Openbaar belang en doel	De B.N.G. is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank financiert sinds 1914 de publieke sector. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).
Aandeel in %	0,02
	In 2020 heeft BNG Bank haar strategie aangescherpt. Op basis van haar visie 'gedreven door maatschappelijke impact' kiest de bank ervoor om zich exclusief te richten op de publieke sector. Daarbij ligt de focus op vier Sustainable Development Goals (SDG's) waarmee de bank samen met publieke klanten het verschil wil maken: ▪ goede gezondheid en welzijn ▪ kwaliteitsonderwijs ▪ betaalbare duurzame energie ▪ duurzame steden en gemeenschappen
Prestaties	BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar maatschappelijke impact en een redelijk rendement voor de aandeelhoudende overheden. De nettowinst over 2020 komt uit op 221 miljoen, ondanks de zeer lage rentetarieven. De winststijging van 36% is vooral veroorzaakt door de in historisch perspectief hoge incidentele debiteurenvoorziening in 2019.
Website	Website BNG

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente			
Resultaat partij	163.000		221.000
Eigen vermogen			5.097.000
Vreemd vermogen	144.802.000		155.262.000

Toelichting	
Risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

Leisurelands B.V.

Omschrijving	Leisurelands BV is een recreatiebedrijf met 20 openbare recreatiegebieden. Hiervan is één gebied gelegen in Zevenaar, namelijk: Rhederlaag.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeenten Apeldoorn, Barneveld, Berg en Dal, Beuningen, Brummen, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Hattem, Heerde, Nijmegen, Nunspeet, Putten, Renkum, Rozendaal, Voorst, Wijchen en Zevenaar.
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Het doel is het publiekstoegankelijk houden van recreatievoorzieningen en -plassen. Het recreatiegebied Rhederlaag is ondergebracht in Leisurelands BV. Bij het deelnemen aan een verbonden partij staat de vraag centraal of dit de meest geëigende vorm is om de doelstelling van de gemeente (het publieke belang) te realiseren. De gemeente ziet de instandhouding van recreatieplassen als een publiek belang. Het aandeelhouderschap in Leisurelands BV is een middel om invloed te houden op het realiseren van en het laagdrempelig toegankelijk houden van recreatieplassen in Zevenaar en omgeving.
Bestuurlijk belang	Via stemrecht bij de algemene aandeelhoudersvergadering
Aandeel in %	3,45

	De huidige aandeelhoudersovereenkomst loopt tot eind 2021; verlenging is een optie. Leisurelands heeft sterk de ambitie om in een concurrerende en snel veranderende markt een toonaangevende rol te spelen en verder uit te groeien tot een nog slagvaardiger en ambitieuzer recreatiebedrijf. Hierbij zijn een duurzame leefomgeving en maatschappelijke rendement belangrijke pijlers. De liquidatie van het RAL (recreatieschap Achterhoek Liemers) is afgerond. De voormalige gemeente Rijnwaarden was deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling RAL. Kees Rutten is door de aandeelhouders benoemd tot directeur – bestuurder van Leisurelands. Hij is op 1 juni 2020 gestart en de opvolger van Erik Droogh die eind 2019 Leisurelands verliet.
Prestaties	Beheer van terrein Rhederlaag dat grotendeels openbaar toegankelijk is. 2020 was de drukste zomer sinds jaren, met een record aan omzet van parkeerinkomsten en verkoop abonnementen. Vanwege alle corona-beperkingen is slechts één evenement georganiseerd. Leisurelands sloot het jaar af met een positief financieel resultaat. Leisurelands sluit 2020 af met een positief resultaat, ondanks het Corona-jaar. Dat is overigens vooral te danken aan een eenmalige meevaller; namelijk de verkoop van de Slingeplas aan de gemeente Aalten. Definitief resultaat PM.
Website	Website Leisurelands

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente			
Resultaat partij	4.422		4.212
Eigen vermogen			73.105
Vreemd vermogen	15.487		15.288

Toelichting	
Risico's	Gezien het geringe belang van de gemeente hierin is het risico bijzonder klein. Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille. Leisurelands keert tot op heden geen dividend uit.
Programma	5. Sport, cultuur en recreatie

Vitens N.V.	
Omschrijving	Vitens wint, zuivert en levert drinkwater en zorgt voor de instandhouding van het leidingnetwerk.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Utrecht
Partijen	De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 110 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel provincie Flevoland en provincie Utrecht en het merendeel van de in deze provincies liggende gemeenten.
Beleidskaders	
Openbaar belang en doel	Waarborgen van de kwaliteit van drinkwater.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente is lid van het platform Nuval. Het platform ondersteunt de gemeenten uit Flevoland en Gelderland bij de invulling van het aandeelhouderschap in Vitens.
Aandeel in %	0,60

	Het dividendvoorstel luidt om geen dividend over het nettoresultaat (€ 23,9 miljoen) van het boekjaar 2020 aan haar aandeelhouders uit te keren. Het netto- resultaat 2020 is uitgekomen op € 23,9 miljoen waarbij een overwinst boven de maximaal te realiseren vermogenskosten (WACC) is gerealiseerd van € 3,3 miljoen. Deze overwinst dient aan de klant teruggegeven worden door een verlaging van de drinkwatertarieven in 2022.
Prestaties	Het jaarverslag 2020 en het resultaat van Vitens worden vastgesteld op de AVA van 25-05-2021.
Website	Website Vitens

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Bijdrage gemeente			
Resultaat partij	41.400		23.900
Eigen vermogen			557.100
Vreemd vermogen	1.289.700		1.340.100

Toelichting	De gemeente Zevenaar bezit 34.717 gewone aandelen.
Risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting. Voor de komende jaren is de verwachting dat Vitens geen dividend zal uitkeren als gevolg van de lage vastgestelde WACC voor 2021 en de verwachte lage WACC voor de jaren daarna bij ongewijzigd beleid. De financiële ratio's van de onderneming staan onder druk door verplichte verlaging van het toegestane bedrijfsresultaat en het hogere investeringsniveau. De WACC zijn de gewogen gemiddelde kosten van het vermogen van het bedrijf.
Programma	0. Bestuur en ondersteuning

GRONDBELEID

Inleiding
Overeenkomstig artikel 9, lid 2 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient een paragraaf Grondbeleid deel uit te maken van de programmabegroting en het jaarverslag. Transparantie over het grondbeleid voor u is om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie met de doelstellingen zoals aangegeven in de programma's.

Beleid
Het gemeentelijke grondbeleid is vastgelegd in de Nota Grondbeleid van de voormalige gemeente Zevenaar welke op 18 december 2019 door de raad geldend en van toepassing verklaard op het gehele grondgebied van de gemeente. In de nota wordt uitwerking gegeven aan de manier waarop de grondpositie en het grondbeleid worden ingezet voor de ruimtelijke ontwikkeling. Daarnaast is een strategie opgesteld voor het beheer van strategisch grondbezit van Zevenaar (aankoop, exploitatie en uitgifte). Ook de relatie met het exploitatieplan in de Wet ruimtelijke ordening (Wro), gericht op publiekrechtelijk kostenverhaal, is ingevuld.
In de collegevergadering van 16 maart 2021 is de grondprijsbrief 2020 vastgesteld. Door middel van de Raadsinformatiebrief 2020-024 bent u hierover op de hoogte gebracht en hebt u kennis kunnen nemen van de inhoud ervan. Jaarlijks wordt de grondprijsbrief geactualiseerd.

Het grondbeleid toen en nu
Het actief exploiteren van bouwgronden is een bedrijfsmatig proces, dat zich over meerdere jaren voltrekt. De gemeente Zevenaar heeft in het verleden voor een actieve grondpolitiek gekozen. Bouwgrond is economisch gezien een schaars goed. Een gemeente gebruikt grond om de lange termijnontwikkeling van wonen, werken en recreëren te sturen. De gemeente koopt in dat geval grond van derden, maakt deze bouwrijp en geeft deze grond uit aan bijvoorbeeld een projectontwikkelaar.
In de Nota Grondbeleid is gekozen voor een facilitair grondbeleid waarin grondverwerving niet meer centraal staat. Er wordt in dat geval meer samenwerking gezocht met private partijen. Een facilitair grondbeleid sluit aan op de ontwikkelingen van Zevenaar tot 2030, die in de structuurvisie van de voormalige gemeente Zevenaar zijn genoemd.

De nog lopende grondexploitaties dateren nog uit de tijd dat de gemeente een actieve grondpolitiek voerde.

Momenteel werken we aan een nieuwe Nota Grondbeleid welke is gebaseerd op de actualiteit van nu. Dat geldt ook voor de omgevingsvisies van de beide voormalige gemeenten. De Nota Grondbeleid wordt ter vaststelling aangeboden voor de raadsvergadering van 7 juli 2021. De omgevingsvisie volgt later dit jaar.

Woonvisie
In de woonvisies van beide voormalige gemeenten wordt de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan de uitvoering van het beleid nader uitgewerkt. Samengevat komt de uitvoering op het volgende neer:
Regierol gemeente:
Wij regisseren als gemeente om de kwaliteit van de woningvoorraad te bewaken en de positie van kwetsbare doelgroepen te beschermen. De gemeente voert regie op de locatiekeuze en -invulling, zowel ruimtelijk als volkshuisvestelijk.
Voor aanpassingen in de bestaande woningvoorraad ligt onze rol bij bewustmaken en faciliteren van initiatieven van bewoners, eigenaren en het lokale bedrijfsleven. Kwetsbare doelgroepen beschermen wij door afspraken te maken met de woningcorporatie en met onze huisvestingsverordening.
Voorsorteren op veranderingen in de woningmarkt waarbij de bestaande voorraad centraal staat.
Waar wij voorheen rekening hebben gehouden met krimp blijkt nu uit de nieuwe woningbehoefteprognoses 2019 dat er geen sprake meer is van een krimp in de Liemers. De prognoses uit 2019 laat tenminste tot 2040 een huishoudensgroei zien. De belangrijkste regionale opgaven zijn dan ook: voorkomen dat het woningtekort verder oploopt in de Liemers, ruimte voor nieuwe woningbouwlocaties en behoefte aan betaalbaar wonen. Volgens het woningbehoefteonderzoek zou tot 2025 bijna de helft van het woningbouwprogramma moeten bestaan uit betaalbare koopwoningen tot € 200.000,- en daarnaast is er vanuit de middeninkomens ook behoefte aan particuliere huur in de middenhuur. Omdat de vraag naar verwachting nog verder zal toenemen heeft het verhogen van de nieuwbouwproductie op de korte termijn (vóór 2025) dan ook prioriteit. Daarom is het van belang om de komende twee jaar te benutten om de

beschikbare planologische capaciteit (versneld) in te zetten. En eventueel andere plannen in de tijd naar voren te halen, en aanvullende nieuwbouwlocaties te zoeken voor de periode na 2025.
Op gebied van duurzaamheid, levensloopgeschiktheid en uitstraling zijn investeringen nodig om bestaande woningen aantrekkelijk te houden of te maken. De verbetering van de energieprestatie van woningen van ouder dan 30 jaar is hierbij het uitgangspunt.

Leefbaarheid:
Wij gaan voor leefbare kernen. Met het woningbouwprogramma dragen wij hier aan bij. Woningen bouwen wij hoofdzakelijk in de inbreidingsgebieden met uitzondering van enkele grote uitbreidingsgebieden. Woningbouw zien wij hierbij als middel voor de groeiende woningbehoefte en deels het woningtekort in de regio. Als het gaat om de doelgroepen met een kwetsbare positie vragen wij vooral de corporaties een actieve rol op zich te nemen. Samen met de corporaties, welzijnsorganisaties, scholen, woningeigenaren, buurtbewoners die zich verenigen en ook plaatselijke ondernemers gaan we aan de slag bij specifieke problemen op het gebied van leefbaarheid.

Faciliteren van initiatieven:
Als gemeente kiezen we niet een bepalende en sturende rol, maar een meer faciliterende rol. Zeker ook in het wonen, waar wij op de woningmarkt met een aantal instrumenten voorwaarden kunnen scheppen voor derden. Dat doen we met bestemmingsplannen, onderhoud en beheer van de openbare ruimte, deelnemen bij leefbaarheidsaanpak, onderzoek en monitoring en het op bescheiden schaal beschikbaar stellen van stimuleringsregelingen. Bij nieuwbouw kunnen we door onze grondposities (Groot Holthuizen, Middag Oost en diverse inbreidingslocaties) nog wel een sturende rol nemen. We laten in principe de markt aan zet bij het bepalen van de gewenste woningtypen, gevoed door prognose cijfers en woningmarktonderzoeken. Hierbij zijn we kritisch als het gaat om woningen in het goedkope en betaalbare segment, zowel in de koop als huurmarkt. Gelet op de looptijd van de eigen grondexploitaties zal de gemeentelijke rol vanaf 2025 meer faciliterend gaan worden.

In maart 2020 is de regionale Woondeal gesloten met daarin de ambitie om tot 2040 in de regio Arnhem-Nijmegen 50.000 tot 60.000 woningen tot te voegen, met de grootste opgave tot 2025. Aanvullende aan de kwantitatieve ambitie heeft de regio afgesproken 50% van de zachte plancapaciteit te realiseren in het betaalbare segment (sociale- en middeldure huur en betaalbare koop) (betaalbaar is in de woondeal tot de NHG-grens). In de Liemerse woonagenda zijn wij een stap verder gegaan. Daarin is afgesproken dat we bij de bouw van betaalbare koopwoningen als bovengrens € 250.000 hanteren. Dit is lager dan de grens in de Woondeal. Voor middeldure huur hanteren we een huurprijs van € 850 per maand als bovengrens. Bij dit alles is wel rekening gehouden met de kwantiteit van een project. De gemeente wil bij nieuwe woningbouwprojecten met 20 of meer woningen de helft in het betaalbare segment realiseren waarvan 25% in het sociale segment.

De huurprijzen zijn zo sterk gestegen dat het betaalbare aanbod in de bestaande woningvoorraad nog maar mondjesmaat beschikbaar is. Voor nieuwbouwontwikkelaars is een businesscase met betaalbare huurwoningen meestal niet aantrekkelijk. In het betaalbare segment zien we dan ook een belangrijke rol weggelegd voor ons als gemeente. We sturen bij nieuwbouwprojecten op prijsklassen en het aandeel sociale huurwoningen. Het overgrote deel van de toekomstige woningvoorraad staat er al, en wordt naar tevredenheid bewoond. Nieuwbouw moet dus kwalitatief echt iets toevoegen om overaanbod te voorkomen en doorstroming te bevorderen. Dat geldt niet alleen voor de prijsklasse maar ook voor het woningtype. Daarbij is ook must dat bij nieuwbouw een gedifferentieerd programma worden gerealiseerd dat aansluit op de bestaande omgeving.
Dit alles betekent dat de gemeente Zevenaar nog een forse opgave heeft uit te voeren. De focus ligt vooral in de kern Zevenaar. In de omliggende kernen willen wij maatwerk leveren. Naar verwachting in de periode 2021 tot 2026 worden er ca. 1200 woningen toegevoegd of zijn in aanbouw. Na 2026 staan er ook nog ruim 500 woningen gepland.
In de Woondeal zijn drie versnellingslocaties aangewezen voor woningbouw: locatie Holtkamp, (het tijdelijke buurtpark) Het Hof in de wijk Groot Holthuizen en de BAT-locatie.

Beleidskaders
Nota grondbeleid gemeente Zevenaar januari 2012
Grondprijsbrief gemeente Zevenaar 2021
Woonvisie Gemeente Zevenaar 2015-2025
Woonvisie Gelders Eiland 2018
Regionale Woondeal 2020
Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

In de tweede helft van maart 2020 bereikte de coronacrisis ons land. De Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM) constateert dat vooral de verkoop van bestaande woningmarkt op peil blijft. De centrale en lokale overheden hebben het enorme pakket aan ondersteunings-maatregelen in het kader van de coronacrisis tot eind 2020 in stand gehouden. Daardoor zijn nog steeds relatief weinig woonconsumenten in economische zin echt geraakt door de coronacrisis. In combinatie met een vooruitzicht op het vaccineren van de bevolking, is het vertrouwen in de koopwoningmarkt in het derde en vierde kwartaal van 2020 weer volledig hersteld. Woonconsumenten durven, tegen forse prijzen, ook in 2020 een (andere) woning te kopen (bron: Website NVM februari 2021).

Regionaal Programma Werklocaties
Op 11 Juni 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de herziening van het Regionaal Programma Werklocaties op basis van de uitgangspunten zoals geformuleerd in het Advies Monitoring 2019 RPW, met uitzondering van 1c (Kantoren) en 1d (PDV). Dit betreft de schrapopgave onbenutte dubbelbestemming Kantoren op Mercurion en de onbenutte dubbelbestemming PDV (perifere detailhandel) op Hengelder. Tevens heeft de raad besloten om de schrapopgave voor bedrijventerreinen te laten vervallen en het toetsingskader voor bedrijfskavels voor XXL-logistiek vast te stellen.

Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (RPW) dat sinds 2017 de kaders vormt voor het regionaal beleid ten aanzien van bedrijventerreinen, kantoren en perifere detailhandel, was toe aan een actualisatie voor de periode 2021 tot en met 2024. Daarom heeft u op 24 maart 2021 ingestemd met een geactualiseerd RPW. Hierin zijn onder meer afspraken vastgelegd als het gaat om:

- De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen;
- De verdeling van de ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen;
- De verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL-logistiek;
- Een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio.
- Het medio 2022 uitvoeren van een monitor van het RPW 2021-2024

Voor regionale bedrijventerreinen wordt de ontwikkelruimte vrijgegeven op basis van twee tranches, waarbij 50% in 2021 wordt opengesteld. De 2e tranche wordt in 2022 toegewezen op basis van de uitkomst van de genoemde monitoring. Voor de nog te ontwikkelen kavels op Mercurion wordt de bestemming gewijzigd naar lokaal bedrijventerrein waarmee de schrapopgave komt te vervallen.
Voor XXL-logistiek blijkt de ruimtevraag het grootst. Deze ruimte wordt in het RPW toegewezen aan de Knooppunten Nijmegen en EMZ (Emmerich, Montferland en Zevenaar). Ook deze ruimte wordt gefaseerd verdeeld waarbij ook de monitoring in 2022 kan leiden tot aanpassing van de afspraken.
Na besluitvorming in de colleges en raden is het RPW 2021-2024 aan het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland ter besluitvorming voorgelegd. Na vaststelling door Gedeputeerde Staten is het RPW mede onderdeel van het regionale toetsingskader voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Bij het schrijven van voorliggende paragraaf Grondbeleid was de besluitvorming door GS nog niet bekend.

Bovenstaande impliceert dat het vertrouwen groot is ten aanzien van de nog uit te geven kavels op 7Poort. De nog 2 resterende kavels op Mercurion kunnen blijvend aangeboden worden.

Project ViA15
In de huidige planning van de doortrekking van de A15 en aansluiting/verbreding van de A12 is opgenomen dat de openstelling A15 en verbreding A12 in de jaren 2023-2025 gerealiseerd zal zijn (bron: website Rijkswaterstaat d.d. 04-03-2021, planning onder voorbehoud).

De Raad van State (RvS) heeft in het kader van het Tracébesluit A12/A15 op 20 januari 2021 een tussenuitspraak gedaan over de beroepen die hiertegen waren ingediend. Deze heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat de gevraagd om de stikstofgevolgen van het Tracébesluit beter te motiveren. Daarnaast vraagt de RvS om een nadere onderbouwing van de verwachte voordelen van een faunapassage en amfibietunnel in het tracé. Hiervoor heeft het ministerie een halfjaar de gelegenheid gekregen. Daarna zal een definitief oordeel worden gegeven over het tracébesluit. De verwachtingen zijn hoopvol omdat door de stakeholders al diverse processen (voorbereiding, engineering, verleggen leidingen en aanbesteding) in gang zijn gezet. Het afzetrisico voor het plangebied kan hierdoor dan afnemen.

BOUWGRONDEXPLOITATIE (WONINGBOUW EN BEDRIJVENTERREINEN)

7Poort:
In 2020 zijn goede resultaten geboekt als het gaat om de leveringen van kavels. In totaal is 3,38 hectare geleverd. Het gaat hierbij om acht kavels waarvan er zes inmiddels zijn bebouwd. In vergelijk met de planning in de grondexploitatie (5,56 hectare) zijn de werkelijke leveringen echter met 2,18 hectare achtergebleven. Er was onder meer ook rekening gehouden met de uitgifte voor het toekomstige aanbiedstation. Deze levering schuift nu door naar 2021.

Medio 2020 is de realisatie van de laatste weginfrastructuur op BusinessPark 7Poort afgerond, waarmee alle weginfrastructuur op BusinessPark 7Poort gerealiseerd is en alle bedrijfskavels bereikbaar zijn. Ook is in 2020 een nog ontbrekende verbinding in de waterstructuur van het Businesspark gerealiseerd. Tevens is de voorbereiding voor de aanbesteding en realisatie van de inrichting van de Wal Masqué en de naastliggende waterstructuur gestart. Deze werkzaamheden besteden we in 2021 aan.
Tot slot is een aanvang gemaakt met de voorbereiding van het woonrijp maken (aanleg voet- en fietspaden, definitieve inrichting kruispunten, inrichting bermen en groenvoorzieningen, etc.) van het gehele Businesspark.

Spoorallee:
Vanwege de uitblijvende, definitieve duidelijkheid over de aansluiting Zevenaar-Oost als onderdeel van het project Doortrekking A15 / Verbreding A12 en de onzekerheden als gevolg van de effecten van de Coronacrisis, heeft de levering van de grond nog niet plaatsgevonden. Dit is tot medio 2021 uitgesteld. Opening van de Fashion Outlet staat nu gepland voor eind 2022 / begin 2023. De levering en opening is enkele maanden later dan eerder werd verondersteld. Het verdere uitstel van de levering van de kavel is niet in strijd met de afspraken en voorwaarden zoals vastgelegd in de in 2017 gesloten koop- en realisatieovereenkomst tussen de Ontwikkelingscombinatie FOZ B.V. en de gemeente Zevenaar.

Landeweer:
Voor het noordelijke deel zijn de verwachtingen gematigd positief. Ten behoeve van de uitbreiding van een bestaand bedrijf is in 2020 een kavel van 902 m² geleverd. Op 16-03-2021 hebben we met een andere kandidaat, eveneens voor kaveluitbreiding, een koopovereenkomst gesloten welke ca. 700 m² behelst.
Ten aanzien van de Landeweer Zuid kan gemeld worden dat er geen vraag is. Begin 2020 heeft u daarom besloten om deze gronden (17.000 m²) uit de grondexploitaties te nemen en deze over te hevelen naar de zgn. materiële vaste activa in de gemeentelijke boekhouding. Hierdoor werd de grondexploitatie Landeweer, welke verliesgevend is, ontlast. Overigens betekent dit niet dat de locatie buiten beeld raakt. Aan een visie wordt daarom de komende tijd gewerkt.

Zevenaar Oost - Wonen

Door middel van de 2-maandelijkse rapportages bent u op de hoogte gesteld van de voortgang van de gronduitgifte voor het woningbouwgebied Groot Holthuizen.
De ontwikkeling van Groot Holthuizen is in 2020 voorspoedig verlopen. Er zijn in dit jaar 135 kavels geleverd. In 2020 is de deelgrondgrondexploitatie De Holtkamp geopend met een capaciteit van circa 120 woningen. Per 1-1-2021 kunnen er nog 158 woningen in Groot Holthuizen worden gerealiseerd. De voorbereidingen voor het in procedure brengen van het bestemmingsplan en de civieltechnische voorbereiding voor het bouwrijp maken van De Holtkamp zijn in 2020 in gang gezet. In De Stede is een groot aantal woningen opgeleverd en zijn de eerste delen woonrijp gemaakt.

De Tol

Het projectmatige deel van dit deelplan is geheel uitgegeven. Er is nog één vrije kavel te koop. Op een aantal plaatsen wordt nog gebouwd. Als deze bouw gereed is kan het laatste deel van het openbaar gebied woonrijp worden gemaakt.

De Bem

In dit plan is niets meer te koop en een enkele kavel wordt nog bebouwd. Het grootste deel van de Bem is woonrijp gemaakt maar door middel van een veegbestek worden de restzaken in 2021 afgewikkeld.

De Stede

De eerste vijf fases in het derde buurtschap (De Stede) zijn geheel geleverd. Inmiddels zijn de woningen van fase 1 t/m 3 opgeleverd en bewoond. Fase 5 en 6 zijn in 2020 vrijwel geheel geleverd. De rest volgt in 2021.

De Holtkamp

In 2020 is de deelgrondexploitatie De Holtkamp geopend met een capaciteit van circa 120 woningen. Samen met de resterende kavels uit De Stede (en de restkavel van De Tol) kunnen er per 1-1-2021 nog 158 woningen in Groot Holthuizen worden gerealiseerd. De uitwerking van het bestemmingsplan met bijbehorende onderzoeken zijn in 2020 opgestart en de verwachting bestaat dat de genoemde 120 kavels na de zomer van 2021 op de markt worden gezet en dat de eerste leveringen in 2022 plaatsvinden.

Middag Oost & Zwanenwaay

Met betrekking tot de ontwikkeling van de Middag Oost is de bouw van de woningen van fase 1 gereed. In december 2020 heeft de ontwikkelaar de grond afgenomen voor de bouw in fase 2 van 17 woningen. Daarnaast zijn er ook 2 vrije kavels geleverd. Op dit moment zijn er nog 3 vrije kavels beschikbaar.
Er worden verkenningen uitgevoerd voor een 3e fase waarbij het gaat om 20-30 woningen. Dit moet nog verder worden uitgewerkt en daarom kan dit nog niet in de grondexploitatie verwerkt worden, wat ook geldt voor de civieltechnische- en plankosten. In de bovenstaande tabel wordt ook uitgegaan van een kaveluitgifte op de Zwanenwaay vanaf 2022.

REALISATIE

In onderstaande tabel presenteren wij de gerealiseerde grondverkopen in het jaar 2020 en een prognose voor de komende vier jaren. Ter vergelijking is de realisatie van de jaren 2018 t/m 2019 eveneens opgenomen. De geprognosticeerde afzet voor de komende jaren is verwerkt in de herziening van de grondexploitaties per 01-01-2021 welke, samen met andere parameters, de basis vormt voor de verwachte resultaten (zie verderop in deze paragraaf).

Aantallen/hectares kavels wonen en bedrijven (realisatie en prognose)

Naam complex	Jaren						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bedrijven (in ha.)							
Zevenaar Oost - 7Poort en Landeweer	0,26	20,45	3,38	7,74	7,53	0,28	0,00
Zevenaar Oost - Spoorallee/FOZ	0,00	0,00	0,00	6,14	2,08	0,00	0,00
Mercurion	0,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,51
Totaal Bedrijven	**0,65**	**20,45**	**3,38**	**13,88**	**9,61**	**0,59**	**0,51**
Wonen (in aantallen kavels/woningen)							
Groot Holthuizen	124,00	67,00	135,00	38,00	40,00	40,00	40,00
Middag Oost & Zwanenwaay	10,00	5,00	19,00	1,00	2,00	2,00	2,00
Centrumplan	9,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal Wonen	**143,00**	**72,00**	**154,00**	**39,00**	**42,00**	**42,00**	**42,00**

Het uitgifte aantal van woningbouwkavels in 2020 was beduidend hoger (99 stuks) dan in de prognoses vorig jaar was meegenomen. Hierdoor zijn we ingelopen in de ontwikkeling van 2021 en verder. Dit houdt in dat we in 2021 maximaal 39 kavels kunnen leveren. Omdat het uitwerkingsplan voor De Holtkamp nog moet worden vastgesteld en het gebied nog bouwrijp moet worden gemaakt, is gronduitgifte hier pas vanaf 2022 mogelijk. In afwachting van de verkenning van een eventuele 3e fase op de Middag Oost zijn deze aantallen nog niet meegenomen in het overzicht.

PROGNOSE TE VERWACHTEN RESULTATEN

In BBV artikel 16 lid c is opgenomen dat de paragraaf grondbeleid een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie moet bevatten. Wanneer deze prognose is samengesteld uit positieve en negatieve grondexploitaties, dan is het van belang dat de verwachte resultaten voor alle grondexploitaties op een zelfde wijze worden berekend. Dit gebeurt op basis van de "Netto contante waarde" methode. De voorschriften zeggen ook dat de resultaten op eindwaarde dienen te worden gepresenteerd waarbij tevens wordt aangegeven wat de verwachte einddatum van de exploitatie is.
Ten aanzien van de grondexploitaties van onze gemeente kan worden gesteld dat er sprake is van een mix van positieve en negatieve grondexploitaties. Aangezien de afzonderlijke grondexploitaties een verschillende einddatum kennen, zijn de resultaten per datum 1 januari 2021 contant gemaakt. Hierdoor worden de resultaten onderling goed vergelijkbaar.

De geprognosticeerde resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties zijn herzien per 1 januari 2021. Vervolgens hebben wij deze verwerkt in de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2020 welke ter vaststelling voorligt in de raadsvergadering van 7 juli 2021. De financiële effecten zijn verwerkt in de jaarrekening 2020.

De geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties luiden als volgt:

Financiële resultaten actieve grondexploitaties januari 2020 en januari 2021 (bedragen x € 1.000,-)							
Naam grondexploitatie	Eind- datum exploitatie	Resultaat eind-waarde	Resultaat herziene grex NCW per 01-01-2020	Resultaat 01-01-2020 NCW per 01-01-2021	Resultaat herziene grex NCW per 01-01-2021	Verschil	Afwijking in %
A	B	C	D	E	F	G	H
Zevenaar Oost - bedrijven	31-12-2024	7.051	3.057	3.118	6.637	3.519	112,9%
Zevenaar Oost – wonen	31-12-2025	-35.634	-32.644	-33.324	-32.559	765	2,3%
Totaal Zevenaar Oost	31-12-2025	-28.583	-29.587	-30.206	-25.922	4.284	14,2%
Middag Oost & Zwanenwaay	31-12-2029	-4.952	-4.524	-4.615	-4.499	116	2,5%
Mercurion	31-12-2024	276	257	262	255	-7	-2,7%
TOTAAL GRONDEXPLOITATIES	31-12-2029	-33.259	-33.854	-34.559	-30.166	4.393	12,7%

Uit bovenstaande tabel zijn de einddata per deelgrondexploitatie (kolom B) op te maken en de resultaten op deze eindwaarde (kolom C). Omdat eindwaarden onderling niet te vergelijken zijn vanwege de verschillende looptijden van de plannen volstaan we met een overzicht van de verschillen op Netto Contante Waarde.
In bovenstaande tabel maken we de vigerende grondexploitatie (kolom D) netto contant op de situatie per 1 januari 2021 (kolom E), alvorens tot een goed vergelijk van de cijfers te komen. Het resultaat van de grondexploitatie wordt immers "opgerent" met een rentepercentage van 2% zijnde de discontovoet waarmee het resultaat netto contant wordt gemaakt. Deze opgerente cijfers vergelijken we vervolgens met het geactualiseerde resultaat per 1 januari 2021 (kolom F). Dit resulteert in een verschil per grondexploitatie (kolom G) en de afwijking in procenten (kolom H).

In zijn totaliteit is er sprake van een verbetering van het resultaat van € 4.393.000 NCW per 01-01-2021. Voor wat betreft de grondexploitaties Zevenaar Oost - Bedrijven wordt in de jaarrekening in programma 3 een toelichting verstrekt op de verschillen. Voor de grondexploitaties Zevenaar Oost - Wonen en Middag Oost & Zwanenwaay is de verschillenanalyse terug te vinden in programma 8 van de programmarekening.

Omdat Zevenaar Oost één grondexploitatie is en het positieve resultaat van Zevenaar Oost - bedrijven verrekend wordt met het negatieve resultaat van Zevenaar Oost - wonen, is er een verliesvoorziening gevormd voor een totaalbedrag van € 25.922.000. Deze is terug te vinden in de toelichting op de balans.

WINST- EN VERLIESNEMING

Na de vaststelling van de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2019 en de jaarrekening 2019 (beiden op 8 juli 2020) hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan welke het resultaat van de grondexploitaties tussentijds hebben beïnvloed. Het gaat om de volgende besluiten:

1. Op 07-10-2020 heeft de raad besloten om de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden met de het globale stedenbouwkundige plan De Holtkamp en bijbehorende grondexploitatie zodat een nieuw buurtschap ontstaat van ca. 120 woningen, waarvan 25% betaalbaar en 25% sociaal. Dit besluit had een positief effect op de grondexploitatie van € 1.212.000,-.
2. Op 16-12-2020 heeft de raad de 2e Voortgangsrapportage 2020 vastgesteld waarin onder meer rekening werd gehouden met de effecten van de coronacrisis. Ook werd een voordeel ingeboekt wegens lagere interne doorbelasting van salariskosten en rente. De zogenaamde Corona Impact

Analyse grondexploitaties voorspelde een vertraging in de gronduitgifte waardoor extra rentelasten en plankosten zouden ontstaan.

De bovenstaande besluiten en het resultaat van de integrale herziening van de grondexploitaties per 01-01-2021 is in onderstaande tabel verwerkt waarbij tevens het effect voor de voorliggende jaarrekening zichtbaar wordt.

Omdat de BBV-voorschriften eisen dat de grondexploitaties m.b.t. wonen en bedrijven tot verschillende taakvelden behoren, zijn de gevolgen voor "bedrijven" in de jaarrekening verantwoord binnen programma 3 (Economie) en "wonen" in programma 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing).

	Bedragen x € 1.000,-					
Grondexploitatie	**Vrijval verlies-voorzie-ning MJB 2020-2023**	**Begrote dotatie verliesvoorzien ing o.g.v. Corona Impact Analyse**	**Begrote vrijval verliesvoorzie-ning a.g.v. raadsbesluit openen Holtkamp**	**Begrote mutaties doorbela-sting salarissen en rente**	**Werkelijke vrijval verlies-voorziening**	**Effect rekening-resultaat**
Zevenaar-Oost Wonen (progr. 8)	-	-670	1.212	283	1.973	1.148
Zevenaar-Oost Bedrijven (progr. 3)	-	-1.304	-	89	3.519	4.734
Middag-Oost & Zwanenwaay (progr. 8)	-	-185	-	28	116	273
Totaal	**-**	**-2.159**	**1.212**	**400**	**5.608**	**6.155**

Voor het bedrag van € 5.608.000 valt de bestaande verliesvoorziening vrij. Omdat hiervan al een aanzienlijk bedrag was verwerkt (-€ 2.159.000 + € 1.212.000+ € 400.000) wordt een aanvullend bedrag € 6.155.000 ten gunste gebracht van het rekeningresultaat 2020.

Behoudens deze vrijval is er geen sprake van andere tussentijdse winstnemingen.

RESERVE, VOORZIENINGEN EN RISICO'S

Eventuele winsten uit de grondexploitaties voegen wij toe aan de algemene reserve, een en ander zoals bepaald in de Nota Grondbeleid.
Voor verlieslatende grondexploitaties wordt een verliesvoorziening getroffen, zoals voorgeschreven in het BBV. Voor winstgevende grondexploitaties zijn sinds 2017 gewijzigde BBV-regels van toepassing waarbij aansluiting is gezocht bij algemeen aanvaardbare methodes in het bedrijfsleven en bij fiscale regelgeving. Hierbij is -ten aanzien van tussentijdse winstneming- de zogenaamde Poc-methode van toepassing (Percentage of completion). Deze methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft opbrengsten als de kosten, verkeert. Hiermee kan op basis van een deel (percentage) van de realisatie van een project tussentijdse winst worden toegevoegd aan de algemene middelen (voorheen werd uitsluitend winst genomen indien het project in zijn geheel gereed was). Concreet is deze methode uitsluitend op de grondexploitatie Mercurion van toepassing omdat deze als enige winstgevend is. Omdat Mercurion in 2020 geen ontwikkelingen kende is er geen sprake van een tussentijdse winstneming in dat jaar.

De stand van de verliesvoorziening grondexploitaties bedraagt per 31-12-2020 volgens voorliggende jaarrekening € 24.527.000.

Ten behoeve van de voorliggende jaarrekening hebben wij de risico's geactualiseerd. Het risicoprofiel van de grondexploitaties kent de volgende ontwikkeling:

Risicoprofiel grondexploitaties 01-09-2020 en 01-01-2021

Naam grondexploitatie	Risicoprofiel per 01-09-2020	Risicoprofiel per 01-01-2021	Verschil sept. 2020 - jan. 2021	Afwijking in %
Zevenaar Oost - bedrijven	6.668	686	5.982	89,7%
Zevenaar Oost – wonen	289	351	-62	-21,5%
Totaal Zevenaar Oost	**6.957**	**1.037**	**5.920**	**85,1%**
Middag Oost & Zwanenwaay	98	47	51	52,0%
Rijnark Lobith	96	96	0	0,0%
Uuleveld Pannerden	18	18	0	0,0%
Totaal Overige complexen	**212**	**161**	**51**	**24,1%**
Totaal Risico's	**7.169**	**1.198**	**5.971**	**83,3%**

We zien een verbetering van het risicoprofiel van € 5.971.000 waarvoor de volgende oorzaken zijn aan te wijzen:

Zevenaar Oost - Bedrijven:

9. Het risico in het kader van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) kan geheel worden weggenomen doordat de schrapopgave bij de actualisatie van het RPW voor de periode 2021-2024 is komen te vervallen. Er blijkt zelfs ruimte te bestaan voor extra ontwikkelruimte in verband met toenemende vraag naar bedrijfsgronden. Dit heeft een aanzienlijke invloed gehad op het risicoprofiel tot nu toe.
10. Omdat de ontwikkeling van het Outletcenter steeds dichterbij komt (de plannen zijn verder uitgewerkt) schatten we het risico op het niet-ontwikkelen lager in.
11. Het vertragingsrisico als gevolg van de coronacrisis was bij de 2e Voortgangsrapportage voor een belangrijk deel verwerkt door een extra toevoeging aan de verliesvoorziening. Deze toevoeging is in voorliggende jaarstukken achterwege gebleven wat niet wegneemt dat er geen risico op vertraging is. Naast een economisch gevolg van de coronacrisis kennen we ook de onduidelijkheid rond het Tracébesluit ViA15 wat bedrijven mogelijk belemmert in de beslissing om zich op 7Poort te vestigen. Dit vertragingsrisico is verwerkt in het voorliggende risicoprofiel.
12. We hebben een risicopost opgenomen voor mogelijke stijging van materiaalkosten en kosten voor inhuur en externe advisering.

Zevenaar Oost - Wonen:

13. De grondprijsrisico's vanwege de gevolgen van de corona pandemie hadden we in de 2e Voortgangsrapportage financieel vertaald door een extra toevoeging aan de verliesvoorziening. Gelet op de huidige verkoopcijfers ligt een werkelijke dotatie aan de verliesvoorziening in de jaarstukken niet voor de hand. Voor de middellange termijn bestaat er echter nog wel onzekerheid omtrent de gevolgen van de crisis voor de grondprijzen. Daarom hebben we hiervoor een risicopost opgenomen.
14. Door de huidige vraag naar woningen en bouwkavels hebben we het risico op vertraging in de uitgifte naar beneden bijgesteld.
15. We hebben een risicopost opgenomen voor mogelijke stijging van materiaalkosten en kosten voor inhuur en externe advisering.
16. Het renterisico wordt opnieuw lager geschat door de huidige blijvende lage rentestanden, in combinatie met de nog relatief korte looptijd van de grondexploitatie.

Middag Oost & Zwanenwaay:
De verlaging van het risicoprofiel kan hier vooral worden toegerekend aan gunstigere verwachtingen van het uitgiftetempo (zie ook bij Zevenaar Oost Wonen) en rentekosten.

In de Paragraaf Weerstandsvermogen kunt u de verhouding van de grondexploitatie-risico's zien in relatie tot het gemeente brede risicoprofiel.

JAARREKENING

FINANCIËN

RESULTAAT

FINANCIEEL OVERZICHT EN TOELICHTING OP HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel)

De jaarstukken 2020 sluiten met een voordelig resultaat van €5.567.800. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 4.585.800 waarvan het verloop hieronder wordt weergegeven. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van afgerond € 10.153.600.

Verloop resultaat in begroting 2020	Bedrag (x € 1.000)
Primitieve begroting 2021-2024	-3.823
Wijzigingen tot de 1e Voortgangsrapportage (VGR)	-51
Wijzigingen door 1e Voortgangsrapportage (VGR)	-551
Wijzigingen door 2e VGR	-161
Totaal begrotingsresultaat na wijziging	-4.586

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	137.240	147.712	157.418	9.706
Lasten	141.063	152.297	151.850	448
Resultaat 2020	**-3.823**	**-4.586**	**5.568**	**10.154**

Toelichting op hoofdlijnen

Om de leesbaarheid te bevorderen zijn alleen de afwijkingen die budgettaire gevolgen hebben voor het resultaat van meer dan € 250.000 opgenomen.

Het totale voordeel van € 9.983.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen (groter dan € 250.000) ten opzichte van de ramingen waarbij is aangegeven of deze incidenteel of structureel zijn.

Omschrijving	bedrag x € 1.000	I of S
Beheer overige gebouwen zoals expl. Turmac Cultuurfabriek en afschrijvingslasten	458	I
Algemene uitkering	-294	I
Overige baten en lasten	326	I
Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven (GREX)	4.734	I
Grondexploitatie Zevenaar OostWonen (GREX)	1.148	I
Grondexploitatie Middag Oost & Zwanenwaay (GREX)	273	I
Sport, Cultuur en recreatie -Musea	-515	I
Sport, Cultuur en recreatie	411	I
Inkomensregelingen	529	I
Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie	257	I
Maatwerkdienstverlening 18-, jeugdzorg	1.147	I

Door vertraging in de oplevering en ingebruikname van de Turmac Cultuurfabriek (rond 1 april 2020 door de meeste gebruikers) is de exploitatie in 2020 later gestart. De corona-crisis was hierbij ook een belangrijke

spelbreker. Door deze vertraging en het niet gereed zijn van de activa is de start van het afschrijven op de investeringen uitgesteld wat tot een eenmalig voordeel op de afschrijvingslasten heeft geleid.
De lagere Algemene uitkering is voornamelijk veroorzaakt doordat de eerder toegezegde compensatie vanwege corona voor algemene inkomstenderving en culturele infrastructuur door het rijk is verschoven van 2020 naar 2021.
Het voordeel op overige baten en lasten is ontstaan door diverse suppletie-aangiften bij de belastingdienst door o.a. wijziging als gevolg jurisprudentie inzake afval en re-integratietrajecten (2014 tot 2019). De rechten voor de jaren ouder dan 5 jaar waren schriftelijk vastgelegd bij de Belastingdienst.
Voor de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties (GREX) heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 23 maart 2021 is vastgesteld. Daarnaast is de in de 2e voortgangsrapportage (VGR) voorspelde vertraging door de corona in de gronduitgifte niet significant merkbaar gebleken. Deze ontwikkelingen hebben o.a. gezorgd voor de grote voordelen van in totaal 6,2 miljoen.
Doordat de verkoop van het Liemers Museum in 2020 niet is doorgegaan is een nadeel van € 515.000 onder Sport, Cultuur en recreatie-Musea ontstaan. Hier staat een voordeel wegens het niet afschrijven van de boekwaarde van € 243.000 (onderdeel van € 411.000) tegenover onder Sport, Cultuur en recreatie.
Het voornaamste verschil op de inkomensregelingen is ontstaan door lagere uitkeringslasten als gevolg van een lagere instroom van het aantal uitkeringsrechtigden dan aanvankelijk was geprognosticeerd bij de 2e VGR 2020. In de raming van de 2e VGR 2020 is uitgegaan van een tekort op het BUIG-budget van 8,1%. Het werkelijke tekort is uitgekomen op 6,5%.
Het voordeel op Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie is ontstaan door de coronacrisis en de hierbij behorende beperkende RIVM maatregelen.
De 18- jeugdzorg laat een voordeel ten opzichte van de raming zien van € 1.147.000 In de raming is rekening gehouden met corona-effecten in 2020. De corona gevolgen zijn in 2020 nog niet tot uiting te komen. Er lijkt zelfs sprake te zijn van een lagere zorgvraag in de tweede helft van 2020.

Resultaat na bestemming en incidentele mutaties

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	135.420	141.209	151.456	10.247
Lasten	139.034	145.746	145.764	-18
Resultaat voor bestemming 2020	-3.614	-4.537	5.692	10.229
Reserve mutaties:				
Onttrekkingen	1.820	6.503	5.962	-541
Toevoegingen	2.029	6.552	6.086	466
Saldo reserve mutaties	-209	-49	-124	-75
Saldo:				
Baten	137.240	147.712	157.418	9.706
Lasten	141.063	152.297	151.850	448
Resultaat na bestemming 2020	**-3.823**	**-4.586**	**5.568**	**10.154**
Incidentele mutaties				
Baten	638		13.581	
Lasten	1.278		6.646	
Structureel resultaat	**-3.183**		**-1.367**	

ANALYSE PER PROGRAMMA

Inleiding

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning	63.505	67.032	68.185	1.153
1. Veiligheid	-3.066	-3.309	-3.234	76
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.836	-4.933	-4.962	-29
3. Economie	-244	-1.696	2.986	4.682
4. Onderwijs	-4.648	-4.206	-3.969	238
5. Sport, cultuur en recreatie	-6.930	-7.272	-7.396	-125
6. Sociaal domein	-44.578	-48.545	-45.876	2.669
7. Volksgezondheid en milieu	-1.423	-1.547	-1.317	230
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.605	-109	1.151	1.261
Resultaat 2020	**-3.823**	**-4.586**	**5.568**	**10.154**

Toelichting per programma

0. Bestuur en ondersteuning

0.11 Resultaat van de rekening -4.586.000 N I
Het begrote resultaat na wijziging komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.

0.3 - Beheer overige gebouwen - Exploitatie Turmac Cultuurfabriek 225.000 V I
Als gevolg van vertraging in de oplevering en ingebruikname van de Turmac Cultuurfabriek (rond 1 april 2020 door de meeste gebruikers) is de exploitatie in 2020 later gestart. De coronacrisis was hierbij ook een belangrijke spelbreker. Er is daardoor een incidenteel voordeel ontstaan van € 225.000, veroorzaakt door niet geraamde huurinkomsten en servicebijdragen enerzijds en schoonmaakkosten, energie- en onderhoudslasten anderzijds. Per saldo pakt dit in 2020 voordelig uit.

0.4 Overhead - formatie juridisch advies 80.000 V I
Voor 2020 hadden we incidentele formatie beschikbaar voor de afhandeling van Wob/AVG verzoeken in combinatie met de impuls op de invoering van Juridische KwaliteitsZorg. Het gaat om 1 fte en een bedrag van € 80.000. Hiervoor is een projectplan opgesteld. Door de corona crisis en de inzet op omvangrijke dossiers is het project later opgestart en zal de afronding niet in 2020 maar in 2021 plaatsvinden. De inzet van de € 80.000 vindt in zijn geheel in 2021 plaats.

0.3 - Beheer overige gebouwen - afschrijvingen 233.000 V I
Het voordeel heeft betrekking op kapitaallasten van de Turmac Cultuurfabriek en wordt bij de analyse op de kapitaallasten verklaard.

0.4 Overhead - invoering Wet Open Overheid (WOO) 45.000 V I

Het gaat hier om de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door overheden te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. In de kadernota 2020 is voor de invoering van de Wet een eenmalig budget in 2020 toegekend om genoemde taken uit te kunnen voeren. Het is nog niet exact bekend wanneer de WOO in werking treedt omdat over de uitvoerbaarheid en de kosten zorgen waren. Daardoor verschuift ook een groot deel van de werkzaamheden. We stellen dan ook voor het betreffende budget van € 45.000 eveneens te verschuiven naar 2021. Overigens worden we in de uitvoeringskosten door het Rijk gecompenseerd.

0.1 Bestuur - toevoeging pensioenvoorziening wethouders -204.000 N I

Voor de huidige en voormalige wethouders die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd is op de marktrente. Conform de begroting is in 2020 aanvankelijk € 100.000 toegevoegd aan de voorziening. Op basis van nieuwe actuariële berekeningen bleek een extra toevoeging aan de voorziening nodig van € 204.000. Als gevolg van de extreem lage rekenrente is een hogere toevoeging noodzakelijk om het doelvermogen op peil te houden.

0.4 - Overhead - Teambuilding & Zevenaar Academie (P&O) 100.000 V I

De activiteiten en programma's die gepland waren voor teambuilding, Zevenaar Academie en doorontwikkeling van onze medewerkers zijn in 2020 minder intensief uitgevoerd. Dit heeft met name te maken met de Corona-maatregelen, het noodgedwongen thuiswerken en het verleggen van prioriteiten. In totaal is in 2020 op genoemde budgetten € 100.000 blijven staan.

0.4 Overhead - Informatisering & Automatisering (I&A) -90.000 N I

De eindafrekening van de inwonerbijdrage voor de RID is hoger uit gevallen. De RID heeft een financieel nadeel op de personeelslasten en de onderhoudslasten van applicaties. Vanwege de intelligente lockdown zijn versneld een aantal nieuwe voorzieningen gerealiseerd, waaronder de mogelijkheid voor videobellen en voor iedereen de mogelijkheid om te kunnen thuiswerken. Tevens laten de kosten van software die wij in eigen beheer hebben een nadeel zien.

0.4 Overhead - Intern Beheer 93.000 V I

Op enkele posten van Intern beheer zijn lagere uitgaven verantwoord. We noemen printkosten, portokosten en kosten van recepties. De print- en kopieerkosten vallen in 2020 incidenteel lager uit. We betalen tot aan de ingangsdatum van het nieuwe contract in 2021 geen huurkosten en betalen alleen voor de kosten voor de afdrukken. Tevens zijn de verwachte kosten voor de herinrichting van het kantoorgebouw in verband met corona lager uit gekomen dan in de voortgangsrapportage was aangegeven.

0.4 - Overhead - gemeentehuis, onderhoud gebouw. 90.000 V I

Op het regulier klein onderhoud van het gemeentehuis is minder uitgegeven. Dit houdt ook verband met de beperkte beschikbare capaciteit voor voorbereiding, planning en het regelen van de onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast is de belastingaanslag voor de OZB lager.

0.4 Overhead - P&O 64.000 V I

We melden een voordeel van € 64.000 op verschillende budgetten van P&O; Salarisadministratie, Werving & selectie en Ondernemingsraad. Het budget voor thuiswerkvoorzieningen in verband met corona, bijgeraamd in de 2e voortgangsrapportage, is niet volledig ingezet.

0.4 - Overhead - rechtskundig advies 43.000 V I
Het budget voor rechtskundig advies was jarenlang structureel te laag om te kunnen voldoen aan de huidige behoefte aan rechtskundig en ander deskundig advies. Voor 2020 was daarom € 65.000 extra geraamd. In 2020 hebben we kosten toegerekend aan de projecten waarvoor de kosten zijn gemaakt. Dit heeft gezorgd voor een besparing. Het gaat hierbij onder andere om de advisering ten aanzien van 7Poort, Platanenlaan en een aanbesteding voor de buitenruimte.

0.5 - Treasury 109.000 V I
Binnen dit programma is het rentevoordeel € 109.000. Het totale verschil lichten wij centraal toe bij het onderdeel resultaat, analyse van rente en afschrijving.

0.8 Overige baten & lasten - Onvoorzien 25.000 V I
De raming voor onvoorziene uitgaven is afgelopen jaar niet ingezet. Het budget van € 25.000 valt als voordelig verschil vrij in de jaarrekening. Overigens is bij de besluitvorming rondom de bezuinigingen de post onvoorzien structureel verlaagd naar € 25.000.

0.61 OZB woningen Wet Waardering Onroerende Zaken -32.000 N I
Het nadeel bedraagt € 32.000. Er zijn hogere kosten verantwoord in verband met de overgang van kubieke meters naar oppervlakte. Daarnaast maakten we hogere taxatiekosten ten behoeve van de uitvoering van de Wet WOZ.

0.61 - OZB woningen -44.000 N I
Het nadeel bedraagt € 44.000 en is toe te schrijven aan een extra storting in de voorziening dubieuze belastingdebiteuren. De werkelijke storting is aangepast naar aanleiding van stijgende belastingopbrengsten en meer oninbaar verklaarde vorderingen.

0.62 OZB niet woningen -48.000 N I
Het nadeel bedraagt € 48.000 en is toe te schrijven aan een extra storting in de voorziening dubieuze belastingdebiteuren. De werkelijke storting is aangepast naar aanleiding van stijgende belastingopbrengsten en meer oninbaar verklaarde vorderingen.

0.63 - Parkeerbelasting -38.000 N I
Vanwege corona hebben we in de 2e Voortgangsrapportage € 175.000 minder opbrengsten parkeerbelasting geraamd. In de jaarrekening blijken de werkelijke parkeerinkomsten nog iets lager te zijn.

0.64 - Belastingen overig - Hondenbelasting -32.000 N I
Er is minder opbrengst verantwoord omdat minder honden geregistreerd zijn dan begroot.

0.64 - Belastingen overig - Invordering 29.000 V I
De opbrengsten van de ingevorderde bedragen zijn hoger dan geraamd. Tijdens de conversie van het belastingpakket in 2019 hebben er minder invorderingswerkzaamheden plaatsgevonden. Deze werkzaamheden zijn hoofdzakelijk ingehaald in 2020.

0.7 Algemene uitkering -294.000 N I
De algemene uitkering laat ten opzichte van de 2e voortgangsrapportage een nadeel zien van € 294.000. Dit betreft de verwerking van de decembercirculaire 2020 en bestaat uit de volgende posten:

Nadeel € 555.000
De eerder toegezegde compensatie vanwege corona voor algemene inkomstenderving en culturele infrastructuur is door het rijk verschoven van 2020 naar 2021. Dit betekent een lagere inkomst in 2020.
Voordeel € 190.000
In de decembercirculaire zijn nieuwe bedragen beschikbaar gesteld voor de gevolgen van corona. Het gaat om de volgende bedragen: re-integratie € 77.000, gemeentelijk schuldenbeleid € 32.000, bijzondere bijstand € 11.000, continuïteit van zorg € 62.000 en quarantainekosten € 8.000.
Voordeel € 106.000
De vergoeding van de bommenregeling is verhoogd met € 106.000.

Samen met enkele kleinere verschillen (nadeel € 35.000) leidt dit in totaal tot € 294.000 minder inkomsten.

0.3 - Beheer overige gebouwen aankoop en verkoop onroerend goed 31.000 V I
Het budget voor makelaars- en advieskosten ten behoeve van de aankoop en verkoop van onroerend goed is beperkt gebruikt.

0.8 Overige baten en lasten - algemene baten & lasten 326.000 V I
Op algemene baten en lasten wordt per saldo een voordeel verantwoord van € 326.000. Voor het grootste deel heeft het voordeel betrekking op de terugontvangsten van de Belastingdienst uit het BTW-compensatiefonds (BCF). Het gaat om een suppletie aangifte BCF 2019, suppletie BCF re-integratietrajecten 2014-2018 en suppletie BTW/BCF inzake afvalstromen 2018. Daarnaast resteert op de stelpost voor loon- en prijsindex een bedrag van € 121.000 welke als een voordelig verschil op dit programma tot uitdrukking komt.

0.4 Overhead - interne doorbelastingen 859.000 V I
Een voordelig bedrag van € 859.000 wordt verklaard door interne doorbelastingen naar andere programma's van salarissen, materieel en overhead. Op andere programma's in deze jaarrekening leiden de doorbelastingen tot nadelige verschillen. Per saldo in de jaarrekening hebben de doorbelastingen financieel geen effect.

0.4 Overhead - Personeelslasten & inhuur -395.000 N I
Binnen dit programma is op de personeelslasten (exclusief de hierboven genoemde formatie t.b.v. de Wet Open Overheid en Juridisch advies) een nadeel ontstaan van € 395.000. Het totale resultaat op personeelslasten lichten we centraal toe in de analyse van de personeelslasten.

Overige verschillen -22.000 N I
De overige verschillen binnen dit programma komen uit op een totaalbedrag van € 22.000 nadeel.

1. Veiligheid

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer - Bijdrage aan VGGM 44.000 V I
De inwonerbijdrage aan Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) voor de Brandweer is lager dan begroot. Dit houdt verband met het positieve resultaat van VGGM over 2019, welke in 2020 is afgerekend.

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer - Preventieve maatregelen De raming voor onderhoud brandkranen in de openbare ruimte is voor een klein deel besteed.	20.000	V	I
1.2 Openbare orde en veiligheid - Integraal veiligheidsbeleid Voor de uitvoering van maatregelen opgenomen in het Jaarplan Integrale Veiligheid is budget beschikbaar. In 2020 hebben we minder ee beroep gedaan op externe dienstverlening, zoals trainingen en cursussen in het kader van ramp- en crisisbeheersing. Het afgelopen jaar was onze inzet vooral gericht op het bestrijden van corona en het ondersteunen van de burgemeester daarbij. Het budget voor integraal veiligheidsbeleid is niet volledig ingezet.	28.000	V	I
1.2 Openbare orde en veiligheid - Opstellen en handhaven APV De legesopbrengsten voor APV-vergunningen zijn vanwege corona lager dan in een regulier jaar. Echter ten opzichte van de in de 2e Voortgangsrapportage naar beneden bijgestelde raming is toch nog een voordeel ontstaan van € 20.000.	20.000	V	I
Overige verschillen - Programma 1 komt in de jaarrekening 2020 uit op een financieel voordeel van totaal € 76.000. Naast de hierboven omschreven afwijkingen zijn er enkele kleine verschillen welke niet nader toegelicht worden.	-36.000	N	I
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			
Verkeer en Vervoer - Gladheidsbestrijding Vanwege de reeds aanwezige zout voorraad en de relatief weinig winterse dagen in 2020 hebben we een voordeel op de aanschaf van strooimateriaal behaald van € 26.000.	26.000	V	I
Verkeer en Vervoer - Wegen Op wegen is een nadeel gerealiseerd van € 120.000. Dit verschil wordt volledig verklaard door een hogere doorbelasting vanuit de interne organisatie.	-120.000	N	I
Verkeer en Vervoer - Reserve programma 2 Er is meer onttrokken uit de reserve kapitaallasten om de gestegen lasten van afschrijvingen in programma 2 te dekken. Dit levert een voordeel op in programma 2 van € 30.000.	30.000	V	I
Verkeer en Vervoer - Diversen Overige kleine afwijkingen op het programma Verkeer en vervoer.	35.000	V	I
3. Economie			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven. Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 23 maart 2021 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2020. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Bedrijven becijferd op € 6.637.000, op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2021. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 3.519.000,- NCW. In de 2e Voortgangsrapportage 2020 werd nog rekening gehouden met de effecten van de coronacrisis van € 1.304.000 Ook werd een voordeel ingeboekt wegens lagere interne doorbelasting van salariskosten en rente van € 89.000,-.	4.734.000	V	I

Ten opzichte van deze verwachtingen is er nu sprake van een effect op het rekeningresultaat van € 4.734.000,-. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De in de 2e VGR genoemde Corona Impact Analyse grondexploitaties voorspelde een vertraging in de gronduitgifte doordat investeringsbeslissingen van bedrijven worden uitgesteld. Dit veroorzaakt extra rentelasten en plankosten. Op dit moment echter is deze vertraging niet significant merkbaar, althans de vraag bestaat in hoeverre deze aan de coronacrisis is te wijten. Ook het uitblijven van de uitstpraak van de Raad van State rond het Tracébesluit ViA15 kan meespelen in de beslissing van bedrijven om zich op 7Poort te vestigen dan wel tot uitbreiding over te gaan.
Op dit moment zijn de beoogde leveringen voor 2020 vrijwel geheel behaald en is de belangstelling voor de nog resterende kavels groot. In de uitgangspunten m.b.t. de gronduitgifte wordt vooralsnog geen rekening meer gehouden met de gevolgen van de coronacrisis Hierdoor ontstaat een voordeel van € 1.304.000.

2. Er heeft een herbeoordeling plaatsgevonden van het uitgeefbaar gebied waaruit bleek dat de afgelopen jaren een gunstige gronduitgifte heeft plaatsgehad. Aanvankelijk openbaar gebied kon worden uitgegeven. Dit is met name zichtbaar gebleken bij de kavel van 19 hectare welke in 2019 in erfpacht is uitgegeven. Op deze kavel was voor een deel nog openbare ruimte voorzien omdat in de oorsprong werd uitgegaan van een uitgifte in kleinere kavels met daardoor noodzakelijke ontsluitingswegen en inritten. Dit geldt ook voor andere kavels waarbij bijvoorbeeld aanleg van schanskorven op uitgeefbaar gebied is gesitueerd. Aanvankelijk was dit op openbaar gebied ingetekend.
Met inachtneming van de nu geldende grondprijzen levert dit een voordeel op van € 2.746.000,-

3. Overige extra grondopbrengsten als gevolg van de vaststelling grondprijsbrief 2021 € 74.000,-.

3. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties Bedrijven bedragen € 324.000,- voordelig, onder meer door een lagere rentevoet (1,57% in plaats van 1,93%) en verschillen in looptijd.

4. Doordat een groot deel van de ontsluitingsstructuur op 7Poort in 2020 bouwrijp is gemaakt binnne budget, kon een deel van de post onvoorzien vrijvallen wat een voordeel betekent van € 345.000,-.

5. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Afgezet tegen toekomstige inflatieverschillen leverde dit een voordeel op van € 59.000,-.

6. Het bovengenoemde voordeel wegens lagere interne doorbelasting van salariskosten heeft zich niet voorgedaan waardoor een nadeel is ontstaan van € 124.000,-.

7. De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 6.000,- voordelig.

3. Economie Overige kleine verschillen	-52.000	N	I

4. Onderwijs

4. Onderwijs - Kapitaallasten Op het programma Onderwijs is in 2020 ten opzichte van de begroting een nadeel gerealiseerd van € 34.000. In de jaarrekening wordt onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht.	-34.000	N	I

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingzorg en begeleiding De lagere uitgaven van maatschappelijke projecten op school zijn een gevolg van de corona maatregelen (schoolsluiting) en de afrekening van niet-bestede uren schoolmaatschappelijk werk in het schooljaar 2018-2019. Daarnaast is de definitieve bijdrage 2020 voor de Modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR)-Sociaal Domein Centraal Gelderland voor de module Leerplicht verlaagd, door toetreding van de gemeente Renkum tot de module en is een eenmalige bijdrage ontvangen (regionale educatie middelen) voor Taalhuiscoördinatie in de aanpak van laaggeletterdheid waardoor het gemeentelijk budget niet is ingezet.	32.000	V	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Natuur en milieueducatie (NME) De inkomsten uit projecten laten een fors voordeel zien. Dit komt door projecten op het gebied van zwerfafval die worden vergoed door de Stichting afvalfonds verpakkingen.	40.000	V	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingenvervoer De BVO DRAN laat voor het gehele doelgroepenvervoer, inclusief het vervoer in het kader van WMO, jeugdzorg en begeleiding (opgenomen onder programma 6) een voordeel zien van € 207.000. Dit komt geheel door minder vervoer dan in de 2e voortgangsrapportage werd geraamd, en is volledig veroorzaakt door corona. Voor het leerlingenvervoer is het voordeel op de bijdrage aan BVO DRAN € 59.000. Daarnaast is er nog een voordeel van € 11.000 doordat minder vergoedingen zijn verstrekt voor leerlingenvervoer in natura.	70.000	V	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken - onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Verwezen wordt naar de toelichting vermeld onder 'lasten'	44.000	V	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken - onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Eind september is de definitieve bijdrage van het rijk voor 2020, van de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid', vastgesteld. Hierdoor zijn zowel baten (voordeel) als de lasten (nadeel) € 44.000 hoger. Dit heeft geen gevolgen voor het (rekenings)resultaat 2020.	-44.000	N	I
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Peuteropvang In 2020 is er minder subsidie verstrekt. Dit is met name een gevolg van de corona maatregelen (gedeeltelijke sluiting van de kinderopvanglocaties). Op basis van de door het rijk beschikbaar gestelde middelen (via de algemene uitkering) als compensatie voor de coronaeffecten zijn alle kinderopvangorganisaties geïnformeerd over de mogelijkheid een extra subsidieaanvraag in te dienen. Alle ingediende aanvragen zijn vervolgens volledig gehonoreerd. Het beschikbaar gestelde budget is echter niet volledig nodig gebleken.	98.000	V	I
4. Onderwijs Diverse kleine verschillen.	32.000	V	I
5. Sport, cultuur en recreatie			
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Kunst en cultuur Vanwege de coronacrisis waren er in 2020 minder subsidiabele activiteiten en hebben we dus minder incidentele subsidies verstrekt.	31.000	V	I

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Culturele organisaties We hebben Kunstwerk! over 2020 een aanvullende subsidie verleend om de tekorten als gevolg van de coronacrisis te compenseren. Het volledige steunbedrag wordt gedekt uit ontvangen rijksmiddelen (via de algemene uitkering) voor ondersteuning van de culturele infrastructuur.	-65.000	N	I
5.4 Sport, Cultuur en recreatie - Musea De verkoop van het Liemers Museum is uitgesteld naar 2021. De verkoopopbrengst voor € 515.000 is hierdoor ook verschoven naar 2021. Per saldo, na verrekenen van het voordeel op de kapitaallasten in 2020, betekent dit een nadeel in het jaarrekening 2020 van € 307.000.	-515.000	N	I
5.7 Sport, cultuur en recreatie - Openbaar Groen Op de onderhoudsbestekken en materiaalkosten hebben we in 2020 een voordeel behaald. De relatie met de weersomstandigheden en de onderhoudsbestekken is hierbij van grote invloed. Hoewel er in de 2e voortgangsrapportage € 50.000 is bijgeraamd voor de inhuur van Scalabor is hier uiteindelijk nog een tekort van € 20.000 gerealiseerd. We komen in de 1e VGR 2021 met een voorstel voor een structurele aanpassing van de begroting hierop. Aan de sportvelden is onvoorzien onderhoud gepleegd. Dit levert een nadeel op van € 18.000. Per saldo is er een voordeel op de lasten gerealiseerd van € 44.000 op openbaar groen in 2020.	44.000	V	I
5.7. Sport, cultuur en recreatie - Opbrengsten We hanteren een uitsterfbeleid voor werkzaamheden aan het groen voor bedrijven. Dit jaar is dit verder afgenomen. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 9.000 op de baten in de begroting. Daarnaast is er vanwege Corona minder aan huuropbrengsten geïnd. Dit levert een nadeel van € 21.000 op. Samen resulteert dit in een nadeel op de baten voor € 30.000	-30.000	N	I
5.7 Sport, Cultuur en recreatie - Recreatie en toerisme Voor de uitvoering van het beleidsplan vrijetijdseconomie is € 100.000 beschikbaar gesteld voor drie jaar. In 2020 is voor de werkzaamheden hieraan € 5.000 uitgegeven. Het restant levert nu in de jaarrekening een voordeel. Bij de 1e voortgangsrapportage vragen wij het restatnt budget opnieuw aan.	95.000	V	I
5.7 Sport, Cultuur en recreatie - Toeristische infrastructuur De activiteiten voor toeristische infrastructuur worden voor het grootste gedeelte gedekt uit subsidies. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten wordt een voordeel gepresenteerd van € 340.000.	340.000	V	I
5.7 Sport, Cultuur en recreatie - Toeristische infrastructuur De activiteiten voor toeristische infrastructuur worden voor het grootste gedeelte gedekt uit subsidies. Per saldo zijn deze in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten wordt een nadeel gepresenteerd van € 340.000.	-340.000	N	I
5. Sport, cultuur en recreatie - Kapitaallasten Op het programma Sport, cultuur en recreatie is in 2020 ten opzichte van de begroting een voordeel gerealiseerd van € 243.000. De grootste post hierin zijn de kapitaallasten van € 208.000 behorend bij de uitgestelde verkoop van het Liemers Museum naar 2021. In de jaarrekening wordt onder resultaat een analyse van de rente en afschrijving opgenomen en toegelicht.	243.000	V	I

5. Sport, cultuur en recreatie Diverse kleine verschillen	72.000	V	I
6. Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden De via de meicirculaire ontvangen rijksbijdrage voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtigen in 2020 is ingezet voor o.a. taalmaatjes en begeleiding via Vluchtelingenwerk. Dit bedrag is in 2020 niet geheel aangewend waardoor er een voordeel is.	35.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kinderopvang Vanwege de coronacrisis hebben in 2020 minder inspecties plaatsgevonden.	35.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Armoede preventie Verwacht was dat een deel van de kosten voor de benodigde capaciteit ten behoeve van vroegsignalering schulden vanuit pilot schuldenvrij bekostigd zou worden uit de incidentele middelen die in 2020 beschikbaar zijn gesteld voor bestrijding van 'armoede en schulden'. Omdat het budget voor de pilot toereikend was is hierdoor een voordeel is ontstaan.	26.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - toezicht en kwaliteit zorgaanbieders Het bedrag dat is gereserveerd voor het verbeteren van de kwaliteit, toezicht en handhaving van zorgaanbieders is onbenut gebleven in 2020. Het toezicht is in 2020 wel verbeterd, met name ook door aanstelling van een contractmanager maar ook door verdere regionale samenwerking. Deze hebben echter niet tot kosten geleid op deze post. Daarmee is een voordeel ontstaan van € 35.000.	35.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - collectieve vervoersvoorzieningen De kosten voor het collectief vervoer laten een voordeel zien van € 92.000. Door corona zijn er duidelijk minder vervoersbewegingen geweest.	92.000	V	I
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - kosten preventie Voor 2020 zijn extra middelen geraamd voor met name praktijkondersteuning huisartsen (POH). De gewenste uitbreiding heeft nog niet volledig plaatsgevonden. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 103.000.	103.000	V	I
6.2 Wijkteams - cliënten ondersteuning Door een incidentele subsidieafrekening over 2019 is een voordeel ontstaan in 2020 omdat de subsidiënt een deel van de ontvangen subsidie terug heeft moeten betalen.	46.000	V	I
6.2 Wijkteams - uitvoeringskosten sociaal domein Er is een voordeel ontstaan bij de regionale middelen voor het transformatiefonds van € 26.000. De gemeente Arnhem beheert deze middelen en heeft de niet benutte gelden conform afspraak terugbetaald.	26.000	V	I
6.2 Wijkteams - uitvoeringskosten sociaal domein Op de uitvoeringskosten is een voordeel ontstaan van € 40.000. Dit komt met name doordat op dit taakveld € 120.000 is toegevoegd voor corona-effecten. Deze middelen zijn niet volledig uitgenut. Daarnaast heeft is op dit taakveld meer doorbelast aan loon- en inhuurkosten. Voor een analyse van deze doorbelasting wordt verwezen naar de analyse van loon- en inhuurkosten in deze jaarstukken.	40.000	V	I

6.3 Inkomensregelingen - Gemeentelijke belastingen, kwijtscheldingen De verwachte grote stijging van het aantal kwijtscheldingsverzoeken als gevolg van de coronacrisis is in 2020 uitgebleven. De reden daarvan is het pakket aan steunmaatregelen die de overheid heeft toegekend en als gevolg daarvan het uitblijven van extra faillissementen en werklozen. Bij het aanhouden van deze crisis wordt voor de komende jaren wel een stijging verwacht van het aantal bijstandsgerechtigden c.q. kwijtscheldingsverzoeken.	30.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid Het budget voor minimabeleid is in 2020 incidenteel bijgeraamd vanwege een verwacht tekort. Vanwege corona zijn er echter juist minder uitgaven gedaan dan verwacht. Dit gold o.a. voor bijzondere bijstand en de Gelrepas. Inwoners konden bijvoorbeeld tijdelijk niet meedoen aan sport en cultuur activiteiten vanwege corona. Naast dit voordeel zijn de kosten voor de dienstverleningsovereenkomst tussen gemeente en RSD, voor het onderdeel kinderopvang/SMI (sociaal medici indicatie), in 2020 gestegen vanwege de toename van complexiteit van deze aanvragen. Per saldo is binnen de budgetten voor de uitvoering van het minimabeleid sprake van vermeld voordeel.	125.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Uitkeringslasten/-baten Het voordelig saldo is ontstaan door lagere uitkeringslasten als gevolg van een lagere instroom en hogere uitstroom van het aantal uitkeringsgerechtigden dan aanvankelijk was geprognosticeerd bij de 2e voortgangsrapportage (VGR) 2020. In de raming van de 2e VGR 2020 is uitgegaan van een tekort op het BUIG-budget van 8,1%. Het werkelijke tekort is uitgekomen op 6,5%.	324.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) De Tozo is verlengd en hierdoor is de bijdrage van het rijk, ten opzichte van het bedrag vermeld in de 2e voortgangsrapportage 2020, verhoogd. Omdat het een specifieke uitkering betreft die verantwoord en afgerekend moet worden met het rijk is rekening gehouden met hogere lasten voor hetzelfde bedrag (zie toelichting vermeld onder 'Lasten').	719.000	V	I
6.3 Inkomensregelingen - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) Verwezen wordt naar de toelichting vermeld onder 'Baten'. Een het deel van de specifieke uitkering die gemeenten ontvangen voor de uitvoeringskosten is nog niet besteed (€ 217.000). Deze is nodig voor de uitvoeringskosten in de komende jaren. Bij de resultaatbestemming zal een voorstel worden gedaan om deze middelen te storten in een bestemmingsreserve.	-502.000	N	I
6.3 Inkomensregelingen - Schuldhulpverlening Het verwachtte corona-effect op schuldhulpverlening, namelijk een stijging in de aanvragen en dus meer benodigde capaciteit hiervoor, heeft zich in 2020 nog niet voor gedaan.	50.000	V	I
6.4 Begeleide Participatie - Sociale werkvoorziening Het voordeel is ontstaan door: - een hoger uitgevallen voordeel van de definitieve afrekening i.v.m. de liquidatie Presikhaaf Bedrijven; - een lager uitgevallen bijdrage aan de 'Modulaire gemeenschappelijke regeling-Sociaal Domein Centraal Gelderland' voor de module WgSW (a.g.v. lagere uitgevallen CAO en een hogere uitstroom (natuurlijk verloop) van het aantal SW-mensen.	101.000	V	I

6.5 Arbeidsparticipatie - Participatiebudget / Re-integratie Als gevolg van de coronacrisis en de hierbij behorende beperkende RIVM maatregelen heeft volledige inzet van dit budget niet kunnen plaatsvinden.	257.000	V	I
6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo - Eigen bijdragen Over 2020 zijn fors minder eigen bijdragen ontvangen. Dit komt door een wijziging in de eigen-bijdrage regeling (abonnementstarief). Ondanks een aanpassing van de raming blijken de inkomsten in werkelijkheid nog lager uit te vallen.	-100.000	N	I
6.6 Maatwerkvoorzieningen - Individuele vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen en rolstoelvoorzieningen Op de Wmo-maatwerkvoorziening is een nadeel ontstaan van € 175.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door meer en duurdere woonvoorzieningen (€ 134.000). Maar ook de kosten van scootmobielen laten een nadeel zien van afgerond € 41.000. De overige kosten, met name rolstoelen, laten geen grote afwijkingen zien.	-175.000	N	I
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, Wmo Hulp bij het Huishouden Voor hulp bij het huishouden, inclusief de PGB uitgaven, is een nadeel ontstaan van € 363.000. De aanzuigende werking door invoering van het abonnementstarief en de vergrijzing van de bevolking lijken de grootste oorzaken voor deze overschrijding.	-363.000	N	I
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, Wmo Begeleiding Op het onderdeel Wmo begeleiding, inclusief de PGB uitgaven, is een voordeel ontstaan van € 481.000. Deze wordt grotendeels veroorzaakt door een bijraming van € 280.000 in verband met te verwachten corona effecten. Uiteindelijk blijkt de zorgvraag lager te liggen dan verwacht. Corona heeft waarschijnlijk geleid tot lagere kosten in plaats van de verwachte stijging in 2020.	481.000	V	I
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-, jeugdzorg De werkelijke uitgaven met betrekking tot jeugdzorg laten een voordeel zien ten opzichte van de raming. Het voordeel bedraagt in 2020 € 1.147.000. In de raming is rekening gehouden met corona effecten in 2020 voor € 390.000. De corona gevolgen zijn in 2020 nog niet tot uiting te komen. Er lijkt sprake te zijn van een lagere zorgvraag in de tweede helft van 2020.	1.147.000	V	I
6.82 Geëscaleerde zorg - crisiszorg Voor de crisiszorg is rekening gehouden met € 40.000 aan corona effecten. Bij de jaarstukken blijkt dat er een voordeel is ontstaan van € 66.000. Het reguliere budget blijkt achteraf ook zonder corona bijstelling voldoende te zijn geweest. In hoeverre corona heeft geleid tot een lagere vraag is vrijwel niet vast te stellen.	66.000	V	I
6.82 Geëscaleerde zorg - jeugdreclassering In 2020 zijn de kosten voor jeugdreclassering € 31.000 lager dan waarmee rekening is gehouden.	31.000	V	I
6. Sociaal domein Diverse kleine verschillen.	40.000	V	I

7. Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid - Jeugdgezondheidszorg Als gevolg van de coronacrisis is het aantal activiteiten voor JOGG-project (jongeren op gezond gewicht) beperkt. Daarnaast is de bijdrage aan de VGGM lager voor het lokaal maatwerk, o.a. door lagere huisvestingslasten, kosten in verband met 'vindplaatsgericht werken' en ontvangen bedragen n.a.v. de afrekening subsidie over 2019. In 2020 zijn ook nog geen kosten gemaakt voor het project 'kansrijke start' (start in 2021) en zijn de kosten voor de pilot 'Nu niet zwanger' lager dan verwacht.	96.000	V	I
7.3. Afval - Afvalinzameling Naar aanleiding van de jaarstukken 2020 van de RDL heeft er een financiële afrekening over 2020 plaatsgevonden. Dit levert een nadeel op in de jaarrekening van de gemeente Zevenaar voor € 138.000. Tevens zijn er meer interne kosten doorbelast voor straatreiniging en belastingen. Dit heeft een negatief effect op afval van € 20.000. Ook is er een extra dotatie gedaan aan de voorziening oninbare debiteuren voor € 30.000. Alle effecten opgeteld resulteert dit in een nadeel van € 188.000 aan lasten. Dit komt ten laste van het jaarrekeningsaldo aangezien er geen reserve afval meer resteert.	-188.000	N	I
7.3 Afval - Afvalinzameling We hebben meer inzamelvergoedingen ontvangen dan van te voren verwacht. De oorzaak hiervan ligt in een gestegen papierprijs. Op PMD hebben we nog een extra vergoeding ontvangen over voorgaand jaar. Dit levert samen een voordeel op van € 64.000.	64.000	V	I
7.4. Milieubeheer - uitvoering en toezicht Een reeds als dubieus afgeboekte debiteur is alsnog tot betalen over gegaan. Samen met nog wat kleine verschillen resulteert dit in een voordeel van € 30.000.	30.000	V	I
7.4 Milieubeheer - Warmte en energietransitie De uitgaven voor warmte- en energietransitie, inclusief Wijk van de Toekomst, laten een voordeel zien ten opzichte van de begroting van € 192.000. Omdat deze kosten volledig worden gedekt uit reserve en aanvullende subsidie heeft dit geen invloed op het jaarrekening resultaat.	192.000	V	I
7.5 Begraafplaatsen en crematoria - begraafrechten Er is per saldo een nadeel van € 30.000 gerealiseerd op de begraafplaatsen. De grootste reden is een lagere opbrengst aan begraafrechten.	-30.000	N	I
0.10 Mutatie reserves - warmte- en energietransitie Omdat er voor warmte- en energietransitie, inclusief Wijk van de Toekomst, minder is uitgegeven, wordt er ook minder onttrokken aan de daarvoor beschikbare reserve. Per saldo levert dit een nadeel op van afgerond € 281.000.	-281.000	N	I
0.10 Mutatie reserves - afval In de begroting is rekening gehouden met een toevoeging aan de reserve afval. Door de resultaten op het taakveld afval heeft deze mutatie niet plaatsgevonden. Dit resulteert in een voordeel van afgerond € 312.000	312.000	V	I
7. Volksgezondheid en milieu Overige kleine verschillen.	35.000	V	I

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimtelijke ordening - omgevingswet -125.000 N I
Voor de invoering van de omgevingswet is € 125.000 meer uitgegeven dan geraamd. Dit resulteert in een nadeel op deze post. De kosten van de omgevingswet worden gedekt uit de reserve. Daarmee is het effect op de jaarrekening nihil.

8.1 Ruimtelijke ordening 180.000 V I
De uitgaven op het gebied van Ruimtelijke Ordening laten een voordeel zien van € 180.000. Hierin zit een voordeel van € 96.000 in verband met kosten voor het bestemmingsplan buitengebied. Dit voordeel wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve. Verder hebben we minder uitgegeven aan advieskosten en juridische bijstand. Een ander deel van het voordeel (€ 40.000) heeft betrekking op salaris- en inhuur. Deze worden integraal toegelicht in deze jaarstukken.

8.2 Grondexploitatie Zevenaar Oost Wonen 1.148.000 V I
Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een uitgangspuntennotitie die op 23 maart 2021 door ons is vastgesteld. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2020. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar Oost Wonen becijferd op negatief € 32.559.000, op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2021. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 1.973.000,- NCW.
In de 2e Voortgangsrapportage 2020 werd, als gevolg van de coronacrisis, nog rekening gehouden, met een verlies van € 670.000,-. Daarnaast is het raadsbesluit rond de uitbreiding van de grondexploitatie met De Holtkamp financieel verwerkt waarbij rekening is gehouden met een eenmalige vrijval van de verliesvoorziening van € 1.212.000,-. Ook werd een voordeel verwacht wegens lagere interne doorbelasting van salariskosten en rente van € 283.000,-.
Er is daardoor nu sprake van een effect op het rekeningresultaat van € 1.148.000,-. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De in de 2e VGR genoemde Corona Impact Analyse grondexploitaties voorspelde een vertraging in de gronduitgifte en afname van grondprijzen. Dit, omdat er rekening werd gehouden met een toename van de werkloosheid en een achterblijvende economie Naast lagere grondopbrengsten veroorzaakt dit ook extra rentelasten en plankosten. Op dit moment echter is deze vertraging niet merkbaar. De uitgifte van kavels is in 2020 voorspoedig verlopen en door toegenomen woningprijzen profiteerde de gemeente ook van hogere grondprijzen. Ook voor de nabije komst zijn er nog geen signalen dat de woningbouw zal stagneren, wat het gevolg is van de enorme vraag naar woningen.
In de uitgangspunten m.b.t. de gronduitgifte wordt vooralsnog geen rekening meer gehouden met de gevolgen van de coronacrisis. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 670.000.

2. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties Wonen bedragen € 901.000 voordelig, onder meer door een lagere rekenrente (1,57% in plaats van 1,93%) en verkorting van de looptijd van de grondexploitatie. Deze looptijd is verkort doordat er in 2020 aanzienlijk meer kavels zijn uitgegeven dan verwacht. Doordat de voorgeschreven discontovoet van 2% (ten behoeve van het contant maken van de resultaten) afwijkt van de gehanteerde rekenrente levert dit ook rente-effecten op.

3. Een snelle uitgifte van bouwkavels betekent echter dat toekomstige opbrengststijgingen niet meer worden gerealiseerd. Dat geldt andersom ook voor de geraamde kostenstijgingen; deze doen zich in mindere mate voor als de woongebieden versneld bouw- en woonrijp worden gemaakt.
Per saldo is er sprake van een nadelig inflatieverschil van € 283.000,-.

4. Doordat de woningprijzen in het afgelopen jaar opnieuw aanzienlijk zijn gestegen leverde dat voor de gemeente ook hogere grondprijzen op. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 501.000,-.

5. In deelgebied De Stede zijn tegenvallers ontstaan bij het bouw- en woonrijp maken. Het plaatsen van de damwanden ten behoeve van de woningen aan het water pakte aanmerlijk duurder uit. Dit gold ook voor de aanbesteding van het woonrijp maken van De Stede 2. Omdat deze nadeliger was dan de ramingen in de grex, hebben we de budgetten voor het woonrijp maken van de 3e fase ook moeten bijstellen. In de andere deelgebieden was sprake van (beperkte) voordelen. Per saldo was er sprake van een nadeel van € 330.000,-.

6. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit leverde een extra last op van € 219.000,-.

7. Het bovengenoemde verwachte voordeel op de interne doorbelastingen van salariskosten heeft zich niet voorgedaan waardoor een nadeel is ontstaan van € 100.000,-.

8. Het saldo van overige voor- en nadelen bedraagt € 8.000,- voordelig.

8.2 Grondexploitatie Middag Oost & Zwanenwaay 273.000 V I

Met betrekking tot deze grondexploitatie heeft eveneens een integrale doorrekening plaatsgevonden conform bovengenoemde werkwijze. Deze herziening is ook vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2020. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Middag Oost & Zwanenwaay becijferd op negatief € 4.499.000, op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2021. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 116.000,- NCW.
In de 2e Voortgangsrapportage 2020 werd, als gevolg van de coronacrisis, nog rekening gehouden, met een verlies van € 185.000,-. Ook werd een voordeel ingeboekt wegens lagere interne doorbelasting van salariskosten en rente van € 28.000,-.
Er is daardoor nu sprake van een effect op het rekeningresultaat van € 273.000,-. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De in de 2e VGR genoemde Corona Impact Analyse grondexploitaties voorspelde een vertraging in de gronduitgifte en afname van grondprijzen. Dit, omdat er rekening werd gehouden met een toename van de werkloosheid en een achterblijvende economie Naast lagere grondopbrengsten veroorzaakt dit ook extra rentelasten en plankosten. Op dit moment echter is deze vertraging niet merkbaar. De ontwikkeling van de Middag Oost is in 2020 voorspoedig verlopen en door toegenomen woningprijzen profiteerde de gemeente ook van hogere grondprijzen. Ook voor de nabije komst zijn er nog geen signalen dat de woningbouw zal stagneren, wat het gevolg is van de enorme vraag naar woningen.
In de uitgangspunten m.b.t. de gronduitgifte wordt vooralsnog geen rekening meer gehouden met de gevolgen van de coronacrisis. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 185.000.

2. De rente-effecten op deze grondexploitatie bedragen € 132.000 voordelig, onder meer door een lagere rekenrente (1,57% in plaats van 1,93%), hogere opbrengsten en verkorting van de looptijd van de deelgrondexploitatie Middag Oost. Deze looptijd is verkort doordat er in 2020 aanzienlijk meer kavels zijn uitgegeven dan verwacht. Doordat de voorgeschreven discontovoet van 2% (ten behoeve van het contant maken van de resultaten) afwijkt van de gehanteerde rekenrente levert dit ook rente-effecten op.

3. Het saldo van toekomstige kosten- minus opbrengststijgingen bedraagt € 26.000,- negatief.

4. Doordat de woningprijzen in het afgelopen jaar opnieuw aanzienlijk zijn gestegen leverde dat voor de gemeente ook hogere grondprijzen op. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 62.000,-.

5. Als gevolg van geconstateerde bodemvervuiling diende een deel van de grond te worden gesaneerd. Dit heeft in totaal € 49.000,- extra gekost waarmee geen rekening was gehouden.

6. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit leverde een extra last op van € 31.000,-.

8.3 Wonen en bouwen - Dorpsplein Lobith Voor het Dorpsplein Lobith zijn uitgaven geraamd in 2020. Deze worden gedekt uit een subsidie. In 2020 zijn geringe uitgaven gemaakt. Hierdoor ontstaat een voordeel ten opzichte van de begroting van € 463.000. Het totale effect is nihil omdat ook de subsidie-inkomst lager is dan geraamd.	463.000	V	I
8.3 Wonen en bouwen - Dorpsplein Lobith Voor het Dorpsplein Lobith zijn subsidie-inkomsten geraamd. Deze worden ingezet voor het Dorsplein Lobith. De uitgaven zijn gering geweest in 2020. Hierdoor hoeven we de subsidie ook maar voor een klein deel in te zetten. Hierdoor ontstaat een nadeel ten opzichte van de begroting van € 463.000. Het totale effect op het resultaat is nihil,	-463.000	N	I
8.3 Wonen en bouwen - omgevingsvergunningen en toezicht De doorbelaste salaris- en inhuurkosten zijn afgerond € 102.000 hoger dan geraamd. Voor een analyse op deze kosten verwijzen wij naar de integrale toelichting in deze jaarstukken.	-102.000	V	I
8.3 Wonen en bouwen - Welstand In 2020 zijn meer welstandsadviezen afgegeven. Dit levert een voordeel op van € 51.000. Bij de lasten heeft dit geresulteerd in een nadeel van € 25.000.	51.000	V	I
8.3 Wonen en bouwen - Welstand In 2020 zijn meer welstandsadviezen afgegeven. Dit heeft geresulteerd in hogere uitgaven op dit gebied van € 26.000. Deze worden gecompenseerd door hogere inkomsten.	-26.000	N	I
0.10 Mutatie reserves In 2020 is een raming opgenomen van € 155.000 voor woonrijp maken Vierkenshof. Omdat er in 2020 geen kosten voor zijn gemaakt hoeft er ook geen mutatie in de reserve plaats te vinden. In dit geval resulteert dit in een voordeel. Per saldo is deze mutatie budgettair neutraal.	155.000	V	I
0.10 Mutatie reserves In 2020 is een raming opgenomen van € 104.000 voor bestemmingsplannen buitengebied en € 155.000 voor woonrijp maken Vierkenshof. Alleen voor de het bestemmingsplan buitengebied zijn afgerond € 11.000 aan kosten gemaakt. Voor het restant zijn geen kosten gemaakt, waardoor er ook geen onttrekking aan de reserve plaats vindt. Dit resulteert in een nadeel van afgerond € 251.000. Op de overeenkomstige uitgavenposten zijn dit voordelen. Per saldo budgettair neutraal.	-251.000	N	I
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing Saldo niet toegelichte verschillen.	-42.000	V	I

ANALYSE PERSONEELSLASTEN

Personeelslasten (bedragen x € 1.000)	begroot	realisatie	saldo
inhuur derden	5.181	5.476	-295
inhuur derden wegens ziekte	540	520	20
salarissen, incl. vergoeding voor personeel	18.361	17.758	603
voormalig personeel	221	390	-169
Totaal	**24.303**	**24.144**	**159**

Het saldo van personeelslasten en inhuur derden van de ambtelijke organisatie over 2020 komt in totaal uit op € 159.000 voordelig. De ruimte binnen de salarisbudgetten voor niet ingevulde vacatures is grotendeels ingezet voor inhuur derden.
De lasten voor inhuur derden wegens ziekte komen iets lager uit dan in de bijgestelde begroting was becijferd. Over 2020 was het ziekteverzuim 4,48 %, een daling ten opzichte van 2019 (6,07%).
Op de post van voormalig personeel is een nadeel zichtbaar van € 169.000. Dit houdt verband met lasten van 2 medewerkers waarvan we in 2020 afscheid hebben genomen. Vanuit goed werkgeverschap is een vaststellingsovereenkomst afgesloten. In combinatie met een inzetbaarheidscontract voor de betreffende medewerkers bij een extern bureau waar de medewerkers in dienst zijn getreden. Dit bureau zal samen met de medewerkers de verantwoordelijkheid nemen voor het vinden naar een nieuwe passende werkkring. Hiervoor is een voorziening gevormd. De kosten van hun mobiliteitsdienstverbanden passen niet volledig binnen de budgetten voor voormalig personeel. Het nadeel ten laste van boekjaar 2020 komt uit op € 169.000.

ANALYSE RENTE EN AFSCHRIJVING

Werkelijke rente
De werkelijke rente is de rente die we betalen voor de aangetrokken vaste geldleningen aan financiële instellingen waar we deze leningen hebben afgenomen.

Rente aan de grondexploitatie
Over de boekwaarde van de complexen wordt elk jaar rente berekend en bijgeschreven op de boekwaarde. Volgens de voorschriften is het verplicht om rente over de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie (BIE) te berekenen en toe te rekenen (mede in relatie met de vennootschapsbelasting). Het percentage voor de gemeente is maximaal het gewogen gemiddelde van de rente die de gemeente werkelijk betaald over het vreemde vermogen zijn, waarbij de verhouding van de totalen van het vreemde en totale vermogen moet worden betrokken. Voor 2020 is dit percentage 1,57. In totaal is in 2020 € 895.000 aan rente toegerekend aan de grondexploitaties.

Afschrijvingen
Afschrijven is het boekhoudkundig verwerken van de waardevermindering van uitgaven, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt, genaamd investeringen of kapitaalgoederen. Het afschrijvingsbedrag vormt een kostenpost op de taakvelden van de exploitatie. De afschrijvingskosten worden bepaald door de aanschafwaarde te delen door de technische of economische levensduur. In onze gemeente wordt volgens de lineaire methode (vast bedrag per jaar) afgeschreven. Uitzonderingen hierop zijn activa waarover afspraken met derden zijn gemaakt waaronder Gemeenschappelijke Regelingen.
De vertraging of versnelling van voorgenomen investeringen leidt tot onvermijdelijke afwijkingen in de afschrijvingen. Voor de verschillen in de investeringsbedragen verwijzen wij u naar het kredietoverzicht dat als bijlage in deze jaarrekening is opgenomen.
Niet alle afwijkingen van de afschrijvingen leiden tot een resultaat door een relatie met een reserve of verhaal via een rijkssubsidie. Hieronder is aangegeven welke afwijkingen een effect hebben op het rekeningsaldo.

De afwijkingen groter dan € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Afschrijvingen		-4.970	-4.349	621

1. Afwijkingen van de ramingen voor afschrijvingen per programma **zonder** effecten op het rekeningsaldo na winstbestemming.
In 2020 zijn er geen afwijkingen groter dan € 50.000 zonder effect. Per saldo geven de afschrijvingslasten voor de riolering een voordeel van afgerond € 43.000. Dit nadeel wordt meegenomen in de berekening van de mutatie inzake de reserve riolering. Per saldo geven de afschrijvingslasten, waar mutaties aan de betreffende reserves kapitaallasten staan, een nadeel van afgerond € 8.000 die wegvalt tegen een hogere onttrekking uit genoemde reserves.

2. Afwijkingen per programma van kapitaallasten **met** effecten op het rekeningsaldo na winstbestemming:

Programma	Omschrijving investering	bedrag (x € 1.000)
0	Investeringen Turmac Cultuurfabriek	233
5	Liemers Museum	*208
	Afwijkingen kleiner dan € 50.000	180
	Totaal afwijkingen met budgettaire gevolgen	**621**

* Het betreft de eenmalige afschrijving van de resterende boekwaarde van Kerkstraat 16 in Zevenaar in verband met de verkoop van het pand. Deze verkoop is in 2020 niet doorgegaan. Tegenover dit voordeel staat een nadeel door geen gerealiseerde opbrengst op programma 5 onderdeel Musea van € 515.000.

Rente
Onder het programma 0 bestuur en ondersteuning is een apart taakveld Treasury opgenomen. Onder dit taakveld behoren de volgende activiteiten van de treasury-functie:

- rente van financiering en beleggingen en dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven;
- schenkingen en legaten.

Volgens de Notitie rente 2017 mogen alleen de werkelijk betaalde rentelasten, na saldering met de werkelijke baten en de verplichte door te belasten rentelasten aan de grondexploitaties via een berekend omslagpercentage over de boekwaarde per 1-1 worden doorbelast.
Door het gunstige verloop van de grondexploitaties, waardoor minder rente kan worden toegerekend over de boekwaarde, is een situatie ontstaan dat het renteresultaat wordt doorberekend aan de taakvelden.
Bij de 2e Voortgangsrapportage resteerde een rentelast van afgerond € 71.000 en een berekende renteomslagpercentage van 0,07 met een resterende nadelige rentelast op taakveld Treasury van € 134.000.
Het werkelijke resterende rentebedrag bedraagt in deze jaarstukken afgerond € 233.000 en is een omslagpercentage van 0,24 over de boekwaarden doorbelast aan de taakvelden. Het verschil is ontstaan door het dubbel meenemen in de 2e VGR van de rentebaten van € 124.000. Daarnaast was bij het opstellen van de 2e VGR de naheffingsrente niet bekend van de naheffingsaanslagen van de Belastingdienst over de jaren 2015 tot en met 2020 door de correctie van de BTW-verwerking op de gescheiden inzameling van huishoudelijk afval. Het werkelijke resterende nadeel op het taakveld Treasury bleek door afrondingen € 25.000.
Voor deze analyse nemen we alleen de rentecomponenten van het taakveld Treasury mee waarbij we aansluiting hebben gezocht bij het verplichte renteschema in de paragraaf Financiering.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		2.762	2.383	2.411
b. Externe rentebaten	-/-	129	124	119
Totaal door te rekenen externe rente		2.633	2.259	2.292
c. rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	1.075	895	895
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	1.543	1.159	1139
	-/-	2.618	2.054	2.034
d. Saldo door te rekenen rente		15	205	258
d1 Rente over eigen vermogen		-	-	-
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		15	205	258
e. De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-	71	233
Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1		0,0%	0,07%	0,24%
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		**-15**	**-134**	**-25**

Een voordeel van € 109.000 ten opzichte van de raming na wijziging.

Voor toerekening van rente aan de grondexploitatie worden de voorschriften opgenomen in de notitie grondexploitaties 2016 gehanteerd.

Op basis hiervan moet de voorziening contant worden gemaakt tegen 2%.

ANALYSE RESERVES

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Mutaties reserves Progr. 0	-640	-1.051	-1.043	8
Mutaties reserves Progr. 2	60	444	474	30
Mutaties reserves Progr. 3	6	23	6	-17
Mutaties reserves Progr. 4	86	94	70	-24
Mutaties reserves Progr. 5	121	119	112	-7
Mutaties reserves Progr. 6	34	159	159	
Mutaties reserves Progr. 7	125	55	86	31
Mutaties reserves Progr. 8		108	12	-96
Resultaat 2020	**-209**	**-49**	**-124**	**-75**

De verschillen groter dan € 20.000 worden per programma hieronder weergegeven.

Pr.	Omschrijving	verschil
0	Verschillen onder € 20.000	8
2	Verschillen onder € 20.000	30
3	Verschillen onder € 20.000	-17
4	Vervallen van de reserve verhuizing peuterspeelzaal	-24
5	Verschillen onder € 20.000	-7
7	Per saldo was een mutatie geraamd van € 52.000 voor toevoeging aan de reserve Afval. Na berekening van de dotatie blijkt door de afrekening met de Reinigingsdienst De Liemers geen toevoeging aan de reserve. Daarnaast kleine verschillen	31
8	De reserve actualisatie bestemmingsplan buitengebied geeft genoemd verschil ivm lagere aanwending	-96
	Resultaat reserves 2020	**-75**

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten				
0. Bestuur en ondersteuning	91.849	91.436	91.988	552
1. Veiligheid	68	41	65	24
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	47	597	277	-321
3. Economie	16.977	5.334	14.265	8.931
4. Onderwijs	802	1.000	1.079	79
5. Sport, cultuur en recreatie	1.508	2.296	1.662	-635
6. Sociaal domein	11.271	17.667	18.269	602
7. Volksgezondheid en milieu	8.920	9.536	9.382	-154
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.978	13.301	14.469	1.167
Totaal baten	**135.420**	**141.209**	**151.456**	**10.247**
Lasten				
0.Bestuur en ondersteuning	27.704	23.354	22.761	593
1.Veiligheid	3.134	3.351	3.299	52
2.Verkeer, vervoer en waterstaat	4.944	5.974	5.713	261
3.Economie	17.227	7.052	11.285	-4.233
4.Onderwijs	5.536	5.300	5.118	183
5.Sport, cultuur en recreatie	8.558	9.687	9.170	518
6.Sociaal domein	55.883	66.371	64.305	2.066
7.Volksgezondheid en milieu	10.467	11.139	10.786	353
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.583	13.518	13.329	189
Totaal lasten	**139.034**	**145.746**	**145.764**	**-18**
Saldo voor bestemming				
0. Bestuur en ondersteuning	64.146	68.082	69.228	1.145
1. Veiligheid	-3.066	-3.309	-3.234	76
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.896	-5.377	-5.437	-60
3. Economie	-250	-1.719	2.980	4.699
4. Onderwijs	-4.734	-4.300	-4.039	262
5. Sport, cultuur en recreatie	-7.050	-7.391	-7.508	-117
6. Sociaal domein	-44.612	-48.704	-46.035	2.669
7. Volksgezondheid en milieu	-1.547	-1.602	-1.403	199
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.605	-217	1.140	1.357
Totaal saldo voor bestemming	**-3.614**	**-4.537**	**5.692**	**10.229**

Mutaties reserves	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning	-640	-1.051	-1.043	8
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	60	444	474	30
3. Economie	6	23	6	-17
4. Onderwijs	86	94	70	-24
5. Sport, cultuur en recreatie	121	119	112	-7
6. Sociaal domein	34	159	159	0
7. Volksgezondheid en milieu	125	55	86	31
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	0	108	12	-96
Totaal mutaties reserves	**-209**	**-49**	**-124**	**-75**
Saldo na bestemming	**-3.823**	**-4.586**	**5.568**	**10.154**

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	0	29	29	0
0.10	Mutaties reserves	1.186	4.579	4.587	8
0.2	Burgerzaken	820	430	417	-12
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	5.256	1.170	1.552	382
0.4	Overhead	1.981	2.111	1.589	-522
0.5	Treasury	698	658	652	-6
0.61	OZB woningen	6.804	6.981	6.995	14
0.62	OZB niet-woningen	3.977	4.214	4.200	-14
0.63	Parkeerbelasting	1.267	1.092	1.056	-36
0.64	Belastingen overig	2.745	2.837	2.830	-7
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	68.286	71.775	72.292	517
0.8	Overige baten en lasten	16	140	377	237
Totaal programma 0.		**93.035**	**96.015**	**96.575**	**560**
1. Veiligheid					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	14	14	19	5
1.2	Openbare orde en veiligheid	54	28	46	19
Totaal programma 1.		**68**	**41**	**65**	**24**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	60	579	611	31
2.1	Verkeer en vervoer	47	597	269	-328
2.2	Parkeren	0	0	8	8
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0
Totaal programma 2.		**108**	**1.177**	**887**	**-289**
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	6	23	6	-17
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	16.405	5.034	14.014	8.979
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	45	45	25	-19
3.4	Economische promotie	528	255	226	-29
Totaal programma 3.		**16.983**	**5.357**	**14.271**	**8.915**
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	86	94	70	-24
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
4.2	Onderwijshuisvesting	1	1	0	-1
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	801	999	1.079	80
Totaal programma 4.		**888**	**1.094**	**1.149**	**55**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	121	196	189	-7
5.1	Sportbeleid en activering	0	49	49	0
5.2	Sportaccommodaties	531	999	1.003	5
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	357	168	153	-15
5.4	Musea	559	549	23	-526
5.5	Cultureel erfgoed	15	15	35	20
5.6	Media	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	45	517	398	-119
Totaal programma 5.		**1.628**	**2.492**	**1.850**	**-642**
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	184	395	395	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	182	98	122	25
6.2	Wijkteams	26	36	50	14
6.3	Inkomensregelingen	10.729	17.198	17.901	702
6.4	Begeleide participatie	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	335	335	194	-141
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	1	1
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	1	1
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
Totaal programma 6.		**11.455**	**18.062**	**18.664**	**602**
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	177	374	93	-282
7.1	Volksgezondheid	0	86	43	-43
7.2	Riolering	4.596	4.596	4.597	0
7.3	Afval	4.173	4.256	4.363	107
7.4	Milieubeheer	6	453	255	-197
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	145	145	124	-21
Totaal programma 7.		**9.097**	**9.910**	**9.475**	**-435**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	0	262	12	-251

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
8.1	Ruimtelijke ordening	23	68	72	4
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.181	11.185	12.759	1.574
8.3	Wonen en bouwen	775	2.048	1.638	-410
Totaal programma 8.		**3.978**	**13.563**	**14.480**	**917**
Totaal baten		137.240	147.712	157.418	9.706

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	2.036	2.022	2.252	-231
0.10	Mutaties reserves	1.826	5.630	5.630	0
0.2	Burgerzaken	809	636	621	14
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	4.329	2.127	1.989	137
0.4	Overhead	17.512	15.465	14.184	1.282
0.5	Treasury	787	997	878	119
0.61	OZB woningen	367	717	816	-99
0.62	OZB niet-woningen	5	20	54	-34
0.63	Parkeerbelasting	2	0	2	-2
0.64	Belastingen overig	164	206	196	10
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	18	829	-811
0.8	Overige baten en lasten	1.693	1.147	940	206
Totaal programma 0.		**29.530**	**28.984**	**28.390**	**593**
1. Veiligheid					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.600	2.684	2.612	72
1.2	Openbare orde en veiligheid	534	667	687	-20
Totaal programma 1.		**3.134**	**3.351**	**3.299**	**52**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	0	136	136	-1
2.1	Verkeer en vervoer	3.949	4.875	4.613	263
2.2	Parkeren	981	1.084	1.086	-2
2.5	Openbaar vervoer	15	15	15	0
Totaal programma 2.		**4.944**	**6.110**	**5.850**	**260**
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	460	396	387	9

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	16.405	6.249	10.495	-4.246
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	118	137	131	6
3.4	Economische promotie	244	270	272	-1
Totaal programma 3.		**17.227**	**7.052**	**11.285**	**-4.233**
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	9	11	11	0
4.2	Onderwijshuisvesting	3.065	2.645	2.648	-3
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.463	2.645	2.460	185
Totaal programma 4.		**5.536**	**5.300**	**5.118**	**183**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	0	77	77	0
5.1	Sportbeleid en activering	523	630	592	38
5.2	Sportaccommodaties	2.474	2.603	2.576	27
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.281	1.325	1.371	-46
5.4	Musea	479	493	278	214
5.5	Cultureel erfgoed	102	133	137	-3
5.6	Media	587	595	594	1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.112	3.908	3.622	286
Totaal programma 5.		**8.558**	**9.764**	**9.246**	**518**
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	150	236	236	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.530	4.203	3.860	343
6.2	Wijkteams	2.063	3.451	3.203	248
6.3	Inkomensregelingen	15.282	22.961	23.039	-78
6.4	Begeleide participatie	5.491	5.443	5.342	101
6.5	Arbeidsparticipatie	3.077	3.311	3.049	262
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.203	1.213	1.397	-184
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	9.147	9.771	9.653	117
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	13.729	14.324	13.176	1.148
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	39	183	181	2
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.322	1.511	1.403	108
Totaal programma 6.		**56.033**	**66.607**	**64.541**	**2.066**
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	52	319	7	312
7.1	Volksgezondheid	1.562	1.672	1.521	151

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
7.2	Riolering	3.731	3.711	3.705	7
7.3	Afval	3.646	3.713	3.946	-233
7.4	Milieubeheer	1.350	1.849	1.412	437
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	178	193	202	-9
Totaal programma 7.		**10.519**	**11.458**	**10.792**	**665**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	0	155	0	155
8.1	Ruimtelijke ordening	1.137	1.047	1.007	41
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.151	10.489	10.674	-186
8.3	Wonen en bouwen	1.295	1.982	1.648	334
Totaal programma 8.		**5.583**	**13.673**	**13.329**	**344**
Totaal lasten		**141.063**	**152.297**	**151.850**	**448**

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	-2.036	-1.993	-2.224	-231
0.10	Mutaties reserves	-640	-1.051	-1.043	8
0.2	Burgerzaken	11	-206	-204	2
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	926	-957	-438	519
0.4	Overhead	-15.531	-13.354	-12.595	759
0.5	Treasury	-89	-339	-226	113
0.61	OZB woningen	6.437	6.264	6.180	-84
0.62	OZB niet-woningen	3.972	4.194	4.146	-48
0.63	Parkeerbelasting	1.265	1.092	1.054	-38
0.64	Belastingen overig	2.580	2.631	2.634	3
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	68.286	71.757	71.463	-294
0.8	Overige baten en lasten	-1.677	-1.007	-563	444
Totaal programma 0.		**63.505**	**67.032**	**68.185**	**1.153**
1. Veiligheid					
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.586	-2.670	-2.593	77
1.2	Openbare orde en veiligheid	-480	-639	-641	-1
Totaal programma 1.		**-3.066**	**-3.309**	**-3.234**	**76**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
0.10	Mutaties reserves	60	444	474	30

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
2.1	Verkeer en vervoer	-3.901	-4.278	-4.344	-66
2.2	Parkeren	-981	-1.084	-1.078	6
2.5	Openbaar vervoer	-15	-15	-15	0
Totaal programma 2.		**-4.836**	**-4.933**	**-4.962**	**-29**
3. Economie					
0.10	Mutaties reserves	6	23	6	-17
3.1	Economische ontwikkeling	-460	-396	-387	9
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-1.215	3.519	4.734
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-74	-93	-106	-14
3.4	Economische promotie	284	-15	-46	-30
Totaal programma 3.		**-244**	**-1.696**	**2.986**	**4.682**
4. Onderwijs					
0.10	Mutaties reserves	86	94	70	-24
4.1	Openbaar basisonderwijs	-9	-11	-11	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-3.064	-2.644	-2.648	-3
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.661	-1.646	-1.381	265
Totaal programma 4.		**-4.648**	**-4.206**	**-3.969**	**238**
5. Sport, cultuur en recreatie					
0.10	Mutaties reserves	121	119	112	-7
5.1	Sportbeleid en activering	-523	-581	-543	38
5.2	Sportaccommodaties	-1.942	-1.605	-1.572	32
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-924	-1.157	-1.218	-61
5.4	Musea	80	56	-255	-311
5.5	Cultureel erfgoed	-87	-118	-102	16
5.6	Media	-587	-595	-594	1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.067	-3.390	-3.224	167
Totaal programma 5.		**-6.930**	**-7.272**	**-7.396**	**-125**
6. Sociaal domein					
0.10	Mutaties reserves	34	159	159	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-4.349	-4.106	-3.738	368
6.2	Wijkteams	-2.037	-3.415	-3.153	262
6.3	Inkomensregelingen	-4.553	-5.763	-5.139	624
6.4	Begeleide participatie	-5.491	-5.443	-5.342	101
6.5	Arbeidsparticipatie	-3.077	-3.311	-3.049	262
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-868	-878	-1.204	-326
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-9.147	-9.771	-9.652	118

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)		Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-13.729	-14.324	-13.175	1.149
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-39	-183	-181	2
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-1.322	-1.511	-1.403	108
Totaal programma 6.		**-44.578**	**-48.545**	**-45.876**	**2.669**
7. Volksgezondheid en milieu					
0.10	Mutaties reserves	125	55	86	31
7.1	Volksgezondheid	-1.562	-1.586	-1.478	108
7.2	Riolering	865	885	892	7
7.3	Afval	526	543	417	-126
7.4	Milieubeheer	-1.344	-1.396	-1.156	239
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-33	-48	-78	-30
Totaal programma 7.		**-1.423**	**-1.547**	**-1.317**	**230**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
0.10	Mutaties reserves	0	108	12	-96
8.1	Ruimtelijke ordening	-1.114	-980	-935	45
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	30	696	2.085	1.388
8.3	Wonen en bouwen	-520	66	-10	-76
Totaal programma 8.		**-1.605**	**-109**	**1.151**	**1.261**
Totaal saldo		-3.823	-4.586	5.568	10.154

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Onder algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald en dus vrij zijn om te besteden. Voor onze gemeente zijn dat de volgende dekkingsmiddelen:
- Algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie.

Onder dividend dat onder het taakveld Treasury wordt opgenomen is het totaalbedrag van de dividendgelden van Alliander, het waterbedrijf Vitens en de Bank voor Nederlandse gemeenten te zien.

Het saldo van de financieringsfunctie betreft alle betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant en de ontvangen baten over de uitzettingen. Deze posten vallen eveneens onder het taakveld Treasury.

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Algemene uitkering	71.463	71.757	-294
Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	4.146	4.194	-48
Belasting op eigendom woningen	6.899	6.943	-44
Hondenbelasting	320	353	-33
Precario - kabels en leidingen	2.293	2.291	2
Precariobelasting op terrassen	10	8	2
Totaal algemene dekkingsmiddelen	85.131	85.546	**-415**

Algemene dekkingsmiddelen dividend	Rekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Treasury	528	528	

Algemene dekkingsmiddelen saldo van de financieringsfunctie	Rekening 2020	Begroting 2020	Verschil
Treasury	-754	-867	113

VENNOOTSCHAPSBELASTING

In Nederland zijn overheidsondernemingen in principe belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Activiteiten of clusters van activiteiten zijn te kwalificeren als Vpb-plichtig als sprake is van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, van deelname aan het economisch verkeer en van een winstoogmerk of van structurele overschotten.
Uit een inventarisatie van de activiteiten binnen de reguliere exploitatie blijken in onze gemeente geen Vpb-plichtige (clusters van) activiteiten aanwezig te zijn. Ook de activiteiten op het gebied van de grondexploitatie zijn niet Vpb-plichtig. Aan de voorwaarde van winstoogmerk of structurele overschotten wordt namelijk niet voldaan.
De gemeente Zevenaar is dus niet belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting. Er is dan ook geen bedrag hiervoor in de jaarstukken opgenomen.

ONVOORZIEN

Op taakveld 0.8 Overige baten en lasten van programma 0 Bestuur en ondersteuning is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen voor het opvangen van in de loop van het begrotingsjaar noodzakelijke nieuwe uitgaven of de onvermijdelijke verhoging van bestaande posten. Voor 2020 is een raming van € 25.000 beschikbaar.
Het verloop van de post onvoorzien in deze jaarrekening is als volgt:

Raming in de primitieve begroting 2020	25
Geen mutaties in de loop van 2020	-
Totaal op 31-12-2020	**25**

OVERHEAD

Om meer inzicht te geven wordt een apart overzicht opgenomen met de totale kosten van overhead. De term overhead wordt gedefinieerd als "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Het betreft in hoofdzaak ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product en de loonkosten in geval van sturende taken die worden vervuld door hiërarchisch leidinggevenden.

Bedragen x € 1.000

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie
Totaal overhead	-13.354	-13.354	-12.595

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Om te bepalen of er in de begroting en meerjarenraming sprake is van structureel evenwicht dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de begroting en meerjarenraming bevat. In artikel 19, onderdeel c, van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is daarom geregeld dat de toelichting op het overzicht van baten en lasten ten minste een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma bevat. Hierbij worden de belangrijkste posten per programma afzonderlijk gespecificeerd. De overige, minder belangrijke posten, kunnen als een totaalbedrag per programma opgenomen worden. In de financiële verordening artikel 212 van de Gemeentewet kan opgenomen worden vanaf welke omvang incidentele baten en lasten zichtbaar gemaakt worden in het overzicht incidentele lasten en baten en bij het tonen van het structureel begrotingssaldo. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief. Met het opnemen van alleen een (verplicht) cijfermatig overzicht van incidentele baten en lasten ontstaat nog niet automatisch het inzicht of er sprake is van een structureel begrotings- of jaarrekeningsaldo. Door het betrekken van de eindcijfers uit het overzicht van incidentele baten en lasten bij het begrotingssaldo met de cijfers uit het overzicht van de (totale) lasten en baten wordt inzicht gegeven in het begrotingssaldo.
De incidentele lasten en baten zijn toegelicht op de programma's. De toelichtingen van de afwijkingen op de reserves zijn vermeld bij de analyse van de reserves onder resultaat.

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Programma 0. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Verkoop vastgoed.	In het kader van de bezuinigingen hebben wij het pand aan de Hengelder 26 en 26a verkocht.	180	275
Bommenregeling.	Van het Rijk is een 'suppletie-uitkering Bommenregeling ontvangen'. Deze ter dekking van de gemaakte kosten voor explosievenonderzoek en opruiming.	829	829
Suppletie BTW Compensatiefonds.	In 2020 heeft een afrekening m.b.t. het BTW Compensatiefonds (BCF) plaatsgevonden over voorgaande jaren.	16	95

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	1950	1649
Lasten			
Bommenregeling.	Voor explosievenonderzoek en opruiming zijn kosten gemaakt. Hiervoor is van het Rijk een vergoeding ontvangen in de algemene uitkering.	829	829
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	438	363
Totaal programma 0		**1.708**	**1.656**
Programma 1. Veiligheid			
Baten			
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	26	26
Lasten			
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	45	50
Totaal programma 1		**-19**	**-24**
Programma 3. Economie			
Baten			
Bedrijventerrein	Door de positieve ontwikkelingen met betrekking tot de bedrijventerreinen kan de verliesvoorziening met ruim € 3.500.000 worden verlaagd.	-1.215	3.518
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	223	223
Lasten			
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	1.304	0
Totaal programma 3		**-2.296**	**3.741**
Programma 4. Onderwijs			
Lasten			
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	8	-164
Totaal programma 4		**-8**	**164**
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
Baten			
Toeristische infrastructuur.	Voor de investeringen op het gebied van toeristische infrastructuur zijn subsidies ontvangen en ingezet.	340	340
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	68	68
Lasten			
Toeristische infrastructuur.	Op het gebied van toeristische infrastructuur (klompenpaden, cultuurhistorie, etc.) is in 2020 flink geïnvesteerd. Deze investeringen worden volledig gefinancierd uit subsidies.	340	340

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	222	275
Totaal programma 5		**-154**	**-207**
Programma 6.Sociaal domein			
Baten			
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	6.099	4.157
Lasten			
Corona	Meer- of minder ontvangsten in verband met corona.	7.547	4.602
Totaal programma 6		**-1.448**	**-445**
Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid			
Lasten			
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	35	35
Totaal programma 7		**-35**	**-35**
Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Baten			
Project invoeren omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet in 2020. Deze worden gedekt uit de algemene reserve.	600	316
Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	Door de positieve ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitaties kan de verliesvoorziening met bijna € 2.100.000 worden verlaagd.	668	2.085
Lasten			
Project invoeren omgevingswet	De kosten voor invoering van de omgevingswet worden gedekt uit de algemene reserve.	600	316
Corona	Meer- of minder uitgaven in verband met corona.	855	0
Totaal programma 8		**-187**	**2.085**
Totaal saldo incidentele baten minus incidentele lasten		**-2.439**	**6.935**

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Bij de begrotingsrechtmatigheid wordt nagegaan of de lasten zijn gerealiseerd binnen de door de raad geautoriseerde programma's. Een overschrijding kan als onrechtmatig worden beoordeeld. In veel gevallen is echter sprake van uitgaven die binnen het door de raad vastgestelde beleid zijn gebleven.

In dit hoofdstuk worden de begrotingsafwijkingen gepresenteerd en voorzien van een oorzaak. De oorzaak kan worden onderverdeeld in zeven categorieën die worden gepresenteerd in onderstaande tabel. De kolom 'R' staat voor Rechtmatig (telt niet mee in het oordeel van de accountant) en 'O' voor onrechtmatig (telt mee in het oordeel van de accountant).

	Categorie begrotingsafwijking:	R	O
1	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen bestaand beleid en waarvoor geen voorstel tot begrotingsaanpassing is ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2	Budgetoverschrijdingen die passen binnen bestaand beleid, maar waarbij ondubbelzinnig is vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3	Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4	Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5	Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
6	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	

EXPLOITATIE LASTEN Programma omschrijving	Begroting	Realisatie	Begrotings afwijking
0. Bestuur en ondersteuning	23.354	22.761	593
1. Veiligheid	3.351	3.299	52
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.974	5.713	261
3. Economie	7.052	11.285	-4.233
4. Onderwijs	5.300	5.118	183
5. Sport, cultuur en recreatie	9.687	9.170	518
6. Sociaal domein	66.371	64.305	2.066
7. Volksgezondheid en milieu	11.139	10.786	353
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	13.518	13.329	189
Totaal exploitatielasten	**145.746**	**145.764**	**-18**

Op programma 3 is sprake van een overschrijding van de geraamde lasten.

3. Economie
Binnen programma 3 is een forse overschrijding gepresenteerd. Deze wordt veroorzaakt door hogere uitgaven binnen de verschillende grondexploitaties. De lasten worden meer dan gecompenseerd door extra baten en een verlaging van de risicovoorziening.

Toelichting
De hogere kosten worden gecompenseerd door hogere opbrengsten (categorie 3) in de bouwgronden.

TOEVOEGINGEN AAN RESERVES Programma omschrijving	Begroting	Realisatie	Begrotings afwijking
0. Bestuur en ondersteuning	5.630	5.630	0
1. Veiligheid	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	136	136	-1
3. Economie	0	0	0
4. Onderwijs	0	0	0
5. Sport, cultuur en recreatie	77	77	0
6. Sociaal domein	236	236	0
7. Volksgezondheid en milieu	319	7	312
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	155	0	155
Totaal toevoegingen aan reserves	**6.552**	**6.086**	**466**

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)

Topfunctionarissen in de (semi)publieke sector mogen niet meer verdienen dan een minister welk bedrag voor 2020 € 201.000 bedraagt. Dit is wettelijk vastgelegd en wordt de Wet normering van topinkomens genoemd (WNT). Hieronder het overzicht over 2020.

Naam	J.M. Tromp	B.J. Jansen	E.M. Geldorp
Beloning	€ 9.682	€ 100.135	0
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	0
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	€ 1.694	€ 16.506	0
Totaal bezoldiging 2020	€ 11.376	€ 116.641	0
Bezoldigingsmaxiumum 2020 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.	€ 16.750	€ 184.250	0
Functie of functies	Secretaris	Secretaris	Griffier
Dienstbetrekking	Ja	Ja	n.v.t.
Duur en einde functievervulling in 2020	1-1 t/m 31-1-2020	1-2 t/m 31-12-2020	n.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijd-factor in fte)	1,0 fte	1,0 fte	n.v.t.
In het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Naam en functie of functies die tijdens het dienstverband zijn bekleed	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Jaar waarin het dienstverband is geëindigd	2020	n.v.t.	n.v.t.
Motivering van de verantwoordelijke in de jaarrekening, de overschrijding van de maximale bezoldiging of het totaal van de uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
De openbaarmakingsverplichting is op grond van, artikel 4.1 lid 2 WNT, ook van toepassing op topfunctionarissen die op andere grond dan een arbeidsovereenkomst of aanstelling werkzaam zijn (externe inhuur) ongeacht de duur van de werkzaamheden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Overzicht van 2019			
Duur en omvang van het dienstverband in 2019	1-1 t/m 31-12 1,0 fte	n.v.t.	1-1 t/m 31-08 1,0 fte
Beloning	€ 113.079	n.v.t.	€ 57.645
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	€ 68	n.v.t.	€ 118
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.535	n.v.t.	€ 9.689
Totaal bezoldiging 2019	€ 132.682	€ 0	€ 67.452
Bezoldigingsmaxiumum 2019 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.	€ 194.000	€ 0	€ 194.000

Leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking

Naam	W. van der Vlies (inhuur)	W. van der Vlies (inhuur)
Kalenderjaar	2020	2019
Functiegegevens	Griffier	Griffier
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1-1 t/m 30-08-2020	23-9 t/m 31-12-2019
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	8	4
Omvang van het dienstverband in uren per kalender	913	412
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 193	€ 187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 175.400	€ 103.600
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 253.253	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	ja, nl € 95,00	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 86.735	€ 44.222
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 130.957	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	
Bezoldiging	€ 130.957	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.

Naam	W. van der Vlies
Functiegegevens	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-9-202 tm 31-12-2020
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,33
Dienstbetrekking	nee
Omvang van het dienstverband in uren per kalender	466
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 44.270
Beloningen betaalbaar op termijn	-
subtotaal	€ 44.270
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 67.000
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-
Bezoldiging	€ 44.270
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

BALANS EN DE TOELICHTING

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING VAN DE BATEN EN LASTEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Grondslagen baten en lasten

In de programmarekening worden de baten en de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten als lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Het vereiste van toerekenen houdt in dat de gevolgen van transacties en andere gebeurtenissen in de administratie worden geboekt en in de jaarrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen of waarop zij betrekking hebben (en niet wanneer geldmiddelen worden ontvangen of betaald).
Als baten en lasten worden niet aangemerkt de neutrale uitgaven en inkomsten, zoals BTW, ingehouden en af te dragen loonbelasting.
Uitzondering op de toepassing van het stelsel van baten en lasten vormen de ontvangen dividenden. Deze worden conform de richtlijnen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) toegerekend aan het jaar waarin ze ontvangen worden (kasstelsel).
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden voor de jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Grondslagen voor waardering balansposten

In de financiële verordening gemeente Zevenaar 2018, artikel 9, is opgenomen dat het beleid inzake activeren en afschrijven nader zal worden beschreven in de nota activerings- en afschrijvingsbeleid. Deze nota is voor de nadere uitwerking van het beleid van deze aspecten.

Voor deze nota en de geactualiseerde afschrijvingstabel verwijzen wij naar de Nota activerings- en afschrijvingsbeleid gemeente Zevenaar 2019.

Waardering

Waarderingsgrondslagen balansposten

Bij de waarderingsgrondslagen gaat het om de waardebepaling van activa en de regels die daarvoor gelden. Het gaat hierbij om de waardering van balansposten (bezittingen), en om een reëel beeld te krijgen van de vermogenspositie van de gemeente. Het BBV geeft strikte regels voor de waardering van activa. Hiermee wordt voorkomen dat financiële resultaten kunnen worden beïnvloed en anderzijds wordt bereikt dat financiële gegevens in de loop der tijd vergelijkbaar blijven.

De hoofdregel voor waardering van activa is opgenomen in artikel 63 van de BBV: activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In Zevenaar worden activa gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs exclusief toegerekende uren gemeentelijk apparaat en overige indirecte kosten (overhead). Rente wordt niet geactiveerd.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

In de loop der tijd kan de waarde van een actief zijn veranderd ten opzichte van de boekwaarde ervan op de balans. Herwaardering van activa (naar een hogere waarde) is niet toegestaan, omdat winst pas bij realisatie mag worden genomen. Afwaardering van activa wordt in de meeste gevallen eveneens niet toegestaan, waardering geschiedt immers tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Onder bepaalde voorwaarden zijn bijzondere waardeverminderingen wel toegestaan of verplicht. Het betreft hier bijvoorbeeld waardeverminderingen als gevolg van wijzigingen in de levensduur als gevolg van schade of milieuvervuiling, wijziging van de bestemming en functie van het vastgoed. Een duurzame waardevermindering moet wel worden verwerkt in de balans door een extra afschrijving. De afwaardering vindt plaats onafhankelijk van het resultaat. Daarnaast is bepaald dat een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buiten gebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde. Bij vervanging van een niet afgeschreven investering, wordt de restant boekwaarde afgeboekt op het moment van vervanging.

Desinvestering activa

Op het moment dat een desinvestering plaatsvindt (bv. verkoop bedrijfsauto of sluiting kantoor), wordt de boekwinst of het boekverlies in het resultaat van het betreffende jaar verwerkt en niet verrekend met de verkrijgingsprijs van een nieuw actief. Het verrekenen is niet toegestaan op grond van het BBV.

Componentenbenadering

Investeringen in de openbare ruimte worden vaak gelijktijdig uitgevoerd (wegenonderhoud, inrichting groen, vervanging riool, aanleg openbare verlichting, aanleg parkeerplaatsen). Zowel de aanvraag voor het investeringsbudget als de uitbesteding gebeurt veelal in één krediet. Vooraf wordt de verdeelsleutel vastgelegd inzake de kosten. De werkelijke uitgaven worden met dezelfde verdeelsleutel verantwoord. In geval van substantieel meerwerk is extra budget nodig. Bij de aanvraag voor extra budget wordt aangegeven naar welke component(en) het meerwerk wordt toegerekend. Het BBV kent geen voorschriften voor Componentenbenadering.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANSPOSTEN

Algemeen

Vanaf 1 januari 2019 zijn de activa op basis van de nieuwe nota activerings -en afschrijvingsbeleid 2019 verwerkt. Het uitgangspunt is dat alle activa lineair worden afgeschreven.

VASTE ACTIVA

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) onderscheidt de volgende soorten vaste activa:

1. Immateriële vaste activa;
2. Materiële vaste activa;
3. Financiële vaste activa.

Immateriële activa

De immateriële vaste activa worden onderverdeeld in:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- bijdragen aan vaste activa in eigendom van derden.

De gemeente heeft besloten, de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio van geldleningen niet te activeren.
De kosten van onderzoek en ontwikkeling te verbinden aan een bepaald actief worden geactiveerd als zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. De afschrijvingstermijn is dan maximaal 5 jaar Activering is niet dwingend voorgeschreven. De kosten kunnen eventueel volledig ten laste van de rekening van baten en lasten van het desbetreffende jaar worden gebracht.
De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als:

- er sprake is van een investering door een derde;
- de investering bij draagt aan de publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals overeengekomen is;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, als de derde in gebrek blijft of onze gemeente recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

De immateriële en materiële activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals opgenomen in de nota activerings -en afschrijvingsbeleid. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Een saldo voor agio of disagio wordt lineair in 5 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn stoffelijk van aard. Een uitzondering hierop is software. Op grond van de 'notitie software' van de commissie BBV valt dit ook onder de materiële vaste activa.
Investeringsbijdragen van derden met een direct aantoonbare relatie en geen specifieke terugbetalingsverplichting worden in mindering gebracht op de uitgaven voor de betreffende investering.
Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.
Bij materiële vaste activa is het onderscheid van belang tussen activa met een economisch nut en activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Een ***investering met economisch nut***:

- is verhandelbaar;
- kan bijdragen aan het genereren van middelen;
- *moet geactiveerd* worden (m.u.v. kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde).

Op investeringen met economisch nut wordt afgeschreven volgens afschrijvingstermijnen opgenomen in de Nota activerings- en afschrijvingsbeleid gemeente Zevenaar 2019.

In erfpacht uitgegeven percelen behoren tot de investeringen met een economisch nut en zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).

Een ***investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut***:
Met het oog op een betere vergelijkbaarheid van de kosten, is in de nieuwe BBV de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen met ingang van 2017 gelijk getrokken. Dit betekent dat alle investeringen met een maatschappelijk nut, evenals de investeringen met een economisch nut, worden geactiveerd en over de verwachte levensduur worden afgeschreven.
Een investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:

- vervult een publieke taak;
- genereert geen middelen;
- moet met ingang van 2017 geactiveerd worden.

In onze gemeente vindt de afschrijving op de materiële vaste activa plaats in het jaar na gereed melding. Concreet betekent dit dat wordt gestart met afschrijven op het moment dat sprake is van een boekwaarde per 1 januari van een jaar.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. De onder financiële vaste activa opgenomen leningen zijn onder te verdelen in verstrekte leningen aan woningbouwcoöperaties en overige verstrekte leningen. De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de aflossingen. De aflossingen van de leningen vinden plaats op basis van annuïteiten of op lineaire basis.
Tevens worden onder de financiële vaste activa verantwoord de bijdragen aan activa in eigendom van derden, zoals bijdragen in restauratiekosten, bijdragen achterpad verlichting, bijdragen in investeringen van sportverenigingen e.d. De voorwaarden die ervoor gelden om te mogen activeren zijn opgenomen in artikel 61 van het BBV. Belangrijk is dat de bijdrage teruggevorderd moet kunnen worden als de derde in gebreke blijft.

Vlottende activa

Op grond van de notitie Grondexploitaties is sprake van grondexploitaties als de gemeente, zoals de onze, een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen, Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).
De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.
Daarnaast is met ingang van 2016 de rentetoerekening aan de BIE beperkt. Er mag door onze gemeente maximaal een rentetoerekening plaats vinden van rente die de gemeente betaald over het vreemde vermogen (d.w.z. het gewogen gemiddelde percentage van de bestaande leningenportefeuille naar de verhouding vreemd/totaal vermogen) omdat geen sprake is van projectfinanciering. Dit rentepercentage voor 2020 is gebaseerd op de balansbedragen in de jaarrekening 2019 en is 1,57.

Vorderingen

Vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen algemene reserves en bestemmingsreserves evenals het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijk is in te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies (artikel 44 – BBV). Een uitzondering is de pensioenvoorziening. De pensioenvoorziening betreft de in eigen beheer opgebouwde verplichting voor (gewezen) wethouders. De pensioenvoorziening is berekend volgens de actuariële methode.
Voor de actuariële berekeningen zijn de volgende grondslagen gehanteerd:
Berekeningsdatum : 31 december 2020
Rekenrente : 0,082%
Sterftetafel : GBM/GBV 2013/2018 met leeftijdsterugstelling.
Voor gepensioneerden en niet-gepensioneerden zijn dezelfde grondslagen gehanteerd. In de berekeningen zijn de niet ingegane pensioenen herrekend naar de AOW-leeftijd (aan de hand van de huidige uitruilfactoren), zoals vermeld op de site van de SVB.
Voor een nadere toelichting per voorziening verwijzen wij naar het overzicht van voorzieningen die na de toelichting op de balans is opgenomen.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn begrepen schulden met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer.
De schulden worden opgenomen tegen de nominale waarde verminderd met aflossingen.
Onder de langlopende schulden worden tevens opgenomen de door derden bij de gemeente belegde gelden.

Vlottende passiva

De posten opgenomen onder vlottende passiva worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Buiten de balans opgenomen Borg- en Garantstellingen

De door de gemeente gewaarborgde geldleningen zijn voor het totaal waarvoor de gemeente garant staat per einde boekjaar opgenomen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen die na de toelichting op de balans is opgenomen.

Balans per 31-12-2020 activa

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000 Ultimo 2020	Ultimo 2019
1	**Vaste activa**		
1.1	**Immateriële vaste activa:**		
1.1.1	Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
1.1.2	Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	372	115
1.1.3	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	172	190
1.2	**Materiële vaste activa:**		
1.2.1	Investeringen met economisch nut	118.527	118.208
1.2.2	Investeringen met maatschappelijk nut	9.521	7.771
1.2.3	Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven	25.283	25.035
1.3	**Financiële vaste activa:**		
1.3.1	Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	35	35
1.3.2	Leningen aan woningbouwcorporaties	37	72
1.3.3	Leningen aan deelnemingen	155	310
1.3.4	Overige langlopende geldleningen	9.491	9.925
1.3.5	Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	0	0
	Totaal vaste activa	**163.593**	**161.661**
3	Vlottende activa		
3.1	**Voorraden:**		
3.1.1	Grond- en hulpstoffen	0	0
3.1.2	Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	20.208	21.706
3.1.3	Gereed product en handelsgoederen	910	0
3.2	**Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:**		
3.2.1	Vorderingen op openbare lichamen	10.673	10.819
3.2.2	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	772	583
3.2.3	Schatkistbankieren	443	0
3.2.4	Overige vorderingen	3.839	4.951
3.3	**Liquide middelen:**		
3.3.1	Kas-, bank- en girosaldi	1.415	0
3.4	**Overlopende activa**		
	Voorschotten overheidslichamen	1.727	2.182
	Overige nog te ontvangen bedragen	4.560	7.911
	Totaal vlottende activa	**44.547**	**48.152**
	TOTAAL ACTIVA	**208.140**	**209.813**

Balans per 31-12-2020 passiva

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000 Ultimo 2020	Ultimo 2019
2	**Vaste passiva**		
2.1	**Eigen vermogen:**		
2.1.1	Algemene Reserve	35.223	36.541
2.1.2	Bestemmingsreserves	12.703	10.596
2.1.3	Resultaat	5.568	667
2.2	**Voorzieningen**	8.448	7.385
2.3	**Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer:**		
2.3.1	Onderhandse leningen	120.300	116.862
2.3.2	Door derden belegde gelden	252	646
2.3.3	Waarborgsommen	110	0
	Totaal vaste passiva	**182.604**	**172.697**
4	Vlottende passiva		
4.1	**Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar**		
4.1.1	Bank- en girosaldi	0	2.797
4.1.2	Overige schulden	4.863	5.619
4.1.3	kasgeldlening	0	10.500
4.2	**Overlopende passiva**		
	Vooruit ontvangen bedragen van overige overheid	13.346	7.848
	Overige overlopende passiva	7.327	10.352
	Totaal vlottende passiva	**25.536**	**37.116**
	TOTAAL PASSIVA	**208.140**	**209.813**

TOELICHTING BALANS

Een balans bestaat zowel uit bezittingen, de activa, als uit het vermogen, de passiva. Anders gezegd de balans geeft aan waarin is geïnvesteerd en hoe deze investeringen zijn gefinancierd.
Financiering heeft betrekking op de wijze waarop op de geld- en kapitaalmarkt, of via onderhandse leningen, in de behoefte aan geld en kapitaal wordt voorzien.
Dekking heeft betrekking op de middelen die worden gevonden om de lasten in de begroting op te vangen.
Zowel de activa als de passiva worden onderverdeeld. De indeling van de balans is gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
In de hierna volgende toelichting op de balans worden de balansmutaties in beeld gebracht. De meest in het oog springende verschillen worden in dit onderdeel samengevat.
In de toelichting bij de investeringen worden alleen bedragen boven de € 50.000 opgenomen.

(Bedragen x € 1.000)
Door het afronden per € 1.000 kunnen verschillen voorkomen.

VASTE ACTIVA

De vaste activa kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Immateriële vaste activa;
- Materiële vaste activa;
- Financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

1.1.2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

Boekwaarde per 1 januari 2020	115
Corr. van grond- en waterbouwkundige werken (activa 1272)	9
BIJ: Investeringen gedurende het jaar	414
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	74
AF: Bijdragen van derden	92
Boekwaarde per 31 december 2020	**372**

De vermeerdering van de kosten van onderzoek- en ontwikkelkosten zijn:
Voorbereiding aanleg 2e viaduct 7Poort;
Coördinatie en regie infrastructurele projecten

1.1.3. Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Boekwaarde per 1 januari 2020	190
BIJ: Nieuwe bijdragen gedurende het jaar	--
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	18
Boekwaarde per 31 december 2020	**172**

Deze subsidiebijdragen in activa van derden etc. zijn opgenomen in de Staat van activa en bestaan uit o.a. mechanisatie trekkenwand, tegelpad, Jongerencentrum, aanleg tennisbanen en huisvesting peuterspeelzaal.

Materiële vaste activa

1.2.1 Investeringen met economisch nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon-ruimten	Bedrijfsge-bouwen	Grond-weg- en water-bouw-kundige werken	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal NIEUW 2020
Aanschafwaarde	31.343	161	89.408	18.625	3.068	9.482	4.636	156.723
Cumulatieve afschrijving	489	126	26.399	5.664	1.281	2.598	1.957	38.514
Boekwaarde 1-1-2020	**30.854**	**35**	**63.009**	**12.961**	**1.787**	**6.884**	**2.679**	**118.209**
Investeringen 2020	188	0	3.047	0	606	632	1081	5.554
Naar voorraad handelgoederen	368	35	502	0	0	6		911
Gronden naar GREX/Holtkamp	325	0	0	0	0	0	0	325
Desinvesteringen	380	0	0	0	0	0	0	380
Afschrijvingen	0	0	1.950	372	336	329	235	3.222
Bijdragen van derden	0	0	0	19	0	218	162	399
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2020	29.969	0	63.604	12.570	2.057	6.963	3.363	118.526

ALGEMEEN

In de volgende activa met economisch nut zitten de volgende bedragen in de boekwaarden waarvan de gemeente juridisch eigenaar is:

Soort activa	**Boekwaarde**
Bedrijfsgebouwen (activa 616, 738 en 739)	1.144
Machines, apparaten en installaties (activa 695)	110
Overige materiële vaste activa (activa 557, 702, 696 en 1183)	419
Totaal boekwaarde per 31 december 2020	**1.673**

Het betreffen de boekwaarden van investeringen in de per 1 januari 2016 door de gemeente Zevenaar in het beheer en onderhoud gegeven gemeentelijke sportlocaties aan ATARO BV. Het betreft een voor 100% verzelfstandigd gemeentelijk bedrijf. Ataro is een acroniem van advies, toezicht, aanleg, renovatie en onderhoud.

Eigendom bedrijfsgebouwen

Wanneer de gemeente wel het economisch eigendom, maar niet het juridisch eigendom van een materieel vast actief heeft, moet het materieel vast actief op de balans van de gemeente worden opgenomen en wordt in de toelichting de eigendomssituatie toegelicht.
Uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat het eigendom van het schoolgebouw ligt bij het schoolbestuur. Dit eigendom wordt als zodanig vastgelegd in het kadaster via een notariële akte. In het spraakgebruik wordt bij de schoolgebouwen onderscheid gemaakt tussen het juridisch eigendom (schoolbestuur) en het economisch eigendom (claimrecht). De schoolgebouwen in onze gemeente staan onder de bedrijfsgebouwen met economisch nut op de balans.

Gronden en terreinen

Op grond van artikel 35 van de BBV wordt aangegeven welke gronden/terreinen in erfpacht zijn uitgegeven. De volgende gronden zijn in erfpacht uitgegeven. De toename in 2020 betreft de gronden op 7Poort voor bedrijfsverplaatsing.

voor grond op 7Poort (activa 645)	109
voor grond in Babberich op het adres Dorpstraat 46 (activa 141)	14
voor grond op 7Poort (activa 1286)	20.347
voor grond op 7Poort (activa 1324)	188
Totaal in erfpacht uitgegeven gronden op 31-12-2020	**20.658**

Verkoop of buitengebruikstelling van vast actief naar balanspost Voorraad Handelsgoederen

Volgens de BBV voorschriften moet wanneer een actief daadwerkelijk wordt bestemd voor verkoop, de resterende boekwaarden van deze activa worden overgeboekt naar deze balanspost te weten "Voorraden Handelsgoederen" zie onder balanspost 3.1 Voorraden.
De boekwaarden van de te verkopen panden zijn overgeheveld van de balansposten Gronden en terreinen, woonruimten en bedrijfsgebouwen naar deze balanspost voorraden.

Bedrijfsgebouwen

De toename van de boekwaarde in 2020 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Brede School Locatie Platanenlaan	2.500
Hal 12 bouwkosten	377
Uitbreiding/aanp. G. Gezellestraat (Sterrenschool)	155

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

In 2020 zijn er geen investeringen groter dan € 50.000 gedaan.

Vervoermiddelen

De toename van de boekwaarde in 2020 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

WMO hulpmiddelen	515
Bedrijfsvoertuig IVECO	61

Machines, apparaten en installaties

De toename van de boekwaarde in 2020 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Hal 12 installaties en inrichting	1.037

Overige materiële vaste activa

De toename van de boekwaarde in 2020 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Vervanging hardware werkplekken	87
Uitbreiding Onderwijs Leer Pakket en 1e inr. Meubilair BSS De Bem	62
Renovatie atletiekbaan	770

1.2.2. Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Bedrijfsge-bouwen	Grond- weg- en water-bouw-kundige werken	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	0	0	19.671	1.130	528	21.329
Cumulatieve afschrijving	0	0	12.029	1.130	399	13.558
Boekwaarde 1-1-2020	**0**	**0**	**7.642**	**0**	**129**	**7.771**
Investeringen 2020	0	0	8.339	43	0	8.382
Corr naar activa onderzoek en ontwikkeling 1.1.2.	0	0	-9	0	0	-9
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	259	0	8	267
Bijdragen van derden	0	0	6.356	0	0	6.356
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2020	0	0	9.357	43	121	9.521

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in 2020 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Omschrijving investeringen	Bedrag	wel/geen toename boekwaarde
Snelfietsroute F12	*72	geen
Reconstructie Halve Maan	880	wel
Herinrichting parkeerplaatsen sportvelden Hengelder	258	wel
Landeweerdijk - fietsoversteek rotonde	85	wel
Totaal van investeringen voor de vervanging van masten OV	274	wel
Totaal van investeringen voor de vervanging van armaturen OV	350	wel
Uitvoering reconstructie Arnhemseweg	*521	geen
Uitvoering reconstructie weg Hengelder	*3.900	geen
Uitvoering entree Hengelder uhv gebiedsvisie	*1.552	geen
Fietsverbinding Duitse grens - Tolkamer	*105	geen
Herinrichting Babberichseweg	*206	geen

Voor de investeringen met een * zijn bijdragen van derden en of subsidies ontvangen.

Machines, apparaten en installaties

In 2020 zijn er geen investeringen groter dan € 50.000 gedaan.

Overige materiële vaste activa

In 2020 zijn er geen investeringen groter dan € 50.000 gedaan.

1.2.3. Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon-ruimten	Bedrijfsge-bouwen	Grond- weg- en water-bouw-kundige werken	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	14	0	18	32.964	0	38	1.080	34.114
Cumulatieve afschrijving	0	0	9	8.717	0	23	330	9.079
Boekwaarde 1-1-2020	**14**	**0**	**9**	**24.247**	**0**	**15**	**750**	**25.035**
Investeringen 2020	0	0	0	1.035	0	0	20	1.055
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	1	696	0	2	71	770
Bijdragen van derden	0	0	0	37	0	0	0	37
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2020	14	0	8	24.549	0	13	699	25.283

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in 2020 wordt veroorzaakt door de volgende grote investering:

Revitalisering Giesbeek	1.026

Overige materiele vaste activa

In 2020 zijn er geen investeringen groter dan € 50.000 gedaan.

Financiële vaste activa

1.3 Financiële vaste activa

1.3.1. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari 2020	35
BIJ: Kapitaalverstrekking gedurende het jaar	-
AF: Aflossingen gedurende het jaar	-
Boekwaarde per 31 december 2020	**35**

Het betreft deelnemingen in de vorm van aandelen. De gemeente is houder van aandelen van:

Vitens	34.717	aandelen
Bank voor Nederlandse Gemeenten	12.934	aandelen
Alliander	616.132	aandelen

1.3.2. Leningen aan woningbouwcorporaties

Boekwaarde per 1 januari 2020	72
BIJ: Verstrekte leningen gedurende het jaar	-
AF: Aflossingen gedurende het jaar	35
Boekwaarde per 31 december 2020	**37**

Het betreft een verstrekte vaste geldlening aan Stichting Plavei (voorheen Laris Wonen en Diensten)

1.3.3. Leningen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari 2020	310
BIJ: Verstrekte leningen gedurende het jaar	-
AF: Aflossingen gedurende het jaar	155
Boekwaarde per 31 december 2020	**155**

Het betreft een achtergestelde geldlening aan Vitens van 2.327.300 die in 15 jaar zal worden afgelost. De daling in 2020 met € 155.154 wordt veroorzaakt door de aflossing van Vitens.

1.3.4. Overige langlopende geldleningen

De overige langlopende leningen bestaan uit:

a. Hypothecaire geldleningen personeel	7.524
b. Verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.	289
c. Leningen via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Nederland (SVN):	
1. Leningen verzakte woningen	99
2. Verstrekte startersleningen	243
3. Verstrekte duurzaamheidsleningen	604
4. Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	640
d. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank	93
Boekwaarde per 31 december 2020	**9.492**

a. Toelichting hypothecaire geldleningen personeel

Vanaf 1 januari 2009 is het wettelijk niet meer toegestaan om als gemeente nog (nieuwe) hypotheken te verstrekken aan het personeel. De aflossing in 2020 was in totaal € 839.833

Boekwaarde per 1 januari 2020	8.364
AF: Aflossingen gedurende het jaar	840
Boekwaarde per 31 december 2020	**7.524**

b. Toelichting verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.

Het betreft verstrekte geldleningen aan sportverenigingen, buurthuizen en voor woonwagens.

Boekwaarde per 1 januari 2020	318
AF: Aflossingen gedurende het jaar	29
Boekwaarde per 31 december 2020	**289**

c1. Verstrekte leningen via SVN voor verzakte woningen

Via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) zijn leningen verstrekt aan particulieren voor de verbetering van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de stedelijke vernieuwing in brede zin. In 2020 is een lening afgelost. Er resteren 2 leningen.

Boekwaarde per 1 januari 2020	104
AF: Aflossingen gedurende het jaar	5
Boekwaarde per 31 december 2020	**99**

c2. Verstrekte startersleningen via SVN

Tot 1 februari 2017 was het mogelijk voor de kopers in de nieuwbouwwijk Groot Holthuizen een starterslening aan te vragen. Het SVN was belast met de uitvoering. In totaal kon de starterslening maximaal € 22.500 bedragen. De eerste drie jaren zijn de leningen aflossingsvrij.
In 2016 is de laatste starterslening verstrekt. In totaal zijn er 15 leningen verstrekt.
Deze verordening is in 2017 ingetrokken. In 2020 zijn 2 leningen afgelost. Er resteren nog 6 leningen.

In juli is de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020 vastgesteld en op 16 juli 2020 in werking getreden. Hiervoor is een revolverend fonds van in totaal € 1 miljoen beschikbaar aan het SVN .
Het maximale bedrag voor de Starterslening Zevenaar is vastgesteld op € 40.000, - met als voorwaarde dat de hoogte van de Starterslening Zevenaar maximaal 20% bedraagt van de totale koop(/aanneem)som van de maximale Nationale Hypotheek Garantie grens (NHG-grens), inclusief eventuele verbeter en/of meerwerkkosten. Een hoger maximum zou kunnen resulteren in een schuldenlast die tot hoge risico's voor de betreffende koper(s) zou leiden. Het minimumbedrag is op € 2.500, - vastgesteld uit efficiency overwegingen .
In 2020 zijn in totaal 5 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 169.100.

Boekwaarde per 1 januari 2020 (oude leningen)	97
AF: Aflossingen gedurende het jaar (oude leningen)	23
Boekwaarde per 31 december 2020 (oude 6 leningen)	**74**
Boekwaarde per 1 januari 2020 (nieuwe leningen)	**--**
Verstrekte leningen nieuwe verordening	169
AF : Aflossingen gedurende het jaar	--
Boekwaarde per 31 december 2020	**169**
Totaal boekwaarden startersleningen per 31-12-2020	**243**

c3. Verstrekte duurzaamheidsleningen via SVN

Bij raadsbesluit op 25 januari 2017 is de verordening Duurzaamheidslening Zevenaar vastgesteld. De duurzaamheidslening is een stimulans om een financiële impuls te geven aan de energiebesparing in de bestaande woningvoorraad en daarmee ook de kwaliteit van de bestaande voorraad te verhogen.
De duurzaamheidslening wordt ingezet voor de particuliere woningvoorraad met een bouwjaar van ouder dan 1980 en een WOZ-waarde van minder dan € 200.000.
In juni 2019 is deze verordening ingetrokken en hiervoor de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland in plaats gekomen.

In 2020 resteren 103 duurzaamheidsleningen met het volgende verloop :

Boekwaarde per 1 januari 2020	733
AF: Aflossingen gedurende het jaar	129
Boekwaarde per 31 december 2020	**604**

c4 Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland via SVN

In juni 2019 is de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland vastgesteld. Hiervoor is een revolverend fonds van in totaal € 1.520.000 beschikbaar. (In een revolverend fonds komt het uitgeleende geld weer terug zodat het opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen. Dit is een beproefde manier van duurzaam financieren.)

In 2020 zijn in totaal 129 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 463.118.

Boekwaarde per 1 januari 2020	225
BIJ: Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	463
AF: Aflossingen gedurende het jaar	48
Boekwaarde per 31 december 2020	**640**

d. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank

Op grond van de dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland resteren er op 31-12-2020 in totaal 83 sociale verstrekte leningen met een restantbedrag van € 92.685.

Boekwaarde per 1 januari 2020	82
BIJ: Verstrekte duurzaamheidsleningen	61
AF: Aflossingen gedurende het jaar	50
Boekwaarde per 31 december 2020	**93**

Vlottende activa

De vlottende activa kent voor onze gemeente de volgende indeling:

- Voorraden;
- Uitzettingen met de looptijd korter dan 1 jaar;
- Liquide middelen;
- Overlopende activa.

3.1 Voorraden

Volgens artikel 38 van de BBV worden op de balans onder de voorwaarden afzonderlijk opgenomen:
a. grond- en hulpstoffen;
b .onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
c. gereed product en handelsgoederen;
d. vooruitbetalingen.

b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Op grond van de notitie Grondexploitaties is sprake van grondexploitaties als de gemeente een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen, Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).
De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.
Met ingang van 2016 is de rentetoerekening aan de BIE beperkt. Er mag door onze gemeente maximaal een rentetoerekening plaats vinden van rente die de gemeente betaald over het vreemde vermogen (d.w.z. het gewogen gemiddelde percentage van de bestaande leningenportefeuille naar de verhouding vreemd/totaal vermogen) omdat geen sprake is van projectfinanciering. Zoals in de 2e Voortgangsrapportage 2020 is aangegeven is dit percentage 1,57.

Algemene toelichting over methodiek marktwaarde en verliesvoorziening

Jaarlijks wordt beoordeeld of de boekwaarde de marktwaarde van de grond overstijgt. Is hier sprake van dan is het verplicht hiervoor een verliesvoorziening te treffen die als een waardecorrectie moet worden gezien. De afgelopen jaren zijn aanvankelijk winstgevende prognoses van een grondexploitatiebegroting omgeslagen naar verliesgevende. De tot dan toe geactiveerde grondexploitatie krijgt dan een lagere waarde. Die lagere waarde kan in de jaarrekening op twee manieren worden gepresenteerd, namelijk:

- via een (niet-herstelbare) afboeking of;
- via het treffen van een verliesvoorziening.

De ingezette beleidslijn om te kiezen voor het treffen van een verliesvoorziening als correctie wordt voortgezet. Deze correctie wordt in mindering gebracht op de boekwaarde in de balans analoog aan de wijze zoals bij de dubieuze debiteuren. In deze jaarrekening is de verliesvoorziening verlaagd op de bouwgronden in exploitatie (BIE).
In totaal bedraagt de verliesvoorziening op 31-12-2020 voor onderhanden werken waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE) €24.526.655.

Het verloop van deze verliesvoorziening ten opzichte van 2019 is als volgt: (x € 1.000)

	Per 31-12-2020	**Per 31-12-2019**
Babberich Middag-Oost en Zwanenwaay	4.499	4.524
Zevenaar-Oost bedrijven en woningen	20.028	30.798
Totaal verliesvoorziening grondexploitaties	**24.527**	**35.322**

De verliesvoorziening is gebaseerd op de netto contante waarde (NCW)

3.1.2. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE)

Op 1-1-2020 is de boekwaarde excl. verliesvoorziening (x € 1.000)	57.029
Mutaties 2020:	
Grondverkopen	-14.165
Grondaankopen	754
Afwaardering boekwaarde	--
Overige lasten grondexploitatie	8.096
Afsluiting (deel)complex Zevenaar-Oost	-5.894
Overige exploitatieopbrengsten	-1.085
Boekwaarde per 31 december 2020 excl. verliesvoorziening	**44.735**
Verliesvoorziening per 31 december 2020	-24.527
Boekwaarde per 31 december 2020 incl. verliesvoorziening	**20.208**

De boekwaarde op 31 december 2020 per complex voor onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE):

Babberich Middag-Oost en Zwanenwaay	981
Zevenaar-Oost woningen en bedrijven	19.227
Boekwaarde per 31 december 2020	**20.208**

Nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten per Bouwgrond in Exploitatie

Bestemmingsplan (nominale bdragen afgerond op € 1.000) ONDERHANDEN WERKEN:	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten
Mercurion	520	817
Zevenaar-Oost bedrijven	15.770	10.726
Zevenaar-Oost woningen	16.467	38.630
Middag Oost & Zwanenwaay	2.181	2.487
Totaal	**34.938**	**52.660**

c. gereed product en handelsgoederen;

Verkoop of buitengebruikstelling van vast actief
Volgens de BBV voorschriften moet wanneer een actief daadwerkelijk wordt bestemd voor verkoop, de resterende boekwaarden van deze activa worden overgeboekt naar deze balanspost te weten "Voorraden". Een eventueel verkregen opbrengst wordt als incidentele bate verantwoord in de jaarrekening. Indien het object nog een boekwaarde heeft, dan dient deze boekwaarde geheel afgeboekt te worden. Dit is een incidentele last in de jaarrekening. De verkoopopbrengst en het afboeken van de boekwaarde worden beide afzonderlijk verantwoord en mogen niet met elkaar worden verrekend. De verkoop opbrengst mag ook niet worden verrekend met de aanschafwaarde van een eventueel vervangingsobject.
Als bezuiniging bij het opstellen van de primitieve begroting 2020-2023 is besloten tot het versneld afstoten van 10 gemeentelijke panden/locaties. Van deze 10 locaties is na beoordeling besloten dat er 8 kunnen worden verkocht. Voor de overige 2 locaties loopt nog een onderzoek. Bij de 2e Voortgangsrapportage 2020 zijn genoemde bezuinigingen geactualiseerd en is de evt. verkoop doorgeschoven naar de komende jaren.
De boekwaarden van de te verkopen panden zijn overgeheveld van andere balansposten naar deze balanspost voorraden te weten handelsgoederen. Het betreft de resterende boekwaarden van in totaal 5 panden voor een bedrag van in totaal € 910.184. Zodra deze panden werkelijk worden verkocht zal tot volledige afschrijving van deze boekwaarde worden overgegaan. De totale opbrengst staat tegenover de eenmalige afschrijvingslast en die is hoger dan de resterende boekwaarden.

3.1.3. Gereed product en handelsgoederen

Boekwaarde per 1 januari 2020	-
Overgehevelde resterende boekwaarden van andere balansposten	910
Boekwaarde per 31 december 2020	910

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

3.2.1 Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen openbare lichamen is als volgt samengesteld:

Belastingdienst	9.166
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	708
Ministeries/Rijksdienst/Provincies en overige openbare lichamen	712*
Ataro BV	39
Diverse omliggende gemeenten	48
Totaal	**10.673**

* Op 25 februari 2021 zijn de grootse vorderingen van € 294.380 en € 352.985 ontvangen.
Per medio april 2021 was van debiteuren "overheden" nog een bedrag van ruim € 9 miljoen te vorderen.
Het betreft voornamelijk de BTW uit het BTW compensatiefonds die op 1 juli 2021 wordt ontvangen.

3.2.2 Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen

De boekwaarde per 31 december 2020 is als volgt samengesteld:

Rek. courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN):	
1. Leningen verzakte woningen	1
2. Startersleningen	12
3. Duurzaamheidsleningen	23
4. Leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	-52
5. Startersleningen 2020	230
Totaal SVN leningen	**214**
Kredietbank Nederland	558
Boekwaarde per 31 december 2020	**772**

Rekening courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SvN)
Voor een toelichting verwijzen wij naar balanspost 1.3.4. Overige langlopende geldleningen.
De bedragen onder deze balanspost betreffen de bedragen in rekening courant bij de SVN waarvoor nog geen leningen zijn verstrekt c.q. de ontvangen rente en aflossing die de SVN heeft ontvangen voor de leningen en welke nog niet met de gemeente zijn afgerekend. De gelden onder 1, 2 en 3 worden overgeheveld naar de leningen voor toekomstbestendig wonen.

Kredietbank Nederland
Op 29 november 2017 is door de gemeenteraad besloten om een dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland aan te gaan. Er is in totaal € 650.000 (€ 500.000 voormalige gemeente Zevenaar in 2017 en € 150.000 in 2018 voormalige gemeente Rijnwaarden) verstrekt als werkkapitaal. Om vanaf 1-1-2018 sociale kredieten te verstrekken aan inwoners van de gemeente Zevenaar. Er zijn in 2020 32 sociale kredieten verstrekt voor een totaalbedrag van € 60.798 Op 31-12-2020 resteert na de aflossingen een bedrag van € 92.685. Dit betekent dat de Kredietbank een restant werkkapitaal van € 557.315 heeft op 31-12-2020 voor het verstrekken van sociale kredieten aan inwoners.

3.2.3 Schatkistbankieren
In het kader van de eind 2013 van kracht geworden Regeling Schatkistbankieren is elke gemeente verplicht overtollige liquide middelen, boven een bepaalde drempel, die voor onze gemeente in 2020 € 1,115 miljoen is, af te storten bij het ministerie van Financiën (in 's Rijks schatkist). Op de balansdatum 31-12-2020 was een saldo van € 443.201 bij de schatkist ondergebracht.

Boekwaarde per 31 december 2020	**443**

3.2.4 Overige vorderingen

De overige vorderingen zijn als volgt samengesteld:	
Debiteuren algemeen	1.346
af: Voorziening debiteuren algemeen	-559
Diverse belastingen	2.061
AF: Voorziening dubieuze debiteuren belastingen	-373
Debiteuren RSD (vorderingen op burgers)	2.313
AF: Voorziening dubieuze debiteuren RSD	-949
Boekwaarde per 31 december 2020	**3.839**

Liquide middelen

3.3.1 Kas-bank- en girosaldi

Het positieve saldo op 31-12-2020 van de gemeente:	
Bankrekeningnummers bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten	1.411
Het kassaldo bij Burgerzaken	4
Boekwaarde per 31 december 2020	**1.415**

Overlopende activa

3.4. Onder de overlopende activa vallen de volgende posten:

a) de van Nederlandse en Europese overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;

b) de overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen. Zoals nog te ontvangen bedragen waarvoor nog geen factuur/aanslag/declaratie is uitgegaan maar de grondslag voor de "vordering" voor de balansdatum is ontstaan. En ultimo het boekjaar geleverde maar nog niet gefactureerde prestaties.

a) De specificatie van het balansbedrag nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen:

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen	saldo 1-1-2020	Toevoe-ging	Ontvan-gen	saldo 31-12-2020
Provinciale subs. SteenGoedBenutten voor aanpak markt Lobith	7	0	7	0
Provinciale subsidie project Fietsinfrastructuur De Stede	44	0	29	15
Provinciale subsidie "Sterk Bestuur" voor Hal 12	880	0	0	880
Rijksdienst Ondernemend Nederland subsidie zonnepanelen '19	2	0	2	0
Ministerie BIZA en Koninkrijksrelaties: herindelingsgelden	1.610	0	805	805
Provinciale subsidie Korte Ketens Liemers Landschap	71	0	71	0
Provinciale subsidie leefbaar maken Romeinse Limes	0	50	40	10
Provinciale subsidie klompenpaden	0	50	33	17
Boekwaarde per 31-12-2020	**2.614**	**100**	**987**	**1.727**

b) De specificatie van het balansbedrag per 31-12-2020 van de overige nog te ontvangen bedragen van boven de € 20.000 (afgerond en weergegeven per € 1.000);

Overige nog te ontvangen bedragen met / of afrekening van	
Afvalstromen	123
Algemene uitkering via Ministerie BIZA	207
Nog op te leggen aanslagen gemeentelijke belastingen	1.249
Korte ketens Liemers Landschap	56
Subsidie Babberichseweg	46
Suppletieaangifte belastingdienst re-integratietrajecten	75
Totaal bedragen onder de € 20.000	11
Van de passivazijde de negatieve NTB:	
Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland	223
RegioVervoer Arnhem Nijmegen	253
Samenwerking De Liemers (SDL) 2020	776
GR Voortgezet Onderwijs huisvesting	27
Aparte balansposten (legesafdrachten)	2
Boekwaarde per 31-12-2020	**3.048**
Vooruitbetaalde bedragen	
Abonnementen en bedragen op basis van contracten 2021	51
Contributie 2021	80
Voorschotten 1e kwartaal 2021	527
Overige facturen 2021 betaald in 2020	853
Boekwaarde per 31-12-2020	**1.511**
Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen	**1.727**
Overige nog te ontvangen bedragen met / of afrekening van	**3.048**
Vooruitbetaalde bedragen	**1.511**
subtotaal Overige nog te ontvangen bedragen	**4.559**
Totaal overlopende activa	**6.286**

VASTE PASSIVA

Vaste passiva kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Eigen vermogen;
- Voorzieningen;
- Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer.

Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen is als volgt op de balans opgenomen:
2.1.1. Algemene reserve;
2.1.2. Bestemmingsreserves;
2.1.3. Het resultaat.

Nummer Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
Algemene reserve	36.540	2.484	3.801	35.223

Specificatie toevoegingen Algemene Reserve:	
Storting precariogelden conform begroting	1.248
Opheffen restant reserve automatisering	56
Opheffen restant reserve fricties bezuinigingen	220
Correctie Reserve kapitaallasten verbouw/nieuwbouw gemeentehuis met boekw.	81
idem kapitaallastenreserves: balansverkorting en Brede Blik Giesbeek	77
Opheffen door bezuiniging Reserve Onderzoek Randweg nabij A15	135
Saldo jaarstukken 2019	667
Totaal toevoegingen	***2.484***

Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve:	
Vorming reserve voor corona-herstelplan	3.000
Voor de kosten invoering Omgevingswet	316
Bezuiniging Budget Doe Duiten beëindigen	150
Toevoeging aan reserve kapitaallasten De Cirkel/De Duim ivm hogere boekwaarde	86
Voor kosten Pilot schuldenvrij Zevenaar	50
Overige onttrekkingen kleiner dan € 50.000	199
Totale onttrekkingen	***3.801***

2.1.2. Bestemmingsreserves

De aard en de reden van elke reserve staan op de betreffende programma's in het jaarverslag.

Toelichting volgens de voorschriften:

Reserve	Toevoeging voor:	Bedrag x € 1.000
Riolering	Saldo exploitatieposten riolering	7
Wegen	Volgens begroting 2020	358
Reserve kap.lasten De Cirkel	Om boekwaarde en reserve af te stemmen	86
Frictiekosten DoeDuiten	Voor dekking frictiekosten (bezuiniging)	150
Corona herstelplan	Voor dekking corona-maatregelen in herstelplan	3.000

Reserve	Onttrekking voor:	Bedrag x € 1.000
Fricties bezuinigingen etc.	voor opheffing reserve	220
	Veranderen grondslag Wet onroerende zaken	15
	Invoering van de Wet normalisatie ambtenaren	27
Reserve kap.lasten onderzoek randweg nabij A15	Voor het restant van de boekwaarde als afschrijving op activa	14
	voor opheffen reserve	136
Automatisering	Voor gedeeltelijke opheffing	56
Balansverkorting	Om boekwaarde en reserve af te stemmen	5
	Afschrijving op activa	9
Reserve kap.lasten Onderwijshuisv.	Afschrijving op activa	10
Reserve kap.lasten 't Scathe	Afschrijving op activa	59
Bestemmingsplannen	Uitgaven in 2020	12
Wegen	Uitgaven in 2020	425
Reserve kap.lasten De Cirkel/De Duim	Afschrijving op activa	28
Reserve kap.lasten sportvelden RKPSC	Afschrijving op activa	9
Reserve kap.lasten Brede Blik	Om boekwaarde en reserve af te stemmen	72
	Afschrijving op activa	72
Reserve kap.lasten ver-nieuwbouw gemeentehuis	Om boekwaarde en reserve af te stemmen	81
	Afschrijving op activa	81
Reserve corona-herstelplan	Voor corona-uitgaven in 2020	132

Naam reserve	Saldo 1-1-2020 (x € 1.000)	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Vermin-dering afschrijvin-gen activa	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	36.541	2.484	3.801	0	35.224
Bestemmingsreserves					
Reserve Visie en planvorming station Zevenpoort	31	0	0	0	31
Reserve Verhuizing peuterspeelzaalwerk	24	0	0	0	24
Reserve Fricties bezuinigingen/vernieuwingskosten	262	0	262	0	0
Reserve Nazorg diverse complexen grondexpl.	115	0	0	0	115
Reserve Riolering	480	7	0	0	487
Reserve Automatisering	81	0	56	0	25
Reserve Bestemmingsplannen	196	0	12	0	184
Reserve Wegen	1120	358	425	0	1.053
Statushouders	101	0	0	0	101
Reserve frictiekosten DoeDuiten	0	150	0	0	150
Reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	66	0	0	0	66
Reserve Corona-herstelplan	0	3.000	132	0	2.868
Subtotaal Bestemmingsreserves	**2.476**	**3.515**	**887**	**0**	**5.104**
Reserve kap.lstn. Centrummanagement	105	0	0	0	105
Reserve kap.lstn. Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	0	500
Reserve kap.lstn. Werkzaamheden gemeentehuis	505	0	0	0	505
Reserve kap.lstn. Onderzoek randweg nabij A15	150	0	136	14	0
Reserve kap.lstn. Plankosten en voorber. A15/A13	33	1	0	34	0
Reserve kap.lstn. Snelfietsroute F12	396	0	0	1	395
Reserve kap.lstn. Balansverkorting	198	0	5	9	184
Reserve kap.lstn. Onderwijshuisvesting	309	0	0	10	299
Reserve kap.lstn. Basisschool 't Scathe	2.128	0	0	59	2.069
Reserve kap.lstn. De Cirkel/De Duim	603	86	0	27	662
Reserve kap.lstn. sportvelden RPSC	93	0	0	8	85
Reserve kap.lstn. Fietspad Geitenwaard	100	0	0	0	100
Reserve kap.lstn. herinrichting Tengnagelwaard	55	0	0	0	55
Reserve kap.lstn. speelvoorz kinderen met beperking	85	0	0	0	85
Reserve kap.lstn. Brede Blik Giesbeek	1.440	0	72	72	1.296
Reserve kap.lstn. Verbouw-nieuwbouw gem.huis	1.419	0	80	81	1.258
Subtotaal Reserves afschrijvingslasten	**8.119**	**87**	**293**	**315**	**7.598**
Boekwaarde 31-12-2020	47.136	6.086	4.981	315	47.926

DOELSTELLING RESERVES

Hieronder vindt u de doelstelling van de verschillende bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves

Afval
Egalisatiereserve bedoeld om schommelingen in de uitgaven/inkomsten van afvalverwijdering te egaliseren en zo wisselende tarieven te voorkomen.

Automatisering
Deze reserve is ingesteld in de voormalige gemeente Rijnwaarden en werd gebruikt ter egalisatie van de kosten voor automatisering. In Zevenaar werd niet met een egalisatiereserve gewerkt.

Bestemmingsplannen
De bestemmingsreserve is afkomstig uit de voormalige gemeente Rijnwaarden. De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de kosten voor het opstellen en actualiseren van bestemmingsplannen, maar ook voor kosten die te maken hebben met de procedurele afhandeling.

Corona-herstelplan
In 2020 is een corona herstelplan 'Sociaal economische injectie Zevenaar' opgesteld. Om de plannen uit dit herstelplan te realiseren is € 3.000.000 overgeheveld vanuit de algemene reserve naar deze bestemmingsreserve.

Frictiekosten DoeDuiten
Deze reserve wordt ingezet voor dekking van de jaarlijkse kosten in de komende 3 jaar (3x € 50.000 in de periode 2020 t/m 2022) met betrekking tot DoeDuiten.

Fricties bezuinigingen vernieuwingskosten
Deze reserve is ingesteld om noodzakelijke vernieuwingskosten in het kader van eerder genomen efficiencymaatregelen te kunnen doen. Het gaat om de vorige bezuinigingsronde "Zevenaar van Morgen". In de Nota reserves en voorzieningen 2018 is deze reserve herbestemd voor een viertal projecten uit de Kadernota 2018-2022; ondersteuning Wet normalisering ambtenaren (€ 54.000), doorontwikkeling Planning & control (€ 50.000), Project "basis op orde" (€ 75.000) en ondersteuning invoering veranderen grondslag WOZ (€ 50.000). Na besteding voor deze projecten wordt het restant van de reserve in 2020 toegevoegd aan de algemene reserve.

Nazorg complexen grondexploitaties
Deze reserve is ingesteld om extra kosten voor onder andere onderhoud aan wegen, groen, riool etc. na het afsluiten van grondexploitaties te bekostigen. In de Nota reserves en voorzieningen is besloten om de budgetten voor onderhoud na het afsluiten van grondexploitaties direct in de meerjarenbegroting op te nemen. Het saldo van de reserve is in de Nota reserves en voorzieningen herbestemd om in 2019 te gebruiken voor het onderhoud van de Tol.
De overdracht van de deelgebieden Tol en (later) Bem aan Beheer is vertraagd en gaat nu naar verwachting in 2021 plaatsvinden. Daarmee wordt ook de overdracht van het nazorgbudget in 2021 verwacht. De reserve blijft in stand tot de overdracht van de deelgebieden heeft plaatsgevonden.

Onderhoud gebouwen
In 2017 is het restant van de voorziening onderhoud gebouwen Rijnwaarden overgeboekt naar de bestemmingsreserve onderhoud gemeentegebouwen, omdat er voor groot onderhoud gebouwen geen actueel onderhoudsplan meer was.
De reserve is bedoeld voor groot onderhoud van de gebouwen van de voormalige gemeente Rijnwaarden. Na vaststelling van een nieuw onderhoudsplan kan deze reserve vervallen.

Riolering
De egalisatiereserve is bedoeld om schommelingen in de jaarlijkse exploitatiekosten van riolering te egaliseren en zo wisselende tarieven te voorkomen.

Statushouders
In 2016 en 2017 zijn van het Rijk middelen ontvangen voor opvang en huisvesting van statushouders in de voormalige gemeente Rijnwaarden. De kosten volgen deels in de jaren erna. In 2019 en 2020 zijn extra (incidentele) gelden ontvangen ter voorbereiding op de nieuwe 'Wet inburgering' en voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtigen. Deze middelen worden ingezet voor dekking van de kosten i.v.m. voorbereiding en begeleiding in de jaren 2020 en verder in afwachting van de nieuwe wet met bijbehorende regelgeving/financiering.

Verhuizing peuterspeelzaalwerk
In 2017 is een claim op de Algemene reserve voor de verhuizing van het peuterspeelzaalwerk omgezet in een aparte reserve.

Visie en planvorming station Zevenpoort
In 2013 en 2014 is in totaal € 70.000 beschikbaar gesteld voor visie en planvorming station Zevenpoort.

Wegen
In 2016 is deze reserve in de voormalige gemeente Rijnwaarden gevormd vanuit de voorziening wegen. Deze voorziening wegen moest volgens de BBV-voorschriften worden opgeheven, omdat er geen actueel beheersplan meer aanwezig was. Na vaststelling van een beheersplan wegen van de nieuwe gemeente Zevenaar wordt deze reserve weer overgeboekt naar de voorziening wegen.

Bestammingsreserve afschrijvingslasten

Balansverkorting
In een bezuinigingsronde in 2011 van de gemeente Rijnwaarden is structurele budgettaire ruimte gecreëerd door het afboeken van investeringen (balansverkorting), waardoor de afschrijvingslasten vervielen. Voor investeringen met een economisch nut moet dit volgens de BBV-regels bruto verantwoord worden door tegenover de investering een zelfde bedrag aan reserves te vormen.

Basisschool 't Scathe
In 2012 is de investering in de bouw van de basisschool 't Scathe in Pannerden voor een bedrag van € 650.000 gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 1.737.809 waardoor nu de gehele afschrijvingslast gedekt wordt uit deze reserve afschrijvingslasten.

Brede Blik Giesbeek
De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Centrummanagement
In de raadsvergadering van 25 januari 2017 heeft de gemeenteraad uit de algemene reserve een bedrag van € 280.000 beschikbaar gesteld voor centrummanagement. Het doel is het behoud van de economische vitaliteit van het centrum als bovenlokaal winkelgebied en het daarbij versterken van de leefbaarheid.

De Cirkel/De Duim
In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden uit de reserve bestedingsvoorstellen jaarrekening 2016 € 280.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de Cirkel en de verhuizing van jeugdsoos de Duim. In 2018 is hiervoor een reserve afschrijvingslasten gevormd. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 281.651 om de reserve op het juiste niveau te brengen om de gehele afschrijvingslast van de investering te dekken.

Fietspad Geitenwaard
In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor aanleg van een fietspad in de Geitenwaard. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve fietspad Geitenwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Herinrichting Tengnagelwaard
In 2017 heeft de raad van de gemeente Rijnwaarden als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Tengnagelwaard in Lobith. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve herinrichting Tengnagelwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Onderwijshuisvesting
In 2006 is in de gemeente Rijnwaarden geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Deze investering is destijds gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. In de Nota reserves en voorzieningen is deze reserve in 2018 vanuit de algemene reserve aangevuld met € 248.661 zodat de reserve nu op het juiste niveau is om de gehele afschrijvingslast van de investeringen in onderwijshuisvesting te kunnen dekken.

Onderzoek randweg nabij A15
In de raad van 26 januari 2017 is een krediet beschikbaar gesteld voor verkenning van de haalbaarheid van de Noordelijke Randweg.

Plankosten en voorbereiding A15/A12
Deze reserve is ingesteld in 2015 om de eerste plankosten en voorbereiding A15/A12 te dekken.

Revitalisering Tatelaar fase 2
Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten voor Revitalisering Tatelaar fase 2 te dekken.

Snelfietsroute F12
In 2015 heeft de raad besloten tot de aanleg van een snelfietsroute F12. Van de totale kosten van € 3.110.000 resteert na cofinanciering een bijdrage van de gemeente Zevenaar van € 376.000. Inclusief rente is hiervoor een reserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten.

Speelvoorzieningen kinderen met beperking
In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar deze reserve speelvoorzieningen ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Sportvelden RKPSC
In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden € 120.350 beschikbaar gesteld voor een investering in de drainage en het vernieuwen van de toplaag van de sportvelden van RKPSC. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten.

Verbouw nieuwbouw gemeentehuis
De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Werkzaamheden gemeentehuis
De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

2.1.3. Gerealiseerd resultaat

Het batig exploitatiesaldo over 2020 bedraagt € 5.567.773.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn passief-posten in de balans die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang en/of tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.
Er is een viertal categorieën voorzieningen:

- voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's;
- voorzieningen ter egalisatie van in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud;
- voorzieningen van derden waarvan de bestemming gebonden is;
- voorzieningen gevormd door overschotten in de exploitatie voor riolering en afvalstoffenheffing door een achterstand in de uitvoering van vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven.

Het verloop van deze voorzieningen in 2020 wordt hieronder weergegeven.

2.2. Voorzieningen

Naam voorziening	Saldo 1-1-2020 (x € 1.000)	Toevoe-gingen	ten gunste van de expl. vrijgevallen bedragen	Aanwen-dingen	Saldo 31-12-2020
Voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening WW verplichtingen	0	82	0	0	82
Voorziening pensioenen wethouders	2.488	304	0	89	2.703
Voorziening wachtgelden vm wethouders	185	65	0	189	61
subtotaal	2.673	451	0	278	2.846
Voor onderhoud					
Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	740	243	0	337	646
Voorziening openbare verlichting	209	26	0	14	221
Voorziening Groot onderhoud wegen	13	1.908	0	1.051	870
Voorziening Groot onderhoud bruggen	12	17	0	0	29
Voorziening Onderhoud begraafplaats	59	9	0	0	68
subtotaal	1.033	2.203	0	1.402	1.834
Voorziening van derden geoormerkte gelden					
Voorziening Aanspraken overstromingen Riverparc.	121	0	0	0	121
subtotaal	121	0	0	0	121
Voorz vervangingsinv. waarvoor heffing (riolering)					
Voorziening Vervanging riolering	3.558	728	0	640	3.646
Boekwaarde 31-12-2020	7.385	3.382	0	2.320	8.447

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende activa kent voor onze gemeente de volgende indeling;

- Netto vlottende schulden met een looptijd kleiner dan 1 jaar;
- Overlopende passiva.

Schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Schulden zijn op de balansdatum bestaande en qua omvang vaststaande verplichtingen die gewoonlijk door uitstroom van middelen worden afgewikkeld. De schulden worden gesplitst in:

a. obligatieleningen;
b. onderhandse leningen;
c. door derden belegde gelden;
d. waarborgsommen.

a. Onze gemeente heeft geen obligatieleningen.
b. Het overzicht van onderhandse geldleningen in 2020:

2.3.1. Totaal vaste schulden 2020 van de 27 onderhandse geldleningen (x € 1.000)					
Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Restantbedrag van de geldlening op 1-1-2020	Opgenomen geldlening	Rentebedrag	Aflossing	Restant van de geldlening op 31-12-2020
Totaal Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen:					
7.500	6.600		78	300	6.300
Totaal binnenlandse banken en overige financiële instellingen:					
157.277	100.762	10.000	2.195	5.762	105.000
Totaal openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.:					
10.000	9.500	0	121	500	9.000
Totaal generaal	116.862	10.000	2.394	6.562	120.300

Een specificatie van deze onderhandse geldleningen vindt u in het overzicht geldleningen in de bijlagen.

De totale rentelast voor het jaar 2020 bedraagt € 2.394
In 2020 zijn twee fixe-leningen van € 5 miljoen aangetrokken met looptijden van respectievelijk 5 en 10 jaar.

2.3.2 Door derden belegde gelden
Deze balanspost bestaat uit de volgende gelden:

a. Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers	228
b. Stichting burgemeester van Bastelaarfonds	20
c. Belegde gelden Liemers++	4
Totaal	**252**

a. Verloop gelden Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers

Saldo per 1 januari 2020	620
BIJ: Rente	3
AF: afrekening deelnemende gemeenten 2019	-12
AF: voorschotten voor huisvesting VO De Liemers	-383
Saldo per 31 december 2020	**228**

b. Verloop gelden Stichting burgemeester van Bastelaarfonds

Saldo per 1 januari 2020	19
BIJ: Rente	1
AF: Prijs en uitgaven voor de uitreiking van Bastelaarsprijs	0
Saldo per 31 december 2020	**20**

c. Verloop gelden LiemERS++ (voorheen Plattelandshuis de Liemers en Achterhoek)

Saldo per 1 januari 2020	7
AF: Uitgaven in 2020	3
Saldo per 31 december 2020	**4**

a. Toelichting op gelden Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers
In december 1995 hebben de raden van de (voormalige) gemeenten Didam, Duiven en Zevenaar de Gemeenschappelijke regeling huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers vastgesteld.
De verdeling van de optredende lasten over de gemeenten Montferland, Duiven en Zevenaar is ingaande 2007 geheel gerelateerd aan het aantal leerlingen dat gebruik maakt van die huisvesting binnen de afzonderlijke gemeenten. Hiermee is aansluiting gehouden bij het systeem van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds.
De verrekening van de werkelijke kosten met het door de afzonderlijke gemeenten Montferland, Duiven en Zevenaar verschuldigde bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via de centraal aangehouden "reserve huisvesting VO" bij de gemeente Zevenaar.
De verrekening is als volgt:
a. de berekende bijdrage in het begrotingsjaar volgens de begroting, zijnde de verschuldigde bijdrage minus de te maken geraamde kosten per gemeente;
b. de definitieve bijdrage na afloop van het begrotingsjaar, zijnde de in de begroting bepaalde berekende bijdrage, minus de verschillen tussen de geraamde kosten en de werkelijke kosten per gemeente.

b. Toelichting op uitreiking Burgemeester van Bastelaarfonds:
Deze prijs wordt sinds 1987 eens in de twee jaar uitgekeerd aan een instelling of persoon, die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor het culturele leven in de gemeente Zevenaar.
Wim van Heugten en Theo Salemink zijn in 2020 de winnaars van de 17e Burgemeester Van Bastelaarprijs voor het boek 'Ontdekkingstocht door de Liemers'. Zij schreven een boek over de ontstaansgeschiedenis en de huidige tijd van Liemers: 'Dit boek is als het ware het verslag van een cultuur en sociaalhistorische ontdekkingstocht door de Liemers geworden. Een nog voor velen helaas onbekende streek, met zoals gezegd een rijke, maar veelal onbekende politieke, culturele en religieuze geschiedenis èn met een uniek landschap.'
Deze prijs is in 2020 niet uitgereikt door de coronacrisis maar de uitreiking zal in 2021 plaatsvinden zodra het mogelijk is.

c. Toelichting op LiemERS++ (voorheen Plattelandshuis de Liemers en de Achterhoek))
In LiemERS++ werken overheden en private partijen samen aan het behoud van een leefbaar platteland.
In 2020 is een nieuwe Stichting Liemerse Ambassade opgericht waarbij de gemeenten Zevenaar, Duiven, Westervoort, Doesburg en Montferland samenwerken met als doel Landelijke bekendheid voor de Liemers. Deze stichting wil onder meer de regio Liemers met een marketingcampagne op de kaart wil zetten.
De Stichting bestaat uit zeven bestuursleden. Dat zijn vertegenwoordigers van overheid, onderwijs en ondernemers. De vijf Liemerse gemeenten dragen samen 455.000 euro per jaar bij aan de Liemerse Ambassade. Dat geld ging tot nu toe naar verschillende samenwerkingsverbanden en organisaties: De Liemers Helemaal Goed, Liemers++, Platform Onderwijs en Arbeidsmarktbeleid (POA), de Liemerse Economische Visie (LEV) en de Liemerse Economische Raad. Die opereren voortaan allemaal onder de vlag van de Liemerse Ambassade. Voor het opstellen van het merkconcept De Liemers is inmiddels opdracht

verleend. De maakindustrie, logistiek en vrijetijdseconomie zijn de kracht van de Liemers. Waar de Stichting op gaat focussen, om versnippering tegen te gaan. Dat is goed voor de economie in de Liemers en dus goed voor de inwoners." De gelden van de LiemERS++ worden in 2021 overgeheveld naar de nieuwe Stichting.

2.3.3 Waarborgsommen

Saldo per 1 januari 2020	--
Mutaties in 2020	110
Saldo per 31 december 2020	**110**

Toelichting waarborgsommen
Op grond van artikel 9 van de getekende exploitatieovereenkomst "Winkelhuis Raadhuisplein" is een waarborgsom van € 10.000 ontvangen ter zekerheid van de nakoming door de ontwikkelaar van als zijn verplichtingen.
Daarnaast is op basis van de getekende exploitatieovereenkomst "BAT-Terrein" conform artikel 11 een waarborgsom van € 100.000 ontvangen ter zekerheid van de nakoming door de ontwikkelaar van als zijn verplichtingen.

Vlottende passiva
Vlottende activa kent voor onze gemeente de volgende indeling;

- Netto vlottende schulden met een looptijd kleiner dan 1 jaar;
- Overlopende passiva.

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar vallen onder de netto vlottende schulden en worden opgenomen onder vlottende passiva.
Hieronder vallen:

e. banksaldi;
f. overige schulden;
g. kasgeldleningen.

4.1.1. Banksaldi
Het totaal is per saldo positief dus een tegoed (vordering). De vordering is verantwoord aan de activazijde van deze balans bij het onderdeel 3.3.1.

4.1.2. Overige schulden

Het saldo op 31-12-2020 van de crediteuren	4.863

4.1.3. Kasgeldleningen

Het saldo op 31-12-2020	--

Op de balansdatum was er geen kasgeldlening afgesloten.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn:

a. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, maar nog niet bestede, voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
b. verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (transitoria);
c. vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren.

Overlopende passiva (Bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2020
a. De van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel voor dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	12.184	13.345
b. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in het volgend jaar tot betaling komen	5.780	6.980
c. Overige vooruitontvangen bedragen die ten gunste van het volgend begrotingsjaar komen	233	348
Totaal	**18.197**	**20.673**

4.2.a Overgehevelde overheidsbijdragen

Omschrijving overlopende passiva (overheidsvoorschotten) (x € 1.000)	Saldo op 1 januari 2020	Toevoe-gingen in 2020	Vrijval in 2020	Saldo op 31 december 2020
Voorschot rijk VVE / GOA 2019-2022	520	947	361	1.106
Rijksvoorschot subsidie monumenten (BRIM)	11	-	-	11
Provincievoorschot onderhoud en restauratie gem. Monumenten	20	-	16	4
Provinciale subsidie Sterk Bestuur voor:				-
Onderzoek Witte Kruis (MER)	183	-	32	151
Verkeersbeleid	400		37	363
Toeristische infrastructuur - wandelkeuzenetwerk	124		53	71
Toeristische infrastructuur - cultuurhistorie	120	75	177	18
Toeristische infrastructuur - ruiter- en menroutes	94		69	25
Toeristische infrastructuur - klompenpaden	82		42	40
Subtotaal Provinciale subsidie Sterk bestuur	1.003	75	410	668
Rijkssubsidie Onderwijs achterstand	137	9	-	146
Provinciale subsidie Landschapsbeleidsplan	13	-	-	13
Provinciale subsidie Ontwikkeling Klompenpaden	28	51	-	79
Provinciale subsidie Fietsinfrastructuur De Stede	74		-	74
Provinciale subsidie Monumenten	6	-	-	6
Terugbetalingsverplichting Ministerie debiteuren RSD	414	-	33	381
Provinciale subsidie Reconstr. Arnhemseweg	22	22-	-	-
Provinciale subsidie Arnhemseweg/Hengelder	6.640	2.375	4.386	4.629
Provinciale subsidie Herplantplicht bomen	-	96	-	96
Rijkssubsidie hulp gedupeerden Toeslagenproblematiek	-	28	-	28
Rijkssubsidie verkeersveiligheidsmaatregelen	-	274	-	274
Rijkssubsidie Tijdelijke Ondersteuning Zelfst Ondern (TOZO)	-	6.370	4.374	1.996
Rijkssubsidie Regeling spec. Uitk stimulering sport (SPUK)	-	330	177	153
Provinciale subsidie Reconstr. weg Hengelder	84	84-	-	-
Provinciale subsidie Snelfietsroute	916	102	72	946

Omschrijving overlopende passiva (overheidsvoorschotten) (x € 1.000)	Saldo op 1 januari 2020	Toevoe-gingen in 2020	Vrijval in 2020	Saldo op 31 december 2020
Rijkssubsidie voor uitvoering entree Hengelder	1.828	658	1.480	1.006
Provinciale subsidie Dorpsplein Lobith	468	-	5	463
Rijkssubsidie Regeling reductie energiegebruik	-	447	253	194
Rijkssubsidie Advies en begeleiding project A12/A15	-	165	4	161
Provinciale subsidie Fietsverbinding Duitse grens	-	432	71	361
Provinciale subsidie Herinr. Babberichseweg als fietsstr.	-	756	206	550
Totaal	**12.184**	**13.009**	**11.848**	**13.345**

4.2.b. Als transitoria verantwoorde bedragen

Transitoria zijn opbrengsten en kosten waarvan de daadwerkelijke ontvangsten respectievelijk betalingen niet plaatsvinden in de periode waarop deze betrekking hebben. Door het afsluiten van het digitale factuurproces eind januari 2021 zijn er meer posten (kosten) opgenomen als "transitoria" en minder via crediteuren. Het betreffen veel afrekeningen over 2020.

De specificatie van dit deel van het totaal van het balansbedrag per 31-12-2020 van "Nog te betalen" van boven de € 20.000: (x € 1.000)

Afrekeningen 2020 van of met:	
Invoeringskosten nieuwe wet inburgering minderheden	87
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	184
Dienstverleningsovereenkomst SDL	26
Kantoor-benodigheden	53
Gemeente Arnhem ivm Minimabeleid	126
Omgevingsdienst Regio Arnhem	30
SDL onderdeel RID	222
RSR voorzieningen	51
Uitvoeringskosten TOZO	786
Belastingdienst	1.602
Jeugdhulp - crisis	21
Jeugdzorg- algemeen	1.240
Participatiebudget reïntegratie	37
Rente langlopende geldleningen	969
Stichting Culturele Voorzieningen in de Liemers ivm subsidie Corona	178
Uitvoeringskosten sociaal domein	30
Diverse instellingen belast met Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	769
Gemeente Arnhem : Beschermd wonen	181
Afkoop verplichtingen	53
Afrekening SDL - DVO	93
Diverse overige posten onder de € 20.000	242
Totaal transitoria	**6.980**

4.2.c vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren

Er is een exploitatieovereenkomst gesloten voor de inbreidingsplannen van het Fico terrein in Herwen. Op basis van deze overeenkomst is een exploitatiebijdrage en subsidies ontvangen. Het terrein is nog volop in ontwikkeling. Op dit moment is slechts grofweg 1/3 van het terrein met woningen bebouwd. Dit kan nog niet afgewikkeld worden totdat het terrein volledig is herontwikkeld. De verwachting is dat dit nog wel twee jaar minimaal zal duren.

Vooruit ontvangen bedrag Fico terrein	231
Vooruit ontvangen Provinciale subsidie gemeentelijke monumenten	7
Vooruit ontvangen CAK bijdragen van 2021	47
Vooruit ontvangen bijdrage in Algemene Uitkering ivm bommenregeling	47
Ontvangen compensatie voor het kappen van bomen	15
Totaal vooruit ontvangen bedragen per balansdatum	**347**

Totaal overige overlopende passiva

Als transitoria verantwoorde bedragen	6.980
Vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren	347
Totaal per balansdatum	**7.327**

Borgstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende geldleningen gespecificeerd naar de aard.

Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen (x € 1.000)

Naam van de geldnemer	Omschrijving doel van de lening	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	% van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend	Restant-bedrag lening op 1-1-2020	Restant-bedrag lening op 31-12-2020
Waterbedrijf					
Vitens (Z)	drinkwatervoorziening	6.807	rato aandelen	234	0
Woningbouwverenigingen					
Baston	woningbouwfinanciering	92.878	achtervang WSW	65.680	61.609
Stichting Plavei	woningbouwfinanciering	12.346	achtervang WSW	6.173	5.093
Woonzorg Nederland	woningbouwfinanciering	272	achtervang WSW	136	125
Woonstichting Vryleve	woningbouwfinanciering	74.795	achtervang WSW	39.882	37.883
Subtotaal Woningbouwverenigingen				**111.871**	**104.710**
Stichtingen en verenigingen					
Stichting Dorsphuis Angerlo	Verbouw Dorpshuis	31	100%	29	29
Stichting Kunstgras Zevenaar	aanleg kunstgrasveld	56	50%	5	0
Stichting Tennispark Hengelder	ombouw gravelbanen	38	50%	15	10
Stichting Tennispark Hengelder	herfinanciering Deutsche Bank	35	50%	10	5
Stichting RAZV (Wip-Inn)	nieuwbouw verenigingsgebouw	33	100%	27	0
Stichting JAZ / Caleidoz	realisering accommodatie	182	100%	168	155
TV de Rackets	realisering sportaccommodatie	14	100%	10	0
Stichting Kunstgras Zevenaar/HVZ	aanleg kunstgrasveld	57	50%	35	30

Naam van de geldnemer	Omschrijving doel van de lening	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	% van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend	Restant-bedrag lening op 1-1-2020	Restant-bedrag lening op 31-12-2020
Scouting Abel Tasman	realiseren nieuw clubhuis	43	100%	40	36
Sportvereniging DCS	renovatie/verb accommodatie	133	50%	122	116
Stichting De Liemers Breedtesport	nieuw clubhuis/kleedacc.	225	50%	213	200
EMM Giesbeek	nieuw verenigingsgebouw	350	50%	175	161
Angerlo Vooruit	renovatie/bouw kantine	150	50%	70	65
Subtotaal Stichtingen en verenigingen				**919**	**807**
Boekwaarde 31-12-2020				113.024	105.517

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Volgens de BBV wordt in deze toelichting op de balans de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden. Dit betreft meerjarige financiële verplichtingen zoals bijvoorbeeld langlopende huurcontracten of leasecontracten

Alleen de verplichtingen zijn opgenomen van meer dan € 40.000 en afgerond. (bedragen x € 1.000)

Huurcontracten:	
- Raadhuisplein 1	62
- Markt 5 Lobith	53
- Halve Maan 20a Lobith	70
Woonrijp maken deelplan De Stede	867
Termijnen reconstructie Weg Hengelder	308
Overige werkzaamheden weg Hengelder	147
Advieswerkzaamheden project visievorming Witte Kruis	41
Bouw- en woonrijp maken De Tol en De Bem	146
Overig advies etc. t.b.v. Grondexploitaties	90
Bouw- en woonrijp maken 7Poort	208
Voorbereiden werkzaamheden 2e viaduct 7Poort	49
Totaal verplichtingen	**2.041**

Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen
Mensen die hulp krijgen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) betalen meestal een eigen bijdrage. Het gaat dan bijvoorbeeld om hulp bij het huishouden, begeleiding of een scootmobiel. Iedereen betaalt even veel. Dit noemen ze het 'abonnementstarief'. Het doel van het abonnementstarief is om de zorgkosten voor mensen beter betaalbaar te maken.
Vast bedrag per maand
De eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen is € 19,- per maand.
Dit bedrag is niet afhankelijk van de hoeveelheid zorg. Het CAK kijkt ook niet meer naar het inkomen of het vermogen. Tot 2019 deden ze dat wel. De gemeente geeft de gegevens van de cliënten die een eigen bijdrage moeten betalen aan het CAK door. Het CAK zorgt ervoor dat de facturen worden verstuurd en innen de bijdrage.

Uitzonderingen
Er zijn een aantal voorzieningen waarbij geen eigen bijdrage Wmo betaald hoeft te worden, dat is bij:

- Rolstoelen
- Wmo-voorzieningen bij een meerpersoonshuishouden waarbij tenminste één van de partners nog niet de AOW-gerechtigde leeftijd heeft. De reden hiervoor is dat het kabinet een aantal jaar geleden besloten heeft dat deze groep geen eigen bijdrage Wmo hoeft te betalen.
- Woningaanpassingen voor thuiswonende minderjarige kinderen

Het Centraal Administratiekantoor (CAK) berekent en incasseert de eigen bijdragen die zorgcliënten moeten betalen. Zij keren deze - in verband met de privacy-bepalingen - zonder verdere toelichting aan ons uit. In 2020 zijn de bedragen achtergebleven bij de hiervoor in de begroting opgenomen ramingen.
Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en dus niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.
Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht

Rechtmatigheid
In 2020 is in totaal voor een bedrag van € 999.118 aan rechtmatigheidsfouten geconstateerd in het kader van de Europese Aanbestedingsvereisten. De fouten zijn grotendeels gerelateerd aan leveringen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van invloed zijn op deze jaarrekening.

BIJLAGEN

KERNGEGEVENS

Onderdeel	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Sociale structuur			
Inwoners 0-19 jaar	8.758	9.245	8.740
Inwoners 20-64 jaar	24.316	24.913	24.452
Inwoners 65 jaar en ouder	10.680	10.168	10.894
Totaal aantal inwoners	**43.754**	**44.326**	**44.086**
Bijstandsgerechtigden	847	881	824
Tewerkgestelden SW	187	198	171

KREDIETOVERZICHT

Omschrijving status
De investering is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning
De investering loopt op schema binnen de gestelde kaders
Let op, deze investering dreigt qua planning of financieel uit de pas te gaan lopen of er is een risico ontstaan, bijsturing is noodzakelijk
De investering loopt uit de pas, corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk
De investering is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
TCF Werkzaamheden gemeentehuis Dit krediet is betrokken in de totale kredietaanvraag welke op 21-12-2016 aan de raad is voorgelegd. Voor de toelichting op de stand van zaken wordt verwezen naar het krediet TCF - inrichting en installaties.	Nee	72	0	11	0	61	0	61	0	
4e verdieping bouwkosten Er komen nog enkele bouwkundige aanpassingen. Het gaat onder meer om het trappengat naar het torentje dat we moeten afdichten in verband met de koude trek. We bekijken of we deze werkzaamheden in combinatie met het terugplaatsen van het carillion (zie hieronder) kunnen oppakken.	Nee	21	0	0	0	21	0	21	0	
4e verdieping, installaties, inrichting etc. In 2021 volgen de laatste kosten welke betrekking hebben op de terugplaatsing van het carrilion op de 4e verdieping.	Nee	62	0	0	0	62	0	62	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
TCF - inrichting en installaties De verbouw van de TCF is afgerond. Na oplevering in het 3e kwartaal 2020 plaatsgevonden dienden er nog een aantal zaken te worden opgelost c.q. aangepast. Een aantal zaken zijn pas in december of begin 2021 opgedragen waardoor het krediet nog niet kan worden afgesloten. Van weer andere investeringen was al wel de opdracht verleend maar nog geen rekening ontvangen. Denk hierbij aan akoestische oplossingen in sommige ruimten, voorzieningen in de raadzaal en andere nazorgpunten. Omdat het gebruik in m2 anders is geworden dan aanvankelijk bedacht, dient nog een BTW-correctie plaats te vinden waarover afstemming met de fiscus is gezocht. E.e.a. gebeurt in het 1e halfjaar 2021. De beschikbare middelen zijn naar verwachting toereikend.	Nee	1.709	197	369	197	1.340	0	1.340	0	
TCF bouwkundig Zie de toelichting hierboven onder Hal 12 - inrichting en installaties	Nee	-969	0	377	0	-1.346	0	-1.346	0	
Advies en planvorming A15 en A12 Dit krediet kan worden afgesloten omdat er inmiddels nieuwe middelen beschikbaar zijn gesteld. Zie hiervoor FCL 7195 en de toelichting daarop	Ja	13	0	14	0	-1	0	-1	0	
Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam Het project is nagenoeg afgerond. Er zijn nog een paar openstaande punten die ook in afronding zijn. Deze gaan m.n. over de grondoverdracht en oplevering terreinen .	Nee	57	3	9	12	48	-8	56	0	
Onderzoek PlanMER Witte Kruis (verbinding Gelders Eiland met A12). De eerste fase is afgerond en heeft geresulteerd in een rapport met een integraal probleemanalyse. De provincie en Zevenaar gaan nu samen verder met de 2e fase: het in beeld brengen van de verschillende oplossingen met een kosten-indicatie. Eind 2021 vind bestuurlijke besluitvorming plaats.	Nee	469	433	32	32	437	401	36	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Voorbereiding reconstructie weg Hengelder Dit project is afgerond. Inmiddels is ook afgerekend met de Provincie.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	0	
Voorbereiding reconstructie Arnhemseweg Dit project is afgerond. Inmiddels is ook afgerekend met de Provincie.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	0	
Snelfietsroute F12 traject 7&9 Bij de Doesburgseweg komt een oversteek van de snelfietsroute die het westelijke en oostelijke deel van de route binnen Zevenaar met elkaar verbindt. De uitwerking hiervan wordt gekoppeld aan de planuitwerking van de hoofdwegenstructuur in dit deel van Zevenaar. In de komende periode zullen wij dit deel in detail uit gaan werken ook weer in samenhang met de overige ontwikkelingen in het oostelijke deel van Zevenaar. De Edisonstraat is in 2020 aangesloten op de nieuwe fietsstructuur langs de Hengelderweg. De verbinding is gemaakt door middel van een fietstunnel die is aangelegd door Rijkswaterstaat bij de uitwerking van de plannen voor de A12 en A15.	Nee	1.503	1.195	19	19	1.484	1.176	308	0	
Sprookjespoel Gimbornhof De poel is opgeschoond en opnieuw onder profiel gebracht. De afronding van dit project is in het najaar 2021.	Nee	18	0	0	0	18	0	18	0	
Gimbornhof De beplanting wordt nog aangebracht en het gazon wordt vervangen. Dit hangt mede samen met de ontwikkeling van het Juvenaat en met de dunningen die de komende jaren worden uitgevoerd.	Nee	100	0	0	0	100	0	100	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Vervangen diverse gemalen Er zijn voorbereidingen getroffen voor de vervanging & optimalisatie van diverse gemalen o.a. RG Methen - RG Heerenmäten, RG Zuiderlaan, RG Veem, RG Poelwijkerlaan). Door voortschrijdend inzicht worden bepaalde vervangingen later uitgevoerd. De overige gemalen zullen onder het nieuwe watertakenplan vallen.	Nee	640	0	0	0	640	0	640	0	
Mechanisch deel BBL Witte Kruis Krediet kan worden afgesloten.	Ja	23	0	0	0	23	0	23	0	
Vervanging bouwkundig deel gemalen Methen We zijn nog in afwachting van de resultaten van het onderzoek afvalwater structuurplan. Naar verwachting wordt het werk in de periode 2021-2023 uitgevoerd.	Nee	118	0	0	0	118	0	118	0	
Vervanging bouwkundig deel gemalen Edisonstr/O.Steeg Gemaal RG Edisonstraat is bouwkundig in orde en de geplande vervanging wordt niet uitgevoerd. De vervanging van het gemaal aan de Oude Steeg is wel uitgevoerd. Het krediet kan worden afgesloten.	Ja	73	0	0	0	73	0	73	0	
Vervanging mechanisch deel gemalen Edisonstr/O.Steeg Gemaal RG Edisonstraat is klaar, maar Oude Steeg nog niet. De uitvoering hiervan is bijna afgerond.	Nee	35	0	0	0	35	0	35	0	
Gemalen bouwkundig De aanvankelijk geplande bouwkundige investeringen aan gemalen & IBA's in de jaren 2017 en 2018 oud gemeente Zevenaar, zoals vastgesteld in het watertakenplan zal naar verwachting (door voortschrijdend inzicht) gerealiseerd worden in 2021-2023.	Nee	141	0	0	0	141	0	141	0	
Gemalen mech/elek, mini-gemalen en Telemetrie De aanvankelijk geplande vervanging van mini gemalen van de voormalige gem Zevenaar in 2020 zal naar verwachting (door voortschrijdend inzicht) uitgevoerd worden in 2021 - 2023.	Nee	250	0	0	0	250	0	250	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Revitalisering Giesbeek We werken aan de uitvoering van een integraal plan voor het revitaliseren van de kern Giesbeek. We passen de riolering aan en vernieuwen de openbare ruimte. De afronding vindt in het voorjaar 2021 plaats.	Nee	1.477	0	1.026	0	451	0	451	0	
Ontwikkeling Brede School locatie Platanenlaan De Raad heeft 25 november 2015 besloten om de hoogte van het krediet vast te stellen op € 3.000.000. In de raadsvergaderingen van 5 juli 2017 en 21 december 2018 zijn aanvullende kredieten, groot resp.€ 2.036.921 en € 257.674 toegekend. De oplevering heeft inmiddels platsgevonden. In 2021 wordt de definitieve afreking gemaakt na verantwoording door het schoolbestuur.	Nee	2.752	0	2.500	0	252	0	252	0	
Reconstructie Halve Maan In juni 2020 zijn de werkzaamheden hiervan gestart. De verwachte oplevering is in het voorjaar van 2021.	Nee	1.066	0	880	0	185	0	185	0	
Vrijverval riolen 2018 Rijnwaarden Krediet voor investeringen uit het watertakenplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden voor het jaar 2018. In 2021 gaan we verder met de (achterstallige) investeringen in Rijnwaarden en wordt dit krediet volledig benut.	Nee	64	0	0	0	64	0	64	0	
Gemalen mechanisch 2018 Rijnwaarden Krediet voor investeringen uit het watertakenplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden voor het jaar 2018. In 2021 gaan we verder met de (achterstallige) investeringen in Rijnwaarden en wordt dit krediet volledig benut.	Nee	52	0	0	0	52	0	52	0	
Drukriolering mechanisch 2018 Rijnwaarden Krediet voor investeringen uit het watertakenplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden voor het jaar 2018. In 2021 gaan we verder met de (achterstallige) investeringen in Rijnwaarden en wordt dit krediet volledig benut.	Nee	54	0	0	0	54	0	54	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Drukriolering bouwkundig 2018 Rijnwaarden Krediet voor investeringen uit het watertakenplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden voor het jaar 2018. In 2021 gaan we verder met de (achterstallige) investeringen in Rijnwaarden en wordt dit krediet volledig benut.	Nee	72	0	0	0	72	0	72	0	
Veiligheidsvoorzieningen gemeentelijke gebouwen De werkzaamheden zijn nog niet afgerond. Het aanbrengen van valbeveiligingen gaat over het algemeen samen met vervangingen van de dakbedekking, en er staan nog een aantal vervangingen voor 2021 op de planning.	Nee	55	0	3	0	52	0	52	0	
Speelvoorziening voor kinderen met beperking Krediet voor voorzieningen voor kinderen met beperking. Krediet wordt in 2021 besteed.	Nee	15	0	0	0	15	0	15	0	
Fietspad Geitenwaard De uitvoering van dit werk is doorgeschoven naar 2022.	Nee	99	0	0	0	99	0	99	0	
Herinrichting Tengnagelwaard Uitvoering heeft in 2020 plaats gevonden. Krediet kan worden afgesloten.	Ja	29	0	28	0	1	0	1	0	
Snelfietsroute F12 overige percelen Zie krediet 7039	Nee	650	642	53	53	597	589	9	0	
Aanleg lichtinstallatie Atletiekbaan. De werkzaamheden zijn gezamelijk uitgevoerd met de renovatie (zie toelichting onder 'Renovatie atletiekbaan')	Nee	85	15	85	15	0	0	0	0	
Vervangen parkeerautomaten. De parkeerautomaten zijn in 2019 vervangen. De financiële afwikkeling heeft in 2020 plaatsgevonden. Het krediet kan binnen het budget worden afgesloten.	Ja	-18	0	-19	0	1	0	1	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Fietsoversteek rotonde Landeweerdijk De afrekening met de aannemer heeft inmiddels plaatsgevonden maar er dient nog een aanpassing aan het fietsoverstek plaats te vinden. De kosten hiervan kunnen naar binnen de grondexploitatie Zevenaar Oost worden bekostigd. Het krediet kan worden afgesloten.	Ja	85	0	85	0	0	0	0	0	
Toyota Pick-Up met kraan Krediet kan worden afgesloten.	Ja	45	0	61	0	-16	0	-16	0	
Ford Transit pick-up Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken.	Nee	68	0	0	0	68	0	68	0	
Herinrichting BAT terrein - voorbereiding Fase 1 en 2 Krediet bestemd voor voorbereidingskosten van uitvoering fase 1 en de herinrichting voorterrein. Dit kan worden afgesloten.	Ja	40	0	52	0	-12	0	-12	0	
Herinrichting BAT terrein - uitvoering Fase 1 Krediet is bestemd voor het realiseren van de fietsenstalling voor de medewerkers en voor plaatsen van voorzieningen voor onder-bovengrondse afvalinzameling.	Ja	44	0	30	0	15	0	15	0	
Bruisend maken centrum Zevenaar (o.a. straten etc) Het plan voor fietsparkeren is in 2019 uitgewerkt. Daarnaast is gewerkt aan een plan om de bestaande banken en prullenbakken te vervangen en twee boombanken te plaatsen in het centrum. Over het aanbrengen van gevelgroen is overeenstemming bereikt met de gebouweigenaren. Gevelgroen zal op vier locaties in het centrum terugkomen. Realisatie zal pas plaatsvinden na afwikkeling van "Het Oude Raadhuys".	Nee	147	0	16	0	132	0	132	0	
Vervanging BOV armaturen 2016-2025 deel 2018 Conform beleidsplan openbare verlichting. De investering is afgerond en kan worden afgesloten.	Ja	17	0	17	0	0	0	0	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Herinrichten Raadhuisplein We zijn gestart met de voorbereidingen om te komen tot een ontwerp met kostencalculatie dat we u voorleggen. Hier gaat een uitgebreid participatietraject met ondernemers, gebruikers, omwonenden en overige belanghebbenden aan voo	Nee	22	0	15	0	6	0	6	0	
Uitvoering reconstructie Hengelder De infrastructuur en groenvoorzieningen zijn gerealiseerd. In Q1 worden nog wat nazorgwerkzaamheden verricht. Hierna kan het project financieel afgerond worden.	Nee	5.927	5.927	3.900	3.900	2.027	2.027	0	0	
Uitvoering reconstructie Arnhemseweg De Arnhemseweg is in 2019 opgeleverd. In het najaar worden de bomen en planten verder aangeplant. In Q1 2021 worden nog wat nazorgwerkzaamheden verricht. Hierna kan het project financieel afgerond worden.	Nee	3.088	3.088	521	521	2.567	2.567	0	0	
Voorbereiding aanleg 2e viaduct 7Poort De voorbereidende werkzaamheden voor de realisatie van het 2e viaduct zijn in 2020 opgepakt. Dit loopt door in 2021 waardoor het krediet nog niet kan worden afgesloten. E.e.a. leidt tot een kredietaanvraag voor de realisatie. Deze kredietaanvraag staat geagendeerd voor de raadsvergadering van 24-03-2021. Dit voorbereidingskrediet kan in de loop van 2021 worden afgesloten.	Nee	399	0	158	0	241	0	241	0	
Herontwikkeling Vestersbos De raad heeft op 16-09-2020 besloten om een krediet beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie naar een mogelijke huistvesting van onderwijsvoorzieningen aan het Vestersbos. Mocht uit dit onderzoek blijken dat huisvesting van PO/VO niet of gedeeltelijk mogelijk is dan zal naar een andere uitwerking (bijv. woningbouw) gekeken moeten worden. Op dat moment komt voorliggend krediet weer in beeld om de kosten hiervoor te kunnen dekken.	Nee	63	0	2	0	61	0	61	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Vervangen BOV 2016-2025 masten 2019 Krediet wordt in 2020 uitgegeven. De investering is afgerond en kan worden afgesloten.	Ja	43	0	43	0	0	0	0	0	
Vervangen BOV 2016-2025 armaturen 2019 Conform beleidsplan openbare verlichting. Wordt in 2021 volledig uitgegeven.	Nee	192	0	176	0	16	0	16	0	
Oversteek Douwes Dekkerstraat De oversteek is in 2020 gerealiseerd. Door gecombineerde aanbesteding met de andere projecten in de omgeving kon dit werk voordelig worden uitgevoerd. Denk hierbij aan kostenbesparingen voor hoeveelheden asfalt en verkeersmaatregelen. Hierdoor is een aanzienlijk bedrag overgebleven. Het college komt in de loop van 2021 met een verantwoording van de reconstructie Arnhemseweg en Weg Hengelder en de daarbij behorende scopeuitbreidingen waartoe dit deelproject ook hoort.	Nee	175	0	31	0	144	0	144	0	
Planvorming Herinrichting Doesburgseweg Dit wordt opgepakt nadat de Griethsepoort is afgesloten in het kader van het project ViA15.	Nee	97	0	1	0	96	0	96	0	
Planvorming Herinrichting Edisonstraat Wij onderzoeken welke maatregelen (tijdelijk) genomen kunnen worden om het toekomstig verkeer via de Edisonstraat te begeleiden totdat de aanpassingen aan de Griethse Poort en Doesburgseweg gereed zijn.	Nee	96	0	1	0	95	0	95	0	
Planvorming Herinrichting Mercurion Dit wordt opgepakt nadat de Griethsepoort is afgesloten in het kader van het project ViA15.	Nee	72	0	1	0	71	0	71	0	
Verstrekte soc. Kredieten inwoners via Kredietbank Op grond van de afgesloten dienstverleningsovereenkomst zijn in 2020 sociale kredieten verstrekt.	Ja	10	0	10	0	0	0	0	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Vervangen hardware werkplekken In 2018 is € 450.000 beschikbaar gesteld voor de vervanging en flexibilisering van de huidige werkplekken. Besteding gebeurt in de jaren 2019 t/m 2022. In 2020 is circa € 16.000 besteed aan mobiele computerapparatuur en ca. € 72.000 voor de vervanging van apparatuur op vaste werkplekken. Door de Corona-crisis is in 2020 beperkt geïnvesteerd in de vaste werkplekken.	Nee	277	0	87	0	190	0	190	0	
Invullen gebouw Raadhuisplein 1 De ontwikkelaar heeft het voormalige gemeentehuis van ons gekocht om daar appartementen en winkels te ontwikkelen. De sloopwerkzaamheden zijn uitgevoerd en er is gestart met de bouw. De planning van de ontwikkelaar is dat hij in het derde kwartaal van 2021 de laag op de begane grond oplevert en in het vierde kwartaal van 2021 de woningen. Wij zullen deze activiteit nu weer hervatten en zijn aan het onderzoeken hoe we concreet invulling gaan geven aan de ruimte die de gemeente gaat huren in het voormalig gemeentehuis ten behoeve van onder andere een fietsenstalling, openbare toiletten, een ruimte voor de marktmeester en voor organisatoren van evenementen.	Nee	140	0	0	0	140	0	140	0	
Kunstgrasvelden (2 stuks) Betreft krediet voor de aanleg van kunstgras trapveldjes. Een hiervan is in 2019 aangelegd in de Thebenstraat in Zevenaar. In 2021 zal worden bepaald waar de andere wordt aangelegd.	Nee	57	0	0	0	57	0	57	0	
Vervanging VRI Arnhemseweg Krediet voor het vervangen van een kleine VRI op de methen/arnhemseweg. De investering is afgerond en kan worden afgesloten.	Ja	50	0	43	0	7	0	7	0	
Voorbereiding Herinrichting Babberichseweg Er is gestart met het ontwerp om te komen tot een fietsstraat en er zijn voorbereidende onderzoeken uitgezet. Deze lopen nog door in 2021.	Nee	66	75	36	45	30	30	0	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Dorpstraat/Babberichseweg Dit werk gaat niet door. Het krediet kan vrijvallen.	Ja	120	0	0	0	120	0	120	0	
Tractor Valta Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken.	Nee	115	0	0	0	115	0	115	0	
Toyota Hi-Lux Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken.	Nee	40	0	0	0	40	0	40	0	
VW Crafter Pick-Up (vervangt 352) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken.	Nee	61	0	0	0	61	0	61	0	
VW Crafter Pick-Up (vervangt 350) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken.	Nee	61	0	0	0	61	0	61	0	
Gazonmaaier Angerlo (vervangt 636) Is aangeschaft, krediet kan worden afgesloten.	Ja	90	0	88	0	2	0	2	0	
Gazonmaaier Sabo (vevangt 630) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken.	Nee	60	0	0	0	60	0	60	0	
Manitou Shovel-N-0046 (vervangt 733) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken.	Nee	72	0	31	0	41	0	41	0	
Kolkenzuiger Volvo (vervangt 211) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken.	Nee	300	0	0	0	300	0	300	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Renovatie atletiekbaan Vervanging van de toplaag en fundering van de atletiekbaan heeft in de zomerperiode van 2020 plaatsgevonden. Ataro B.V. heeft deze vervanging uitgevoerd. Er moeten nog een aantal afrondende werkzaamheden verricht worden. Ook loopt er nog een bezwaarschrift voor het vervangen van de bestaande lichtinstallatie. Zodra dit afgerond ontvangen we van Ataro B.V. de eindverantwoording.	Nee	957	162	932	162	25	0	25	0	
Uitbr olp 1e inrichting meubilair bss De Bem Het in december 2019 beschikbaar gestelde krediet is uitbetaald aan het schoolbestuur.	Nee	29	0	62	0	-33	0	-33	0	
Nieuwbouw basisschool Tamboerijn+Wissel Dit krediet is een aanvulling op het gehonoreerde krediet en is nog niet beschikbaar gesteld door de raad. In overzicht corrigeren en opnemen onder overzicht 'gehonoreerd'	Nee	388	0	0	0	388	0	388	0	
Verbetering riolering Angerlo mech/elec, mini 15jr Er is €3.500.000 krediet verstrekt voor rioleringswerkzaamheden en klimaatadaptatieve maatregelen in Angerlo. Dit is onderdeel van een project met een integrale aanpak waarbij ook wegen, groen en openbare verlichting wordt meegenomen. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 15 jaar geboekt. Is onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020.	Nee	300	0	6	0	294	0	294	0	
Vern riolen klimaatadaptatieve maatregelen Liemers 15 jr Krediet voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemalen. Tevens is dit krediet bestemd voor klimaatadaptatieve maatregelen en vernieuwingswerkzaamheden. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 15 jaar geboekt. Is onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020.	Nee	158	0	1	0	158	0	158	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Rioolvervanging klim. Adapt maatregelen Liemers 70 jr Krediet voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemalen. Tevens is dit krediet bestemd voor klimaatadaptatieve maatregelen en vernieuwingswerkzaamheden. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 70 jaar geboekt. Is onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020.	Nee	1.944	0	-37	0	1.980	0	1.980	0	
Verbetering riolering Angerlo rioolvervanging-70jr Er is 3.500.000 krediet verstrekt voor rioleringswerkzaamheden en klimaatadaptatieve maatregelen in Angerlo. Dit is onderdeel van een project met een integrale aanpak waarbij ook wegen, groen en openbare verlichting wordt meegenomen. Op dit krediet worden de investeringen met een looptijd van 70 jaar geboekt. Is onderdeel van de investeringen uit het WTP in 2019-2020.	Nee	3.200	0	2	0	3.198	0	3.198	0	
Herinrichting openbare ruimte locatie Platanenlaan Het krediet is beschikbaar gesteld in 2020. In 2019 is gestart met de voorbereidende juridische en adviserende werkzaamheden. De start en afronding van de herinrichting van de openbare ruimte staan gepland voor 2020.	Nee	242	0	16	0	226	0	226	0	
Tijd huisv/verhuisk aanpassing locatie Platanenlaan In juli 2019 zijn de basisscholen de Lindenhage en Het Kofschip naar de tijdelijke locaties in de G. Gezellestraat en Da Costastraat verhuisd. Vanaf het moment van verhuizing is voor de groepen 3 en 4 gymvervoer ingezet. In de zomerperiode 2020 heeft de verhuizing terug naar de locatie Platanenlaan plaatsgevonden. In 2021 vindt de definitieve afrekening plaats.	Nee	58	0	0	0	58	0	58	0	
Bouwkundige aanpassing ds. Jonkerschool Dit krediet is beschikbaar gesteld. De Ds. Jonkersschool sluit echter de deuren in augustus 2021. In overleg met schoolbestuur en de inwoners van Lathum wordt bekeken welke gebruiksmogelijkheden er zijn voor de Ds. Jonkersschool.	Nee	25	0	0	0	25	0	25	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Aanpassing Arnhemseweg/Hengelder/scopewijzigingen Deze worden uitgevoerd met de uitvoering van de reconstructie van de Arnhemseweg of weg Hengelder. In de nabije toekomst wordt dit gebruikt om nagekomen werkzaamheden nog te kunnen financieren. In de loop van 2021 komen we met een verantwoording.	Nee	231	0	0	0	231	0	231	0	
Aanpassing en uren Arnhemseweg/Hengelder/scopewijzigingen Deze maken deel uit van de begeleiding van de uitvoering van beide wegen en scopewijzigingen.Het college komt in de loop van 2021 met een verantwoording van de reconstructie Arnhemseweg en Weg Hengelder en de daarbij behorende scopeuitbreidingen waartoe dit deelproject ook hoort.	Nee	299	0	0	0	299	0	299	0	
Uitvoering entree Hengelder uhb gebiedsvisie Dit is gerealiseerd. Het project wordt in 2021 financieel afgerond. Het college komt in de loop van 2021 met een verantwoording van de reconstructie Arnhemseweg en Weg Hengelder en de daarbij behorende scopeuitbreidingen waartoe dit deelproject ook hoort.	Nee	2.454	2.454	1.552	1.552	901	901	0	0	
Woonrijpmaken Vierkenshof De werkzaamheden zijn nog in uitvoering voor wat betreft het bouwrijp maken. Alvorens tot definitieve inrichting van het gebied over te kunnen gaan dienen de woningen van Vryleve en Mecus gerealiseerd te zijn. Waarschijnlijk loopt dit nog door tot begin 2022.	Nee	200	200	0	0	200	200	0	0	
Leningen toekomstbestendig wonen in Gelderland Via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN) zijn op grond van de verordening in 2020 leningen verstrekt.	Ja	463	0	463	0	0	0	0	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Carrousel/Maatjes verbouw - aanpassing Dit krediet is door de Raad beschikbaar gesteld. HumanKind en het stichtingsbestuur van 'De Maatjes' hebben overeenstemming bereikt over de verkoop aan HumanKind. De eigendomsoverdracht van de twee, door de Carrousel, in gebruik zijnde leslokalen vindt in het 4e kwartaal 2020 plaats. Vervolgens kan gestart worden met de uitbreiding en aanpassing van het onderwijskundige gedeelte en het buitenterrein.	Nee	1.880	0	0	0	1.880	0	1.880	0	
G Gezellestraat (sterrenschool) uitbreiding-aanpassing In verband met de realisering van de onderwijshuisvesting en verkeersskundige aanpassingen t.b.v. de locatie aan de G. Gezellestraat (Sterrenschool) is in de raad van december 2019 het krediet beschikbaar gesteld. De voorbereidingen zijn in 2020 gereed gekomen en eind december 2020 is gestart met de bouw. Oplevering naar verwachting eind juli 2021.	Nee	3.792	0	155	0	3.637	0	3.637	0	
G Gezellestr -Sterrenschool - verkeersk aanpassingen Parallel aan de bouw van de school (zie boven) worden de voorbereidingen getroffen voor de verkeerskundige aanpassingen. De uitvoering hiervan vindt plaats vanaf medio 2021.	Nee	300	0	0	0	300	0	300	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Hengelder - herinr parkeerplaatsen sportvelden Dit werk is in 2020 uitgevoerd en gereed gekomen. Dit kon echter niet binnen het beschikbare worden uitgevoerd. Er was nog sprake van een depot en een oude fietsenstalling op het terrein welke afgevoerd moesten worden. Bomen moesten worden gerooid die niet meer levensvatbaar bleken. Bestaande straatbakstenen bleken handmatig te moeten worden aangebracht in plaats van machinaal. Dit heeft ook tot meer breukverlies geleid. Een voordeel door gecombineerde aanbesteding met andere werken (w.o. oversteek Douwes Dekkerstraat) werd hier door genoemde tegenvallers teniet gedaan.Het college komt in de loop van 2021 met een verantwoording van de reconstructie Arnhemseweg en Weg Hengelder en de daarbij behorende scopeuitbreidingen waartoe dit deelproject ook hoort.	Nee	200	0	258	0	-58	0	-58	0	
Vervangen BOV 2016-2025 masten 2020 De investering is afgerond en kan worden afgesloten.	Ja	176	0	176	0	0	0	0	0	
Vervangen BOV 2016-2025 armaturen 2020 De investering is afgerond en kan worden afgesloten.	Ja	71	0	71	0	0	0	0	0	
Vervangen masten (vm Rnw) 2020 De investering is afgerond en kan worden afgesloten.	Ja	55	0	55	0	0	0	0	0	
Vervangen armaturen (vm Rnw) 2020 De investering is afgerond en kan worden afgesloten.	Ja	85	0	86	0	-1	0	-1	0	
WMO - hulpmiddelen 2020	Ja	525	0	515	0	10	0	10	0	
Iveco I Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	Nee	68	0	0	0	68	0	68	0	
Iveco II Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	Nee	68	0	0	0	68	0	68	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Tractor MF Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	Nee	75	0	0	0	75	0	75	0	
Tractor New Holland Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	Nee	115	0	0	0	115	0	115	0	
Fietspadstrooier Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	Nee	50	0	0	0	50	0	50	0	
Service auto VW transporter Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	Nee	40	0	0	0	40	0	40	0	
Gazonmaaier (vervangt 635) Betreft vervangingsinvestering. Uitgesteld in afwachting van toekomstvisie afdeling openbare werken	Nee	90	0	0	0	90	0	90	0	
Boerderijkavel Sleeg 17 Betreft de locatie welke in 2019 naar de MvA is overgeheveld en in 2020 opnieuw is ingebracht in de grondexploitatie. Vandaar een negatieve uitgave.	Ja	-380	0	-380	0	0	0	0	0	
Fietsverbinding Duitse grens - Tolkamer We starten met de aanleg van een tijdelijk fietspad als voorloopproject ten behoeve van de verkeersveiligheid van de schoolgaande kinderen uit Spijk. De uitvoeringskosten bedragen €300.000. We starten hiermee in het voorjaar 2021.	Nee	1.800	1.800	105	105	1.695	1.695	0	0	
Monitoring geluid/fijnstof/trillingen A12/A15 Er vindt onderzoek plaats naar de effecten van de nieuwe infrastructuur voor de omgeving in Zevenaar. Er is gestart met een nulmeting. Nu de Arnhemseweg en weg Hengelder gereed zijn wordt in 2021/2022 een nieuwe meting gedaan. De laatste meting vindt plaats na voltooiing van het project ViA15.	Nee	200	0	32	0	168	0	168	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
18 Ondergrondse afvalcontainers Gelders Eiland Krediet voor het vervangen van de ondergrondse containers voor restafval in het Gelders eiland.	Nee	144	0	0	0	144	0	144	0	
28 Ondergrondse glascontainers met buitenbak Krediet voor het vervangen van de containers en bijbehorende betonnen buitenbakken voor nieuwe ondergrondse glascontainers	Nee	280	0	10	0	270	0	270	0	
63 Ondergrondse afvalcontainers hoogbouw Krediet voor het aanschaffen van 63 ondergrondse afvalcontainers voor restafval met een bijbehorend passensysteem	Nee	655	0	10	0	645	0	645	0	
17 Ondergrondse glascontainers zonder buitenbak Krediet voor het vervangen van de containers voor nieuwe ondergrondse glascontainers	Nee	151	0	0	0	151	0	151	0	
Advies en begeleiding voorbereiding en uitvoering project A12/A15 Het is wachten op de uitspraak van de RvS. Vooruitlopend op deze uitspraak is de aannemer GelreGroen bezig met de voorbereidende werkzaamheden. Deze zijn deels buiten fysiek te zien (verle ggen van kabels en leidingen) en deels niet (aanvraag vergunningen). Zevenaar stemt intensief af met de buurgemeenten en andere belangrijke stakeholders en partners.	Nee	500	0	4	4	496	-4	500	0	
Coördinatie en regie infrastructurele projecten in uitvoering Afstemming en uitvoering tussen de diverse infrastructurele projecten die in voorbereiding of uitvoering zijn zowel intern als extern en regionaal (buurgemeenten en andere stakeholders). De afstemming vindt in goed overleg plaats en heeft zijn nut bewezen. De komende jaren moet dit voorgezet worden, waarbij de intensiteit afhankelijk is van de planning van de diverse projecten. Het college komt in de loop van 2021 met een verantwoording van de reconstructie Arnhemseweg en Weg Hengelder en de daarbij behorende scopeuitbreidingen waartoe dit deelproject ook hoort.	Nee	585	0	57	0	528	0	528	0	

Omschrijving	Afsl. J/N	Krediet U 2020	Krediet I 2020	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Restant uitgaven 31-12-2020	Restant inkomsten 31-12-2020	Saldo krediet 31-12-2020	Bijramen / aframen	Status
Herinrichting Babberichseweg als fietsstraat Zie ook toelichting op het voorbereidingskrediet. Het plan wordt in 2022 uitgevoerd.	Nee	1.890	1.890	206	206	1.684	1.684	0	0	
Haalbaarheidsonderzoek huisvesting de Tamboerijn/de Wissel	Nee	25	0	13	0	12	0	12	0	
Gronduitgifte voor erfpacht Metaal-handel Voor het verplaatsen van een mataalhandelaar is in 2020 op 7Poort grond in erfpacht uitgegeven.	Ja	188	0	188	0	0	0	0	0	
Gronden en terreinen buiten plannen Volgens de BBV moeten de resterende boekwaarde van de te verkopen panden overgeheveld worden naar de balanspost voorraad handelsgoederen.	Ja	0	324	0	324	0	0	0	0	
Startersleningen woningen (via SVN) Op 8 juli 2020 is de Verordening Starterslening 2020 vastgesteld in de gemeenteraad. Er is € 1.000.000 beschikbaar gesteld aan de SVn voor het inzetten van de startersleningen. De SVn kan tot maximaal dit bedrag leningen verstrekken. Dit gebeurt dan vanuit een zogenaamd "revolving fund" ; dit betekent dat SVn de in de loop der jaren te ontvangen aflossingen weer in kan zetten voor het verstrekken van nieuwe leningen.	Nee	1.000	0	169	0	831	0	831	0	
Zoutstrooier (GH-11) Is aangeschaft, krediet kan worden afgesloten	Ja	50	0	43	0	8	0	8	0	
Zoutstrooier (GH-10) Is aangeschaft, krediet kan worden afgesloten	Ja	50	0	43	0	8	0	8	0	

OVERZICHT RESERVES

Algemene reserve(s)					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	Algemene reserve	36.541	2.484	3.801	35.223
Totaal algemene reserve(s)		**36.541**	**2.484**	**3.801**	**35.223**

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9003	Visie en planvorming station Zevenpoort	31	0	0	31
9008	Verhuizing peuterspeelzaalwerk	24	0	0	24
9009	Fricties bezuinigingen vernieuwingskosten	262	0	262	0
9013	Nazorg complexen grondexploitaties	115	0	0	115
9017	Afval	0	0	0	0
9018	Riolering	481	7	0	487
9024	Automatisering	81	0	56	25
9031	Bestemmingsplannen	196	0	12	184
9032	Wegen	1.120	358	425	1.054
9046	Statushouders	101	0	0	101
9047	Onderhoud gebouwen	66	0	0	66
9049	Frictiekosten DoeDuiten	0	150	0	150
9050	Corona-herstelplan	0	3.000	132	2.868
Totaal bestemmingsreserves		**2.476**	**3.515**	**887**	**5.105**

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9004	Plankosten en voorbereiding A15/A12	33	1	34	0
9005	Centrummanagement	105	0	0	105
9006	Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	500
9007	Werkzaamheden gemeentehuis	505	0	0	505
9012	Snelfietsroute F12	396	0	1	395
9021	Onderzoek randweg nabij A15	150	0	150	0
9027	Balansverkorting	197	0	14	183
9028	Onderwijshuisvesting	309	0	10	299
9029	Basisschool 't Scathe	2.128	0	59	2.069
9034	De Cirkel/De Duim	603	86	28	662

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
9035	Sportvelden RKPSC	94	0	9	85
9036	Fietspad Geitenwaard	100	0	0	100
Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
9037	Herinrichting Tengnagelwaard	55	0	0	55
9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	85	0	0	85
9039	Brede Blik Giesbeek	1.440	0	143	1.296
9040	Verbouw nieuwbouw gemeentehuis	1.419	0	161	1.258
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		**8.119**	**87**	**608**	**7.599**

OVERZICHT VOORZIENINGEN

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8001	Voormalig personeel	0	82	0	82
8002	Pensioenen wethouders	2.488	304	89	2.703
8004	Onderhoud gebouwen	740	243	337	646
8006	Openbare verlichting	209	26	14	221
8007	Wegen	13	1.908	1.051	870
8008	Bruggen	12	18	0	29
8009	Begraafplaatsen	59	9	0	68
8010	Riolering	3.558	728	640	3.646
8012	Aanspraken overstromingen Riverparc	122	0	0	122
8013	Wachtgelden wethouders	185	65	189	61
Totaal voorzieningen		**7.385**	**3.383**	**2.321**	**8.447**

OVERZICHT LANGLOPENDE GELDLENINGEN

Vaste schulden 2019 door onderhandse geldleningen (x € 1.000)								
Nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Jaar van (laatste) aflossing	Rente-per-centage	Restant-bedrag van de geld-lening aan het begin	Opgenomen geldlening	Rente-bedrag	Aflossing	Restant van de geldlening
	Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen							
179Z	7.500	2041	1,210	6.600		78	300	6.300
	Binnenlandse banken en overige financiële instellingen							
153A	476	2021	5,220	72		3	33	39
159Z	5.000	2029	3,989	2.000		80	200	1.800
160Z	4.000	2025	3,610	1.200		43	200	1.000
161Z	9.000	2031	4,398	4.320		181	360	3.960
168Z	12.000	2038	4,450	7.300		316	400	6.900
170Z	6.000	2038	5,200	3.800		193	200	3.600
175Z	15.000	2033	3,100	10.500		302	750	9.750
176Z	10.000	2029	2,324	6.167		135	667	5.500
177Z	10.000	2030	1,340	7.333		95	667	6.666
178Z	10.000	2040	1,525	8.400		126	400	8.000
180Z	10.000	2026	0,914	10.000		91	0	10.000
181Z	7.500	2022	0,345	7.500		26	0	7.500
183R	6.353	2031	5,765	3.822		212	230	3.592
184R	2.000	2022	5,350	447		19	141	306
185R	2.000	2032	4,810	866		42	67	799
186R	2.000	2033	4,890	1.281		60	66	1.215
187R	2.000	2028	4,750	720		34	80	640
188R	1.000	2020	3,560	66		2	66	-
189R	2.000	2036	3,900	1.133		42	67	1.066
190R	2.500	2041	4,100	1.833		75	83	1.750
191R	2.500	2043	3,270	2.000		64	83	1.917
192Z	5.000	2023	0,460	5.000		23	0	5.000
194Z	15.000	2034	0,215	15.000		32	1.000	14.000
195Z	5.000	2025	-0,160		5.000			5.000
196Z	5.000	2030	0,130		5.000			5.000
				100.760	**10.000**	**2.196**	**5.760**	**105.000**
	Openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.							
193Z	10.000	2038	1,330	9.500	0	127	500	9.000
	Totaal generaal			116.860	10.000	2.401	6.560	120.300

* Vaste geldleningen verstrekt door de Waterschapsbank die begin 2009 zijn verpand aan De Nederlandse Bank (DNB)

OVERZICHT GRONDEXPLOITATIES

Overzicht boekwaarden complexen (x € 1.000)

Bestemmings-plan onderhanden werken	Boek-waarde 1-1-'20	Grond-aanko-pen	Sloop- en milieu-kosten	Bouw- /woon rijpma-ken en kunst-werken	Rente-aan-deel	VUT- en plan-instal-laties	aandeel alg. en zakelijke lasten	grond-verkopen incl. overige opbreng-sten	afwaar-dering boek-waarde	Overige overige expl. opbr. minus kosten	Afslui-ting com-plex	Tussen-tijdse winst-neming	Boek-waarde 31-12-2019 excl. Verlies-voorz.	Verlies-voorzie-ning 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2020 incl. verlies-voorziening
Zevenaar-Oost woningen en bedrijven	50.829	755	176	5.155	798	1.270	129	-12.878	-	-1.085	-5.894	-	39.255	-20.028	19.227
Middag Oost & Zwanenwaay	6.200	-	46	376	97	41	8	-1.287	-	-1	-	-	5.480	-4.499	981
Totaal	57.029	755	222	5.531	895	1.311	137	-14.165	0	-1.086	-5.894	0	44.735	-24.527	20.208

SINGLE INFORMATION, SINGLE AUDIT (SISA)

Specifieke uitkeringen worden verantwoord via SiSa volgens de Financiële Verhoudingswet. De informatie wordt hiervoor in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

BZK	C1	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Totaal ontvangen bedrag beschikking *Aard controle R* *Indicator: C1/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*		
			€ 447.092	Nee		
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/04*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/05*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie. *Aard controle R* *Indicator: C1/06*
		1	2019-62904	€ 253.242	Ja	
			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)

				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C1/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*	
		1	2019-62904	€ 253.242		Nee	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 259.680	€ 101.978	€ 0	€ 520.277	

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	
		1					
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

	Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
	Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
	Indicator: E20/05	*Indicator: E20/06*	*Indicator: E20/07*	*Indicator: E20/08*
1	Korte rechtsstanden /Verkeersdrempels Asverspringing	Nee	5	
2	Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen	Nee	6	
3	Aanleg van een kruispuntplateau ETW 30	Nee	9	
4	Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50km/h naar een ETW 30 km/h	Nee	11	

		5	Aanleg Voetgangersoversteekplaats GOW	Nee	2				
		6	Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt	Nee	4				
		7	Korte rechtstanden aanleg verkeersdrempels	Nee	4				
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R*

			Indicator: G2/01	*Indicator: G2/02*	*Indicator: G2/03*	*Indicator: G2/04*	*Indicator: G2/05*	*Indicator: G2/06*
			€ 10.791.610	€ 165.060	€ 949.830	€ 10.854	€ 55.844	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: G2/07	*Indicator: G2/08*	*Indicator: G2/09*	*Indicator: G2/10*	*Indicator: G2/11*	*Indicator: G2/12*
			€ 89.643	€ 4.234	€ 0	€ 549.020	€ 3.653	Ja
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2019**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ

		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1	060299 Gemeente Zevenaar	€ 10.793.744	€ 242.800	€ 1.072.955	€ 4.495	€ 79.511
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet

			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
		1	060299 Gemeente Zevenaar	€ 0	€ 29.825	€ 6.179	€ 0	€ 433.901
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)				

			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/13*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/14*				
			1 060299 Gemeente Zevenaar	€ 2.567				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*

			€ 0	€ 0	€ 9.930	€ 0	€ 0	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
			Ja					
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2019** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam

		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) rege	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1	060299 Gemeente Zevenaar	€ 43.109	€ 0	€ 4.972	€ 22.545	€ 5.320
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*		

			Indicator: G3A/07	*Indicator: G3A/08*	*Indicator: G3A/09*	*Indicator: G3A/10*		
			1 060299 Gemeente Zevenaar	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 2.473.764	€ 270.555	€ 69.032	€ 9.150	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 675.577	€ 30.014	€ 18.855	€ 1.015	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 468.393	€ 34.751	€ 13.071	€ 1.175	€ 0

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	712	47	€ 0	Ja
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	172	15		Ja
3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	175	9		Ja
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)

			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*	*Aard controle R* *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*	*Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 372.871	-€ 1.420.203				
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting

			Aard controle n.v.t. *Indicator: H4/03*	*Aard controle R* *Indicator: H4/04*	*Aard controle R* *Indicator: H4/05*	*Aard controle R* *Indicator: H4/06*	*Aard controle R* *Indicator: H4/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Zaaknummer 803142	€ 1.793.074	€ 1.362.021	€ 217.505	€ 213.548	
			Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H4/09*	*Aard controle R* *Indicator: H4/10*	*Aard controle R* *Indicator: H4/11*			
		1	Zaaknummer 803142	€ 1.793.074	481%%			
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 12.940	€ 30.000	€ 12.940	€ 30.000	Nee	

stolwijk kelderman
accountants fiscalisten

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van de gemeente Zevenaar

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Zevenaar te Zevenaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de gemeente Zevenaar op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in Normenkader 2020 gemeente Zevenaar.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2020;
2. het overzicht van baten en lasten over 2020;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de Raad op 26 september 2018, het normenkader 2020 dat is vastgesteld op 2 februari 2021 (inclusief normenkader) en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Zevenaar zoals vereist in de wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.482.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020.
Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de Raad overeengekomen dat wij aan de Raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van burgemeester en wethouders en de Raad voor de jaarrekening

Het College van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het College van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in normenkader 2020.

In dit kader is het College van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het College van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De Raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Voor een overzicht van onze verantwoordelijkheden inzake de controle van de jaarrekening verwijzen wij naar de website van de NBA www.nba.nl.

Wij communiceren met de Raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 26 mei 2021

Stolwijk Kelderman

w.g. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Accountantsverslag 2020

Gemeente Zevenaar

DEFINITIEF
26 mei 2021

stolwijk kennisnetwerk

Inleiding

Aan de Raad van de gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar

Doetinchem, 26 mei 2021
496401/HdF/NK

Geachte raad,

Wij hebben de jaarrekening 2020 van uw gemeente gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van de uitkomsten vanuit onze controle onder uw aandacht.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van burgemeester en wethouders. Wij verstrekken hierbij een controleverklaring.

U heeft aan ons voor de controle van de jaarrekening 2020 een aantal aandachtspunten meegegeven. Hierover rapporteren wij in dit verslag. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

Wij bespreken deze rapportage graag tijdens de bijeenkomst met de auditcommissie op 15 juni 2021 en beantwoorden dan ook uw eventuele vragen. Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de portefeuillehouder Financiën, de concerncontroller en een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Waar bent u naar op zoek?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten
2. Onderbouwing oordeel
3. Corona en de jaarstukken
4. Aandachtspunten Raad
5. Jaarrekening
6. Interne beheersing
7. SiSa
8. Onze verantwoordelijkheid
9. Afsluiting

1. Kernpunten

**Wij hebben de jaarrekening 2020 van uw gemeente gecontroleerd.
Wij informeren u in dit verslag over de bevindingen uit onze controle.
De hoofdzaken hebben wij hier opgenomen.**

Goedkeurende oordelen

Als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt, kunnen wij een goedkeurend oordeel geven voor de getrouwheid en de rechtmatigheid. De geconstateerde fouten en onzekerheden blijven binnen onze materialiteitsgrenzen.

Uit onze controle kwamen aanpassingen in de jaarstukken voort. Deze zijn in de voorliggende versie verwerkt.

Corona

De coronacrisis heeft grote impact op de samenleving. Het heeft ook veel effect op uw organisatie en medewerkers. De gemeente heeft op diverse onderdelen ondersteuning verleend aan (kwetsbare) burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

In de jaarrekening 2020 is een apart hoofdstuk opgenomen over de (financiële) gevolgen van de coronacrisis op de gemeente Zevenaar.

Interne beheersing op orde

Wij hebben tijdens de interimcontrole de interne beheersing beoordeeld.
Wij concluderen dat de interne organisatie in voldoende mate voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Wij hebben in de managementletter aan het College enkele verbeterpunten geadviseerd.

Voor 2021 verandert de rechtmatigheidscontrole. Het College neemt dan een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De inrichting en uitvoering van verbijzonderde interne controle vraagt voor uw gemeente belangrijke mate aandacht.

Financiële positie

De financiële positie van uw gemeente is goed, maar het is wel een uitdaging om begroting voor de komende jaren structureel sluitend te houden.

Controleproces goed verlopen

Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij vonden de samenwerking transparant en plezierig.

2. Onderbouwing oordeel

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van de niet in de jaarrekening 2020 verwerkte controleverschillen en de resterende onzekerheden. Met u hebben wij een afspraak gemaakt, welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 50.000 aan u te rapporteren.

	Getrouwheid		Rechtmatigheid	
Omschrijving	Fouten €	Onzeker-heden €	Fouten €	Onzeker-heden €
Uitgaven zorgaanbieders WMO en Jeugd		2.153		2.153
Persoonsgebonden budgetten (SVB)		1.018		1.018
Europese aanbestedingen			999	
Totaal	**0**	**3.171**	**999**	**3.171**
Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	**1.482**			
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	**4.447**			

De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden blijven onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken, en hebben daarom geen invloed op de strekking van ons oordeel.

Ook bij de controle van de SiSa-bijlage en de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd die van invloed zijn op de strekking van ons oordeel.

Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag (de programma-verantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening.

2. Toelichting oordeel

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op de geconstateerde fouten en onzekerheden

Uitgaven zorgaanbieders WMO en jeugd

Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2020 voor een bedrag van € 19,7 miljoen controleverklaringen van de accountants van de zorgaanbieders ontvangen. Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 2,1 miljoen, is geen controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren.

Dit bedrag is aangemerkt als onzekerheid.

Persoonsgebonden budgetten (PGB)

Uw gemeente heeft geen interne controle uitgevoerd op de verstrekking van de persoonsgebonden budgetten, zoals:

1. Bepaling van de totale last in de jaarrekening aan de hand van de prognose van de sociale verzekeringsbank;
2. Interne controles op het toekenningsproces;
3. Controle op de levering van de zorg;
4. Deugdelijke afwikkeling van de fraudesignalen van de SVB. Overigens zijn er in 2020 geen fraudesignalen van de SVB ontvangen.

Het totale bedrag dat aan PGB voor de WMO en de Jeugdzorg is betaald van € 1 miljoen moeten wij daarom als onzeker aanmerken.

Europese aanbestedingen

Wij hebben alle aanbestedingen van leveranciers waaraan over de periode 2017-2020 meer dan € 214.000 is geleverd onderzocht op het juist toepassen van de Europese aanbestedingsregels.

Uit onze controle-uitkomsten over 2020 blijkt dat de inkopen bij 10 leveranciers niet conform de Europese aanbestedingsregels zijn verricht. De totale inkopen in 2020 bij deze leveranciers bedroegen € 999.000 en betreffen in 2020 verantwoorde lasten. Een nadere onderbouwing van de leveranciers en de bijbehorende bedragen zijn intern beschikbaar.

In de organisatie is op diverse plekken in 2020 gewerkt aan een verbetering van dit proces. Dit heeft geleid tot een daling van het bedrag aan onrechtmatigheden ten opzichte van 2019.

Wij hebben het College geadviseerd de verbeteringen nauwlettend te volgen door tussentijds te blijven sturen aan de hand van onder meer spendanalyses.

3. Corona en de jaarstukken

De coronacrisis heeft grote impact op elke organisatie. Het heeft effect op uw medewerkers en burgers. In dit hoofdstuk besteden we aandacht aan de financiële effecten vanuit de Corona-crisis.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Het Rijk vergoedt voor deze ondersteuningsmaatregel de uitkeringen die de gemeente verstrekt voor 100% én de uitvoeringskosten (een vast bedrag per verstrekking). De uitvoering van de regeling is neergelegd bij de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers (GR SDL).
De verantwoordelijkheid is niet overgedragen aan de GR SDL.

Tozo: Misbruik en oneigenlijk gebruik

Binnen de GR SDL zijn maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik vastgelegd. Het proces van beoordeling en toekenning van de uitkeringen ligt zo veel mogelijk bij 1 medewerker. Er worden door de GR SDL interne controles uitgevoerd op de toekenningen en op de (verwerking van) IB-signalen. De IB signalen die ontvangen zijn, zijn beoordeeld. Waar nodig is de hoogte of duur van de uitkering hierop aangepast.

Wij hebben het College geadviseerd het beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik van de GR SDL zelfstandig vast te stellen.

Tozo: Identificatieplicht

Artikel 17 derde lid Participatiewet schrijft voor dat de identiteit van aanvragers vastgesteld dient te worden aan de hand van een geldig identiteitsbewijs.
De GR SDL heeft de identificatie van de aanvragers getoetst aan de hand van een geldig identiteitsbewijs.

Verstrekte voorschotten Tozo 1

De organisatie heeft geen voorschotten verstrekt. Wel zijn in de eerste week van Tozo 1 afgeronde bedragen verstrekt, omdat de normbedragen toen nog niet duidelijk waren. Dit is daarna verrekend.

Meerkosten WMO en jeugdzorg

Een aantal zorgaanbieders hebben in 2020 als gevolg van de te nemen maatregelen meer kosten gemaakt, zoals bijvoorbeeld mondkapjes en huur extra ruimte. In 2020 is een bedrag van € 63.500 besteed aan gedeclareerde meerkosten inzake de WMO en de jeugdzorg.

Wij hebben het College geadviseerd om kaders te stellen inzake de te vergoeden meerkosten.

Steunmaatregelen naar aanleiding van Corona: risico op staatssteun

Staatssteun is een overheidsmaatregel en mag geen invloed hebben op de markt. Krijgt een bedrijf staatssteun, maar de concurrenten niet? Dan kan dit leiden tot oneerlijke concurrentie. Daarom is staatssteun bijna altijd verboden. In het afgelopen jaar is door diverse gemeenten financiële steun verleend aan bedrijven of instellingen vanwege de Corona-gevolgen.

De gemeente Zevenaar heeft beperkt financiële steun verleend aan organisaties. Deze financiële steun valt in 2020 niet onder de staatsteun op grond van de de-minimisverordening. Op grond van deze verordening kunnen decentrale overheden ondernemingen over een periode van drie belastingjaren tot maximaal € 200.000 steunen.

4. Aandachtspunten Raad

Van de gemeenteraad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

Speerpunten	Bevindingen
1. PDCA: Opvolging van adviezen vorig jaar	In de managementletter van 2019 hebben wij een nadere toelichting gegeven op het toepassen van de Plan-Do-Check-Act cyclus bij andere afdelingen en projecten: • **Stand van zaken 2019** Intern wordt het concept van RP3 toegepast, als alternatief voor de PDCA-cyclus. RP3 staat voor Regie, Programma, Proces en Project. Alvorens werkzaamheden te starten wordt eerst beoordeeld welke aanpak bij de klus past. De methodiek RP3 is uitgerold middels trainingen en workshops. Het fysieke domein is hier ook recent op aangesloten. Het sociaal domein zal ook met deze werkwijze haar werkzaamheden inrichten. Diverse werkzaamheden/activiteiten worden nu op deze wijze behandeld. Dit heeft geleid tot een kwalitatieve verbetering van onder meer collegenota's en aanpak van werkzaamheden. Gezien de omvangrijkheid van alle activiteiten die de gemeente uitvoert is het niet mogelijk om een toetsing te laten plaatsvinden of alles op deze wijze wordt uitgevoerd. *Wij hebben het College geadviseerd wel de samenhang tussen de verschillende activiteiten in beeld te brengen en te bewaken.* • **Stand van zaken 2020** In het jaar 2020 is het planmatig werken gevolgd voorzover dit in gang was gezet. In 2020 heeft de verdere uitrol van dit planmatige werken beperkt de aandacht gehad. Er waren fysieke vervolgsessies voor uitleg gepland, maar deze zijn als gevolg van de verplichte thuiswerksituatie geannuleerd. In 2021 staat de verdere uitrol van het werken volgens de methodiek RP3 expliciet op de agenda.

4. Aandachtspunten Raad

Van de gemeenteraad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

Speerpunten	Bevindingen
2. Sociaal domein: Rechtmatigheid verstrekkingen	De rechtmatigheid van de verstrekkingen aan de jeugdzorg en WMO wordt op een aantal manieren getoetst. Zo wordt intern een klachtenregistratie bijgehouden en worden cliëntervaringsonderzoeken uitgevoerd. Uit deze informatie blijkt de tevredenheid van de klanten, met name in het kader van de geleverde zorg. Aan de hand van de betalingen van dit jaar hebben wij een toets uitgevoerd op een aantal voorzieningen die in 2020 zijn verstrekt. Voor de bevindingen en daarbij behorende adviezen van deze toets verwijzen wij naar de managementletter. Na afsluiting van het boekjaar is aan alle grotere zorgaanbieders gevraagd hun jaarlijkse opgave voor de kosten te laten waarmerken door een accountant. Deze accountants waarmerken de opgaven voor de rechtmatigheid, waaronder de geleverde prestaties. Niet alle zorgaanbieders zijn in staat om een gewaarmerkte verantwoording tijdig af te leggen. Uit de vergelijking tussen 2020 en 2019 blijkt een daling van de lasten van zowel de WMO als de jeugd. De onzekerheid bij de jeugd is in 2020 hoger. Dit betreft vooral kleinere zorgaanbieders.

	Bedragen X €1000					
	2018		2019		2020	
WMO						
Lasten	9.092		9.960		8.637	
Onzekerheid	263	3%	493	5%	314	4%
Jeugd						
Lasten	11.427		13.548		13.189	
Onzekerheid	1.214	11%	1.386	10%	1.839	14%
PGB						
Lasten	1.315		1.124		1.018	
Onzekerheid	1.315	100%	1.124	100%	1.018	100%
Totaal						
Lasten	21.834		24.632		22.844	
Onzekerheid	2.792	13%	3.003	12%	3.171	14%

4. Aandachtspunten Raad

Van de gemeenteraad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

Speerpunten	Bevindingen
2. Sociaal domein: Rechtmatigheid verstrekkingen	In 2020 is door Corona een bijzondere situatie ontstaan. Gedurende de periode maart-juni is aan zorgaanbieders doorbetaald. Hiertegenover stond geen geleverde zorg. Voor uw gemeente gaat het om een bedrag van € 623.000. Tegenover deze bijdragen staan geen prestaties. Voor deze bijdragen heeft de gemeente een aanvulling op de contracten opgesteld. Alle betrokken zorgaanbieders hebben deze aanvulling ondertekend, waardoor de lasten rechtmatig zijn. Sinds 2020 is data-analyse op het gebied van WMO en Jeugd onderhanden. Voor verschillende eindgebruikersgroepen worden (intern) dashboards ontwikkeld. Een datawarehouse omgeving is ingericht en er worden verschillende rapportages gemaakt, zoals contractmanagement, jeugdbeleid, WMO, financiën en kwartaalrapportages. Dit bevordert de monitoring naar de leveranciers. De actualiteit van de data is in ontwikkeling.
3. Corona onzekerheden en turbulenties	In hoofdstuk 1 van de jaarstukken en in de paragraaf Weerstandsvermogen is een toelichting opgenomen van de gevolgen van Corona voor de gemeente Zevenaar. De opzet is in overeenstemming met de landelijke aanbevelingen. Per programma is een nadere toelichting gegeven op de effecten van Corona op de te bereiken doelstellingen en maatregelen. In de kadernota, die gelijktijdig met de jaarrekening in de raad komt, wordt met name informatie verschaft over de lange termijn effecten, visie op te nemen maatregelen en de risico's en onzekerheden rond Corona. Daarnaast verwijzen wij u naar de toelichting opgenomen in hoofdstuk 3 van dit accountantsverslag.

Nadere toelichting jaarstukken

5. Jaarrekening

Financiële positie

Kwaliteit jaarstukken

Begrotings-rechtmatigheid

Overige bevindingen

5.1 Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat 2020 en de financiële positie van uw gemeente op 31 december 2020.

Saldo van baten en lasten

Het saldo van de lasten en baten over het jaar 2020 bedraagt € 5,6 miljoen positief tegenover een resultaat van € 4,5 miljoen negatief bij de definitieve begroting. Gedurende het jaar is het resultaat een aantal keren bijgesteld in de voortgangsrapportages. De analyse van de afwijking ten opzichte van de begroting is toegelicht in de jaarstukken bij de financiële hoofdlijnen.

Het College stelt, in de resultaatbestemming, voor om € 5,3 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve en € 0,2 miljoen te reserveren voor de uitvoeringskosten Tozo in de komende jaren.

Het resultaat wordt voor € 6,9 miljoen positief beïnvloed door incidentele baten en lasten. Dit betreft met name de afname in de verliesvoorziening van de grondexploitatie (€ 5,6 miljoen).
De incidentele baten en lasten zijn in de jaarrekening toereikend toegelicht.

Financiële positie en weerstandsvermogen

Het eigen vermogen van uw gemeente bedraagt per jaareinde € 53 miljoen, waarvan € 35 miljoen beschikbaar is in de algemene reserve. Hiervan heeft u aangegeven € 32,5 miljoen als vrij besteedbaar aan te merken.

Uw gemeente beschikt volgens de door de organisatie gemaakte berekeningen en risico-inschattingen over voldoende weerstandsvermogen, zowel incidenteel als structureel. De weerstandsratio in de jaarstukken bedraagt 5,25 en valt daarmee in de categorie klasse A ‘uitstekend’. Door de ontwikkelingen in de grondexploitaties zijn de risico’s significant gedaald.

Schuldpositie

Uw gemeente heeft per 31 december 2020 voor een bedrag van € 121 miljoen aan leningen opgenomen. De schuldpositie per inwoner bedraagt derhalve € 2.500. Dit is boven de schuldpositie van de gemiddelde Gelderse gemeente, circa € 1.800.
De netto schuldquote bedraagt 81% en is licht verbeterd ten opzichte van 2019.

De solvabiliteit is in 2020 met 25,7% ten opzichte van 2019 (23%) gestegen. 25% wordt door de Provincie Gelderland aangemerkt als een middelgroot risico.

De financiële situatie per einde 2020 laat een voldoende beeld zien, mede als gevolg van de meevallers in 2020. De uitdaging ligt nog steeds in de toekomst, met name op het gebied van de kostenreductie in het sociaal domein en de investeringen. Meevallers in de toekomst kunnen zich voordoen in de vorm van de hoogte van de algemene uitkering en mogelijke compensatie voor het sociaal domein.

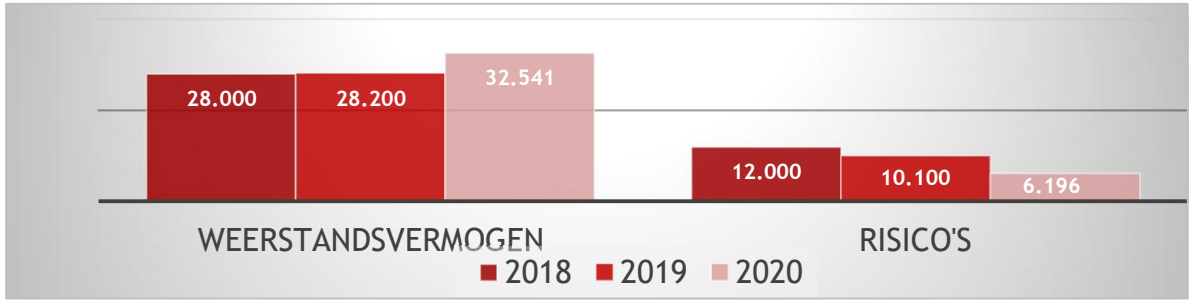

5.2 Kwaliteit jaarstukken

Bij onze controle hebben wij de informatiewaarde, leesbaarheid en naleving wettelijke vereisten van de jaarstukken beoordeeld.

Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 3 onderdelen: De programma's, de paragrafen en de jaarrekening.

Wij vinden de structuur van de jaarstukken duidelijk. Uw gemeente kent 9 programma's. Voor de toelichting op de afwijkingen tussen de begroting en de realisatie wordt verwezen naar de programmarekening. Deze geeft per programma een inhoudelijke analyse van de resultaten.

Jaarverslag en paragrafen

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen voor het overige aan de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording. Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag en de jaarrekening 2020.

Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn nageleefd.

Wij hebben een verschil geconstateerd bij de aansluiting van de primaire begroting van € 25.000. Dit betreft de verwerking van de bezuiniging 'beëindigen Pilot UWV'. Op basis van de uitleg in het Raadsbesluit is dit akkoord.

Verder hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

Verloop van de controle

Het proces van het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2020 zodanig gepland om aan de auditcommissie de gecontroleerde jaarrekening half juni 2021 voor te kunnen leggen. De afwikkeling is op basis van de planning bereikt. Voorafgaand aan de accountantscontrole waren de concept jaarstukken bijna gereed.

Wij hebben het College geadviseerd het balansdossier en de concept jaarstukken voor komend jaar eerder te completeren en nader te specificeren.

Wij evalueren het controleproces nog gezamenlijk met de organisatie, zodat we kunnen blijven verbeteren.

5.3 Begrotingsrechtmatigheid

Bij de controle van de rechtmatigheid gaan wij na of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2020 gecontroleerd op rechtmatigheid.

Begrotingscriterium

De Raad heeft besloten met 9 programma's te werken.
Dit geeft een overzichtelijk beeld van de resultaten. U heeft het College toestemming gegeven om binnen de budgetten van de deelprogramma's, te opereren. Het College legt verantwoording af over de besteding op de programma's.

Wij hebben gecontroleerd of de begrotingsregels door het College zijn nageleefd.

Bevindingen:

Bij één programma is de begroting overschreden.
De oorzaak van de overschrijding is in de jaarrekening toegelicht, waarbij is vastgesteld dat dit wordt gecompenseerd door hogere baten en binnen het bestaande beleid past.

De toelichting is voldoende en daarmee heeft de overschrijding geen invloed op ons oordeel over de rechtmatigheid.

Programma (*€ 1.000)	Lasten Begroting	Lasten 2020	Overschrijding
3. Economie	7.052	11.285	-4.233

Hier informeren wij u over de bevindingen op het gebied van de getrouwheid

5.4 Overige bevindingen

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist, dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en de verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen.

Daarom lichten wij de grootste hier kort toe:

1) Grondexploitatie

Binnen uw organisatie is sprake van 3 bouwgronden in exploitatie. Voor de berekening van de verwachte resultaten in de actieve grondexploitaties heeft uw college uitgangspunten geformuleerd, 1,7% indexering voor de lasten en 1,7% voor de baten voor de woningbouw en 0% voor de bedrijventerreinen.

De geactualiseerde exploitaties worden ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd, via de jaarstukken.

Er zijn 2 exploitaties met een verwacht verlies van in totaal € 24,5 miljoen. Hiervoor zijn verliesvoorzieningen getroffen. In 2019 is deze verliesvoorziening met € 10,8 miljoen afgenomen.

De gehanteerde uitgangspunten zijn naar onze mening acceptabel.

2) Voorzieningen voor groot onderhoud

Een voorziening groot onderhoud dient gebaseerd te zijn op een meerjaren-onderhoudsplan van maximaal 5 jaar oud.

Voor het onderhoud gebouwen wordt de voorziening nog onderbouwd met de beheersplannen van de voormalig gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar.
De voorziening bedraagt per jaareinde € 646.000.

De voorziening van het onderhoud openbare verlichting is gebaseerd op een onderhoudsplan uit 2016 en is daarmee nog voldoende actueel voor 2020.
De voorziening bedraagt per jaareinde € 221.000.

De voorziening onderhoud wegen is gebaseerd op het wegenbeleidsplan, met een looptijd van 2019 tot en met 2024. De voorziening bedraagt per jaareinde € 870.000.

Wij hebben het College geadviseerd de onderhoudsplannen tijdig te actualiseren.

3) Voorziening pensioen en wachtgeld en WW verplichtingen

De voorziening voor wethouderspensioenen is gebaseerd op actuariële berekeningen. Deze worden opgesteld door een derde partij. De gehanteerde rekenrente van 0,082% is conform de circulaire van het Rijk.

Ook de voorziening wachtgeld en WW verplichtingen is volledig.

Hier informeren wij u over de bevindingen op het gebied van de getrouwheid

5.4 Overige bevindingen

4) Voorziening riolering

De voorziening riolering is gebaseerd op de watertakenplannen van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar.

Wij hebben - net als in 2019 - het college geadviseerd deze watertakenplannen in het komende jaar te actualiseren.

5) Voorziening dubieuze debiteuren

Ultimo 2020 heeft uw gemeente vorderingen op diverse partijen. Door de organisatie is een inschatting gemaakt van de oninbaarheid van deze vorderingen. Voor de algemene debiteuren is een voorziening gevormd van € 559.000 en voor de belastingdebiteuren een voorziening van € 373.000. Deze voorzieningen zijn bepaald aan de hand van de inbaarheid van de individuele vorderingen. Dit ligt in lijn met voorgaand jaar.

Daarnaast is een voorziening voor de oninbaarheid van de debiteuren uitkeringen getroffen van € 949.000. De gevolgde methodiek ligt in lijn met voorgaand jaar.

Wij hebben het College geadviseerd de onderbouwing van de voorziening dubieuze debiteuren uit het sociaal domein in 2021 te toetsen op de (wel en niet) geinde bedragen van de afgelopen jaren.

Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor de berekening van deze voorzieningen.

Kosten verbonden partijen

De gemeente Zevenaar heeft een deel van haar taken overgedragen aan gemeenschappelijke regelingen. De kosten van deze organisaties komen ten laste van de exploitatie van de gemeente Zevenaar. De kosten van BVO DRAN en GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs de Liemers zijn in deze jaarstukken gebaseerd op concept cijfers omdat de definitieve cijfers op dat moment nog niet voorhanden waren.

Wij hebben het College geadviseerd te acteren op de tijdigheid van de cijfers.

6. Interne beheersing

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Samenvatting Managementletter

Bij de interimcontrole hebben wij de wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld.
Naar aanleiding de interimccontrole hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter van 12 januari 2021 gerapporteerd aan het College. Deze hebben wij op 20 januari 2021 besproken met de auditcommissie.

Ons beeld van de algemene beheersing

De governance is ingericht. Integriteit heeft de aandacht.

Er is sprake van een hoog ambitieniveau om plannen te realiseren. De PDCA cyclus vraagt voortdurend de aandacht van de organisatie. Er lopen diverse projecten om de financieel organisatorische zaken verder op orde te krijgen.
De verslaggeving in de P&C cyclus is helder en geeft een volledig inzicht.

Enkele adviezen uit de managementletters van voorgaande jaren zijn in 2020 opgevolgd, veel adviezen zijn onderhanden en enkele zijn nog niet gestart.
De belangrijkste aanbevelingen worden eerst opgepakt, daarna de minder belangrijke.

Richting de rechtmatigheidsverantwoording

Over het jaar 2021 ligt er de uitdaging dat het College in de jaarstukken een rechtmatigheidsverantwoording opstelt voor de Raad. Het College geeft daarin aan dat zij heeft gehandeld binnen de wet- en regelgeving van de financiële rechtmatigheidsvereisten. Het oordeel van de accountant zal vanaf dat jaar alleen een getrouwheidsoordeel zijn, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording een onderdeel is. De rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de totale controle van de jaarstukken. Hoewel er nog onzekerheden zijn over de precieze invulling, vormt een goede interne controle de basis voor het kunnen verstrekken van de rechtmatigheidsverantwoording. Het is aan het College om dit adequaat in te richten. Hiertoe moeten nog een aantal stappen worden gezet.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording worden de verantwoordelijkheden rondom de rechtmatigheid helderder belegd. De Raad stelt de kaders vast, het College voert uit en legt hierover verantwoording af aan de raad en de accountant controleert deze verantwoording.

In de managementletter hebben wij diverse adviezen voor de invoering opgenomen en de presentatie aan de commissie Middelen die hierover is gedaan.

6. Interne beheersing

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Risico's interne beheersing

In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden moeten verrichten om dit risico te verlagen. Hieronder geven wij kort weer welke van deze werkzaamheden zijn uitgevoerd:

1. Rechtmatigheid Europese aanbestedingen

Wij hebben op basis van een spendanalyse over 2017-2020 de inkopen groter dan € 214.000 integraal gecontroleerd op de juiste inkoopprocedure voor wat betreft de Europese aanbestedingsregels. Hieruit bleken 10 onrechtmatigheden. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 3.

2. Rechtmatigheid van de prestaties

Wij hebben op basis van een steekproef vastgesteld dat er voldoende onderbouwingen zijn voor de levering van de ingekochte goederen en diensten waaruit blijkt dat deze ten goede komen aan de gemeente Zevenaar.

3. Rechtmatigheid WMO en jeugdzorg lasten

Zoals aangegeven in het hoofdstuk Corona is voor de continuïteitsbijdragen een aanvulling op de contracten overeengekomen.

Overige bevindingen bij de jaarrekeningcontrole

WMO en jeugd 2e half jaar

In januari 2021 hebben wij een detailcontrole uitgevoerd op de toekenningen van WMO en jeugdbijdragen. De uitkomsten waren positief voor wat betreft de rechtmatigheid van de lasten (materiële rechtmatigheid). Met betrekking tot de formele rechtmatigheid zien wij dat de beschikkingen een aantal malen te laat worden afgegeven en in de vastleggingen in het systeem hiaten worden vertoond.

Wij hebben het College geadviseerd kritisch te zijn op de formele rechtmatigheid van de beschikkingen.

Subsidie verstrekking

Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij een detailcontrole op het proces van verstrekkingen subsidies afgerond. De uitkomsten waren positief voor wat betreft de rechtmatigheid van de lasten (materiële rechtmatigheid). Met betrekking tot de formele rechtmatigheid constateren wij dat de tijdigheid van de aanvragen en beschikkingen overschreden worden. Daarnaast blijkt dat de informatie bij de aanvragen niet volledig is of niet aanwezig is en dat de mandatering niet volgens de regels wordt gevolgd.

Wij hebben het College geadviseerd kritisch te zijn op de formele rechtmatigheid van de subsidie verstrekkingen.

6. Interne beheersing

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Interne controle salarissen

Er is in 2020 interne controle uitgevoerd op de juistheid van de ingevoerde premiepercentages. De bevindingen van deze interne controle zijn niet eenduidig vastgelegd in de onderliggende documenten. Op basis van de huidige vastleggingen kunnen fouten of andere bevindingen niet worden opgemaakt.

Wij hebben het College geadviseerd de uitgevoerde interne controle zichtbaar vast te leggen om achteraf te kunnen constateren dat deze is uitgevoerd.

IT omgeving

Vanuit onze rol als accountant besteden we aandacht aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde omgeving. Dit onderzoek is niet primair gericht op cybersecurity. Uit onderzoek en uit de praktijk blijkt echter dat veel bedrijven nog niet ‘cybersecure’ zijn. De risico’s worden onderschat, wat vervolgens leidt tot onvoldoende beveiligingsmaatregelen. Informatiebeveiliging is namelijk geen eenmalige exercitie, maar een continu proces. Aanvallers zitten immers niet stil en er komen steeds nieuwe bedreigingen onze kant op. Dit betekent dat zelfs organisaties die op het eerste oog goed beveiligd zijn zich toch moeten blijven wapenen tegen de gevaren van een cyberaanval. In de blog “Hoe Cybersecure is jouw organisatie?” staan enkele voorbeelden hoe u dit als organisatie kan beoordelen, zie hiervoor: https://stolwijkkennisnetwerk.nl/blog-hoe-cybersecure-is-jouw-organisatie/

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole gecontroleerd.

De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor onze controle steunen we voor een beperkte mate op de automatiseringsomgeving van uw organisatie.

7. SiSa (1/3)

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2020 d.d. 8 april 2021.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Geen	n.v.t.	n.v.t
C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Geen	n.v.t.	n.v.t
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Geen	n.v.t.	n.v.t
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Geen	n.v.t.	n.v.t
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_Totaal 2019	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_Totaal 2019	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2021 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

7. SiSa (2/3)

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2020 d.d. 8 april 2021.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2021 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

7. SiSa (2/3)

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2020 d.d. 8 april 2021.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	n.v.t.	n.v.t
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Geen	n.v.t.	n.v.t
H4	Specifieke uitkering Sport	Geen	n.v.t.	n.v.t
H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)	Geen	n.v.t.	n.v.t

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2021 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

8. Onze verantwoordelijkheid

Wij hebben onze controle overeenkomstig de opdracht uitgevoerd en in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

Onze opdracht

De jaarrekening 2020 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Onderdeel van de jaarrekening is de SiSa bijlage. Met deze bijlage legt het College verantwoording over de besteding van Rijksbijdragen af aan het Rijk.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 1,482.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 4.447.000 (3% van de lasten). Voor SiSa en voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2020 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het College. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Inzicht urenbesteding

Vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaand een opgave van de tijdsbesteding (inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole).

	Uren
Tekenend accountant	40
Overige teamleden	675

Dank u voor de samenwerking

9. Afsluiting

Publicatie jaarrekening

De jaarrekening mag, na vaststelling door de raad, op de website van uw gemeente, gepubliceerd worden samen met de controleverklaring van de accountant.

Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Toegevoegde waarde
die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overview, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

stolwijk kennisnetwerk

Memo

onderwerp	Reactie op accountantsverslag 2020
datum	25 mei 2021
deadline	25 mei 2021
zaaknummer	Z/21/387787
van afdeling/ambtenaar	Staf
aan afdeling/college/raad	

Inleiding

Stolwijk accountants heeft als onderdeel van de controle op de jaarstukken 2020 een accountantsverslag opgesteld. Hierin worden de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten beschreven die volgen uit de controle van de jaarstukken 2020.

Het jaar 2020 heeft voornamelijk in het teken gestaan van de coronacrisis. Grip proberen te krijgen op de effecten en deze zo goed mogelijk monitoren en rapporteren, waren belangrijke aandachtspunten. Desondanks heeft de ontwikkeling van de interne beheersing niet stil gestaan. We hebben verbeteringen door kunnen voeren op het gebied van processen en dat heeft geleid tot een goedkeurend oordeel voor de rechtmatigheid. Wel heeft een aantal andere ontwikkelingen, zoals het planmatig werken een vertraging opgelopen, mede doordat fysieke bijeenkomsten niet mogelijk waren.

In deze reactie worden de bevindingen en aanbevelingen van de accountant voorzien van een toelichting en doorkijk.

Kernpunten

Algemeen

Mede door incidentele baten (grondexploitaties) en minder negatieve effecten van de coronacrisis dan verwacht, hebben we eind 2020 een goede financiële positie. Het jaar 2020 was een belangrijk jaar in de opmaat naar de rechtmatigheidsverantwoording. We hebben verbeteringen gerealiseerd, maar er zijn nog een aantal stappen te zetten. De accountant heeft belangrijke aandachtspunten in zijn managementletter 2020 opgenomen en die worden ook actief gemonitord door de organisatie.

Toelichting oordeel

De rechtmatigheidsfouten en onzekerheden vallen binnen de gestelde grenzen. Ten opzichte van vorig jaar is er met name op het gebied van de Europese aanbestedingen een verbetering gerealiseerd. De onzekerheden in het sociaal domein blijven een belangrijk aandachtsgebied.

Corona en jaarstukken

Bijzonder voor 2020 zijn de speciale regelingen in het kader van de coronacrisis. De TOZO, meerkosten en steunmaatregelen vroegen om flexibiliteit, terwijl de wettelijke kaders pas gedurende het proces duidelijk werden. Bij de controle van deze regelingen zijn vraagstukken naar boven gekomen die betrekking hebben op de governance van de RSD. Is er sprake van mandatering of delegatie en wat is het gevolg hiervan voor de verantwoordelijkheden en verantwoording. Advisering over het M&O-beleid is hier ook een gevolg van. Als gevolg van deze constateringen tijdens de controle is er ook een advies afgegeven nadrukkelijk te kijken naar de nieuw in te richten governance.

De adviespunten nemen wij in 2021 dan ook mee in de verschillende trajecten waarbij ze behoren.

Aandachtspunten Raad

Op verzoek van de raad heeft de accountant in 2019 en 2020 speciale aandacht geschonken aan een drietal onderwerpen: PDCA, sociaal domein en onzekerheden corona.

PDCA & corona
Het planmatig werken, wat ten grondslag ligt aan de PDCA, heeft als gevolg van de crisis in 2020 minder aandacht gekregen. Dit pakken wij op zodra de druk van de crisis weer afneemt en fysieke bijeenkomsten weer mogelijk zijn. Ten aanzien van de onzekerheden rondom de coronacrisis bent u gedurende 2020 en 2021 bij alle planning -en control documenten geïnformeerd. Op basis van de kaderbrief zijn ontwikkelingen gemonitord en bijgesteld op basis van de laatste CPB-ramingen. Aannames en verwachtingen zijn opgenomen en toegelicht in de verschillende stukken.

Sociaal domein – rechtmatigheid verstrekkingen
Procesmatig zijn in 2020 en 2021 meerdere verbeteringen doorgevoerd. Middels dashboards wordt managementinformatie ontsloten. De dashboards zijn nog in ontwikkeling, maar hebben hun eerste verbeteringen in monitoring en sturing laten zien.

De rechtmatigheid van de verstrekkingen is echter niet alleen afhankelijk van de kwaliteit van de processen. Beleidsmatige keuzes hebben ook effect op de vraag of wij vast kunnen stellen of leveringen rechtmatig zijn. Wij stellen de rechtmatigheid vast middels verklaringen van zorgpartijen. Beleidsmatig hebben wij in het kader van administratieve lasten bewust een keuze gemaakt bij welke omvang van zorg wij een verklaring eisen. Kleine zorgaanbieders (< € 25.000) hoeven geen verklaring aan te leveren. In het overzicht van de rechtmatigheden is terug te zien dat deze keuze in combinatie met een grote omvang van kleine aanbieders een grotere onzekerheid tot gevolg heeft. De beleidsmatige keuze om maatwerk te kunnen leveren versus de mate van controle op de zorgpartijen is meegenomen in de nieuwe aanbestedingen die door de MGR namens ons zijn uitgevoerd.

Jaarrekening

Financiële positie
Zoals u in de jaarstukken kunt zien en zoals ook door de accountant wordt beschreven is onze financiële positie goed. De weerstandsratio is "uitstekend" en de ratio's ontwikkelen zich de goede kant op. Belangrijk blijft echter wel het structurele exploitatiesaldo. De verbeteringen in de financiële positie zijn met name het gevolg van incidentele posten. Het structurele exploitatiesaldo blijft mede door de onduidelijkheden en onzekerheden vanuit het Rijk onder druk staan.

Kwaliteit jaarstukken
U kunt lezen dat de jaarstukken voldoen aan de vereisten van de BBV en daarmee alle relevante informatie geven die nodig is voor goede besluitvorming door de raad. In zijn verslag geeft de accountant het advies om het balansdossier ter voorbereiding op de jaarstukken nog te verbeteren. Aandachtspunten door het digitaal en op afstand werken zijn gedurende het controleproces duidelijk geworden. Wij zullen deze lessen meenemen naar het volgende jaar.

Begrotingsrechtmatigheid
Mede doordat wij proberen gedurende het jaar u zo goed mogelijk inzicht te bieden in de ontwikkelingen zijn er bij de jaarrekening geen onverklaarbare budgetoverschrijdingen ontstaan.

Overige bevindingen
Naast de voorgaande bevindingen schenkt de accountant nog aandacht aan een aantal andere onderwerpen. Met name de opmerking over de onderhoudsplannen is een belangrijke constatering. In 2021 worden acties ondernomen om de verschillende onderhoudsplannen te actualiseren. Dit onderdeel is ook van belang bij de beoordeling van onze begroting door de Provincie. Als de plannen niet meer actueel zijn dan kan dit tot gevolg hebben dat de aanwezige voorzieningen omgezet moeten worden naar bestemmingsreserves.

De overige adviezen nemen wij over.

Interne beheersing

Risico's en rechtmatigheidsverantwoording
Met name met de komst van de rechtmatigheidsverantwoording is het belangrijk dat processen op orde zijn. Dit wil zeggen dat de mate van vastlegging, interne controle en verantwoording dusdanig op orde is dat wij in staat zijn hier een goede verantwoording over af te leggen in de jaarstukken 2021. De accountant wijst in zijn verslag naar belangrijke risico's die hiervoor van belang zijn. Wij hebben stappen gezet, maar er zijn ook nog meerdere stappen te zetten.

Europese aanbestedingen
Met name het proces rondom de aanbestedingen heeft in 2019 en 2020 de nodige aandacht gehad. Dit heeft tot gevolg dat de omvang van de onrechtmatigheden is gedaald van € 1.768.000 naar € 999.000. Van de nog resterende onrechtmatigheden is in 2020 de onrechtmatigheid hersteld. Dit wil zeggen dat in de loop van 2020 de juiste contracten zijn afgesloten. In 2020 telden de bedragen die zijn betaald tot aan het nieuwe contract nog wel als onrechtmatig. De werkelijke onrechtmatigheden op dit moment zijn aanzienlijk lager dan het opgenomen bedrag over 2020. In de tussentijd zijn wij ook nog verder bezig geweest met verbeteringen aanbrengen in het inkoopproces (o.a. prestatielevering) als geheel. In 2021 en volgende jaren zal dit de nodige aandacht blijven krijgen.

Subsidieverstrekkingen
Subsidies zijn een belangrijk instrument voor het realiseren van beleid. De constatering en het advies van de accountant zijn daarom ook al opgepakt. In 2021 verwachten wij verbeteringen te kunnen laten zien.

WMO en jeugd
De bevinding van de accountant hebben wij hebben zelf ook geconstateerd en in het kader van het programma sociaal domein heeft deze opmerking ook al een plaats gekregen in de implementatieagenda.

Salarissen
In andere jaren werd dit vastgelegd en gerapporteerd. Door onvoorziene omstandigheden is dit in 2020 niet uitgevoerd. In 2021 bedden wij dit als onderdeel van de interne controle in. De verbijzonderde interne controle kan dan vaststellen of dit onderdeel in het proces wordt gecontroleerd.

Behandelschema Jaarstukken 2020 t.b.v. commissiebehandeling

Commissie Samenleving – 22 juni 2021

Programma's

4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
alleen de alinea's die betrekking hebben op sport en cultuur komen in deze commissiebehandeling aan de orde*
6. Sociaal Domein
7. Volksgezondheid en duurzaamheid
alleen de alinea's die betrekking hebben op volksgezondheid komen in deze commissiebehandeling aan de orde*

Commissie Ruimte – 23 juni 2021

Programma's

2. Verkeer, vervoer en waterstaat
3. Economie
5. Sport, cultuur en recreatie
alleen de alinea's die betrekking hebben op recreatie komen in deze commissiebehandeling aan de orde*
7. Volksgezondheid en Duurzaamheid
alleen de alinea's die betrekking hebben op duurzaamheid komen in deze commissiebehandeling aan de orde*
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Paragrafen

Grondbeleid

Commissie Middelen – 24 juni 2021

Programma's

0. Bestuur en ondersteuning
1. Veiligheid

Paragrafen

Lokale heffingen
Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Onderhoud kapitaalgoederen
Financiering
Bedrijfsvoering
Verbonden Partijen

Financiën

Resultaat
Overzicht van baten en lasten
Overzicht van baten en lasten per taakveld
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen
Overzicht van incidentele baten en lasten
Begrotingsrechtmatigheid
Wet Normering Topinkomens (WNT)
Balans en de toelichting

* i.v.m. de vervlechting van de portefeuilles/onderwerpen die tot dit programma of thema behoren, is het niet mogelijk dit programma op pagina-niveau op te knippen

Behandeling Jaarstukken 2020

Technische vragen met betrekking tot de Jaarstukken 2020 dient u voorafgaand aan de behandeling in de commissies in. De voorzitters mogen er scherp op zijn dat u geen technische vragen meer stelt tijdens de commissiebehandeling. Om zeker te zijn van tijdige beantwoording van uw vragen verzoeken wij u uw vragen vóór 16 juni in te dienen. De organisatie heeft vanzelfsprekend een paar dagen tijd nodig om de vragen te beantwoorden. De griffie zal voor de Jaarstukken 2020 een lijst van vragen en antwoorden voor u bijhouden. Als er nieuwe vragen ontvangen worden of antwoorden op eerder gestelde vragen wordt de lijst geactualiseerd. De geactualiseerde lijst wordt dezelfde dag met de Dagmail aan u gezonden.

Auditcommissie
Op 15 juni vergadert de auditcommissie in aanwezigheid van de portefeuillehouder en de accountant over de Jaarrekening 2020 en de Kadernota. De bevindingen van de auditcommissie zullen worden teruggekoppeld aan de raad.

Commissievergaderingen
De vak-commissies vergaderen op 22, 23 en 24 juni. Let u vooral op het bijgevoegde behandelschema in i-Babs. U hoeft alleen die hoofdstukken te behandelen die in uw vak-commissie horen. U kunt uw eventuele moties al voor leggen aan de commissieleden. Voor een goede beoordeling is het belangrijk dat u uw moties tijdig met elkaar en met het college deelt. Dan kunnen anderen oordelen of zij mee stemmen met uw voorstel of dat zij er juist niets in zien. Ook wordt het dan mogelijk om te oordelen of u moties samen voegt.
We nodigen fracties uit om hun moties mbt de Jaarstukken 2020 op vrijdag 2 juli om uiterlijk 12.00 uur bij de griffie aan te bieden. Eerder mag natuurlijk ook! Later kan, wettelijk gezien kan u ook tijdens de bespreking nog nieuwe moties indienen, echter dat komt de kwaliteit van de beoordeling en de bespreking niet ten goede.

De griffie stuurt uw moties direct na ontvangst door naar het college en de organisatie voor advies en beantwoording. Vervolgens zal de griffie voor een overzicht zorgen en dat zullen wij u toesturen.

Op 7 juli zal als eerste financiële document de Jaarstukken 2020 worden behandeld. Hiervoor vinden, zoals gebruikelijk, twee gespreksrondes plaats en een reactie vanuit het college. Alle fracties zullen naar verwachting hier aan deel willen nemen. De sprekersvolgorde is in het Presidium besproken en het voorstel is om dit jaar van klein naar groot te gaan, afwisselend oppositie en coalitie.

Tip: Probeert u in de eerste ronde bij eventuele interrupties niet het kruit voor uw eigen betoog of het kruit voor uw tweede ronde al te verschieten.

Volgorde van spreken is: 1. GroenLinks; 2. CDA; 3. Sociaal Zevenaar; 4. Lokaal Belang; 5. D66; 6. SP; 7. VVD en 8. PvdA.

U wordt verzocht om per fractie, voor zover aan de orde, één spreker aan het debat mee te laten doen. De griffie ontvangt de naam van uw woordvoerder graag uiterlijk dinsdagmorgen 6 juli.

Raadsvergadering 7 juli

Voor de raadsvergadering van 7 juli a.s. staan o.a. de financiële stukken “Kadernota” en “Jaarstukken 2020” op de agenda. Helaas zal ook deze vergadering nog in digitale vorm plaatsvinden. Naast de financiële stukken zal er over tal van andere onderwerpen besluitvorming plaatsvinden. Het wordt dus zondermeer een lange zit. Des te meer reden om van te voren goed na te denken over de wijze van behandelen.

Vorig jaar is er als gevolg van Corona in het voorjaar geen Kadernota verschenen en daarom heeft u in 2020 uw algemene beschouwingen dat jaar bij de begroting gehouden. Natuurlijk hebben we er allemaal op gehoopt dat we dit jaar weer fysiek zouden kunnen vergaderen. Helaas is dat nog niet zo.

Dat is de reden waarom het Presidium voorstelt om ook dit jaar de Algemene Beschouwingen niet te doen bij de Kadernota, maar pas bij de Begroting in het najaar. Het Presidium realiseert zich dat het gebruikelijk is en juist het meest effectief, als de raad bij de Kadernota aan het college de opdracht meegeeft om in het najaar iets in de begroting op te nemen of juist niet. Het is uw sturingselement. Echter door in deze vergadering heldere moties aan het college mee te geven kunt u ook laten zien welke richting u op wil.

Nu er geen extra tijd nodig is voor de Algemene Beschouwingen stelt het Presidium voor om de vergadering, zoals gebruikelijk, om 19:30 uur te laten beginnen. Gelet op de omvang van de agenda is het voorstel iets langer door te gaan dan gebruikelijk, namelijk om tot 23.00 uur te vergaderen. Rekent u er op dat ook de uitloopavond van 8 juli nodig is om alle voorstellen te behandelen en te besluiten.

Overzicht technische vragen en antwoorden fracties Jaarstukken 2020

Lokaal Belang

Pagina 127:
De afgesloten langlopende leningen zijn ultimo 2020 met bijna 4 miljoen verhoogd t.o.v. van ultimo 2019.
Bij de jaarstukken 2019 werd nog een daling van 6 miljoen verwacht ultimo 2020. In 2020 zijn twee nieuwe leningen aangegaan van elk 5 miljoen. De kasgeldlening van 10,5 miljoen is afgelost.
In zowel de jaarstukken 2018 als in de jaarstukken 2019 staat de volgende zinsnede:
"Vooral door de toenemende verkoop van gronden, zal de behoefte om nieuwe leningen af te sluiten de komende jaren verder afnemen"

Op Pagina 119 van de jaarstukken 2020 wordt omtrent het financiële kengetal grondexploitaties aangegeven:
"De grondexploitaties hebben een forse impact op de financiële positie van onze gemeente. We hebben als gemeente leningen afgesloten om grond te kopen voor (toekomstige) woningbouwprojecten en hebben een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Met de opbrengst kan immers de schuld worden afgelost."

Vragen:
Kan een verklaring gegeven worden waarom in de jaarstukken 2020 de in de jaarstukken 2018 en 2019 vermelde zinsnede niet meer voorkomt? Wordt met de opbrengst van de grondexploitatie de aangegane langlopende schulden wel afgelost?

Antwoord:
De zinsnede laten we weg omdat we naast de opbrengsten uit de verkoop van gronden een zodanig investeringsvolume hebben dat de financieringsbehoefte erg fluctueert. In 2020 was de netto investeringsvolume ruim € 9,6 miljoen. De financieringsbehoefte wordt maandelijks door het Treasuryteam besproken. In de paragraaf Financiering schrijven we het volgende:
Gelet op het tarief voor kort geld op dit moment, waarbij we voor het aantrekken van een kasgeldlening rente ontvangen, maken we gebruik van de ruimte die de wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) ons geeft. Dit Treasurybeleid betekent naast een besparing ook een opbrengst qua rente. Uiteraard blijven we de kapitaalmarkt nauwlettend volgen zodat bij een stijgende rente op de kapitaalmarkt overgegaan kan worden tot het consolideren (omzetten van een kortlopende schuld in een langlopende schuld).
Voor de financiering van de grondexploitaties hebben we Fixe-leningen tussen de € 5 en € 10 miljoen aangetrokken (leningen met een looptijd tussen de 2 en 6 jaar afhankelijk van het verloop van de grondexploitatie waarover we gedurende looptijd alleen rente betalen en aan het einde van de looptijd de lening ineens aflossen). Bij het beoordelen van de financieringsbehoefte wordt de behoefte van de gemeente in zijn geheel (totaalfinanciering) bekeken dus inclusief de te verwachten verloop van de grondexploitaties (o.a. de opbrengsten ivm verkoop van gronden) en de investeringsvolume. Gelet op het verloop van de rentetarieven hebben we de wind de laatste jaren erg mee gehad en zijn fixe leningen afgelost waarvoor we, vergeleken met nu, een hoge rente hebben betaald. Op dit moment hebben we nog 4 fixe leningen lopen voor een totaalbedrag van € 27,5 miljoen tegen

rentepercentages lager dan 1%. Zie het overzicht van langlopende geldleningen in de bijlage van de jaarstukken 2020.

CDA:

Programma 4 onderwijs:

- Kan worden aangegeven hoeveel geld wordt ontvangen vanuit het gemeentefonds voor onderwijs en welk deel daarvan aan onderwijs (voorzieningen wordt uitgegeven?

  Antwoord:
  Voorop staat dat gemeenten de inkomsten uit het gemeentefonds kunnen besteden zoals zij goeddunken. Een fictieve berekening voor een deelbudget uit het gemeentefonds is bedoeld ter informatie. Deze berekening is niet bedoeld als een vast kader voor hetzij minimale hetzij maximale uitgaven.

  Voor het onderwijs als geheel is geen berekening beschikbaar om de hoogte van het fictieve budget te bepalen. Voor een deelbudget als onderwijshuisvesting is die fictieve berekening wel beschikbaar. Op basis van de meest recente informatie is het samengestelde fictieve budget voor onderwijshuisvesting 2020 afgerond 2,7 miljoen.
  De totale uitgaven voor onderwijs (programma 4) bedragen ruim 5,1 miljoen. Hiervan is in 2020 ruim 2,6 miljoen aan onderwijshuisvesting (t.b.v. primair- en voortgezet onderwijs) uitgegeven.

- Op blz. 52 en blz. 55 punt 4.1.7 staat dat een veilig en zorgzaam schoolklimaat moet worden bevorderd. Is er zicht op verkoop van drugs op of nabij bij scholen in Zevenaar?

  Antwoord:
  Drugsverkoop op of nabij schoollocaties gebeurt veelal onder de radar en is lastig in beeld te krijgen. Dit betekent niet dat er geen acties op zijn uitgezet. Het Liemers College behoudt zich het recht voor op elk moment kluiscontrole uit te voeren. Bij vondst van verboden middelen en/of voorwerpen wordt de politie ingeschakeld. De wijkagent is wekelijks zichtbaar aanwezig op locatie Landeweer van het Liemers College, observeert en gaat het gesprek aan met leerlingen die opvallend gedrag vertonen. Maandelijks vindt een preventief spreekuur van stichting Halt plaats op het Liemers College. Daarnaast is er tweewekelijks overleg tussen school, politie, jeugdconsulenten, leerplicht en jongerenwerk, waarin ook signalen van drugsgebruik en drugsverkoop gedeeld worden.
  Tot slot investeert het Liemers College in voorlichtingsbijeenkomsten van stichting LeerlingAlert op alle locaties. Daarin wordt met leerlingen gesproken over de risico's, gevaren en consequenties van crimineel gedrag. Door Covid-19 zijn de voorlichtingsbijeenkomsten dit schooljaar geannuleerd, maar deze worden zo snel mogelijk opnieuw ingepland.

  Op blz. 53 wordt gesproken over verzuim. Preventieve aanpak is goed maar heeft Covid 19 invloed gehad op het zicht van leerplichtigen en is er een indicatie te geven of het hierdoor extra kinderen onder de radar zijn verdwenen?

  Antwoord:
  Tijdens de eerste schoolsluiting in het voorjaar van 2020 was er tijdelijk geen wettelijke meldplicht voor verzuim. De focus lag op het organiseren van digitaal onderwijs. Daardoor is mogelijk korte tijd niet al het verzuim goed in beeld geweest. Met de heropening van de scholen herstelde dit snel. Bij de tweede schoolsluiting in december 2020 waren scholen beter voorbereid. Het beeld is nu dat er in het primair en voortgezet onderwijs een daling in

verzuim heeft plaatsgevonden en dat scholen al hun leerlingen goed in beeld hebben. Gedurende de schoolsluitingen mochten leerlingen in een kwetsbare positie onderwijs blijven volgen op de schoollocatie.
Op het MBO is het beeld anders. Het hybride onderwijs dat sinds de uitbraak van Covid-19 in Nederland op het MBO plaatsvindt, in combinatie met studenten uit de hele regio, maakt dat het lastig is gebleken om alle jongeren voldoende in beeld te houden. Verzuim is hier dan ook niet altijd zichtbaar. Dit kan mogelijk leiden tot langdurig verzuim of zelfs voortijdig schoolverlaten. Onderwijsinstellingen werken samen met het Regionaal Bureau Leerlingzaken om deze jongeren in beeld te krijgen en waar nodig passend te begeleiden.

<u>Programma 5 Sport, cultuur en recreatie</u>:

- Op blz. 61 wordt gesproken over OZB. Kan worden aangegeven wat de ontwikkelingen mbt OZB voor sportverenigingen zijn?

  Antwoord:
  De minister heeft In een brief de Kamer geïnformeerd over de uitkomst van het gesprek met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) inzake de toepassing van artikel 220f Gemeentewet. Dit artikel is bij gelegenheid van de behandeling van het belastingplan 2019 bij amendement aangepast. Middels artikel 220f hebben gemeenten de mogelijkheid om onder andere sportaccommodaties voor de onroerendzaakbelasting (ozb) tegen het woningentarief te belasten in plaats van het niet-woningentarief.
  Allereerst benadrukt de minister dat zij het van belang vindt dat gemeenten de sportverenigingen, indien gewenst, financieel kunnen ondersteunen. Tot op heden ondersteunen de meeste gemeenten sportverenigingen door het verstrekken van een subsidie en raadt de VNG gemeenten af om van artikel 220f Gemeentewet gebruik te maken.
  Ook uit wetenschappelijke hoek zijn kanttekeningen bij het artikel 220f gemaakt. Er zijn interpretatieve vraagstukken en een wetstechnische onduidelijkheid. Voor verdere details hieromtrent verwijzen wij u naar de kamerbrief van de minister https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/11/30/kamerbrief-over-toepassing-woningtarief-onroerendzaakbelasting-ozb-sportverenigingen.
  Conclusie minister
  Gelet op bovenstaande redenen en met name de interpretatieve vragen, Komt de minister tot de conclusie dat de huidige wettelijke bepaling voor gemeenten niet toepasbaar is. Om de bedoeling van de bepaling wel mogelijk te maken kan onderzocht worden hoe de gedachte achter de wettelijke bepaling het beste uitgevoerd kan worden. Dit onderzoek kan leiden tot een aanpassing van artikel 220f Gemeentewet (of een alternatieve bepaling of instrument die het doel beter bereikt). De keuze hiertoe is voorbehouden aan een nieuw kabinet.

- Gelukkig leven we in een gemeenschap waar leden van sportverenigingen veelal lid zijn gebleven ondanks Covid 19 en de onmogelijkheid daardoor in groepsverband te sporten. Desondanks hebben clubs het moeilijk. Zijn er clubs die het financieel niet meer trekken?

  Antwoord:
  Nee, dat is ons niet bekend.

- Op blz. 63 in punt 5.2.6. wordt gesproken over ontwikkelen Turmac Cultuurfabriek. Covid 19 kent ook hier zijn invloed. Wat is de top 3 van problemen die zich nu voordoen?

  Antwoord:
  1. Verhuur blijft achter bij begroting.

2. Omzet horeca en daarmee concessie afdracht blijft achter bij begroting.
3. De oplevering en daarmee de ingebruikname heeft vertraging op gelopen.

Programma 6 Sociaal domein:

- Op blz. 76 punt 6.2.4 wordt gesproken over mantelzorgers. Covid 19 kent ook hier zijn invloed. Mantelzorgers worden zwaarder belast en ontvangers van mantelzorg eenzamer. Is er zicht op het welbevinden van mantelzorgers en hun belasting? Is er iets te zeggen over aanpak van eenzaamheid bij ontvangers van mantelzorg?

  Antwoord:
  In het begin van de coronacrisis is intensief contact geweest tussen de gemeente en zorgaanbieders met de vraag hoe ambulante ondersteuning (dagbesteding/begeleiding) toch doorgang kon vinden zonder inwoners fysiek te ontmoeten. De suggesties die organisaties hebben bedacht, zijn uitgevoerd. U kunt daarbij denken aan 'contact op afstand' (via het raam), beeldbellen (via tablet) of telefonisch contact. Caleidoz heeft het project 'beeldbellen' opgezet en uitgevoerd.
  Deze aangepaste vormen van contact met cliënten, heeft ook de mantelzorgers ondersteund.

  Binnen onze gemeente is het netwerk 'Samen Zevenaar' actief, dat zich specifiek richt op inwoners die eenzaamheidsproblematiek ervaren. Caleidoz is de coördinerende partner van dit netwerk. Dit jaar is aan Caleidoz extra subsidie verleend om huisbezoeken te organiseren bij ouderen, waarin het onderwerp eenzaamheid specifiek is opgenomen.
  De vragenlijst rondom de huisbezoeken is zo opgesteld dat de data verwerkt kunnen worden in gerichte aanbevelingen voor bijvoorbeeld eenzaamheidsgevoelens en belasting van mantelzorgers.

Commissie Ruimte 2018-2022

Dossiernummer	2477
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 juni 2021
Agendapunt	6
Omschrijving	Z/21/387254 Kadernota 2022-2025

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Ruimte 2018-2022	23 juni 2021

Toelichting

tbv Raadsvergadering 7 juli 2021

*Z033907BD
30*

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsvoorstel

Z/21/387254 INT/21/ 1030695

Onderwerp	Kadernota 2022-2025
Zaaknummer	Z/21/387254
Documentnummer	INT/21/1030695
Portefeuillehouder	Nanne van Dellen
Portefeuille	Financiën
Behandelend ambtenaar/afdeling	Erwin Heusinkveld – afdeling Financiën
Telefoon	0316-595259
E-mail	e.heusinkveld@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De behandeling van de Kadernota 2022-2025 (hierna kadernota) is het moment in de P&C cyclus om voorstellen voor nieuw beleid integraal af te wegen. Hiermee leggen we de basis voor de meerjarenbegroting 2022-2025.

De kadernota gaat uit van de financiële standen uit de 1e Voortgangsrapportage 2021. De geschetste ontwikkelingen in de kadernota zorgen voor een structureel nadelig begrotingssaldo. Grotendeels zijn dit niet of nauwelijks te beïnvloeden autonome ontwikkelingen en actualisatie van bestaand beleid.

Met voorstellen voor nieuw beleid zijn we terughoudend. We willen ons de resterende collegeperiode focussen op het afmaken van het collegeprogramma, de uitvoering van het corona herstelplan en de regionale samenwerking.

In de aanloop naar de meerjarenbegroting 2022-2025 bezien we op welke wijze het structurele tekort kan worden opgelost. We putten daarbij vertrouwen uit de signalen die we krijgen uit Den Haag over de aanpassing van de Algemene Uitkering. De komende weken worden de effecten van de meicirculaire zichtbaar. Daarnaast verwachten we deze zomer meer duidelijkheid over de compensatie van het Rijk in de gestegen kosten van jeugdzorg en Wmo in de afspraken over een nieuw regeerakkoord. Op nog wat langere termijn zien wij voor Zevenaar ook perspectief in herijking van het Gemeentefonds en mogelijke wijziging of afschaffing van de opschalingskorting.

Toch kunnen we nu nog niet uitsluiten dat dit geschetste perspectief zich minder positief ontwikkelt en dat wij bij de meerjarenbegroting met ombuigingsvoorstellen komen om u een structureel sluitende begroting aan te kunnen bieden.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. in te stemmen met de inhoud en de voorstellen zoals deze zijn opgenomen in de Kadernota 2022-2025;
2. een bestemmingsreserve afschrijvingslasten locatie Vestersbos in te stellen;
3. de Kadernota 2022-2025 vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet heeft de raad het budgetrecht. Daarnaast is in onze financiële verordening opgenomen dat het college de raad jaarlijks een kadernota aanbiedt . In de

kadernota staan voorstellen voor nieuw beleid, de financiële kaders voor het volgende jaar en de meerjarenraming.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Met de kadernota brengen we het beleid en de daaruit voortvloeiende financiële effecten in beeld. Hiermee schetsen we de kaders voor de gemeentebegroting 2022 en volgende jaren.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 De 1e voortgangsrapportage 2021 vormt het vertrekpunt voor de kadernota

De kadernota gaat uit van de financiële saldi van de 1e voortgangsrapportage 2021.

2.1 Een nieuwe bestemmingsreserve afschrijvingslasten locatie Vestersbos in te stellen

Wij stellen u voor om voor deze specifieke investering met betrekking tot de onderwijshuisvesting locatie Vestersbos een nieuwe bestemmingsreserve in te stellen. Vanuit de algemene reserve wordt € 6.500.000 gestort in deze reserve. Daarna worden jaarlijks de afschrijvingslasten van de investering ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht.

3.1 Integraal afwegingsmoment

In de kadernota staan alle beleidsmatige en financiële kaders in onderlinge samenhang. Dat maakt een integrale afweging mogelijk. De kadernota bevat naast autonome ontwikkelingen en actualisatie van bestaand beleid ook voorstellen voor nieuw beleid. In hoeverre we dat nieuwe beleid kunnen honoreren is sterk afhankelijk van de onzekere ontwikkeling van de Algemene Uitkering van het Rijk. We zetten vooral in op het afmaken van het collegeprogramma 2018-2022 (zie daarvoor ook de eerder verstrekte evaluatie), de uitvoering van het corona herstelplan en de regionale samenwerking.
Alleen bij urgentie worden voorstellen voor nieuw beleid gewogen. Niet alleen het financiële perspectief en beschikbare personele capaciteit vormen redenen voor terughoudendheid, ook nemen wij daarbij in aanmerking dat onze bestuursperiode eindigt na het eerste kwartaal 2022. Na de gemeenteraadsverkiezingen treedt een nieuw gemeentebestuur aan, dat ook nieuwe, eigen afwegingen moet kunnen maken.

3.2 Naar een reëel en structureel begrotingsevenwicht

De meerjarenbegroting 2022-2025 moet vanaf de jaarschijf 2023 structureel sluitend zijn. De voorgelegde kadernota 2022 laat nog geen structureel sluitend beeld zien. Dit komt omdat wij wel de lasten hebben opgenomen in de kadernota, maar aan de inkomstenkant nog geen volledig beeld hebben, vooral als het gaat om de uitkering van het Rijk.
De komende weken worden de effecten van de meicirculaire zichtbaar. Daarnaast verwachten we deze zomer meer duidelijkheid over de compensatie van het Rijk in de gestegen kosten van jeugdzorg en Wmo in de afspraken over een nieuw regeerakkoord. Op nog wat langere termijn zien wij voor Zevenaar ook perspectief in herijking van het Gemeentefonds en mogelijke wijziging of afschaffing van de opschalingskorting.

3.3 Meicirculaire nog niet verwerkt

Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling van de middelen uit het Gemeentefonds. In de kadernota 2022 zijn dus geen cijfers opgenomen uit de Meicirculaire 2021, met uitzondering van de doorwerking van inflatiecorrectie. Zodra de uitkomsten van de Meicirculaire bekend zijn, zullen wij de uitkomsten met u delen via een raadsinformatiebrief.

3.4 De financiële uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2022-2025
Om de komende meerjarenbegroting op te kunnen stellen, zijn kaders en (technische) uitgangspunten nodig. Dit zijn bijvoorbeeld uitgangspunten voor de trendmatige aanpassing, het rentepercentage voor investeringen en de loonontwikkeling.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
De keuzes in deze kadernota worden verwerkt in de begroting 2022-2025. Bij de begroting kijken we of aanpassing noodzakelijk is. Daarna monitoren we de uitvoering via de documenten in de P&C cyclus en stellen deze waar nodig bij.

7. Klimaat en duurzaamheid
De kadernota is intern en extern digitaal voor iedereen beschikbaar (website/portal).

8. Communicatie
De kadernota 2022 stellen wij digitaal ter beschikking via de portal (https://zevenaar.pcportal.nl/).

9. Kosten, baten en dekking
Hieronder brengen wij het begrotingsresultaat 2022-2025 in beeld:

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Primitieve begroting	-1.901	-926	169	2
Wijzigingen 2e Voortgangsrapportage 2020	-139	304	218	218
Wijzigingen tot 1e VGR	20	20	20	20
1e Voortgangsrapportage	245	234	226	110
Stand meerjarenbegroting tot de Kadernota	**-1.775**	**-368**	**633**	**350**
Mutaties kadernota				
1. Autonome ontwikkelingen	-767	-887	-903	-919
2. Actualisatie bestaand beleid	-470	-240	-155	-155
3. Nieuw beleid	-1.048	-1.856	-332	-332
Totaal mutaties Kadernota	**-2.284**	**-2.983**	**-1.390**	**-1.406**
Mutaties reserves Kadernota	0	0	136	136
Begrotingssaldo na kadernota	**-4.059**	**-3.351**	**-620**	**-919**
Waarvan incidenteel	2.827	2.489	0	0
Structureel begrotingssaldo na kadernota	**-1.232**	**-862**	**-620**	**-919**

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/21/1031984	Kadernota 2022-2025

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Kadernota 2022
Zaaknummer	Z/21/387254
Documentnummer	INT/21/

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

gelet op artikel 189 van de Gemeentewet ;

besluit:

1. in te stemmen met de inhoud en de voorstellen zoals deze zijn opgenomen in de Kadernota 2022-2025;
2. een bestemmingsreserve afschrijvingslasten locatie Vestersbos in te stellen;
3. de Kadernota 2022-2025 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 7 juli 2021.

De griffier, De burgemeester,

Kadernota

2022-2025

Raadsversie

GEMEENTE
ZEVENAAR

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave **2**

Algemeen **3**
Voorwoord 3
Hoofdlijnen 4
Weerstandsvermogen 10

Programma's **11**
Bestuur en ondersteuning 12
Veiligheid 21
Verkeer, vervoer en waterstaat 24
Economie 27
Onderwijs 30
Sport, cultuur en recreatie 34
Sociaal domein 38
Volksgezondheid en duurzaamheid 48
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 55

Financiën **59**
Kaders en uitgangspunten 59
Overzicht van baten en lasten 60
Financiële effecten Kadernota 62

Bijlagen **64**
Risico's en onzekerheden corona 65
Financiële compensaties en wijziging bekostiging 70
Overzicht begrotingswijzigingen 72

ALGEMEEN

VOORWOORD

Inleiding

De kadernota geeft een beleidsmatige en financiële doorkijk naar de Meerjarenbegroting 2022-2025. Dit doen wij door het zo goed mogelijk inzichtelijk maken van de verwachtingen voor de komende jaren.

Planning/verdere procedure

Het behandelschema ziet er als volgt uit:

- Commissiebehandeling 22,23,24 juni 2021
- Raadsvergadering 7 juli 2021

Wij bieden u deze Kadernota ter besluitvorming aan.

HOOFDLIJNEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

De behandeling van de Kadernota 2022-2025 (hierna kadernota) is het moment in de P&C cyclus om voorstellen voor nieuw beleid integraal af te wegen. Hiermee leggen we de basis voor de meerjarenbegroting 2022-2025.
Voor deze kadernota vormen de financiële standen uit de 1e Voortgangsrapportage 2021 het vertrekpunt. De geschetste ontwikkelingen in de kadernota zorgen voor een structureel nadelig begrotingssaldo. Grotendeels zijn dit niet of nauwelijks te beïnvloeden autonome ontwikkelingen en actualisatie van bestaand beleid.
Met voorstellen voor nieuw beleid zijn we terughoudend. We willen ons de resterende collegeperiode focussen op het afmaken van het collegeprogramma, de uitvoering van het corona herstelplan en de regionale samenwerking.
Alleen bij urgentie worden voorstellen voor nieuw beleid gewogen. Niet alleen het financiële perspectief en beschikbare personele capaciteit vormen redenen voor terughoudendheid, ook nemen wij daarbij in aanmerking dat onze bestuursperiode eindigt na het eerste kwartaal 2022. Na de gemeenteraadsverkiezingen treedt een nieuw gemeentebestuur aan, dat ook nieuwe, eigen afwegingen moet kunnen maken.
In de aanloop naar de meerjarenbegroting 2022-2025 bezien we op welke wijze het structurele tekort kan worden opgelost. We putten daarbij vertrouwen in de signalen, die we krijgen uit Den Haag over de aanpassing van de Algemene Uitkering. De komende weken worden de effecten van de meicirculaire zichtbaar. Daarnaast verwachten we deze zomer meer duidelijkheid over de compensatie van het Rijk in de gestegen kosten van jeugdzorg en Wmo in de afspraken over een nieuw regeerakkoord. Op nog wat langere termijn zien wij voor Zevenaar ook perspectief in herijking van het Gemeentefonds en mogelijke wijziging of afschaffing van de opschalingskorting.
Toch kunnen we nu nog niet uitsluiten dat dit geschetste perspectief zich minder positief ontwikkelt en dat wij bij de meerjarenbegroting met ombuigingsvoorstellen komen om u een structureel sluitende begroting aan te kunnen bieden.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

Deze kadernota is het eerste document in de planning & control-cyclus voor het samenstellen van de begroting 2022-2025. De kadernota is bedoeld voor de integrale afweging. In deze paragraaf presenteren wij het financieel meerjarenbeeld op hoofdlijnen en geven wij globaal inzicht in de ontwikkeling van ons weerstandsvermogen. Bij de begroting 2022 werken wij dit verder uit in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement. Voor een uitgebreide toelichting op de financiële ontwikkelingen verwijzen wij u naar de programma's en naar het hoofdstuk financiën.

De Kadernota borduurt voort op de 1e Voortgangsrapportage die u in juni heeft behandeld. De financiële mogelijkheden zijn beperkt en de ambtelijke capaciteit is slechts eenmaal in te zetten. Het college heeft daarom voor de resterende collegeperiode gekozen voor drie speerpunten: uitvoering restant collegeprogramma, herstelplan en regionale samenwerking.

Hieronder geven wij een financieel totaaloverzicht. Daarna presenteren wij de mutaties met een financiële omvang groter dan € 100.000. Daarna gaan wij kort in op de corona effecten en presenteren wij het weerstandsvermogen. Voor een uitvoerige beschrijving van de corona effecten in relatie tot de CPB scenario's verwijzen wij naar de bijlage 'Risico's en onzekerheden corona'.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Primitieve begroting	-1.901	-926	169	2
Wijzigingen 2e Voortgangsrapportage 2020	-139	304	218	218
Wijzigingen tot 1e VGR	20	20	20	20
1e Voortgangsrapportage	245	234	226	110
Stand meerjarenbegroting tot de Kadernota	**-1.775**	**-368**	**633**	**350**
Mutaties kadernota				
1. Autonome ontwikkelingen	-767	-887	-903	-919
2. Actualisatie bestaand beleid	-470	-240	-155	-155
3. Nieuw beleid	-1.048	-1.856	-332	-332
Totaal mutaties Kadernota	**-2.284**	**-2.983**	**-1.390**	**-1.406**
Mutaties reserves Kadernota	0	0	136	136
Begrotingssaldo na kadernota	**-4.059**	**-3.351**	**-620**	**-919**
Waarvan incidenteel	2.827	2.489	0	0
Structureel begrotingssaldo na kadernota	**-1.232**	**-862**	**-620**	**-919**

** Opmerking: door de bedragen te presenteren x € 1.000 kan er sprake zijn van afrondingsverschillen*

De kadernota laat een financieel meerjarenbeeld zien dat in alle jaren niet structureel sluitend is. Bij de begroting 2022-2025 moeten minimaal de laatste drie jaren structureel en reëel sluitend zijn om onder repressief toezicht van de provincie te blijven.

Hierbij moeten wij het volgende aantekenen:

Meicirculaire

In deze kadernota zijn de effecten van de meicirculaire (Algemene Uitkering uit het gemeentefonds) niet opgenomen, aangezien de meicirculaire later uitkomt. Dit geeft de nodige onzekerheid over de te verwachten inkomsten vanuit het Rijk. Middels een RIB wordt deze informatie, inclusief een geactualiseerd financieel meerjarenbeeld, separaat aan u verstrekt.

Financiële compensatie en wijziging bekostiging

Het structurele begrotingssaldo in deze kadernota is in alle begrotingsjaren negatief. Bij de begroting 2022-2025 moeten minimaal de laatste drie jaren structureel en reëel sluitend zijn. Op dit moment zijn er verschillende onderdelen in de compensatie en bekostiging vanuit het Rijk die hier een belangrijke bijdrage in kunnen leveren. Op al deze onderdelen is nog een besluit van het kabinet nodig, voordat deze verwerkt kunnen worden in het saldo.

Het gaat over onderdelen als de compensatie voor de decentralisatie jeugd (jeugdtekorten), herijking van de algemene uitkering, de opschalingskorting en compensatie voor de aanzuigende werking bij de WMO. In de bijlage is een toelichting op deze punten opgenomen met een inschatting van het mogelijke financiële effect per onderdeel. Het mogelijke effect van ieder afzonderlijk onderdeel is substantieel in relatie tot het reëel sluitende meerjarenperspectief maar is omgeven met veel onzekerheid.

Omdat het niet duidelijk is hoe het Rijk om gaat met alle punten afzonderlijk of in samenhang, kunnen we in deze kadernota geen bedrag opnemen. De onzekerheid hierover is groot. Gezien het effect en het belang moet in de periode tussen de kadernota en de begroting meer duidelijkheid ontstaan over wat als baten op mogen nemen. De huidige lijn is dat we in de begroting de inkomsten uit het gemeentefonds opnemen volgens de laatst bekende circulaire van het Rijk.

Toelichting belangrijkste financiële mutaties

Bedragen x € 1.000

Mutatie omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Belangrijkste mutaties > € 100.000				
1. Autonome ontwikkelingen				
Stijging tarieven 2022 Wmo en Jeugd	-631 N	-631 N	-631 N	-631 N
Vanaf 1 januari 2022 zullen de tarieven binnen de zorg stijgen. Gemiddeld verwachten wij een stijging van 3%. Deze autonome stijging zorgt voor een totale bijstelling van afgerond € 661.000. Deze stijging zal gedekt moeten worden uit Rijksmiddelen.				
Volumestijging Wmo	-404 N	-666 N	-928 N	-1.190 N
Er wordt rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van het aantal aanvragen bij de Wmo. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door vergrijzing van de bevolking. Het gaat met name om Hulp bij het huishouden, maar geldt ook voor Wmo-begeleiding en de verstrekking van voorzieningen (rolstoelen, scootmobielen en woningaanpassingen).				
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	200 V	239 V	501 V	747 V

De bijdrage voor 2022-2025 aan de MGR Sociaal Domein voor de diverse modules (WSP, Onderwijs en WgSW) is aangepast aan gewijzigde (concept) begroting van de gemeenschappelijke regeling. Hierbij is voor de module WgSW uitgegaan van het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2020, indexering (personeel/materieel) en verwachte uitstroompercentage SW.

Bijdrage aan GR VGGM - Brandweer	-160 N	-160 N	-160 N	-160 N

Ten opzichte van 2021 is de compensatie voor loon- en prijsindex € 41.000, de verhoging voor de 24/7 post in Ede € 96.000, de impuls voor externe veiligheid € 3.000 en de nieuwe verdeelsleutel € 20.000. Hiermee komt de nieuwe bijdrage voor de Brandweer in 2022 uit op € 2.634.000.

Loonontwikkeling ambtelijke organisatie	-276 N	-276 N	-276 N	-276 N

De loonkostenstijging voor 2022 is door het CPB ingeschat op 1,2%. Gerekend over de totale loonsom van € 23 miljoen betekent dit een verhoging van € 276.000. In de algemene uitkering wordt de stijging gecompenseerd.

Actualiseren bijdrage GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	-262 N	-160 N	-160 N	-160 N

De uitgaven van de GRHVOL stijgen. Dit heeft te maken met het feit dat de egalisatiereserve is uitgeput.
In 2022 verrekenen we de werkelijke kosten, waarbij we rekening houden met een investering van 3,5 miljoen voor vervangende nieuwbouw.
We doen een éénmalige storting in de reserve omdat een negatieve reserve niet is toegestaan.

Stelpost inflatie 2022	-650 N	-650 N	-650 N	-650 N

De Algemene Uitkering is gebaseerd op prijspeil 2022. Dit betekent dat bij alle begrotingsposten rekening moet worden gehouden met een prijsstijging (inflatie).
Voor een deel is deze kostenstijging meegenomen in financiële aanpassingen in deze kadernota (salaris, enkele verbonden partijen en zorgkosten). Voor de overige kosten hebben wij de inflatie berekend op € 650.000.

Stelpost eigen inkomsten 2022.	393 V	393 V	393 V	393 V

Voor de jaarlijkse kostenstijging (inflatie) is een stelpost opgenomen in deze kadernota. Maar naast de kostenstijging ramen wij ook een stijging van 1,4% op de eigen (belasting) inkomsten. Wij ramen de stijging van eigen inkomsten op € 393.000.

Algemene uitkering inflatiecorrectie	1.185 V	1.185 V	1.185 V	1.185 V

In deze kadernota is rekening gehouden met kostenstijgingen vanwege inflatie. Voor de algemene uitkering wordt daarom ook een inkomstenstijging vanwege inflatie geraamd. Er wordt rekening gehouden met een stijging van de algemene uitkering van 1,4% volgens de raming van het CPB van maart 2021. Dit is het percentage dat ook in de meicirculaire wordt gebruikt.

2. Actualisatie bestaand beleid

Openbaar groen	-125 N	-125 N	-125 N	-125 N

Wij komen tekort op de inhuur van personeel voor werkzaamheden ten behoeve van de groenvoorziening. Dit betreft ook de inzet van medewerkers van Scalabor voor de groenvoorziening. Voorheen werd bewust vacatureruimte van de afdeling openbare werken ingezet voor inhuur en de inzet van Scalabor. Echter deze ruimte is er niet meer vanwege structurele invulling van de vacatures. We zijn in gesprek met Scalabor om een nieuw contract af te sluiten en de inzet van de medewerkers van Scalabor in de groenvoorziening voort te zetten. Het structurele financiële effect bedraagt € 125.000.

Vervolg Wet Open Overheid	-100 N	0 V	0 V	0 V

Het gaat hier om de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door ze te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. Dat betekent niet meer wachten tot ernaar wordt gevraagd. Samengevat: informatie wordt beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren. Om deze randvoorwaarden te realiseren:
(1) brengen we onze informatiehuishouding stapsgewijs per bedrijfsproces op orde;
(2) brengen we het proces van elf informatiecategorieën in beeld en borgen in de organisatie dat documenten (geanonimiseerd) kunnen worden gepubliceerd en
(3) slaan we informatie die duurzaam bewaard moet worden op in een digitale archiefbewaarplaats.
Om dit te kunnen realiseren dienen we in 2022 een aantal extra werkzaamheden te verrichten die niet binnen de bestaande capaciteit kunnen worden opgevangen.
Hiervoor is eenmalig in 2022 een bedrag van € 100.000 benodigd. Gemeenten worden gecompenseerd voor hun werkzaamheden.

3. Nieuw beleid

Capaciteit Juridische Zaken	-160 N	-160 N	0 V	0 V

We hebben bij Juridische Zaken alle taken en werkzaamheden in beeld gebracht. Indien we ons beperken tot de wettelijk verplichte taken, Juridische kwaliteitszorg en de ondersteuning van de afdelingen, is er in de formatie een tekort van 2 fte. Er is een verband met de toename van het aantal Wob-verzoeken, klachten en bezwaren.

Warmtenet Zevenaar fase 4	-340 N	0 V	0 V	0 V

In 2020 is samen met de woningbouwcorporatie en de provincie het plan van aanpak (fase 3A) opgesteld om tot een intentieovereenkomst te komen (fase 3B). We verwachten de intentieovereenkomst eind 2021 vast te stellen.
Hierna gaan we door met fase 4, het komen tot een Samenwerkingsovereenkomst (SOK). Voor dit proces vragen wij een budget van € 190.000 in 2022. Dit budget gebruiken wij voor een projectleider, juridische deskundigheid (contracten en aanbesteding), technisch advies e.d..
Daarnaast vragen wij voor het vervolg van de Wijk van de Toekomst en voor onderzoek naar de betaalbaarheid van het uitfaseren van aardgas een totaalbedrag van € 150.000 in 2022 (beide onderdelen € 75.000).

Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever	-50 N	-100 N	-100 N	-100 N

Ten aanzien van aantrekkelijk werkgeverschap loopt de gemeente Zevenaar, evenals in de regio, aan tegen krapte op de arbeidsmarkt. De oplossingen worden deels binnen de gemeente Zevenaar gezocht en deels in regionaal verband opgepakt. Voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen van deze ontwikkelingen binnen de bestaande begroting opgevangen. Dat zal onvoldoende zijn om ons als gemeente Zevenaar onderscheidend te kunnen presenteren. Om onszelf daadwerkelijk als een aantrekkelijke en professionele werkgever aan te kunnen merken, is vooralsnog vanaf medio 2022 een bedrag van € 100.000 aan extra structurele middelen noodzakelijk zodat aan de ontwikkeling naar een moderne en professionele organisatie daadwerkelijk invulling kan worden gegeven.

Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening	0 V	-1.500 N	-156 N	-156 N

Het haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van een kindcentrum 0-16 jaar op locatie Vestersbos 4 in Zevenaar, inclusief een sportvoorziening voor alle leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs is afgerond. De totale kosten bedragen afgerond € 19,3 miljoen waarvoor gedeeltelijk dekking is gerealiseerd. Het benodigde aanvullend krediet (van afgerond € 6,5 miljoen) voor de herontwikkeling "onderwijshuisvesting locatie Vestersbos" is gebaseerd op het scenario waarin 2 IKC's gerealiseerd (Tamboerijn/de Wissel) en de voorziening voor voortgezet onderwijs inclusief verkeerskundige voorzieningen worden gerealiseerd en sportvoorziening. De sportvoorziening (1 gymzaal incl. turnvoorziening) wordt op een nader te bepalen locatie gerealiseerd. Een deel van de totale kosten kan eenmalig worden afgeschreven (boekwaarden en sloopkosten van de locatie Vestersbos en gymvoorziening). De structurele raming betreft dekking voor de kapitaallasten in de begroting. T.z.t. volgt nog een separaat raadsvoorstel voor het beschikbaar stellen van het benodigde krediet.

(V = Voordeel; N = Nadeel)

Bedragen x € 1.000

Mutatie omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Reserve mutaties > € 100.000				
3. Nieuw beleid				
Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - dekking via bestemmingsreserve afschrijvingslasten	0 V	0 V	136 V	136 V

(V = Voordeel; N = Nadeel)

Corona-effecten

Hieronder presenteren wij een tabel met de corona-effecten per programma en taakveld. De corona-effecten van de 1e voortgangsrapportage 2021 zijn voor het opstellen van deze kadernota opnieuw bekeken. De corona-effecten hoeven echter ten opzichte van de 1e voortgangsrapportage niet aangepast te worden.

Prg	Taak veld	Taakveld omschrijving	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
6	6.2	Wijkteams	120.000	60.000	0	0
6	6.3	Inkomensregelingen	675.000	340.000	0	0
6	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	460.000	230.000	0	0
6	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	650.000	330.000	0	0
6	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	70.000	40.000	0	0
Eindtotaal			**1.975.000**	**1.000.000**	**0**	**0**

Risico's
De corona risico's zijn op basis van de CPB-raming van maart 2021 bijgesteld van 2,3 miljoen naar 2,8 miljoen. De vooruitzichten zijn positiever in de nieuwe raming. Op basis hiervan is de kans dat er een "nieuwe terugslag" komt naar beneden bijgesteld van 50% naar 30%.

WEERSTANDSVERMOGEN

Inleiding

In de kadernota is een actualisatie van het weerstandsvermogen opgenomen. .

benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van een actuele inventarisatie van risico's is de benodigde weerstandscapaciteit herberekend. De benodigde weerstandscapaciteit is gedaald van 10,8 (stand begroting 2021) naar 6,1 mln, voornamelijk door lagere risico's bij de grondexploitaties.

Het risico als gevolg van corona is geactualiseerd op basis van de maart raming 2021 van het CPB. Het risico is toegenomen van 2,3 naar 2,8. De kans dat er een "nieuwe terugslag" komt is lager ingeschat. Deze kans is naar beneden bijgesteld van 50% naar 30%. Een toelichting op dit risico is opgenomen in de bijlagen onderdeel risico's en onzekerheden. Als gevolg van deze bijstelling bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 6.061.000.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit zit in het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve. Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve zoals we die bij de jaarrekening 2020 hebben doorgerekend komt uit op € 32,5 miljoen. In deze kadernota dekken wij de bijgestelde begrotingssaldi ten bedrage van € 7,5 miljoen die ontstaan in het meerjarenbeeld 2022-2025 uit de algemene reserve. Daarnaast onttrekken wij in 2022 € 6,5 miljoen voor de investering in onderwijshuisvesting aan 't Vestersbos. De nieuwe prognose van de algemene reserve komt daarmee uit op € 18.572.000.

WEERSTANDSRATIO

De ratio geeft de volgende uitkomst:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{18.572.000}{6.061.000} = 3{,}06$$

Deze uitkomst van het weerstandsvermogen kan als uitstekend worden gekenmerkt. Dit betekent dat de financiële risico's ruim voldoende afgedekt worden.

Beschouwing

Bij het beoordelen van de weerstandsratio moet worden meegenomen dat er geen rekening is gehouden met de onzekerheden die samenhangen met de financiële compensaties en wijzigingen in de bekostiging.

Daarnaast moet de weerstandsratio ook altijd in samenhang worden gezien met de structurele exploitatieruimte.

PROGRAMMA'S

BESTUUR EN ONDERSTEUNING

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden bestuur, gemeentelijke organisatie, dienstverlening en belastingen.

Wat willen we?
We willen een faciliterende netwerkgemeente zijn. Hierbij staan we open voor initiatieven van onze inwoners, organisaties en bedrijven. We richten ons op digitale dienstverlening en persoonlijke contacten. Onze inwoners ervaren onze dienstverlening als goed en betrouwbaar. Onze gemeenteraad en college richten zich op integer, democratisch bestuur, waarbij het ons doel is transparant en een open bestuur te zijn.

Ontwikkelingen
Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever
De gemeentelijke organisatie is een kennisorganisatie die vooral afhankelijk is van het aantrekken en behouden van denkkracht om aan de opgaven, waar de gemeente voor staat, invulling te geven. Ten aanzien van aantrekkelijk werkgeverschap loopt de gemeente Zevenaar, evenals in de regio, aan tegen krapte op de arbeidsmarkt. Gelet op de verdere decentralisatie van overheidstaken zal deze krapte zich de komende jaren blijven manifesteren. Dit dwingt ons er niet alleen toe om na te denken over hoe wij ons als aantrekkelijke werkgever willen presenteren, maar daar ook op korte termijn concreet invulling aan te geven. Daarvoor hebben wij een aantal aanvliegroutes in beeld. Het optimaal benutten van de ruimte binnen de cao gemeenten door, in het kader van de organisatieontwikkeling, het functiehuis te herijken. Maar ook medewerkers optimaal te faciliteren in hun ontwikkeling waardoor zij duurzaam en professioneel inzetbaar blijven. Te denken valt aan vitaliteit (fysiek) , competentiemanagement, opleiding en ontwikkeling (mentaal). Ook willen we een aantrekkelijker werkgever zijn ten aanzien van onze arbeidsvoorwaarden. Niet alleen ten behoeve van het behoud maar ook ten aanzien van het aantrekken van nieuw personeel. Het functiehuis alleen is daarvoor niet voldoende ook zullen de secundaire arbeidsvoorwaarden onder de loep worden genomen, zoals: reiskostenvergoeding woon- werkverkeer en uitbreiding lokale doelen in het Individueel Keuze Budget (IKB), beter benutten van de Werkkostenregeling etc.

Rechtmatigheidsverantwoording
Als de wetgeving in 2021 wordt aangenomen, dan treedt met terugwerkende kracht vanaf het verslaggevingsjaar 2021 de rechtmatigheidsverantwoording in werking. Gedurende 2020 is de auditcommissie meegenomen in deze ontwikkeling en op 11 februari 2021 heeft de accountant een toelichting gegeven in de commissie Middelen.
Doelstelling van de wetswijziging is het versterken van de interne beheersing en een nadrukkelijke rol van het college in de verantwoording omtrent het rechtmatig handelen. De rol van de accountant verschuift van het controleren van de rechtmatigheid naar het controleren of de verantwoording door het college getrouw is. Op advies van de accountant en in afstemming met de auditcommissie starten wij dit jaar in ieder geval met de voorbereidingen op de rechtmatigheidsverantwoording. Mocht de wetgeving een jaar later in werking treden, dan gebruiken wij dit jaar om ervaring op te doen.

WAT WILLEN WE?

0.1 Goed bestuur

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers voelen zich optimaal betrokken bij de totstandkoming van ons beleid en zijn tevreden over de kwaliteit van ons bestuur.
We willen dat voor inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers inzichtelijk is wat we als bestuur doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Betrokkenheid en betrouwbaarheid zijn kenmerkend voor onze gemeenteraad en college.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Apparaatskosten (in € per inwoner)							
Toelichting						6,40	6,40

De beleidsindicatoren van dit programma (apparaatskosten, bezetting, externe inhuur, formatie en overhead zijn niet opgenomen op waarstaatjegemeente.nl. Daarom zijn niet alle waardes gevuld.
De apparaatskosten zijn becijferd door een totaaltelling van salarissen, inhuur, P&O, Huisvesting, Intern Beheer en I&A. Wordt uitgedrukt in € per inwoner.

Bezetting (aantal Fte per 1.000 inwoners)							
Toelichting						6,50	6,50

De huidige bezetting op 31-12-2020 bedraagt 282 fte, uitgedrukt per 1.000 inwoners. De bezetting blijft naar verwachting stabiel, door uitstroom en een aantal moeilijk in te vullen vacatures.

Externe inhuur (kosten in % totale loonsom en inhuur externen)							
Toelichting						23,50	22

Het gaat hier om de totale inhuur als % van de loonsom; landelijk komt deze indicator in onze gemeentegrootteklasse uit op ± 19%. De externe inhuur is als gevolg van inhuur op projecten en vacatures in de reguliere formatie hoger dan het landelijk gemiddelde. In verband met het tijdelijke karakter van projecten zetten wij tijdelijke capaciteit (lees: inhuur derden) in op projecten.

Formatie (aantal Fte per 1.000 inwoners)							
Toelichting						7,38	7,38

De vastgestelde formatie per 31-12-2020 is 324 fte. In deze indicator wordt de formatie uitgerekend per 1.000 inwoners.
Afhankelijk van veranderingen en ontwikkelingen in het takenpakket van gemeenten in de nabije toekomst kan deze indicator wijzigen.

Overhead (in % van totale lasten)							
Toelichting						9	9

Het totaal van de loonkosten, kosten van ICT, P&O, facilitaire zaken, huisvesting en overige overhead wordt uitgedrukt in een % van de totale lasten.
De berekening van overhead sluit aan bij het taakveld 0.4 overhead. Door een gerichte doorbelasting van kosten vanuit het taakveld overhead naar de andere taakvelden, krijgen we het werkelijke volume van de overhead steeds beter in beeld.

0.2 Dienstverlening en gemeentelijke organisatie

We willen een optimale dienstverlening realiseren door ons te richten op de drie focuspunten 'Service op Maat, Verbindend en Gastvrij' uit onze dienstverleningsvisie 'Samen Sterker'. We maken dit concreet door meetbare doelstellingen te bepalen en willen onze dienstverlening aan de hand hiervan meten en verbeteren. Het is ons doel onze dienstverlening de komende jaren verder vorm te geven en te versterken. Wij willen onze gemeentelijke organisatie op orde hebben, moderniseren en vernieuwen.

0.3 Financieel beleid

We willen een gezonde en solide financiële positie en huishouding. Dit betekent een begroting die structureel en reëel sluitend is en waarbij risico's zijn afgedekt.

WAT DOEN WE?

Nieuwe activiteiten

0.1 Goed bestuur

0.1.4 Corona herstelplan — **Jaar realisatie** 2023

Soort Nieuw beleid

Als gemeente hebben wij middelen (€ 3.000.000) beschikbaar gesteld voor het stimuleren van de regionale en lokale economie en voor herstelmaatregelen op sociaal-cultureel gebied.

0.3 Financieel beleid

0.3.2 Rechtmatigheidsverantwoording — **Jaar realisatie** 2023

Soort Autonome ontwikkeling

Vanaf 1-1-2021 is de gemeente verantwoordelijk voor het opstellen en opnemen van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken. Doelstelling van de wetswijziging is het versterken van de interne beheersing en een nadrukkelijke rol van het college in de verantwoording omtrent het rechtmatig handelen. De rol van de accountant verschuift van het controleren van de rechtmatigheid naar het controleren in hoeverre de verantwoording door het college getrouw is. De verantwoording bestaat uit een interne analyse over het rechtmatig handelen, met een onafhankelijke verbijzonderde interne controle en de vorming van een integraal beeld over de beheersmaatregelen in de verschillende (materiële) processen.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	75			

Toelichting

In 2021 starten wij het traject van de verplichte rechtmatigheidsverantwoording op. Wij vragen voor 2022 een incidentele aanvulling van € 75.000. Dit om het project tot en met de verantwoording in de jaarstukken 2021 af te kunnen ronden.

Intensivering bestaande activiteiten

0.2.2 Data gedreven sturen als vernieuwende sturingspraktijk	Jaar realisatie	2023
Soort	Collegeprogramma	

Datagedreven sturing is het vermogen om op basis van het verzamelen en analyseren van data tot sturing op de gemeentelijke thema's te komen. Wij gaan systematisch deze nieuwe werkwijze in het primaire proces opnemen. Dit brengt met zich mee dat we een aantal organisatorische en technische condities planmatig verbeteren. Te denken valt aan competentieontwikkeling, het werken met een datastrategie en de ontwikkeling van open data. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor de risico's en ethische vraagstukken die deze ontwikkeling met zich meebrengt.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	85	85		

Toelichting

De ontwikkeling naar datagedreven werken is in volle gang. De architectuur is grotendeels op orde en diverse toepassingen van sturing in de vorm van dashboards zijn zichtbaar. In de fase van datavolwassenheid waarin we nu zitten, merken we dat het steeds meer van belang is om op het juiste moment over de juiste data van de juiste kwaliteit te beschikken. We hebben binnen de organisatie ± 150 dataverzamelingen die in- en soms extern ontsloten worden. In een aantal gevallen is de datakwaliteit onvoldoende bekend en vindt beperkt meting en bewaking van kwaliteit plaats. Om de basis op orde te krijgen voor de stap naar een meer sturend datamanagement willen wij de komende twee jaar een impuls geven aan (de samenhang van) onze gegevenshuishouding. Daartoe is incidenteel voor de jaren 2022 en 2023 € 85.000 per jaar nodig.

0.2.4 Ontwikkelen naar een moderne en professionele organisatie	Jaar realisatie	2023
Soort	Collegeprogramma	

We zijn een aantrekkelijke en professionele werkgever en mensen werken graag bij ons in Zevenaar. Vanuit ons HR-beleid zetten we in op duurzame inzetbaarheid, aantrekkelijk werkgeverschap en een professionele organisatie. Medewerkers zijn toegerust om in steeds veranderende contexten hun werk te doen. Ze zijn goed opgeleid, flexibel in hun gedrag en communicatie. We zijn in staat het werk af te stemmen op de nieuwe uitdagingen die de samenleving met zich mee brengt. We nemen medewerkers mee in veranderingen en toekomstige ontwikkelingen. Zij zijn zelf actief in hun eigen loopbaanontwikkeling. We volgen de resultaten van ons HR-beleid. Er is een veilig werkklimaat waarin we transparant en open zijn. Onze processen en werkafspraken ondersteunen dit.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	50	100	100	100

Toelichting

Ten aanzien van aantrekkelijk werkgeverschap heeft de gemeente Zevenaar te maken met krapte op de arbeidsmarkt, net zoals andere gemeente in de regio. De oplossingen worden deels binnen de gemeente Zevenaar gezocht en deels in regionaal verband opgepakt. De bestaande budgetten zijn onvoldoende om ons als gemeente Zevenaar onderscheidend te kunnen presenteren. Om daadwerkelijk aantrekkelijker en professioneler als werkgever te zijn, is vanaf medio 2022 een bedrag van € 100.000 aan extra structurele middelen noodzakelijk. Met het budget gaan wij de ontwikkeling in naar een moderne en professionele organisatie

0.2.7 Invoeren Wet Open Overheid	Jaar realisatie	2022
Soort Actualisatie bestaand beleid		

Het is nog niet exact bekend wanneer de Wet Open Overheid in werking zal treden. De Eerste Kamer heeft de behandeling opgeschort om ruimte te geven voor nader onderzoek naar de impact van de wet voor overheden. Inhoudelijk treffen wij voorbereidingen om de digitale informatiehuishouding voor onze inwoners, bedrijven en instellingen conform de filosofie van de Wet tijdig klaar te hebben. Dat door onder andere (in Liemers verband) na te gaan of mogelijke vernieuwing van architectuur voor informatie- en archiefbeheer noodzakelijk is en ervoor te zorgen dat de huidige archieven digitaal op orde en duurzaam toegankelijk zijn om aan de nieuwe wetgeving te voldoen.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	100			

Toelichting

Het gaat hier om de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door ze te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. Dat betekent niet meer wachten tot ernaar wordt gevraagd. Samengevat: informatie wordt beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren. Om deze randvoorwaarden te realiseren:
(1) brengen we onze informatiehuishouding stapsgewijs per bedrijfsproces op orde;
(2) brengen we het proces van elf informatiecategorieën in beeld en borgen in de organisatie dat documenten (geanonimiseerd) kunnen worden gepubliceerd en
(3) slaan we informatie die duurzaam bewaard moet worden op in een digitale archiefbewaarplaats.
Om dit te kunnen realiseren dienen we in 2022 een aantal extra werkzaamheden te verrichten die niet binnen de bestaande capaciteit kunnen worden opgevangen.
Hiervoor is eenmalig in 2022 een bedrag van € 100.000 benodigd. Gemeenten worden gecompenseerd voor hun werkzaamheden.

Doorlopende activiteiten

0.1 Goed bestuur

0.1.1 Verbeteren bestuurscultuur	Jaar realisatie	2022
0.1.2 Groeien naar een verbindende gemeente	Jaar realisatie	2022
0.1.3 Invullen bestuurlijke rol als samenwerkingspartner	Jaar realisatie	2022

0.2 Dienstverlening en gemeentelijke organisatie

0.2.1 Afronden lopende projecten voor start nieuwe projecten	Jaar realisatie	2022
0.2.2 Data gedreven sturen als vernieuwende sturingspraktijk	Jaar realisatie	2023
0.2.4 Ontwikkelen naar een moderne en professionele organisatie	Jaar realisatie	2023
0.2.5 Verbeteren dienstverlening aan inwoners en ondernemers	Jaar realisatie	2022
0.2.7 Invoeren Wet Open Overheid	Jaar realisatie	2022

0.3 Financieel beleid

0.3.1 Uitvoeren Planning & Control cyclus	Jaar realisatie	2022

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	91.618	90.807	91.345	91.172
Wijzigingen 2e VGR 2020	-147	285	199	199
Wijzigingen tot 1e VGR	361	361	361	361
1e Voortgangsrapportage	11	11	11	11
Baten tot de kadernota	91.842	91.464	91.916	91.743
1. Autonome ontwikkelingen				
Algemene uitkering inflatiecorrectie	1.185	1.185	1.185	1.185
Totaal mutaties baten kadernota	**1.185**	**1.185**	**1.185**	**1.185**
Totaal baten tot en met de kadernota	93.027	92.649	93.101	92.928
Lasten				
Primitieve begroting	22.654	21.760	22.018	22.020
Mutaties 2e VGR 2020	-29	-29	-29	-29
Wijzigingen tot 1e VGR	180	150	150	150
1e Voortgangsrapportage	168	168	168	168
Lasten tot de kadernota	22.973	22.049	22.307	22.309
1. Autonome ontwikkelingen				
Bijdrage GR SDL	64	64	64	64
Loonontwikkeling ambtelijke organisatie	276	276	276	276
Stelpost inflatie 2022	650	650	650	650
Stelpost eigen inkomsten 2022.	-393	-393	-393	-393
Algemene uitkering inflatiecorrectie	0	0	0	0
Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel	0	0	-2	-2
2. Actualisatie bestaand beleid				
Impuls sturend datamanagement	85	85	0	0
Vervolg Wet Open Overheid	100	0	0	0
Rechtmatigheidsverantwoording / verbetering interne controle 2021	75	0	0	0
3. Nieuw beleid				
Capaciteit Juridische Zaken	160	160	0	0
Haalbaarheidsonderzoek renovatie / nieuwbouw Voedselbank	25	0	0	0
Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever	50	100	100	100
Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening	0	0	-20	-20
Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort	0	-1	-1	-1
Totaal mutaties lasten kadernota	**1.092**	**941**	**674**	**674**
Totaal lasten tot en met de kadernota	24.065	22.990	22.981	22.983
Saldo voor bestemming	68.962	69.658	70.120	69.945
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	759	111	111	111
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	759	111	111	111
Toevoegingen tot de kadernota	358	358	358	358
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	358	358	358	358

Totaal mutaties reserves	400	-247	-247	-247
Saldo na bestemming	69.362	69.411	69.873	69.698

Toelichting financiële ontwikkelingen

1. Autonome ontwikkelingen

Bijdrage GR SDL

De bijdragen volgens de aangeleverde begroting van Samenwerking de Liemers (SDL) worden geraamd. Dit betreft de onderdelen Bestuur, Inkoop en RID.
In de begroting van de RID zijn in opdracht van de gemeenten betreffende het zaaksysteem Decos en datagedreven sturing nieuwe ontwikkelingen opgevoerd. Deze projecten zijn noodzakelijk voor een goede efficiënte uitoefening van de dagelijkse werkzaamheden met minder storingsgevoeligheid.

Loonontwikkeling ambtelijke organisatie

De loonkostenstijging voor 2022 is door het CPB ingeschat op 1,2%. Gerekend over de totale loonsom van € 23 miljoen betekent dit een verhoging van € 276.000. In de algemene uitkering wordt de stijging gecompenseerd.

Stelpost inflatie 2022

De Algemene Uitkering is gebaseerd op prijspeil 2022. Dit betekent dat bij alle begrotingsposten rekening moet worden gehouden met een prijsstijging (inflatie).
Voor een deel is deze kostenstijging meegenomen in financiële aanpassingen in deze kadernota (salaris, enkele verbonden partijen en zorgkosten). Voor de overige kosten hebben wij de inflatie berekend op € 650.000.

Stelpost eigen inkomsten 2022.

Voor de jaarlijkse kostenstijging (inflatie) is een stelpost opgenomen in deze kadernota. Maar naast de kostenstijging ramen wij ook een stijging van 1,4% op de eigen (belasting) inkomsten. Wij ramen de stijging van eigen inkomsten op € 393.000.

Algemene uitkering inflatiecorrectie

In deze kadernota is rekening gehouden met kostenstijgingen vanwege inflatie. Voor de algemene uitkering wordt daarom ook een inkomstenstijging vanwege inflatie geraamd. Er wordt rekening gehouden met een stijging van de algemene uitkering van 1,4% volgens de raming van het CPB van maart 2021. Dit is het percentage dat ook in de meicirculaire wordt gebruikt.

Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel

Het krediet voor de nieuwbouw van de basisscholen Tamboerijn en de Wissel wordt geactualiseerd. Het betreft aanpassing in verband met jaarlijkse indexering.

2. Actualisatie bestaand beleid

Impuls sturend datamanagement

De ontwikkeling naar datagedreven werken is in volle gang. De architectuur is grotendeels op orde en diverse toepassingen van sturing in de vorm van dashboards zijn zichtbaar. In de fase van datavolwassenheid waarin we nu zitten, merken we dat het steeds meer van belang is om op het juiste moment over de juiste data van de juiste kwaliteit te beschikken. We hebben binnen de organisatie ± 150 dataverzamelingen die in- en soms extern ontsloten worden. In een aantal gevallen is de datakwaliteit onvoldoende bekend en vindt beperkt meting en bewaking van kwaliteit plaats. Om de basis op orde te krijgen voor de stap naar een meer sturend datamanagement willen wij de komende twee jaar een impuls geven aan (de samenhang van) onze gegevenshuishouding. Daartoe is incidenteel voor de jaren 2022 en 2023 € 85.000 per jaar nodig.

Vervolg Wet Open Overheid
Het gaat hier om de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door ze te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. Dat betekent niet meer wachten tot ernaar wordt gevraagd. Samengevat: informatie wordt beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren. Om deze randvoorwaarden te realiseren:
(1) brengen we onze informatiehuishouding stapsgewijs per bedrijfsproces op orde;
(2) brengen we het proces van elf informatiecategorieën in beeld en borgen in de organisatie dat documenten (geanonimiseerd) kunnen worden gepubliceerd en
(3) slaan we informatie die duurzaam bewaard moet worden op in een digitale archiefbewaarplaats.
Om dit te kunnen realiseren dienen we in 2022 een aantal extra werkzaamheden te verrichten die niet binnen de bestaande capaciteit kunnen worden opgevangen.
Hiervoor is eenmalig in 2022 een bedrag van € 100.000 benodigd. Gemeenten worden gecompenseerd voor hun werkzaamheden.

Rechtmatigheidsverantwoording / verbetering interne controle 2021
In de 1ste voortgangsrapportage 2021 hebben wij een post voor het jaar 2021 opgenomen in het kader van de verplichte rechtmatigheidsverantwoording. In 2021 starten wij dit traject op om bij de jaarstukken 2021 voor de eerste keer tot een verantwoording komen. Er is nog onzekerheid of de nieuwe wetgeving al vanaf 2021 in zal gaan. Zoals aangekondigd in de 1ste voortgangsrapportage vragen wij voor 2022 een incidentele aanvulling van € 75.000. Dit om het project tot en met verantwoording in de jaarstukken 2021 af te kunnen ronden.

3. Nieuw beleid

Capaciteit Juridische Zaken
We hebben bij Juridische Zaken alle taken en werkzaamheden in beeld gebracht. Indien we ons beperken tot de wettelijk verplichte taken, Juridische kwaliteitszorg en de ondersteuning van de afdelingen, is er in de formatie een tekort van 2 fte. Er is een verband met de toename van het aantal Wob-verzoeken, klachten en bezwaren.

Haalbaarheidsonderzoek renovatie / nieuwbouw Voedselbank
Het pand van de voedselbank in Zevenaar is sterk verouderd. Voor de lange termijn komt de bruikbaarheid en veiligheid van het gebouw in het geding. In het planbord van het Integraal Accomodatie Plan (IAP) is het opstellen van een nieuwe visie voor het Goededoelenplein opgenomen. De planvorming voor een nieuwe voorziening voor de voedselbank bestaat uit het inventariseren van locaties en een haalbaarheidsonderzoek met verkenning voor mogelijkheden voor renovatie / nieuwbouw. Er is eenmalig een bedrag van € 25.000 voor dit onderzoek benodigd.

Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever
Ten aanzien van aantrekkelijk werkgeverschap loopt de gemeente Zevenaar, evenals in de regio, aan tegen krapte op de arbeidsmarkt. De oplossingen worden deels binnen de gemeente Zevenaar gezocht en deels in regionaal verband opgepakt. Voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen van deze ontwikkelingen binnen de bestaande begroting opgevangen. Dat zal onvoldoende zijn om ons als gemeente Zevenaar onderscheidend te kunnen presenteren. Om onszelf daadwerkelijk als een aantrekkelijke en professionele werkgever aan te kunnen merken, is vooralsnog vanaf medio 2022 een bedrag van € 100.000 aan extra structurele middelen noodzakelijk zodat aan de ontwikkeling naar een moderne en professionele organisatie daadwerkelijk invulling kan worden gegeven.

Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening
Het haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van een kindcentrum 0-16 jaar op locatie Vestersbos 4 in Zevenaar, inclusief een sportvoorziening voor alle leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs is afgerond. De totale kosten bedragen afgerond € 19,3 miljoen waarvoor gedeeltelijk dekking is gerealiseerd. Het benodigde aanvullend krediet (van afgerond € 6,5 miljoen) voor de herontwikkeling "onderwijshuisvesting locatie Vestersbos" is gebaseerd op het scenario waarin 2 IKC's gerealiseerd (Tamboerijn/de Wissel) en de voorziening voor voortgezet onderwijs inclusief verkeerskundige voorzieningen worden gerealiseerd en sportvoorziening. De sportvoorziening (1 gymzaal incl. turnvoorziening) wordt op een nader te bepalen locatie gerealiseerd. Een deel van de totale kosten kan eenmalig worden afgeschreven (boekwaarden en sloopkosten van de locatie Vestersbos en gymvoorziening). De structurele raming betreft dekking voor de kapitaallasten in de begroting. T.z.t. volgt nog een separaat raadsvoorstel voor het beschikbaar stellen van het benodigde krediet.

Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort
Het vervangen van de bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort, parallel aan de Hengelderweg, is noodzakelijk om een robuust, toekomst vaste ontsluiting voor BusinessPark 7poort en de Fashion Outlet te kunnen realiseren én een robuuste, toekomstvaste aansluiting Zevenaar-Oost te kunnen realiseren. Naar verwachting zal het ontwerp van de Aansluiting Zevenaar-Oost van GelreGroen, waarin de bestaande fietstunnel gehandhaafd kan blijven, aan de contracteisen met Rijkswaterstaat en de gemeente Zevenaar (UVO) voldoen. Dit betekent dat indien de gemeente een ander (robuuster / toekomst vaster) ontwerp wenst, waarin de fietstunnel vervangen dient te worden, de gemeente de kosten dient te dragen.
Voor deze fietstunnel geldt dat de investering aanzienlijk lager kan zijn indien deze in komende werkzaamheden (2e viaduct 7Poort, woonrijp maken 7Poort of realisatie Aansluiting Zevenaar-Oost) kan worden meegenomen. De kosten worden op basis van een zeer grove inschatting op dit moment geschat op € 300.000 – 350.000 (mits meegenomen met komende werkzaamheden). De meerkosten bij separate realisatie worden in dit geval globaal geschat op € 100.000 - € 150.000.

VEILIGHEID

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over brandweerzorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid.

Wat willen we?
Een gemeente waarin inwoners, ondernemers en organisaties zich veilig voelen in hun eigen woon- en werkomgeving.

Ontwikkelingen
Openbare orde & veiligheid
De taken binnen het werkveld veiligheid worden breder en diverser. Het gaat dan om de aanpak van ondermijning, waarbij we nieuwe samenwerkingsverbanden aangaan en vaker inzet nodig is van een burgemeestersbevoegdheid. Maar ook de samenwerking op het gebied van zorg en veiligheid is intensiever. Tot slot laat de coronacrisis zien dat de crisisorganisatie op orde en bestendig moet zijn voor een dergelijke crisis. De ervaringen uit de coronacrisis zouden tot een verandering kunnen leiden van de inrichting van crisisorganisaties. Er wordt op verschillende veiligheidsdomeinen nagedacht hoe we het organisatie-onderdeel Veiligheid robuuster en toekomstbestendig kunnen maken en wat we daarvoor nodig hebben.

WAT WILLEN WE?

1.1 Beperken en bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen

Het voorkomen en op een goede manier bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen.

1.2 Bewaken van de openbare orde en veiligheid

Onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bezoekers zijn en voelen zich veilig in onze gemeente.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Diefstal uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)							
Toelichting	2018	2	1,30	2,90	2,10	2	2
De waarde van de kengetal is nog niet gepubliceerd op WSJG.							
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)							
Toelichting	2020	3,70	2,40	4,70	2,60	2,40	2,40
De komende jaren verwachten we ten opzichte van 2020 een lichte daling in de geweldsmisdrijven. De verwachting blijft onder het Gelderse gemiddelde.							
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)							
Toelichting	2020	5,50	4,50	7	4,60	3,50	3,50

Onze doelstelling is, mede op basis van de activiteiten in het kader van de uitvoering van het integraal veiligheidsplan het aantal vernielingen de komende jaren niet te laten stijgen.

Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)							
Toelichting	2019	102	81		49	75	75

De afgelopen jaren laat het aantal Halt-verwijzingen een schommelend beeld zien. De samenwerking is de afgelopen jaren verbeterd.
Mogelijk dat het aantal doorverwijzingen daardoor ook is toegenomen in de loop der jaren. In Gelderland ligt het aantal boven de 100. Onze doelstelling is om het aantal Halt-verwijzingen licht te laten dalen de aankomende jaren.

Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)							
Toelichting	2018	1,70	0,60	1	1,30	1	1

De waarde van dit kengetal is nog niet gepubliceerd op WSJG.
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners toont een wisselend beeld, maar schommelt rond de 1. In onze regio scoren met name Duiven en Westervoort minder goed. In Gelderland ligt de score de afgelopen 10 jaar rond de 2,0. Onze gemeente zit hier dus onder. Wij streven, mede op basis van de activiteiten in het kader van de uitvoering van de kadernota integrale veiligheid, er naar dat dit cijfer niet stijgt.
Enig voorbehoud moeten we hier maken. Zodra de Fashion Outlet Zevenaar is geopend, zal dit cijfer mogelijk gaan stijgen.

WAT DOEN WE?

Doorlopende activiteiten

1.1 Beperken en bestrijden van branden, rampen en zware ongevallen		
1.1.1 Verbeteren eerste hulpverlening in alle kernen	Jaar realisatie	2022
1.2 Bewaken van de openbare orde en veiligheid		
1.2.1 Bestrijden ondermijning	Jaar realisatie	2022
1.2.2 Vergroten veiligheid in de gemeente	Jaar realisatie	2022

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	68	68	68	68
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	68	68	68	68
Totaal mutaties baten kadernota	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten tot en met de kadernota	68	68	68	68
Lasten				
Primitieve begroting	3.350	3.352	3.351	3.351

Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Lasten tot de kadernota	**3.350**	**3.352**	**3.351**	**3.351**
1. Autonome ontwikkelingen				
Bijdrage aan GR VGGM - Brandweer	160	160	160	160
Totaal mutaties lasten kadernota	**160**	**160**	**160**	**160**
Totaal lasten tot en met de kadernota	**3.510**	**3.512**	**3.511**	**3.511**
Saldo voor bestemming	**-3.443**	**-3.445**	**-3.443**	**-3.443**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota				
Onttrekkingen kadernota				
Totaal onttrekkingen reserves				
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves				
Saldo na bestemming	**-3.443**	**-3.445**	**-3.443**	**-3.443**

Toelichting financiële ontwikkelingen

1. Autonome ontwikkelingen

Bijdrage aan GR VGGM - Brandweer

Ten opzichte van 2021 is de compensatie voor loon- en prijsindex € 41.000, de verhoging voor de 24/7 post in Ede € 96.000, de impuls voor externe veiligheid € 3.000 en de nieuwe verdeelsleutel € 20.000. Hiermee komt de nieuwe bijdrage voor de Brandweer in 2022 uit op € 2.634.000.

VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting e.d.), parkeren en openbaar vervoer.

Wat willen we?
Wij willen een goede en veilige bereikbaarheid van de kernen en buitengebied voor alle verkeersdeelnemers. Het is ons doel een verkeersveilige gemeente te zijn met een goede bereikbaarheid en doorstroming van zowel het personen- als vrachtverkeer. Een optimale bereikbaarheid over de weg is een voorwaarde voor een gezonde economische structuur, onze aantrekkelijkheid voor de transportsector en daarmee voor het versterken van het logistieke profiel van Zevenaar. Ook de bereikbaarheid over water (onder andere laad- en losplaats) is hier onderdeel van. Deze optimale bereikbaarheid willen wij voor onze gemeente realiseren. De nieuwe ontsluiting van de gemeente op het rijkswegennet (A12 en A15) en de aanpassing van het onderliggende wegennet hierop, waaronder het mogelijk doortrekken van het Witte Kruis, zijn hiervoor van cruciaal belang. Als afgeleide van de infrastructuur voor het gemotoriseerde verkeer willen we een fietsvriendelijke en -veilige gemeente zijn. We beoordelen daarvoor de bestaande fietsvoorzieningen en maken inzichtelijk waar schakels niet voldoen, niet veilig zijn of ontbreken.

Ontwikkelingen
Infrastructurele projecten in uitvoering
Ook in 2022 zijn diverse grootschalige infrastructurele projecten in de uitvoering. Zowel van de gemeente als van Rijkswaterstaat, ProRail, provincie Gelderland en ontwikkelaars/bedrijven. Deze projecten hebben impact op elkaar en vergen de nodige afstemming in de planning. Dit leidt ertoe dat soms uitvoering even moet wachten op de afronding van een ander project. Naar verwachting heeft dat geen negatief effect op de planning van deze projecten, omdat in een vroeg stadium de plannen met elkaar worden besproken zodat binnen de planning van een project nog geschoven kan worden zonder dat de einddatum in geding komt.

WAT WILLEN WE?

2.1 Verkeer en vervoer

In het kader van een goede bereikbaarheid streven wij naar goede ontsluitingen van onze kernen. Wij willen een goede verbinding naar de verbrede A12 en de doorgetrokken A15 realiseren en het onderliggende wegennet hier goed op aansluiten. Wij streven naar een directe verbinding van het Gelders Eiland op de hoofdwegenstructuur (A12), waarbij er aandacht is voor de leefbaarheid in de kernen. Om het fietsgebruik te stimuleren en de fietsveiligheid te waarborgen, zorgen wij voor een goed netwerk van fietsvoorzieningen en -fietspaden. In de stad Zevenaar, tussen de kernen onderling en naar de omliggende gemeenten.

2.2 Parkeren

Wij willen de parkeerdruk in het centrum van de stad Zevenaar door middel van betaald parkeren blijven reguleren.

WAT DOEN WE?

Doorlopende activiteiten

2.1 Verkeer en vervoer

2.1.1 Aanleggen 2e viaduct 7Poort	Jaar realisatie	2022
2.1.3 Infrastructuur voorbereiding en uitvoering	Jaar realisatie	2027

2.2 Parkeren

2.2.1 Verbeteren parkeervoorzieningen	Jaar realisatie	2022

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	197	197	197	197
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	197	197	197	197
Totaal mutaties baten kadernota	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten tot en met de kadernota	197	197	197	197
Lasten				
Primitieve begroting	5.401	5.519	5.705	5.705
Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	2	2	2	2
Lasten tot de kadernota	5.403	5.521	5.706	5.706
3. Nieuw beleid				
Verbonden Regio	57	0	0	0
Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort	0	18	18	18
Onderzoek naar HUB 7Poort	50	0	0	0
Totaal mutaties lasten kadernota	**107**	**18**	**18**	**18**
Totaal lasten tot en met de kadernota	5.510	5.538	5.724	5.724
Saldo voor bestemming	-5.313	-5.341	-5.527	-5.527
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	19	19	19	19
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	19	19	19	19
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	19	19	19	19
Saldo na bestemming	-5.293	-5.322	-5.507	-5.507

Toelichting financiële ontwikkelingen

3. Nieuw beleid

Verbonden Regio

De Verbonden regio is één van de 5 opgaven uit de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage per inwoner is € 1,30. Voor 2022 ramen we € 57.000. De speerpunten van de Verbonden regio, zoals genoemd in de regionale agenda voor 2022:

1. Gebiedsgerichte corridoraanpak
2. Regionaal (snel)fietspadennetwerk
3. Hubs en knooppunten
4. Gedragsaanpak duurzame mobiliteit
5. Verkeersveiligheid

Met creatieve oplossingen helpen we inwoners en werkgevers om duurzamer, slimmer, sneller en gezonder te reizen. Daartoe hoort de realisering van snelfietsroutes en de voorgenomen aanleg van een mobiliteitsknooppunt in Zevenaar-Oost in combinatie met de komst van een treinstation.

Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort

Het vervangen van de bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort, parallel aan de Hengelderweg, is noodzakelijk om een robuust, toekomst vaste ontsluiting voor BusinessPark 7poort en de Fashion Outlet te kunnen realiseren én een robuuste, toekomstvaste aansluiting Zevenaar-Oost te kunnen realiseren. Naar verwachting zal het ontwerp van de Aansluiting Zevenaar-Oost van GelreGroen, waarin de bestaande fietstunnel gehandhaafd kan blijven, aan de contracteisen met Rijkswaterstaat en de gemeente Zevenaar (UVO) voldoen. Dit betekent dat indien de gemeente een ander (robuuster / toekomst vaster) ontwerp wenst, waarin de fietstunnel vervangen dient te worden, de gemeente de kosten dient te dragen.
Voor deze fietstunnel geldt dat de investering aanzienlijk lager kan zijn indien deze in komende werkzaamheden (2e viaduct 7Poort, woonrijp maken 7Poort of realisatie Aansluiting Zevenaar-Oost) kan worden meegenomen. De kosten worden op basis van een zeer grove inschatting op dit moment geschat op € 300.000 – 350.000 (mits meegenomen met komende werkzaamheden). De meerkosten bij separate realisatie worden in dit geval globaal geschat op € 100.000 - € 150.000.

Onderzoek naar HUB 7Poort

Op basis van een regionaal onderzoek naar mogelijkheden voor een HUB (knooppunt) worden de locaties 7Poort en Wijchen als kansrijk bestempeld. Ook Rijkswaterstaat heeft aangegeven de locatie 7Poort zeer interessant te vinden als HUB i.r.t. de verkeersproblematiek op de A12. De volgende stap is om de mogelijkheden voor een HUB op deze locaties nader te verkennen. Hoewel er regionale/provinciale middelen beschikbaar zijn zal ook om een gemeentelijke bijdrage worden gevraagd.

ECONOMIE

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over economische ontwikkeling, werklocaties, regelingen voor ondernemers en promotie van de gemeente.

Wat willen we?
Het behouden en versterken van de bestaande economische structuur. Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en het onderwijs zijn op elkaar afgestemd. We behouden de lokale en regionale werkgelegenheid en het voorzieningenniveau.

Ontwikkelingen
Coronacrisis
We zetten extra in op actieve communicatie over de behoeften van ondernemers en wijzen regelmatig op de verschillende steunmaatregelen. Vanuit het herstelplan ondersteunen we ondernemers specifiek met lokale belastingmaatregelen en werken we o.a. aan een actieplan voor het centrum en het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein Hengelder/Tatelaar. Hierdoor proberen we de ondernemers te ondersteunen in de herstelfase van de coronacrisis.

Werklocaties
Het Regionaal Programma Werklocaties is vastgesteld. Dit RPW wordt door de provincie verankerd in de ruimtelijke verordening. Op basis van dit RPW is ontwikkelruimte beschikbaar in de regio.

WAT WILLEN WE?

3.1 Versterken economische ontwikkeling

Het versterken van de economische structuur, waarbij de focus ligt op logistiek, de maakindustrie, riviergebonden bedrijvigheid en vrijetijdseconomie.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Functiemenging (%)							
Toelichting	2019	53,60	47,60	49,80	48,90	48	48

We streven structureel naar een balans tussen wonen en werken. Onze inwoners moeten idealiter in de woonomgeving werk kunnen vinden en andersom moeten werknemers van bedrijven die gevestigd zijn in de gemeente Zevenaar hier kunnen wonen.

Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)							
Toelichting	2019	144,50	129,70	104,60	121,80	140,65	149

Bij het vullen van deze toelichting is het resultaat over 2020 nog niet bekend.
Het aantal vestigingen is sinds 2008 behoorlijk toegenomen. Dit houdt gelijke tred met de Gelderse ontwikkelingen. Vergeleken met de Gelderse trend blijven we iets achter.

3.2 Ruimte bieden voor ondernemen

Het bieden van voldoende en kwalitatief goede werklocaties, waarin ruimte is voor nieuwvestiging en uitbreiding van bestaande bedrijven.

3.3 Dienstverlening aan ondernemers

Een goede waardering van onze dienstverlening door ondernemers.

3.4 Gebiedsmarketing

Wij willen de naamsbekendheid van onze gemeente vergroten en economische groei realiseren. Economische groei zorgt voor behoud van het bovenlokale voorzieningenniveau. Het is ons doel de toeristische en recreatieve kwaliteiten van onze prachtige gemeente te promoten en bezoekersaantallen te verhogen. We willen ondernemers aantrekken door hen bekend te maken met het positieve vestigingsklimaat voor bedrijven in onze gemeente.

WAT DOEN WE?

Doorlopende activiteiten

3.1 Versterken economische ontwikkeling		
3.1.4 Uitvoeren en monitoren Regionaal Programma Werklocaties (RPW)	Jaar realisatie	2024
3.1.5 Uitvoeren Liemerse economische visie	Jaar realisatie	2023
3.2 Ruimte bieden voor ondernemen		
3.2.3 Bruisend maken centrum Zevenaar - Herinrichten Raadhuisplein	Jaar realisatie	2022
3.2.5 Herstructureren bedrijventerreinen	Jaar realisatie	2022
3.2.6 Invullen gebouw Raadhuisplein 1	Jaar realisatie	2022
3.2.7 Ontwikkelen bedrijventerrein BusinessPark 7Poort	Jaar realisatie	2024
3.3 Dienstverlening aan ondernemers		
3.3.2 Stimuleren start-ups	Jaar realisatie	2022

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	10.244	5.592	702	702
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	10.244	5.592	702	702
Totaal mutaties baten kadernota	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten tot en met de kadernota	10.244	5.592	702	702
Lasten				
Primitieve begroting	10.792	5.960	1.067	1.067

Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	-17	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Lasten tot de kadernota	**10.776**	**5.960**	**1.067**	**1.067**
3. Nieuw beleid				
Productieve Regio	22	0	0	0
Totaal mutaties lasten kadernota	**22**	**0**	**0**	**0**
Totaal lasten tot en met de kadernota	**10.798**	**5.960**	**1.067**	**1.067**
Saldo voor bestemming	**-553**	**-368**	**-365**	**-365**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	140	17	17	17
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	**140**	**17**	**17**	**17**
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**140**	**17**	**17**	**17**
Saldo na bestemming	**-413**	**-352**	**-349**	**-349**

Toelichting financiële ontwikkelingen

3. Nieuw beleid

Productieve Regio

De Productieve regio is één van de 5 opgaven uit de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage per inwoner is € 0,73. Voor 2022 ramen we € 32.000. Hierbij komt de bijdrage aan de gemeente Arnhem voor het RPW van € 10.000 te vervallen. De speerpunten van de productieve regio, zoals genoemd in de regionale agenda voor 2022:

1. Stimuleren ondernemerschap in het MKB
2. Human Capital; onderwijs en arbeidsmarkt
3. Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters
4. Versterking van duurzame logistiek
5. Toekomstbestendige werklocaties.

Deze opgave richt zich op het versterken van de regionale economie door innovatie en forse banengroei. Voor Zevenaar zijn vooral de speerpunten Toekomstbestendige werklocaties en het Stimuleren van ondernemerschap in het MKB van belang. Binnen deze speerpunten sluiten de projecten uitbreiding bedrijventerrein 7Poort, het toekomstbestendig maken van Hengelder / Tatelaar en de MKB-deal prima aan. Door de inzet van de regio op deze projecten, komen we in aanmerking voor beleidsruimte en financiële ondersteuning.

ONDERWIJS

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over alle onderwijszaken, zoals het openbaar onderwijs, huisvesting van scholen en leerlingzaken (leerlingenvervoer, kinderopvang, volwasseneneducatie, onderwijsachterstandenbeleid).

Wat willen we?
We willen dat alle kinderen en jongeren opgroeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs.

Ontwikkelingen
Onderwijshuisvesting: voorbereiden, starten en afronden van diverse bouwprojecten in het basis- en voortgezet onderwijs.

WAT WILLEN WE?

4.1 Onderwijs

Het is ons doel dat onze kinderen en jonge inwoners minimaal een startkwalificatie behalen om hun kansen op een goede toekomst, participatie aan de samenleving en hun economische onafhankelijkheid te vergroten. We willen daarom een goede toegankelijke (pedagogische) infrastructuur voor scholen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs met een doorgaande lijn voor 0- tot 23-jarigen in onze gemeente. Hierbij zoeken wij voortdurend samen met het onderwijs naar nieuwe verbindingen, in zowel de lokale gemeenschap als in het bedrijfsleven.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)							
Toelichting	2018	2,50	0,90		0,81		

Van absoluut verzuim is sprake als leerplichtige jeugdigen tussen de 5 en 16 jaar of jeugdigen van 16 of 17 jaar die nog vallen onder de kwalificatieplicht niet staan ingeschreven op een school en ook niet zijn vrijgesteld van de inschrijvingsplicht.

Uit het jaarverslag 2019-2020 van het Regionaal Bureau Leerlingzaken blijkt dat het in Zevenar gaat om een aantal van 19 jeugdigen met absoluut verzuim (t.o.v. 6230 leer- en kwalificatie plichtige jeugdigen). Het absoluut verzuim lijkt te stijgen, doordat het RBL sinds een jaar minder vrijstellingen afgeeft. De jeugdige blijft daardoor in beeld en kan beter begeleid worden terug naar een schoolsituatie.

Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)							
Toelichting	2019	21	25		22,92	19	

Van relatief verzuim is sprake als leerplichtige jeugdigen gedurende 4 opeenvolgende lesweken meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuimen.

Uit het jaarverslag 2019-2020 van het Regionaal Bureau Leerlingzaken blijkt dat het in Zevenaar gaat om een aantal van 105 jeugdigen met relatief verzuim (t.o.v. 6230 leer- en kwalificatie plichtige jeugdigen).

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan VO en MBO)							
Toelichting	2019	1,80	1,90	3	1,50		

De gemeente Zevenaar maakt deel uit van de RMC-regio Arnhem. In schooljaar 2019-2020 is een sterke daling zichtbaar in VSV-cijfers, zowel landelijk als op gemeenteniveau. In Zevenaar gaat het om een percentage van 1,12% (t.o.v. 1,78% in schooljaar 18-19), in vergelijking tot een landelijk percentage van 1,72 (t.o.v. 2,01% in school 18-19).

Vermoedelijke oorzaak van de daling is dat als gevolg van Covid-19 en hogere jeugdwerkloosheid jeugdigen in schooljaar 2019-2020 langer op school zijn blijven zitten, bij gebrek aan alternatieven.

4.2 Kinderopvang

Peuters, vanaf 2 jaar, krijgen toegang tot een kwalitatieve peutervoorziening binnen de kinderopvang. Een betekenisvolle speelleeromgeving stimuleert de ontwikkeling van peuters. Daarmee leggen we voor alle peuters een sterke basis voor een goede start in het onderwijs.

4.3 Natuur- en Milieueducatie (NME)

Wij willen dat inwoners, waaronder kinderen, in staat zijn om bewuste keuzes te maken ten aanzien van een duurzame en leefbare samenleving.

WAT DOEN WE?

Nieuwe activiteiten

Doorlopende activiteiten

4.1 Onderwijs		
4.1.2 Bouwen kwalitatief goede schoolgebouwen	Jaar realisatie	2022
4.1.5 Bevorderen van lezen en tegengaan van taalachterstand	Jaar realisatie	2025
4.1.6 Uitvoering beleidsplan onderwijsachterstandsbeleid 2021-2023	Jaar realisatie	2023
4.1.7 Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat	Jaar realisatie	2022
4.1.8 Bevorderen deelname educatieaanbod van beperkt geletterden	Jaar realisatie	2023
4.2 Kinderopvang		
4.2.1 Toegang bieden tot kinderopvang	Jaar realisatie	2022

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	910	910	910	910
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	910	910	910	910
Totaal mutaties baten kadernota	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten tot en met de kadernota	910	910	910	910
Lasten				

Primitieve begroting	5.207	5.433	5.346	5.346
Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	-20	-20	-20	-20
1e Voortgangsrapportage	-42	-6	0	88
Lasten tot de kadernota	**5.145**	**5.407**	**5.326**	**5.414**
1. Autonome ontwikkelingen				
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	0	0	0	0
Actualiseren bijdrage GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	262	160	160	160
Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel	0	0	17	17
3. Nieuw beleid				
Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening	0	1.500	156	156
Totaal mutaties lasten kadernota	**262**	**1.660**	**333**	**333**
Totaal lasten tot en met de kadernota	**5.407**	**7.067**	**5.659**	**5.747**
Saldo voor bestemming	**-4.497**	**-6.156**	**-4.749**	**-4.837**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	68	68	68	68
Onttrekkingen kadernota	0	0	136	136
Totaal onttrekkingen reserves	**68**	**68**	**204**	**204**
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**68**	**68**	**204**	**204**
Saldo na bestemming	**-4.429**	**-6.088**	**-4.545**	**-4.633**

Toelichting financiële ontwikkelingen

1. Autonome ontwikkelingen

Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein

De bijdrage voor 2022-2025 aan de MGR Sociaal Domein voor de diverse modules (WSP, Onderwijs en WgSW) is aangepast aan gewijzigde (concept) begroting van de gemeenschappelijke regeling. Hierbij is voor de module WgSW uitgegaan van het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2020, indexering (personeel/materieel) en verwachte uitstroompercentage SW.

Actualiseren bijdrage GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)

De uitgaven van de GRHVOL stijgen. Dit heeft te maken met het feit dat de egalisatiereserve is uitgeput.
In 2022 verrekenen we de werkelijke kosten, waarbij we rekening houden met een investering van 3,5 miljoen voor vervangende nieuwbouw.
We doen een éénmalige storting in de reserve omdat een negatieve reserve niet is toegestaan.

Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel

Het krediet voor de nieuwbouw van de basisscholen Tamboerijn en de Wissel wordt geactualiseerd. Het betreft aanpassing in verband met jaarlijkse indexering.

3. Nieuw beleid

Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening

Het haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van een kindcentrum 0-16 jaar op locatie Vestersbos 4 in Zevenaar, inclusief een sportvoorziening voor alle leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs is afgerond. De totale kosten bedragen afgerond € 19,3 miljoen waarvoor gedeeltelijk dekking is gerealiseerd. Het benodigde aanvullend krediet (van afgerond € 6,5 miljoen) voor de herontwikkeling "onderwijshuisvesting locatie Vestersbos" is gebaseerd op het scenario waarin 2 IKC's gerealiseerd (Tamboerijn/de Wissel) en de voorziening voor voortgezet onderwijs inclusief verkeerskundige voorzieningen worden gerealiseerd en sportvoorziening. De sportvoorziening (1 gymzaal incl. turnvoorziening) wordt op een nader te bepalen locatie gerealiseerd. Een deel van de totale kosten kan eenmalig worden afgeschreven (boekwaarden en sloopkosten van de locatie Vestersbos en gymvoorziening). De structurele raming betreft dekking voor de kapitaallasten in de begroting. T.z.t. volgt nog een separaat raadsvoorstel voor het beschikbaar stellen van het benodigde krediet.

Toelichting reserve mutaties

3. Nieuw beleid

Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - dekking via bestemmingsreserve afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten met betrekking tot de investering voor de locatie Vestersbos willen wij dekken uit een specifieke bestemmingsreserve. Wij stellen voor om € 6.500.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve en deze middelen te storten in een nieuwe bestemingsreserve afschrijvingslasten locatie Vestersbos.

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, erfgoed, media (bibliotheek), openbaar groen en vrijetijdseconomie.

Wat willen we?
We willen een gemeente zijn waar inwoners prettig wonen en waar voldoende mogelijkheden zijn om te sporten, culturele activiteiten te ontplooien of hieraan deel te nemen en te recreëren.

WAT WILLEN WE?

5.1 Sport

Het is ons doel is dat alle inwoners in een leefbare en gezonde samenleving elkaar in de eigen omgeving kunnen ontmoeten en (gezamenlijk) kunnen sporten en bewegen, mede gericht op een gezonde levensstijl.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Niet sporters (%)							
Toelichting	2016	46,80	50,40		50,40	48	

We richten sportstimulering vooral op kinderen en jongeren, senioren, mensen met een beperking en mensen met een beperkt inkomen.
De combinatiefunctionarissen richten zich op meerdere doelgroepen d.m.v. clinics basisscholen, sjors sportief, fitheidstesten ouderen en jongeren op gezond gewicht.

De actuele gegevens van waar staat je gemeente zijn nog niet bekend.

5.2 Kunst en cultuur

Wij willen een divers cultureel en educatief aanbod, dat kwalitatief sterk is en voor inwoners gemakkelijk toegankelijk en dat bijdraagt aan welbevinden, creatief denken en plezier. Daarbij is cultuur belangrijk om de aantrekkingskracht van onze gemeente verhogen. Ons doel is dat cultuur bijdraagt aan het versterken van leefbaarheid, zelfredzaamheid, ontmoeting en verbinding.

5.3 Cultuurhistorisch erfgoed

We willen ons erfgoed behouden voor toekomstige generaties. Ook willen we het draagvlak voor behoud van ons erfgoed onder onze inwoners vergroten, door het meer te promoten en te vermarkten. Onze monumenten en cultuurhistorisch landschap dragen bij aan het versterken van de vrijetijdseconomie.

5.4 Vrijetijdseconomie

Vrijetijdsbesteding van Nederlandse en buitenlandse gasten draagt bij aan de Zevenaarse economie en daarmee ook aan de werkgelegenheid in de regio. Daarnaast heeft vrijetijdseconomie een positief effect op de leefbaarheid in onze gemeente. Wij streven naar een toename van het aantal banen in de sector recreatie-toerisme ten opzichte van het totaal aantal banen in onze gemeente stijgt van 6,6% in 2016 naar 6,8% in 2022.

WAT DOEN WE?

Nieuwe activiteiten

Doorlopende activiteiten

5.1 Sport		
5.1.1 Harmoniseren subsidiebeleid	Jaar realisatie	2023
5.1.2 Ondersteunen samengaan sportverenigingen	Jaar realisatie	2022
5.2 Kunst en cultuur		
5.2.3 Ondersteunen culturele activiteiten	Jaar realisatie	2022
5.2.5 Ondersteunen organisatie Kunstwerk!	Jaar realisatie	2022
5.2.6 Ontwikkelen Turmac Cultuurfabriek	Jaar realisatie	2022
5.3 Cultuurhistorisch erfgoed		
5.3.1 Zorgdragen voor historisch erfgoed	Jaar realisatie	2022
5.4 Vrijetijdseconomie		
5.4.6 Uitvoeren beleidsplan vrijetijdseconomie	Jaar realisatie	2030

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	777	777	777	777
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	777	777	777	777
Totaal mutaties baten kadernota	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten tot en met de kadernota	777	777	777	777
Lasten				
Primitieve begroting	8.274	8.093	8.023	8.015
Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Lasten tot de kadernota	8.274	8.093	8.023	8.015
2. Actualisatie bestaand beleid				
Openbaar groen	125	125	125	125
Bestrijding invasieve soorten	25	0	0	0
Bestrijding eikenprocessierups	50	0	0	0
3. Nieuw beleid				
Investering in trekkenwand Musiater	0	7	7	7
WK Volleybal dames 2022	15	0	0	0
Ontspannen Regio	25	0	0	0
Ecologisch bermbeheer buitengebied	65	50	50	50

Totaal mutaties lasten kadernota	**305**	**182**	**182**	**182**
Totaal lasten tot en met de kadernota	**8.579**	**8.274**	**8.205**	**8.197**
Saldo voor bestemming	**-7.802**	**-7.497**	**-7.428**	**-7.420**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	198	150	105	105
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	**198**	**150**	**105**	**105**
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**198**	**150**	**105**	**105**
Saldo na bestemming	**-7.604**	**-7.348**	**-7.323**	**-7.315**

Toelichting financiële ontwikkelingen

2. Actualisatie bestaand beleid

Openbaar groen

Wij komen tekort op de inhuur van personeel voor werkzaamheden ten behoeve van de groenvoorziening. Dit betreft ook de inzet van medewerkers van Scalabor voor de groenvoorziening. Voorheen werd bewust vacatureruimte van de afdeling openbare werken ingezet voor inhuur en de inzet van Scalabor. Echter deze ruimte is er niet meer vanwege structurele invulling van de vacatures. We zijn in gesprek met Scalabor om een nieuw contract af te sluiten en de inzet van de medewerkers van Scalabor in de groenvoorziening voort te zetten. Het structurele financiële effect bedraagt € 125.000.

Bestrijding invasieve soorten

Voor de bestrijding van invasieve soorten zoals bijvoorbeeld de Japanse duizendknoop en de reuzenberenklauw is € 25.000,- benodigd in 2022. De bestrijding van invasieve soorten volgt uit Europese wetgeving. Voor de jaren daarna nemen wij deze kosten op in de beheersplannen.

Bestrijding eikenprocessierups

Er is structureel overlast van eikenprocessierupsen binnen onze gemeente. Om de overlast te beperken is inhuur van specialisten nodig. De extra kosten worden geraamd op € 50.000. Wij ramen de kosten alleen voor 2022. Daarna nemen wij deze op in de beheersplannen.

3. Nieuw beleid

Investering in trekkenwand Musiater

De trekkenwandinstallatie van Het Musiater is verouderd en voldoet niet meer aan de nieuwe technische eisen vanuit de machinerichtlijn. Door eenmalig te investeren beschikt Het Musiater weer over een veilige en moderne trekkenwand, waardoor zowel amateur- als professionele theatervoorstellingen gefaciliteerd kunnen worden. Met deze impuls leveren wij een bijdrage aan een spoedig herstel van het Musiater na de coronaperiode. De investering bedraagt € 100.000. Met Kunstwerk! maken wij afspraken over toekomstige vervanging en reservering hier voor.

WK Volleybal dames 2022
Het grootste volleybalevenement ooit in Nederland begint op 23 september 2022 (onder voorbehoud) en duurt drie weken. Het is de wens van de organisatie dat alle deelnemende landen in de eerste fase van het toernooi worden ondergebracht in 24 verschillende Gelderse gemeenten. Samen met gemeente Duiven onderzoeken we de mogelijkheden om hierin te participeren.
De periode van april 2022 tot en met oktober 2022 staat in het teken van Volleybal door middel van side-events in samenwerking met Nevobo en de volleybalverenigingen.
Gemeente Zevenaar zal in samenwerking met bedrijven, lokale ondernemers, verenigingen, scholen en inwoners aan de slag gaan met volleybal gerelateerde activiteiten.
WK volleybal kan om verschillende redenen belangrijk zijn voor de gemeente Zevenaar. Dit evenement kan bijdragen aan aantrekkingskracht voor bewoners, bezoekers en bedrijven en aan het imago en de reputatie van de stad. Dit soort evenementen brengen vertier en levendigheid in de stad. Ze zetten de stad op de kaart. Middels het WK 2022 wensen de verschillende samenwerkende partijen waaronder ook de Provincie Gelderland doelstellingen te realiseren op verschillende gebieden zoals; sport, duurzaamheid, gezondheid, sociale cohesie, inclusie etc.

Ontspannen Regio
De Ontspannen regio is één van de 5 opgaven uit de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage per inwoner is € 0,57. Voor 2022 ramen we € 25.000. De speerpunten van de ontspannen regio, zoals genoemd in de regionale agenda voor 2022:
1. Duurzaam toerisme
2. Bruisende binnensteden en krachtige kernen
3. Groen-blauw raamwerk
4. Sterke culturele infrastructuur

De speerpunten onder deze opgave dragen bij aan gezamenlijk opdrachtgeverschap TVAN, visie op gastheerschap, ontwikkeling van thematische verhaallijnen en spreiding recreatiedruk. Maar ook versterken van leefbaarheid in centra en dorpskernen. We zetten in op verbeteren culturele infrastructuur en daarnaast belang van natuur en landschap te behouden en versterken waar mogelijk.

Ecologisch bermbeheer buitengebied
In december 2020 heeft de raad de motie "Red de bij" aangenomen. Het gaat hier om het verbeteren van de biodiversiteit voor insecten en dan met name ten behoeve van de wilde bijenstand. Deze is de afgelopen jaren drastisch afgenomen. Vooral in de in de buitengebieden is het slecht gesteld met de wilde bij. Er komen bijna geen ruigte of kruidenrijke weitjes mee voor. De gemeente kan de biodiversiteit van het buitengebied verbeteren door de bermen langs de wegen als bloemrijk hooiland te gaan beheren. We gaan stoppen met het klepelbeheer waarbij het gras wordt kapotgeslagen en blijft liggen, maar we gaan voortaan twee keer maaien(indien mogelijk sinusbeheer) en het gras afvoeren en meer kruidenvegetatie laten staan. Hierdoor krijgen de kruiden de kans om te ontwikkelen en te bloeien. Dit is weer gunstig voor de wilde bijen die leven van de nectar van de bloemen.
De extra kosten bedragen hiervoor € 50.000,- per jaar.

Herstel kruidenrijke bermen
Daarnaast gaan we eenmalig op plekken waar de bermvegetatie zeer eentonig is de grond los maken en inzaaien met een van nature op de klei voorkomende plantensoorten. Hiermee versnellen we de soortenrijkdom van de bermen. Kosten eenmalig € 15.000,-

SOCIAAL DOMEIN

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeidsparticipatie, leefbaarheid en wijkgericht werken, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Samen vormen deze beleidsvelden het Sociaal Domein. Hier rekenen we ook natuur- en milieueducatie toe. Voor het realiseren van de opgaven in het Sociaal Domein nemen we ook onderdelen uit de beleidsvelden sport, cultuur, veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, gezondheid en onderwijs mee die bij andere programma's zijn ondergebracht. Begin 2020 is de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 vastgesteld. Dit is een visie op hoofdlijnen voor het brede Sociaal Domein. We werken aan een samenhangend en integraal beleid. Hierbij sluiten we aan op de belevingswereld van de Zevenaarse inwoners en op de sociale structuren in onze gemeente. De visie draagt bij aan het realiseren van de ambities en doelstellingen binnen het sociaal domein.
Hierbij gelden de volgende randvoorwaarden: financiële beheersbaarheid, goed opdrachtgever-opdrachtnemerschap en datagestuurd werken.
De ambities voor het sociaal domein zijn: we doen (alleen) wat nodig is; eer inwoners in Zevenaar leven in een (sociaal) veilige omgeving; meer inwoners doen zo zelfstandig mogelijk mee aan de maatschappij.

We houden bij de beleidsontwikkeling en uitvoering de volgende principes in acht:

- Rechtszekerheid – we doen wat nodig is
- Primaire levensbehoefte – eigen verantwoordelijkheid
- Positieve gezondheid – samen verantwoordelijk
- Integrale benadering – de mens staat centraal
- Van en voor inwoners – inclusieve samenleving
- Participatie – netwerk samenleving
- Regionale samenwerking – slim volgen in de basis en voorop lopen waar nodig

Wat willen we?
Wij willen de kansen en mogelijkheden van (kwetsbare) inwoners vergroten.

Ontwikkelingen
Nieuwe Wet Inburgering
Gemeenten krijgen weer regie op de inburgering met de komst van de nieuwe Wet Inburgering. Doel van de nieuwe wet is dat inburgeraars vanaf het moment dat zij in de gemeente wonen actief aan de slag gaan met inburgeren, taal, participatie en werk. Dit is een belangrijke basis voor het meedoen aan de samenleving en het bevorderen van (financiële) zelfstandigheid en zelfredzaamheid. De gemeente wordt onder andere verantwoordelijk voor het afnemen van een brede intake, de inkoop van de leerroutes en het zorgen voor casusregie. De beoogde inwerkingtreding van de nieuwe wet is 1 januari 2022.

Wetsvoorstel Breed Offensief
De beoogde invoeringsdatum van 1 juli 2021 is niet haalbaar; gestreefd wordt nu naar invoering van het wetsvoorstel op 1 januari 2022. Maar zeker is dat nog niet. Het wetsvoorstel is onderdeel van een breed offensief om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen en te houden.
Het voorstel bevat een groot aantal wijzigingen om:
a. het proces van werk vinden en behouden eenvoudiger en makkelijker te maken voor werkgevers en werkzoekenden,
b. het werken aantrekkelijker te maken voor mensen met beperkingen, en
c. bij te dragen aan duurzaam werk voor arbeidsbeperkten

WAT WILLEN WE?

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

Het versterken van de sociale structuur én de 'basis op orde' in onze gemeente. Het gaat hier om het geheel van inwoners, organisaties, diensten en voorzieningen. De essentie is de samenhang tussen de mensen te versterken, de leefbaarheid te vergroten en de participatie in de stad, dorpen en wijken te bevorderen. Wij versterken deze structuur onder andere door inwoners en organisaties te faciliteren bij initiatieven, hen daarbij te ondersteunen en te positioneren. Daarbij investeren we in ontmoeting dichtbij onze inwoners en maatschappelijke partners. Als regisseur stellen wij ons actief op om verbindingen te initiëren en te stimuleren. Het gaat tot slot ook om grip op de kosten en flexibiliteit ten aanzien van inkoop en verantwoording binnen het sociaal domein te versterken.

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

We gaan op het gebied van jeugd en maatschappelijke ondersteuning uit van de kracht van de samenleving en sluiten aan bij de leefwereld van inwoners en gezinnen. Onze activiteiten zijn erop gericht de inwoners in hun kracht te zetten en de samenleving actiever te maken. Hierbij houden we oog voor kwetsbaarheid, vergrijzing en voor jeugd en gezin. Daarbij zijn we gericht op het verminderen van de kosten van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin							
Toelichting	2019	5	5		5	5	5

Ons beleid is er op gericht om het aantal kinderen in armoede terug te dringen.
Landelijk ligt het percentage kinderen die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen op 6%. In gemeente Zevenaar streven we naar een lager percentage dan landelijk.

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 1.000 inwoners)							
Toelichting	2020	61,90	83		71	89	97

Zevenaar heeft in vergelijking met Gelderland meer inwoners met maatwerkarrangementen vanuit de Wmo. Dit heeft verschillende oorzaken:
1. Zevenaar kent ten opzichte van Gelderland een meer vergrijsde populatie. Vergrijzing blijkt een voorspeller voor Wmo gebruik. Het aantal mensen in Zevenaar dat hulp vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) nodig heeft, is daardoor hoger.
2. In de gemeente Zevenaar zijn veel soorten van zorg en ondersteuning vanuit de Wmo als maatwerk georganiseerd. Er zijn (grote) gemeenten in Gelderland die vormen van zorg en ondersteuning als algemene voorziening hebben georganiseerd die in Zevenaar als maatwerk worden ingezet. Hulp bij het Huishouden is hier een voorbeeld van. Diverse (grote) gemeenten hebben dit als algemene voorziening georganiseerd. Aangezien er binnen de Wmo veel gebruik wordt gemaakt van Hulp bij het Huishouden heeft dit een verlagend effect op het Gelders gemiddelde. In Zevenaar hebben we Hulp bij het Huishouden georganiseerd als maatwerkvoorziening. Deze keuze verklaart voor een deel dat Zevenaar meer cliënten met een maatwerkarrangement Wmo kent.
Daarnaast zien we dat het aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo nog steeds stijgt. Naast de vergrijzing in Zevenaar is de invoering van het abonnementstarief en de daaruit voortvloeiende aanzuigende werking een belangrijke verklaring.

Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)

Toelichting	2019	1	1		0,80	0,80

De data over 2020 is nog niet bekend op www.waarstaatjegemeente.nl. Ons beleid richt zich op het inzetten van jeugdhulp en de regionale aanpak Samen Veilig. Er is data beschikbaar over deze indicator, maar de bron van de informatie is niet de gemeente zelf. Dat is wel zo bij de andere indicatoren. Ook hier is geen specifieke analyse uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden.

Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)

Toelichting	2019	1,30	1,40	1	1	1

De data voor 2020 is nog niet beschikbaar op www.waarstaatjegemeente.nl.
Het gemeentelijk beleid richt zich op het voorkomen van jeugdbeschermingsmaatregelen, maar ook erop als deze werd opgelegd door de rechter de maatregel kwalitatief goed uit te voeren.
Door de preventieve inzet van de projecten Voorzorg en Stevig Ouderschap vanuit de jeugdgezondheidszorg, maar ook door de inzet van opvoedondersteuning vanuit de regionale inkoop werden ouders daar waar nodig ontlast en ondersteund.
Wanneer dit niet voldoende was, en de veiligheid van het kind in het gedrang kwam, was er het product drang beschikbaar. Daarnaast probeert de gemeente de inzet van de maatregel zoveel mogelijk te voorkomen door samen
te werken binnen de regionale Beschermingstafel. Wanneer er toch een maatregel nodig is, is er jeugdbescherming beschikbaar. Dit koopt de gemeente in via de regionale inkoop. Er is data beschikbaar over de inzet van jeugdbescherming,
maar er is geen specifieke analyse voor de jeugdbescherming uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden. Wel zijn er een aantal algemene variabelen te noemen die verklaren waarom Zevenaar hoger scoort op gebruik van jeugdhulp ten opzichte van Gelderland. Deze staan beschreven onder de indicator jeugdhulp algemeen.

Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)

Toelichting	2019	12,20	14,70	10,10	12,60	12,40

De data over 2020 is nog niet beschikbaar op www.waarstaatjegemeente.nl.
Zowel de stijging van gebruik als de toename van complexiteit per casus is een landelijke trend. Hiervoor gaven wij u al eerder de volgende oorzaken aan:

- Afnemende tolerantie voor afwijkend gedrag of ontwikkeling.
- In combinatie met 'verbeterde' diagnostiek leidt dat dikwijls tot eerdere diagnoses waarmee vervolgens een beroep wordt gedaan op de jeugdhulp;
- Prestatiemaatschappij
- Ouders worden steeds mondiger en nemen in combinatie met de hierboven beschreven punten minder snel genoegen met een advies om geen hulp in te zetten of minder hulp dan gevraagd/verwacht.

Daarbij weten ouders steeds beter hun weg naar de jeugdhulp te vinden: via de lokale (wijk)teams, maar als dat niet tot het door de ouders gewenste advies leidt, weten zij ook de weg naar de huisarts als toegangspoort tot jeugdhulp.

Er zijn een aantal variabelen (wetenschappelijk aangetoond dat deze bijdragen aan instroom jeugdhulp) te noemen waardoor Zevenaar hoger scoort op gebruik jeugdhulp dan het Gelders gemiddelde:

- Zevenaar heeft meer kinderen met een handicap
- Zevenaar heeft meer kinderen met een lager opleidingsniveau
- Zevenaar heeft meer kinderen met een laag geboorte gewicht
- Zevenaar heeft meer volwassenen die gebruik maken van basis GGZ en/ of POH GGZ.
- Zevenaar heeft meer één-ouder- gezinnen.

Ook hier richt het gevoerde beleid zich op het voorkomen van de inzet van jeugdhulp en een zo kort en licht

als mogelijke inzet ervan.
Ook werd de relatie met de huisartsen, als wettelijk verwijzer van jeugdhulp, steeds beter. Door de inzet van de POH bij huisartsen is instroom in jeugdhulp deels voorkomen.
Door de regionale contractering van jeugdhulp is er gestuurd op kwalitatief goede inzet van jeugdhulp. We sturen middels trimestergesprekken op de inzet van zorg bij de aanbieders.

Jongeren met jeugdreclassering (% kinderen 12 tot 23 jaar)							
Toelichting	2019	0,30	0,50		0	0,30	0,30

Data 2020 is niet beschikbaar op www.waarstaatjegemeente.nl

Wanneer jongeren voor de rechter moeten verschijnen, kunnen ze jeugdreclassering opgelegd krijgen. Het doel van jeugdreclassering is om in samenwerking met ouder(s) of netwerk,
het gedrag van de jongere te veranderen en recidive te voorkomen.

Het beleid richt zich op voorkomen van de inzet van een jeugdreclasseringsmaatregel, door ouders en jongeren daar waar nodig te ondersteunen en te ontlasten. Er is opvoedingsondersteuning ingekocht voor de ouders/ en verzorgers, maar ook ondersteuning voor de jongeren zelf. Daarnaast stelden we een regioaanpak Samen Veilig 2019- 2022 op. Hierin is de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling beschreven.
Het beleid richt zich ook op het zo goed mogelijk ondersteunen van de jongere en zijn netwerk tijdens de jeugdreclasseringsmaatregel. Door kwalitatieve goede inkoop van jeugdreclassering (onderdeel van de regionaal ingekochte jeugdhulp) en door het ondersteunen via jeugdhulp wanneer nodig. Daarnaast was er een nauwe samenwerking met de veiligheidspartners in het lokale veiligheidsoverleg.
Er is data beschikbaar over de inzet van jeugdreclassering, maar er is geen specifieke analyse voor de jeugdreclassering uitgevoerd om het verschil ten opzichte van Gelderland te kunnen duiden. Wel zijn er een aantal algemene variabelen te noemen die verklaren waarom Zevenaar hoger scoort op gebruik van jeugdhulp ten opzichte van Gelderland. Deze staan beschreven onder de indicator jeugdhulp algemeen.

6.3 (Arbeids)Participatie

Wij willen de zelfredzaamheid van onze inwoners, de sociale cohesie en de lokale economie bevorderen. Daarom streven wij naar een inclusieve arbeidsmarkt. Een arbeidsmarkt waaraan alle inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen deelnemen, ongeacht leeftijd, achtergrond of arbeidshandicap. Inwoners die minder zelfredzaam zijn, ondersteunen wij door middel van verschillende voorzieningen.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren							
Toelichting	2019	2	2	1	1	1,40	1

Het beleid is gericht op een kwalitatief en kwantitatief evenwicht op de arbeidsmarkt. Er wordt ingezet om Jeugdwerkloosheid te voorkomen. Dit door beleid gericht op het bereiken van een startkwalificatie voor jongeren en beleid gericht op het voorkomen dat jongeren voortijdig de school verlaten. Het Jongerenloket bij de RSD is een belangrijk instrument dat wordt ingezet om de jeugdwerkloosheid verder terug te dringen.

Banen (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)							
Toelichting	2019	786,50	671,40	661	691	690	720

Ons beleid is er op gericht dat werkgelegenheid groeit; we zijn terughoudend met het voorspellen van de toe- of afname van het aantal banen. In 2021 worden we nog steeds geconfronteerd met de effecten van Covid19. Toch verwachten wij de komende jaren een lichte stijging van de werkgelegenheid.
Het Outletcentrum in Zevenaar zal hier een belangrijke bijdrage aan gaan leveren.

Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)

Toelichting	2020	192,60	261	204,20	270	280

Ons beleid is er opgericht om mensen met een bijstandsuitkering te re-integreren richting werk. Met de nieuwe opdracht RSD 2021 - 2023 wordt hier verder op ingezet; dit zal er toeleiden dat het aantal lopende re-integratievoorzieningen zal toenemen.

Netto arbeidsparticipatie (% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)

Toelichting	2019	68,70	65,50	65,20	63,30	66,50	68

Het cijfer netto arbeidsparticipatie geeft aan hoeveel procent van de beroepsgeschikte bevolking ook daadwerkelijk een betaalde baan heeft. Het cijfer van de gemeente Zevenaar ligt in de buurt van de provincie Gelderland. We constateren dat er in Zevenaar de laatste jaren sprake is van een lichte stijging van de netto arbeidsparticipatie. Ons beleid is er op gericht om de potentiële beroepsbevolking zoveel als mogelijk aan het werk te hebben en te houden.

Personen met een bijstandsuitkering van 18 jaar en ouder (aantal per 10.000 inwoners)

Toelichting	2020	403,80	361,10	334,60	340	300

Het beleid is er opgericht om mensen met een uitkering aan het werk te helpen. Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners ligt in de gemeente Zevenaar lager in vergelijk met het Gelders aantal. Met de nieuwe opdracht aan de RSD 2021 - 2023 en de daarbij behorende activiteiten wordt extra ingezet om mensen te kunnen laten uitstromen richting de arbeidsmarkt.

Subdoelstelling

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang

Beleidsvoornemens

1.1 Uitgaven voor de toegang naar Gelders gemiddelde
Om te doen wat nodig is voor de inwoner is er een toegang ingericht. Uit de beschikbare data constateren we dat de kosten voor de toegang in Zevenaar per inwoner meer dan gemiddeld zijn.
De tabel op pagina 19 van het beleidsplan geeft de uitgaven per inwoner voor de gemeentelijke toegang weer. Op dit taakveld wordt door gemeenten verschillende soorten kosten geboekt. De kosten van de gemeente Zevenaar bedragen € 75 per inwoner. De gemiddelde kosten die gemeenten in de provincie Gelderland maken voor de toegang is € 48 per inwoner. We hanteren het gemiddelde bedrag per inwoner van € 60 als richtlijn.

1.4 Cliënten zijn voldoende geholpen bij vragen en problemen
We doen wat nodig is en streven ernaar dat cliënten zich daardoor goed geholpen voelen. Dat kan zowel door algemene voorzieningen als door individuele jeugdhulp. Uit het cliëntervaringsonderzoek 2018 blijkt dat 94% van de jongeren en 88% van de ouders vinden dat ze goed geholpen zijn bij hun vragen en problemen. Het jaar daarvoor was dat respectievelijk 72% en 76%. Het streven is dat de komende jaren minimaal 88% van de ouders en jongeren aangeeft dat zij goed geholpen zijn bij hun vragen en problemen.

3.4 Inwoners van 75 jaar en ouder die zelfstandig wonen
In het collegeprogramma is in het kader van zo zelfstandig meedoen in de samenleving als speerpunt opgenomen dat inwoners van 75 jaar en ouder zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen.
In Zevenaar wonen in 2019 meer inwoners zelfstandig thuis (945) dan gemiddeld in Gelderland (916). We stellen tot doel dit aantal op gelijkblijvend te niveau houden.

1.5 Wmo kosten op taakvelden 6.6 en 6.71 naar Gelders gemiddelde
Om te doen wat nodig is, dwingen we onszelf om kritisch te kijken naar de ondersteuning die wordt ingezet. Als we de uitgaven van Zevenaar op de taakvelden 6.6 (Maatwerkvoorziening Wmo) en 6.71 (maatwerkdienstverlening 18+) bij elkaar optellen en vergelijken met Gelderland, dan zien we dat Zevenaar (€219) in 2018 net iets meer geld per inwoner uitgaf dan gemiddeld in Gelderland (€217). Ons doel is om de aankomende jaren per inwoner iets minder uit te geven voor maatwerkvoorzieningen Wmo en maatwerkdienstverlening 18+.

1.6 Bezuinigingsmaatregelen 2020-2023 binnen het sociaal domein
De middelen binnen de gemeentebegroting zijn gelimiteerd. Niet alles wat we willen kan ook worden uitgevoerd. Bij de begroting 2020-2023 is besloten tot een pakket bezuinigingsmaatregelen. Voor het sociaal domein zijn de verbetervoorstellen voor Jeugd en Wmo samengevoegd. In totaliteit
moeten deze verbetervoorstellen leiden tot een besparing van € 1.000.000 in 2020, € 1.350.000 in 2021, € 1.650.000 in 2022 naar € 2.000.000 in 2023. Deze bedragen zijn gebaseerd op de aantallen en prijsstelling zoals bekend bij het opstellen van de begroting 2020-2023.

Subdoelstelling

6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning

Beleidsvoornemens

1.2 Maatwerkdienstverlening 18- en geëscaleerde zorg naar Gelders gemiddelde
We willen doen wat nodig is en zien dat ondanks de eigenheid van inwoners één op één maatwerk niet altijd nodig. We zien wel overlap in de ondersteuningsvragen van inwoners. Door die overlap eerder te signaleren, te duiden en inwoners onderling en met deskundigen te verbinden, werken we toe naar een reductie van individueel maatwerk. Wanneer inwoners hun ondersteuningsvragen eerder stellen kan opstapeling worden voorkomen voordat inwoners vastlopen. Daarvoor is nodig dat inwoners het "gewoon" gaan vinden om hun vragen te stellen. We zetten daarom in op preventie, maar ook om complexe en kostbare hulp te voorkomen.

1.3 Het aantal jeugdigen met verblijf
Voor de ontwikkeling van kinderen is het wenselijk dat zij opgroeien in een gezin. Liefst samen met hun eigen ouders. Soms kan dat niet. Dan doen wij wat nodig is en streven we ernaar dat het alternatief dat zoveel mogelijk lijkt op een "gewoon" gezin. Dus liever in een gezinshuis met professionele opvoeders dan in een jeugdzorginstelling met veel kinderen samen en wisselende begeleiders. Nog liever in een pleeggezin in de eigen omgeving dan in een gezinshuis.

2.1 Jongeren met een gedwongen maatregel t.o.v. het Gelders gemiddelde
Wij willen dat kinderen opgroeien in veiligheid. Ouders zijn vrij om hun kinderen naar eigen inzicht op te voeden. Overheidsingrijpen is in principe niet wenselijk, maar wel nodig als de veiligheid van kinderen in de knel komt. Liever voorkomen we overheidsbemoeienis door duidelijk te zijn over grenzen van gedrag. Door de veiligheid van het kind voorop te stellen willen we ouders motiveren om jeugdhulp te accepteren en samen te werken om zo gedwongen jeugdhulp te voorkomen.

2.2 Minder casussen blijken onveilig en acuut
In de visie op sociaal domein staat dat veiligheid voor de inwoner en diens omgeving voorop staat. Dat vraagt om inzet om waar mogelijk escalaties te voorkomen en om het inzetten van preventieve maatregelen. Er is sprake van escalatie als in een gezin of huishouden de zaken uit de hand lopen. In
Zevenaar werken we in de lokale toegang met een model om escalaties te voorkomen, de zogenaamde Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE). Een melding wordt als onveilig gedefinieerd als de problemen zo complex of groot zijn dat de situatie escaleert, waarbij er mogelijk maatschappelijke onrust is of ontstaat en/of waarbij de veiligheid van één of meerdere inwoners in gevaar is. Deze casussen worden door de toegang geregistreerd waardoor we deze doelstelling kunnen monitoren. Om een afname van deze casuïstiek te realiseren dient de toegang goede uitvoering te geven aan het AVE model en is intensieve samenwerking met netwerkpartners nodig.

3.1 Door de hulp gaat het beter met de jongere
Wij willen dat alle jeugdigen zo zelfstandig mogelijk mee kunnen doen aan de maatschappij. We willen daar waar dat kan en nodig is, meer inzetten op voorliggende voorzieningen. Bij jongeren wordt in het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek gemeten welk effect de ingezette jeugdhulp heeft gehad op hoe het gaat op school, werk of dagbesteding. Bij het cliëntervaringsonderzoek over 2018 geeft 77% van de ouders en 75% van de jongeren aan dat het beter gaat dankzij de jeugdhulp. We willen deze scores minimaal gelijk houden.

3.2 Wmo-cliënten vragen makkelijk hulp in hun omgeving
Wij willen dat meer inwoners zo zelfstandig mogelijk meedoen in de maatschappij. In het cliëntervaringsonderzoek over 2018 scoorde 41% van de inwoners minimaal een 7 op de vraag "mensen uit mijn omgeving om hulp vragen is voor mij ..." (0 = Heel erg moeilijk, 10 = Heel erg makkelijk). Het is ons doel dit percentage toe te laten nemen. De veronderstelling is dat als mensen het makkelijker vinden om hulp te vragen, ze dan ook meer zelfstandig meedoen in de samenleving.

3.3 Score cliëntervaringsonderzoek - Wmo cliënten doen beter mee aan de samenleving
Sommige inwoners hebben een maatwerkvoorziening nodig om zo zelfstandig mee te kunnen doen in de maatschappij. Ons uitgangspunt is dat de maatwerkvoorzieningen die wij verstrekken op het gebied van begeleiding, dagbesteding, vervoersvoorzieningen en rolstoelen bijdragen aan het beter mee kunnen doen in de samenleving. Om dit te kunnen meten moet er in het cliëntervaringsonderzoek worden uitgevraagd van welke vorm van ondersteuning de cliënt gebruik maakt. De uitkomsten op de vraag over deelname aan de samenleving koppelen we aan deze groep cliënten. Deze doelstelling wordt verder uitgewerkt in het implementatieplan.

Subdoelstelling

6.3 (Arbeids)Participatie

Beleidsvoornemens

3.5 Het aantal cliënten dat instroomt in Zevenaar Schuldenvrij
Het overgrote deel van inwoners met een bijstandsuitkering krijgt te maken met een (langdurig) laag inkomen of zijn op een andere manier op onze hulp aangewezen of heeft (of krijgt) te maken met schulden. De schuldenproblematiek is een groot probleem, zowel in omvang maar ook qua
impact op het leven van de inwoner met schulden. Voor iemand die met schulden te maken krijgt, beïnvloed het hebben van schulden praktisch het hele leven. Het (aanvaarden van) werk, relaties, gezondheidsbeleving en scholing zijn maar enkele aspecten die negatief worden beïnvloed door
schulden. Dit heeft niet alleen voor de hand liggende negatieve gevolgen voor de inwoner, maar leidt tevens voor de gemeente tot nadelen. Daarom ligt het voor de hand dat de gemeente probeert problematische schulden te voorkomen. In gemeente Zevenaar draait momenteel de succesvolle pilot Zevenaar schuldenvrij. Hierbij proberen we al in een zeer vroeg stadium om bij beginnende schulden/betalingsachterstanden te interveniëren, zodat (problematische) schulden kunnen worden voorkomen. Dit willen we borgen. Met deze doelstelling willen we bereiken dat het aantal cliënten, dat bekend is bij toegang en problematische schulden ontwikkelt, instroomt in Zevenaar Schuldenvrij. Hierbij voorkomen we in een vroeg stadium dat beroep op allerlei soorten ondersteuning en zorg toeneemt en voorkomen we problematische langdurige schulden.

3.6 Meer inwoners in trede 1/2a zijn bekend en hebben een plan
De doelgroep uit trede 1/2a is kwetsbaar. We doen voor deze doelgroep wat nodig is, om te voorkomen dat ze dringende zorg die zij nodig hebben niet krijgen. En dat er achteraf een beroep moet worden gedaan op aanvullende zorg. We hebben actueel naar schatting ruim de helft van deze
doelgroep zowel bij RSD als bij de toegang in beeld. Maar we willen deze doelgroep trede 1-2a van RSD steeds beter in beeld krijgen bij de toegang en dat er voor de inwoners die dit hard nodig hebben er een plan beschikbaar is. Andersom willen we de kwetsbare doelgroepen binnen de gemeentelijke toegang ook signaleren bij RSD.
Op dit moment is de samenhang tussen het gemeentelijk beleid van de verschillende wetten door de uitvoeringsstructuur niet goed geborgd. Ook is de samenwerking tussen de gemeentelijke uitvoerders van de verschillende wetten in het sociaal domein ook niet vanzelfsprekend. Financieringsstromen staan los van elkaar, gemeentelijk beleid wordt vaak nog "los" van elkaar ontwikkeld en veel uitvoerende medewerkers –

van RSD en de gemeentelijke toegang- kennen elkaar niet.
We willen, zeker bij deze kwetsbare doelgroep, de mens centraal stellen. Wat gebeurt er in het leven van de persoon op de verschillende levensgebieden? Als we dat weten, kunnen we de dienstverlening afstemmen op de mens in kwestie. Ook maken we dan beter gebruik van kennis en kwaliteiten van medewerkers van de toegang, de ketenpartners en de RSD. Integraal werken, waarbij integraal verwijst naar "dat niets ontbreekt, het alles omvattend is". Binnen het sociaal domein bij doelgroep trede 1-2a gaat het er om te voorkomen dat overlap, tegenstrijdigheid of gat ontstaat in de ondersteuning.
In de uitvoering betekent dit voor deze doelgroep dat er een plan is dat over alle levensdomeinen gaat. Verdere samenwerking ten behoeve van deze doelgroep 1-2a tussen RSD en gemeentelijke toegang vergt inspanningen aan beide kanten. We bundelen van inzet, kennis en middelen.

WAT DOEN WE?

Doorlopende activiteiten

6.1 Structuurversterking (overkoepelend) incl. toegang		
6.1.1 Stimuleren en faciliteren initiatieven in de samenleving	Jaar realisatie	2022
6.1.2 Versterken samenwerking met en tussen maatschappelijke partners (zoals Caleidoz)	Jaar realisatie	2022
6.1.3 Vergroten toegankelijkheid informatie, advies, ondersteuning en zorg	Jaar realisatie	2022
6.1.4 Vergroten grip op kosten	Jaar realisatie	2022
6.1.5 Versterken tellen, luisteren en vertellen om ontwikkelingen in het sociaal domein te volgen	Jaar realisatie	2022
6.2 Jeugd en maatschappelijke ondersteuning		
6.2.1 Inkoop zorg en ondersteuning Jeugd en Wmo	Jaar realisatie	2022
6.2.5 Ondersteunen vrijwilligers	Jaar realisatie	2022
6.2.6 Uitvoeringsagenda Wmo en Jeugd	Jaar realisatie	2023
6.3 (Arbeids)Participatie		
6.3.1 Begeleiden mensen naar werk	Jaar realisatie	2024
6.3.3 Inburgeringsbeleid	Jaar realisatie	2022
6.3.6 Stimuleren dat meer inwoners die op het bestaansminimum leven aan het werk gaan (Armoedebeleid)	Jaar realisatie	2023
6.3.7 Verminderen van sociale uitsluiting door armoede	Jaar realisatie	2023
6.3.8 Sneller signaleren van schulden	Jaar realisatie	2023
6.3.9 Verhogen financiële zelfredzaamheid van inwoners met schulden	Jaar realisatie	2023

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	11.941	11.157	10.757	10.757
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	11.941	11.157	10.757	10.757
Totaal mutaties baten kadernota	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten tot en met de kadernota	11.941	11.157	10.757	10.757
Lasten				
Primitieve begroting	59.600	57.416	56.126	56.126
Mutaties 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	210	210	210	210
1e Voortgangsrapportage	-362	-387	-385	-357
Lasten tot de kadernota	59.448	57.239	55.951	55.979
1. Autonome ontwikkelingen				
Aanpassing tarief groepsbegeleiding Wmo	72	72	72	72
Stijging tarieven 2022 Wmo en Jeugd	661	661	661	661
Volumestijging Wmo	404	666	928	1.190
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	-200	-239	-501	-747
Totaal mutaties lasten kadernota	**937**	**1.160**	**1.160**	**1.176**
Totaal lasten tot en met de kadernota	60.385	58.399	57.111	57.155
Saldo voor bestemming	-48.445	-47.242	-46.355	-46.399
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	192	93	26	26
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	192	93	26	26
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	192	93	26	26
Saldo na bestemming	-48.253	-47.149	-46.328	-46.372

Toelichting financiële ontwikkelingen

1. Autonome ontwikkelingen

Aanpassing tarief groepsbegeleiding Wmo

Halverwege 2020 is een knelpunt geconstateerd in het tarief voor Groepsbegeleiding Wmo. Meerdere aanbieders kunnen het product niet bieden voor de afgesproken prijs. Regionaal is gekeken naar de kostenonderbouwing die de basis is geweest voor de tariefsbepaling. Geconcludeerd is dat de bezettingsgraad en het aantal uren per week waarmee gerekend wordt niet juist is toegepast. Besloten is nu om de tarieven voor Groepsbegeleiding Wmo met gemiddeld 12,5% te verhogen. Deze verhoging betekent een bijstelling afgerond € 130.000.

Stijging tarieven 2022 Wmo en Jeugd
Vanaf 1 januari 2022 zullen de tarieven binnen de zorg stijgen. Gemiddeld verwachten wij een stijging van 3%. Deze autonome stijging zorgt voor een totale bijstelling van afgerond € 661.000.
Deze stijging zal gedekt moeten worden uit Rijksmiddelen.

Volumestijging Wmo
Er wordt rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van het aantal aanvragen bij de Wmo. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door vergrijzing van de bevolking. Het gaat met name om Hulp bij het huishouden, maar geldt ook voor Wmo-begeleiding en de verstrekking van voorzieningen (rolstoelen, scootmobielen en woningaanpassingen).

Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein
De bijdrage voor 2022-2025 aan de MGR Sociaal Domein voor de diverse modules (WSP, Onderwijs en WgSW) is aangepast aan gewijzigde (concept) begroting van de gemeenschappelijke regeling. Hierbij is voor de module WgSW uitgegaan van het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2020, indexering (personeel/materieel) en verwachte uitstroompercentage SW.

VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Volksgezondheid richt zich op een gezonde leefomgeving en leefstijl. Duurzaamheid en milieu richten zich op energietransitie, CO_2 reductie, water (riolering), geluid, lucht, bodem en grond- en afvalstoffen. Ook gaat dit programma over de toezichthoudende en handhavende taken binnen deze beleidsvelden.

Wat willen we?
Behouden en bevorderen van een duurzame en gezonde leefomgeving voor nu en de volgende generaties.

WAT WILLEN WE?

7.1 Gezondheidszorg

We willen dat iedereen in onze gemeente gezond kan leven en opgroeien. Het accent ligt daarbij op jeugd en ouderen.

7.2 Duurzaamheid (energietransitie en CO_2 reductie)

In 2025 is minimaal 49% van de benodigde energie voor onze hele gemeente duurzaam opgewekt. In 2040 is dit (bijna) 100%. In 2025 is de eigen organisatie energie- en CO^2-neutraal.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Hernieuwbare elektriciteit (%)							
Toelichting	2018	9,30	3,80	0,10	1,60	3,80	3,80

Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Bij de verdere uitwerking van de energie- en warmtetransitie proberen wij rekening te houden met deze beleidsindicator.

7.3 Duurzaam inzamelen en verwerken afval

In 2020 voldoen wij aan de doelstelling uit het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Die doelstelling is maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2020.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Omvang huishoudelijke restafval (kg/inwoner)							
Toelichting	2019	111	101	148	135	90	86

Ondanks dat Corona invloed heeft gehad op het afvalaanbod in 2020 is doelstelling voor de hoeveelheid restafval gehaald.

7.4 Afvalwater en waterhuishouding

Wij willen de duurzaamheid in de buitenruimte bevorderen. Daarnaast hebben wij de wettelijke zorgplicht om het stedelijk afvalwater in te zamelen en te transporteren, de afvoer van het regenwater in de openbare ruimte en de grondwaterstand. Deze gemeentelijke taken zijn vastgelegd in het Watertakenplan De Liemers (WTP) 2017-2021.

7.5 Milieu

Wij willen een duurzame en gezonde omgeving om in te leven. Samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem zetten we ons daarom in voor een doelmatige uitvoering en handhaving van milieuwetgeving.

WAT DOEN WE?

Intensivering bestaande activiteiten

7.2.1 Invoeren van circulaire economie in Zevenaar — Jaar realisatie 2023

Soort Collegeprogramma

Voor het slagen van de energietransitie is een ander economisch model nodig: de Circulaire Economie. Hiermee optimaliseren we hergebruik én minimaliseren we waardevernietiging. Het Rijk heeft hier het Rijksbrede programma Circulaire Economie 'Nederland circulair in 2050' voor opgesteld. Wij vertalen dit concreet naar een:

- andere wijze van ontwerpen (planvorming, openbare ruimte e.d.)
- andere wijze van opdrachtverlening (aanpassen inkoop- en aanbestedingsbeleid e.d.)
- andere financiële afwegingen (zoals Total Cost of Ownership, het 'ontschotten' van potjes e.d.)
- een andere werkwijze van afval naar grondstof (in samenwerking met bedrijven, waterschap en gemeenten).

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	20			

Toelichting

De Zevenaarse routekaart is de start van de uitvoering om in 2023 Circulaire Economie geïmplementeerd te hebben, onderdeel is inkoop- en aanbesteding.

7.2.2 Energie neutraal maken eigen organisatie — Jaar realisatie 2025

Soort Collegeprogramma

Wij streven in 2025 naar een energieneutrale eigen organisatie. Hiervoor voeren we projecten uit op het gebied van gebouwen en vastgoed, bedrijfsvoering en mobiliteit.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	44	20	20	20

Toelichting

Eind 2019 is de monitoringstool de CO2-Prestatieladder ingevoerd waarmee de CO2- en energieprestaties van de eigen organisatie gemeten kan worden. Op basis van de CO2 prestatielader is een uitvoeringsprogramma opgesteld. Voor het ondersteunen van de uitvoering en voor de monitoring om bij te kunnen sturen zijn extra middelen nodig.
Vanwege de integrale afweging van het begrotingstraject 2021 e.v. zijn deze middelen niet in de begroting opgenomen. Daarom wordt in de komende Kadernota hiervoor een voorstel ingediend. Voor het jaar 2021 is geen monitoring mogelijk.

7.2.4 Onderzoeken mogelijkheden deelname campagne fairtrade gemeente — Jaar realisatie 2023

Soort Collegeprogramma

'Fairtrade gemeente' is een predicaat dat vanuit 3 samenwerkende fairtrade organisaties kan worden toegekend als een gemeente op 6 criteria inzet toont voor fairtrade. Het gaat dan om gemeente in de zin van 'lokale gemeenschap', niet enkel 'gemeentelijke overheid'. Wij onderzoeken of er in de lokale samenleving animo is voor een werkgroep die fairtrade (en het behalen van het predicaat) wil oppakken.
Fairtrade nemen wij op in ons gemeentelijke inkoopbeleid, mogelijk onder het bredere vaandel van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'. Het facet fairtrade brengen wij periodiek onder de aandacht van inkopende budgethouders en betrokken in de periodieke peiling rond het inkoopbeleid.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	10	4	4	4

Toelichting
Om een Fairtrade Gemeente te worden is in 2019 de werkgroep Fairtrade Gemeente Zevenaar opgericht (gelieerd aan de Wereldwinkel in Zevenaar). De werkgroep ontfermt zich over het behalen en in stand houden van het predicaat Fairtrade Gemeente voor de gemeente Zevenaar. Nader onderzoek volgt in de 2e helft van 2021 (studenten). De resultaten uit dit nadere onderzoek zijn de input voor het vervolg in 2022.

7.2.5 Op weg naar aardgasvrij Zevenaar — Jaar realisatie 2040

Soort Collegeprogramma

In de Warmtevisie en het uitvoeringsprogramma (vastgesteld in 2019) staat beschreven hoe we onze gemeente aardgasvrij willen maken. Hiervoor worden verschillende projecten uitgevoerd.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	340			

Toelichting
Specificatie van de bovenstaande totaalbedragen is als volgt:
- Vervolg Wijk van de toekomst € 75.000 in 2022.
- Warmtenet stad Zevenaar € 190.000 in 2022.
- Betaalbaarheid € 75.000 in 2022.

Wijk van de Toekomst – Angerlo (vervolg)
In 2019 is de Warmtevisie vastgesteld dat het kader is voor het aardgas vrij maken van Zevenaar. In Angerlo is de pilot Wijk van de Toekomst gestart. Het Wijktransitieplan is/wordt medio zomer 2021 opgeleverd (en gaat voor besluitvorming naar de raad). Daarna wordt samen met de inwoners van Angerlo en andere stakeholders het proces Wijkuitvoeringsplan opgestart. Voor begeleiding/coaching en inhuur van technische/juridische kennis is procesgeld nodig, hiervoor is een subsidie aangevraagd (het is nog niet duidelijk of het gehonoreerd wordt). Wij vragen hiervoor een bedrag van € 75.000 in 2022.

Warmtenet stad Zevenaar
In 2020 is samen met de woningbouwcorporatie en de provincie het plan van aanpak (fase 3A) opgesteld om tot een intentieovereenkomst te komen (fase 3B). We verwachten de intentieovereenkomst eind 2021 vast te stellen.
Hierna gaan we door met fase 4, het komen tot een Samenwerkingsovereenkomst (SOK). Voor dit proces vragen wij een budget van € 190.000. Dit budget gebruiken wij voor een projectleider, juridische deskundigheid (contracten en aanbesteding), technisch advies e.d..

Betaalbaarheid
Het uitfaseren van aardgas is naast een technisch vraagstuk ook een sociaal en financieel vraagstuk dat de nodige inzet vergt. Onderzoek naar financiële pakketten/arrangementen is nodig om de transitie betaalbaar voor de inwoners te houden. Hierbij is Angerlo een pilot, waarbij de uitrol naar heel Zevenaar mogelijk is. Hiervoor wordt een Europese subsidie aangevraagd. Mocht de subsidie niet gehonoreerd worden blijft het een vraagstuk. Wij vragen uw raad om een bedrag van € 75.000 beschikbaar te stellen voor 2022.

7.2.7 Uitvoeren van de Routekaart …op weg naar een energie neutraal Zevenaar (2016-2020) **Jaar realisatie 2040**
Soort Autonome ontwikkeling

De Routekaart is een uitvoeringsagenda met verschillende projecten die bijdragen aan de CO_2-reductie en om energieneutraal te worden. Wij streven er naar om al in 2040 energieneutraal te zijn. Dit doen we onder andere door het professionaliseren van het Energieloket Zevenaar om nog beter de inwoner te bereiken, maar ook door een duurzaamheidsfonds waar initiatieven van derden gebruik van kunnen maken.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	43			

Toelichting
In het kader van de ambitie 'energie- en CO_2-neutrale samenleving 2040', wil gemeente Zevenaar in samenwerking met gemeenten Westervoort, Duiven en Doesburg de 'Kids groen en duurzaam campagne' organiseren. Het doel hiervan is om kinderen op jonge leeftijd (basis- en voortgezet onderwijs) in een ontspannen sfeer te betrekken bij thema's als klimaat, natuur, duurzaamheid en circulariteit. De kinderen van nu zijn immers de vormgevers van de toekomst. Middels een Liemers brede 'Kids groen en duurzaam campagne 2022' worden kinderen maar ook ouders, buren en leeftijdsgenoten aangesproken (Kids-do boek).

7.2.8 Uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Routekaart energietransitie Regio Arnhem Nijmegen (2018-2023) **Jaar realisatie 2023**
Soort Collegeprogramma

Ook de Groene Metropool regio Arnhem Nijmegen (voorheen Regio Arnhem Nijmegen) staat voor verschillende opgaven. Eén er van is om in 2050 energie neutraal te zijn. In dit kader heeft een regionale aanbesteding van energie plaats gevonden, om de levering duurzamer te maken.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie	10	30	30	30

Toelichting
Het huidige contact voor aardgas loopt af (per 1-1-2023 nieuw contract). Hiervoor zijn 2 acties nodig:
1.Voorbereiding aanbesteding nieuw contract (levering gas) € 10.000 (incidenteel);
2.(financiële) consequentie verduurzaming/vergroenen van het contract € 30.000 (structureel).
In de loop van 2022 wordt duidelijk wat de gemeentelijke bijdrage in zowel voorbereiding als de vergroening wordt.

Doorlopende activiteiten

7.1 Gezondheidszorg

7.1.3 Reguliere taken	Jaar realisatie	2022
7.1.4 Uitvoeren programma Korte Voorzieningketens vervolg	Jaar realisatie	2022

7.2 Duurzaamheid (energietransitie en CO_2 reductie)

7.2.1 Invoeren van circulaire economie in Zevenaar	Jaar realisatie	2023
7.2.2 Energie neutraal maken eigen organisatie	Jaar realisatie	2025
7.2.4 Onderzoeken mogelijkheden deelname campagne fairtrade gemeente	Jaar realisatie	2023
7.2.5 Op weg naar aardgasvrij Zevenaar	Jaar realisatie	2040
7.2.6 Uitvoeren 'Gelders Energieakkoord in uitvoering' (2018-2023)	Jaar realisatie	2023
7.2.7 Uitvoeren van de Routekaart ...op weg naar een energie neutraal Zevenaar (2016-2020)	Jaar realisatie	2040
7.2.8 Uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Routekaart energietransitie Regio Arnhem Nijmegen (2018-2023)	Jaar realisatie	2023

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	8.914	8.914	8.914	8.914
Wijzigingen 2e VGR 2020	0	0	0	0
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	8.914	8.914	8.914	8.914
Totaal mutaties baten kadernota	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten tot en met de kadernota	8.914	8.914	8.914	8.914
Lasten				
Primitieve begroting	10.353	10.437	10.379	10.379
Mutaties 2e VGR 2020	21	10	10	10
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Lasten tot de kadernota	10.374	10.447	10.389	10.389
1. Autonome ontwikkelingen				
Bijstelling bijdrage aan de ODRA	-13	-13	-13	-13
Actualiseren budgetten gemeenschappelijke regeling VGGM - Volksgezondheid	8	8	8	8
2. Actualisatie bestaand beleid				
Regionale aanbesteding gas	10	30	30	30
3. Nieuw beleid				
Circulaire regio	36	0	0	0
Opstellen Zevenaarse routekaart Circulaire Economie	20	0	0	0
Monitoringstool CO_2-prestatieladder	44	20	20	20

Deelname campagne fairtrade	10	4	4	4
Warmtenet Zevenaar fase 4	340	0	0	0
Campagne 'Kids groen en duurzaam'	43	0	0	0
Warmtewet 2.0	50	0	0	0
Totaal mutaties lasten kadernota	**548**	**48**	**48**	**48**
Totaal lasten tot en met de kadernota	**10.922**	**10.495**	**10.438**	**10.438**
Saldo voor bestemming	**-2.008**	**-1.582**	**-1.524**	**-1.524**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	0	0	0	0
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo na bestemming	**-2.008**	**-1.582**	**-1.524**	**-1.524**

Toelichting financiële ontwikkelingen

1. Autonome ontwikkelingen

Bijstelling bijdrage aan de ODRA

In het kader van de bezuinigingsopgave heeft ODRA een bezuining gerealiseerd op de begroting 2022. Er wordt bespaard op de kosten zonder dat hierdoor de uitvoering van de basistaken van de ODRA in het gedrang komen. De bijdrage voor de gemeente Zevenaar is met € 12.700 verlaagd.

Actualiseren budgetten gemeenschappelijke regeling VGGM - Volksgezondheid

De ramingen voor 2022 van de gemeentelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling voor de onderdelen volksgezondheid/jeugdgezondheidszorg -inclusief de kosten voor het 'Lokaal Maatwerk'- zijn geactualiseerd. De aanpassingen, volgens de ontwerpbegroting 2022 van de VGGM, hebben betrekking op loon- en prijscompensatie en mutaties inwoneraantallen.

2. Actualisatie bestaand beleid

Regionale aanbesteding gas

Het huidige contact voor aardgas loopt af. Per 1-1-2023 is een nieuw contract nodig. Hiervoor zijn 2 acties nodig:
1.Voorbereiding aanbesteding nieuw contract (levering gas) € 10.000 (incidenteel 2022);
2.(financiële) consequentie verduurzaming/vergroenen van het contract, € 30.000 (structureel vanaf 2023).

3. Nieuw beleid

Circulaire regio

De circulaire regio is één van de 5 opgaven uit de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage per inwoner is € 0,81. Voor 2022 ramen we € 36.000. De speerpunten van de Circulaire regio, zoals genoemd in de regionale agenda voor 2022:
1. Circulaire bouw en infrastructuur
2. Circulaire economie; grondstoffen en ketens
3. Water en klimaatadaptatie
4. Transitie naar duurzame energie. (bijdrage voor RES 2.0 nog niet in de € 0,81)

In deze opgave pakken wij de regionale inkoop van duurzame energie op waarbij we tevens de circulariteit in de grond-, weg- en waterbouw betrekken. De circulaire bouwopgaven uit de Woondeal zijn een belangrijk

onderdeel. De Regionale (klimaat) Adaptatie Strategieën (RAS) werken we uit waarbij regionaal afspraken gemaakt worden over het verankeren van de Regionale Energiestrategie in ons beleid. Regionaal stellen we een plan op voor energiebesparing voor woningen en bedrijven en vindt kennisdeling plaatst voor het aardgasvrij maken van wijken.

Opstellen Zevenaarse routekaart Circulaire Economie
De routekaart is de start van de uitvoering om in 2023 Circulaire Economie geïmplementeerd te hebben. Onderdeel hiervan is inkoop- en aanbesteding. Voor het opstellen van de routekaart CE vragen wij een budget van € 20.000 in 2022.

Monitoringstool CO2-prestatieladder
Eind 2019 is de monitoringstool de CO2-Prestatieladder ingevoerd waarmee de CO2- en energieprestaties van de eigen organisatie gemeten kan worden. Op basis van de CO2 prestatielader is een uitvoeringsprogramma opgesteld. Voor het ondersteunen van de uitvoering en voor de monitoring om bij te kunnen sturen zijn extra middelen nodig. Voor 2021 zijn geen middelen toegekend en is dan ook geen monitoring mogelijk. Voor 2022 vragen wij nu een budget van € 44.000. Vanaf 2023 € 19.500 structureel.

Deelname campagne fairtrade
Om een Fairtrade Gemeente te worden is in 2019 de werkgroep Fairtrade Gemeente Zevenaar opgericht (gelieerd aan de Wereldwinkel in Zevenaar). De werkgroep ontfermt zich over het behalen en in stand houden van het predicaat Fairtrade Gemeente voor de gemeente Zevenaar. Nader onderzoek volgt in de 2e helft van 2021 (studenten). De resultaten uit dit nadere onderzoek zijn de input voor het vervolg in 2022. Voor onderzoek en structurele deelname wordt een budget gevraagd. In 2022 € 10.000. Structureel € 3.500.

Warmtenet Zevenaar fase 4
In 2020 is samen met de woningbouwcorporatie en de provincie het plan van aanpak (fase 3A) opgesteld om tot een intentieovereenkomst te komen (fase 3B). We verwachten de intentieovereenkomst eind 2021 vast te stellen.
Hierna gaan we door met fase 4, het komen tot een Samenwerkingsovereenkomst (SOK). Voor dit proces vragen wij een budget van € 190.000 in 2022. Dit budget gebruiken wij voor een projectleider, juridische deskundigheid (contracten en aanbesteding), technisch advies e.d..
Daarnaast vragen wij voor het vervolg van de Wijk van de Toekomst en voor onderzoek naar de betaalbaarheid van het uitfaseren van aardgas een totaalbedrag van € 150.000 in 2022 (beide onderdelen € 75.000).

Campagne 'Kids groen en duurzaam'
In het kader van de ambitie 'energie- en CO2-neutrale samenleving 2040', wil gemeente Zevenaar in samenwerking met gemeenten Westervoort, Duiven en Doesburg de 'Kids groen en duurzaam campagne' organiseren. Het doel hiervan is om kinderen op jonge leeftijd (basis- en voortgezet onderwijs) in een ontspannen sfeer te betrekken bij thema's als klimaat, natuur, duurzaamheid en circulariteit. De kinderen van nu zijn immers de vormgevers van de toekomst. Middels een Liemers brede 'Kids groen en duurzaam campagne 2022' worden kinderen maar ook ouders, buren en leeftijdsgenoten aangesproken (Kids-do boek). Hiervoor vragen wij in 2022 een budget van € 42.500.

Warmtewet 2.0
Voor de warmtewet 2.0 vragen wij incidenteel een budget van € 50.000. Dit budget wordt gebruikt voor:
1. Actualisatie Warmtevisie op de nieuwe eisen;
2. Aanwijzen en uitwerken warmtekavels;
3. Aanwijzen warmtebedrijf.

VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

ALGEMEEN

Omschrijving
Dit programma gaat over de beleidsvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en wonen.

Wat willen we?
Wij willen een gemeente zijn waar het aantrekkelijk wonen, werken en leven is.

Ontwikkelingen
Omgevingswet
Dit betreft een transitieopgave die sinds 2017 is ingezet en doorloopt tot 2022 (invoering Omgevingswet) en de jaren daarna (uiterlijk 2029). Uitgangspunt is dat we op 1 januari 2022 minimaal voldoen aan de eisen die de VNG stelt aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Gedurende 2021 worden de eerste formele besluiten in het proces naar de inwerkingtreding van de Omgevinsgwet aan de raad voorgelegd. Het is goed om hierbij aan te geven dat ten tijde van het schrijven van deze tekst voor de kadernota, de datum van inwerkingtreding opnieuw ter discussie staat. Een reële mogelijkheid is dat de invoering van de Omgevinsgwet opnieuw wordt uitgesteld. Hiermee wordt rekening gehouden.

WAT WILLEN WE?

8.1 Ruimtelijke Ordening

Wij streven naar een goede balans tussen de ontwikkeling van de stad Zevenaar met een bovenlokaal en regionaal voorzieningenniveau en leefbare kernen met een eigen lokaal voorzieningenaanbod. We maken gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de daarin aanwezige natuur- en cultuurhistorische waarden.

8.2 Stedelijke vernieuwing

Via stedelijke vernieuwing zetten we in op de vitaliteit in dorpen en wijken. We nemen fysieke maatregelen die nodig zijn om wijken en dorpen toekomstbestendig te maken.

8.3 Wonen en bouwen

Wij hebben een toekomstbestendige woningvoorraad. Voor iedereen is er een geschikte woning en onze inwoners wonen prettig.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Werkelijk 2012	Werkelijk 2016	Begroting 2022	Begroting 2025
Demografische druk (%)							
Toelichting	2020	73,60	79,90	68,70	75,90	79,50	79,80

De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar ligt in Zevenaar aanzienlijk hoger dan het landelijk- en Gelders gemiddelde. Dit heeft vooral te maken met de aanwezigheid van een relatief hoog aantal bejaardenhuizen/woonzorgcomplexen in Zevenaar.

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€)

Toelichting	2021	0	701		701	701

Deze indicator betreft het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afval en riool zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie + de afspraken die gemaakt zijn bij de bezuinigingsopgave.

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€)

Toelichting	2021	0	803		803	803

De indicator heeft betrekking op het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afval en riool zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie + de afspraken die gemaakt zijn bij de bezuinigingsopgave.

Gemiddelde WOZ-waarde (per € 1.000)

Toelichting	2020	270	212		247	

De ontwikkeling van de woningmarkt wordt conform landelijke cijfers als volgt ingeschat:
2020 --> 2021 +8%
2021 --> 2022 +8%
2022 --> 2023 +5%
2023 --> 2024 +2%

Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)

Toelichting	2020	10,30	12,60	4,30	6	7,50	6

De woningmarkt is aangetrokken, de afgelopen drie jaar hebben wij ca. 550 woningen gerealiseerd en opgeleverd. De vraag naar woningen blijft hoog. Wij zetten daarom in op realisatie en versnelling van de opgave de komende jaren en bieden
daarbij ruimte voor een jaarlijkse toevoeging van 200 woningen. Met het uiteindelijke streven naar een continue bouwstroom van 150 tot 200 woningen op jaarbasis.

8.4 Handhaving

Beschermen van de kwaliteit van de (leef-)omgeving door toezicht en handhaving.

WAT DOEN WE?

Nieuwe activiteiten

Intensivering bestaande activiteiten

8.3.1 Herontwikkelen Vestersbos Zevenaar — Jaar realisatie 2024

Soort Nieuw beleid

Herontwikkelen van de locatie van de voormalige schoolgebouwen van het Liemers College aan het Vestersbos in Zevenaar.

Bedragen x € 1.000

Financiële aanpassing	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Exploitatie		1.500	156	156
Toelichting				

Het haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van een kindcentrum 0-16 jaar op locatie Vestersbos 4 in Zevenaar, inclusief een sportvoorziening voor alle leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs is afgerond. De totale kosten bedragen afgerond € 19,3 miljoen waarvoor gedeeltelijk dekking is gerealiseerd. Het benodigde aanvullend krediet (van afgerond € 6,5 miljoen) voor de herontwikkeling "onderwijshuisvesting locatie Vestersbos" is gebaseerd op het scenario waarin 2 IKC's gerealiseerd (Tamboerijn/de Wissel) en de voorziening voor voortgezet onderwijs inclusief verkeerskundige voorzieningen worden gerealiseerd en sportvoorziening. De sportvoorziening (1 gymzaal incl. turnvoorziening) wordt op een nader te bepalen locatie gerealiseerd. Een deel van de totale kosten kan eenmalig worden afgeschreven (boekwaarden en sloopkosten van de locatie Vestersbos en gymvoorziening). De structurele raming betreft dekking voor de kapitaallasten in de begroting. T.z.t. volgt nog een separaat raadsvoorstel voor het beschikbaar stellen van het benodigde krediet.

Doorlopende activiteiten

8.1 Ruimtelijke Ordening		
8.1.1 Invoeren Omgevingswet	Jaar realisatie	2023
8.3 Wonen en bouwen		
8.3.1 Herontwikkelen Vestersbos Zevenaar	Jaar realisatie	2024
8.3.2 Regie op woningbouwprogramma	Jaar realisatie	2027
8.3.4 Ontwikkelen bouwgrondexploitaties	Jaar realisatie	2025

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
Primitieve begroting	4.984	4.179	1.115	1.115
Wijzigingen 2e VGR 2020	1.179	1.199	1.220	1.220
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de kadernota	6.164	5.379	2.335	2.335
Totaal mutaties baten kadernota	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten tot en met de kadernota	6.164	5.379	2.335	2.335
Lasten				
Primitieve begroting	6.929	5.657	2.588	2.588
Mutaties 2e VGR 2020	1.179	1.199	1.220	1.220
Wijzigingen tot 1e VGR	0	0	0	0
1e Voortgangsrapportage	0	0	0	0
Lasten tot de kadernota	8.108	6.857	3.808	3.808
3. Nieuw beleid				
Groene groeiregio	36	0	0	0
Totaal mutaties lasten kadernota	**36**	**0**	**0**	**0**
Totaal lasten tot en met de kadernota	8.144	6.857	3.808	3.808
Saldo voor bestemming	-1.980	-1.478	-1.473	-1.473
Mutaties reserves				
Onttrekkingen tot de kadernota	2	0	0	0
Onttrekkingen kadernota	0	0	0	0

Totaal onttrekkingen reserves	**2**	**0**	**0**	**0**
Toevoegingen tot de kadernota	0	0	0	0
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal mutaties reserves	**2**	**0**	**0**	**0**
Saldo na bestemming	**-1.978**	**-1.478**	**-1.473**	**-1.473**

Toelichting financiële ontwikkelingen

3. Nieuw beleid

Groene groeiregio

De Groene groei regio is één van de 5 opgaven uit de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage per inwoner is € 0,82. Voor 2022 ramen we € 36.000. De speerpunten van de Groene groeiregio, zoals genoemd in de regionale agenda voor 2022:

1. Wonen in balans: Versnellen van de woningbouw
2. Leefomgeving: Verbinden van de ruimtelijke opgaven
3. Agglomeratiekracht: Vertellen van de kracht van de Groene groeiregio.

De opgave Groene Groeiregio komt met een verstedelijkingstrategie voor goede regionale afweging van de ruimtelijke opgaven. Verder richt de opgave zich op kennis en expertise delen voor bijvoorbeeld de woondeal en de regionale lobby voor middelen en aandacht. Voor de verstedelijkingsstrategie vindt een afzonderlijke consultatieronde langs de deelnemende gemeenten plaats. Voor Zevenaar geldt een grote woningbouwopgave met een woondeal waarbij we de krachten van de verschillende overheidslagen bundelen. Doel is het functioneren van de woningmarkt in de regio Arnhem-Nijmegen structureel te verbeteren, de bouwproductie met oog voor circulariteit en duurzaamheid op niveau te brengen en de leefbaarheid te vergroten.

FINANCIËN

KADERS EN UITGANGSPUNTEN

Hieronder zijn uitgangspunten opgenomen die zijn gehanteerd bij het opstellen van de ramingen in deze Kaderbrief. Wij stellen u voor deze kaders en uitgangspunten te hanteren bij de samenstelling van de Begroting 2022-2025.

Uitgangspunt van het financiële beleid van onze gemeente is een structureel en reëel sluitende begroting. Dit betekent dat:

- Structurele lasten worden gedekt door structurele baten;
- De begroting duidelijk inzicht geeft welke baten en lasten incidenteel van aard zijn;
- Budgetten in de begroting zijn gebaseerd op het bestaande beleid;
- De meerjarenraming is gebaseerd op constante lonen en prijzen.

Onderdeel	Grondslag	Toelichting
Loonontwikkeling	1.20	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).
Prijsontwikkeling	1,40	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).
Huren en pachten	1,40	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).
Subsidies	1,40	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).
Belastingen	1,40	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).
Leges en heffingen	1,40	Het percentage is gebaseerd op de Macro Economische Verkenningen van het CPB (maand maart 2021).

	2022	2023	2024	2025
Aantal inwoners	44.000	44.115	44.230	44.345
Aantal woningen	20.435	20.585	20.735	20.800
	De prognoses zijn gebaseerd op interne cijfers.			

Rentepercentage voor investeringen

In het taakveld Treasury onder programma 0. Bestuur en ondersteuning zijn alle rentelasten en de toegerekende rente opgenomen, het renteresultaat is hier zichtbaar. Nieuwe investeringen leggen beslag op de financieringsmiddelen. Naast afschrijvingslasten ramen wij nu structureel rentelasten.
Als rentepercentage voor nieuwe investeringen wordt het gemiddelde percentage van een half jaar voorafgaand aan het opstellen van de begroting genomen van een 20 jarige lineaire vaste geldlening bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten. De keuze voor 20 jaar is het gemiddelde van de meest voorkomende investeringen (bedrijfsgebouwen) 40 jaar en de minimale afschrijvingstermijn van 1 jaar.
De berekening van het percentage voor 2021 (t/m 15 april 2021) volgens deze methodiek komt afgerond uit op 0,4.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
0. Bestuur en ondersteuning	93.027	92.649	93.101	92.928
1. Veiligheid	68	68	68	68
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	197	197	197	197
3. Economie	10.244	5.592	702	702
4. Onderwijs	910	910	910	910
5. Sport, cultuur en recreatie	777	777	777	777
6. Sociaal domein	11.941	11.157	10.757	10.757
7. Volksgezondheid en milieu	8.914	8.914	8.914	8.914
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.164	5.379	2.335	2.335
Actuele stand begroting - baten	**132.242**	**125.642**	**117.760**	**117.587**
Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	24.065	22.990	22.981	22.983
1. Veiligheid	3.510	3.512	3.511	3.511
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5.510	5.538	5.724	5.724
3. Economie	10.798	5.960	1.067	1.067
4. Onderwijs	5.407	7.067	5.659	5.747
5. Sport, cultuur en recreatie	8.579	8.274	8.205	8.197
6. Sociaal domein	60.385	58.399	57.111	57.155
7. Volksgezondheid en milieu	10.922	10.495	10.438	10.438
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.144	6.857	3.808	3.808
Actuele stand begroting - lasten	**137.321**	**129.092**	**118.504**	**118.630**
Saldo				
0. Bestuur en ondersteuning	68.962	69.658	70.120	69.945
1. Veiligheid	-3.443	-3.445	-3.443	-3.443
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-5.313	-5.341	-5.527	-5.527
3. Economie	-553	-368	-365	-365
4. Onderwijs	-4.497	-6.156	-4.749	-4.837
5. Sport, cultuur en recreatie	-7.802	-7.497	-7.428	-7.420
6. Sociaal domein	-48.445	-47.242	-46.355	-46.399
7. Volksgezondheid en milieu	-2.008	-1.582	-1.524	-1.524
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.980	-1.478	-1.473	-1.473
Actuele stand begroting - saldo	**-5.078**	**-3.451**	**-744**	**-1.043**
Mutaties reserves				
0. Bestuur en ondersteuning	400	-247	-247	-247
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	19	19	19	19
3. Economie	140	17	17	17
4. Onderwijs	68	68	204	204
5. Sport, cultuur en recreatie	198	150	105	105
6. Sociaal domein	192	93	26	26
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2	0	0	0

Totaal mutaties reserves	**1.020**	**100**	**124**	**124**
Actuele stand begroting na kadernota	**-4.059**	**-3.351**	**-620**	**-919**

FINANCIËLE EFFECTEN KADERNOTA

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
0. Bestuur en ondersteuning				
1. Autonome ontwikkelingen	**1.185**	**1.185**	**1.185**	**1.185**
Algemene uitkering inflatiecorrectie	1.185	1.185	1.185	1.185
Totaal Bestuur en ondersteuning	**1.185**	**1.185**	**1.185**	**1.185**
Totaal mutaties kadernota - Baten	**1.185**	**1.185**	**1.185**	**1.185**
Lasten				
1. Autonome ontwikkelingen	**1.952**	**2.072**	**2.088**	**2.104**
Aanpassing tarief groepsbegeleiding Wmo	72	72	72	72
Actualiseren bijdrage GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	262	160	160	160
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	-200	-239	-501	-747
Actualiseren budgetten gemeenschappelijke regeling VGGM - Volksgezondheid	8	8	8	8
Bijdrage aan GR VGGM - Brandweer	160	160	160	160
Bijdrage GR SDL	64	64	64	64
Bijstelling bijdrage aan de ODRA	-13	-13	-13	-13
Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel	0	0	15	15
Loonontwikkeling ambtelijke organisatie	276	276	276	276
Stelpost eigen inkomsten 2022.	-393	-393	-393	-393
Stelpost inflatie 2022	650	650	650	650
Stijging tarieven 2022 Wmo en Jeugd	661	661	661	661
Volumestijging Wmo	404	666	928	1.190
2. Actualisatie bestaand beleid	**470**	**240**	**155**	**155**
Bestrijding eikenprocessierups	50	0	0	0
Bestrijding invasieve soorten	25	0	0	0
Impuls sturend datamanagement	85	85	0	0
Openbaar groen	125	125	125	125
Rechtmatigheidsverantwoording / verbetering interne controle 2021	75	0	0	0
Regionale aanbesteding gas	10	30	30	30
Vervolg Wet Open Overheid	100	0	0	0
3. Nieuw beleid	**1.048**	**1.856**	**332**	**332**
Campagne 'Kids groen en duurzaam'	43	0	0	0
Capaciteit Juridische Zaken	160	160	0	0
Circulaire regio	36	0	0	0
Deelname campagne fairtrade	10	4	4	4
Ecologisch bermbeheer buitengebied	65	50	50	50
Groene groeiregio	36	0	0	0
Haalbaarheidsonderzoek renovatie / nieuwbouw Voedselbank	25	0	0	0
Investering in trekkenwand Musiater	0	7	7	7
Monitoringstool CO_2-prestatieladder	44	20	20	20
Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening	0	1.500	136	136

Onderzoek naar HUB 7Poort	50	0	0	0
Ontspannen Regio	25	0	0	0
Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever	50	100	100	100
Opstellen Zevenaarse routekaart Circulaire Economie	20	0	0	0
Productieve Regio	22	0	0	0
Verbonden Regio	57	0	0	0
Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort	0	16	16	16
Warmtenet Zevenaar fase 4	340	0	0	0
Warmtewet 2.0	50	0	0	0
WK Volleybal dames 2022	15	0	0	0
Totaal	**3.469**	**4.168**	**2.575**	**2.591**
Totaal mutaties kadernota - Lasten	**3.469**	**4.168**	**2.575**	**2.591**
Totaal mutaties Kadernota - Saldo	**-2.284**	**-2.983**	**-1.390**	**-1.406**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen kadernota	0	0	136	136
Toevoegingen kadernota	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**0**	**0**	**136**	**136**
Totaal mutaties kadernota - Saldo	**-2.284**	**-2.983**	**-1.254**	**-1.270**

BIJLAGEN

RISICO'S EN ONZEKERHEDEN CORONA

Inleiding
Deze kadernota volgt op een turbulent jaar met veel risico's en onzekerheden. Risico's en onzekerheden op het gebied van corona en over de financiële compensaties en wijziging van de bekostiging voor gemeenten.

Coronaeffecten
Vorig jaar hebben wij in plaats van een kadernota een kaderbrief opgesteld. Door de onzekerheden over de effecten van de coronacrisis zijn inschattingen gemaakt van "schades" die zijn verwerkt in de begroting. Gedurende 2020 en 2021 zijn de ontwikkelingen van de "schades" gevolgd. Ramingen van het CPB boden een bron om de risico's en onzekerheden te duiden. Het CPB heeft gedurende 2020 meerdere scenario's uitgebracht die wij hebben gehanteerd bij de verschillende stukken. De 1ste VGR 2021 is gebaseerd op de scenario's en inzichten van november 2020. Hierin was bijvoorbeeld de 2de lockdown nog niet voorzien en waren werkelijke effecten van de ondersteuningspakket voor behoud van werkgelegenheid nog niet zichtbaar.

In maart 2021 heeft het CPB nieuwe scenario's uitgebracht. Deze gaven ten opzichte van november een positiever beeld. Werkloosheid was mede door de steunpakketten minder hard opgelopen in 2020 dan gedacht, bepaalde sectoren hadden toch een behoorlijke veerkracht laten zien en andere sectoren draaien als nooit te voren.

In deze kadernota worden de verwachte coronaeffecten in de 1ste VGR 2021 voor 2022 en 2023 afgezet tegen het nieuwe CPB scenario. Hierbij worden enkele belangrijke inzichten uit de CPB-raming gebruikt. Het CPB heeft hiervoor drie scenario's ontwikkeld.

1) Basisraming: het meest waarschijnlijke scenario. De raming gaat uit van de huidige beleidsvoornemens van de regering waarin de steunmaatregelen eind juni aflopen. De consumptie zal sterk toenemen zodra winkels en horeca weer helemaal opengaan en de besmettingsangst bij consumenten afneemt doordat meer personen gevaccineerd zijn.

2) In het pessimistische scenario "Nieuwe terugslag" veroorzaken nieuwe coronavarianten, waartegen de huidige vaccinaties onvoldoende blijken te werken, in het najaar opnieuw een corona-uitbraak. Deze nieuwe uitbraak leidt weer tot extra voorzichtigheid bij huishoudens en nieuwe restricties, waardoor het bbp opnieuw afneemt en de werkloosheid verder oploopt.

3) In het optimistische scenario "Grotere veerkracht" zorgen positieve verwachtingen bij huishoudens en bedrijven voor een krachtiger herstel na het opheffen van de contactbeperkingen. Door groter vertrouwen in de toekomst brengen huishoudens hun overbesparingen sneller tot besteding, met extra consumptie tot gevolg. Bedrijven schalen hun investeringen extra op, mogelijk gemaakt door laag blijvende financieringskosten. Bij vergelijkbare ontwikkelingen elders in het eurogebied, is ook de export uitbundiger.

Ontwikkeling BBP & werkloosheid

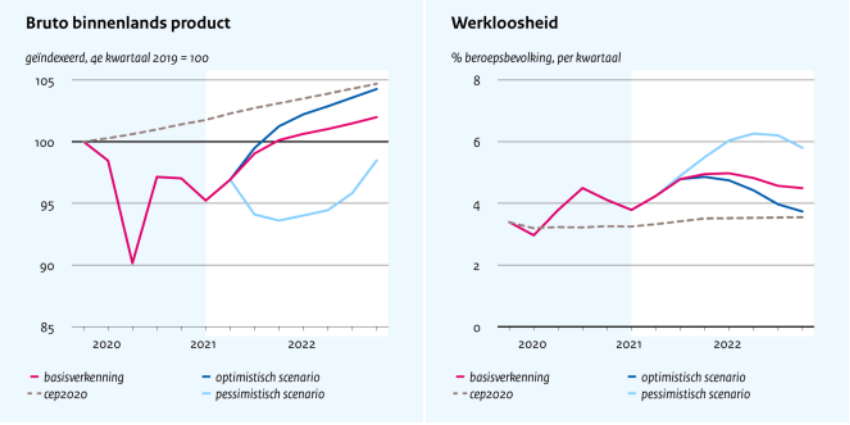

BBP: Het herstel komt in de basisraming in het tweede kwartaal geleidelijk op gang en versnelt in het tweede halfjaar, waardoor het bbp in 2021 toeneemt met 2,2% en in 2022 met 3,5%.
Werkloosheid: De werkloosheid loopt op tot 5% van de beroepsbevolking rond de jaarwisseling, om vervolgens te dalen tot 4,5% eind 2022.

1ste voortgangsrapportage 2021
In de 1ste voortgangsrapportage 2021 zijn de coronaeffecten bijgesteld. De verwachte coronaeffecten opgenomen in de 1ste VGR zijn:

Prg	Taak veld	Taakveld omschrijving	Begroot 2021 (was)	Begroot 2021 (nieuw) 1e VGR	Begroot 2022	Begroot 2023
0	0.2	Burgerzaken	80.000	143.000		
0	0.4	Overhead	201.000	293.000		
0	0.61	OZB woningen	-9.600	-9.600		
0	0.62	OZB -niet-woningen		210.000		
0	0.63	Parkeerbelasting	50.000	325.000		
0	0.64	Belastingen overig	-9.600	-9.600		
0	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-360.000	-1.952.000		
1	1.2	Openbare orde en veiligheid		50.000		
3	3.4	Economische promotie		223.000		
4	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		-80.000		
5	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		165.000		
6	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		-30.000		
6	6.2	Wijkteams	120.000	120.000	120.000	60.000
6	6.3	Inkomensregelingen	875.000	1.512.000	675.000	340.000
6	6.4	Begeleide participatie				
6	6.5	Paticipatiebudget re-integratie		270.000		
6	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		-30.000		
6	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	650.000	650.000	460.000	230.000
6	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	900.000	890.000	650.000	330.000
6	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	100.000	100.000	70.000	40.000
7	7.2	Riolering	-40.400	-40.400		
7	7.3	Afval	-40.400	-40.400		
Eindtotaal			2.516.000	2.759.000	1.975.000	1.000.000

In de kadernota worden de jaren 2022 en 2023 geanalyseerd en bijgesteld. De effecten in 2021 worden verwerkt in de 2de voortgangsrapportage 2021.

Scenario's

Basisscenario
De inschatting die is gemaakt in de 1ste voortgangsrapportage is gebaseerd op de basisraming in 2020. Op basis hiervan zijn alleen effecten te verwachten in het sociaal domein in de jaren 2022 en 2023. Het basis scenario van maart 2021 van het CPB geeft geen aanleiding om deze verwachting aan te passen. Ook de omvang en looptijd van de effecten worden niet anders ingeschat.

Scenario "nieuwe terugslag"
In het scenario nieuwe terugslag zal het openen van Nederland langer op zich laten wachten. Door vertragingen in het vaccineren of door het minder effect zijn van vaccins tegen nieuwe varianten. Het BBP zal verder dalen en in 2023 pas weer herstellen. Als gevolg nemen faillissementen toe en loopt de werkloosheid op. De werkloosheid blijft ook langer op een hoger niveau.

Bovenstaande gevolgen van dit scenario hebben effect op de inkomensregelingen, omdat meer mensen van de gemeentelijke ondersteuning gebruik moeten maken. Daarnaast heeft dit ook effect op het besteedbaar inkomen wat een effect kan hebben op de ontwikkelingen bij de verschillende grondexploitaties. De verwachte problematiek in het sociaal domein is al ontstaan in de eerste twee lockdowns, maar zal naar verwachting verergeren in dit scenario. De boeggolf wordt dan verder vooruit geschoven en zal naar verwachting ook hoger zijn.

Naast de al opgenomen effecten zal zonder voldoende steunmaatregelen ook de culturele sector misschien onherstelbare schade op gaan lopen. Als gemeente zullen wij hier ook de gevolgen van ondervinden. Dit kan zijn doordat wij een bijdrage leveren in het in stand houden van de voorzieningen, danwel het weg vallen van huurinkomsten van deze voorzieningen.

Scenario "grotere veerkracht"
In dit scenario wordt verwacht dat bij het meer openen van de maatschappij ook de "remmen" los gaan. Het gespaarde geld (40 miljard) van consumenten zal worden besteed met als gevolg dat de economie zich snel zal herstellen. Door de bestedingen wordt het aantal faillissementen beperkt en daalt de werkloosheid ook sneller dan in het basisscenario.

Dit scenario zal op de gemeentelijke financiën naar verwachting maar een beperkte invloed hebben voor de jaren 2022 en 2023. Zoals hierboven aangegeven is de problematiek in het sociaal domein in het afgelopen jaar al ontstaan. Dit zal niet minder worden als gevolg van dit scenario. Mogelijke positieve effecten ten opzichte van de basisraming zijn te verwachten bij de culturele instellingen, die mogelijk sneller herstellen. Ten aanzien van de inkomensregeling worden geen substantiële verbeteringen verwacht ten opzichte van de basisraming. Dit ligt ook in aard van de werklozen die dan resteren. Deze doelgroep zal meer inspanning vergen en daarmee geeft dit geen positiever beeld dan in de basisraming.

Risico's en onzekerheden
In de begroting 2021 is een risico opgenomen die is gerelateerd aan coronaeffecten. Dit risico is op basis van voorgaande analyses bijgesteld. Het risico van corona bestond uit twee onderdelen: effecten op de bedrijfsvoering tijdens de crisis en een risico voor de verschillende scenario's (bandbreedte). Het eerste deel van het risico komt in het basisscenario en in het positieve scenario te vervallen, aangezien het effect op de organisatie in 2022 niet of maar heel beperkt aanwezig zal zijn. Daarnaast is hoewel niet expliciet benoemt wel de verwachting dat de vertraging van vaccinatie en openen van de maatschappij niet zal doorlopen naar 2022. Daarmee vervalt dit risico als geheel.

Het andere onderdeel ziet toe op een inschatting van de effecten van de verschillende scenario's. Zoals hiervoor aangegeven zijn de verwachte effecten bij het positievere scenario op de gemeentelijke financiën beperkt. Er moet wel rekening worden gehouden met een negatief risico als er een "nieuwe terugslag" zal zijn.

Risico	Begroting 2021	Jaarrekening 2020	Kadernota
Effecten bedrijfsvoering	567.800	0	0
Effecten scenario's	2.300.000	2.300.000	2.800.000
Kans	50%	50%	30%

Zoals uit het meerjarenoverzicht van de verwachte coronaeffecten is te herleiden was bij het scenariorisico de onzekerheid in het sociaal domein al de grootste. De totale verwerkte effecten op basis van het basisscenario in de begroting 2022 & 2023 is ongeveer 3 miljoen. Het risico dat buiten deze raming nog aanwezig is wordt bepaald door de mogelijke effecten van het scenario "terugslag". Deze worden hieronder kort toegelicht.

Inkomensregelingen: op het moment dat de werkloosheid zich ontwikkeld volgens het scenario terugslag zijn is de maximale schade voor de gemeente 1,2 miljoen per jaar (vangnet). In de begroting is rekening gehouden met gemiddeld € 600.000 tekort per jaar. Als gevolg hiervan is het maximale risico 1,2 miljoen (2 x € 600.000) voor de inkomensregelingen. De kans dat zich dit voordoet stellen wij op 30%, omdat de eerste versoepeling heeft plaatsgevonden, de vaccinaties op gang komen en lijken te werken tegen de huidige varianten van het virus.

Jeugdzorg en WMO: Voor de extra werkdruk en de zwaardere behoefte van zorg is een inschatting gemaakt en verwerkt in de begroting. De vraag op basis van het scenario terugslag is in hoeverre de reeds aanwezige problematiek zal verergeren. Wij maken een inschatting dat de opgenomen te verwachten effecten een jaar doorschuiven. Dit wil zeggen dat de ramingen opgenomen voor 2021 in 2022 plaats vinden. In 2021 is een inschattingen opgenomen van ongeveer 1,7 miljoen. Dit wordt als risico meegewogen eveneens tegen een percentage van 30%. Als dit doorschuiven van de "boeggolf" zich voordoet dan zal het risico in 2021 lager worden. Urgente problematiek zal zich voordoen, waardoor niet deze gehele verschuiving kan worden geëlimineerd. Wij schatten in dat voor 2021 dan ongeveer 50% van de ingeschatte kosten zal blijven bestaan. Dit geeft een verlaging van het risico in 2021 van ongeveer 0,8 miljoen.

Belastingen: Als het scenario zich voordoet zal het aantal bedrijven dat in de financiële problemen komt toenemen met faillissementen tot gevolg. Als gevolg hiervan kunnen de belastinginkomsten van de gemeente lager uit vallen. Hiervoor wordt de inschatting van 2021 gebruikt, zijnde € 200.000. Deze wordt ook meegenomen in de risico's tegen een kans van 30%.

Totaal
In totaal bedraagt het risico daarmee 2,8 miljoen tegen een percentage van 30%. De aanname ten aanzien van de overige effecten in 2021 is dan dat het risico hier beperkt is. Mogelijk loopt het risico op oninbaar van belastingen op, maar het effect zal naar verwachting niet materieel zijn.

Onderdeel	Risico
Inkomensregelingen	1.200.000
Verhoging risico WMO en Jeugd	1.700.000
Verlaging risico WMO en Jeugd	- 800.000
Belastingen	200.000
Culturele instellingen	500.000
Totaal	2.800.000

De omvang van de risico's is daarmee hoger dan in de begroting 2021 en is qua aard gewijzigd en specifieker geworden. De kans dat er een 3de golf en lockdown komt wordt wel lager ingeschat. Deze gaat van 50% naar 30%.

Vanwege de horizon en de hele grote onzekerheid worden lange termijn effecten, zoals op bijvoorbeeld de grondexploitaties niet bijgesteld. De risico's op de lopende grondexploitaties zijn opgenomen bij die risico's. Bij het opstarten en van nieuwe grondexploitaties moet wel rekening worden gehouden met de dan verwachte scenario's.

Op een gegeven moment worden de gevolgen van de coronacrisis onderdeel van de "normale" situatie en worden dan ook als onderdeel van die reguliere risico's meegewogen. Bij de begroting 2022 worden de inschattingen weer worden bijgesteld en zal duidelijk zijn in hoeverre Nederland weer is geopend en wat dan de scenario's volgens het CPB zijn.

FINANCIËLE COMPENSATIES EN WIJZIGING BEKOSTIGING

Naast de gevolgen van de coronacrisis zijn er op dit moment nog meer onzekerheden over de financiële positie van gemeenten.

Het Rijk is al een lange tijd bezig met de herijking en herverdeling van de algemene uitkering. De grondslag voor de opschalingskorting staat er discussie. Decentralisaties zijn met financieel ontoereikende middelen in uitvoering van de gemeenten, waarbij beleidsvrijheid vanuit het rijk wordt beperkt. Er zijn de afgelopen maanden verschillende onderzoeken uitgevoerd naar de financiële positie van gemeenten. Op basis van de huidige inzichten in de decentralisaties in het sociaal domein worden afspraken over nieuwe decentralisaties verscherpt gevoerd.

Bij al deze onderwerpen spelen onduidelijkheden over de compensatie van het rijk. Dit terwijl de kosten vaak al wel in begrotingen zijn opgenomen. Bij gemeenten heeft dit als gevolg dat het steeds moeilijker wordt om een structureel sluitende begroting op te stellen zonder dat onomkeerbare bezuinigingen moeten worden ingezet.

Omdat deze compensaties nog niet zijn vastgesteld en dat het vaststellen mogelijk nog langer gaat duren vanwege de huidige status van het kabinet is een leidraad (vanuit een aantal grote gemeenten) opgesteld hoe met deze onzekerheden kan worden omgegaan. Uitgangspunt hierbij is wel dat in het kader van voorzichtigheid nog geen inkomsten mogen worden geraamd die niet zeker zijn. Daarnaast zal het Rijk niet van alle afzonderlijke onderdelen een budgettaire aanpassing doorvoeren. Deze zullen waarschijnlijk in samenhang worden bekeken.

Het is belangrijk om een beeld te hebben wat de gevolgen kunnen zijn van verschillende onderdelen en wat de financiële omvang ongeveer is.

Gemeentefonds
Onderdelen die van invloed zijn op dit onderdeel zijn: het accres 2022 en verder, de herijking, volumeontwikkelingen en de opschalingskorting.

Accres 2022 en verder
Vanwege de coronacrisis heeft het rijk het accres 2020 en 2021 vastgepind om gemeenten meer zekerheid te geven in deze periode. We weten niet of en op welk niveau de accressen voor 2022 en verder dadelijk weer worden gevolgd en of dit nadelig of voordelig uitvalt ten opzichte van de bestaande ramingen.

Herijking gemeentefonds
De herijking van het gemeentefonds gaat waarschijnlijk in 2023 in en wordt in de meicirculaire 2022 bekendgemaakt. Op basis van tussentijdse uitkomsten hoort Zevenaar bij de voordeelgemeenten. De huidige raming is nog gebaseerd op de oude gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden (cijfers 2017). Het herverdeeleffect de twee oude gemeenten bedraagt € 1,5 miljoen voordelig. Het herverdeeleffect van één nieuwe gemeente Zevenaar zou behoorlijk anders kunnen zijn. Ook is er landelijk nog veel discussie over de herijking, wat mogelijk leidt tot een ander negatiever resultaat.

Opschalingskorting
De opschalingskorting is voor de jaren 2020 en 2021 "bevroren". Voor Zevenaar gaat het om € 320.000. Het bedrag van de opschalingskorting loopt daarna nog op tot € 1,7 miljoen in 2030.

Sociaal domein
Hier zijn onzekerheden over de compensatie jeugdzorg en het WMO-abonnementstarief.

Compensatie jeugdzorg
Uit onderzoeken blijkt dat de gemeenten ongeveer 1,5 miljard tekort komen op de jeugdzorg. Het rijk heeft in 2021 en 2022 al incidenteel extra bedragen toegezegd van € 320 miljoen. Voor 2021 is onlangs nog € 600 miljoen extra incidenteel toegezegd. Een tekort van 1,5 miljard betekent voor de gemeente Zevenaar een bedrag van € 3 miljoen. Een bedrag van € 750.000 is daarvan al structureel in onze begroting opgenomen.

Abonnementstarief
De aanzuigende werking van het abonnementstarief is landelijk over 2019 berekend op € 226 miljoen terwijl de compensatie daarvoor € 145 miljoen is. Een tekort dat voor Zevenaar uitkomt op € 160.000. Het Rijk heeft aangegeven om de gemeenten hiervoor niet te compenseren.

Omgevingswet
Uitgangspunt voor de invoeringsdatum van de wet blijft 1- 1-2022, maar er is nog wel veel discussie of dit haalbaar is. Bekend is dat transitiekosten hoger zijn dan in 2016 aangenomen (tussen de 1,0 en 1,6 miljard). Dit zijn kosten die ook al in 2020 en eerder gemaakt worden. Vooralsnog is er vanuit het Rijk geen compensatie voorzien. Voor Zevenaar betekent dit een bedrag aan transitiekosten van € 2 à € 3 miljoen. In Zevenaar is € 2,6 miljoen beschikbaar gesteld uit de algemene uitkering. Later is daar weer € 200.000 op bezuinigd.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB)
Deze wet leidt tot verminderde legesinkomsten door het vervallen van de vergunningsplicht van technische bouwactiviteit door verschuiving van het werk naar de markt. De financiële impact voor gemeenten is nog onduidelijk.

OVERZICHT BEGROTINGSWIJZIGINGEN

In deze bijlage presenteren wij een overzicht van alle financiële mutaties in deze kadernota. Deze ontwikkelingen worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2022-2025.

OVERZICHT BEGROTINGSWIJZIGINGEN KADERNOTA 2022

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten				
0. Bestuur en ondersteuning				
Algemene uitkering inflatiecorrectie	1.185	1.185	1.185	1.185
Totaal programma	1.185	1.185	1.185	1.185
Totaal baten	1.185	1.185	1.185	1.185
Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning				
Bijdrage GR SDL	64	64	64	64
Capaciteit Juridische Zaken	160	160	0	0
Haalbaarheidsonderzoek renovatie / nieuwbouw Voedselbank	25	0	0	0
Impuls sturend datamanagement	85	85	0	0
Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel	0	0	-2	-2
Loonontwikkeling ambtelijke organisatie	276	276	276	276
Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening	0	0	-20	-20
Ontwikkelen naar een aantrekkelijker werkgever	50	100	100	100
Rechtmatigheidsverantwoording / verbetering interne controle 2021	75	0	0	0
Stelpost eigen inkomsten 2022.	-393	-393	-393	-393
Stelpost inflatie 2022	650	650	650	650
Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort	0	-1	-1	-1
Vervolg Wet Open Overheid	100	0	0	0
Totaal programma	1.092	941	674	674
1. Veiligheid				
Bijdrage aan GR VGGM - Brandweer	160	160	160	160
Totaal programma	160	160	160	160
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Onderzoek naar HUB 7Poort	50	0	0	0
Verbonden Regio	57	0	0	0
Vervanging bestaande fietstunnel onder de weg 7Poort	0	18	18	18

Totaal programma	**107**	**18**	**18**	**18**
3. Economie				
Productieve Regio	22	0	0	0
Totaal programma	**22**			
4. Onderwijs				
Actualiseren bijdrage GR Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	262	160	160	160
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	0	0	0	0
Indexering krediet nieuwbouw basisschool Tamboerijn en Wissel	0	0	17	17
Onderwijshuisvesting locatie Vestersbos - krediet inclusief IKC en sportvoorziening	0	1.500	156	156
Totaal programma	**262**	**1.660**	**333**	**333**
5. Sport, cultuur en recreatie				
Bestrijding eikenprocessierups	50	0	0	0
Bestrijding invasieve soorten	25	0	0	0
Ecologisch bermbeheer buitengebied	65	50	50	50
Investering in trekkenwand Musiater	0	7	7	7
Ontspannen Regio	25	0	0	0
Openbaar groen	125	125	125	125
WK Volleybal dames 2022	15	0	0	0
Totaal programma	**305**	**182**	**182**	**182**
6. Sociaal domein				
Aanpassing tarief groepsbegeleiding Wmo	72	72	72	72
Actualiseren bijdrage voor de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein	-200	-239	-501	-747
Stijging tarieven 2022 Wmo en Jeugd	661	661	661	661
Volumestijging Wmo	404	666	928	1.190
Totaal programma	**937**	**1.160**	**1.160**	**1.176**
7. Volksgezondheid en milieu				
Actualiseren budgetten gemeenschappelijke regeling VGGM - Volksgezondheid	8	8	8	8
Bijstelling bijdrage aan de ODRA	-13	-13	-13	-13
Campagne 'Kids groen en duurzaam'	43	0	0	0
Circulaire regio	36	0	0	0
Deelname campagne fairtrade	10	4	4	4
Monitoringstool CO2-prestatieladder	44	20	20	20
Opstellen Zevenaarse routekaart Circulaire Economie	20	0	0	0
Regionale aanbesteding gas	10	30	30	30

Warmtenet Zevenaar fase 4	340	0	0	0
Warmtewet 2.0	50	0	0	0
Totaal programma	**548**	**48**	**48**	**48**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Groene groeiregio	36	0	0	0
Totaal programma	**36**			
Totaal lasten	**3.469**	**4.168**	**2.575**	**2.591**
Saldo mutaties Kadernota	**-2.284**	**-2.983**	**-1.390**	**-1.406**
Mutaties reserves				
Onttrekkingen	0	0	136	136
Toevoegingen	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**0**	**0**	**136**	**136**
Totaal mutaties kadernota	**-2.284**	**-2.983**	**-1.254**	**-1.270**

Behandelschema kadernota 2022-2025

Commissie Samenleving – 22 juni 2021

Programma's

4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
alleen de alinea's die betrekking hebben op sport en cultuur komen in deze commissiebehandeling aan de orde*
6. Sociaal domein
7. Volksgezondheid en duurzaamheid
alleen de alinea's die betrekking hebben op volksgezondheid komen in deze commissiebehandeling aan de orde*

Commissie Ruimte – 23 juni 2021

Programma's

2. Verkeer, vervoer en waterstaat
3. Economie
5. Sport, cultuur en recreatie
alleen de alinea's die betrekking hebben op recreatie komen in deze commissiebehandeling aan de orde*
7. Volksgezondheid en duurzaamheid
alleen de alinea's die betrekking hebben op duurzaamheid komen in deze commissiebehandeling aan de orde*
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Commissie Middelen – 24 juni 2021

Programma's

0. Bestuur en ondersteuning
1. Veiligheid

Financiën

Kaders en uitgangspunten

Bijlagen

Bijlagen bij de Kaderbrief

* i.v.m. de vervlechting van de portefeuilles die tot dit programma's behoren, is het niet mogelijk dit programma op pagina-niveau op te knippen

Behandeling Kadernota 2022-2025

Technische vragen met betrekking tot de Kadernota dient u voorafgaand aan de behandeling in de commissies in. De voorzitters mogen er scherp op zijn dat u geen technische vragen meer stelt tijdens de commissiebehandeling. Om zeker te zijn van beantwoording van uw vragen verzoeken wij u uw vragen vóór 16 juni in te dienen. De organisatie heeft vanzelfsprekend een paar dagen tijd nodig om de vragen te beantwoorden. De griffie zal voor de Kadernota een lijst van vragen en antwoorden voor u bijhouden. Als er nieuwe vragen ontvangen worden of antwoorden op eerder gestelde vragen wordt de lijst geactualiseerd. De geactualiseerde lijst wordt dezelfde dag met de Dagmail aan u gezonden.

Auditcommissie
Op 15 juni vergadert de auditcommissie in aanwezigheid van de portefeuillehouder en de accountant over de Jaarrekening 2020 en de Kadernota. De bevindingen van de auditcommissie zullen worden teruggekoppeld aan de raad.

Commissievergaderingen
De vak-commissies vergaderen op 22, 23 en 24 juni. Let u vooral op het bijgevoegde behandelschema in i-Babs. U hoeft alleen die hoofdstukken te behandelen die in uw vak commissie horen. U kan uw eventuele moties al voor leggen aan de commissieleden. Voor een goede beoordeling is het belangrijk dat u uw moties tijdig met elkaar en met het college deelt. Dan kunnen anderen oordelen of zij mee stemmen met uw voorstel of dat zij er juist niets in zien. Ook wordt het dan mogelijk om te oordelen of u moties samen voegt.

We nodigen fracties uit om de moties mbt de Kadernota op vrijdag 2 juli om uiterlijk 12.00 uur bij de griffie aan te bieden. Eerder mag natuurlijk ook! (reminder: Moties horen bij de kadernota en amendementen horen bij de begroting).

Behandeling Kadernota
De behandeling van de Kadernota vindt eveneens in twee termijnen plaats.
De sprekersvolgorde die gehanteerd wordt is van groot naar klein (partijgrootte), waarbij begonnen wordt met de oppositie. We stellen voor om een spreektijd in de eerste termijn te hanteren van max. 5 minuten per fractie. Volgorde van spreken is: 1. PvdA; 2; Lokaal Belang; 3. VVD; 4. CDA; 5. SP; 6. D66; 7. Sociaal Zevenaar en 8. GroenLinks.

Behandeling Kadernota in de vergadering:

- Eerste termijn: deze termijn van maximaal 5 minuten kunnen fracties naar eigen inzicht invullen. In ieder geval toelichten moties, kernachtige uitspraak over de kadernota etc. Deze eerste ronde is zonder interrupties.
- Reactie van het College op de ingediende moties.
- Tweede termijn, debat/discussie tussen de fracties over de moties en de Kadernota. Hierbij kan worden geïnterrumpeerd.
- Voor zover het college nog geen reactie heeft gegeven op (nieuwe of gewijzigde) moties , kan er nog een korte reactie worden gegeven.
- Schorsing: 15 minuten
- Stemmingen
  Bij stemmingen komen altijd eerst de amendementen aan de orde, dat is bij de Kadernota waarschijnlijk niet aan de orde, dan het raadsbesluit bij de Kadernota zelf en tot slot de moties.

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-047

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	14 juni 2021
Zaaknummer	Z/21/387254 /ADV/21/1035488
Onderwerp	Effecten meicirculaire 2021 op Kadernota 2022-2025
Portefeuillehouder	N. van Dellen

Contactpersoon	Kees van Vliet
E-mail	K.vanVliet@zevenaar.nl
Telefoon	0316 595643

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de 'Meicirculaire Gemeentefonds 2021' uitgebracht. Dit heeft gevolgen voor ons financieel meerjarenbeeld dat in de Kadernota 2022 – 2025 staat. Zoals toegezegd in het raadsvoorstel behorende bij de Kadernota 2022-2025 brengen we in deze raadsinformatiebrief de effecten van de meicirculaire in beeld.

Kernboodschap
Op 31 mei 2021 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de 'Meicirculaire gemeentefonds 2021' aan alle gemeenten gezonden. Hierin informeert de minister ons over de voorjaarsbesluitvorming door het Rijk en de gevolgen hiervan voor de gemeentefondsuitkering voor 2021 en verder.
De effecten hiervan voor de cijfers van 2021 en de Kadernota 2022 – 2025 van onze gemeente staan in deze raadsinformatiebrief.
De meicirculaire geeft een wisselend beeld voor de komende jaren. Het eerste jaar, 2021, laat ten opzichte van de door u behandelde 1e Voortgangsrapportage 2021 een positief beeld zien. Ook het jaar 2022, de eerste jaarschijf uit de Kadernota 2022 – 2025, toont nog een voordeel. De jaren daarna ontstaat een negatief effect.

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☐ Motie/amendement/toezegging

x Anders, namelijk: Actualiseren Kadernota 2022 - 2025

Inhoudelijke boodschap

2021

Voor het huidige jaar 2021 bedraagt de Algemene uitkering uit het gemeentefonds aan onze gemeente op basis van de gegevens uit de meicirculaire € 75.582.000. Dat is ruim € 1,8 miljoen meer dan in de 1e Voortgangsrapportage 2021, op basis van de maartbrief 2021, was vermeld.
Deze toename wordt voor een bedrag van € 1,1 miljoen veroorzaakt door de extra middelen die het kabinet toevoegt aan het jeugdhulpbudget. Hierbij gaat het om een landelijk bedrag van € 438 miljoen. Dit bedrag is overigens exclusief de compensatie van 1,3 miljard in 2022 waarover het rijk en de VNG overeenstemming hebben bereikt. Hierop gaan wij verderop in de brief in.
Het resterende deel van de toename van de uitkering aan onze gemeente wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een afrekening van het BTW-compensatiefonds en mutaties in de aantallen maatstaven.

2022

In 2022 stijgt de Algemene uitkering met € ruim € 400.000. Dit betreft voornamelijk extra bijdragen voor de Wet Open Overheid, Participatie (sociale werkvoorziening, en Voogdij 18+. Tegenover deze extra middelen staat een daling van € 260.000, voornamelijk door een daling van het accres (groei) van de Algemene uitkering.

2023 en volgende jaren

In de jaren vanaf 2023 zet de daling van het accres door tot in totaal € 931.000 in 2025. Door de eerder genoemde bijdragen voor Participatie en Voogdij 18+ wordt het nadeel beperkt tot een bedrag van € 630.000 in 2025.

Nieuw financieel meerjarenbeeld.

De ontwikkeling van ons financieel meerjarenbeeld ziet er als volgt uit:

Exploitatie (bedragen x€ 1.000)	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Primitieve begroting	-4.379	-1.901	-926	169	2
Wijzigingen tot 1e VGR	-484	-119	324	238	238
1e Voortgangsrapportage	-271	245	234	226	110
Mutaties Kadernota		-2.284	-2.983	-1.254	-1.270
Begrotingssaldo na Kadernota	**-5.134**	**-4.059**	**-3.351**	**-620**	**-919**
Effecten meicirculaire	1.820	409	-262	-631	-630
Nieuw begrotingssaldo	**-3.314**	**-3.650**	**-3.613**	**-1.251**	**-1.549**
Waarvan incidenteel (kadernota 2022)		2.827	2.489	0	0
Nieuw begrotingssaldo structureel	**-3.314**	**-823**	**-1.124**	**-1.251**	**-1.549**

Het begrotingssaldo 2022-2025 na verwerking van de meicirculaire laat een financieel meerjarenbeeld zien dat in alle jaren niet structureel sluitend is. Op basis van de huidige richtlijnen moet bij de begroting 2022-2025 of het jaar 2022 of minimaal de laatste drie jaren (2023-2025) structureel en reëel sluitend zijn om onder repressief toezicht van de provincie te blijven. Hierbij speelt de compensatie voor de tekorten van de jeugdzorg een grote rol. Hieronder worden de laatste ontwikkelingen daarover gemeld.

Ontwikkelingen na meicirculaire

Enkele dagen na het verschijnen van de meicirculaire heeft het rijk voor het jaar 2022 een bedrag van 1,3 miljard toegekend als compensatie voor de tekorten in de jeugdzorg. De verdeling hiervan over de gemeenten is nog niet bekend. Het rijk heeft aangegeven de verdeling voor 1 juli 2021 bekend te maken. Voor de jaren na 2022 wordt over de compensatie van de tekorten in de jeugdzorg besloten door het nieuwe kabinet.

Zodra wij informatie hebben over deze verdeling van de compensatie 2022 zullen wij u hierover opnieuw met een raadsinformatiebrief informeren. Mogelijk heeft de provincie dan ook richtlijnen geformuleerd voor de verwerking van de compensatie in de jaren na 2022.

Communicatie en vervolgproces

Vervolgproces
De financiële gevolgen van de meicirculaire gemeentefonds 2021 worden verwerkt in de 2e Voortgangsrapportage 2021 en de Meerjarenbegroting 2022 – 2025.
De verdeling van de compensatie van de jeugdzorgkosten in 2022 over de gemeenten en de richtlijnen van de provincie voor de verwerking hiervan in latere jaren zullen wij u melden in een nieuwe raadsinformatiebrief en ook verwerken in de MJB 2022-2025.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Overzicht technische vragen en antwoorden fracties Kadernota 2022-2025

Lokaal Belang

1. Pagina 5
   Begrotingssaldo na kadernota waarvan incidenteel 2022 2827 en 2023 2.489. Helaas staat op pagina 62/63 geen specificatie. Is het mogelijk een specificatie te verstrekken?

   Antwoord:
   Zie onderstaande specificatie

Bedragen x € 1.000

Document	2022	2023	2024	2025
MJB 2021-2024				
Corona	1.975	1.000		
Verkoop vastgoed	-655			
Formatie JKZ	120			
Rechtskundig advies	65			
Liemerse ec visie	45			
Aanpassing WGS	72			
Energieneutraal eigen org	10			
2e VGR 2020				
Bezuiniging vastgoed		-260		
Kansrijke start	11			
Kadernota 2022-2025				
Bestrijding invasieve soorten	25	0	0	0
Impuls sturend datamanagement	85	85	0	0
Rechtmatigheidsverantwoording / verbetering interne controle 2021	75	0	0	0
Regionale aanbesteding gas	10	0	0	0
Vervolg Wet Open Overheid	100	0	0	0
Campagne 'Kids groen en duurzaam'	43	0	0	0
Capaciteit Juridische Zaken	160	160	0	0
Circulaire regio	36	0	0	0
Deelname campagne fairtrade	10	0	0	0
Groene groeiregio	36	0	0	0
Haalbaarheidsonderzoek renovatie / nieuwbouw Voedselbank	25	0	0	0
Krediet onderwijshuisvesting locatie Vestersbos inclusief IKC en sportvoorziening	0	1.500	0	0
Ontspannen Regio	25	0	0	0
Opstellen Zevenaarse routekaart Circulaire Economie	20	0	0	0
Productieve Regio	22	0	0	0
Verbonden Regio	57	0	0	0
Warmtenet Zevenaar fase 4	340	0	0	0
Warmtewet 2.0	50	0	0	0

WK Volleybal dames 2022	15	0	0	0
Onderzoek naar HUB 7Poort	50	0	0	0
Totaal incidenteel t/m kadernota	**2.827**	**2.485**	**0**	**0**

2. Pagina 8
Bij Juridische Zaken zijn alle taken en werkzaamheden in beeld gebracht. "Indien we ons beperken tot de wettelijk verplichte taken, Juridische kwaliteitszorg en de ondersteuning van de afdelingen, is er in de formatie een tekort van 2 fte".
- Waarom is alleen in de jaren 2022 en 2023 een bedrag in de begroting opgenomen?
- Is er dan geen tekort in de jaren 2024 en 2025?
- Uit hoeveel fte bestaat de Juridische Afdeling en wat zijn de huidige (2020) kosten van deze afdeling?
- Hoe verhoudt zich dit bedrag op basis van vergelijkbare gemeenten (benchmark).

Antwoord:

We zetten op dit moment in op een tijdelijke uitbreiding omdat er op dit moment uitvoering wordt gegeven aan het project Juridische kwaliteitszorg. Dit project heeft o.a. tot doel, dat de juridische processen binnen onze organisatie meer efficiënt en effectief worden ingezet. Tijdens de eerste stappen in dit project is ook gebleken dat met name de afdelingsoverstijgende wetgeving, hierbij moet gedacht worden aan o.a. de Wet openbaarheid van bestuur (WOB) en Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), meer inzet zal vragen vanuit de tweedelijns juristen om de juridische kwaliteit te borgen. Echter dit proces gaat minder snel dan verwacht omdat andere werkzaamheden waarvoor wettelijke termijnen gelden meer prioriteit hebben. Daarnaast heeft de organisatie te maken met een aantal langlopende juridische dossiers. We verwachten dat deze op termijn zijn afgerond en dat er meer inzicht komt vanuit het project Juridische kwaliteitszorg om daarmee de 1e en 2e lijns juridische functie goed te kunnen gaan inrichten binnen onze organisatie en daarmee ook meer inzicht te krijgen in de daarbij benodigde formatie.

Uit hoeveel fte bestaat de Juridische Afdeling en wat zijn de huidige (2020) kosten van deze afdeling?
Antwoord:
Binnen het team juridische zaken van de afdeling bedrijfsvoering is 2,89 fte (loonsom € 235.000) werkzaam in de functie van juridisch adviseur en 0,66 fte (loonsom € 45.000) als juridisch medewerker. Naast deze formatie is op dit moment 2 fte ingehuurd. Het is niet de bedoeling dat, na toekenning van deze tijdelijke formatie, nog ingehuurd wordt.

Hoe verhoudt zich dit bedrag op basis van vergelijkbare gemeenten (benchmark).
Antwoord:
Uit de cijfers van vergelijkbare gemeenten is onze totale juridische formatie gemiddeld. Iedere gemeente heeft de juridische functies anders belegd binnen de organisatie of hanteert een andere werkverdeling. Het onderscheid tussen 1e en 2e lijns juristen wordt veelal anders gemaakt en deze cijfers zeggen onvoldoende over de hoeveelheid van werkzaamheden binnen de 2e lijns advisering.

Er is geen landelijke benchmark bekend op het gebied van de hoeveelheid en/of complexiteit van bijvoorbeeld verzoeken en bezwaren. Wel hebben we onze gemeente kunnen vergelijken met de informatie van een aantal gemeenten. Daaruit blijkt dat het aantal klachten en bezwaren, bij de onderzochte gemeenten toeneemt. Echter waar de

andere gemeenten een daling laten zien in het aantal WOB-verzoeken (na de afschaffing van de Wet dwangsom) geldt voor ons een stijging.

3. Pagina 15
Ontwikkelen naar een moderne en professionele organisatie.
- Waarom pas vanaf medio 2022 een bedrag van € 100.000 (dus € 50.000)?
De bestaande budgetten zijn onvoldoende om ons als gemeente Zevenaar onderscheidend te kunnen presteren.
- Hoe hoog zijn de bestaande budgetten?

Antwoord:
In de bestuurlijke hoofdlijnen hebben wij aangegeven ons vooral te focussen op bestaand beleid en ons terughoudend op te stellen ten aanzien van nieuw beleid. Het ontwikkelen naar een aantrekkelijke werkgever is weliswaar bestaand beleid, wij verwijzen u daarvoor naar de kadernota HR , maar gelet op de landelijke ontwikkelingen zijn aanpassingen noodzakelijk. Wij willen eerst uitvoering geven aan de opgaves van 2021, de ontwikkelingen op diverse fronten afwachten en dan in 2022 een start maken met het aantrekkelijk werkgeverschap.

De personele kosten beslaan diverse budgetten zoals lonen (€ 23.000.000) en kosten voor in- door- en uitstroom (€ 300.000). Deze hebben vooral hun oorsprong vanuit de herindeling en zijn na ruim 3 jaar aan herijking toe. Alleen al bijvoorbeeld het anders gaan werken als gevolg van corona vraagt om andere en of gewijzigde instrumenten om als werkgever aantrekkelijk op de arbeidsmarkt te zijn. Zeker nu de krapte op de arbeidsmarkt als gevolg van meevallende economische ontwikkelingen zal blijven voortduren. Voor het ontwikkelen en de kosten van aantrekkelijk werkgeverschap zijn structureel extra middelen noodzakelijk.

4. Pagina 16
Invoeren Wet Open Overheid. In 2022 is eenmalig een bedrag van € 100.000 benodigd. Gemeenten worden gecompenseerd voor hun werkzaamheden.
- Voor welk bedrag is de compensatie (ontvangst) in de Kadernota opgenomen?

Antwoord:
Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de (Wijzigingswet) Wet open overheid (Woo) aangenomen. Het betreft een initiatiefwet uit de Tweede Kamer die beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. De Eerste Kamer dient nog een besluit te nemen over de Woo.
Vooruitlopend op de besluitvorming in de Eerste Kamer zijn financiële middelen – zowel incidenteel als structureel - vrijgemaakt om gemeenten te compenseren bij de invoering en uitvoering van deze nieuwe wet. De incidentele middelen (voor de periode 2022 tot en met 2026 € 24,98 miljoen per jaar) zijn onder andere bestemd voor het verbeteren van systemen en het aanpassen van processen en de organisatie. De structurele middelen (€ 21 miljoen in 2022, oplopend naar structureel € 42 miljoen vanaf 2026) zijn onder andere bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo.
De compensatie die door Zevenaar via de meicirculaire in de Algemene Uitkering is ontvangen voor de Wet Open overheid in 2022 bedraagt € 122.000.
In dit stadium is onbekend of de Eerste Kamer bij de behandeling nog om uitbreiding van middelen zal vragen en wat het toekennen van genoemde bedragen dan voor iedere gemeente afzonderlijk betekent. Bij de behandeling van de Meerjarenbegroting 2022-2025 zullen wij u verder informeren over de compensatie.

5. Pagina 23 i.c.m. pagina 52/53
Bijdrage aan GR VGGM voor brandweer is opgenomen € 160.000, voor Volksgezondheid € 8.000.
In de ontwerpbegroting van VGGM 2022 is de stijging in de gemeentelijke bijdrage GGD € 16.000. Waar is deze in de Kadernota opgenomen?

Antwoord:
Het effect bij de brandweer is € 160.000, dat ziet u terug bij programma 1, Veiligheid.
Het totale effect van GGD, Bevolkingszorg, Jeugdgezondheidszorg (inclusief lokaal maatwerk) en Rijksvaccinatieprogramma is € 8.000. Dat effect ziet u terug in de kadernota op pagina 52/53, programma 7, Volksgezondheid.

6. Pagina 70
Financiële compensaties en wijziging bekostiging
Is het mogelijk om aan te geven wanneer duidelijkheid verkregen wordt omtrent de genoemde compensaties en wijziging bekostiging. Is dit te verwachten na vaststelling van de Kadernota?

Antwoord:
Accres 2022 en verder
Hierop is met het verschijnen van de meicirculaire 2021 een antwoord gekomen. Het accres is in alle jaren negatief. Dit leidt tot een daling van de algemene uitkering in 2022 van € 295.000. Deze daling is cumulatief waardoor de daling doorzet tot een bedrag van € 931.000 in 2025.

Herijking gemeentefonds
Hiervoor verwacht het rijk eind juni een nieuw, aangepast voorstel te publiceren. Daarna volgt consultatie van de VNG bij de gemeenten, gevolgd door een advies van de VNG in september/oktober. De definitieve besluitvorming wordt gepubliceerd in de meicirculaire 2022.

Opschalingskorting
De VNG zal het schrappen van de opschalingskorting bij het nieuwe kabinet weer aan de orde stellen.

Compensatie jeugdzorg
Hiervoor is voor het jaar 2021 in de meicirculaire 2021 voor Zevenaar een bedrag van € 1.108.000 beschikbaar gesteld (landelijk € 438 miljoen). Na het verschijnen van de meicirculaire heeft het rijk voor 2022 € 1,3 miljard toegezegd. De verdeling van de middelen over de gemeente wordt voor 1 juli 2021 bekend gemaakt. Daarna weten we wat het bedrag voor Zevenaar is. Dit wordt in de meerjarenbegroting 2022-2025 verwerkt.

Abonnementstarief Wmo
Het rijk heeft aangegeven hier geen compensatie voor te geven. Er zijn geen verdere ontwikkelingen bekend

7. Pagina 71
Omgevingswet.
Bij de Kadernota 2018-2022 is voor de jaren 2019-2022 jaarlijks een bedrag van € 600.000 voor de invoering van de Omgevingswet beschikbaar gesteld. Hiertoe zijn de Algemene Reserves ingezet als dekking.
"In Zevenaar is € 2,6 miljoen beschikbaar gesteld uit de algemene uitkering. Later is daar weer € 200.000 op bezuinigd".
Pagina 93 in de Kadernota 2018-2022: "Per kalenderjaar maken we op die wijze inzichtelijk

welke inzet en kosten we voor de invoering van de Omgevingswet verwachten en in de jaarstukken van dat dienstjaar leggen we verantwoording af over de bestede middelen".
- Hoeveel van het beschikbaar gestelde bedrag van de Algemene Reserves ter hoogte van € 2.400.000 is per ultimo 2020 nog beschikbaar voor de invoering van de Omgevingswet?

Antwoord:
Ultimo 2020 is nog afgerond € 1.660.000 beschikbaar.

8. Pagina 71
Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB). Deze wet leidt tot verminderde legesinkomsten door het vervallen van de vergunningsplicht van technische bouwactiviteit door verschuiving van het werk naar de markt. De financiële impact voor gemeenten is nog onduidelijk.
- Wanneer is de verwachting dat de financiële impact voor gemeenten wel duidelijk gaat worden?
- Heeft dit naast verminderde leges ook personele gevolgen dit i.v.m. verschuiving van het werk naar de markt?

Antwoord:
Deze wet treedt niet direct voor alle bouwwerken in werking. Er wordt gestart met eenvoudige bouwwerken (fase 1).
Pas als na evaluatie blijkt (3 jaar na invoering) dat het stelsel de bouwkwaliteit verbetert, tegen aanvaardbare kosten, kunnen de meer complexe bouwwerken ook onder het stelsel komen (fase 2). De complexiteit van bouwwerken wordt gedefinieerd in Gevolgklassen. Fase 1 betreft gevolgklasse 1 en fase 2 betreft gevolgklasse 2 en 3.
Onder deze wet vallen ook een reeks bouwwerken waarvoor de technische toetsen en toezicht helemaal komen te vervallen. Het gaat hierbij om veel voorkomende eenvoudige bouwwerken die meestal vergunningsvrij zijn, maar vanwege hun ligging een vergunningplicht hebben (bijvoorbeeld een dakkapel aan de voorzijde van een woning).
In 2019 is door bureau Senze een WKB-scan uitgevoerd om de formatieve consequentie in beeld te hebben. Uit deze scan is naar voren gekomen:
- Fase 1: Vermindering toezicht met 0,23 fte en vergunningverlening 0,19 fte **in het jaar 2022.**
- Fase 2: Vermindering toezicht met 0,18 fte en vergunningverlening 0,13 fte **in het jaar 2025** (bij succes fase 1).

Onder de Omgevingswet wordt het toezicht en de handhaving binnen de fysieke leefomgeving belangrijker. Deze wet zal meer ruimte geven aan initiatiefnemers (regelgeving zal vereenvoudigd en globaler worden) om plannen te ontwikkelen. Hoe ver deze verandering zal gaan, wordt duidelijk zodra het Omgevingsplan en de Omgevingsverordening zijn uitgewerkt. De ervaring leert wel, zodra er minder regels zijn er meer toetsing achteraf nodig is. Inzet zal dus verschuiven van vergunningverlening naar toezicht en zorgplicht.
De verwachting is dat de terugloop in werk voor toezicht ten gevolge van de invoering van Wkb zal worden gecompenseerd door extra inzet door de invoering van de Omgevingswet (er wordt meer actief toezicht verwacht).
Op korte termijn wordt gestart met de analyse mbt de kostendekkendheid van de leges (mbt invoering WKB).

Vraag VVD (mondeling)

9. Op pagina 6 van de kadernota staat bij de 'Stijging tarieven 2022 Wmo en Jeugd' een totaalregel van € 631.000. In de toelichting staat een bedrag van € 661.000. Wat is juist?

Antwoord:

Bij het selecteren van de belangrijkste wijzigingen boven de € 100.000 wordt geselecteerd op taakvelden binnen een begrotingswijziging. In deze begrotingswijziging heeft € 259.000 betrekking op de Wmo en € 372.000 op de Jeugdzorg, samen € 631.000. Maar in dezelfde begrotingswijziging zit ook € 30.000 met betrekking tot het taakveld 'Geëscaleerde zorg". Bij het presenteren van de grootste mutaties wordt deze laatste mutatie (die kleiner is dan € 100.000) niet meegenomen. Daardoor ontstaat het verschil in presentatie. Overigens wordt alles financieel goed verwerkt. Het gaat puur om de presentatie van de geselecteerde mutaties boven de € 100.000.

SP

Jeugdzorg

1. Hoeveel jeugdzorgaanbieders zijn er op dit moment gecontracteerd bij de gemeente?

Antwoord:
Op dit moment zijn 274 jeugdzorgaanbieders gecontracteerd voor de zorgvormen (groeps-)begeleiding, behandeling, jeugdbescherming en verblijf.

2. Hoeveel jeugdzorgaanbieders waren gecontracteerd door de gemeente in de afgelopen jaren, graag uitgesplitst per jaar voor de jaren 2014 t/m 2021?

Antwoord:
Het huidige contract is ingegaan per 1 juli 2020, hierbinnen zijn 274 jeugdzorgaanbieders gecontracteerd. Binnen het contract dat gold voor 1 juli 2020 waren 549 jeugdzorgaanbieders gecontracteerd. In verband met de herindeling van Zevenaar en Rijnwaarden is niet terug te halen hoeveel aanbieders er daarvoor gecontracteerd waren.

3. Welke eisen worden gesteld aan (nieuwe) jeugdzorgaanbieders?

Antwoord:
Binnen ons huidige contract gelden dezelfde kwaliteitseisen als die voor alle regionale gecontracteerde zorgvormen binnen de Wmo en de Jeugdwet gelden.
Voorbeelden hiervan zijn:
- Het aantoonbaar werken aan kwaliteit middels een kwaliteitssysteem.
- Het opstellen van een ondersteunings- of behandelplan waarin beschreven staat welke doelen gesteld zijn en worden nagestreefd, binnen welke tijdsbestek deze doelen moeten worden behaald, wanneer geëvalueerd wordt en de afstemming op andere vormen van geboden hulp en zorg.
- Het (aanvullend) inzetten van lichtere vormen van zorg en ondersteuning, zodat specialistische zorg verkort kan worden of de resultaten ervan verbeteren.

Naast deze algemene eisen, hanteren we ook zorgvorm specifieke eisen. Voorbeelden hiervan zijn:
  - Afspraken over declareren van indirect cliëntgebonden tijd.
  - Hanteren van het uitgangspunt doen wat nodig is.
  - Voor elk product is vastgelegd wat de minimale opleidingseisen zijn.

In ons huidige contract worden geen nieuwe aanbieders toegelaten, tenzij blijkt dat er een te kort is aan aanbieders binnen een bepaalde zorgvorm of er sprake is van ontbrekend aanbod.

Een uitgebreider overzicht van alle eisen die gesteld worden aan de gecontracteerde zorgaanbieders is te vinden op de website van InkoopSDCG: www.inkoopsdcg.nl. Op deze website is de raamovereenkomst gepubliceerd.

4. Hoeveel winst wordt er gemaakt door de door de gemeente gecontracteerde jeugdzorgaanbieders? Graag in bedrag en percentage van de omzet uitgesplitst per zorgaanbieder.

Antwoord:
Jeugdzorgaanbieders hebben vanuit landelijk beleid de verplichting om jaarlijks verantwoordingsgegevens en een jaarrekening met een accountantsverklaring aan te leveren.
Binnen de regio Centraal Gelderland wordt op dit moment een dashboard ontwikkeld waarbinnen alle jaarverslagen van de regionaal gecontracteerde aanbieders kunnen worden geanalyseerd. Onderdeel van deze analyse is ook percentage winst. Op dit moment is er dus nog geen tool beschikbaar om de informatie op een makkelijke manier te delen. De jaarrekeningen zijn wel op de websites van de jeugdzorgaanbieders te vinden.

5. Houdt de gemeente de wachtlijsten bij voor jeugdzorg?

Antwoord:
Ja. In de contracten is het volgende opgenomen:
- Aanbieders zijn verplicht op hun website de actuele wachttijden te publiceren.
- Het streven is om inwoners de benodigde zorg te bieden, zonder wachttijden en wachtlijsten. Opdrachtnemer heeft een acceptatieplicht/zorgplicht ten aanzien van de cliënt die een toewijzing heeft van opdrachtgever. Indien opdrachtnemer hieraan niet kan voldoen, dient hij dit per direct aan te geven bij zijn contactpersoon van Inkoop sociaal domein Centraal Gelderland.

We zijn in de regio bezig met het ontwikkelen van een monitoringssysteem om de wachttijden in een totaaloverzicht te publiceren.

6. Wat is de wachttijd voor de 0, 1e en 2e-lijnszorg?

Antwoord:
Zoals bij vraag 5 aangegeven heeft de gemeente in de *jeugdzorg contracten* eisen rondom wachttijden opgenomen. Daar monitoren we als opdrachtgever ook op. De wachttijden verschillen per zorgvorm en per aanbieder. We kennen geen wachttijd voor de Jeugdgezondheidszorg en de Praktijkondersteuner Jeugd GGZ (nulde lijns), begeleiding en jeugdbescherming. Voor de producten verblijf en behandeling komt het voor dat kinderen en jeugdigen moeten wachten.

Verblijf
Voor verblijf geldt dat de zorgaanbieder een acceptatieplicht/zorgplicht heeft ten aanzien van de cliënt die een toewijzing heeft van opdrachtgever. Indien de zorgaanbieder hieraan niet kan voldoen, dient hij dit per direct aan te geven bij zijn contactpersoon van Inkoop sociaal domein Centraal Gelderland. Verder dient de zorgaanbieder per direct te zorgen voor een passend alternatief bij een andere door opdrachtgever gecontracteerde opdrachtnemer. Alle opdrachtnemers hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Indien geen passend alternatief wordt gevonden, danwel geen begin is gemaakt met de alternatieve hulp, blijft deze opdrachtnemer verantwoordelijk voor het verlenen van kwalitatieve en verantwoorde ondersteuning, totdat er een andere opdrachtnemer is gevonden.

In de praktijk wordt door consulenten vaak vooraf met aanbieders contact gelegd, dan wordt o.a. ook besproken of er plek is. Als binnen het gecontracteerde aanbod geen plek is, wordt er bij hoge uitzondering uitgeweken naar niet gecontracteerd aanbod middels een individueel contract.

Behandeling
Voor behandeling gelden twee soorten wachttijden.
1. de periode tussen aanmelding en intake
2. de periode tussen intake en start zorg.
De verwijzer is verantwoordelijk voor de eerste periode. Consulenten en huisartsen hebben dus zicht op het traject van hun jeugdigen. Voor de huisartsen vervult de POH jeugd vaak deze verantwoordelijkheid in de overbrugging.
De verantwoordelijkheid voor de tweede periode ligt bij de aanbieder. Van de aanbieder verwacht dat hij actief op zoek gaat naar andere aanbieders die de zorg of het traject van een cliënt kunnen overnemen, als blijkt dat de cliënt langer dan de normen moet wachten op de start van zijn/haar behandeling. Daarnaast wordt er 'overbruggingszorg' ingezet.

7. Hoeveel kinderen staan er op dit moment in onze gemeente op een wachtlijst voor jeugdzorg?

Antwoord:
Er staan 34 Zevenaarse kinderen op een van de twee wachtlijsten voor de inzet van behandeling.
Deze kinderen zijn inbeeld bij ofwel de verwijzer en/ of de jeugdzorgaanbieder. Daar waar er risico's ontstaan voor de jeugdige omdat ze op een wachtlijst staan wordt gezamenlijk naar een oplossing gezocht.

8. Wat is het tekort ten opzichte van het door de landelijke overheid overgemaakte bedrag voor jeugdzorg?

Antwoord:
Voor 2021 hebben wij een tekort geraamd op Jeugdzorg van € 5,7 miljoen. Hierbij is de toegezegde compensatie van het Rijk voor 2021 nog niet meegenomen.

9. Welke eisen over arbeidsvoorwaarden, kwaliteit van zorg en toegestane winst worden gesteld in de inkoopvoorwaarden?

Antwoord:
Binnen onze producten zijn eisen opgenomen over de opleidingseisen en kwalificaties van personeel. Daarnaast is in de tariefstelling van de producten rekening gehouden met de bijbehorende salarisschaal. Het is aan de aanbieders om invulling te geven aan het salaris. Het voldoen aan de opleidingseisen van het personeel worden gemonitord. Daarnaast moesten aanbieders bij inschrijving VOG's aanleveren van de bestuurders en alle hulpverleners die direct contact hebben met cliënten.

Het regionale contract bevat kwaliteitseisen op verschillende niveaus:
a) Algemene kwaliteitseisen: deze gelden voor alle regionaal gecontracteerde aanbieders, zowel Jeugdwet als Wmo. Een aantal voorbeelden staan genoemd onder vraag 3.
b) Zorgvorm specifieke kwaliteitseisen: deze aanvullende eisen gelden voor een specifieke zorgvorm zoals begeleiding, behandeling en verblijf. Voorbeelden van kwaliteitseisen staan onder vraag 3.
c) Product specifieke kwaliteitseisen: elke zorgvorm omvat een aantal producten. Voorbeelden van product specifieke kwaliteitseisen zijn:
    - De zorg mag worden uitgevoerd door een professional met minimaal mbo-3 niveau op het gebied van Zorg en Welzijn
    - Bij de behandeling moet betrokkenheid zijn van een gedragswetenschapper

In de contractvoorwaarden is opgenomen dat realisatie van excessief hoge bedrijfsresultaten, excessief hoge kosten, rendementen voor eigenaren/aandeelhouders

en/of opbrengsten voor directie/bestuurders niet worden geaccepteerd. Aanbieders kunnen een positief bedrijfsresultaat behalen, deze moet dan worden ingezet voor bijvoorbeeld investering en innovaties ten behoeve van het Sociaal Domein Centraal Gelderland.

10. Is onze gemeente verplicht om volgens Europese procedures aan te besteden?

Antwoord:
Wanneer de geraamde waarde van een opdracht evenveel of meer dan het Europese drempelbedrag i, moet de aanbestedende dienst (gemeente) Europees aanbesteden. Onder het Europese drempelbedrag dient te worden gekeken naar de afspraken die zijn gemaakt in het Inkoopbeleid van de gemeente.

SAS diensten
Voor de zogenaamde Sociale en andere specifieke diensten (Sociaal Domein) geldt een vereenvoudigde procedure. Jeugdzorg is een zogenaamde SAS dienst.
Voor de inkoop van overheidsopdrachten van SAS diensten geldt een drempelbedrag van € 750.000.

11. Op welke manier koopt onze gemeente jeugdzorg in? Aanbesteden, inbesteden, open house, subsidie of anders?

Antwoord:
Onze gemeente heeft haar jeugdzorg regionaal ingekocht binnen de regionale samenwerking Centraal Gelderland. Onlangs is een nieuwe inkoopronde geweest waar een deel van de Jeugdzorg is ingekocht via een semi open procedure (Open House).
Deze Toelatingsprocedure kenmerkt zich door het sluiten van nieuwe inschrijving na de uiterste inschrijfdatum. Alleen wanneer gemeenten aangeven, op basis van vraag en behoefte, onvoldoende gecontracteerd aanbod te hebben kan worden overgegaan tot een tussentijdse openstelling. Verder is de opdrachtgever met deze Toelatingsprocedure niet gehouden aan de aanbestedingswet, wat ruimte geeft om contractuele aanpassingen uit te voeren, zonder dat er sprake is van een wezenlijke wijziging (term uit de aanbestedingswet).

Het gaat hier om de zorgvormen:
- Begeleiding (basis en specialistisch) Jeugd
- Groepsbegeleiding Jeugd
- Behandeling Jeugd
- Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Voor de zorgvorm Verblijf is gekozen voor een beperking van het aantal aanbieders vooraf. Hiertoe diende een selectie en gunning plaats te vinden op de ingeschreven aanbieders en diende te worden aanbesteed volgens een SAS procedure.

12. Hoe groot is het totaalbedrag dat is uitgegeven aan (overhead/personeels)kosten die u hebt moeten maken om de jeugdzorg te kunnen uitvoeren?

Antwoord:
Voor de begroting van 2021 hebben we afgerond € 1,7 miljoen aan uitvoeringskosten geraamd.
Dit zijn de salariskosten de afdelingen Maatschappelijke ontwikkeling en Maatschappelijke Dienstverlening.

Commissie Ruimte 2018-2022

Dossiernummer	2470
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 juni 2021
Agendapunt	7
Omschrijving	Z/20/365174 Uitvoering geven aan amendement 9 behorende bij het Herstelplan sociaaleconomische injectie Zevenaar

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Ruimte 2018-2022	23 juni 2021

Toelichting

tbv Raadsvergadering 7 juli 2021

Raadsvoorstel

Onderwerp	Herstelplan COVID-19: invulling amendement 9
Zaaknummer	Z/20/365174
Documentnummer	INT/21/1013903
Portefeuillehouders	Belinda Elferink en Nanne van Dellen
Portefeuille	Gemeentebreed
Behandelend ambtenaar/afdeling	Jacqueline van der Leij
Telefoon	0316 595 513
E-mail	j.vanderleij@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Sinds maart 2020 is de wereld in de greep van het corona virus. Uw gemeenteraad heeft op 4 november 2020 het herstelplan: de sociaaleconomische injectie Zevenaar vastgesteld inclusief 5 amendementen en 2 moties. Met de maatregelen uit het herstelplan willen we in Zevenaar inzetten op het stimuleren van de regionale en lokale economie en op sociaal-cultureel herstel. Bij deze herstelmaatregelen hebben we zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de uitgangspunten van het coalitieakkoord.

De aanvaarde amendementen en moties zijn verwerkt in het herstelplan. Ten aanzien van amendement 9, het amendement met als titel "Amendement Herstelplan; versnellen verduurzaming gebouwen van de gemeente:" geldt dat wij hiervoor nog zouden terugkomen bij uw raad. In de commissies van april is uw raad geconsulteerd op de voorgenomen invulling van het betreffende amendement. Hetgeen besproken is in de commissies is zo goed mogelijk verwerkt in dit raadsvoorstel.

Lid 1 van de inhoud van dit amendement luidt als volgt.

De raad besluit:

1. Het herstelplan en de daarin opgenomen maatregelen vast te stellen, exclusief de nu geplande € 1.240.000, - voor verduurzaming van gemeentelijke gebouwen. Deze wordt niet hieraan besteed, maar geplaatst in de bestemmingsreserve herstelplan. Het college krijgt de opdracht in overleg te gaan met ondernemers en verenigingen/ stichtingen in de getroffen sectoren en met hen tot een voorstel aan de Gemeenteraad te komen op welke manier het genoemde bedrag het beste besteed kan worden. De randvoorwaarde hierbij is dat de investering aantoonbaar een direct positief effect op de Zevenaarse economie en/of samenleving moet hebben. Hierbij is een aantal zaken genoemd dat met voorrang moet worden opgepakt.

- Het centrum van Zevenaar (inclusief Muldershof) met voorrang aanpakken
- Parkeerbeleid aanpassen" tot het nieuwe parkeerbeleid gereed is het eerste uur gratis parkeren.
- Ondersteunen leefbaarheid in de (kleine) kernen: belangrijke voorzieningen (zoals dorpshuizen, verenigingen, maar ook (dorps)voorzieningen in kleine kernen)
- Een bedrag beschikbaar stellen voor snelle coronatests
- Precariobelasting horecabedrijven: coulanceregeling voor 2021 ingesteld
- Projecten om vereenzaming van ouderen te voorkomen
- De voorzieningen in openbare ruimte langs toeristisch route structuren inclusief de bewegwijzering van de Cluse naar Top Aerdt vice versa
- Groeiversneller en innovatie-vouchers recreatie en toerisme

Met voorliggen raadsvoorstel wordt uitvoering gegeven aan dit amendement en wordt een voorstel gedaan voor maatregelen die aantoonbaar een direct positief effect hebben op de Zevenaarse economie en/of samenleving. De bovenstaande zaken zoals voorgesteld vanuit de raad zijn hierin meegenomen.

2. Raadsvoorstel

1. In te stemmen met bijbehorend voorstel dat ziet op de uitvoering van amendement 9 behorende bij raadsvoorstel INT/20/0980451. Het gaat hierbij om een pakket van maatregelen met een totaalbedrag van € 1.005.000,-.
2. Het college te mandateren om voor het resterende bedrag binnen amendement 9 de maatregelen te laten nemen die passend zijn voor het sociaaleconomisch herstel.

3. Waarom naar de raad

In de artikelen 189 tot en met 195 van de Gemeentewet is geregeld dat de gemeenteraad jaarlijks de begroting van de gemeente vaststelt. Het herstelplan heeft directe gevolgen voor de Meerjarenbegroting 2021-2024. Zie raadsvoorstel: INT/20 /983046. Daarnaast is de raad bevoegd om op grond van artikel 110 van de Gemeentewet een plan, zoals voorliggend herstelplan, vast te stellen. Dat geldt dus ook voor een deel van een dergelijk plan, waarop dit amendement ziet.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Voor de korte termijn zijn onze inspanningen vooral gericht op beperking van schade. Voor de langere termijn richten we ons op het stimuleren van de lokale en regionale economie en op sociaal-cultureel herstel. De nu voorliggende maatregelen zien voornamelijk op het stimuleren van de vrijetijdseconomie, de ondernemers en de jeugd.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1. Met dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan amendement 9. Het voorstel over de uitvoering van amendement 9 biedt een mix van verschillende maatregelen vanuit de verschillende programma's. Een deel ziet op de voorstellen zoals die zelf door de raad zijn aangedragen. Deze zijn aangevuld met voorstellen die alsnog naar voren zijn gekomen vanuit de ambtelijke organisatie na overleg met onder andere ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Van de voorstellen vanuit de raad komen er drie niet terug in de bijlage bij dit voorstel omdat deze onder een ander amendement vallen, niet meer opportuun zijn dan wel binnen andere budgetten worden opgepakt. Dit is in de commissies van april 2021 nader toegelicht.

2. Met het voorstel zoals dit nu voorligt, wordt geen maximale invulling gegeven aan het gestelde bedrag. Indien er zich de komende maanden nieuwe maatregelen voordoen die kunnen worden gezien als een goede aanvulling binnen het beschikbare bedrag van € 1.240.000,-, dan is het college gemandateerd om deze maatregelen uit te (laten) voeren, mits deze maatregelen bijdragen aan sociaaleconomisch herstel. Op deze manier kan het college snel anticiperen op initiatieven vanuit de samenleving. We merken dat er steeds meer initiatieven worden ingediend vanuit ondernemers of organisaties. Deze passen binnen bestaande maatregelen, dan wel kunnen leiden tot nieuwe maatregelen. Om juist het sociaaleconomisch herstel te bespoedigen is snel handelen vanuit het college wenselijk. De raad zal over deze nieuwe maatregelen geïnformeerd worden via een raadsinformatiebrief.

Alternatieven
Geen invulling geven aan voorliggend voorstel betekent dat we geen uitvoering geven aan een deel van het herstelplan. Daardoor gaat de economische situatie verder achteruit, kunnen we ondernemers onvoldoende ondersteunen en missen we kansen om de jeugd weer meer in beweging te krijgen.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Monitoring van het herstelplan gaat mee in de P&C cyclus en zo wordt er periodiek verantwoording afgelegd over de genomen en nog te nemen maatregelen.

7. Klimaat en duurzaamheid
Deze thema's komen wel aan bod in het herstelplan, maar niet specifiek in voorliggend raadsvoorstel.

8. Communicatie
Na vaststelling van het raadsvoorstel volgt berichtgeving hierover via de algemene kanalen van de gemeente en middels een persbericht.

9. Kosten, baten en dekking
De maatregelen zijn financieel doorberekend en de gevraagde reservering van € 3.000.000,- voor de uitvoering van het herstelplan is opgenomen in de begroting. Het nu voorliggend voorstel maakt onderdeel uit van de gevraagde reservering. Echter de invulling van dit deel van de gevraagde reservering, (€ 1.240.000,-) ligt nu voor aan u als raad.

Zoals eerder aangegeven zullen wij u periodiek in de P&C cyclus informeren over de maatregelen, de extern dekking en de gevolgen voor het gereserveerde bedrag.

10. Bijlage
1. Voorstel met maatregelen ter uitvoering van amendement 9 behorende bij raadsvoorstel 4 november 2020 → INT/21/1030890

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester,
Danielle Janssen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Herstelplan COVID-19: sociaaleconomische injectie Zevenaar
Zaaknummer	Z/20/365174
Documentnummer	INT/21/1013903

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

gelet op artikel 110 van de Gemeentewet.

besluit:

1. In te stemmen met bijbehorend voorstel dat ziet op de uitvoering van amendement 9 behorende bij raadsvoorstel INT/20/0980451. Het gaat hierbij om een pakket van maatregelen met een totaalbedrag van € 1.005.000,-..
2. Het college te mandateren om voor het resterende bedrag binnen amendement 9 de maatregelen te laten nemen die passend zijn voor het sociaaleconomisch herstel.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 7 juli 2021.

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies.	L.J.E.M. van Riswijk

Voorstel voor invulling
amendement 9

Maatregel	Bedrag	Toelichting
Voorstel raad: Herinrichten Mulderhof ihkv aanpak centrum voor opening FOZ	490.000	Dit voorstel gaat om het herinrichten van Muldershof. Insteek is dat alle pleinen opnieuw zijn ingericht voordat de FOZ open gaat. De inrichting van de pleinen wordt afgestemd met ondernemers en andere blanghebbenden. Voor de uitvoering van de plannen waaronder Muldershof is een planning gemaakt waarbij zo goed mogelijk rekening wordt gehouden met het feit dat de uitvoering de ondernemers zo min mogelijk beperkt.
Voorstel raad: parkeren aantrekkelijker maken	100.000	Voorgesteld wordt een "tijdelijke" (herstel) maatregel ter stimulering van alle ondernemers in het centrum ter hoogte van een bedrag van € 100.000,-. Met dit bedrag wordt een éénmalige stimulans gegeven op het moment dat alle winkeliers en horeca weer geheel open zijn in het centrum. Het herstelplan ziet op stimuleringsmaatregelen en niet op regulier beleid. Het parkeerbeleid wordt met deze maatregel niet terzijde geschoven. Dit voorstel maakt het mogelijk om gedurende één maand geen parkeerkosten te rekenen aan bezoekers van het centrum. In samenspraak met de ondernemers wordt beoordeeld welke maand zich daarvoor het beste leent.
Voorstel raad: Precariobelasting: coulanceregeling 2021 + 2022	100.000	Deze maatregel is ter ondersteuning van de horecaeigenaren die een terras hebben. Deze maatregels was eerder voorgesteld vanuit belastingen voor 2021. Tijdens de commissiebehandelingen in april is voorgesteld om ook 2022 hierin mee te nemen. Dit is nu verwerkt in dit voorstel.
Voorstel raad: De voorzieningen in openbare ruimte langs toeristisch route structuren inclusief de bewegwijzering van de Cluse naar Top Aerdt vice versa	137.000	Deze maatregel bestaat uit 2 fasen. Fase 1 verkenning: Fase 2: uitvoering. Inschatting is dat het bedrag niet toereikend is. Voorstel is om met dit bedrag aan de slag te gaan en bij de provincie om extra financiering te vragen. Gelet op de samenhang met het opleveren van het wandelnetwerk eind dit jaar, wordt voorgesteld om wel te starten in 2021 met de verkenning en de uitvoering te laten plaatsvinden in 2022 zodat deze maatregel goed aansluit op het gerealiseerde wandelnetwerk. Gelet op de formulering van dit amendement worden de kosten van Top Aardt (€ 2.000) ook meegenomen in dit voorstel. Vandaar dus een totaalbedrag van € 137.000.

Voorstel raad: Groeiversneller en innovatievouchers recreatie en toerisme	18.000	Het gaat hier om vouchers vanuit de provincie voor innovatieve ideeën. Dit bedrag ziet op de bijdrage vanuit de gemeente. Op basis van dit amendement wordt dit nu direct opgepakt.
Stimuleren ondernemers centrum Zevenaar en kleine kernen	60.000	Voorgesteld wordt om een extra bedrag op te nemen van maximaal € 60.000,-. Dit bedrag is bedoeld voor de centrumondernemers (40.000) en voor de ondernemers in de kleine kernen (20.000) voor het organiseren van evenementen, activiteiten, waarvoor ze als gevolg van corona, te weinig middelen hebben. Het ondersteunen van de campagne "Welkom terug" vanuit het centrum is hier een goed voorbeeld van, net als het initiatief MKB lokaal.
Digitaal platform voor ondernemers	15.000	Tijdens de coronacrisis is gebleken dat verschillende ondernemers berichten en informatie missen over bijvoorbeeld compensatie maatregelen. Hierover heeft de gemeente wel nieuwsbrieven uitgebracht, maar niet alle ondernemers worden hiermee bereikt. Daarnaast heeft de gemeente regelmatig de behoefte om berichten te delen over bijvoorbeeld openbare veiligheidszaken, investeringsregelingen en andere nieuwsberichten. De wens is om dit op een makkelijke, uniforme en duurzame wijze te doen en daarnaast te waarborgen dat iedere belanghebbende de kans heeft goed geïnformeerd te worden. We willen graag werken met een actueel database die de privacy gegevens van de ontvanger waarborgt volgens de AVG-wetgeving. Het in 2021 laten ontwikkelen van het platform en het op een ludieke manier in gebruik (laten) nemen van het platform door de ondernemers zien wij als een impuls om de ondernemers meer met elkaar en met de gemeente in verbinding te laten staan. De jaarlijkse structurele kosten die hieruit voortvloeien zijn hierin niet meegenomen. Hier liggen ook koppelkansen met de groeiversneller voor vrijetijdseconomie, ook opgenomen in dit amendement.

Jongeren stimuleren om negatieve effecten corona en gebrek aan activiteiten en perspectief te verlichten.	55.000	Ataro Sportservice heeft een plan bedacht om de jeugd in de gemeente Zevenaar meer in beweging te krijgen. Hierbij gaan wij de basisschool-en middelbare schoolleeftijd aanspreken. Doelgroep: De twee leeftijdsgroepen die we willen bereiken met deze sportmiddagen zijn; - De basisschool kinderen (PO) 4 t/m 12 jaar - Voorgezet onderwijs (VO) 13 t/m 17 jaar Kinderen en jongeren die deel willen nemen aan de sportmiddagen moeten zich aanmelden via onze website. Op dit moment zijn jeugd en jongeren afhankelijk van de sportvereniging waar zij lid van zijn. Bij deze vereniging staat de eigen sport natuurlijk centraal. Om de jeugd en jongeren te stimuleren om extra te bewegen is het van belang om een breed en uitdagend aanbod te bieden. Door alle sportverenigingen de ruimte te geven om hun sport aan te bieden en door zelf uitdagende activiteiten als Archery Tag/ Lasergamen/ etc. aan te bieden willen wij ervoor zorgen dat er een andere stimulans tot sporten wordt gegeven dan alleen de eigen vereniging. Waarom willen wij deze doelgroep meer in beweging krijgen? Sport wordt gebruikt als middel om de jongeren uit een corona dip te halen en meer in beweging te krijgen. Met deze activiteiten zijn de kinderen samen in beweging en komen ze weer in contact met elkaar. Dit wordt gedaan op een sportieve manier. Het doel is niet alleen om jeugd meer in beweging te krijgen maar ook verveling bij de jeugd tegen te gaan. We stimuleren de jongeren om minimaal 1 keer in de week iets te ondernemen.
		In de commissies is aandacht gevraagd voor de psychische klachten van corona voor jongeren en wat de gemeente daarin kan betekenen naast de hiervoor vermelde maatregel die meer ziet op sport. Dit wordt inmiddels opgepakt binnen de gemeente in samenwerking met Caleidoz en Kunstwerk!. Er zijn activiteiten opgezet gericht op assertiviteit, zelfvertrouwen en mentaal welbevinden van jongeren. Voorbeelden van activiteiten zijn: o Lab 12 o Filmhuis o Workshop graffiti o Rap/spoken word activiteiten Hiervoor is niet specifiek een maatregel opgenomen omdat dit dus al vanuit bestaande budgetten wordt opgepakt.

Verkenning van mogelijkheden voor het Rijnobservatorium.	25.000	Deze verkenning moet inzicht geven of dit project kans van slagen heeft/hoe haalbaar dit is, welke partijen betrokken moeten worden, wie de trekker wordt, wat de kosten zijn voor het gehele traject inclusief realisatie, looptijd en proces. Een Rijnobservatorium biedt kansen voor bekendheid, toerisme, recreatie, leefbaarheid en sluit aan op doelen van de versterkte regio en sorteert voor op mogelijke grote opgaven in het gebied (dijkversterking, noodoverloop en grootschalige natuurontwikkeling).
Uitbreiding MKB vouchers	5.000	Om deze ondernemers te ondersteunen bij de digitalisering (t.b.v. het online vindbaar zijn, een kwalitatieve en veilige website te hebben en indien van toepassing online te kunnen verkopen) van hun bedrijf. Deze digitalisering helpt hen in de 1,5 meter economie meer omzet te genereren. Per ondernemer stellen we een bijdrage van 50% van de kosten voor digitale dienstverlening te beschikking met een maximum van € 2.500. We stellen maximaal 20 vouchers ter beschikking. Hiermee is een bedrag van € 50.000 gemoeid. Deze vouchers zijn inmiddels in de MKB-deal opgenomen, dus hiervoor hoeft aan de raad geen bedrag meer te worden gevraagd. Echter, nu blijkt dat we een overschrijding hebben. Er zijn meer gegadigden en om ook deze aanvragers gebruik te laten maken van de vouchers uit de deal, willen wij dit bedrag vanuit het herstelplan financieren. Het gaat om 2 extra aanvragen, dus € 5.000 in 2021.
Totaal	**€ 1.005.000**	

Initiatiefgroep

Raadhuisplein

Amendement Herstelplan; het eerste uur gratis parkeren c.a. Zevenaar, 17 mei 2021.

Geachte Raad van de gemeente Zevenaar,

Op 4 november heeft u een amendement aangenomen inzake het Herstelplan Corona. Dit met nagenoeg volledige instemming van Raad én College. (Zie bijlage.)

(Alsnog) Hartelijk dank daarvoor.

Van belang is:

De volgende zaken moeten met voorrang in het kader van het Herstelplan opgepakt worden:

...

- *Het centrum van Zevenaar met voorrang aanpakken zodat het klaar is voor de opening van de Fashion Outlet Zevenaar.*
- *Het parkeerbeleid aanpassen, tot het nieuwe parkeerbeleid gereed is, het eerste uur gratis parkeren.*

...

De initiatiefgroep heeft naderhand enkele malen overleg gehad met de Gemeente en hebben ook in uw Commissie Middelen op 8 april ingesproken tevens is er een alternatief aangekaart. Ook dit alternatief is niet door het college omarmd.

Voorst hebben zich ná 4 november 2020 geen nieuwe ontwikkelingen voorgedaan die een aanpassing van het Herstelplan rechtvaardigen, immers de Corona golven hebben zich ongekend voortgezet. Inmiddels zij we meer dan 6 maanden verder.

We verzoeken u daarom te bewerkstelligen dat de intenties van uw amendement van 4 november op een zo kort mogelijke termijn worden uitgevoerd.

We het vinden vanzelfsprekend dat het amendement op zakelijke wijze wordt uitgevoerd.

Alvast dank hiervoor,

De initiatiefgroep Raadhuisplein:

Bakkerijen Godschalk, Wim Godschalk (Bakkerijen),
Inge Groot Severt (Ami-kappers),
Martin Mooij (Poelier),
Harry Hermsen (eigenaar).

Medeondertekent door:

De Stichting Activiteiten Zevenaar, namens deze, de voorzitter, Bert Frölich.

Het MKB- Zevenaar, namens deze, de voorzitter, Eef Booltink.

Ag

Amendement Herstelplan; versnellen verduurzaming gebouwen van de gemeente

De ondergetekenden stellen volgend amendement voor bij voorstel 6 van de raadsvergadering van 4 november 2020:

De raad besluit:

1. Het herstelplan en de daarin opgenomen maatregelen vast te stellen, inclusief de als bijlage bijgevoegde lijst (INT/20/ 985924);
2. Budget beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de maatregelen als is aangegeven in kolom 12 (€ 2,1 miljoen) van de lijst;
3. Budget beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de maatregelen van kolom 9 (€ 3,0 miljoen) van de lijst, voor zover althans de daarbij aangegeven externe dekking door bijdragen van derden kan worden gerealiseerd. Indien en voor zover deze bijdragen van derden niet worden verkregen, wordt het budget voor de maatregelen van kolom 12 aangevuld met de extra maatregelen van kolom 13 (tot een totaal van € 3 miljoen).

wordt gewijzigd in:

1. Het herstelplan en de daarin opgenomen maatregelen vast te stellen, inclusief de als bijlage bijgevoegde lijst (INT/20/985924), maar exclusief de nu geplande € 1,24 miljoen voor verduurzaming van gemeentelijke gebouwen. Deze wordt niet hieraan besteed, maar geplaatst in de bestemmingsreserve herstelplan. Het college krijgt de opdracht in overleg te gaan met ondernemers en verenigingen/stichtingen in de getroffen sectoren en met hen tot een voorstel aan de Gemeenteraad te komen op welke manier het genoemde bedrag het beste besteed kan worden. De randvoorwaarde hierbij is dat de investering aantoonbaar een direct positief effect op de Zevenaarse economie en/of samenleving moet hebben.
   De volgende zaken moeten met voorrang in het kader van het Herstelplan opgepakt worden:
   - Het centrum van Zevenaar (inclusief Muldershof) met voorrang aanpakken zodat het klaar is voor de opening van de Fashion Outlet Zevenaar.
   - Parkeerbeleid aanpassen, tot het nieuwe parkeerbeleid gereed is, het eerste uur gratis parkeren.

- Leefbaarheid in de (kleine) kernen is waardevol. Als belangrijke voorzieningen (zoals dorpshuizen, verenigingen, maar ook (dorps)voorzieningen in kleine kernen) om dreigen te vallen, dient de gemeente deze te ondersteunen, afhankelijk van de situatie met financiële of andere ondersteuning.
- Zolang de GGD nog geen snelle test beschikbaar heeft, een bedrag beschikbaar stellen voor snelle coronatests (80 euro per test vandaag verzonden – morgen uitslag) voor werknemers van de bedrijven in Zevenaar (zorg, onderwijs, en bedrijfsleven), zodat het werk zo spoedig mogelijk door kan gaan.
- Inzake de precariobelasting van horecabedrijven wordt een coulanceregeling voor 2021 ingesteld zodat bij de (volledige) opening van de terrassen economisch herstel kan plaatsvinden.
- Projecten om vereenzaming van ouderen te voorkomen
- De voorzieningen in openbare ruimte langs toeristisch route structuren inclusief de bewegwijzering van de Cluse naar Top Aerdt vice versa
- Groeiversneller en innovatie-vouchers recreatie en toerisme

2. Budget beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de maatregelen als is aangegeven in kolom 12 (€ 2,1 miljoen) van de lijst;
3. Budget beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de maatregelen van kolom 9 (€ 3,0 miljoen) van de lijst, voor zover althans de daarbij aangegeven externe dekking door bijdragen van derden kan worden gerealiseerd. Indien en voor zover deze bijdragen van derden niet worden verkregen, wordt het budget voor de maatregelen van kolom 12 aangevuld met de extra maatregelen van kolom 13 (tot een totaal van € 3 miljoen).

Toelichting

In het Herstelplan van september 2020 wordt een investering van in totaal € 1,24 miljoen (excl. cofinanciering) over de jaren 2020 tot en met 2022 voorgesteld. Deze post is bedoeld voor het versnellen van de verduurzaming van de gebouwen van de gemeentelijke organisatie. Het Herstelplan is bedoeld om de effecten van COVID-19 op de lokale economie of het sociaal-maatschappelijk en culturele leven te compenseren. Het is niet duidelijk hoe de maatregel verduurzaming daaraan bijdraagt. De indieners van dit amendement veronderstellen geen bijdrage. Daarnaast is het zo, dat de maatregel verduurzaming waarschijnlijk bedrijven zal stimuleren die in de Corona crisis niet of het minst getroffen worden. Dat moet anders.

Daarom stellen de indieners van dit amendement voor de € 1,24 miljoen die door het Herstelplan uit de algemene reserve wordt gehaald voor de maatregel verduurzaming, vooralsnog te reserveren in de reserve herstelplan. Het is nog niet duidelijk wat de tweede Corona golf teweeg zal brengen. Maar duidelijk is dat de schade aan de Zevenaarse economie aanzienlijk zal zijn. En dan met name voor: horeca, evenementenbranche, toerisme, detailhandel en verenigingen. Wij dragen het college op om in samenspraak met de genoemde branches met voorstellen naar onze raad te komen om deze schade krachtdadig aan te pakken, zie bovengenoemde suggesties.

Zevenaar, 4 november

Freek Jansen, CDA Zevenaar
Joost du Croix, Lokaal Belang Zevenaar
Peter Vos, VVD Zevenaar
Nathani Niebuur-Sluiter, PvdA Zevenaar

Bart Kagei, GroenLinks Zevenaar
Huub Meijer, Sociaal Zevenaar

Dit amendement is aangenomen in de vergadering van 4 november 2020

Stemverhouding: 25 voor, 2 tegen
Fracties voor: Lokaal Belang, CDA, PvdA, VVD, D66, Sociaal Zevenaar, GroenLinks
Fracties tegen: SP

De griffier,
W.M. van der Vlies

De voorzitter,
L.J.E.M. van Riswijk

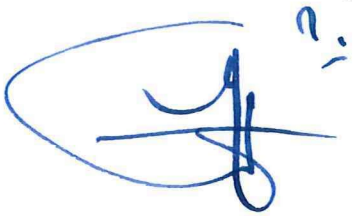

Commissie Ruimte 2018-2022

Dossiernummer	2472
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 juni 2021
Agendapunt	8
Omschrijving	Z/20/376291 Nota Grondbeleid Gemeente Zevenaar 2021

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Ruimte 2018-2022	23 juni 2021

Toelichting

tbv raadsvergadering 7 juli 2021

*Z049FBD1CFE
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Nota grondbeleid gemeente Zevenaar 2021
Zaaknummer	Z/20/376291
Documentnummer	INT/21/1003280
Portefeuillehouder	N. van Dellen
Portefeuille	Middelen
Behandelend ambtenaar/afdeling	Roland van den Bogaard, afd. Ruimtelijke ontwikkeling
Telefoon	0316 – 595 525
E-mail	r.vandenbogaard@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Het grondbeleid ondersteunt de diverse beleidsdoelstellingen van onze gemeente. We gaan in gebiedsontwikkelingen, de bestaande stad en dorpskernen voor behoud van de sterke maatschappelijke basis, en optimalisatie van het financieel rendement. We bereiken deze doelstellingen door voldoende vrijheid te garanderen voor de markt en tegelijkertijd door zichtbaar aanwezig te zijn als proactieve en meedenkende gemeente. Zo behalen we een optimaal financieel rendement, terwijl we de maatschappelijke wensen en eisen niet uit het oog verliezen.

We kiezen voor een situationeel grondbeleid. Dat betekent dat we onze rol per project of locatie op basis van het afwegingskader bepalen. De belangrijkste vraag is dan ook: in welke mate sluit een ontwikkeling aan bij het behalen van onze eigen beleidsdoelen en die waaraan Zevenaar zich heeft gecommitteerd op regionaal (of provinciaal) niveau. We kiezen per project of locatie een actieve of faciliterende houding. Aan de hand van de thema's in de nota beoordelen we in hoeverre we een initiatief belangrijk vinden en welke rol we daarin als gemeente willen spelen. Vanuit de publieke taak hebben we als gemeente altijd een rol. Denk hierbij aan de Omgevingsvisie of vanuit vergunningverlening. Grondeigendom kan helpen om gemeentelijke doelen te bereiken, maar is geen voorwaarde om als gemeente invloed te kunnen uitoefenen op het ontwikkelingsproces.

We werken nauw samen met andere (markt)partijen en voorkomen dat de gemeente onaanvaardbare risico's neemt. De traditionele benadering maakt daarbij plaats voor beleid waarin we meer gehoor geven aan ideeën van onderaf: particuliere initiatieven. Met een flexibele houding laten we zoveel mogelijk ruimte aan bewoners, ontwikkelaars, particuliere grondbezitters, ondernemers en corporaties om zelf het initiatief te nemen. Tegelijkertijd behouden we ook de mogelijkheid om actief grond te (ver)kopen.

Hiermee sluit de nota ook aan bij het coalitieakkoord 2018-2022, waarin we hebben aangegeven dat we een aantrekkelijk woningaanbod in alle dorpen willen, zodat een brede afspiegeling van de samenleving hier ook kan en wil wonen.

2. Raadsvoorstel

De raad wordt voorgesteld om:

1. De Nota Grondbeleid Gemeente Zevenaar 2021 vast te stellen;
2. De Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar, vastgesteld op 11 januari 2012, in te trekken.

3. Waarom naar de raad

Op 18 december 2019 heeft u een verzamelbesluit genomen om een aantal gemeentelijke voorschriften geldend en van toepassing te verklaren voor het gehele grondgebied van de gemeente Zevenaar (Z19/318917/928929). Dit besluit vond zijn aanleiding in de gemeentelijke herindeling van de gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden op 1 januari 2018.
De Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar, vastgesteld op 11 januari 2012, maakte deel uit van dit verzamelbesluit.
Actuele vraagstukken vragen om een andere invulling van het grondbeleid. Zevenaar staat voor enorme opgaven. Denk – in het fysieke domein- aan transformatie van bestaande bouw, nieuwbouw, klimaatadaptatie, duurzaamheid[1] en de energietransitie, verbetering van economische vitaliteit, leefbaarheid, gezondheid en levensloopgeschiktheid, aansluitend bij de Omgevingswet welke nog in werking gaat treden. Met deze nieuwe Nota Grondbeleid kunnen we de uitdagingen die voor ons liggen effectief aanpakken. We maken het gemeentelijk grondbeleid inzichtelijk, en definiëren onze rol als gemeente bij ruimtelijke ontwikkeling in Zevenaar.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

In het nieuwe grondbeleid streven we naar een beleidskader dat past bij de opgaven waarvoor Zevenaar staat en past bij de actualiteit. Dit doen we aan de hand van de diverse thema's, welke in de nota zijn uitgewerkt. Denk hierbij aan de thema's:

a. Duurzaamheid & energietransitie;
b. Gezondheid, leefbaarheid en passende huisvesting;
c. Economie;
d. Infrastuctuur.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten
De actualisatie van het grondbeleid is vastgelegd in voorliggende Nota Grondbeleid 2021.
Enkele belangrijke punten in de nota:

1.1. Beleidsmatig.
Er wordt voorgesteld om uit te gaan van een zgn. situationeel grondbeleid. Dit betekent dat we onze rol per project of locatie op basis van het afwegingskader (zie hoofdstuk 3) bepalen. De belangrijkste vraag is dan ook: In welke mate sluit een ontwikkeling aan bij het behalen van onze eigen beleidsdoelen en die waaraan Zevenaar zich heeft gecommitteerd op regionaal (of provinciaal) niveau? We kiezen per project of locatie een actieve of faciliterende houding. Vanuit de publieke taak hebben we als gemeente altijd een regisserende rol. Grondeigendom kan daarbij helpen om gemeentelijke doelen te bereiken, maar is geen voorwaarde om als gemeente invloed te kunnen uitoefenen op het ontwikkelingsproces.

1.2. Sturing in de gebiedsontwikkeling
Binnen de Wro-kaders (en straks onder de Omgevingswet) kunnen we een sterke positie innemen bij de uitvoering van het grondbeleid. De regiefunctie en het kostenverhaal voor gemeenten zijn goed geregeld in de wet. Vanuit de publieke taak hebben we sturing door middel van bestemmings- en exploitatieplannen, de omgevingsvergunning en andere beleidskaders. Op privaat gebied kunnen we overgaan tot (strategische) grondverwerving en -ruil, stedelijke herverkaveling en samenwerkingsovereenkomsten. Het verhalen van gemeentelijke kosten

[1] Inclusief circulariteit en biodiversiteit

kunnen we bij eigen (actieve) gebiedsontwikkeling ondervangen door de (marktconforme) grondprijs. Met betrekking tot faciliterend of passief grondbeleid werken we momenteel aan een Nota Kostenverhaal, welke naar verwachting vóór de komende zomer gereed is.

1.3. Thema's in het grondbeleid.
Aan de hand van de voor onze gemeente belangrijke thema's wegen we af hoe we onze rol bepalen. Hierbij is ook het financieel rendement van belang. De afweging vindt altijd gefundeerd plaats. Dit betekent dus niet dat de gemeente elk initiatief per definitie mogelijk maakt.

1.4. Financiële kaders:
Met betrekking tot de financiële kaders worden de regels op grond van het BBV uiteraard gehanteerd. Op dit moment is de "Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2019" vigerend. In deze notitie is regelgeving geformuleerd hoe de verschillende "typen gronden" gepresenteerd en gewaardeerd moeten worden. Ook wordt antwoord gegeven op de vragen:
- Hoe wordt omgegaan met gronden welke verworven zijn ten behoeve van een gebiedsontwikkeling?
- Wat is de definitie van een bouwgrond in exploitatie (BIE) en wat is daarin de rol van de raad?
- Wat zijn de regels omtrent (tussentijdse) winst- en verliesneming ?
- Hoe dient te worden omgegaan met risico's bij een BIE?

In de nota wordt bovenstaande in hoofdstuk 5 nader uitgewerkt. In de bestaande mandateringsregeling van onze gemeente zijn kaders aangegeven waarbinnen college en ambtelijke organisatie kunnen bewegen als het gaat om grond aan- en verkopen, aanbesteden van werken, leveringen en diensten e.d..

Alternatieven
In het grondbeleid kunt u aan knoppen draaien door beleidsmatige toevoegingen te doen of weg te laten. Ook kunt u er voor kiezen de financiële kaders (binnen de regelgeving) aan te passen.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Met de Nota Grondbeleid 2021 in de hand worden initiatieven beoordeeld en pakt de gemeente al dan niet een actieve rol op.

7. Klimaat en duurzaamheid
In de voorliggende nota wordt het belang van klimaat en duurzaamheid uitgebreid meegewogen als het gaat de toepassing van het grondbeleid.

8. Communicatie
De Nota Grondbeleid is van toepassing op het grondgebied van de gemeente Zevenaar. Diverse stakeholders, met name ontwikkelaars en andere initiatiefnemers hebben hiermee inzicht in de beleidsrichting van de gemeente.

9. Kosten, baten en dekking
De kosten van het opstellen van voorliggende nota zijn afgedekt binnen de daarvoor aangewezen posten in de begroting. Het omgaan met kosten, baten en dekking voor wat betreft gebiedsontwikkelingen is omschreven en grotendeels vastgelegd in de regelgeving van het BBV en de Wro. In hoofdstuk 5 van de nota wordt dit nader uitgewerkt.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	1013246_2	Nota grondbeleid gemeente Zevenaar 2021

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Nota grondbeleid gemeente Zevenaar 2021
Zaaknummer	Z/20/376291
Documentnummer	INT/21/1003280

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 160 van de Gemeentewet en artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

besluit:

1. De Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar 2021 vast te stellen;
2. De Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar, vastgesteld op 11 januari 2012, in te trekken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 7 juli 2021

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Nota Grondbeleid Gemeente Zevenaar 2021

afdeling	Ruimtelijke Ontwikkeling
auteur(s)	Stec Groep/Werkgroep Nota Grondbeleid
datum	17 mei 2021
versie	0.8
status	Concept

Kerkstraat 27 ◆ Postbus 10 ◆ 6900 AA Zevenaar ◆ (0316) 595111 ◆ gemeente@zevenaar.nl ◆ www.zevenaar.nl

Inhoud

1 Inleiding **3**
1.1 Begrippenlijst 3
1.2 Waarom deze nieuwe Nota Grondbeleid? 5
1.3 Zevenaar, maatschappelijk sterk en financieel gezond 5
1.4 Naar een nieuw afwegingskader 5
1.5 Leeswijzer 6
2 Zichtbaar en flexibel **7**
2.1 Situationeel grondbeleid 7
2.2 Total-life-cycle benadering en kernthema's in grondbeleid 8
2.3 Beleidskeuzes binnen het grondbeleid 9
3 Afwegingskader situationeel grondbeleid **9**
3.1 Opzet en afwegingskader situationeel grondbeleid 9
3.2 Aanpak situationeel grondbeleid 12
3.3 Sturing binnen gebiedsontwikkeling 13
4 Thema's in het grondbeleid **15**
4.1 Duurzaamheid & Energietransitie 16
4.1.1 Duurzaamheid 16
4.1.2 Energietransitie 17
4.2 Gezondheid, leefbaarheid en passende huisvesting 17
4.2.1 Gezondheid 17
4.2.2 Leefbaarheid 17
4.2.3 Passende huisvesting 18
4.2.4 Adaptief programmeren 19
4.3 Economie 20
4.4 Infrastructuur 21
4.5 De beleidskeuzes in relatie tot de thema's 22
5 Financiële kaders **24**
5.1 Waardering 24
5.2 Grondexploitaties 24
5.3 Bevoegdheid college 25
5.4 Balansverschuivingen 25
5.5 Verantwoording en bijsturing via P & C-cyclus 26
5.6 Bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen 26
5.7 Grondprijsbeleid 27
5.8 Snippergroen- en reststrokenbeleid en verjaring van grondeigendom 28
Bijlage A: Samenhang beleid **29**
Bijlage B: Samenwerking **30**

1 Inleiding

1.1 Begrippenlijst

Deze begrippenlijst bevat een korte toelichting op een aantal termen die in deze nota worden gebruikt. De begrippen zijn alfabetisch gerangschikt.

- Aanbesteding: Een inkoopmethode waarbij een opdrachtgever een voorgenomen opdracht bekendmaakt. In de bekendmaking staat een programma van eisen waarin de eisen staan beschreven die de opdrachtgever aan het product of de dienst stelt.
- Actief grondbeleid: Een vorm van grondbeleid waarbij de gemeente voor eigen rekening en risico grond verwerft, bouw- en woonrijp maakt en bouwrijpe percelen verkoopt aan particulieren en/of een ontwikkelaar.
- Anterieure overeenkomst: Een overeenkomst over de ontwikkeling van een locatie met marktpartijen voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmings-/omgevingsplan en het exploitatieplan.
- Balanswaarde: De boekwaarde in de grondexploitatie verminderd met tussentijdse winsten, verliesvoorzieningen en faciliterend grondbeleid (kosten gerelateerd aan gronden van derden).
- BBV: Besluit Begroting en Verantwoording.
- Boekwaarde: Het saldo van de gerealiseerde kosten en gerealiseerde opbrengsten, oftewel het door de gemeente geïnvesteerde vermogen.
- Bouwrijp maken: Grond geschikt maken voor ontwikkeling door slopen van opstallen, bodemsanering, ophogen en andere grondwerken.
- Bijdrage Bovenwijkse voorzieningen en Ruimtelijke ontwikkelingen: Op basis van de Structuurvisie en de Omgevingsvisie Rijnwaarden en binnen de voorwaarden van de Wet ruimtelijke ordening (en straks de Omgevingswet) wordt aan initiatiefnemers voor nieuwe ontwikkelingen een bijdrage gevraagd.
- Demografische ontwikkelingen: De ontwikkelingen in omvang, samenstelling en ruimtelijke verdeling van de bevolking.
- Dubbele vergrijzing: Dit houdt in dat de groep 65-plussers in aandeel toeneemt en dat binnen de groep 65-plussers het deel 80-plussers toeneemt.
- Exploitatieplan: Een door de gemeenteraad vastgesteld plan dat van toepassing is op gronden waarop een bouwplan is voorgenomen. Het plan omvat ondermeer een omschrijving van de werken en werkzaamheden voor het bouwrijp maken van het exploitatiegebied, de aanleg van nutsvoorzieningen en het inrichten van de openbare ruimte in het exploitatiegebied. Een exploitatieplan moet (verplicht) worden opgesteld wanneer kostenverhaal van de grondexploitatiekosten en (kwaliteits-)eisen voor de werken en werkzaamheden niet op andere wijze verzekerd is.
- Faciliterend grondbeleid: De gemeente voert zelf geen grondexploitaties maar laat dit over aan private ontwikkelaars. De ontwikkelingen worden getoetst aan het gemeentelijk beleid. De kosten die de gemeente maakt worden doorberekend aan de initiatiefnemer.
- Grondbeleid: Dit vormt het kader waarbinnen de gemeente haar ruimtelijke doelstellingen wil realiseren. Dit beleid wordt enerzijds omkaderd door wettelijke regelgeving en anderzijds door bestuurlijke keuzes.
- Grondexploitatie: Een raming van alle investeringen noodzakelijk om ruwe bouwgrond te transformeren naar bouw- en woonrijpe grond. Deze investeringen en opbrengsten worden in jaarschijven gepresenteerd en afgezet tegen de toekomstige opbrengsten uit de verkoop van de grond.

- Grondexploitatiewet: Deze wet biedt het instrumentarium voor het verhalen van kosten voor de productie van bouwgrond bij particuliere grondexploitaties. Ook kan de gemeente publiekrechtelijke locatie-eisen en eisen aan woningbouwcategorieën stellen.
- Grondprijsbeleid: In de grondprijsbrief worden periodiek (meestal jaarlijks) kaders gesteld door het college waarbinnen de ambtelijke organisatie kan opereren. De grondprijzen worden onderbouwd in een vertrouwelijk document.
- Harde plannen: Bij 'harde' plannen is het bestemmings-/omgevingsplan reeds vastgesteld.
- Inbrengwaarde: De getaxeerde waarde bij aankoop van gebouwen of de interne waardering van gronden.
- Jaarrekening: De programmarekening en de toelichting daarop evenals de balans en de toelichting daarop. De jaarrekening maakt onderdeel uit van de gemeentelijke planning en control cyclus.
- Klimaatadaptatie: het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het veranderende klimaat en de schadelijke gevolgen ervan probeert te beperken. Klimaatverandering betekent voor Nederland dat het vaker regent. Verder komt extreem weer vaker voor. Zoals lang aanhoudende droogte of hevige regenval.
- Markt: Met markt wordt de grond- en vastgoedmarkt bedoeld, maar ook de (vraag vanuit de) eindgebruiker.
- Marktpartijen: Bestaande en nieuwe actoren op de vastgoed- en grondmarkt zoals projectontwikkelaars, corporaties, ontwikkelende bouwers, eindgebruikers, institutionele beleggers (pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen e.d.) en overige beleggers.
- Omgevingswet (inwerkingtreding naar verwachting 2022)De nieuwe wet behelst een aanzienlijke inhoudelijke reductie van regels, wetten en regelingen op het terrein van de fysieke leefomgeving. De nieuwe wet regelt
    - het versnellen en verbeteren van besluitvorming in het brede fysieke domein
    - de integratie van plannen en toetsingskaders
    - het vergroten van bestuurlijke afwegingsruimte
    - het doelmatig uitvoeren van onderzoek.
- P & C-cyclus: Planning en control cyclus.
- Posterieure overeenkomst: Een overeenkomst die, na opstelling van een exploitatieplan, met private partijen wordt gesloten. De overeenkomst moet passen binnen het kader van het exploitatieplan.
- Private partijen: Marktpartijen waarmee de gemeente in locatie- en gebiedsontwikkeling een overeenkomst sluit.
- Publiek-private samenwerking (PPS): Gemeente en particuliere initiatiefnemers leggen een vorm van samenwerking vast in een overeenkomst. De grondexploitatie wordt gezamenlijk gevoerd.
- Risicomanagement: Risicomanagement bij ruimtelijke projecten behelst het periodiek kwalitatief en kwantitatief in beeld brengen van de risico's, het treffen van beheersmaatregelen en de toetsing aan de weerstandscapaciteit.
- Situationeel grondbeleid: Afhankelijk van de situatie (potentiële winstmogelijkheden, risico's en maatschappelijk belang) wordt bepaald welke strategie van grondbeleid (actief, faciliterend of publiek-private samenwerking) wordt ingezet.
- Structuurvisie: Een structuurvisie bevat de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van dat gebied, alsmede de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid. Een structuurvisie gaat tevens in op de wijze waarop de raad zich voorstelt die voorgenomen ontwikkeling te verwezenlijken.
- Vigerend beleid: Het op dat moment geldende beleid.
- Woonrijp maken: Aanleg en inrichting van de openbare ruimte, groenvoorzieningen, riolering, et cetera.

- Zachte plannen: Voor zachte plannen moet de planvorming nog plaatsvinden: het bestemmings-/omgevingsplan is nog niet vastgesteld.

1.2 Waarom deze nieuwe Nota Grondbeleid?

De Nota Grondbeleid van de voormalige gemeente Zevenaar (vastgesteld in februari 2012) is op 18 december 2019 door de raad geldend en van toepassing verklaard op het gehele grondgebied van de gemeente Zevenaar. Dit hield verband met de gemeentelijke herindeling van de gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar per 1 januari 2018 waardoor er 2 nota's actief waren.

Actuele vraagstukken vragen om een andere invulling van het grondbeleid. Zevenaar staat voor enorme opgaven. Denk – in het fysieke domein- aan transformatie van bestaande bouw, nieuwbouw, klimaatadaptatie, duurzaamheid[1] en de energietransitie, verbetering van economische vitaliteit, leefbaarheid, gezondheid en levensloopgeschiktheid, aansluitend bij de Omgevingswet welke nog in werking gaat treden.

Het college wil de werking van de Omgevingswet in de nog op te stellen Omgevingsvisie niet afwachten. De inwerkingtreding van de wet in 2022 staat nog allerminst vast. De omgevingsvisie komt ook pas in de loop van 2022 en deze is vormvrij. De voorliggende Nota Grondbeleid loopt hierop vooruit, is vernieuwend en is geschreven met het gedachtengoed van de Omgevingswet. Het document heeft een nieuwe manier van denken in zich. Het geeft ons nu al flexibel in te vullen kaders mee en zal straks niet strijdend zijn met de Omgevingswet en -visie. Met deze nieuwe Nota Grondbeleid kunnen we de uitdagingen die voor ons liggen effectief aanpakken. We maken het gemeentelijk grondbeleid inzichtelijk, en definiëren onze rol als gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen in Zevenaar.

1.3 Zevenaar, maatschappelijk sterk en financieel gezond

Zevenaar is een populaire woongemeente. Het woningtekort loopt steeds verder op en de betaalbaarheid staat onder druk. Betaalbare woningen, optimale leefbaarheid en een brede welvaart staan hoog op de agenda. In maart 2020 is in de regionale Woondeal de ambitie opgenomen om in de regio Arnhem-Nijmegen 50.000 tot 60.000 woningen toe te voegen in de periode tot 2040. In de Woondeal en Liemerse Woonagenda zijn afspraken gemaakt rond de betaalbaarheid van woningen.

1.4 Naar een nieuw afwegingskader

Deze Nota Grondbeleid sluit aan op de diverse beleidsdocumenten welke in de bijlage zijn genoemd.Woonvisie 2015-2025. Het grondbeleid is hierbij ondersteunend. We bereiken onze doelstellingen door voldoende vrijheid te garanderen voor de markt en tegelijkertijd door zichtbaar aanwezig te zijn als proactieve en meedenkende gemeente. Zo behalen we een optimaal financieel rendement, terwijl we de maatschappelijke wensen en eisen niet uit het oog verliezen.

In het coalitieakkoord 2018-2022 hebben we aangegeven dat we een aantrekkelijk woningaanbod in alle dorpen willen zodat een brede afspiegeling van de samenleving hier kan en wil wonen. Dat betekent bouwen, passend bij de vraag naar het soort woningen en voor bepaalde doelgroepen (denk hierbij aan starters, jongeren, alleenstaanden, gezinnen, senioren en statushouders) en betaalbaar voor de betreffende doelgroepen. Niet de projectontwikkelaar, maar de gemeente geeft de richting van de planontwikkeling aan. Daarbij stimuleren we de renovatie van bestaande, oudere woonwijken.

[1] Inclusief circulariteit en biodiversiteit

Inbreidingsplannen moeten mogelijk blijven. De woningvoorraad moet op peil gehouden worden om te voorkomen dat er lange wachttijden ontstaan. Hierbij sluiten we aan op regionale woningbehoefteonderzoeken en bespreken we nieuwe (woningbouw)plannen in regionaal verband. Wij zetten in op levensloopbestendige woningen, zodat mensen langer in hun huis kunnen blijven wonen. We willen betaalbare woningen bouwen voor jongeren. We staan open voor kleine, verplaatsbare woningen, maar slechts in kleine aantallen per wijk. Wij investeren in goed overleg met de woningcorporaties.

We erkennen de stuwende kracht van de markt voor thema's en opgaven zoals klimaatadaptatie, duurzaamheid, gezondheid, leefbaarheid en economie. Daarom is niet slechts de Woonvisie van belang, ook andere beleidsstukken en afspraken met ruimteclaims binnen het Zevenaarse grondgebied vormen het relevante kader. Een opsomming van het relevante beleid is als bijlage A bij deze Nota Grondbeleid gevoegd. Naast de RES heeft de regio al een aanbesteding gehouden voor de inkoop van groene stroom die regionaal wordt opgewekt. De ruimteclaim die regionale stroomopwekking legt op het grondgebied vraagt om een inspanning van de gemeente om over voldoende geschikte locaties te beschikken.

De Omgevingsvisie gaat in op de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied en de hoofdzaken van het te voeren beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving. Dit politiek-bestuurlijk document beschrijft het beleid voor de fysieke leefomgeving op integrale wijze. De fysieke leefomgeving is breder dan alleen de ruimtelijke aspecten: onder meer ontwikkelingen op het gebied van cultureel erfgoed, energie-infrastructuur, landbouw, landschap, milieu, natuur en water worden meegewogen en beschreven in de Omgevingsvisie. Een Omgevingsvisie bestrijkt daarmee de hele breedte van de fysieke leefomgeving.

Het grondbeleid daarentegen geeft antwoord op de vragen wat we belangrijk vinden om met gebiedsontwikkeling te realiseren. Hoe passen de gemeentelijke opgaven in het grondbeleid en andersom? Welke rol nemen wij als gemeente aan ten aanzien van de verschillende gebiedsontwikkelingen?

Om optimaal financieel rendement te behalen binnen maatschappelijke kaders moeten we anders omgaan met bestaande gemeentelijke gronden en aanvullend het verwervingsbeleid voor grond en vastgoed. Inzet van bestaande grondposities en verwerving van nieuwe gronden is in de eerste plaats een ruimtelijk-maatschappelijke afweging. In het verlengde daarvan moeten nieuwe ontwikkelingen ook vanuit financieel oogpunt kunnen bijdragen aan het behalen van bredere gemeentelijke beleidsdoelen. We kiezen als gemeente daarom voor een flexibel situationeel grondbeleid: per project en locatie passen we onze rol aan. Hiervoor hebben we een afwegingskader opgesteld. In het volgende hoofdstuk introduceren we dit afwegingskader, verklaren we waarom en hoe we tot dit afwegingskader zijn gekomen, en leggen we uit wat dit afwegingskader inhoudt.

1.5 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk gaat over de keuze voor het situationele grondbeleid van gemeente Zevenaar. In hoofdstuk drie gaan we in op het Zevenaarse afwegingskader dat we hierbij hanteren. Belangrijke thema's binnen het grondbeleid volgen in hoofdstuk vier, waarna de financiële kaders in hoofdstuk vijf aan bod komen.

2 Zichtbaar en flexibel

2.1 Situationeel grondbeleid

We kiezen voor een situationeel grondbeleid. Dat betekent dat we onze rol per project of locatie op basis van het afwegingskader (zie hoofdstuk 3) bepalen. De belangrijkste vraag is dan ook: in welke mate sluit een ontwikkeling aan bij het behalen van onze eigen beleidsdoelen en die waar Zevenaar zich aan heeft gecommitteerd op regionaal (of provinciaal) niveau? We kiezen per project of locatie een actieve of faciliterende houding. Vanuit de publieke taak hebben we als gemeente altijd een rol. Denk hierbij aan de Omgevingsvisie of vanuit vergunningverlening. Grondeigendom kan daarbij helpen om gemeentelijke doelen te bereiken, maar is geen voorwaarde om als gemeente invloed te kunnen uitoefenen op het ontwikkelingsproces.

We werken nauw samen met andere (markt)partijen, en voorkomen dat de gemeente onaanvaardbare risico's neemt. De traditionele benadering maakt daarbij plaats voor beleid waarin we meer gehoor geven aan ideeën van onderaf: particuliere initiatieven. Met een flexibele houding laten we zoveel mogelijk ruimte aan bewoners, ontwikkelaars, particuliere grondeigenaren, ondernemers en corporaties om zelf het initiatief te nemen. Tegelijkertijd behouden we ook de mogelijkheid om actief grond te (ver)kopen.

Gemeentelijk grondeigendom leidt overigens niet altijd tot projecten met een hoge prioriteit. Denk hierbij aan openbaar gebied, grondruil, reststroken en historische grondposities.

(Pro)Actief grondbeleid
Kiezen voor een actief grondbeleid betekent dat we handelen als marktpartij. Daarbij voeren we zelf de regie: we zijn verantwoordelijk voor de planvorming, grondaankoop en -uitgifte, het bouw- en woonrijp maken van de grond, en het beheer van de openbare ruimte. Als (pro)actieve gemeente voeren we zelf de grondexploitatie uit, en dragen we verantwoordelijkheid voor de bijbehorende risico's. Alle kosten en opbrengsten komen dan ook ten laste respectievelijk ten gunste van de gemeente. Met een proactief grondbeleid kopen we vooraf strategische locaties op, nog voordat er (actieve) plannen zijn op die locaties.

Het is ook mogelijk om een (pro)actief grondbeleid te voeren als gemeente, waarbij we de uitvoering overlaten aan marktpartijen. We handelen in dergelijke gevallen wel in grond, maar laten de ontwikkeling over aan de markt. Het kan bijvoorbeeld gaan om zonnepanelenvelden die mogelijk bijdragen aan duurzaamheidsambities van de gemeente, provincie of het Rijk. We stellen hier actief grond voor beschikbaar, maar laten de regie en uitvoering (planning, installatie, beheer et cetera) over aan een marktpartij.

Met een actief grondbeleid bereiken we (maatschappelijke) beleidsdoelen optimaal. Een succesvol actief grondbeleid vraagt echter om actieve verwerving van grond en vastgoed. Hiervoor zijn substantiële investeringen nodig. Dit vormt een (financieel) risico voor ons als gemeente maar kan ook kansen bieden.

(Pro)actief faciliterend grondbeleid
Marktpartijen zijn aan zet bij een proactief faciliterend gemeentelijk grondbeleid. We denken wel actief mee. Voor zover marktinitiatieven onvoldoende van de grond komen spelen we de rol van verbinder. We nemen stimuleringsmaatregelen en scheppen gunstige voorwaarden om nieuwe ontwikkelingen van de grond te krijgen. We kunnen een actievere houding aannemen voor marktinitiatieven die bijdragen aan het verwezenlijken van gemeentelijke doelstellingen. Als faciliterende partij zijn we echter niet of slechts beperkt bereid om risico's te dragen.

Faciliterend grondbeleid
Bij een faciliterend grondbeleid (vroeger ook wel passief grondbeleid genoemd) hebben we de grond niet zelf in eigendom. Initiatieven laten we over aan de markt. Gemeentelijke sturing voor ruimtelijke ontwikkeling gebeurt vooral via het bestemmings-/omgevingsplan[2]. De planrealisatie is volledig de verantwoordelijkheid van marktpartijen. Ook de (financiële) risico's worden door die marktpartijen gedragen. Eventuele gemeentelijke kosten worden via een exploitatiebijdrage door de marktpartijen vergoed. De precieze verdeling van de kosten regelen we samen met de initiatiefnemers via een anterieure overeenkomst, die afgesloten moet worden voor de verlening van de Omgevingsvergunning, conform de Aanvullingswet Grondeigendom die op 1 januari 2022 in werking treedt.

Een passief grondbeleid is vooral voordelig op plekken waar we beperkte doelen hebben. De markt heeft dan ruimte om met eigen initiatieven te komen. Ons financieel risico is kleiner. Hier staat wel een ander risico tegenover. Met een passief grondbeleid zijn we namelijk afhankelijk van externe partijen. Dit kan leiden tot vertragingen of het uitblijven van gewenste ontwikkelingen. Ook de financiële opbrengsten zijn beperkt.

2.2 Total-life-cycle benadering en kernthema's in grondbeleid

In het grondbeleid volgen we de principes van een 'total-life-cycle' benadering. In plaats van nadruk te leggen op het directe financiële resultaat van een grondexploitatie kijken we naar het financiële én maatschappelijke resultaat voor de hele levenscyclus van de ruimtelijke ontwikkeling. Het directe financiële effect is een onderdeel van het totale integrale resultaat. Andere aspecten, zoals lange termijn voordelen voor duurzaamheid, de gezondheid en leefbaarheid nemen we mee in de integrale beoordeling. Daarbij houden we ook rekening met verwachte inkomsten- en uitgavenstromen, bijvoorbeeld aan toekomstig onderhoud (als gevolg van areaaluitbreiding) en OZB.
Voorbeelden zijn onder meer:

- De ontwikkeling van De Holtkamp (waartoe de raad op 7 oktober 2020 heeft besloten) kan worden gezien als een investering in het behoud van de opbouw van de demografische samenstelling; starters, jonge gezinnen en lagere middeninkomsens blijven zo behouden voor Zevenaar, wat ten goede komt aan de leefbaarheid;
- De particuliere initiatiefnemer die in zijn woningbouwplan niet kan voldoen aan geldende parkeernormen kan om een extra bijdrage worden gevraagd om het parkeervraagstuk elders op te lossen.

Maatschappelijke kosten en baten in beeld
De 'total-life-cycle' benadering vraagt om nieuwe manieren van toetsing van de meerwaarde voortkomend uit grondexploitaties. We hanteren een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) om de bredere effecten van een grondexploitatie in beeld te brengen. Een MKBA geeft inzicht in de positieve en negatieve effecten van beleidsopties op de maatschappij en helpt bij het verbeteren en vergelijken van en kiezen tussen verschillende oplossingsrichtingen.

Voor de MKBA worden verschillende scenario's vergeleken met een nul alternatief. Dat is de meest waarschijnlijke ontwikkeling zonder exploitatie. Dit is ingevuld als voortzetting van het bestaande beleid. Dit nul alternatief helpt inzichtelijk te maken wat de effecten zijn die maatregelen realiseren ten opzichte van het nul alternatief, dat wil zeggen de effecten die specifiek toe te schrijven zijn aan de nieuwe

[2] Met de invoering van de Omgevingswet wordt een belangrijk nieuw instrument geïntroduceerd waarmee regels worden gesteld: het omgevingsplan. Het begrip bestemmingsplan komt dan te vervallen.

maatregel. Zo wordt overschatting van effecten voorkomen. (Bron: MKBA-handreiking van de Rijksoverheid)
De nadruk komt te liggen op het gecombineerde effect van korte termijn financiële resultaten en financiële en maatschappelijke resultaten op de lange termijn. Maatschappelijke resultaten in het grondbeleid zijn resultaten die ondersteunend zijn aan beleidsdoelen die in het collegeakkoord of andere beleidsvelden zijn geformuleerd. Denk bijvoorbeeld aan een economisch vitale gemeente, voldoende banen, een goede leefbaarheid.

2.3 Beleidskeuzes binnen het grondbeleid

Binnen dit grondbeleid maken we twee belangrijke beleidskeuzes. Deze twee keuzes zijn van grote invloed op het effect van een gebiedsontwikkeling op de gemeentelijke organisatie en financiën.
We kiezen voor een situationeel grondbeleid dat actief of faciliterend is, afhankelijk van de situatie en de impact op het realiseren van onze maatschappelijke doelen. De tweede beleidskeuze is dat we thema's in het grondbeleid meenemen in de afwegingen voor gebiedsontwikkelingen.

BELEIDSKEUZES ZEVENAAR
BELEIDSKEUZE 1: ALS GEMEENTE KIEZEN WE EEN SITUATIONEEL GRONDBELEID. PER PROJECT EN LOCATIE MAKEN WE EEN AFWEGING OVER ONZE ROL.
BELEIDSKEUZE 2: THEMA'S IN HET GRONDBELEID MEENEMEN IN AFWEGINGEN VOOR GEBIEDSONTWIKKELINGEN.

3 Afwegingskader situationeel grondbeleid

3.1 Opzet en afwegingskader situationeel grondbeleid

We voerden de laatste jaren zowel actief als faciliterend grondbeleid. Met deze nieuwe Nota Grondbeleid, zetten we in op een situationeel grondbeleid, dat actief, samenwerkend of faciliterend kan zijn. Hierdoor kunnen we als gemeente in specifieke situaties meer op de voorgrond treden, en specifieker inzetten op maatschappelijk rendement.

Het maatschappelijk rendement kan o.a. uitgedrukt worden in:
Het voorzien in woningen voor specifieke doelgroepen:
- lage inkomens
- ouderen
- mensen met een (zware) zorgvraag),

vastgoed dat extra duurzaam is:
- qua energieverbruik
- Co2-uitstoot (ook bij de bouw)
- lang mee gaat of eenvoudig is om te zetten naar andere units,

voorzieningen die sociale contacten binnen de wijk bevorderen
- buurthuizen o.i.d.
- groenstroken
- inrichting openbaar gebied
- gezamenlijke/ gedeelde voorzieningen

BELEIDSKEUZE 1: ALS GEMEENTE KIEZEN WE EEN SITUATIONEEL GRONDBELEID. PER PROJECT EN LOCATIE MAKEN WE EEN AFWEGING OVER ONZE ROL.

Situationele rol van de gemeente, vanuit maatschappelijk doelbereik
Per project of locatie kiezen we een actieve, samenwerkende of faciliterende rol op basis van verschillende criteria. Deze keuze hangt samen met de bestuurlijke ambities, het strategische belang van een project/locatie en de meerwaarde voor Zevenaar.

Gemeentelijke rol kiezen op basis van de criteria in het afwegingskader
Op basis van gemeentelijke beleidsdoelen, de eigen grondpositie, de thema's in het grondbeleid en maatschappelijke neveneffecten, en overige strategische afwegingen maken we een keuze voor actieve of faciliterende regievoering en kiezen we positie ten aanzien van het betreffende project dan wel de betreffende locatie. Deze keuze wordt per project en per locatie bestuurlijk vastgelegd.

Een reden voor een actief grondbeleid is bijvoorbeeld onvoldoende interesse van marktpartijen voor de aanpak/herontwikkeling van verloederde gebieden en/of leegstaande (gemeentelijke) locaties. Zo kan het zijn, dat marktpartijen binnen hun tijdshorizon de businesscase niet rendabel (verwachten te) maken. Bij cruciale en strategische locaties kunnen we met een actief grondbeleid meer invloed uitoefenen dan met slechts publiekrechtelijke instrumenten. Ook kunnen we met actief grondbeleid grondspeculatie en prijsopdrijving tegengaan. Een efficiënt grondgebruik kan hierbij ook een argument zijn om te kiezen voor actieve grondpolitiek. Bij een actief beleid is de grond namelijk eigendom van de gemeente zelf. Wij beslissen dan of, wanneer en onder welke voorwaarden de grond in productie wordt gebracht of wordt ontwikkeld.

Er zijn grote opgaven in de bestaande vastgoed- en grondmarkt. Dit is enerzijds het gevolg van demografische veranderingen zoals vergrijzing, ontgroening, huishoudensverdunning, arbeidsmigratie en een veranderende economische structuur (onder andere de opkomst van zzp'ers, flexibele contracten en andere typen werkgelegenheid). Ook de energietransitie is een grote opgave. Deze zaken vragen om een meer betrokken, en in bepaalde gevallen actief gemeentelijk grondbeleid.

Met een situationeel grondbeleid spelen we als gemeente effectiever in op verschuivingen en ontwikkelingen in de vastgoed- en grondmarkt. Zo kunnen wij kansen aangrijpen dan wel risico's ontlopen of verkleinen.

Hoe bepalen we onze rol?
In onderstaande stroomdiagram staan de belangrijkste afwegingen in het kiezen van onze rol als gemeente.

Figuur 1: Stroomdiagram afwegingskader gemeentelijk grondbeleid Zevenaar

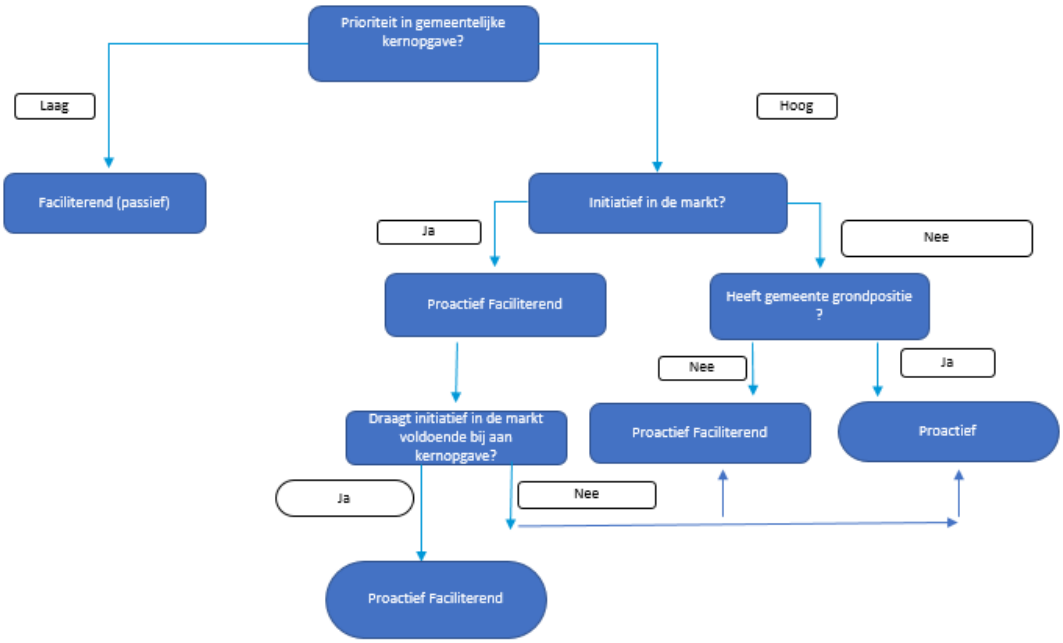

De criteria nalopen
Vanuit de prioriteit in onze gemeentelijke kernopgaven bepalen we onze rol. Een (pro)actief grondbeleid is noodzakelijk als blijkt dat een gebiedsontwikkeling op basis van onze thema's in het grondbeleid een hoge prioriteit heeft voor ons als gemeente. Als blijkt dat regievoering noodzakelijk is nemen we ook die rol op ons. Voorwaarde hiervoor is wel dat we hiermee beter kunnen sturen op de opgaven, negatieve maatschappelijke effecten beter kunnen voorkomen, of een effectieve bijdrage kunnen leveren aan overige strategische doelen. Als marktinitiatieven uitblijven nemen we bij gebiedsontwikkelingen die wij als gemeente ambiëren mogelijk een actievere rol aan. We ondernemen dan stappen om marktpartijen te verleiden om initiatief te nemen bijvoorbeeld door voor bepaalde risico's deels verantwoordelijkheid te dragen. Als dit initiatief te weinig vruchten afwerpt kunnen hierin pro-actiever optreden of kunnen we overgaan tot grondaankoop en zelf de ontwikkeling oppakken.
Gebiedsontwikkelingen die vanuit gemeentelijk oogpunt minder belangrijk zijn (bijvoorbeeld naar aard, omvang of ligging) benaderen we deze eerder (passief) faciliterend.

In het bepalen van de gemeentelijke rol zijn verwachte maatschappelijke effecten belangrijk. Als aannemelijk is dat negatieve maatschappelijke effecten van een project of locatie vooral voor rekening komen van de omgeving – bijvoorbeeld een toenemende parkeerdruk, toenemende uitstoot van schadelijke stoffen, verdwijning van groen et cetera – zijn we als gemeente eerder geneigd om een actieve of actieve faciliterende rol op te pakken. Ook andere strategische aspecten kunnen ertoe leiden dat we een actieve(re) rol aannemen. Bijvoorbeeld omdat sturing op fasering gewenst is, of omdat de beoogde ontwikkeling niet aantrekkelijk is voor marktpartijen.

Complexe ontwikkelingen vragen soms om publiek-private samenwerking

Complexe ontwikkelingen (bijvoorbeeld herstructurering of herontwikkelingslocaties, locaties met veel versnipperde eigendom en/of het mogelijk maken van zeer specifieke functies) vragen soms om een publiek-private samenwerking. Hierbinnen kiezen we een passende rol waarbij we onze ambities, doelstellingen, grondpositie, financiële armslag en risico's in beeld brengen. Wel waken wij ervoor om alle risico's op ons te nemen en achtergesteld te worden bij winstdeling.

We zijn soms bereid risicodragend grondbeleid te voeren
Ons grondbeleid is flexibel situationeel: per project en locatie passen we onze rol aan. Bij ontwikkelingen met grote maatschappelijke en/of financiële belangen, of wanneer gebiedsontwikkelingen aansluiten op de thema's in het grondbeleid, kiezen we mogelijk voor actieve grondproductie. Op plekken waar we al grondeigenaar zijn, ontwikkelen we zelf risicodragend de initiatieven en plannen, en betrekken we andere stakeholders hierin. Voor projecten en locaties waaraan grote (financiële) risico's verbonden zijn, die gecompenseerd worden door de maatschappelijke rendementen, zijn we mogelijk bereid om tot ontwikkeling over te gaan. Het is dan wel noodzakelijk de risico's goed in beeld te hebben, en voor te leggen aan de raad. Ook moeten financiële tekorten op voorhand worden afgedekt.

Faciliterende rol met gemeentelijke kaderstelling
In andere gevallen laten we grondproductie vooral aan derden over. We doen dit vooral als marktpartijen animo tonen voor een ontwikkeling of die ontwikkeling effectiever kunnen oppakken dan wijzelf. Wel geven we in dat geval kaders mee voor de ontwikkeling, zodat de bijdrage aan onze maatschappelijke doelen gewaarborgd blijven, en ongewenste neveneffecten voorkomen worden.
We stellen voor de toekomst een Omgevingsvisie, strategische visie, ontwikkelvisie, verstedelijkingsstrategie et cetera op. Voor bepaalde projecten en locaties hebben we een eindresultaat voor ogen. Op die plekken nemen we het initiatief om anterieure afspraken te maken, om een exploitatieplan te produceren of zodra de Omgevingswet van kracht is, de daarin opgenomen nieuwe rechtsfiguren toe te passen (zie opsomming in box). Voor locaties die niet in de omgevingsvisie komen te staan ontwikkelen we (een) handleiding/kaders met kostenverhaalsprincipes.

3.2 Aanpak situationeel grondbeleid

Met een meer situationeel grondbeleid is het belangrijk dat er slagvaardig wordt gehandeld. Het is namelijk vaak maar één keer mogelijk om een grondpositie in te nemen. Het incalculeren van de doorlooptijd van besluitvorming voorkomt dat achter het net wordt gevist.

Situationeel grondbeleid vraagt om goed markt- en portefeuille inzicht
Kennis van en inzicht in de grondmarkt en de eigen gemeenteportefeuille zijn van groot belang bij een gemeente met (pro)actief grondbeleid, of we nu situationeel (pro)actief of (proactief)faciliterend zijn. De voornaamste pijlers zijn de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en het cluster Vastgoed van afdeling Beheer, Ontwerp en Realisatie. Binnen deze afdelingen wordt nu al zo nu en dan projectmatig omgegaan met gebieden en objecten waar sprake is van een transitie. De administratie en verantwoording wordt hier dan op afgestemd. Het verbinden van (strategisch) vastgoed met de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling zorgt voor een verdere professionaliseringsslag. Een diepe verbinding tussen de twee afdelingen stelt ons beter in staat strategisch om te gaan met panden, gronden en te ontwikkelen objecten.

Als gemeente moeten we onszelf ook verder ontwikkelen op het gebied van Publiek-private Samenwerkingsvormen (PPS) en samenwerkingen op andere terreinen. Dit betekent een andere manier van werken, en vergroting van kennis over dit type samenwerkingen. Publiek-private samenwerkingsvormen strekken zich in toenemende mate uit over meerdere levensfasen van vastgoed en/of locaties. Binnen de gemeentelijke organisatie is daarom meer kennis nodig over de uitvoering en het

beheer van projecten (vastgoedexploitaties). Ook moet meer afgerekend worden op basis van bijvoorbeeld geleverde prestaties, en moeten partijen die later in de ontwikkelingsketen betrokken zijn ook eerder aanschuiven in overleggen (bijvoorbeeld transport, architecten, bouwbedrijven, eindgebruikers, en ambtelijke beheerders van openbaar gebied van afdeling BOR). Dit alles vergt verbreding van de taken en kennis binnen de afdelingen Ruimtelijke Ontwikkelingen en cluster Vastgoed van afdeling BOR. In feite gaat het om een opstap naar de samenhang tussen grond, (her)ontwikkeling en (vastgoed)exploitatie.

3.3 Sturing binnen gebiedsontwikkeling

Binnen de Wro-kaders (en straks onder de Omgevingswet) kunnen we een sterke positie innemen bij de uitvoering van het grondbeleid. De regiefunctie en het kostenverhaal voor gemeenten zijn goed geregeld in de wet. Dit betreft de publieke taak (en rechten en plichten) van gemeenten. We hebben ook andere grondbeleidsinstrumenten tot onze beschikking. Deze zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 3: Grondbeleidsinstrumenten voor gemeenten

Taak	Actief	Actief faciliteren & passief
Normale publieke taak	• Bestemmings/omgevings- en exploitatieplan • Omgevingsvergunning en beleidskaders	• Bestemmings-/omgevingsplan
Private mogelijkheden	• Grondverwerving (minnelijk of via onteigening) • Stedelijke herverkaveling • Strategische verwerving • (Ver)koop, / huur / recht van opstal • Overeenkomsten (intentieovereenkomst, samenwerkingsovereenkomst, ontwikkelovereenkomst)	• Intentieovereenkomsten en anterieure en posterieure overeenkomsten • Grondverwerving via WVG • Grondruil

Normale publieke taak en instrumenten

Een wijziging van het bestemmings-/omgevingsplan is mogelijk, mits de plannen in lijn liggen met gemeentelijke beleidsdoelen. Bij wijzigingen worden de kosten voor het opstellen, toetsen en andere kosten doorberekend aan de ontwikkelaar. Ontwikkelaars kunnen ook zelf bestemmings-/omgevingsplannen opstellen, die we vervolgens toetsen. Op die manier kunnen we invloed uitoefenen om gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren. Bij anterieure overeenkomsten is (tot de invoering van de Omgevingswet en de Aanvullingswet Grondeigendom) de Wro het uitgangspunt: alle plankosten komen voor rekening van de ontwikkelaar. De anterieure overeenkomst betreft een vrijwillige overeenkomst, waarmee een ruimtelijke ontwikkeling in gang wordt gezet. Als alternatief kan een exploitatieplan worden opgesteld, expliciet vastgelegd in de Wro. In een exploitatieplan leggen we het programma, de fasering, én het kostenverhaal vast. Het exploitatieplan vervalt onder de Omgevingswet. De Omgevingswet kent andere rechtsfiguren voor het verzekeren van kostenverhaal, zoals hieronder nader is toegelicht.

(RECHTSFIGUREN) KOSTENVERHAAL IN DE OMGEVINGSWET

ONDER DE NIEUWE OMGEVINGSWET WORDT HET KOSTENVERHAAL VOOR GEMEENTEN OP DE VOLGENDE MANIEREN MOGELIJK:

1. HET PRIVAATRECHTELIJK KOSTENVERHAAL (ARTIKEL 13.13 OW) DUS DE ANTERIEURE EN POSTERIEURE OVEREENKOMSTEN, HET PUBLIEKRECHTELIJKE KOSTENVERHAAL VIA DE BESCHIKKING BESTUURSRECHTELIJKE GELDSCHULD OP BASIS VAN DE KOSTENSOORTENLIJST OF HET KOSTENPLAFOND UIT HET OMGEVINGSPLAN (ARTIKEL 13.21 OW)
2. DE PUBLIEKRECHTELIJKE FINANCIËLE BIJDRAGE (ARTIKEL 13.22 – 13.24 OW)
3. DE PRIVAATRECHTELIJKE REGELING FINANCIËLE BIJDRAGE (ARTIKEL 13.22).

DE REGELING PUBLIEKRECHTELIJKE FINANCIËLE BIJDRAGE MAAKT HET MOGELIJK OP EEN INITIATIEFNEMER KOSTEN TE VERHALEN TER VERBETERING VAN DE KWALITEIT VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING.
HET HEEFT ECHTER DE VOORKEUR OM VOORAFGAAND VIA EEN DE PRIVAATRECHTELIJKE WEG, BIJ OVEREENKOMST DE FINANCIËLE BIJDRAGEN AAN ONTWIKKELINGEN IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING TE REGELEN.
HET GAAT OM BIJDRAGEN VOOR ACTIVITEITEN TER VERBETERING VAN DE RUIMTELIJKE KWALITEIT EN REALISATIE VAN MAATSCHAPPELIJKE FUNCTIES. DEZE ONTWIKKELINGEN MOETEN ZIJN VASTGELEGD IN EEN OMGEVINGSVISIE OF PROGRAMMA.

Grondverwerving

Voor grondverwerving bestaan de volgende instrumenten: minnelijke verwerving, verwerving door middel van toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten (WVG) dan wel via de wettelijke onteigeningsprocedure.
Als gemeente zetten we in op minnelijke verwerving: het op vrijwillige basis verkrijgen van grond van een grondeigenaar. Een uitgewerkt plan, volledige planning en financiële onderlegger worden hiervoor opgesteld.
De aankoop van strategische locaties vergroot de sturingsmogelijkheden voor de door ons gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Voor zover minnelijke verwerving niet slaagt, is er het instrument van het voorkeursrecht gemeenten (op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten, de WVG). Uit strategisch oogpunt is het soms noodzakelijk om, voorafgaand aan een minnelijk traject, voorkeursrecht te vestigen. Met de vestiging van een voorkeursrecht verkrijgen we een positie op de vastgoedmarkt. Het voorkeursrecht geeft ons een exclusieve optie tot koop, indien en zodra de eigenaar de kavel waarop het voorkeursrecht is gevestigd te koop aanbiedt. De eigenaar is echter niet verplicht zijn grond te koop aan te bieden. Vestiging van een voorkeursrecht is daarmee een passief verwervingsinstrument.

Tot slot is er het actieve verwervingsinstrument van de wettelijke onteigeningsprocedure. Hiervoor dient een zorgvuldige wettelijke procedure gevolgd te worden. Bij onteigening motiveren we een eigenaar om, op basis van het algemeen belang, zijn grondeigendom tegen een volledige schadeloosstelling af te staan. Blijft vrijwillige medewerking van de grondeigenaar onverhoopt uit en is aan alle voor onteigening geldende vereisten voldaan, dan kan onteigening in rechte worden afgedwongen.

Stedelijke herverkaveling

Stedelijke herverkaveling is een nieuw instrument dat wordt opgenomen in de Omgevingswet. Stedelijke herverkaveling maakt het mogelijk nieuwe ontwikkelingen te realiseren zonder actief overheidsingrijpen. Het is een wettelijke regeling met een vrijwillig karakter. Dat wil zeggen dat voor succesvolle toepassing alle betrokken grondeigenaren met de beoogde stedelijke herverkaveling zullen moeten instemmen. Het is bijvoorbeeld mogelijk om meerdere grondruilen onder te brengen in één ruilakte. We kunnen op die

manier onze doelstellingen bereiken zonder vooraf actief vastgoed aan te kopen. Hiermee hoeven we minder een beroep te doen op publieke middelen en worden de financiële risico's kleiner, maar neemt ook de gemeentelijke regie af.

Strategische verwerving
Het strategisch aan- of verkopen van grond vraagt om een kritische, integrale kijk op locaties, ook met het oog op de langere termijn. De vraag hoe strategisch eigendom op (middel)lange termijn kan worden ingezet staat hierbij centraal. We concretiseren het beleid voor de strategische aan- en verkoop van vastgoed in het Integraal Accommodatieplan dat op 16 december 2020 door de raad is vastgesteld. Als gemeente moeten we kunnen inspelen op ruimtelijke vraagstukken zoals duurzaamheid (inclusief circulariteit en biodiversiteit), klimaatadaptatie & energietransitie, volkshuisvesting en infrastructuur. Het gaat hierbij om posities binnen Beheer, Ontwerp en Realisatie (vastgoed).

Gebiedsontwikkeling en projecten
Met gronduitgifte houden we de regie in handen, en kan de gemeente de manier waarop grond wordt ingezet effectief en privaatrechtelijk controleren. We geven de grond uit, nadat deze bouwrijp gemaakt is, conform gemeentelijke voorwaarden. De kosten worden zoveel mogelijk gedekt met opbrengsten die voortvloeien uit de gronduitgifte. In openbare procedures hanteert Zevenaar in principe marktconforme prijzen. Het woonrijp maken van de grond gebeurt doorgaans na uitgifte en stichting van het vastgoed. De verantwoordelijkheid voor het woonrijp maken van de grond komt bij een gemeentelijke ontwikkeling voor rekening en risico van de gemeente.

4 Thema's in het grondbeleid

In dit hoofdstuk worden de thema's besproken die binnen het grondbeleid als belangrijk zijn aangeduid. We formuleren een aantal thema's die van belang zijn voor de keuze hoe het situationele grondbeleid kan worden toegepast. Bij de afweging in het situationele grondbeleid screenen we projecten volgens deze thema's. Ze liggen ten grondslag aan het grondbeleid voor de komende periode. De thema's zijn allemaal belangrijk vanuit het gemeentelijk perspectief. We nemen ze allemaal in de afweging mee. Naast thema's blijft het financieel rendement van belang. Per project of locatie kunnen daarnaast ook andere opgaven belangrijk zijn. Hierbij past ook de gedachte dat grond meervoudig kan worden ingezet, te denken aan woningbouw, waterproblematiek e.d..

In paragraaf 4.6 leidt dat uiteindelijk tot de beleidskeuze dat we de thema's in het grondbeleid meenemen bij de afweging voor gebiedsontwikkelingen.

Hierna geven we per thema een nadere toelichting, aan de hand waarvan we bij beoordeling van initiatieven een weging maken. Het gaat om de volgende thema's:
1. Duurzaamheid[3] & energietransitie
2. Leefbaarheid, gezondheid & passende huisvesting
3. Economie
4. Adaptief programmeren
5. Infrastructuur.

In de Liemerse woonagenda hebben we geconstateerd dat de woningcorporaties bij een aantal thema's een belangrijke rol spelen. Dat geldt ook voor de hierboven genoemde thema's als leefbaarheid,

[3] Inclusief circulariteit

gezondheid & passende huisvesting, duurzaamheid en adaptief programmeren. Daarom gaan we (op Liemers niveau) met hen het gesprek aan.

GEMEENTELIJKE AFWEGING

WE VINDEN HET BELANGRIJK OM INITIATIEVEN TE ONDERSTEUNEN DIE AAN DE GENOEMDE THEMA'S VOLDOEN. WE BLIJVEN HIERBIJ ECHTER ALTIJD EEN INDIVIDUELE AFWEGING MAKEN. HET FEIT DAT EEN INITIATIEF BIJDRAAGT AAN DE THEMA'S IN DEZE NOTA EN/OF AAN ANDERE BELEIDSSTUKKEN (WAARONDER DE NOG VAST TE STELLEN OMGEVINGSVISIE) BETEKENT ECHTER NIET DAT DE GEMEENTE ELK INITIATIEF PER DEFINITIE - OP BASIS VAN EEN ACTIEVE OF FACILITERENDE ROL- MOGELIJK MAAKT. ER VINDT IMMERS ALTIJD EEN GEMEENTELIJK BESLUIT PLAATS, ONDER ANDERE IN HET BESTEMMINGSPLAN.

Deze Nota Grondbeleid loopt voor op de nog op te stellen Omgevingsvisie. Dat betekent dat de in dit hoofdstuk benoemde thema's nog aangescherpt, aangevuld of aangepast kunnen worden aan de hand van de thema's uit de Omgevingsvisie. Bij de vaststelling van de Omgevingsvisie zullen de thema's uit de Omgevingsvisie leidend worden.

4.1 Duurzaamheid & Energietransitie

4.1.1 Duurzaamheid

Duurzaamheid (en klimaatadaptatie) zijn van cruciaal belang voor Zevenaar. We hebben concreet geformuleerde duurzaamheids- en klimaatadaptieve ambities We zijn ons er als gemeente van bewust dat duurzaamheid meer is dan verbeterde energieprestaties, vermindering van de CO_2 uitstoot en (her)gebruik van milieuvriendelijke materialen. Duurzaamheid in Zevenaar betekent een harmonieuze gebiedsontwikkeling van wonen, werken, natuur (en overige gebruiksfuncties), zonder uitputting of verdere aantasting van het klimaat. . In 2025 is het vastgoed, dat in gebruik is door de eigen organisatie,energieneutraal. In 2040 is de gehele vastgoedportefeuille energieneutraal, gasvrij en circulair en is de CO_2 uitstoot met 95% gedaald ten opzichte van 1990.
In raadsvergadering van 13 mei 2020 is het geamendeerde "toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vastgesteld.
Naast dat initiatieven duurzaam (behoren te) zijn wordt ook de afweging gemaakt of een locatie (eigen grondpositie) ingezet wordt voor duurzame initiatieven (bijvoorbeeld grootschalige opwek). Hiermee wordt de Nota Grondbeleid actief ingezet om ook andere gemeentelijke ambities en doelstellingen te realiseren. Ook klimaatadaptatie, en het tegengaan van hittestress en wateroverlast zijn belangrijk. Als gemeente ambiëren we een gezonde en leefbare stad en dorpskernen, nu en in de toekomst.

Nieuwe initiatieven dienen zo energieneutraal mogelijk te worden gerealiseerd. Daarnaast kijken we verder dan de realisatie en opleverfase: de total-life-cycle-benadering geeft inzicht in de effecten van investeringen in verduurzaming op bijvoorbeeld energielasten. We sturen aan op een circulaire economie: zowel bij planvorming, bouw-, gebruik- en sloopfase. Maximaliseren van hergebruik (zoals van bouwmaterialen uit bestaande gebouwen) en minimaliseren van waardevernietiging. Hogere kosten die uit hergebruik van materialen voortkomen, leiden niet per sé tot 'verliezen'. De circulaire economie kan leiden tot een toename van arbeidsplaatsen voor praktische beroepen en heeft in zoverre een positief effect op de werkgelegenheid binnen de gemeente. Denk hierbij aan onderhoudsberoepen zoals elektriciens, schilders, reparateurs etc. (bij onderhoud van materialen en installaties) en bij (ver)bouw werkzaamheden omdat materialen hergebruikt worden.

4.1.2 Energietransitie

Er is landelijk en regionaal veel aandacht voor de energietransitie; (inter)nationale verdragen zijn uitgewerkt in wet- en regelgeving en convenanten. Dit uit zich onder andere in Regionale Energie-strategieën (RES). De energietransitie vraagt ook vanuit het grondbeleid blijvend om aandacht. We laten daarom in het grondbeleid ruimte voor aansluiting op een (regionaal) warmtenet, voor andere (collectieve) voorzieningen of (ruimte voor) initiatieven zoals zonneparken of andere maatregelen die bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen.

4.2 Gezondheid, leefbaarheid en passende huisvesting

4.2.1 Gezondheid

Zevenaar moet voor al haar inwoners een fijne plek zijn om te leven. Een aangename en gezonde fysieke leefomgeving betekent een goede luchtkwaliteit, voldoende groen, minimale geluidsoverlast, een gezonde bodem en voldoende mogelijkheden om te sporten, te bewegen en gezond te verplaatsen. Wonen gaat over meer dan alleen een woning. Het voorzieningenniveau en hoe mensen met elkaar samenleven zijn van evenredig belang. De kwaliteit van de openbare ruimte moet op peil blijven. Ook moet er voldoende mogelijkheid zijn voor inwoners om elkaar te ontmoeten en sociale contacten aan te gaan en te onderhouden.

4.2.2 Leefbaarheid

Op wijkniveau staat de leefbaarheid in Zevenaar niet onder druk. Een aantal woonbuurten en -complexen vormt een uitzondering op die regel. Op basis van de landelijke leefbaarheidsmonitor en geluiden uit de buurt houden we samen met de woningcorporatie het leefbaarheidsniveau nauwlettend in de gaten. We zoeken elkaar, en zo nodig andere partijen op als leefbaarheidsproblemen worden geconstateerd. Daarnaast kijken we in de dorpskernen en in Zevenaar op wijkniveau welke maatregelen nodig zijn voor het op peil houden van de leefbaarheid. Een start daarmee is bijvoorbeeld gemaakt met het opknappen van de openbare ruimte in de wijk Zonnemaat, waar in overleg met de bewoners, corporatie en anderen de verbeterpunten zijn bepaald. Naast de fysieke aanpak willen we ook sociale aspecten en de woningen zelf meenemen om een gezamenlijke toekomstagenda uit te voeren. In het Integraal Accommodatieplan, dat op 16 december 2020 door de raad is vastgesteld, formuleren we de ambitie om een visie te ontwikkelen omtrent de leefbaarheid van wijken en kernen.
Een ander belangrijk aspect dat samenhangt met / onderdeel is van leefbaarheid is de ruimtelijke kwaliteit. Dit kan naast de stedenbouwkundige en landschappelijke kwaliteit van woonlocaties ook betrekking hebben op het actief ontwikkelen van essentiële locaties zoals bijvoorbeeld een entreegebied of het actief

overnemen van verloederde locaties. Dit sluit overigens ook aan op de duurzaamheid en houdbaarheid van locaties, terreinen en wijken.

4.2.3 Passende huisvesting

Zevenaar heeft een relatief grote voorraad betaalbare koopwoningen. Dit maakt van Zevenaar een aantrekkelijke woongemeente. Deze betaalbare woningen zijn momenteel echter niet beschikbaar, ze worden veelal bewoond en muteren niet op de markt. Daarbij laat de meest recente prognose voor de woningbehoefte uit 2019 tenminste tot 2040 een veranderende samenstelling van de huishoudens zien (het aantal personen per huishouden daalt) en een stijgend aantal eenpersoons huishoudens. Daarmee loopt het woningtekort steeds verder op, en komt de betaalbaarheid meer onder druk te staan. Het accent ligt daarom nu sterk op de oplopende woningtekorten en de betaalbaarheid van woningen voor middeninkomensgroepen. Volgens het woningbehoefteonderzoek zou tot 2025 bijna de helft van het woningbouwprogramma moeten bestaan uit betaalbare koopwoningen. Daarnaast geeft het onderzoek aan dat er vanuit middeninkomens ook behoefte is aan vrije-sectorwoningen in de categorie middenhuur.

In maart 2020 is de regionale Woondeal gesloten met daarin de ambitie om tot 2040 in de regio Arnhem-Nijmegen 50.000 tot 60.000 woningen tot te voegen, met de grootste opgave tot 2025. Aanvullend op de kwantitatieve ambitie heeft de regio afgesproken om 50% van de zachte plancapaciteit realiseren in het betaalbare segment (sociale en middeldure huur en betaalbare koop). In de Woondeal is betaalbaar tot de NHG-grens).In de Liemerse woonagenda zijn de afspraken verder geconcretiseerd voor de deelnemende gemeenten.

De huurprijzen zijn zo sterk gestegen dat het betaalbare aanbod in de bestaande woningvoorraad nog maar mondjesmaat beschikbaar is. Voor nieuwbouwontwikkelaars is een businesscase met betaalbare huurwoningen meestal niet aantrekkelijk. In het betaalbare segment zien we dan ook een belangrijke rol weggelegd voor ons als gemeente. We sturen bij nieuwbouwprojecten op prijsklassen en het aandeel sociale huurwoningen.
Het overgrote deel van de toekomstige woningvoorraad staat er al, en wordt naar tevredenheid bewoond. Nieuwbouw moet dus kwalitatief echt iets toevoegen om overaanbod te voorkomen en doorstroming te bevorderen. Dat geldt niet alleen voor de prijsklasse maar ook voor het woningtype. Daarbij geldt ook een must dat bij nieuwbouw een gedifferentieerd programma wordt gerealiseerd dat aansluit op de bestaande omgeving. Dit alles betekent dat de gemeente Zevenaar nog een forse opgave heeft uit te voeren. De focus ligt vooral in de kern Zevenaar. In de omliggende kernen willen wij maatwerk leveren. Naar verwachting in de periode 2021 tot 2026 worden er ca. 1.200 woningen toegevoegd of zijn in aanbouw. Na 2026 staan er ook nog ruim 500 woningen gepland.

Door vergrijzing zijn aanpassingen nodig om de bestaande woningvoorraad courant te houden. We zetten daarnaast in op levensloopgeschikte nieuwbouw. We kiezen voor een gemêleerde aanpak om te voldoen aan verschuivende kwalitatieve woonbehoeften. Voor veel ouderen biedt een (kleine) aanpassing van de huidige woning namelijk een prima oplossing. De Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO) classificeert een woning als 'aanpasbaar' als deze aanpassingen mogelijk zijn met een budget tot € 10.000[4]. Deze kosten zijn voor de gemeente (WMO)budget.

LEVENSLOOPBESTENDIGE WONINGEN

TNO HEEFT ONDERZOEK GEDAAN NAAR DE MATE WAARIN BESTAANDE WONINGEN GESCHIKT ZIJN OF MET BEPERKTE MIDDELEN GESCHIKT ZIJN TE MAKEN VOOR MENSEN MET MOBILITEITSBEPERKINGEN DIE NOG WEL DE REGIE OVER HUN LEVEN KUNNEN VOEREN. LEVENSLOOPGESCHIKTE NIEUWBOUW (IN GROEPSVERBAND) IS INGERICHT OP ZO LANG MOGELIJK THUIS BLIJVEN WONEN. DIT GAAT EENZAAMHEID TEGEN, WAT NAAR SCHATTING JAARLIJKS CIRCA € 1.800 SCHEELT AAN ZORGKOSTEN PER HOOFD VAN DE BEVOLKING. NAAR DIT LAATSTE HEEFT DE UNIVERSITEIT MAASTRICHT (UM) ONDERZOEK GEDAAN ONDER BIJNA 350.000 NEDERLANDERS.

OVER EEN 10-JAARSPERIODE KAN HET VOORKOMEN VAN EENZAAMHEID IN PRINCIPE DUS EEN BESPARING OPLEVEREN VAN CIRCA € 18.000.
DIT MAATSCHAPPELIJK RENDEMENT, SAMEN MET BESPARING VAN DE € 10.000 VOOR HET ALTERNATIEF OP EEN NIEUWBOUWWONING: HET AANPASSEN VAN DE REGULIERE WONING, KAN DE GEMEENTE IN TOTAAL DUS ZO'N € 18.000 PER WONING BESPAREN. DIT BEDRAG ZAL NIET ÉÉN OP ÉÉN IN DE GEMEENTELIJKE BEGROTING ZIJN TERUG TE VINDEN VANWEGE HET OPEN-EINDE KARAKTER VAN DE WMO.

Het hierboven genoemde onderzoek van de UM is te vinden op
https://www.maastrichtuniversity.nl/nl/nieuws/aanpakken-eenzaamheid-drukt-ook-zorgkosten
Met een situationeel grondbeleid leveren we maatwerk per project. Per project is de vergelijking tussen de besparing op de WMO-kosten versus mogelijk lagere grondopbrengsten bijvoorbeeld wezenlijk. Het leveren van maatwerk is ook waardevol en nodig in de huisvesting van bijzondere doelgroepen. Denk bijvoorbeeld aan arbeidsmigranten, woonwagenbewoners, statushouders en woonurgenten. Voor deze doelgroepen kunnen we tijdelijke (modulaire) woningen toevoegen, of tijdelijke huisvesting in bestaande gebouwen realiseren.

4.2.4 Adaptief programmeren

Adaptief programmeren is een aanpak en planningsmethodiek die besluitvormers helpt bij het nemen van beslissingen in complexe omgevingen onder onzekere omstandigheden. Adaptief programmeren speelt flexibel in op actuele ontwikkelingen, en borgt tegelijkertijd lange termijn ambities.

Programmeren gaat niet alleen over de toevoeging van woningen (kwantitatieve behoefte), maar ook over het voorzien in de juiste typen woningen (kwalitatieve behoefte). Door de dubbele vergrijzing (het aandeel 65-plussers neemt toe en daarbinnen neemt het aandeel 80-plussers toe) neemt het aantal en aandeel ouderen in rap tempo toe. Met deze toename verschuift de kwalitatieve woonbehoefte. Er is meer behoefte aan appartementen en nultredenwoningen. Het grootste deel van de toekomstige woningvraag

[4] TNO-onderzoek "Woningvoorraad, woningaanpassingen en langer zelfstandig wonen d.d. 11-11-2016

kan echter worden ingevuld met bestaande, veelal oudere, woningen. Nieuwbouw betreft maar een beperkt deel van de totale opgave op de woningmarkt in Zevenaar. De huidige voorraad, overwegend bestaande uit grondgebonden woningen, is niet voldoende geschikt (te maken) voor de toenemende groep oudere en kleine(re) huishoudens. Complementair toevoegen aan de voorraad gaat daarom steeds vaker om toevoegen van die woningtypen waarvan in de bestaande voorraad nog weinig aanbod is.

Door adaptief te programmeren kunnen we beter inspelen op een verschuivende kwalitatieve behoefte. Hierdoor en door te werken met scenario's voor mogelijke toekomstbeelden is het mogelijk om flexibel te blijven, mee te bewegen met ontwikkelingen en in te spelen op kansen. In plaats van de toekomst vast te leggen en te willen beheersen, is adaptief programmeren meer een werkwijze om het proces te beheersen. Via ontwikkelpaden werken we toe naar het gewenste toekomstbeeld.
Adaptief programmeren past bij de wens uit het coalitieakkoord om de ouderen te ondersteunen bij hun wens om langer thuis te blijven wonen.

4.3 Economie

Economische ontwikkeling en een gezonde economische structuur met voldoende werkgelegenheid voor inwoners van Zevenaar is een belangrijk thema voor onze gemeente. Een gebiedsontwikkeling kan direct én indirect invloed hebben op de werkgelegenheid en economische groei. Bij de uitgifte van kavels en beoordeling van initiatieven wegen we mee in hoeverre een project of bedrijfsactiviteit de toekomstige economische structuur van Zevenaar versterkt, en of de toekomstige werkgelegenheid in lijn ligt met het profiel van Zevenaarders. We zetten Liemers-breed in op de speerpunten logistiek, maakindustrie en de vrijetijdseconomie.

Via het grondbeleid kunnen we de richting beïnvloeden van economische ontwikkelingen in de gemeente Zevenaar. De rol van de gemeente zal afhangen in welke mate de ontwikkeling bijdraagt aan de visies en ambities op het gebied van economie en vrijetijdseconomie. Hoe meer dit aansluit, hoe actiever de rol kan zijn. Zo voeren we bijvoorbeeld een actief grondbeleid voor de ontwikkeling van Businesspark 7Poort. Op dit bedrijventerrein zijn slechts nog enkele kavels te koop. De ontwikkeling op de Spoorallee voor de bouw van Fashion Outlet Zevenaar is in volle gang.
In de Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 staat de uitbreiding van 7Poort (in de vorm van 7PoortII) als zoekgebied bedrijventerrein opgenomen.

In het centrumgebied sturen we op concentratie van het winkelbestand, het bieden van een compleet aanbod en een comfortabele beleving van de ruimte: van place-to-buy naar place-to-be. We willen samen met andere (markt)partijen de vrijetijdseconomie in de gemeente versterken. Doel is om van Zevenaar, en in bredere zin De Liemers, een aantrekkelijke en bekende toeristisch-recreatieve bestemming te maken voor dagjesmensen en verblijfsgasten uit Nederland en Duitsland.

Via het grondbeleid beïnvloeden we de richting van economische ontwikkelingen in het centrum. Met het stellen van sociaal-maatschappelijke voorwaarden bij uitvragen en aanbestedingen en het beoordelen van private initiatieven kunnen we gewenste activiteiten stimuleren of ontmoedigen.

4.4 Infrastructuur

We zien dat verkeersstromen tussen en binnen onze gemeente de afgelopen jaren zijn veranderd en we verwachten dat die in de toekomst zullen blijven veranderen. Veranderingen vragen om aanpassingen en een grotere capaciteit op het wegennet van en naar Zevenaar, met name op het onderliggende wegennet bij de snelweg.

In de afgelopen jaren zijn de Arnhemseweg en de weg Hengelder daarom aangepast[5]. Er komen twee nieuwe aansluitingen op het rijkswegennet: bij de Arnhemseweg (A15) en Zevenaar-Oost (A12). De bestaande aansluiting op de A12 – ter hoogte van de Griethse Poort – komt te vervallen.
Naast verbeteringen voor het autoverkeer investeren we in het vervoer over het spoor. Op het traject Zevenaar-Didam is het spoor verdubbeld. Zo zorgen we dat Zevenaar goed bereikbaar blijft voor inwoners, bezoekers en alle andere reizigers. Indien wij daar noodzaak toe zien, zullen we overgaan tot strategische aankoop van gronden, zodat op (de langere) termijn Zevenaar goed op weg blijft.

[5] Bij het schrijven van dit document was het zgn. tracé-besluit doortrekkingA15/verbreding A12 nog niet onherroepelijk. Vooralsnog bestaat dit voorbehoud dus nog.

4.5 De beleidskeuzes in relatie tot de thema's

Vele wegen leiden naar Rome: daarom is het belangrijk onze rol voorafgaande aan ieder project en iedere locatie transparant en zorgvuldig te bepalen.

BELEIDSKEUZE 2: THEMA'S IN HET GRONDBELEID MEENEMEN BIJ AFWEGING VOOR GEBIEDSONTWIKKELINGEN

Deze beleidskeuze houdt voor grondexploitaties in dat we de genoemde thema's meenemen in de afweging voor een (gebieds)ontwikkeling. Maatschappelijke kosten en opbrengsten die hier uit voortvloeien zetten we af tegen de directe financiële resultaten van een gebiedsontwikkeling. Als gemeente streven we natuurlijk naar optimalisatie binnen projecten. Het financiële aspect is daarbij niet leidend, maar wel een belangrijk onderdeel van het integrale resultaat. Als gemeente zijn we daarbij bereid om risico's te dragen bij specifieke projecten. Deze risico's worden vooraf in kaart gebracht en in de besluitvorming meegewogen.

MAATSCHAPPELIJK RENDEMENT EN TOTAL-LIFE-CYCLE-BENADERING BIJ PROJECTEN
ALS GEMEENTE VOEREN WE MOGELIJK OOK PROJECTEN UIT MET MAATSCHAPPELIJKE WINST EN FINANCIËLE TEKORTEN. OOK ALS WE NIET RISICODRAGEND ONTWIKKELEN KAN WAARDE WORDEN TOEGEVOEGD. HET MAATSCHAPPELIJK RENDEMENT RECHTVAARDIGT DAN DERGELIJKE INVESTERINGEN.

Thema's in het grondbeleid wegen mee bij de uitgifte van gemeentegrond en bij initiatieven van derden
Bij de uitgifte van gemeentegrond bepalen we als gemeente de selectiemethode. Ook de opgave binnen het maatschappelijk rendement – op basis van de thema's in het grondbeleid – bepalen we per locatie en project. We kiezen de beste selectiemethode, rekening houdend met het vooraf geformuleerde gewenste integrale resultaat. Daarbij kijken we naar maatschappelijk en financieel rendement, zowel op korte als lange termijn. Voor iedere locatie of project wordt het rendement getoetst aan de thema's in het grondbeleid.

De weging van de thema's in het grondbeleid verschillen per project. In het kader van transparantie wordt dit voorafgaand aan een selectieprocedure gecommuniceerd. Selectieprocedures blijken echter soms kostbaar en tijdrovend te zijn. Om te garanderen dat ook kleinere marktpartijen, inwonersgroepen en andere particuliere actoren kunnen meedingen in voor hen interessante projecten zoeken we als gemeente naar innovatieve selectiemethoden (zoals prijsvragen, tenders met innovatieve of uitdagende kaders en nieuwe samenwerkingsvormen).

We beoordelen initiatieven van derden, waarbij een ondergrens geldt van meer dan 20 woningen of één hectare bedrijventerrein, met een maatschappelijke kosten-batenanalyse volgens de 'total-life-cycle' benadering. Projecten worden, naast ruimtelijke/ landschappelijke inpasbaarheid, beoordeeld op zowel financieel als maatschappelijk rendement. Op die manier nemen we ook indirecte positieve en negatieve effecten van een ontwikkeling mee in ons waardeoordeel. We hebben daarbij in de eerste plaats een faciliterende rol. Met inachtneming van de hierboven genoemde ondergrenzen is het aan initiatiefnemers zelf om bij aanvragen te vermelden hoe zij de financiële en maatschappelijke aspecten meenemen, zowel op korte als lange termijn (denk hierbij aan duurzaamheidseisen e.d.).

We hanteren, afhankelijk van het thema, verschillende rendementen, financiën en (grond)opbrengsten. Bij de uitgifte van gemeentelijke grond hanteren we – grond bestemd voor sociale huur daargelaten – in principe marktconforme functionele grondprijzen. Dit betekent dat gemeente Zevenaar een prijs hanteert

die afhankelijk is van functie en gebruik. We denken echter graag mee over de betaalbaarheid van ontwikkelingen, zeker als die vanwege de te verwachten maatschappelijke meerwaarde, bijdragen aan het totale integrale rendement.

Voor projecten zetten we altijd het financieel rendement af tegen het maatschappelijk rendement. Dit rendement meten we over de totale levenscyclus van dat wat gerealiseerd wordt. We werpen hiermee een brede blik op gebiedsontwikkelingen, waarbij we ook de effecten op lange termijn meenemen. Denk bijvoorbeeld aan lange termijn toenames in beheer en onderhoud van (openbare) ruimten, de fysieke en mentale gezondheid van inwoners, duurzaamheid, werkgelegenheid of de toekomstige economische levensvatbaarheid van Zevenaar. Het gaat dus niet alleen om het directe economische resultaat in de grondexploitatie. Een mogelijke bijdrage aan het maatschappelijk rendement, bijvoorbeeld door eindgebruikers, nemen we ook mee in de total-life-cycle-benadering. Grotere investeringen voorafgaande aan een ontwikkeling zijn daarom mogelijk wenselijk als daarmee bijvoorbeeld op lange termijn kosten worden bespaard. Voorbeelden zijn investeringen in verduurzaming, klimaatadaptatie of levensloopgeschiktheid.

We dragen vanwege onze publiekrechtelijke taak altijd enige verantwoordelijkheid voor het kostenverhaal, en voor het rekenen van leges bij nieuwe ontwikkelingen. Ten aanzien van het kostenverhaal zijn we gebonden aan wettelijke kaders terwijl voor het innen van leges onze legesverordening leidend is. Denk bijvoorbeeld aan plankosten, planschade en de kosten verbonden aan het verlenen van de omgevingsvergunning. Als we betrokken zijn, sturen we bij een actief grondbeleid op de cashflow, risicomanagement en de grondexploitatie. Bij een faciliterende rol geven we richting via anterieure overeenkomsten met waarborgzekerheden en sturen we, waar gemeentelijke kosten worden gemaakt op het budget.

Toepassen van nieuwe regelgeving zoals de Omgevingswet
Het gemeentelijke grondbeleid en dat voor gebiedsontwikkeling is onderworpen aan wetgeving zoals de Onteigeningswet, de Wet Voorkeursrecht gemeenten en de afdeling grondexploitatie van de Wro. Ook is in maart 2020 – in aanvulling op de Omgevingswet- de Aanvullingswet Grondeigendom aangenomen. Deze wet vereenvoudigt een deel van de bestaande instrumenten voor grondbeleid en brengt deze samen in het stelsel van het omgevingsrecht. Het gaat daarbij om instrumenten om in te grijpen in het eigendomsrecht van de grond, zoals voorkeursrecht, onteigening, herverkaveling en kavelruil in landelijk gebied. Ook faciliteert het wetsvoorstel (vrijwillige) kavelruil in stedelijk gebied. Via de Aanvullingswet Grondeigendom worden verder een aantal verbeterpunten aangebracht in de bestaande regeling voor het kostenverhaal, met als doel deze eenvoudiger en flexibeler te maken.

We maken de Zevenaarse thema's in het grondbeleid kenbaar in de nog op te stellen Omgevingsvisie. In het onderliggende Omgevingsplan vertalen we deze thema's naar een collectief van regels en (open) normen. Om ontwikkelingen te kunnen toetsen aan deze regels en normen introduceren we meetinstrumenten en meetbare opgaven in de Omgevingsvisie. Ook op het gebied van staatssteunbeoordeling, aanbesteding en verslaggevingsregels zijn er wetswijzigingen en/of is er jurisprudentie.
In hoeverre we aan de - in deze voorliggende nota genoemde- thema's meetinstrumenten en/of meetbare opgaven kunnen/willen opnemen, is op dit moment nog niet duidelijk. Dit wordt in het proces rond de Omgevingsvisie verder bekeken. Waar nodig worden de thema's in het grondbeleid nog aangescherpt, aangevuld en of/aangepast aan de hand van de thema's in de Omgevingsvisie.
De komende tijd moet duidelijk worden hoe de interactie tussen beleid waarin integraal waardedenken centraal staat en geldende regelgeving (zoals het Besluit begroting en verantwoording) verloopt. Wij

moeten helder voor ogen hebben wanneer actieve grondpolitiek overgaat in een grondexploitatie, en wanneer juist sprake is van een strategisch belang voor de gemeente-balans.

De Omgevingsvisie wordt in de loop van 2022 aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

5 Financiële kaders

5.1 Waardering

De commissie Besluit begroting en verantwoording (hierna: BVV) heeft in haar notities "Grondbeleid in begroting en jaarstukken" en "Vastgoed" omschreven hoe gronden gewaardeerd moeten worden, welke kosten geactiveerd mogen worden en hoe tekorten en risico's afgedekt moeten worden. Leidend daarbij is of de grond in transitie is of gaat, of wat de toekomstige bestemming wordt. In die zin hebben we weinig beleidsvrijheid en zijn we gehouden aan de regelgeving.

5.2 Grondexploitaties

Uit de grondexploitatieberekening blijkt of alle investeringen terugverdiend kunnen worden en of er winst wordt verwacht. De eindwaarde van een project staat gelijk aan de opbrengsten minus de kosten gedurende de gehele looptijd. Is de eindwaarde negatief, dan wordt een verliesvoorziening getroffen om het toekomstige verwachte verlies te dekken.
Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van een grondexploitatie. De commissie BBV schrijft in dat geval voor dat tussentijds winst genomen moet worden conform de 'percentage of completion' methode (POC-methode). Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

Alvorens hiertoe wordt overgegaan worden de projectspecifieke risico's in kaart gebracht en betrokken bij de deze tussentijdse winstneming. Deze winstneming wordt met de hoogte van de gekwantificeerde projectspecifieke risico's gecorrigeerd. Het gaat bij het bepalen van de risico's uitdrukkelijk niet om de risico's ten aanzien van (macro) ontwikkelingen voor de totale grondexploitatie zoals verwachtingen op het gebied van economische groei of de vastgoedmarkt in zijn algemeenheid (conjunctuurrisico's). Het gaat ook niet om risico's die samenhangen met mogelijke toekomstige programmatische aanpassingen van grondexploitaties waarover de gemeenteraad nog moet besluiten.

Bij de start van een nieuwe ontwikkeling, waarbij de gemeente een grondpositie heeft dan wel gaat innemen, wordt de grondexploitatieberekening ter vaststelling voorgelegd aan de raad. Als het verwachte resultaat negatief is zal het voorstel altijd voorzien zijn van een dekkingsvoorstel, en een onderbouwing van het maatschappelijk rendement. Wat onder dit maatschappelijk rendement wordt verstaan, wordt door middel van voorbeelden verduidelijkt in § 3.1.

De grondexploitaties worden minimaal één keer per jaar bijgesteld. Dat wil zeggen dat jaarlijks beoordeeld wordt of de verwachte investeringen en opbrengsten van een project gedurende de gehele looptijd juist

zijn ingeschat. De grondexploitatieberekening wordt bijgesteld indien zich gedurende het jaar nieuwe feiten voordoen, met substantiële wijzigingen tot gevolg. Noodzakelijk geachte investeringen en opbrengsten worden bij de begroting als benodigd budget voorgelegd aan de gemeenteraad. In voorkomende gevallen worden deze budgetten bijgesteld in tussenrapportages. Bij de jaarrekening wordt een verantwoording van de behaalde resultaten gepresenteerd. We hanteren een uniforme aanpak voor wat betreft risicomanagement bij ruimtelijke projecten. De risico's worden minimaal één keer per jaar geïnventariseerd middels een kwalitatieve analyse. Waar mogelijk worden de risico's gereduceerd door het treffen van beheersmaatregelen. De resterende risico's worden berekend middels een kwantitatieve analyse en vastgelegd. Met deze informatie kan de projectleider de directie en het bestuur juist informeren over de bestaande risico's binnen projecten.

Het risicoprofiel van de grondexploitaties vormt – samen met de andere gemeente-brede risico's – de noodzakelijke omvang van de benodigde weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt aangevuld met winsten uit grondexploitaties en vrijval uit de verliesvoorzieningen van de grondexploitaties. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 (vastgesteld op 19-12-2018) worden deze resultaten via resultaatsbestemming toegevoegd aan de Algemene reserve, tenzij hiertoe bij resultaatsbestemming in het kader van de jaarstukken anders wordt besloten.
De Algemene reserve is, conform dezelfde Nota reserves en voorzieningen, onder meer bedoeld om risico's af te dekken.

EVENTUELE TEKORTEN VOOR PROJECTEN WORDEN AFGEDEKT VIA EEN VERLIESVOORZIENING OP NETTO CONTANTE WAARDE.
WE BRENGEN MINIMAAL ÉÉN KEER PER JAAR DE RISICO'S VOOR RUIMTELIJKE PROJECTEN KWALITATIEF EN KWANTITATIEF IN BEELD, DOOR HET TREFFEN VAN BEHEERSMAATREGELEN EN DOOR DE TOETSING AAN DE WEERSTANDSCAPACITEIT.

5.3 Bevoegdheid college

Het college is op grond van artikel 160 Gemeentewet bevoegd tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen (transacties onroerend goed, sluiten van exploitatieovereenkomsten, publiek-private samenwerkingsovereenkomsten). In artikel 171, eerste lid, van de Gemeentewet is bepaald dat de burgemeester (als rechtspersoon) de gemeente in en buiten rechte vertegenwoordigt. Daaronder valt het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen waartoe het college besluit. Het college dient de raad in staat te stellen om zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Met betrekking tot de aan- en verkoop van gronden wordt aansluiting gezocht bij de gemeentelijke mandatenregeling welke periodiek wordt geactualiseerd

5.4 Balansverschuivingen

Met veranderingen in de bestemming van grond verandert ook de verantwoording op de balans. De commissie BBV heeft regels opgesteld voor deze zogenoemde balansverschuivingen. Gronden worden te allen tijde verschoven tegen boekwaarde. De boekwaarde is echter niet altijd een-twee-drie te herleiden. In dat geval zijn er regels om de boekwaarde te bepalen. Wanneer een grondexploitatie is afgerond bestaat deze uit bouwrijpe grond en openbaar gebied. De opbrengsten van de bouwkavels dekken in principe de kosten van de inrichting van het openbaar gebied. Daarmee is de boekwaarde van de grondexploitaties het totaal van bouwkavels. Openbaar gebied heeft in deze geen boekwaarde. Het

openbaar gebied wordt wanneer een grondexploitatie klaar is dan ook "om niet" overgedragen en wordt ook niet opgenomen in de materiële vaste activa. Zodra de transitie van de grond zo goed als afgerond is maar nog niet alles is verkocht kan de grondexploitatie worden afgesloten maar de resterende kavels blijven – conform huidige regelgeving- verantwoord onder de voorraden. De waarde van de kavels is dan als volgt:

Waarde kavel = Kaveloppervlak (in hectare) (Totale boekwaarde grondexploitatie (in euro's) / (Totaal onverkochte hectares)*

Gronden die onder de materiele vaste activa gepresenteerd worden en waarvan besloten is dat zij verkocht gaan worden, verschuiven naar de voorraad.

5.5 Verantwoording en bijsturing via P & C-cyclus

Overeenkomstig artikel 9, lid 2 van het BBV provincies en gemeenten dient een paragraaf grondbeleid deel uit te maken van de programmabegroting en het jaarverslag van de gemeente. Transparantie van het grondbeleid is om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang voor zowel de gemeente als haar partners/ de andere partijen op de grondmarkt en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie tot de doelstellingen zoals aangegeven in onze programma's zoals bijvoorbeeld Wonen, Zorg, Recreatie of Economie. Door hier meer inzicht in te geven wordt duidelijk waarom de gemeente Zevenaar wel of niet actief betrokken is in specifieke situaties.
De geprognosticeerde resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties worden jaarlijks per 1 januari herzien. Daarna worden deze verwerkt in de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties die door de raad worden vastgesteld. De financiële effecten worden verwerkt in de door de raad vastgestelde jaarrekening van het voorafgaande jaar.

Voor de verliesgevende grondexploitaties wordt, conform de voorschriften van het BBV, een verliesvoorziening getroffen. De raad bepaalt uit hoofde van zijn budgetrecht (meestal bij de vaststelling van de jaarrekening) de bestemming van eventueel vrijgevallen verliezen dan wel de dekking van een noodzakelijke aanvulling van de verliesvoorziening.
Omdat een verliesvoorziening wordt bepaald op basis van de Netto Contante Waarde van het resultaat van een grondexploitatie (zoals bepaald in de Financiële verordening 2021) heeft de vorming dan wel een vrijval van deze verliesvoorziening een effect op de meerjarenbegroting. Aan deze verliesvoorziening dient immers jaarlijks rente te worden toegevoegd. Deze toevoeging komt ten laste van de begroting. Een vrijval van de verliesvoorziening betekent een lagere toevoeging van rente en heeft dus een gunstig effect op de begroting.

De Paragraaf Weerstandsvermogen van de Meerjarenbegroting verschaft inzicht in de verhouding van de grondexploitatie-risico's in relatie tot het gemeentebrede risicoprofiel.

5.6 Bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen

Via de Wet ruimtelijke ordening (Wro) – en vanaf 1 januari 2022 via de Omgevingswet – kunnen gemeenten een bijdrage vragen voor bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen aan initiatiefnemers. De Structuurvisie 2025 (vastgesteld op 11 december 2013) en de Omgevingsvisie Rijnwaarden zijn de nieuwe basis voor het in rekening brengen van een (financiële) bijdrage voor bovenwijkse voorzieningen. Voor het verhalen van de bijdrage voor Bovenwijkse voorzieningen gelden de volgende criteria:

- Het exploitatiegebied heeft profijt van de betreffende voorzieningen.

- Er wordt aangetoond dat de voorzieningen toerekenbaar zijn aan het exploitatiegebied (causaliteit).
- Er wordt aangegeven in welke mate de kosten van de voorzieningen ten laste kunnen worden gebracht van het exploitatiegebied (proportionaliteit).

Om kosten van ruimtelijke ontwikkelingen te verhalen op derden hoeft niet aan de drie hierboven vermelde criteria profijt, causaliteit en proportionaliteit te zijn voldaan. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten wel zijn onderbouwd in de structuurvisie, en de bijdrage moet gebaseerd zijn op een overeenkomst.

De commissie BBV beveelt aan om de wijze waarop met de toerekening van bovenwijkse voorzieningen wordt omgegaan, vast te leggen in de paragraaf grondbeleid, een Nota Grondbeleid of de financiële verordening ex artikel 212 Gw. Om aan deze aanbeveling tegemoet te komen is het college momenteel bezig om een Nota Kostenverhaal op te stellen. In deze nota wordt ook vastgelegd hoe wordt omgegaan met het kostenverhaal indien er sprake is van ruimtelijke ontwikkelingen.

5.7 Grondprijsbeleid

Voor het bepalen van de hoogte van de prijs van bouwgrond hanteren we een functioneel en marktconform grondprijsniveau. De grondprijs is hiermee afhankelijk gesteld van de functie waarvoor een perceel grond door de afnemer wordt aangekocht. Uitgangspunt is verder dat de grond tegen een marktconforme verkoopprijs wordt verkocht, zodat we een reële marktprijs ontvangen en vermeden wordt dat de afnemer van de grond wordt gesubsidieerd. Daarbij spelen ook het voorkomen van (verboden) staatssteun en de gedragsregels uit de Wet Markt en Overheid een belangrijke rol. Voor het bepalen van de hoogte van de grondprijzen worden onderstaande vijf methoden het vaakst toegepast in Nederland:

1 Comparatieve methode
Deze methode leidt de waarde van de grond af uit vergelijkbare gerealiseerde transacties. De waarde wordt gecorrigeerd voor eventuele verschillen die zich voordoen met de referentielocatie. Het voordeel van deze methode is de eenvoud en toepasbaarheid, maar het nadeel is dat er vaak een gebrek is aan kwalitatief goed vergelijkingstransacties. De comparatieve methode wordt veelal gebruikt om te verifiëren of bepaling met behulp van een andere methode een acceptabele uitkomst geeft.

2 Kostprijsmethode
De kostprijs is een optelling van alle productiekosten die we als gemeente maken (verwerving, bouw- en woonrijp maken en plankosten). Omdat deze vrijwel nooit een goede afspiegeling is van de marktconforme prijs, wordt deze methode in beginsel niet gehanteerd. Hantering van deze methode wordt gehanteerd om te bepalen of de marktconforme prijs niet onder het kostprijsniveau is gedaald. Daarmee kan dan de afweging worden gemaakt of productie van deze bouwgrond onder het kostprijsniveau wenselijk is.

3 Residuele waardemethode
Met deze methode wordt de waarde van de grond afgeleid van de opbrengsten en kosten van de op die bestemming te realiseren ontwikkeling. De residuele grondwaarde is het verschil tussen de commerciële verkoop- of beleggingswaarde van het op de grond te realiseren vastgoed en de bouw- en bijkomende kosten inclusief btw.

4 Grondquote / grondcurve

Met de ervaringen van de residuele methode kan de grondprijs als percentage van de v.o.n.- prijs (vrij op naam prijs) van de projectmatige woningen worden uitgedrukt. Dit percentage kan variëren naarmate de v.o.n. prijs stijgt. Deze genormeerde residuele waardemethode wordt vertaald in een grondcurve. Afspraken over de kwaliteit van het vastgoed blijven noodzakelijk in het contractvorming proces.

5 Vaste vierkantemeterprijs of vaste kavelprijs
Hierbij wordt een vast bedrag per m² bouwgrond of kavel gehanteerd. Indien gewenst kan een verschillende m² prijs gehanteerd worden bij verschillende prijscategorieën, locaties of kavelgrootte. Voor sociale huur en koop wordt gewerkt met een vaste kavelprijs welke in de gemeentelijke grondprijsbrief wordt vastgesteld en onderbouwd.

De onderbouwing van de grondprijzen vindt u terug in de nota. Deze leggen we jaarlijks door een vertrouwelijke onderbouwing voor aan het college. De in het grondprijsbeleid vastgelegde tarieven worden toegepast in alle overeenkomsten die betrekking hebben op kavels en losse grondstroken. Voor transacties waarvan (een deel van) de levering plaats vindt buiten het tijdvak van het vigerende grondprijsbeleid zal de waardestijging worden gecompenseerd door een in de overeenkomst opgenomen rentebepaling, dan wel door de toepassing van een indexering. Indien het niet mogelijk blijkt om een specifieke kavel binnen de kaders van het grondprijsbeleid te verkopen, dan wordt dit gemotiveerd ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

UITGIFTE VAN BOUWGROND
DE UITGIFTE VAN BOUWGROND GESCHIEDT – GROND VOOR SOCIALE WONINGBOUW DAARGELATEN – TEGEN MARKTCONFORME GRONDPRIJZEN GEBASEERD OP DE BEOOGDE FUNCTIE VAN DE UIT TE GEVEN BOUWGRONDEN. DE GRONDPRIJZEN ZIJN BEPAALD MET DE RESIDUELE GRONDWAARDEMETHODE EN BETREFFEN BOUWRIJPE GROND.
JAARLIJKS GEVEN BURGEMEESTER & WETHOUDERS INZICHT IN DE TE HANTEREN METHODEN EN PRIJZEN IN DE GRONDPRIJZENNOTA, WAARBIJ TEVENS REKENING WORDT GEHOUDEN MET EUROPESE WET- EN REGELGEVING. AFWIJKINGEN VAN HET GRONDPRIJSBELEID ZIJN VOORBEHOUDEN AAN HET COLLEGE MITS DEZE VALLEN BINNEN DE KADERS VAN DE DESBETREFFENDE VASTGESTELDE GRONDEXPLOITATIE.

5.8 Snippergroen- en reststrokenbeleid en verjaring van grondeigendom

Voor snippergroen en reststroken verwijzen wij naar het gemeentelijke groenbeleid, met kenmerk Z/19/330403/INT/19/927837. De (vermeende) verjaring van gemeentelijke grondeigendom wordt per casus separaat beoordeeld en behandeld. Verder volgt de gemeente de nieuwste inzichten over verjaring uit de rechtspraak en wetgeving.

Bijlage A: Samenhang beleid

In deze bijlage staat een lijst (niet uitputtend) met beleid dat sterk samenhangt met het grondbeleid en/of belangrijke ruimteclaims binnen het Zevenaarse grondgebied.

- Omgevingsvisie (wordt nog opgesteld)
- Ambitiedocument Entree Hengelder)
- Centrumvisie Zevenaar
- De Zevenaarse economische agenda (nog niet vastgesteld)
- De economische visie De Liemers
- Regionale Energie Strategie Arnhem-Nijmegen (nog niet vastgesteld)
- Integraal Accommodatieplan
- Nota kostenverhaal (nog niet vastgesteld)
- Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030
- Woondeal
- Woonvisie Gelders Eiland
- Woonvisie Zevenaar (nog niet vastgesteld)
- Economische Agenda Zevenaar
- Routekaart Verduurzamen maatschappelijk vastgoed (nog niet vastgesteld)
- Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)
- Structuurvisie Zevenaar 2012-2030
- Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030
- (Intergemeentelijke) Structuurvisie Rivierklimaatpark IJsselpoort
- Grondprijsbrief gemeente Zevenaar 2020 (wordt jaarlijks geactualiseerd)
- Beleidsregels uitgifte groenstroken

Bijlage B: Samenwerking

De meest voorkomende vormen van Publiek-Private Samenwerkingsvormen (PPS-constructies) zijn:

- PPS – concessiemodel;
- PPS – coalitiemodel (bouwclaim);
- PPS – alliantiemodel (joint venture).

Ad 1 Concessiemodel

De gemeente neemt het initiatief, maar betrekt marktpartijen al in een vroeg stadium van de gebiedsontwikkeling. De gemeente regisseert de aanbesteding, en samen met de marktpartijen wordt het projectresultaat bepaald, bijvoorbeeld met het stedenbouwkundig programma van eisen of kwaliteitsnormen voor groen of openbaar gebied. Met het concessiemodel voeren marktpartijen de gebiedsontwikkeling zoveel mogelijk zelf uit.

Ad 2 Coalitiemodel (bouwclaim)

Al vooraf verdelen de gemeente en ontwikkelaars de werkzaamheden, verantwoordelijkheden, de zeggenschap en de risico's. Deze verdeling wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst (SOK). Bij de bouwclaim zijn grondposities in eigendom van marktpartijen. Zij dragen deze grondposities over aan de gemeente die op haar beurt de grondexploitatie voert. Overdracht gebeurt vaak tegen lagere prijs dan de actuele marktwaarde. Marktpartijen zijn namelijk doorgaans niet geïnteresseerd in sec de grondexploitatie, voor zover dit überhaupt mogelijk is op basis van de aanbestedingsregels. Met een korting op de marktwaarde 'kopen' de marktpartijen ontwikkelrechten ofwel bouwclaims. Deze rechten hebben betrekking op aantallen te realiseren woningen, op de locatie zelf, en mogelijk ook deels op locaties elders.

Ad 3 Alliantiemodel (joint venture)

De gemeente en de markt werken gezamenlijk aan de ontwikkeling van voorzieningen, de bouw, exploitatie en beheer. Zij accepteren samen risico's voor wat betreft kosten en opbrengsten. Werkzaamheden, verantwoordelijkheden, zeggenschap en risico's worden gelijkmatig gedragen. Ze worden overgedragen aan een losstaande projectorganisatie of joint venture, waar de gemeente en marktpartijen gezamenlijk aan deelnemen. In dit model hebben partijen een gezamenlijk ontwikkelingsbelang.

Commissie Ruimte 2018-2022

Dossiernummer	2484
Vertrouwelijk	Ja
Vergaderdatum	23 juni 2021
Agendapunt	9
Omschrijving	Z/21/390118 Vestiging voorkeursrecht in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' te Zevenaar (inclusief raadsvoorstel bekrachtiging geheimhouding)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Ruimte 2018-2022	23 juni 2021

Toelichting

tbv Raadsvergadering 7 juli 2021

*Z04DBFFA3
56*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Vestiging voorkeursrecht in het gebied 'BusinessPark 7Poort II'
Zaaknummer	Z/21/390118
Documentnummer	INT/21/1029245
Portefeuillehouder	B. Elfrink en N. van Dellen
Portefeuille	Ruimtelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar/afdeling	L. van Duren en M. van Os / Ruimtelijke Ontwikkeling
Telefoon	0316 595 183 / 0316 595 260
E-mail	l.vanduren@zevenaar.nl / m.vanos@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De gemeente overweegt een mogelijke uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein 'BusinessPark 7Poort' in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' te Zevenaar. De gemeente heeft daartoe in februari van dit jaar bij de Groene Metropoolregio een aanvraag ingediend om voor de uitvoering van de eerste fase van BusinessPark 7Poort II 11,6 hectare (netto) ontwikkelruimte toegekend te krijgen. Op 9 juni a.s. zal het Portefeuillehoudersoverleg Economie hierover een besluit nemen. Na de evaluatie (monitor) van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) in het tweede halfjaar van 2022 zal de gemeente voor de tweede fase van BusinessPark 7Poort II nog eens 24,3 hectare (netto) ontwikkelruimte aanvragen bij de Groene Metropoolregio. De ontwikkelruimte voor de tweede fase kan op dit moment nog niet worden aangevraagd. Om evenwel ook voor deze tweede fase de regie te kunnen voeren is het wenselijk / noodzakelijk ook op de percelen grond ten behoeve van de ontwikkeling van de tweede fase van "BusinessPark 7 Poort II" een voorkeursrecht te vestigen in de zin van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg).
Vanwege het creëren van werkgelegenheid, de financiële belangen van de gemeente en invulling van de vastgestelde gemeentelijke beleidsdoelstellingen, is het van belang om regie te hebben en te houden bij de eventuele ontwikkeling van "BusinessPark 7Poort II" en daarom wordt voorgesteld om een voorkeursrecht te vestigen zoals verwoord in dit voorstel.
De gemeente kan het instrument van de Wvg toepassen, waarmee zij haar positie op de grondmarkt verstevigt en een actieve en regisserende rol kan spelen bij de invulling van haar plannen in het gebied.

2. Raadsvoorstel

De raad wordt voorgesteld om:

1. Op grond van artikel 4 van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) percelen, gelegen in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' te Zevenaar, aan te wijzen als gronden waarop de artikelen 10 tot en met 15, 24 en 26 van de Wvg van toepassing zijn. De percelen zijn aangegeven op het bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte grondplantekening "Wvg BusinessPark 7 Poort II" met nummer 373.21.8039-GPN001 d.d. 17 mei 2021 en op de percelenlijst, waarop zijn vermeld de in de aanwijzing opgenomen percelen, de grootte van deze percelen en de namen van de eigenaren van deze percelen en van de rechthebbenden op de daarop rustende beperkte rechten, een en ander naar de rechtstoestand van (volledig bijgewerkt t/m) 11 mei 2021 respectievelijk 12 mei 2021;

2. De onder 1 bedoelde percelen aan te wijzen ten behoeve van de realisatie van de toegedachte bestemming 'Bedrijventerrein met bijbehorende voorzieningen', zoals (indicatief) aangeduid op de

kaarten op pagina 62 en 92 in de door de raad op 20 februari 2013 vastgestelde 'Structuurvisie Zevenaar 2030';

3. Dit besluit te nemen ter bestendiging van het besluit van 25 mei 2021 van het college van burgemeester en wethouders van Zevenaar, welk besluit van rechtswege vervalt, zodra dit raadsbesluit rechtskracht heeft;

4. Dat dit besluit een maximale werkingsduur heeft van drie jaar, tenzij voordien een bestemmingsplan (of na inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsplan) is vastgesteld dat kan dienen als grondslag voor continuering van het voorkeursrecht;

5. Dit besluit te publiceren in de Staatscourant van 8 juli 2021, kenbaar te maken conform de eisen welke artikel 7 lid 1 en 2 van de Wvg stelt en te registreren in het kader van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, zodat het voorkeursrecht met ingang van 9 juli 2021 rechtskracht heeft.

3. Waarom naar de raad

Op grond van de Wvg is de hoofdregel dat de raad het bevoegde orgaan is om een aanwijzingsbesluit te nemen. De raad kan een aanwijzingsbesluit nemen op verschillende grondslagen, te weten op basis van een buitenwettelijk ruimtelijk plan (zoals een masterplan of een stedenbouwkundig plan) of in samenhang met een ruimtelijk plan met formele grondslag, dat wil zeggen een structuurvisie of een bestemmingsplan. De maximale werkingsduur van een door de raad gevestigd voorkeursrecht is drie of tien jaar, afhankelijk van de grondslag van het aanwijzingsbesluit. In dit geval wordt aan de raad voorgesteld om een aanwijzingsbesluit te nemen op basis van een structuurvisie waarvoor een maximale werkingsduur van drie jaar geldt een en ander zoals hierna onder 'Argumenten' nader wordt toegelicht.

Burgemeester en wethouders kunnen vooruitlopend op een aanwijzing door de raad een voorlopig voorkeursrecht vestigen in lijn met (voorlopige) beleidsvoornemens op het gebied van de ruimtelijke ordening. De gronden genieten dan direct voorbescherming voor een periode van maximaal drie maanden. De ratio van een voorlopige aanwijzing is van praktische aard, omdat het besluit in de wekelijkse collegevergadering kan worden besproken en derhalve aanzienlijk sneller tot stand kan komen dan een aanwijzingsbesluit van de gemeenteraad. Hierdoor is de werking van het voorkeursrecht voor de gemeente eerder van kracht.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Door de vestiging van een voorkeursrecht is de eigenaar van de betreffende grond namelijk verplicht om, wanneer hij de grond wenst te verkopen, deze eerst te koop aan te bieden aan de gemeente. De mogelijkheid tot het vestigen van een voorkeursrecht moet dan ook worden gezien als een instrument voor de gemeente om positie op de grondmarkt in te nemen. Een aanwijzing maakt het mogelijk om preventief te acteren, anticiperend op eventuele grondtransacties in het gebied. De inschatting van de gemeente is dat grondtransacties in het plangebied zouden kunnen leiden tot verlies van de gewenste gemeentelijke regie over de toekomstige planrealisatie en/of tot prijsopdrijving van de in dat gebied gelegen gronden. Daarom doet zij er verstandig aan een voorkeursrecht te vestigen om daarmee ongewenste vervreemdingen tegen te gaan.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 *De Structuurvisie Zevenaar 2030 biedt hiervoor de mogelijkheid.*
Artikel 4 Wvg biedt de raad de mogelijkheid een voorkeursrecht te vestigen op gronden die zijn begrepen in een structuurvisie, waarbij aanwijzingen zijn gegeven voor de bestemming en waaraan bij de structuurvisie een niet-agrarische bestemming is toegedacht en waarvan het gebruik afwijkt van de toegedachte bestemming.

2.1 *De gronden komen in aanmerking voor vestiging van het voorkeursrecht.*
De in de aanwijzing betrokken gronden zijn (hoofdzakelijk) bestemd tot 'agrarisch' en feitelijk ook als zodanig in gebruik. De percelen zijn gelegen in het gebied dat op de kaarten op pagina 62 en 92 in de door de raad op 20 februari 2013 vastgestelde 'Structuurvisie Zevenaar 2030' is aangeduid als 'zoekgebied bedrijventerrein'. Het huidige gebruik wijkt daarmee af van de toegedachte bestemming en daarmee wordt voldaan aan de in de Wvg gestelde formele vereisten tot vestiging.

3.1 *Het voorkeursrecht kan anders niet worden gecontinueerd.*
Artikel 6 lid 1 Wvg stelt dat het besluit van het college van rechtswege vervalt drie maanden na dagtekening of zoveel eerder als een besluit van de gemeenteraad tot aanwijzing ingevolge artikel 3, 4 of 5 Wvg in werking treedt.

4.1 *Werkingsduur van het voorkeursrecht.*
Artikel 9 lid 2 Wvg bepaalt dat een besluit tot aanwijzing als bedoeld in artikel 4 Wvg van rechtswege vervalt drie jaar na dagtekening van dat besluit, tenzij voordien een bestemmingsplan (of na inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsplan) is vastgesteld. Op grond van artikel 2 lid 2 van het Besluit voorkeursrecht gemeenten 2010 dient het besluit tot aanwijzing de eerst mogelijke vervaldatum van het voorkeursrecht te vermelden.

5.1 *Het besluit moet formele rechtskracht krijgen.*
In artikel 7 lid 1 en 2 Wvg worden de eisen genoemd die de wet stelt, om het voorkeursrecht in werking te laten treden.

Alternatieven / kanttekeningen

Het ontwikkelen van dit plan is niet zonder risico's.
Ten aanzien van de ontwikkeling van fase 2 is pas vanaf eind 2022 duidelijkheid. Voor beide fases geldt dat een bestemmingsplanprocedure moet worden doorlopen.
Voor wat betreft de regelgeving vanuit het Besluit Begroten en Verantwoording (BBV) is het essentieel dat er tijdig een grondexploitatie door de raad wordt vastgesteld. Hieraan wordt gewerkt zodra de ontwikkelruimte toegekend wordt vanuit de regio. Een vastgestelde grondexploitatie biedt de mogelijkheid om de toerekenbare kosten hier te verantwoorden zonder dat deze ten laste van de gemeentelijke begroting moeten worden gebracht.

Coronacrisis

Als gevolg van de effecten van de coronacrisis stellen bedrijven investeringen uit, waardoor het uitgiftetempo mogelijk gaat achter lopen. Alhoewel de crisis in het afgelopen jaar slechts een beperkte invloed had op de uitgifte van 7Poort is lastig te voorspellen wat er in de komende periode gebeurt.

Tracébesluit A15/A12
Het Tracébesluit is nog niet onherroepelijk omdat de Raad van State in een tussenuitspraak op 20-01-2021 heeft gevraagd om een nadere motivering en onderbouwing ten aanzien van de stikstofberekeningen. De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft hiervoor een half jaar de tijd gekregen. Tot een definitieve uitspraak van de Raad van State blijft het dus onzeker of de doortrekking van de A15, verbreding van de A12 en de nieuwe aansluiting Zevenaar-Oost gerealiseerd kunnen worden. Dit kan een bedreiging vormen voor (o.a.) de ontwikkelmogelijkheid van 7PoortII in verband met interesse van bedrijven en de bereikbaarheid.

Vennootschapsbelasting
De gemeente is vanaf 1 januari 2016 Vpb-plichtig (vennootschapsbelasting) voor zover sprake is van ondernemersactiviteiten. De ontwikkeling van gronden hoort daar in beginsel ook bij, ook indien voor deze gronden nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld. Dit betekent dat de waardeontwikkeling vanaf de verwerving volledig onder de Vpb valt. De toekomstige ontwikkeling en de daarmee samenhangende kosten en opbrengsten moeten fiscaal worden getoetst. Er dient in beginsel rekening te worden gehouden met een belastingdruk welke varieert van 15 tot 25% over de fiscale winst (tarieven 2021). Te zijner tijd zal uiteraard gekeken worden naar een optimalisering hiervan.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Het onderhavige raadsvoorstel alsmede het voorgenomen raadsbesluit ligt met ingang van 27 mei 2021 gedurende vier weken ter inzage. Gedurende de termijn van terinzagelegging worden belanghebbenden ingevolge artikel 4.8 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) in de gelegenheid gesteld om mondelinge of schriftelijke zienswijzen bij uw raad naar voren te brengen. Indien van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, dan zullen wij door middel van een aanvullende bijlage bij dit raadsvoorstel de raad hierover informeren en adviseren. Deze aanvullende bijlage zal alsdan zo spoedig mogelijk na afloop van de zienswijzeperiode aan de raad worden aangeboden, zodat de raad beschikt over deze informatie ten tijde van de behandeling van dit raadsvoorstel.

Indien de raad conform voorstel besluit, wordt op 8 juli 2021 het besluit gepubliceerd in de Staatscourant en treedt het voorkeursrecht op 9 juli 2021 in werking. Vervolgens bestaat de mogelijkheid voor belanghebbenden om uiterlijk 19 augustus 2021 bezwaar te maken. Indien een belanghebbende bezwaar heeft gemaakt kan deze tevens aan de voorzieningenrechter van de rechtbank verzoeken om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor afloop van de werkingsduur van het voorkeursrecht zal moeten worden overgegaan tot vaststelling van een bestemmingsplan (of na inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsplan) dat als grondslag kan dienen voor de continuering van het voorkeursrecht. Naar de huidige verwachting zal eind 2022 een bestemmingsplan aan de raad ter besluitvorming kunnen worden voorgelegd.

In het kader van het budgetrecht van de raad zal voor een eventuele aankoop van gronden een kredietaanvraag aan de raad worden voorgelegd, behalve als dit binnen een door de raad vastgestelde grondexploitatie kan worden afgedekt. Het betreffende raadsvoorstel zal alsdan uiteraard worden voorzien van argumenten, kanttekeningen en risico-afweging op basis waarvan de raad een besluit kan nemen. Daarnaast is het voornemen om eind van dit jaar een grondexploitatie ter besluitvorming aan de

raad voor te leggen. Vanaf het moment dat er een vastgestelde grondexploitatie is, kunnen eventuele grondaankopen binnen de grondexploitatie worden afgedekt.

Globaal en uitsluitend op hoofdlijnen ziet de uitoefening van het voorkeursrecht er als volgt uit:

- Indien een grondeigenaar (een gedeelte van) zijn percelen wil verkopen, dan moet deze grondeigenaar deze percelen in principe op grond van de Wvg eerst te koop aanbieden aan de gemeente;
- Binnen 6 weken na ontvangst van een dergelijk aanbod moet het college van burgemeester en wethouders een zogenaamd beginselbesluit nemen of de gemeente in beginsel al dan niet bereid is de aangeboden grond aan te kopen;
- Nadat een positief beginselbesluit is genomen waarin de gemeente heeft aangegeven dat zij in beginsel bereid is de aangeboden grond tegen nader overeen te komen voorwaarden te kopen, treden de grondeigenaar en de gemeente in onderhandeling die erop is gericht om een koopovereenkomst te sluiten;
- Indien, nadat de gemeente een positief beginselbesluit heeft genomen, de grondeigenaar van mening is dat de onderhandelingen te traag verlopen of dat gemeente een te lage koopprijs biedt voor de percelen, heeft de grondeigenaar de mogelijkheid om een gerechtelijke prijsvaststellingsprocedure te starten;
- Nadat een negatief beginselbesluit is genomen of indien het college niet binnen 6 weken een beginselbesluit neemt nadat de grondeigenaar de grond aan de gemeente te koop heeft aangeboden, staat het de grondeigenaar gedurende een periode van drie jaar vrij om de percelen die hij aan de gemeente heeft aangeboden aan een derde te verkopen;
- Indien de gemeente een negatief beginselbesluit heeft genomen of niet binnen de termijn van 6 weken op het aanbod van de grondeigenaar heeft gereageerd, heeft de grondeigenaar de mogelijkheid om een gerechtelijke prijsvaststellingsprocedure te starten.

7. Klimaat en duurzaamheid

Niet van toepassing.

8. Communicatie

Het communicatietraject is als volgt:

- Publicatie Staatscourant;
- Publicatie Weekblad Zevenaar Post;
- Aangetekende brieven aan eigenaren en beperkt gerechtigden;
- Inschrijving stukken in de Basisregistratie Kadaster;
- Terinzagelegging stukken gemeentehuis.

9. Kosten, baten en dekking

Vooralsnog zijn er geen financiële consequenties verbonden aan het besluit. De voorbereidingskosten met betrekking tot dit raadsvoorstel bedragen ca. € 10.000,- welke worden opgevangen in de bestaande grondexploitatie Zevenaar Oost.
De kosten voor het opstellen van een plan van aanpak voor de verdere uitwerking worden geraamd op € 20.000,-. Deze kosten kunnen worden gedekt uit de post voor externe advisering binnen het taakveld Ruimtelijke Ordening.

Ten behoeve van het voorliggende raadsvoorstel en -besluit heeft een globale financiële doorrekening plaatsgevonden waarbij wordt uitgegaan van een behoudende gefaseerde ontwikkeling. Fase 1 bevat de ontwikkelmogelijkheid van 11,6 hectare welke naar verwachting op korte termijn wordt toegewezen. Voor fase 2 (24,3 hectare) is deze duidelijkheid er naar verwachting eind 2022.

Ten aanzien van fase 1 bestaat de verwachting dat deze een positief resultaat oplevert van ca. € 1,8 miljoen Netto Contante Waarde per 01-01-2021. Wanneer fase 2 kan worden toegevoegd dan kan het resultaat oplopen naar ca. € 2,6 miljoen Netto Contante Waarde per 01-01-2021.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	1031252	Grondplantekening met kenmerk 373.21.8039-GPN001 d.d. 17 mei 2021
2.	1031251	Percelenlijst
3.	1029245	Concept raadsbesluit

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp
Zaaknummer Z/21/390118
Documentnummer INT/21/1029245

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 4 alsmede de overige van toepassing zijnde bepalingen van de Wet voorkeursrecht gemeenten, de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht;

besluit:

1. Op grond van artikel 4 van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) percelen, gelegen in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' te Zevenaar, aan te wijzen als gronden waarop de artikelen 10 tot en met 15, 24 en 26 van de Wvg van toepassing zijn. De percelen zijn aangegeven op het bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte grondplantekening "Wvg BusinessPark 7 Poort II" met nummer 373.21.8039-GPN001 d.d. 17 mei 2021 en op de percelenlijst, waarop zijn vermeld de in de aanwijzing opgenomen percelen, de grootte van deze percelen en de namen van de eigenaren van deze percelen en van de rechthebbenden op de daarop rustende beperkte rechten, een en ander naar de rechtstoestand van (volledig bijgewerkt t/m) 11 mei 2021 respectievelijk 12 mei 2021;

2. De onder 1 bedoelde percelen aan te wijzen ten behoeve van de realisatie van de toegedachte bestemming 'Bedrijventerrein met bijbehorende voorzieningen', zoals (indicatief) aangeduid op de kaarten op pagina 62 en 92 in de door de raad op 20 februari 2013 vastgestelde 'Structuurvisie Zevenaar 2030';

3. Dit besluit te nemen ter bestendiging van het besluit van 25 mei 2021 van het college van burgemeester en wethouders van Zevenaar, welk besluit van rechtswege vervalt, zodra dit raadsbesluit rechtskracht heeft;

4. Dat dit besluit een maximale werkingsduur heeft van drie jaar, tenzij voordien een bestemmingsplan (of na inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsplan) is vastgesteld dat kan dienen als grondslag voor continuering van het voorkeursrecht;

5. Dit besluit te publiceren in de Staatscourant van 8 juli 2021, kenbaar te maken conform de eisen welke artikel 7 lid 1 en 2 van de Wvg stelt en te registreren in het kader van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, zodat het voorkeursrecht met ingang van 9 juli 2021 rechtskracht heeft.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 7 juli 2021.

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Verklaring:

f2	Perceelsnummer
(19)	Grondplannummer
	Voor vestiging voorkeursrecht aangewezen perceel en of perceelsgedeelte
	Wvg-grens
	Kadastrale grens
	Bebouwingscontour

Kadastrale gemeente Didam, sectie N

Kadastrale gemeente Oud-Zevenaar, sectie M

Kadastrale gemeente Oud-Zevenaar, sectie C

Kadastrale gemeente Oud-Zevenaar, sectie D

Kadastrale gemeente Zevenaar
Burgerlijke gemeente Zevenaar

0 20 40 m

Kadastrale gemeente Oud-Zevenaar, sectie D

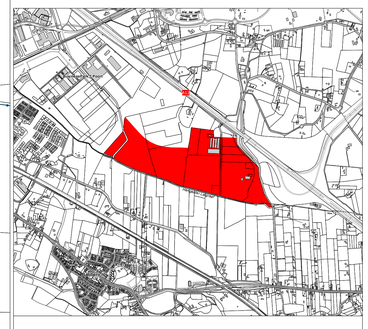

Renswoude GIS
E: info@renswoudegis.nl
W: www.renswoudegis.nl

Wet voorkeursrecht gemeenten

Wvg Business Park 7Poort II te Zevenaar
Grondplantekening

Schaal: 1: 2 000	Project 373-21.8039	
Formaat: A0 (841 x 1189)	Tekeningnr 373.21.8039-GPN001	
Datum: 17 mei 2021	Blad 1 van 1	

RENSWOUDE GIS 2021

Lijst van eigenaren en/of zakelijk gerechtigden Wet voorkeursrecht gemeenten

Lijst van aangewezen percelen of perceelsgedeelten in de kadastrale gemeente Oud-Zevenaar, sectie M, waarop de artikelen 10 tot en met 15, 24 en 26 van de Wet voorkeursrecht gemeenten van toepassing zijn, zoals deze voorkomen op de grondplantekening “Wvg BusinessPark 7Poort II te Zevenaar” met nummer 373.21.8039-GPN001 d.d. 17 mei 2021, naar de rechtstoestand van (volledig bijgewerkt t/m) 11 mei 2021 respectievelijk 12 mei 2021.

Behorend bij het collebesluit van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar van 25 mei 2021.

Kadastrale gemeente Oud-Zevenaar

Sectie M

Grondplan-nummer	Perceelnummer	Aangewezen ha\a\ca	Totale grootte ha\a\ca		Ten name van:
19	12	0.12.90	0.12.90		Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: De heer J.J.H. Gieling, Ravenstraat 5, 6909 DV Babberich Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: KPN B.V., Wilhelminakade 123, 3072 AP Rotterdam
8	366	10.05.60	10.05.60		De heer J.J.H. Gieling, Ravenstraat 5, 6909 DV Babberich

9	367	0.59.75	0.59.75		De heer J.J.H. Gieling, Ravenstraat 5, 6909 DV Babberich
5	369	2.19.50	2.19.50		De heer T.G.A.M. Holleman, Hazenpad 1, 6909 NB Babberich
10	378	1.01.41	1.33.20		Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht en Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: De heer T.G.A.M. Holleman, Hazenpad 1, 6909 NB Babberich Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Gasunie Transport Services B.V., Postbus 181, 9700 AD Groningen Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: Verizon Nederland B.V., Wenckebachweg 123, 1096 AM Amsterdam
12	380	1.27.00	1.27.00		Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht en Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: De heer J.J.H. Gieling, Ravenstraat 5, 6909 DV Babberich Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Gasunie Transport Services B.V., Postbus 181, 9700 AD Groningen Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: Verizon Nederland B.V., Wenckebachweg 123, 1096 AM Amsterdam

17	381	0.26.20	0.26.20		De heer J.J.H. Gieling, Ravenstraat 5, 6909 DV Babberich
21	382	0.11.85	0.12.85		Waterschap Rijn en IJssel, Postbus 148, 7000 AC Doetinchem
13	384	1.75.00	1.75.00		Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht en Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: De heer J.J.H. Gieling, Ravenstraat 5, 6909 DV Babberich Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Gasunie Transport Services B.V., Postbus 181, 9700 AD Groningen Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: Verizon Nederland B.V., Wenckebachweg 123, 1096 AM Amsterdam
14	385	0.37.50	0.37.50		De heer J.J.H. Gieling, Ravenstraat 5, 6909 DV Babberich

18	387	3.96.10	3.96.10		Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht en Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: De heer J.J.H. Gieling, Ravenstraat 5, 6909 DV Babberich Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: KPN B.V., Wilhelminakade 123, 3072 AP Rotterdam Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Gasunie Transport Services B.V., Postbus 181, 9700 AD Groningen Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: Verizon Nederland B.V., Wenckebachweg 123, 1096 AM Amsterdam
7	415	0.16.30	0.16.30		1/2 Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: De heer T.G.A.M. Holleman, Hazenpad 1, 6909 NB Babberich 1/2 Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Mevrouw Y.A.W.M. Kemperman, Hazenpad 1, 6909 NB Babberich Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Gasunie Transport Services B.V., Postbus 181, 9700 AD Groningen

6	416	4.26.68	4.75.10		Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: De heer T.G.A.M. Holleman, Hazenpad 1, 6909 NB Babberich Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Gasunie Transport Services B.V., Postbus 181, 9700 AD Groningen
2	781	9.81.25	11.58.30		Eigendom belast met Erfpacht: Leisurelands Onroerend Goed B.V., Postbus 2108, 6802 CC Arnhem Erfpacht (recht van): De heer M.J.M. Bomers, Didamseweg 41, 7037 DJ Beek (gemeente Montferland)
3	952	0.57.87	3.69.30		1/3 eigendom: De heer W.T.R. Weenink, Poelwijkerlaan 16, 6905 BE Zevenaar 1/3 eigendom: Mevrouw I.G. Weenink, Kruisstraat 16, 6942 EH Didam 1/3 eigendom: Mevrouw J.B.L. Weenink, Poelwijkerlaan 14, 6905 BE Zevenaar

4	1485	9.58.80	14.75.48		1/3 eigendom belast met Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: Mevrouw J.G. Hiddink, Havikerwaard 49, 6994 JH De Steeg 1/3 eigendom belast met Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: De heer W.N. van der Weele, Havikerwaard 49, 6994 JH De Steeg 1/3 eigendom belast met Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: De heer F.J. van der Weele, Havikerwaard 49, 6994 JH De Steeg Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: Liander N.V., Utrechtseweg 68, 6812 AH Arnhem
22	1703	0.53.95	0.66.17		Waterschap Rijn en IJssel, Postbus 148, 7000 AC Doetinchem
1	1711	1.84.24	1.84.24		Eigendom belast met Erfpacht en Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenweg Privaatrecht: Leisurelands Onroerend Goed B.V., Postbus 2108, 6802 CC Arnhem Erfpacht (recht van): De heer M.J.M. Bomers, Didamseweg 41, 7037 DJ Beek (gemeente Montferland) Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Gasunie Transport Services B.V., Postbus 181, 9700 AD Groningen

15	1922	8.99.52	8.99.52		Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht en Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: De heer J.J.H. Gieling, Ravenstraat 5, 6909 DV Babberich Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Gasunie Transport Services B.V., Postbus 181, 9700 AD Groningen Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: Verizon Nederland B.V., Wenckebach 123, 1096 AM Amsterdam
16	1923	0.07.88	0.07.88		1/2 Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht en Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: De heer J.J.H. Gieling, Ravenstraat 5, 6909 DV Babberich 1/2 Eigendom belast met Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht en Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: Mevrouw E.M. Lucassen, Ravenstraat 5, 6909 DV Babberich Zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Gasunie Transport Services B.V., Postbus 181, 9700 AD Groningen Opstalrecht Nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: Verizon Nederland B.V., Wenckebach 123, 1096 AM Amsterdam

11	2008	0.00.11	0.03.08		De heer T.G.A.M. Holleman, Hazenpad 1, 6909 NB Babberich
20	2009	0.14.17	0.18.22		De Staat (Infrastructuur en Waterstaat), Postbus 16169, 2500 BD ’s-Gravenhage

Z04E6B4EF38

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsvoorstel

Onderwerp	Bekrachtiging geheimhouding stukken vestiging voorkeursrecht in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' te Zevenaar
Zaaknummer	Z/21/392472
Documentnummer	INT/21/1034060
Portefeuillehouder	B. Elfrink en N. van Dellen
Portefeuille	Ruimtelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar/afdeling	L. van Duren (RO)
Telefoon	0316-595183
E-mail	l.vanduren@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Het college heeft op drie bijlagen bij het raadsvoorstel "Vestiging voorkeursrecht in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' (Z/21/390118) geheimhouding opgelegd. De gemeenteraad wordt verzocht de geheimhouding op grond van artikel 25 Gemeentewet (Gw) en artikel 10, lid 2 onder g Wet openbaarheid van Bestuur (Wob) te bekrachtigen.

2. Raadsvoorstel

Geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de volgende stukken bij het raadsvoorstel ""Vestiging voorkeursrecht in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' (Z/21/390118):
- Ontwikkelingsperspectief BusinessPark 7Poort II, Zevenaar
- Grondexploitatieberekening 7Poort-II
- Presentatie d.d. 26 mei 2021 Plancapaciteit 7Poort II

3. Waarom naar de raad

Het college kan op grond van artikel 25, tweede lid, van de Gw op grond van een belang, genoemd in artikel 10 lid 2 van de Wob, geheimhouding opleggen ten aanzien van de stukken die zij aan de raad of leden van de raad overlegt. De opgelegde verplichting tot geheimhouding moet in de eerstvolgende raadsvergadering worden bekrachtigd. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen, in acht genomen totdat de raad haar opheft.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het college van B&W wil u graag inhoudelijk informeren over het ontwikkelperspectief van BusinessPark 7Poort II en de financiële consequenties daarvan.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten
De reden van geheimhouding is dat de financiële en economische belangen van de gemeente ten aanzien van de mogelijke ontwikkeling van BusinessPark 7Poort II beschermd moeten worden, een en ander conform artikel 10 lid 2 sub b Wet openbaarheid bestuur.

Alternatieven
De gemeenteraad kan uiteraard besluiten om de geheimhouding niet te bekrachtigen. Daarmee zal de informatie echter openbaar worden met inachtneming van de bepalingen uit de Algemene verordening gegevensbescherming en de Wet openbaarheid van bestuur.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
n.v.t.

7. Klimaat en duurzaamheid
n.v.t.

8. Communicatie
n.v.t.

9. Kosten, baten en dekking
n.v.t.

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De gemeentesecretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Bekrachtiging geheimhouding stukken vestiging voorkeursrecht in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' te Zevenaar
Zaaknummer	Z/21/392472
Documentnummer	INT/21/1034060

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat:

- het college op drie bijlagen bij het raadsvoorstel "Vestiging voorkeursrecht in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' (Z/21/390118) geheimhouding heeft opgelegd;

- het college van B&W de raad inhoudelijk wil informeren over het ontwikkelperspectief van BusinessPark 7Poort II en de financiële consequenties daarvan;

- de financiële en economische belangen van de gemeente ten aanzien van de mogelijke ontwikkeling van BusinessPark 7Poort II beschermd moeten worden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar;

gelet op artikel 25 lid 2, van de Gemeentewet en artikel 10, lid 2 onder g van de Wet openbaarheid van bestuur;

besluit:

Geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de volgende stukken bij het raadsvoorstel ""Vestiging voorkeursrecht in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' (Z/21/390118):
- Ontwikkelingsperspectief BusinessPark 7Poort II, Zevenaar
- Grondexploitatieberekening 7Poort-II
- Presentatie d.d. 26 mei 2021 Plancapaciteit 7Poort II

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 7 juli 2021.

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Vestiging voorkeursrecht

Naam en fractie: Marcel Lap, PvdA

Datum indienen: 13 juni 2021

Afdeling: …….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: …… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
Samenvatting van het raadsvoorstel: *"De gemeente overweegt een mogelijke uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein 'BusinessPark 7Poort' in het gebied 'BusinessPark 7Poort II' te Zevenaar. De gemeente heeft daartoe in februari van dit jaar bij de Groene Metropoolregio een aanvraag ingediend om voor de uitvoering van de eerste fase van BusinessPark 7Poort II 11,6 hectare (netto) ontwikkelruimte toegekend te krijgen. Op 9 juni a.s. zal het portefeuillehoudersoverleg Economie hierover een besluit nemen."*

Vraag/Vragen:

1. Welk besluit heeft het portefeuillehoudersoverleg Economie op 9 juni jl. genomen.

Antwoord:

Het portefeuillehoudersoverleg Economie heeft inmiddels een besluit genomen. De gevraagde ontwikkelruimte van 11,6 ha netto uitgeefbaar bedrijventerrein voor de eerste fase van BusinessPark 7Poort II is toegekend. Voor verdere informatie verwijzen we naar het gezamenlijke persbericht hierover van de Liemerse gemeente welke u al ontvangen heeft.

Commissie Ruimte 2018-2022

Dossiernummer	2471
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 juni 2021
Agendapunt	10
Omschrijving	Z/18/314595 Beschikbaar stellen krediet herinrichting Raadhuisplein.

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Ruimte 2018-2022	23 juni 2021

Toelichting

tbv raadsvergadering 7 juli 2021

*Z04DC5EA987
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Beschikbaar stellen krediet herinrichting Raadhuisplein RVS
Zaaknummer	Z/18/314595
Documentnummer	INT/21/1029423
Portefeuillehouder	Hans Winters
Portefeuille	Openbare Ruimte
Behandelend ambtenaar/afdeling	Sjoerd de Haas
Telefoon	
E-mail	s.dehaas@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Op 5 juli 2018 is de Kadernota 2018-2022 vastgesteld door de gemeenteraad, waarin krediet is opgenomen voor de herinrichting van het Raadhuisplan. Met voorliggend raadsvoorstel wordt de gemeenteraad gevraagd op basis van het definitief ontwerp met kostenraming het uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen, zodat de uitvoering ter hand kan worden genomen.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor:

1. in te stemmen met het definitief herinrichtingsontwerp van het Raadhuisplein;
2. kennis te nemen van de ontvangen suggesties na de gegeven presentatie van het concept herinrichtingsontwerp en de wijze waarop met de suggesties is omgegaan;
3. het uitvoeringskrediet van € 650.000,- beschikbaar te stellen voor de uitvoeringsfase.

3. Waarom naar de raad

In de Kadernota 2018-2022 heeft u middelen gereserveerd voor de herinrichting van het Raadhuisplein. U bent het bevoegde orgaan deze middelen beschikbaar te stellen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Vrijgeven van het gereserveerde krediet om de uitvoering te kunnen starten van de opwaardering van de openbare ruimte Raadhuisplein, zo spoedig mogelijk aansluitend op de oplevering van het Oude Raadhuys.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1. en 1.2. Participatietraject afgerond en herinrichtingsontwerp is gereed.

Op 24 oktober 2018 heeft de gemeenteraad met het beschikbaar stellen van een krediet besloten om het participatietraject te starten en te komen tot een definitief ontwerp met kostenraming voor de herinrichting van het Raadhuisplein.
Het participatietraject is in 2019 gestart. Tijdens twee bijeenkomsten met inwoners, gebruikers van het plein en ondernemers, alsmede individuele gesprekken met diverse belanghebbenden, zijn de wensen voor de herinrichting verzameld. Op basis van deze wensen – daar waar breed gedragen- en het Inspiratiedocument, door u in april 2018 ter kennisgeving aangenomen, is een concept herinrichtingsplan opgesteld door Buro Lubbers.

Op 25 januari 2017 is er een motie door de Raad aangenomen om de mogelijkheden en de kosten van een (semi-)permanente overkapping van het Raadhuisplein te onderzoek. In februari 2020 bent u middels een raadsinformatiebrief in kennis gesteld dat het College heeft besloten om de overkapping van het Raadhuisplein geen onderdeel te laten uitmaken van het herinrichtingsponwerp.
Het concept ontwerp is op 18 juni 2020 online gepresenteerd. Naar aanleiding hiervan zijn suggesties op de plannen ontvangen en onderverdeeld in twee categorieën:

1. Suggesties die worden meegenomen in de uitwerking naar het definitief ontwerp;
2. Suggesties die niet worden meegenomen in de technische uitwerking.

Kortheidshalve verwijzen wij u naar bijlage 1 voor de ontvangen suggesties met verdeling over de twee categorieën, inclusief een beknopte onderbouwing.
Naar aanleiding van ontvangen suggesties van de Commissie Erfgoed op het gepresenteerde concept ontwerp, heeft er nog nader overleg plaatsgevonden met de commissie. Dit heeft geleid tot een definitief herinrichtingsontwerp, waarbij de historische context van het plein sterker is belicht. Het advies van de Commissie Erfgoed op het definitieve ontwerp is toegevoegd in bijlage 2. Met het boven- en ondergrondse ontwerp is specifiek aandacht besteed aan de ruimtebehoefte en gewenste technische installaties voor de markt en de stichting Muziekstad.
1.3. Krediet beschikbaar stellen voor de uitvoering van het ontwerp.
Het participatietraject is daarmee afgerond. Het definitief ontwerp inclusief kostenraming en een werkschrift voor de totstandkoming van het ontwerp is gereed, toegevoegd in bijlage 3. Wij stellen daarom voor het uitvoeringskrediet van € 650.000,- beschikbaar te stellen om de technische detailuitwerking en de uitvoering ter hand te kunnen nemen.
Note: het Raadhuisplein kent een hoge archeologische waarde. Daar waar ondergrondse voorzieningen worden gerealiseerd, kunnen archeologische vondsten worden aangetroffen. Dit kan leiden tot extra kosten en vertraging in de uitvoering.

Alternatieven
Het alternatief is dat het uitvoeringskrediet nu niet beschikbaar wordt gesteld. De technische detailuitwerking gevolgd door de aanbesteding kan dan niet opgestart worden. De uitvoering van de herinrichting zal daarmee verschuiven naar een later moment in 2022 en niet meer aansluitend plaatsvinden op de herontwikkeling van het Oude Raadhuys.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Met het uitvoeringskrediet kan gestart worden met de technische detailuitwerking van het definitief ontwerp en kan de aanbesteding worden gestart. Een nadere evaluatie is niet nodig.

7. Communicatie
Via de gemeentelijke site is het herinrichtingsontwerp gedeeld zodat alle belangstellenden vroegtijdig inzicht hebben in het ontwerp. Voor de start van de uitvoering zullen de omwonenden, ondernemers rond het plein en gebruikers van het plein worden geïnformeerd over de start en de duur van de werkzaamheden en de bereikbaarheid. Via de gemeentelijke site zal deze informatie voor een breder publiek tevens kenbaar worden gemaakt.

8. Kosten, baten en dekking
Op 5 juli 2018 is de Kadernota 2018-2022 vastgesteld door de gemeenteraad. Onder 3.2 Bruisend maken centrum Zevenaar is een krediet opgenomen van € 690.000 voor de herinrichting van het Raadhuisplein. Op 24 oktober 2018 heeft de gemeenteraad hiervan € 40.000,- krediet beschikbaar gesteld om het participatietraject te starten en te komen tot een definitief ontwerp met kostenraming. Voor de uitvoeringsfase vragen wij u om het krediet van € 650.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoeringsfase.

9. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

1. INT/21/1030579 Bijlage 1 Lijst met suggesties online presentatie
2. INT/21/1030581 Bijlage 2 Reactie erfgoedcommissie
3. INT/21/1030582 Bijlage 3 Ontwerp DO kostenraming

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Beschikbaar stellen krediet herinrichting Raadhuisplein RVS
Zaaknummer	Z/18/314595
Documentnummer	INT/21/1029423

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

- op 5 juli 2018 de Kadernota 2018-2022 is vastgesteld door de gemeenteraad;
- met de gemeenteraad de afspraak is gemaakt dat investeringen in het kader van grote projecten aan de gemeenteraad worden voorgelegd middels concrete voorstellen;
- voorliggend voorstel ziet op het uitvoeren van de herinrichting van het Raadhuisplein met bijbehorende investeringen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 189 van de Gemeentewet

besluit:

1. in te stemmen met het definitief herinrichtingsontwerp van het Raadhuisplein;
2. kennis te nemen van de ontvangen suggesties na de gegeven presentatie van het concept herinrichtingsontwerp en de wijze waarop met de suggesties is omgegaan;
3. het uitvoeringskrediet van € 650.000,- beschikbaar te stellen voor de uitvoeringsfase.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 7 juli 2021.

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

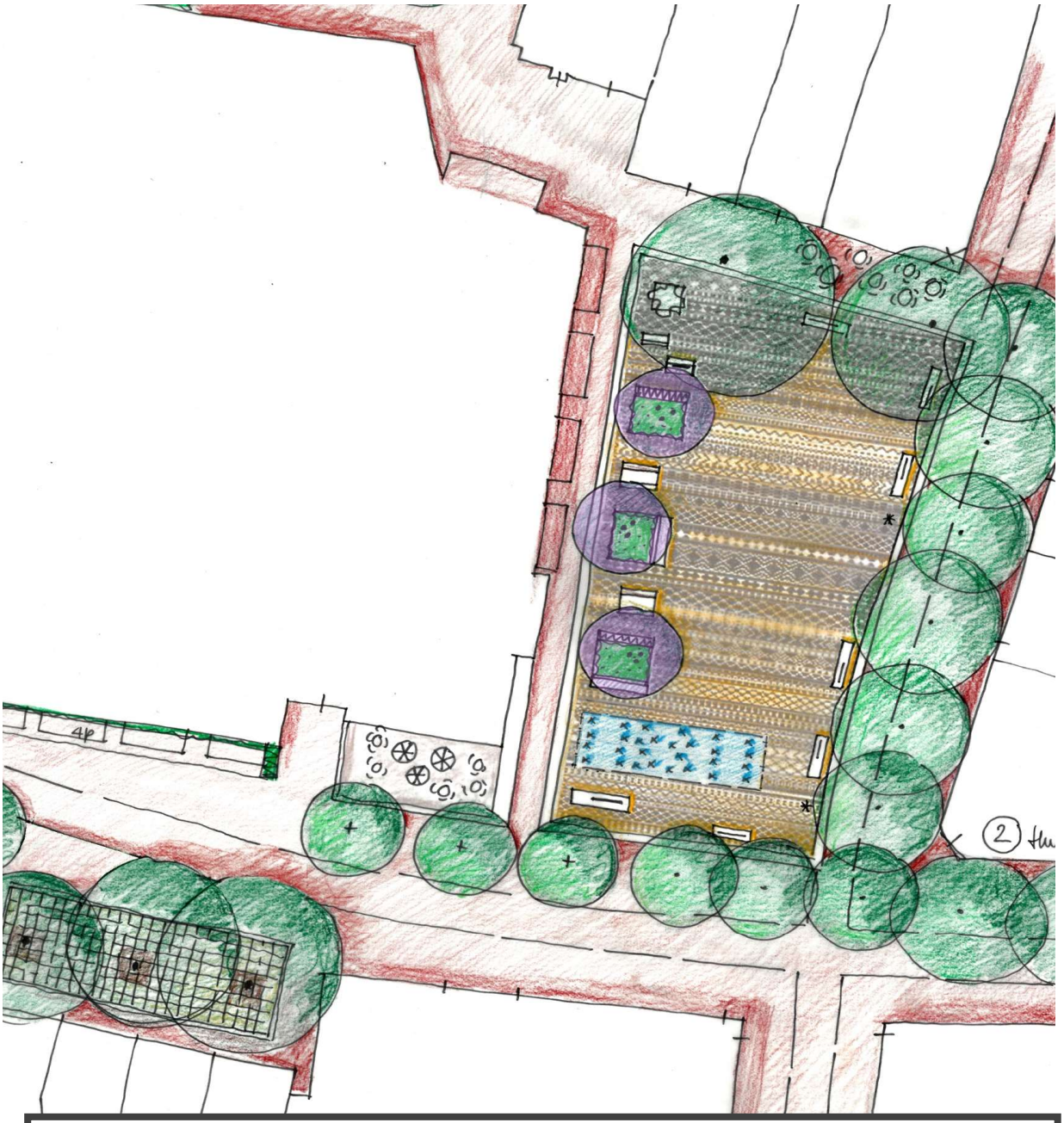

Schetsontwerp

online gepresenteerd dd. 18 juni 2020

Raadhuisplein te Zevenaar

Ingekomen suggesties n.a.v. online presentatie 18 juni 2020

Categorie 1: Suggestie wordt meegenomen in de uitwerking
Categorie 2: Suggestie wordt niet meegenomen in de uitwerking

Nr	Suggestie	Ingediend door	Categorie	Onderbouwing
Monument				
1	De vier Tamboers plaatsen in het midden van het kruispunt (historische plek) - prominenten plek [red. kruising Arnhemseweg - Grietsestraat)	Een bewoner	1	Bij het voorstel tot verplaatsing van het monument is de historisch context onderbelicht. De locatie van het monument wordt in het licht van de binnengekomen reacties heroverwogen.
2	Omstreeks 2015 gestart om duidelijkheid te geven waarvoor het monument staat. Destijds is een ontwerp gemaakt van natuurstenen banden in een zeskant met een tekst die duidelijk verwijst naar de oorlog en oorlogsslachtoffers WO II. Gezien de voorziene herinrichting van het plein is gekozen voor een tijdelijke oplossing met een plaquette. Verzoek is de natuursteenbanden nu wel in het ontwerp mee te nemen.	Commissie 4/5mei	1	De natuurstenen banden worden meegenomen in het totale ontwerp. Met de initiatiefnemers wordt hierover nader in overleg getreden over de exacte vormgeving. De kosten voor het realiseren en aanbrengen van de banden worden specifiek inzichtelijk gemaakt in de kostenraming die ter besluitvorming aan de Raad wordt voorgelegd.
3	De vier Tamboers behouden op de huidige plek	- Ondernemers aan het Raadhuisplein - Bewoners Stadspoort	1	Bij het voorstel tot verplaatsing van het monument is de historisch context onderbelicht. De locatie van het monument wordt in het licht van de binnengekomen reacties heroverwogen.
4	Gesprek aangaan de erfgenamen van de kunstenaar in geval van verplaatsing monument 4 tamboers		1	Bij het voorstel tot verplaatsing van het monument is de historisch context onderbelicht. De locatie van het monument wordt in het licht van de binnengekomen reacties heroverwogen.
5	Het monument "de 4 Tamboers" is wat oneerbiedig weggestopt in de hoek. Wij stellen voor deze te laten staan in combinatie met het fontein kunstwerk. Een andere mogelijkheid is het monument te plaatsen in het voorterrein van ons nieuwe gemeentehuis.	Burger Initiatief Raadhuisplein	1	Bij het voorstel tot verplaatsing van het monument is de historisch context onderbelicht. De locatie van het monument wordt in het licht van de binnengekomen reacties heroverwogen. Het monument zal wel op het Raadhuisplein blijven staan.
6	Voorkeur voor behoud op de locatie. Tamboers staan op de pek waar ooit het stamhuis van de toemalige burgermeester Antoine van Nispen tot Pannerden stond.	Commissie Erfgoed	1	Bij het voorstel tot verplaatsing van het monument is de historisch context onderbelicht. De locatie van het monument wordt in het licht van de binnengekomen reacties heroverwogen.
7	Wij zouden graag een link zien met het Freule Bosje! Dit kan via de Arnhemseweg en de andere hoek doorgang.	Burger Initiatief Raadhuisplein	2	De ontwikkelingen in het Freulebos en de herinrichting achter het Oude Raedhuys maken geen onderdeel uit van het herinrichtingsontwerp van het Raadhuisplein. De raadvlakken tussen beide projecten worden op elkaar afgestemd.
8	Carrillon (muurschilderin) inpassen op het plein, anders op de Arnhemseweg. Eventueel in combinatie met het kunstwerk de Wolk.	- Commissie 4/5mei - Bewoners Stadspoort	2	Het Carrillon stond oorsponkelijk op het Raadhuis. Herplaatsen op het dak van de nieuwe ontwikkeling is niet mogelijk omdat dit gebouw niet in eigendom is van de gemeente. Bij plaatsing van het Carrillon op het Raadhuisplein zou deze op een hoge en nieuw aan te brengen constructie moeten worden bevestigd. Deze constructie past niet binnen de plannen van het Raadhuisplein. De nieuwe locatie van het Carrillon is nog niet vastgesteld. Besluitvorming vindt hierover nog plaats.
Parkeren				
9	Plein minder aantrekkelijk maken voor scooters en verzoek hierop meer te handhaven	Bewoner	2	Dit betreft een verkeerskundig en handhavingsvraagstuk. Dit heeft geen impact op het ontwerp. De suggestie wordt meegegeven aan de betreffende beleidsmedewerkers.
10	Parkeerplaatsen realiseren langs de Arnhemseweg t.h.v. Freulebos. Niet alleen kijken naar wat mooi is, maar ook naar de behoefte van ondernemers en omwonenden.	Ondernemers aan het Raadhuisplein	2	De beoogde parkeerplekken aan de Arnhemseweg liggen buiten de scope van de herinrichtingsplannen van het Raadhuisplein. De suggestie wordt meegegeven aan de betreffende beleidsmedewerkers.
11	Parkeren klantvriendelijker maken in overleg met ondernemers binnenstad	Vertegenwoordiger van enkele ondernemers aan het Raadhuisplein	2	Parkeren rond de binnenstad valt buiten de scope van de herinrichtingsplannen van het Raadhuisplein. De suggestie wordt meegegeven aan de betreffende beleidsmedewerkers.
12	Kort parkeren toepassen op het Raadhuisplein	Vertegenwoordiger van enkele ondernemers aan het Raadhuisplein	2	Parkeren op het Raadhuisplein past niet in binnen het parkeerbeleid van de gemeente en wordt in het ontwerp niet verder meegenomen.
Waterelement				
13	Let bij de waterpartij op gladheid op de bestrating etc. en goed onderhoud. Voor de rest een leuk en mooi ontwerp.	- Een bewoner - Ondernemers aan het Raadhuisplein	1	Dit betreft een aandachtspunt voor de technische uitwerking.
14	Voorstel om deze waterpartij in het midden van het plein te zetten. Dit geeft door de weeks een leuker beeld dan een groot kaal middengedeelte. Leidt tevens tussen een betere verdeling monument - waterelement op het plein.	Raadhuisplein ondernemers	2	Met het positioneren van het waterelement meer aan de rand van het plein is beoogd ook tijdens diverse evenementen het waterelement in bedrijf te kunnen laten. Vanuit het ontwerp levert centrale plaatsing van een eyecatcher niet per definitie de meest interessante invulling op. Het 'open' middengebied is overigens met dit ontwerp al sterk beperkt door de nieuwe afbakening in de bestrating, groenelementen en straatmeubilair.
15	Kan het waterelement bijdragen aan een betere waterafvoer bij flinke buien.	Ondernemers Raadhuisplein	1	Het waterelement zal op zichzelf niet bijdragen aan een betere waterafvoer. Wel maakt een goede waterafvoer onderdeel uit van de technische uitwerking.
16	Het element "water" is zeker belangrijk, maar "bedriegertjes" hebben we al op Muldershof. Dan is een kunstwerk in de vorm van bv een eigentijdse fonteinpartij wenselijker.	Burger Initiatief Raadhuisplein	2	Een waterelement is in de inspraak als een veelgehoorde wens naar voren gebracht om evenals bij Muldershof een bijzonder en levendig element toe te voegen. De uitwerking hiervan zal onderscheidend moeten zijn.
Verharding				
17	De sierlijke bestrating laten aansluiten op de gevels. De gevels en bomen zorgen immers al voor begrenzing.	Commissie Erfgoed	2	De verbijzondering ligt als een helder afgekaderd tapijt in de openbare ruimte, nadrukkelijk los van de hoofdwinkelstraten en de functionele ruimte voor de gevels langs. Hiermee wordt een meer intiem en minder grootschalig plein bereikt. Dit wordt versterkt door de groenstructuur. De omliggende klinkerverharding loopt op uniforme wijze door tot aan de gevels.
18	Bestrating biedt de mogelijkheid om historie terug te laten komen. Zoeken naar samenhang historie. Bijvoorbeeld de ligging van oude stadvest aangeven met waterloop.	Commissie Erfgoed	1	De uitstraling en vormgeving van het tapijt moet verder worden uitgewerkt, waarbij terugbrengen van historische elementen als opties wordt beschouwd. Samen met de ontwerper van het tapijt, zullen we nader in overleg treden met de Commissie Erfgoed.
19	Tapijt: Mensen zullen meteen zeggen: dat hebben ze in Westervoort ook. Het is niet meer uniek/onderscheidend. Het is gekopieerd! Met deze opmerkingen in het achterhoofd is de vraag of het verwantwoord is om hier dan zoveel geld aan te gaan spenderen.	Raadhuisplein ondernemers, Burger initiatief Raadhuisplein	1	De uitstraling en vormgeving van het patroon in de verharding moet verder worden uitgewerkt. Aandachtspunt hierbij is om het onderscheidend te maken en passend voor Zevenaar.
20	Tapijt prima (liefst in bijvoorbeeld cirkels) maar niet zo bont.	Bewoners Stadspoort	1	De uitstraling en vormgeving van het tapijt moet verder worden uitgewerkt. De suggestie wordt hierin meegenomen.
21	Verspreid de bijzondere tegels. Maak het Raadhuisplein visueel groter. Laat het doorlopen tot aan het begin van de Arnhemseweg.	Bewoners Stadspoort	2	Beoogd is het plein een intiemere uitstraling te geven, maar tegelijkertijd ruimtelijkheid te behouden voor (grote) evenementen. De tegels hebben een onderlinge samenhang, en zullen op die wijze een nieuwe plek moeten krijgen, mede in overleg met de kunstenaar. Een eventuele herinrichting van de Arnhemseweg maakt geen onderdeel uit van de scope voor de herinrichting van het Raadhuisplein
Inrichtingselememten				
22	Denk eens aan aparte kunstzinnige zitgelegenheden. Zitgelegenheden die onderscheidend zijn en waar mensen over praten of jeugd misschien op social media zal plaatsen. Misschien leuk om hier Zevenaarse “kunstzinnige mensen in te betrekken”	Ondernemers aan het Raadhuisplein	2	De gemeente streeft naar eenheid in de te plaatsen inrichtingselementen. Hierbij spelen gelijke uitstraling en beheer en onderhoud een rol.
23	Suggestie voor het geven van invulling voor een service/informatiepunt, openbare toiletten, fysiek punt waar je elektrische fietsen/scootmobiles kan opladen en een AED unit.	Ondernemers aan het Raadhuisplein	2	De suggestie wordt niet meegenomen in de uitwerking van het ontwerp voor het Raadhuisplein. De suggestie wordt echter wel meegenomen in het kader van de inrichting van de door gemeente gehuurde ruimte binnen Het Oude Raedhuys
24	Banken mooi maar over het hele plein (tot aan Arnhemseweg).	Bewoners Stadspoort	1	Dit is reeds onderdeel van het plan.
25	Overdekt "buiten" t.b.v. evenementen. Een plein moet faciliteren en ervaring leert dat een overdekt "buiten" (zie veranda's, galerijen, agora's, markthallen, enz.) de aanleiding geeft voor evenementen, altijd beschikbaar, dus uitnodigend voor nog meer activiteiten, beschermt tegen regen en zon, een eenmalige investering, is het element, dat dit plein identiteit moet geven…. Uit noodzaak zal de mogelijkheid van realisatie een tijd op zich laten wachten, maar het begint met het voornemen en lef dit te willen. Zo lang een overkapping in deze zin niet komt, gaat dit plein niet leven het hele jaar door.	Burger Initiatief Raadhuisplein	2	Op 25 januari 2017 is er een motie door de Raad aangenomen om de mogelijkheden en de kosten van een (semi)permanente overkapping van het Raadhuisplein te onderzoeken. Op basis van het uitgevoerde onderzoek heeft het College op 28 januari 2020 het besluit genomen af te zien van de realisering van een permanente pleinoverkapping bij de herinrichting van het Raadhuisplein. Een dergelijke overkapping beperkt de gebruiksmogelijkheden van het plein, zorgt voor minder pleinbeleving en een eventuele gemeentelijke bijdrage hierin zou ten koste gaan van de uitvoering van het herinrichtingsontwerp van het plein. De Gemeenteraad is over het besluit geïnformeerd middens een Raadsinformatiebrief.
Verlichting				
26	Sfeerverlichting - Wellicht is er iets met licht te doen. Kan me voorstellen dat in het huidige plein een soort lichtjes komen, leuk als het donker is. Misschien kunnen die langzaam van kleur veranderen. Sfeerverlichting voor de donker dagen bijv. in bomen.	Een bewoner, Ondernemers aan het Raadhuisplein	1	Goede (plein)verlichting is een belangrijk onderdeel van de uitwerking van het ontwerp. Daarbij is ook goede verlichting voor veiligheid van groot belang
Groen				
27	Bomen zorgen voor overlast. Deze bomen geven, naast het gebruikelijke blad dat van bomen valt, heel veel overlast door de bollen met pluizen die eraan hangen. Deze pluizen verstoppen alle afvoeren, zowel de goten op het plein als de regenwater afvoeren op daken van de huizen. Daarnaast zijn de platanen heel hoog, vaak hoger dan de panden, en hangen ze soms tegen of over de bebouwing. Misschien kan dit op een of andere manier worden meegenomen in de plannen.	Een bewoner	2	Er heeft een uitgebreid participatietraject plaatsgevonden. Het behoud van groen is uit de inspraak overwegend wenselijk gebleken. Het snoeien van de bomen is onderdeel van de uitvoering om een deel van de geuitte overlast te voorkomen. Daarbij worden de bomen in het onderhoudsprogramma opgenomen.
28	Het viel me op dat er vooral bomen worden bijgezet, maar ik hoop dat er bij de ronde banken ook mooie planten worden neergezet, zoals op het station en op de Arnhemseweg is gebeurd. Goed voor de bijen en een feestje voor het oog. Zevenaar wordt steeds mooier. Fijn ook dat er meer bankjes komen.	Een bewoner	1	Beoogd is naast enkele nieuwe bomen ook fraaie beplanting aan te brengen.
29	Alle bomen weg en vervangen voor kleinere bomen	Ondernemers aan het Raadhuisplein, Bewoners Stadspoort	2	Er heeft een uitgebreid participatietraject plaatsgevonden. Het behoud van groen is uit de inspraak overwegend wenselijk gebleken. Het snoeien van de bomen is onderdeel van de uitvoering om een deel van de geuitte overlast te voorkomen. Daarbij worden de bomen in het onderhoudsprogramma opgenomen.
30	Mooie plantenbakken/planten rondom de bomen bijvoorbeeld, zoals op Stationsplein.	Ondernemers aan het Raadhuisplein, Bewoners Stadspoort	1	In het ontwerp is beoogd om naast enkele nieuwe bomen ook fraaie beplanting aan te brengen.

31	Tegen uitbreiding (richting de Arnhemseweg)van welke bomen dan ook.	Bewoners Stadspoort	2	Behoud en uitbreiding van groen is uit de inspraak overwegend wenselijk gebleken. Ook vermindering van hittestress in stedelijk gebied is reden voor behoud en uitbreiding van groen
Overige				
32	Zorg dat er voldoende ruimte voor de markt over blijft.	Een bewoner	1	Dit is reeds afgestemd. Er is voldoende ruimte voor de markt
33	De meerderheid van de bewoners van Stadspoort vinden het behoud van het evenementenplein positief. Wel zou er meer gecontroleerd dienen te worden op het toegestane aantal decibel.	Bewoners Stadspoort	2	Dit betreft een handhavingsvraagstuk en heeft geen betrekking op het ontwerp.
34	Realiseren van een kelder onder het Raadhuisplein dat kan dienen als omkleedruimte tijdens evenementen.	Stichting Muziekstad Zevenaar	2	Het realiseren van een kelder onder het Raadhuisplein voor dergelijke activiteiten wordt niet meegenomen. Onderzocht wordt of de behoefte aan omkleedruimte meegenomen kan worden in de inrichting van de door de gemeente gehuurde ruimte binnen het Oude Raedhyus
35	Stel een goed onderhoudsplan op voor het plein om de goede uitstraling te behouden	Ondernemers aan het Raadhuisplein	1	De suggestie wordt meegenomen. Het behoud van de uitstraling door het plegen van goed onderhoud wordt besproken met de doorvoor verantwoordelijke beleidsmedewerkers.

Reactie Erfgoedcommissie op het herinrichtingsplan van het Raadhuisplein
dd. 3 mei 2021

Inleiding
Naar aanleiding van het advies van de erfgoedcommissie uit juli 2020 over de herinrichting van het Raadhuisplein in Zevenaar heeft in de afgelopen periode overleg plaats gevonden tussen de ontwerper, de gemeentelijk projectleider en een afvaardiging van de commissie. De tijdens deze gesprekken gemaakte opmerkingen zijn verwerkt in een aangepast ontwerp.

Reactie
De commissie heeft veel waardering voor het feit dat de gemaakte opmerkingen in een aangepast plan zijn verwerkt. Het huidige ontwerp sluit qua opzet en uitstraling beter aan bij de Wederopbouwperiode. De huidige stedenbouwkundige situatie en een groot deel van de bebouwing rondom het plein dateert immers uit deze periode. Zeer positief is daarbij de positie van het van gemeentewege beschermde monument De Vier Tamboers en de waterpartij, waar op een subtiele wijze nog iets over de geschiedenis van deze plek verteld zal worden. Heel positief is ook dat de op het huidige plein aanwezige mozaïektegels met kunstuiting nabij het Raadhuisplein worden herplaatst. De commissie vraagt nog wel aandacht voor een zorgvuldige omgang met het carillon. Zoals eerder in een advies van de commissie aangegeven is het carillon onlosmakelijk verbonden met het in de voormalige raadszaal aanwezige kunstwerk. Vanuit die optiek wordt nogmaals geadviseerd om dit object een passende plek te geven op of nabij het Raadhuisplein.

Conclusie
De commissie adviseert positief over ingediende ontwerp voor het Raadhuisplein en ziet een verder uitgewerkt voorstel met belangstelling tegemoet.

RAADHUISPLEIN ZEVENAAR

werkschrift Buro Lubbers 14 april 2021- onderzoek tapijt

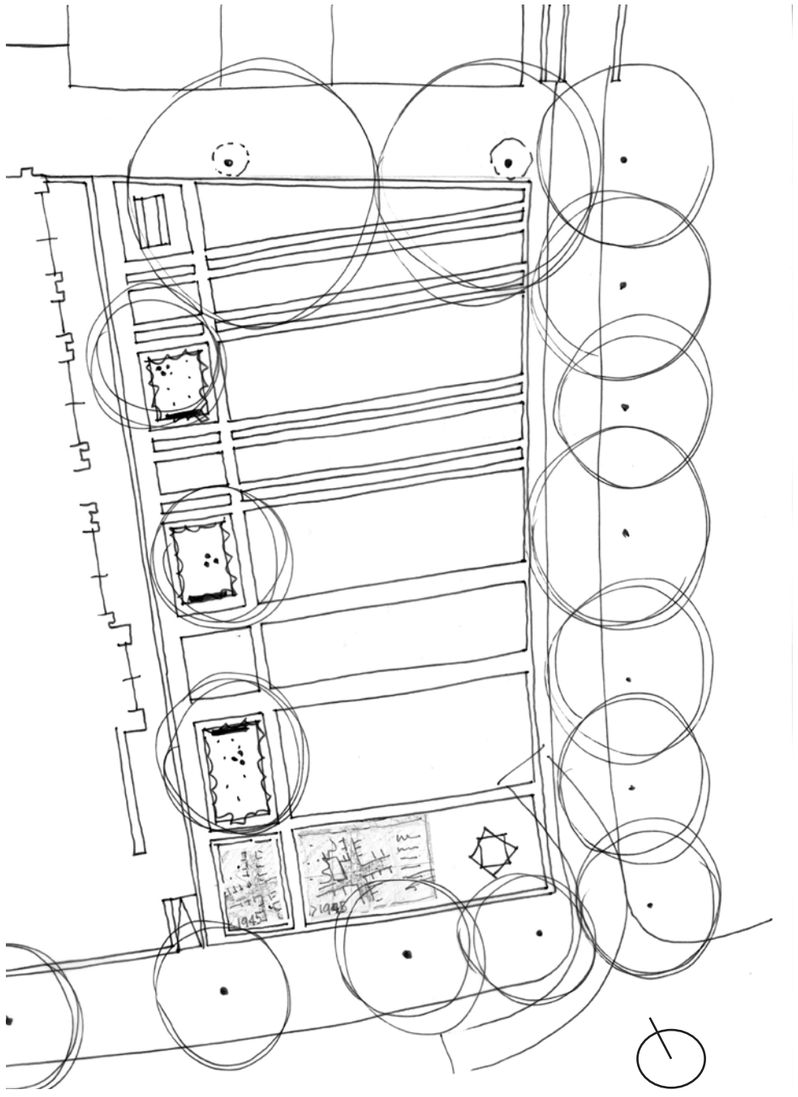

Bestrating
Grafisch patroon met contrasterende kleuren:

nieuw lijnen:
- strekken van bestaande gebakken klinkers geel dikformaat
- strekken van nieuwe gebakken klinkers in warm okergeel, dikformaat
- smalle lijngoten van gietijzer in combinatie met strekken donkere tint gebakken klinker (in kleur lijngoot), breedte klinker = breedte goot
- natuursteen lijnen keiformaat

Vlakken:
- bestaande klinkers roodbruin, keperverband

Fontein
- grote tegels (bewerkt met eenvoudige plattegronden) natuursteen

lijnen oost-west: streklagen van
gele en okergele gebakken klinkers +
gietzijzeren lijngoot +
natuursteen keien

vlakken van rode klinkers
keperverband

in basis eenvoudig grafisch patroon, in detail verfijnder

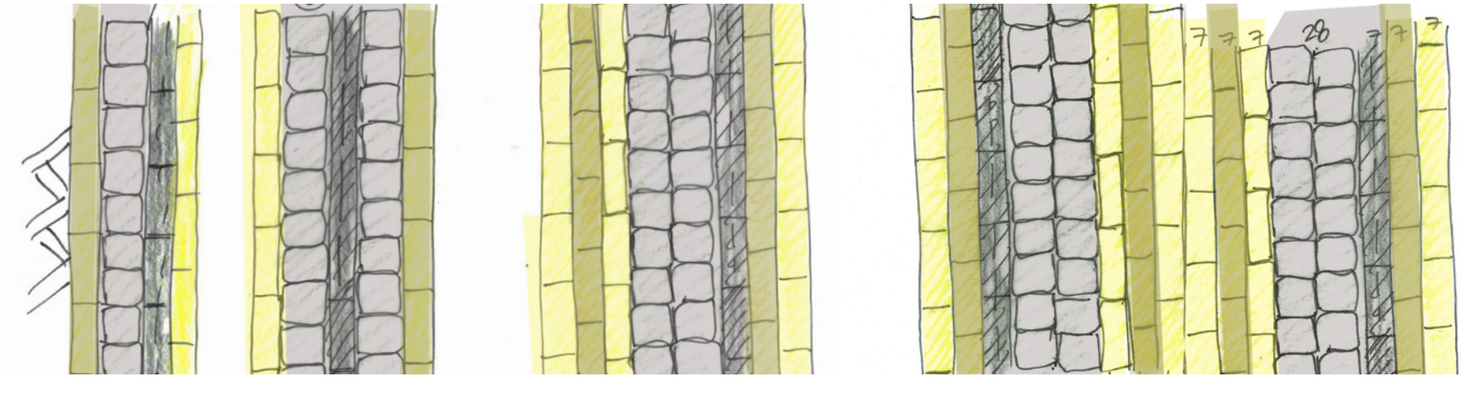

bestratingspatroon: maatvoering gebaseerd op architectuur nieuwbouw: lijnen variëren van 28 - 49 - 63- 133 cm,
(In autocad zijn bovenstaande patronen terug te vinden)

+11.98
+11.90
herstraten tot ca. 10m in straat,
(tot aan kolken), vanuit dat punt
lijn opnieuw uitzetten
grondspot
verplaatsen
+11.75
+11.73
+11.90
+11.92
+12.07
+11.83
+12.02
vloerpeil
traptrede
+12.30
+12.80
+12.30
1:16
+12.04
kunstwerk en
grondspot
verplaatsen
+12.10
+12.20
+12.20
+12.21
+12.31
+12.35
+12.26

PROJECT RAADHUISPLEIN ZEVENAAR

onderdeel Schetsontwerp

opdrachtgever Gemeente Zevenaar
architect xx

- *projectnummer* 1861
- *bladnummer* 1
- *schaal* 1:200
- *datum* 08-05-2019
- *behoort bij* xx
- *bestandsnaam* _BL_1861_210421_basiskaart.dwg
- *gewijzigd dd.* 23.04.2021

BURO LUBBERS
landschapsarchitectuur & stedenbouw

Reutsedijk 15
5264 PC
Vught

telefoon 073 - 6149321
internet www.burolubbers.nl
e-mail info@burolubbers.nl

Aanbrengen welput
- putdekselhoogte op 0,20 m onder laagste punt plein
- locatie welput n.t.b.

Nieuwe bebouwing:
Het Oude Raadhuys

VP +12.32

Raadhuisplein

Toekomstig terras

Herplaatsing bestaande putkast

Locaties nieuwe bomen n.t.b.
dit i.v.m. bereikbaarheid markt

Herplaatsing monument 4 Tamboers
- voor inrichting zie detail

Parkeerplaatsen Het Oude Raadhuys

Herstellen bestaand groen
- beplantingen en haagplantsoen

Ontwerp 'pleintje' Arnhemseweg n.t.b.

Arnhemseweg

Grietsestraat

Didamsestraat

Marktstraat

Luifellijn

VP +12.00
VP +12.05
VP +12.10
VP +12.19
VP +12.20
VP +12.22
VP +12.25
VP +12.30
VP +12.35
VP +12.45
VP +12.82

Legenda

- Aanbrengen sierbestrating Raadhuisplein
  - 'tapijt' motief: diverse verbanden
  - kleur: bruinrood en oker (hergebruik) aangevuld met nieuwe gele/oker stenen
- Aanbrengen straatbakstenen rijweg
  - afm. keiformaat sbs, kepenverband
  - kleur: bruinrood (hergebruik)
- Aanbrengen straatbakstenen voetgangersgebied
  - afm. dikformaat sbs, halfsteensverband
  - kleur: bruinrood (hergebruik)
- Aanbrengen rollaag (kantopsluiting)
  - afm. dikformaat sbs
  - kleur: rood en geel (hergebruik)
- Aanbrengen kunsttegels (hergebruik)
  - afm. ca. 500 x 500 mm, 61 st. vnjkomend in werk
  - als omlijsting van sierbestrating
- Aanbrengen sierbestrating plein Arnhemseweg
  - afm. dikformaat sbs
  - kleur: rood-geel mix (hergebruik)
- Aanbrengen waterplein met bedriegertjes
  - n.t.b.
- Aanbrengen lijngoot
  - Qmax 350
- Aanbrengen lijngoot
  - Qmax 150
- Aanbrengen doorspuitput
- Aanbrengen inspectieput
- Bestaande putkast
- Aanbrengen putkast
  - elektravoorzieningen plein
- Aanbrengen vuilwaterafvoer en watertappunt
- Aanbrengen straatkolk
  - type: n.t.b.
- Planten nieuwe boom
  Type 1: geen plataan, soort n.t.b.
  Type 2: kleurrijk, soort n.t.b.
- Bestaande boom
- Herplaatsen monument 4-Tamboers
  - achthoek maken met hardsteen banden 150 mm
  - achthoek bestraten met natuursteen kasseien
  - verdere detaillering volgt in volgende fase
- Aanbrengen zitmeubilair
  - lengte: ca. 3,00 m
- Aanbrengen boomrooster
- Bestaand boomrooster
  - opnieuw stellen
- Aanbrengen plantvak
- +12.25 Nieuwe hoogtemaat
- +11.87 Bestaande hoogtemaat
- Projectgrens

Verlichting:
- Bestaande lichtmasten behouden nabij de bestaande locatie
- Bestaande grondspots onder bomen te behouden
- Grondspot onder te verwijderen boom verplaatsen naar boom t.p.v. ingang Freulebos
- Grondspots 4 Tamboers te verplaatsen met 4 Tamboers.
- Lichtlijn om boombanken

Uitgangspunten:
- Maatvoering in meters, met een nauwkeurigheid in centimeters
- Hoogtepeilen in meters t.o.v. NAP
- B.o.b. hoogtes nolering in meters t.o.v. NAP

opdrachtgever
Gemeente Zevenaar

project
Herinrichting Raadhuisplein Zevenaar

omschrijving
Definitief ontwerp
Bovengrondse infrastructuur

schaal	1:200
projectnr.	20 075 01
besteknr.	– –
getekend	MvdB
gecontr.	BG
datum	25-05-2021
tekeningnr.	2007501-00-03-C01

DRONG OMGEVING & TECHNIEK
post Anthonie Fokkerstraat 4, 3772 MR Barneveld
digitaal E. info@drong.nl W. www.drong.nl
telecom T. 0342 - 76 00 88

Concept

formaat: A1

Bestand: 2007501-00-03.DWG

Aanbrengen welput
- putdeksel locatie op 0.20 m onder laagste punt plein
- locatie welput n.t.b.

Aandachtspunt bestaande traforuimte
- ca. 22.00 m verplaatsen naar het noorden
- groot KSL tracé

Plaatsen eindkap
- ACO Qmax 350 mm

Overstortleiding
- PP Ø315 mm

Ondergronds verbinden
- ACO Qmax 350 mm
- PP Ø315 mm
- 45° bocht

Doorspuitput
- ACO Qmax 350 mm

Nieuwe bebouwing:
Het Oude Raadhuys

VP +12.32

VP +12.82

Raadhuisplein

Toekomstig terras

Herplaatsing bestaande putkast

Doorspuitput
- ACO Qmax 150 mm

Ondergronds verbinden
- ACO Qmax 150 mm
- PP Ø160 mm

Plaatsen eindkap
- ACO Qmax 150 mm

Arnhemseweg

Ontwerp 'pleintje' Arnhemseweg n.t.b.

Gretestraat

Didamsestraat

Marktstraat

VP +12.00
VP +12.05
VP +12.00
VP +12.00
VP +12.20
VP +12.20
VP +12.25
VP +12.30
VP +12.35
VP +12.45
VP +12.19
VP +12.22
VP +12.10

Legenda

- Voorstel nutstracé
  - t.b.v. aansluitingen markt
- Aanbrengen lijngoot
  - Qmax 350
- Aanbrengen lijngoot
  - Qmax 150
- Aanbrengen HWA overstortleiding
  - PP Ø315 mm
- Aanbrengen HWA verbinding
  - PP Ø160 mm
- Aanbrengen doorspuitput
- Aanbrengen inspectieput
- Aanbrengen uistroomvoorziening
  - afmetingen en type n.t.b.
- Aanbrengen putkast
  - elektravoorzieningen plein
- Aanbrengen vuilwaterafvoer en watertappunt
- Aanbrengen straatkolk
  - type: n.t.b.
- Planten nieuwe boom
- Bestaande boom
- Projectgrens

Uitgangspunten:
- Maatvoering in meters, met een nauwkeurigheid in centimeters
- Hoogtepeilen in meters t.o.v. NAP
- B.o.b. hoogtes riolering in meters t.o.v. NAP

opdrachtgever
Gemeente Zevenaar

project
Herinrichting Raadhuisplein Zevenaar

omschrijving
Definitief ontwerp
Ondergrondse infrastructuur

schaal	1:200
projectnr.	20 075 01
besteknr.	--
getekend	MvdB
gecontr.	BG
datum	25-05-2021
tekeningnr.	2007501-00-03-002

Concept

DRONG
OMGEVING & TECHNIEK
post Anthonie Fokkerstraat 4
3772 MR Barneveld
digitaal E. info@drong.nl
W. www.drong.nl
telecom T. 0342 - 76 00 88

formaat: A1

Bestand: 2007501-00-03.DWG

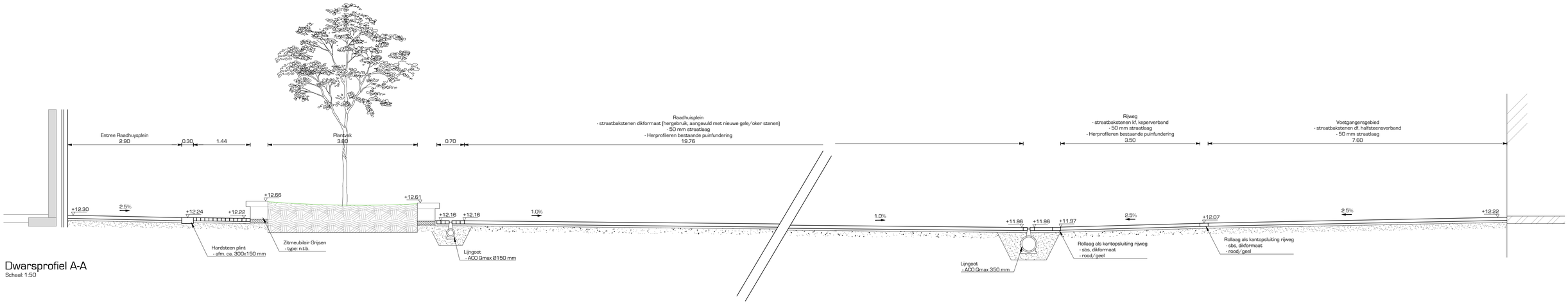

Dwarsprofiel A-A
Schaal: 1:50

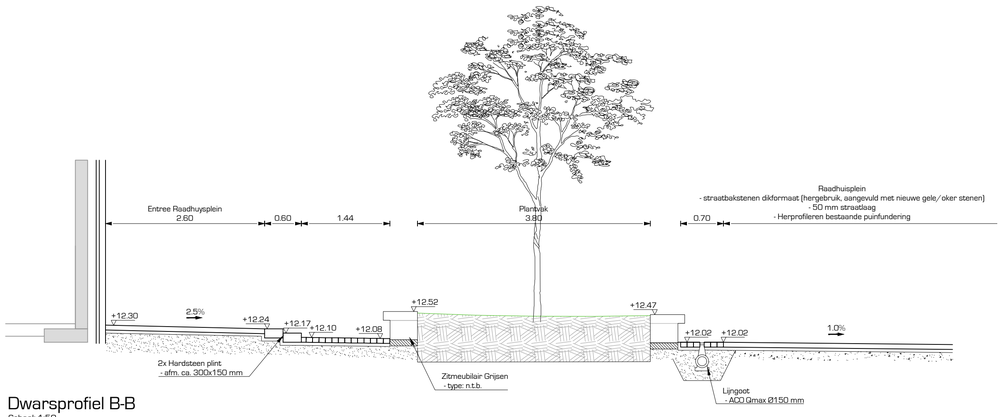

Dwarsprofiel B-B
Schaal: 1:50

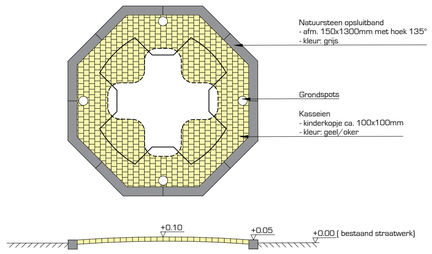

Principedetail: Monument 4 Tamboers
Schaal: 1:50

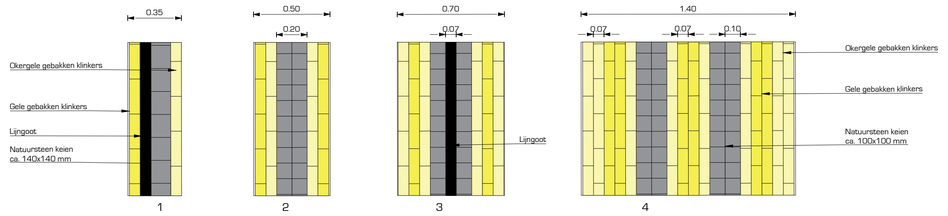

Principedetail: Lijngoten
Schaal: 1:20

Uitgangspunten:
- Maatvoering in meters, met een nauwkeurigheid in centimeters
- Hoogtepeilen in meters t.o.v. NAP
- B.o.b. hoogtes riolering in meters t.o.v. NAP

opdrachtgever
Gemeente Zevenaar

project
Herinrichting Raadhuisplein Zevenaar

omschrijving
Definitief ontwerp
Dwarspofielen en details

DRONG
OMGEVING & TECHNIEK

post Anthonie Fokkerstraat 4
3772 MR Barneveld
digitaal E. info@drong.nl
W. www.drong.nl
telecom T. 0342 - 76 00 88

schaal	1:50 / 1:20
projectnr.	20 075 01
besteknr.	- -
getekend	MvdB
gecontr.	BG
datum	25-05-2021
tekeningnr.	2007501-00-03-003

Concept

formaat: A1

Bestand: 2007501-00-03.DWG

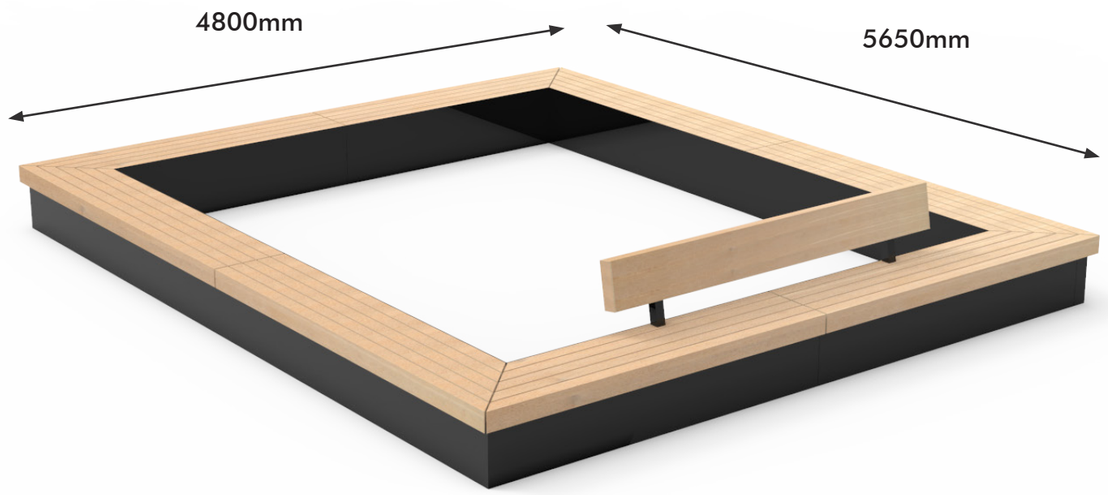

plantvak Raadhuisplein Zevenaar

grijsen

KOSTENRAMING

Opdrachtgever: **Gemeente Zevenaar**
Project: **Herinrichting Raadhuisplein**
Betreft: **Kostenraming DO**
Datum: **18-5-2021**
Projectnr: **2007501**

UITGANGSPUNTEN

- Kostenraming o.b.v. DO d.d. 12-05-2021.
- Kosten voor hoofdriolering en infiltratievoorzieningen zijn niet meegenomen.
- In het Raadhuisplein komen te leveren sbs DF.
- In de Grietsestraat en Arnhemseweg wordt gebruik gemaakt van hergebruikte sbs DF, in de rijlopers komen te leveren sbs KF.
- Bestaande verhardingen liggen op een te behouden fundering van 15cm puin welke opnieuw geprofileerd wordt.
- Voor de afwatering van het plein is gerekend met het toepassen van lijngoten.
- Marktvoorzieningen conform opgave
- Kosten voor archeologische werkzaamheden (sleuvenonderzoek of ontgravingen) maken geen onderdeel uit van de kostenraming.

0	**Voorbereiding, Advies en Toezicht (VAT)**		€	68.873,79
1	**Voorbereidende werkzaamheden**		€	31.753,50
2	**Grondwerken**		€	11.070,00
3	**Rioleringswerkzaamheden**		€	34.832,50
4	**Verhardingen**		€	153.995,50
420030	Lev en aanbr natuursteenband rond Tambours	€ 1.600,00		
430100	Leveren en aanbrengen kinderkopjes Tambours	€ 165,00		
5	**Inrichtingselementen**		€	4.915,00
6	**Groenwerkzaamheden**		€	49.300,00
7	**Overig (verlichting en inrichtingselementen)**		€	184.632,00
	SUBTOTAAL bouwkosten		€	470.498,50
9	**Staartposten**		€	108.627,71
	TOTAAL BOUWKOSTEN, EXCLUSIEF BTW		**€**	**579.126,21**
	TOTAAL VAT- EN BOUWKOSTEN, EXCL. BTW		**€**	**648.000,00**

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Herinrichting Raadshuisplein

Naam en fractie: Marcel Lap, PvdA

Datum indienen: 12 juni 2021

Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling

Contactpersoon: Sjoerd de Haas

Inleiding/Aanleiding:
In de kadernota 2018-2022 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de herinrichting van het Raadshuisplein (€ 690.000). Hiervan is € 40.000 beschikbaar gesteld als voorbereiding om te komen tot een definitief plan. Bij het voorstel is een kostenraming opgesteld in een aantal grote posten. In het overzicht zijn kosten voor de hoofdriolering en infiltratievoorzieningen nog niet meegenomen. Dit geldt ook voor archeologische werkzaamheden. Samengevat incl. de € 40.000 voorbereiding.

Krediet om te komen tot def. Plan		€ 40.000,00		A
Kostenraming DO				
Voorbereiding Advies & Toezicht	€ 68.873,79	11,9%		A
Voorbereidende werkzaamheden	€ 31.753,50	5,5%		A
Grondwerk	€ 11.070,00	1,9%		A
Rioleringswerkzaamheden	€ 34.832,50	6,0%		A
Verharding	€ 153.995,50	26,6%		B
Inrichtingselementen	€ 4.915,00	0,8%		C
Groenwerkzaamheden	€ 49.300,00	8,5%		D
Overige (verlichting en inrichtingselementen)	€ 184.632,00	31,9%		C
Substotaal bouwkosten	€ 470.498,50	81,2%		
Staartposten	€ 108.627,71	18,8%		E
Totaal bouwkosten excl. btw	**€ 579.126,21**			
Totaal VAT en Bouwkosten excl. Btw	**€ 648.000,00**			

A: voorbereidingskosten/werkzaamheden (?)
B: verharding / bestrating
C: Inrichtingselementen en Overige (verlichting en inrichtingselementen ?)
D: Groenwerkzaamheden (?)
E: Staartposten (?)

Vraag/Vragen:

1. Meerdere elementen in de kostenraming hebben iets met “voorbereiding”. Enkele kosten zijn niet meegenomen. Daarnaast is eerder een “voorbereidingskrediet” beschikbaar gesteld om tot het ontwerp te komen.
   Graag een nadere toelichting wat de verschillende posten inhouden (A) en wat de geschatte kosten zijn die nog niet meegenomen zijn in het voorstel.

   Antwoord:
   In de post ‘Voorbereiding Advies & Toezicht’ zijn opgenomen:
   - *Verdere planvoorbereiding.*
     Hieronder valt het uitwerken van enkele details door het landschap ontwerpbureau alsmede het technisch bureau. Het uitwerken van het DO tot een uitvoeringsontwerp, bestek en directieraming. Tevens behoort hiertoe de projectleiding en het voeren van de aanbesteding.
   - *Onderzoeken*
     Hieronder vallen het archeologisch bureauonderzoek, een boomeffectanalyse en een nadere digitale inmeting.
   - *Directie en toezicht*
     Hieronder vallen de kosten voor het voeren van directie en houden van toezicht tijdens de uitvoering.

   Onder de post ‘Voorbereidende werkzaamheden’ vallen:
   - *Voorbereidende algemene werkzaamheden*
     Zoals het toepassen van verkeersmaatregelen, bouwhekken, schoonhouden wegen etc.
   - *Opruimwerkzaamheden*
     Hieronder valt het verwijderen van verhardingen, opnemen van de kunstregels, rooien van bomen, verwijderen rioleringsonderdelen en opnemen van inrichtingselementen

   Onder de post ‘grondwerk’ wordt verstaan:
   - *Alle grond werkzaamheden (en transport) voor het aanbrengen van kolk(leidingen), riolering, nutssleuven, grond/groeiplaatsverbetering*

   Onder ‘rioleringswerkzaamheden’ vallen:
   - *Alle levering en werken die behorende tot de rioleringswerkzaamheden voor kolken en kolkleidingen en het opnieuw stellen van putranden*

   Kosten die niet meegenomen zijn betreffen aanpassingen van het hoofdriool en kosten voor archeologisch veldonderzoek. Kosten voor het archeologisch veldonderzoek zijn niet in te schatten. Hiervoor moet eerst een bureau en mogelijk sleuven onderzoek plaatsvinden. De kosten voor aanpassing van het hoofdriool vallen onder de rioolvervanging van het centrum

2. Wanneer een deel of het geheel van de huidige bestrating wordt vervangen. Wat gaat met de huidige bestrating gebeuren?

   Antwoord:
   Hiervoor is op dit moment nog geen bestemming. De verwachting is dat dit, mits niet toegepast op het Raadhuisplein, elders in de gemeente wordt hergebruikt.

3. Waarom zijn er twee posten voor inrichtingselementen opgenomen (C). Tevens wordt verlichting genoemd. Enkele jaren terug zijn kleine verlichtingselementen in het straatwerk aangebracht – wat gaat hier mee gebeuren?
   Graag een nadere toelichting wat deze posten (C) inhouden.

   Antwoord:
   De eerste post inrichtingselementen betreft het herplaatsen van bestaande elementen, zoals verkeersborden en de 4 Tamboers en betreft het herstellen van boomroosters.
   De tweede post betreft het aanbrengen van de nieuwe elementen, zoals de banken en waterpartij.

   Specifiek wordt hier verlichting benoemd. Hiermee wordt bedoeld het verplaatsen van de bestaande verlichting naar hun nieuwe locatie op het plein. De bestaande kleine verlichtingselementen worden opnieuw ingezet.

4. Wat zijn staartposten en wat moeten wij daar onder verstaan? (E) Waarom is bijna 19% van de totale kosten voor deze post voorzien?

   Antwoord:
   Staartposten zijn gebruikelijke kosten die de aannemer meerekent in zijn calculatie. Hieronder vallen bijvoorbeeld; inrichting werkterrein, verzekeringen, uitvoeringskosten, algemene kosten en winst en risico. 19% is hierbij een gebruikelijk uitgangspunt voor een DO raming.

5. Op het Raadhuisplein zijn meerdere ondergrondse voorzieningen voor de markt en evenementen aanwezig. Blijven de huidige voorzieningen op de plaats, worden ze verplaatst en/of worden uitgebreid.
   Naast de elektra-kasten worden nog extra voorzieningen aangebracht voor water /afvoer om bij evenementen flexibel de ruimte te kunnen indelen (denk aan podium, bar, toiletruimte etc.)

   Wanneer het ontwerp goed bekeken heb, dan zie ik alleen op het "plein" voorzieningen aan de zijde van Godschalk/Phonehouse en het appartementencomplex/oude Raadhuis. Aan de zijde van de Grietsestraat of in de richting van de Arnhemseweg (plein voor Vida) komen geen voorzieningen voor electra/water/afvoer. Volgens mij zijn daar nu wel voorzieningen (nabij Mooy-Grietsestraat en voor de groenvoorziening Arnhemseweg)

   Antwoord:
   De bestaande voorzieningen blijven behouden, of worden minimaal verplaatst a.g.v. de nieuwe inrichting. Daarnaast komen er enkele van de hierboven bedoelde voorzieningen bij (ook voor afvoer van vuilwater). Deze locaties zijn overeengekomen met de vertegenwoordiger van Muziekstad en de marktmeester.

6. Klopt het dat deze boom op het plein wordt vervangen door 3 groenelementen en 1 bank/tafel.

   Antwoord:
   Dat is correct. Deze boom komt te vervallen. Hiervoor in de plaats komen bovenbeschreven elementen.

Commissie Ruimte 2018-2022

Dossiernummer	2466
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 juni 2021
Agendapunt	11
Omschrijving	Z/21/381379 Bestemmingsplan Uitmeentsestraat 4 Giesbeek

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Ruimte 2018-2022	23 juni 2021

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 7 juli 2021.

*Z04D677E5
C7*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Bestemmingsplan Uitmeentsestraat 4 Giesbeek
Zaaknummer	Z/21/381379
Documentnummer	INT/21/1026724
Portefeuillehouder	Hans Winters
Portefeuille	Ruimtelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar/afdeling	Ard Schenk
Telefoon	0316-595670
E-mail	a.schenk@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Er is een initiatief ingediend voor de ontwikkeling van 23 recreatiewoningen op een voormalige parkeerplaats van Leisurelands aan de Uitmeentsestraat 4 in Giesbeek. De recreatiewoningen worden naast de Bandijk geplaatst. Het niveau van het terrein wordt daarbij ter plekke van de recreatiewoningen iets opgehoogd, zodat de huurders van de recreatiewoningen vanaf de verdieping uit kunnen kijken over het water. De geschakelde recreatiewoningen hebben een maximumoppervlakte van 70 m2. De vrijstaande recreatiewoningen, in totaal 3, hebben een maximumoppervlakte 90 m2. Hieronder staat voor de beeldvorming een inrichtingsschets en een impressie van de beoogde woningen.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. Het bestemmingsplan 'Uitmeentsestraat 4 Giesbeek' ongewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL. NL.IMRO.0299.BP05.UITMEENTSESTR4-VA01, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting;
2. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

Artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening bepaalt dat de gemeenteraad bevoegd is een bestemmingsplan vast te stellen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Vaststellen van het bestemmingsplan "Uitmeentsestraat 4 Giesbeek" als toetsingskader voor de omgevingsvergunning(en) binnen het plangebied.

5. Argumenten en alternatieven

1.1 De oorspronkelijk beoogde invulling is niet aantrekkelijk genoeg.

Deze plek heeft in het nu geldende bestemmingsplan de bestemming "kampeerterrein". Dit naar aanleiding van een in 2012 vastgestelde visie op het gebied. Dit houdt in dat bedrijfsmatige exploitatie van een kampeerterrein tot maximaal 40 niet permanente kampeervoorzieningen is toegestaan. Door de ligging kijken recreanten aan de ene zijde tegen de dijk aan en aan de andere zijde tegen het industrieterrein. Dit is niet aantrekkelijk voor een recreatieve ontwikkeling. Door gebrek aan een mooi uitzicht kan geconcludeerd worden dat dit terrein minder geschikt is voor niet permanente kampeervoorzieningen.

1.2 Een ontwerp met uitzicht over de dijk biedt wel kansen.

Het nu voorliggende initiatief gaat uit van 23 permanente recreatiewoningen, waarbij de eerste verdieping gebruikt gaat worden als leefgedeelte (woonkamer/keuken). De begane grond wordt dan gebruikt voor functies waarvoor uitzicht minder belangrijk is. Door de woningen op de eerste verdieping te creëren, krijgen deze woningen vrij uitzicht over de dijk, over Rhederlaag ,richting de Veluwe. Met deze invulling kan het terrein wel functioneel gebruikt worden als recreatieterrein. Aandachtspunt hierbij is nog wel dat bij de definitieve aanvraag meer aandacht moet worden besteed aan het type woningen, de positionering van de woningen en de landschappelijke inrichting van het terrein.

1.3 Plan past binnen doelstelling beleidskader vrijetijdseconomie 2030

Eén van de doelstellingen in het genoemde beleidskader is "meer overnachtingen" 3% in 2023 en 8% in 2030. Dit plan geeft hier invulling aan. Het beeld dat geschetst wordt met uitzicht over Rhederlaag, geeft een kwalitatieve en recreatieve meerwaarde voor het gebied. Daarbij kan op deze locatie een aanvullend aanbod worden gecreëerd, omdat op deze locatie recreatiewoningen kunnen worden gerealiseerd, terwijl op Rhederlaag vanwege de beleidslijn grote rivieren geen permanente gebouwen mogelijk zijn.

1.4 Commissie Welstand is overwegend positief.

De commissie heeft ten aanzien van de woningen positief gereageerd, echter wordt een aantal kritische opmerkingen geplaatst wat betreft de verdere uitwerkingen. Dit heeft met name betrekking op kleurstelling en positie van de recreatiewoningen.

1.5 Er is draagvlak voor het plan.
Initiatiefnemer heeft het plan besproken met belanghebbenden in de directe omgeving. Het plan heeft erna gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Binnen deze termijn zijn geen zienswijzen binnengekomen. Daarmee mag er vanuit worden gegaan dat er draagvlak is voor dit plan.

2.1 Een exploitatieplan is niet nodig
Omdat het verhaal van onze kosten anderszins verzekerd is, te weten via een planschadeovereenkomst, is het niet nodig een exploitatieplan vast te stellen.

Alternatieven
Als het bestemmingsplan niet wordt vastgesteld blijft het oude bestemmingsplan van kracht.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Na vaststelling vormt het vastgestelde plan het toetsingskader.
Evaluatie is bij dit plan niet noodzakelijk.

7. Klimaat en duurzaamheid
De daken van de reactiewoningen lenen zich voor het plaatsen van pv-panelen. In totaal is er ruimte voor 666 panelen die een energieopbrengst opleveren voor ca. 84 huishoudens. Op deze wijze kunnen de recreatiewoningen volledig elektrisch zijn. Tevens ontstaat er op deze manier een nieuw en duurzaam verdienmodel met een energieproducerend dak. Dit dak voorziet in de energiebehoefte van de bewoners maar kan tevens worden ingezet als postcode-roos voor de omliggende buurt.

8. Communicatie
Na vaststelling van het bestemmingsplan door uw gemeenteraad wordt het plan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Daarvan wordt kennisgeving gedaan in de Zevenaar Post en Staatscourant. Het bestemmingsplan treedt in werking één dag na afloop van de inzagetermijn, tenzij er een verzoek is gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening in samenhang met het instellen van beroep tegen het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is onherroepelijk indien er geen beroep is ingesteld.

9. Kosten, baten en dekking
Er zijn op leges na geen kosten die verrekend moeten worden.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/21/1010374	Bijlage 1 Toelichting
2.	INT/21/1010375	Bijlage 2 Regels
3.	INT/21/1010377	Bijlage 3 Verbeelding
4.	INT/21/1010379	Bijlage 4 Voortoets N2000
5.	INT/21/1010380	Bijlage 5 Ecologie
6.	INT/21/1010381	Bijlage 6 Aerius aanlegfase
7.	INT/21/1010382	Bijlage 7 Aerius gebruiksfase
8.	INT/21/1010387	Bijlage 8 Inrichtingsplan
9.	INT/21/1010389	Bijlage 9 voorlopig ontwerp

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Bestemmingsplan Uitmeentsestraat 4 Giesbeek
Zaaknummer	Z/21/381379
Documentnummer	INT/21/1026724

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat;

- van 4 maart 2021 tot en met 16 april 2021 het ontwerpbestemmingsplan Uitmeentsestraat 4 Giesbeek voor iedereen langs elektronische weg beschikbaar is gesteld en raadpleegbaar gemaakt en tevens volledig op papier ter inzage heeft gelegen;

- het digitale ontwerpbestemmingsplan tevens is gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met IDN: NL.IMRO.0299.BP05.UITMEENTSESTR4-ON01;

- voorafgaand aan de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan openbare kennisgeving is gedaan in de Staatscourant en de Zevenaar Post, waarbij is gewezen op de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen gedurende de hiervoor genoemde inzagetermijn;

- van de geboden gelegenheid tot het indienen van zienswijzen geen gebruik is gemaakt;

- het niet noodzakelijk is een exploitatieplan vast te stelen, omdat de kosten anderszins verzekerd zijn;

gelet op artikel 3.1 lid 1, artikel 3.8 lid 1 onder e en artikel 6.12 lid 2 onder a van de Wet ruimtelijke ordening.

besluit:

1. Het bestemmingsplan Uitmeentsestraat 4 Giesbeek ongewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL.IMRO.0299.BP05.UITMEENTSESTR4-VA01, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting;
2. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 7 juli 2021.

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Uitmeentsestraat 4, 2020

Imrocode: NL.IMRO.0299.BP05.UITMEENTSESTR4-ON01

Inhoudsopgave

Toelichting *3*

Hoofdstuk 1 Inleiding *4*
1.1 Aanleiding 4
1.2 Ligging plangebied 4
1.3 Een nieuw bestemmingsplan 6
1.4 Leeswijzer 7

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving *8*
2.1 Bestaande situatie 8
2.2 Toekomstige situatie 10
2.3 Communicatie 15

Hoofdstuk 3 Beleid *13*
3.1 Inleiding 13
3.2 Rijksbeleid 13
3.3 Provinciaal beleid 15
3.4 Gemeentelijk beleid 17

Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid *21*
4.1 Inleiding 21
4.2 Bodem 21
4.3 Lucht 22
4.4 Geluid 22
4.5 Milieuzonering 22
4.6 Externe veiligheid 23
4.7 Water 24
4.8 Archeologie en cultuurhistorie 27
4.9 Natuurwaarden 28
4.10 Verkeer en parkeren 31
4.11 Economische uitvoerbaarheid 31

Hoofdstuk 5 Juridische planopzet *32*
5.1 Algemeen 32
5.2 Planregels 34

Hoofdstuk 6 Procedure *35*
6.1 Vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro 35
6.2 Zienswijzen 35
6.3 Ambtshalve wijzigingen 35
6.4 Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen 35

Bijlage toelichting *36*

Bijlage 1 Planbeschrijving NEXIT architecten Arnhem *37*

Bijlage 2 Beplantingsplan (Ontwikkeling recreatiewoningen, Bureau Buitenruimte) *39*

Bijlage 3 Quickscan Flora- en fauna (Econsultancy) *40*

Bijlage 4 Voortoets (Econsultancy) *41*

Bijlage 5 AERIUS berekeningen (Econsultancy) *42*

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Uitmeentsestraat 4 in Giesbeek bevindt zich een terrein dat bestemd is als kampeerterrein. Het terrein was oorspronkelijk het parkeerterrein bij het recreatiegebied Rhederlaag. Deze functie is verplaatst en de locatie is nu bestemd als kampeerterrein met de mogelijkheid max. 40 (niet permanente) kampeervoorzieningen te exploiteren. De initiatiefnemer (en eigenaar) van de locatie wil het gebruik wijzigen en de bouw van 23 (luxe) recreatiewoningen mogelijk maken op het terrein. Hiervoor is een wijziging van het bestemmingsplan nodig.

1.2 Ligging plangebied

De locatie is kadastraal bekend als gemeente Zevenaar, onder de nummers 3025 en 3026 en ligt ten westen van de kern Giesbeek. De Uitmeentsestraat is een 'afslag' van de Rivierweg (N338). De weg vormt de zuidelijk begrenzing van de locatie en ontsluit naast de locatie ook het recreatiegebied Rhederlaag met de woonwijk Riverparc en het bedrijventerrein Giesbeek. De N338 leidt naar de A12. De noordgrens wordt gevormd door de dijk: de Bandijk. Aan de andere kant van de dijk ligt de Gieseplas. De dijk is geen onderdeel van de planlocatie.

Afbeelding 1: Het plangebied (binnen rode cirkel) in een bredere context. Het plangebied ligt ten westen van de kern Giesbeek. Ten noorden van de locatie ligt de Gieseplas. Aan de zuidkant ligt het bedrijventerrein Giesbeek (bron Google Earth)

Afbeelding 2: De planlocatie (groen omlijnd) met als zuidgrens de Uitmeentsestraat en aan de noordkant de dijk met aan de andere kant van de dijk de Gieseplas (bron Google Maps)

Afbeelding 3: De entree naar de planlocatie vanaf de Uitmeentsestraat. Deze entree blijft gehandhaafd (bron Google Maps). De bestaande bebouwing (rechts op de foto) ook.

1.3 Een nieuw bestemmingsplan

Bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Giesbeek (vastgesteld 2016-12-21)'

Het voorliggende plan herziet een deel van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Giesbeek (vastgesteld 2016-12-21). De locatie heeft de enkelbestemming ‘Recreatie – Verblijfsrecreatie’ en de aanduiding ‘kampeerterrein’. Als gevolg van deze aanduiding is de bedrijfsmatige exploitatie van een kampeerterrein met maximaal 40 (niet permanente) kampeervoorzieningen mogelijk. Daarnaast is er ruimte voor een bedrijfswoning ter plaatse van de aanduiding ‘bedrijfswoning’ en een werkplaats met kantoor ten behoeve van de bestemming. Daarnaast heeft de locatie nog de dubbelbestemmingen ‘Waarde – Archeologie’ en ‘Waterstaat – Waterkering’.

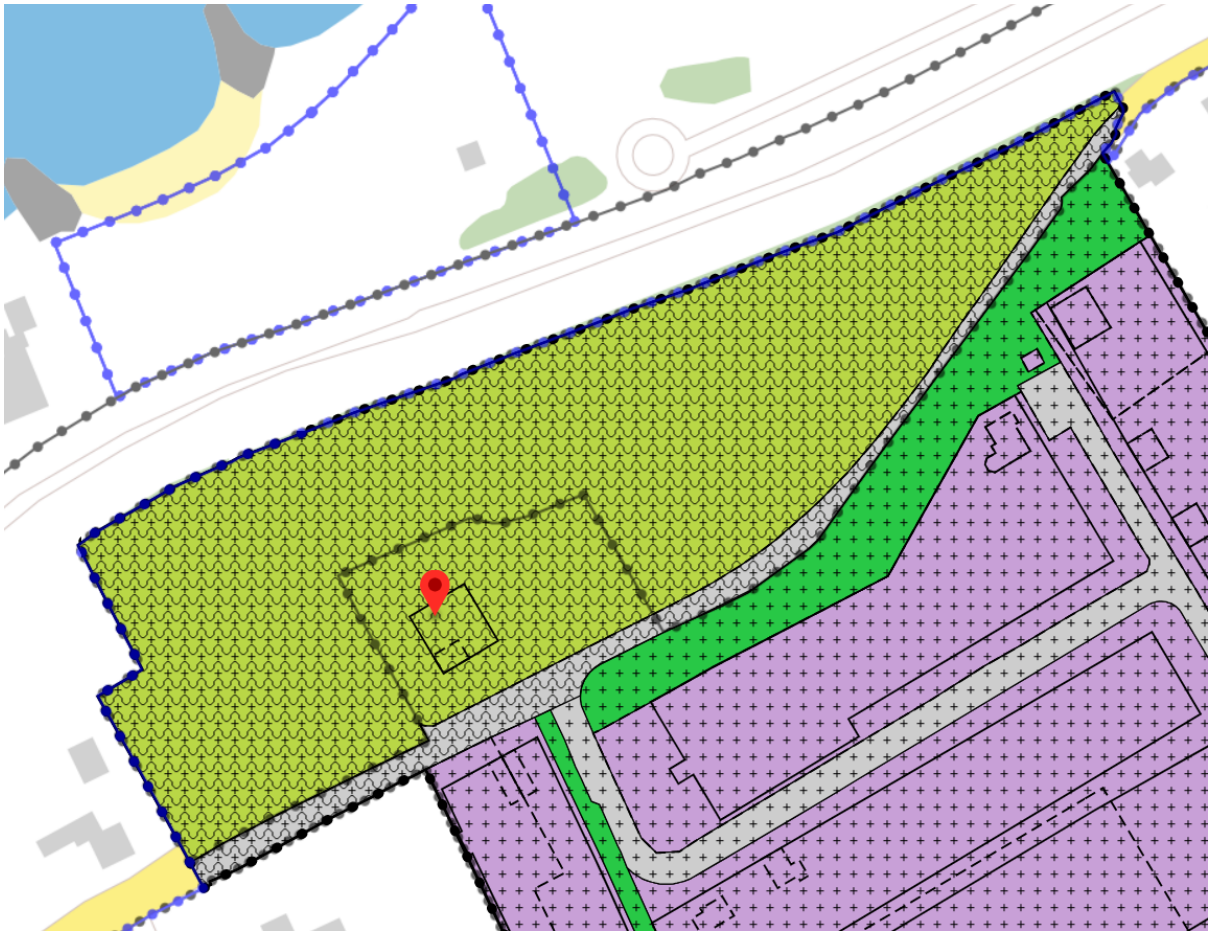

Afbeelding 4: Verbeelding van het geldende bestemmingsplan ‘Bedrijventerrein Giesbeek’. Het plangebied heeft primair de enkelbestemming ‘Recreatie – Verblijfsrecreatie’ het bouwvlak geeft de locatie aan waar het kantoor staat.

Nieuw bestemmingsplan Uitmeentsestraat 4, 2020:

In het nieuwe bestemmingsplan krijgt de locatie opnieuw de enkelbestemming ‘Recreatie – Verblijfsrecreatie’ maar nu met de mogelijkheid om op de locatie de 23 recreatiewoningen te bouwen. De bestemming ‘Waarde – Archeologie’ vervalt. De bestemming ‘Waterstaat – Waterkering’ blijft in stand. Daarbij wordt wel het systeem van bestemmen beperkt aangepast. De systematiek van bestemmen wordt geënt op de manier waarop ook het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Zevenaar zal worden opgezet.

Afbeelding 5: Verbeelding van het nieuwe bestemmingsplan "Uitmeentsestraat 4, 2020.

1.4 Leeswijzer

Het bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, de regels en deze toelichting. Op de verbeelding zijn de te onderscheiden bestemmingen door middel van kleuren en tekens aangegeven. De regels bevatten de materiële inhoud van de bestemmingen. De verbeelding en de regels vormen samen de juridisch bindende elementen van het bestemmingsplan.

De toelichting van dit bestemmingsplan is opgebouwd uit 5 hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk volgt in hoofdstuk 2 de beschrijving van het plan(-gebied). In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het beleidskader. In hoofdstuk 4 komt de haalbaarheid van het plan aan de orde. Vanuit de verschillende van invloed zijnde haalbaarheidsaspecten wordt in dit hoofdstuk beschreven waarom het voorliggend bestemmingplan kan worden uitgevoerd. In hoofdstuk 5 is de wijze van bestemmen aangegeven. Er wordt een antwoord gegeven op de vraag hoe hetgeen in voorliggend plan is vastgelegd juridisch wordt geregeld. Verder wordt er beschreven hoe de verbeelding en de regels zijn opgebouwd en welke bestemmingen er in het plan voorkomen. Ook wordt in dit hoofdstuk aangegeven hoe de regels moeten worden geïnterpreteerd en uitgelegd. In dit hoofdstuk worden ook alle bestemmingen uitgelegd en wat daar in hoofdlijnen is toegestaan. In het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 6, van dit bestemmingsplan wordt ingegaan op de procedures, die voorliggend bestemmingsplan doorloopt.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Bestaande situatie

De locatie was oorspronkelijk agrarisch in gebruik. Op de plek van het huidige kantoor stond een ander gebouw. Dit was waarschijnlijk een boerderij behorende bij de locatie.

Afbeelding 6: Situatie jaren '80 tot begin jaren '90. Die periode markeerde de start van een grootschalige recreatieve ontwikkeling na het afronden van de zandwinning.

Met de aanleg van de recreatieve voorzieningen en de ontwikkeling van Rhederlaag ontstond de behoefte aan parkeren. De planlocatie werd daarvoor ingericht. De parkeerplaats werd ingepakt in groen. Dit groen bepaalt nu nog het karakter van de locatie (zie ook afbeeldingen 2, 3 en 9)

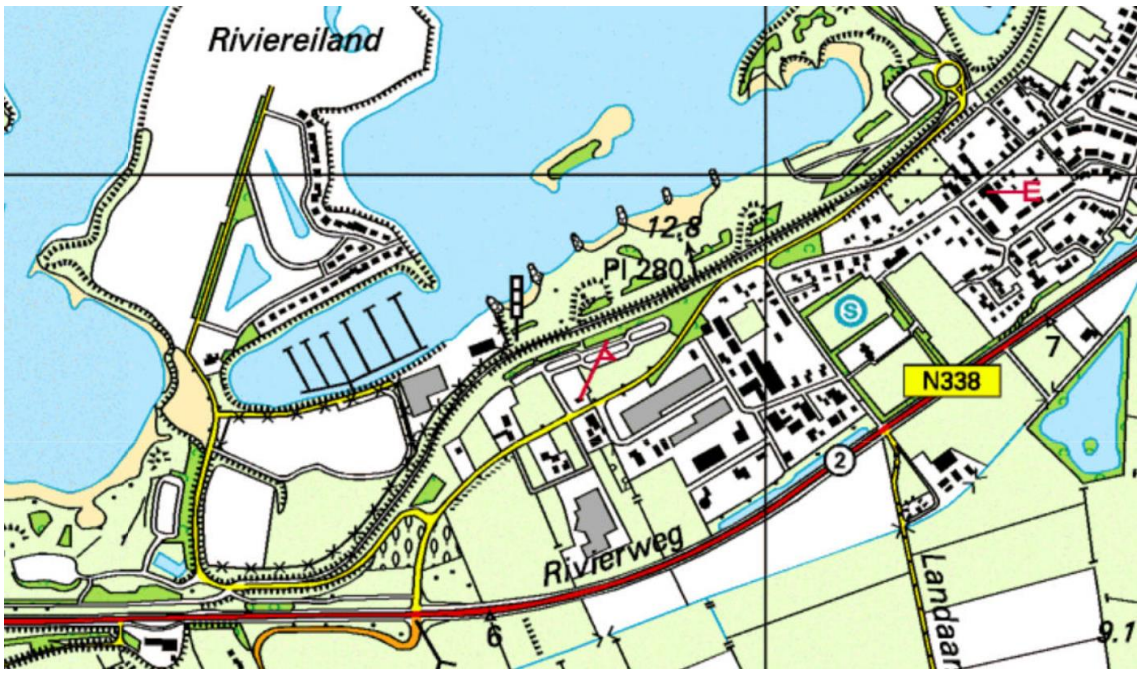

Afbeelding 7: Situatie eind jaren '90. De planlocatie functioneert als parkeerplaats voor het recreatiegebied Rhederlaag.

Afbeelding 8: Situatie in 2019. De functie als parkeerplaats heeft plaats gemaakt voor een mogelijk gebruik als kampeerterrein. De inrichting van de locatie is hiervoor niet gewijzigd.

De bestemming van de planlocatie voor parkeren is vervallen. Het parkeren is verplaatst naar de andere kant van de dijk. Het parkeren heeft qua bestemmingsplan plaatsgemaakt voor een kampeerterrein. Dit heeft niet geleid tot een aanpassing van de inrichting van het terrein. Van de mogelijkheid om het terrein daadwerkelijk te gebruiken als kampeerterrein is ook nooit gebruikt gemaakt.

Afbeelding 9: Luchtfoto planlocatie (bron Google Maps). De inrichting komt nog overeen met de inrichting als parkeerterrein. De locatie is nooit daadwerkelijk als kampeerterrein gebruikt.

2.2 *Toekomstige situatie*

De initiatiefnemer wil op de locatie in totaal 23 recreatiewoningen realiseren. Hiervoor is door NEXIT architecten uit Arnhem een plan gemaakt. De recreatiewoningen worden naast de Bandijk geplaatst. Het niveau van het terrein wordt daarbij ter plekke van de recreatiewoningen iets opgehoogd, zodat de bezoekers vanaf de verdieping uit kunnen kijken over het water.

De geschakelde recreatiewoningen hebben een maximumoppervlakte van 70 m2 De vrijstaande recreatiewoningen – in totaal 3 – hebben een maximumoppervlakte 90 m2. Voor een verdere beschrijving van het plan zie bijlage 1.

De bouw van de recreatiewoningen zal leiden tot de kap van een aantal bomen op en bij de dijk. Om dit zorgvuldig te doen is bureau Buitenruimte uit Giesbeek ingeschakeld (zie afbeelding 11).

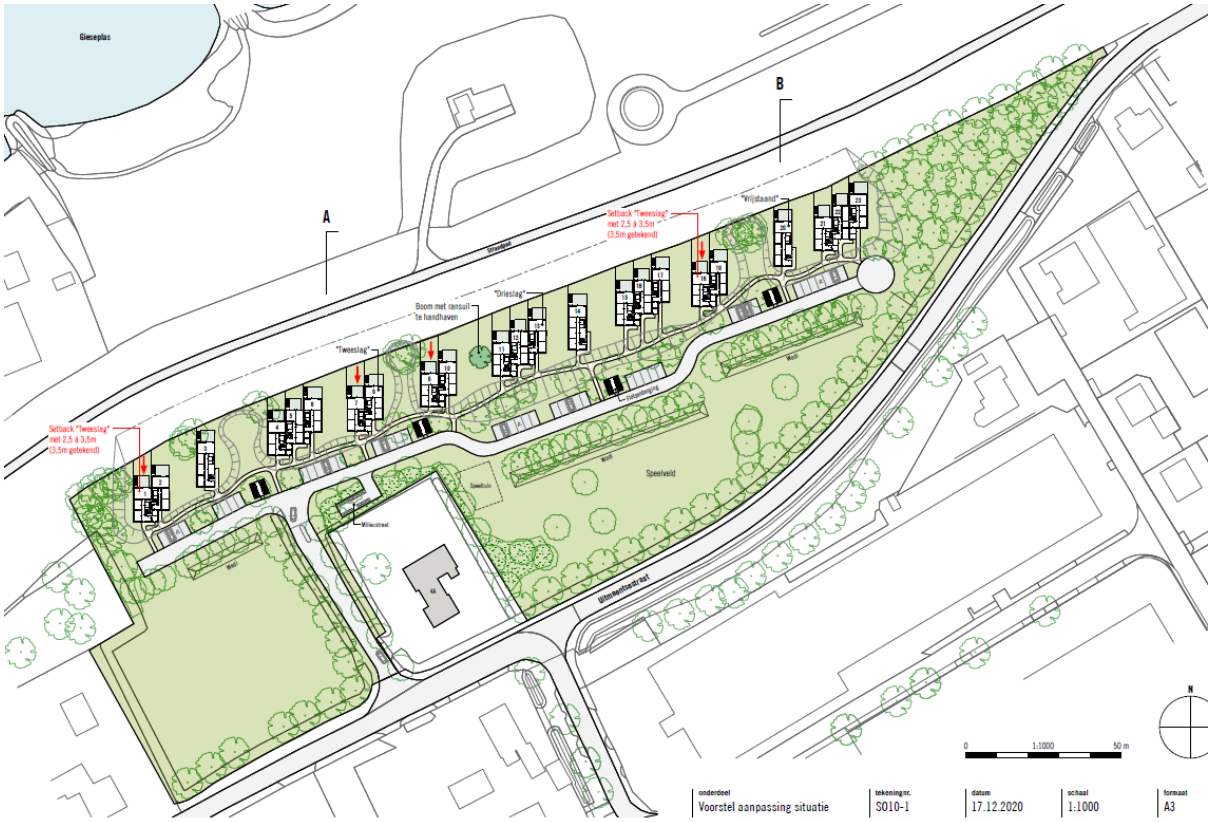

Afbeelding 10: Plattegrond beoogde ontwikkeling (bron Nexit architecten). De recreatiewoningen worden verhoogd naast de dijk gepositioneerd. Op die manier kan worden geprofiteerd van het uitzicht over het water. Om de monotonie van de reeks te doorbreken zijn de 'blokjes' van 2 recreatiewoningen ten opzichte van de dijk 3,5 meter naar achteren geplaatst.

Voor de locatie is, naast andere onderzoeken, door Econsultancy een quickscan Flora- en fauna uitgevoerd. Uit deze quickscan kwam naar voren dat er een boom bij de dijk staat waarin een ransuil een plek zou kunnen vinden om te nestelen. In reactie hierop is het plan aangepast, zodat deze boom gespaard kan blijven en behouden blijft voor gebruik door de ransuil.

Afbeelding 11: Bureau Buitenruimte heeft gekeken naar een zorgvuldige inpassing van de recreatiewoningen op het terrein (bron Bureau Buitenruimte; Schetsontwerp, februari 2021). Daar waar mogelijke worden bomen behouden. Voor de nieuwe aanplant wordt alleen inheems assortiment gebruikt.

Afbeelding 12: De recreatiewoningen worden achter de dijk geplaatst. Vanaf de verdieping is er uitzicht over het water mogelijk.

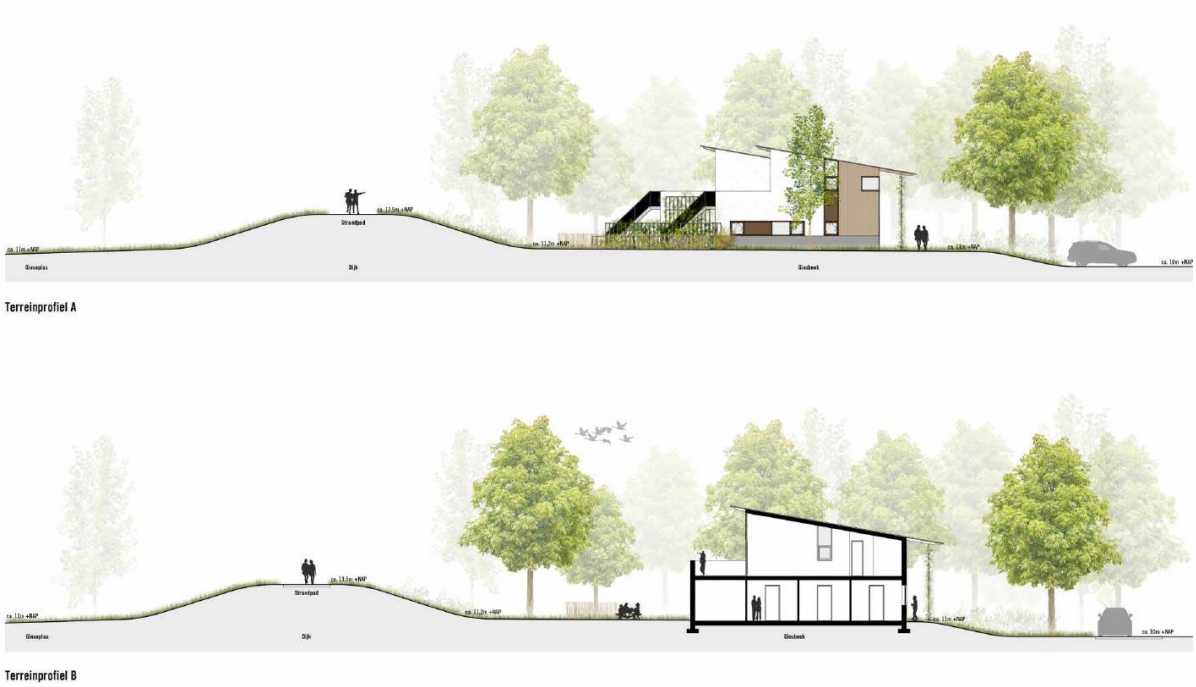

Afbeelding 13: De recreatiewoningen staan op een lichte verhoging en op een ruime afstand van de dijk. Het dijklichaam wordt door de bouw van de recreatiewoningen niet negatief beïnvloedt.

2.3 Communicatie

Het plan is op 17 maart 2020 in het college van de gemeente Zevenaar besproken. Het college ondersteunt het initiatief. Het plan is in juni 2020 voorgelegd aan de welstandscommissie in het kader van een voortoets. De welstandscommissie was, met enkele opmerkingen, positief over het plan. In november is nog een nadere uitleg van de opmerkingen gevraagd. De rayonarchitect heeft op 9 december 2020 deze nadere uitleg gegeven. De opmerkingen betroffen de materialisering van de gebouwen en de positionering ten opzichte van de dijk. De materialisering zal na de uitwerking van het plannen voor de gebouwen, bij de formele welstandstoets opnieuw aan de orde komen. Naar aanleiding van de opmerking over de positionering van de gebouwen is er een geleding in de rij reacreatiewoningen aangebracht. De ‘blokjes’ van twee gecombineerde recreatiewoningen zijn ten opzichte van de dijk 3,5 meter naar achteren geplaatst. De rij recreatiewoningen wordt daarmee minder monotoon. Deze nieuwe ordening is voorgelegd aan de gemeente. De gemeente is hiermee akkoord.

Het plan is begin september 2020 voorgelegd aan omwonenden. De omwonenden hebben positief gereageerd op de plannen.

Het plan is ook voorgelegd aan het IGOR (Integraal gebiedsoverleg Rhederlaag) en positief ontvangen. Op 30 september 2020 is het plan besproken met het Waterschap Rijn en IJssel. De opmerkingen en uitgangspunten voorkomend uit dit overleg zijn meegenomen in de planvorming en daar waar mogelijk verwerkt in het bestemmingsplan (zie paragraaf 4.7 voor de uitgangspunten van het Water Rijn en IJssel). Een deel van uitgangspunten zal bij de nadere uitvoering in het traject van de aanvraag van de omgevingsvergunningen worden meegenomen.

Hoofdstuk 3 Beleid

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een weergave van het relevante beleid op rijks-, provinciaal-, regionaal en gemeentelijk niveau gegeven. Aangegeven wordt hoe het plan zich verhoudt tot de diverse beleidskaders.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet bundelt alle huidige wetten over de leefomgeving. Daarbij hoort één Rijksvisie op de leefomgeving: de Nationale Omgevingsvisie. Op 20 juni 2019 is het ontwerp voor de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) verschenen. In Nederland staan we voor een aantal urgente opgaven, die zowel lokaal, nationaal als wereldwijd spelen. Denk aan de opgaven op het gebied van klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw. Deze opgaven zullen Nederland flink veranderen. Door goed in te spelen op deze verandering kan Nederland vooroplopen en kansen verzilveren. Met de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) geeft het Rijk een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. In de NOVI in deze maatschappelijke opgaven samengevat in vier prioriteiten:

- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterk en gezonde steden en regio’s;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

De ontwerp – NOVI vormt de basis voor een maatschappelijk debat over de ruimtelijke inrichting en de kwaliteit van de leefomgeving in Nederland. Met provincies, gemeenten en waterschappen, maar ook met kennisinstellingen en maatschappelijke partijen. Ook de opvattingen van bewoners worden gehoord en betrokken, inclusief die van de jongeren. De ontwerp – NOVI is van 20 augustus tot en met 30 september 2019, samen met het Milieueffectrapport NOVI (PlanMER) ter inzage gelegd. Verwacht wordt dat de NOVI nog in 2020 wordt vastgesteld. Tot die tijd blijft de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte het vigerend beleid.

3.2.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Indertijd was een actualisatie van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid nodig omdat de verschillende beleidsnota's op het gebied van ruimte en mobiliteit gedateerd zijn door nieuwe politieke accenten en veranderende omstandigheden zoals de economische crisis, klimaatverandering en toenemende regionale verschillen onder andere omdat groei, stagnatie en krimp gelijktijdig plaatsvinden. Op 13 maart 2012 is de 'Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)' vastgesteld. Deze structuurvisie gag en geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau.

De visie is vernieuwend in die zin dat ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur sterker dan voorheen met elkaar verbonden worden. De structuurvisie vervangt daarvoor de 'Nota Ruimte', de 'Structuurvisie Randstad 2040', de 'Nota Mobiliteit', de 'Mobiliteits Aanpak', de 'Structuurvisie voor de Snelwegomgeving' en de ruimtelijke doelen en uitspraken in de PKB 'Tweede structuurschema Militaire terreinen' , de 'Agenda Landschap', de 'Agenda Vitaal Platteland' en 'Pieken in de Delta'. De 'Structuurvisie Nationaal Waterplan' blijft in zijn huidige vorm als uitwerking van de SVIR bestaan.

In de structuurvisie schetst het rijk de ambities voor concurrentiekracht, bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid tot 2040 (lange termijn) en doelen, belangen en opgaven tot 2028 (middellange termijn).

De centrale visie wordt uiteengezet in drie hoofddoelstellingen voor de middellange termijn (2028), namelijk “concurrerend, bereikbaar en leefbaar & veilig”. Voor de drie rijksdoelen zijn de onderwerpen van nationaal belang benoemd waarmee het Rijk aangeeft waarvoor het verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken. De drie hoofddoelstellingen zijn:

1. *Concurrerend* = Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economisch structuur van Nederland.
2. *Bereikbaar* = Het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat.
3. *Leefbaar & veilig* = Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Naast de drie hoofddoelen wordt een zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte bevorderd. Hiervoor is een ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Dat betekent: eerst kijken of er vraag is naar een bepaalde nieuwe ontwikkeling, vervolgens kijken of het bestaande stedelijk gebied of bestaande bebouwing kan worden hergebruikt en mocht nieuwbouw echt nodig zijn, dan altijd zorgen voor een optimale inpassing en multimodale bereikbaarheid.

Conclusie

In de 'Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte' zijn nationale belangen opgenomen die zorgen voor een gegarandeerde basiskwaliteit voor alle bewoners van Nederland. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is van beperkte betekenis voor dit bestemmingsplan. Het voorliggend bestemmingsplan is niet van nationaal belang en een verdere toetsing aan het nationaal beleid is niet nodig.

3.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het kabinet heeft in de hiervoor genoemde SVIR vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen zou moeten worden ingezet. Het gaat om de volgende nationale belangen: Rijksvaarwegen, Project Mainportontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, Defensie, Ecologische hoofdstructuur, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, Primaire waterkeringen buiten het kustfundament en IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte).

De SVIR bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Ten aanzien daarvan is een borging door middel van normstelling, gebaseerd op de Wro, gewenst. Die uitspraken onderscheiden zich in die zin dat van de provincies en de gemeenten wordt gevraagd om de inhoud daarvan te laten doorwerken in de ruimtelijke besluitvorming. Zij zijn dus concreet normstellend bedoeld en worden geacht direct of indirect, d.w.z. door tussenkomst van de provincie, door te werken tot op het niveau van de lokale besluitvorming, zoals de vaststelling van bestemmingsplannen.

Het 'Besluit algemene regels ruimtelijke ordening' (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Op 30 december 2011 is het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening in werking getreden. Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, bij de Ecologische Hoofdstructuur (de artikelen worden later aan het Barro toegevoegd) en bij de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Voor één onderwerp geregeld in dit besluit, voorziet het besluit niet in de (definitieve) begrenzing. Dit betreft de EHS. Ten aanzien van deze begrenzing is bepaald dat de provincies die grenzen (nader) bepalen.

Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

Conclusie

De planlocatie is geen onderdeel van de EHS. Het Barro heeft geen directe doorwerking op deze ontwikkeling en belemmert deze verder niet. Daar waar het nationaal belang in het geding zou kunnen zijn is dit belang geborgd in het beleid van de andere overheden.

3.2.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

Besluit ruimtelijke ordening

Op 1 oktober is het *'Besluit van 28 augustus 2012, houdende wijziging van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in verband met de toevoeging van enkele onderwerpen van nationaal ruimtelijk belang'* (Stb. 2012, nr. 388) in werking getreden. Door dit wijzigingsbesluit is ook het Bro aangepast. In artikel 3.1.6 is het tweede lid toegevoegd. Dit lid heeft betrekking op de 'ladder voor duurzame verstedelijking'. Deze ladder stelt eisen aan de motivering van onder meer bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwing die nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk maken. De wettelijke regeling gaat vergezeld van een handreiking die andere overheden ondersteunt bij de praktische toepassing van de juridische verplichting.

Artikel 1.1.1, lid 1 onder i Bro definieert een '*stedelijke ontwikkeling' als: ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen*'.

> Ook accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure vallen binnen het begrip stedelijke voorzieningen. De bouw van 23 recreatiewoningen kan hiermee worden geclassificeerd als een ‘stedelijke ontwikkeling’.

Artikel 3.1.6 tweede lid Bro: De ruimtelijke onderbouwing bij een omgevingsvergunning of de toelichting bij een bestemmingsplan die/dat een 'nieuwe stedelijke ontwikkeling' mogelijk maakt, moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

a. Er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele (regionale) behoefte;
b. Indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele (regionale) behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
   Indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld

Een vraag die hierbij ook zou moeten worden beantwoord is de vraag of de Uitmeentsestraat behoort tot het stedelijke gebied. Als stedelijk gebied wordt gedefinieerd: een bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal-culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur. Het antwoord hierop is lastig te geven. De locatie kan ook worden gezien als onderdeel van het buitengebied.

Ten aanzien van de behoefte aan de bouw van 23 recreatiewoningen kan het volgende worden opgemerkt. De locatie ligt in een omgeving die al intensief voor verblijfsrecreatie wordt gebruikt. In de directe omgeving rondom de Gieseplas en de Lathumse plas is een groot en gevarieerde aanbod van recreatiewoningen en andere recreatieve voorzieningen. Recreatiewoningen van deze (hoge) kwaliteit vormen echter nog geen onderdeel van het aanbod en zijn daarmee een toegevoegde waarde. De vraag naar dit type recreatiewoningen is groot. Een deel van de vraag is internationaal, waarbij vooral bij Duitse recreanten de vraag groot.

De woningen zijn specifiek voor deze locatie ontworpen, waarbij kan worden geprofiteerd van de directe nabijheid van het water. De vraag of de locatie behoort tot het stedelijk gebied is daarmee niet meer relevant. De behoefte is immers aanwezig en dit type recreatiewoningen is door het ontwerp locatiegebonden. De bouw van de woningen op een andere locatie is niet aan de orde. De locatie kan bovendien via de Uitmeentsestraat uitstekend worden ontsloten.

Conclusie

Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in de bouw van 23 (luxe) recreatiewoningen en valt als zodanig onder de definitie ‘stedelijke ontwikkeling’ De vraag naar dit type recreatiewoningen is groot. Er is dus sprake van een actuele behoefte aan deze woningen. De woningen zijn specifiek voor deze locatie ontworpen en sluiten aan op het al sterk recreatieve karakter van de omgeving.

Realisatie op een andere locatie, al dan niet behorend tot het stedelijk gebied, is niet realistisch Getoetst aan de ladder van duurzame verstedelijking past deze ontwikkeling op deze locatie.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening

Provinciale Staten hebben in hun vergaderingen van 9 juli 2014 en 24 september 2014 respectievelijk de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening vastgesteld. Beiden zijn in eerste op 17 oktober 2014 in werking getreden. Beide documenten worden regelmatig aangepast, geactualiseerd en geconsolideerd. Op dit moment gelden de volgende versies als actueel provinciaal beleid.

- Geconsolideerde Omgevingsvisie Gaaf Gelderland,
- Actualisatieplan 6 Omgevingsverordening,
- Geconsolideerde Omgevingsverordening 2018

Alle drie zijn ze op 1 maart 2019 in werking getreden. De provincie werkt aan nieuwe omgevingsverordening op basis van de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland. Deze zal eind 2020, voorafgaand aan het in werking treden van de Omgevingswet, worden vastgesteld

Met de consolidatie van de verschillende plannen zijn besluiten die sinds oktober 2014 zijn genomen verwerkt in de plannen. Deze consolidatie heeft voor het plangebied niet geleid tot wijzigingen. De Omgevingsvisie Gelderland vervangt enkele structuurvisies. De verordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is.

De visie richt zich formeel op de komende tien jaar, maar wil ook een doorkijk bieden aan Gelderland op een langere termijn. Veel maatschappelijke vraagstukken zijn zo complex dat alleen een gezamenlijke inzet succesvol kan zijn. In de omgevingsvisie zijn de opgaven voor Gelderland daarom in nauwe samenwerking met partners uitgedacht. Daarbij kijken de provincie en partners vanuit een integraal en internationaal perspectief naar Gelderland. Met deze bestuurlijke strategie kunnen voor Gelderland toekomstbestendige keuzes gemaakt worden. De provincie heeft in de Omgevingsvisie twee doelen gedefinieerd. Het zijn doelen die de rol en kerntaken van de provincie als middenbestuur benadrukken.

De provincie beschikt over verschillende instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. De verordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is.

De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, mobiliteit en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

Gelderse Ladder voor duurzame verstedelijking

Voor een goede afweging van keuzes voor locaties van nieuwe gebouwen staat de Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik centraal. Met deze ladder wordt een transparante besluitvorming en een zorgvuldige ruimtelijke afweging nagestreefd. Het gaat om het tijdig afwegen van kansen en mogelijkheden om bestaande gebouwen te benutten bij overwegingen van nieuwe bebouwing. Een goede afweging volgens de ladder vraagt om kennis van de bestaande voorraad. Gekoppeld daaraan zijn er vragen over de opgaven en kwaliteiten in een gebied:

- Past de ontwikkeling bij de doelen in Gelderland? Zo ja:
- Hoe voegt de ontwikkeling extra kwaliteit toe aan een gebied?

Als juridische basis gebruikt de provincie de Ladder voor duurzame verstedelijking die het Rijk heeft

vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In elk bestemmingsplan dat voorziet in een nieuwe stedelijke ontwikkeling dienen gemeenten volgens de Rijksladder aan de hand van drie stappen de locatiekeuze te motiveren (zie paragraaf 3.2.3). Deze Rijksladder is van provinciaal belang. Aangezien de juridische borging van de ladder al geregeld is in het Bro, heeft de provincie de ladder niet nogmaals opgenomen in de provinciale omgevingsverordening.

Conclusie

Een van de doelstellingen uit de Omgevingsvisie betreft het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving. Daarbij wordt gefocused op het ontwikkelen met kwaliteit, waarbij recht wordt gedaan aan de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten van een plek.

Door deze beperkte herbestemming waarbij een ongebruikte voorziening voor verblijfsrecreatie opnieuw in gebruik kan worden genomen draagt de ontwikkeling bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Door een zorgvuldige inpassing wordt recht gedaan aan de ruimtelijk en landschappelijke kwaliteiten van de plek. De ontwikkeling voegt een schakel toe aan een breed scala van recreatieve voorzieningen in de directe omgeving.

Een toetsing aan de Gelderse ladder van duurzame verstedelijking is niet nodig (zie ook eerder 3.2.3).

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Structuurvisie Zevenaar

De Structuurvisie gemeente Zevenaar (vastgesteld 20 februari 2013) is het richtinggevend kader voor het ruimtelijk beleid van de gemeente Zevenaar. De visie geeft richting aan de ruimtelijke, economische en maatschappelijke ontwikkelingen van de gemeente Zevenaar tot 2030. Er worden drie kernopgaven onderscheiden:

- verbinden,
- diversiteit,
- kwaliteit.

Bij verbinden gaat het naast fysiek ruimtelijke verbindingen (in verschillende vormen) ook om verbinden op sociaal maatschappelijk, bestuurlijk en organisatorisch vlak. Bij diversiteit gaat het om diversiteit in leefmilieus, voorzieningen, landschappen en kernen. ‘Diversiteit’ is onlosmakelijk onderdeel van de identiteit van Zevenaar. Bij kwaliteit gaat het tenslotte om een goede, duurzame ruimtelijke ontwikkeling met weloverwogen integrale keuzes.

De structuurvisie geeft een visie op de kernen / gebieden in de gemeente Zevenaar. Daarnaast is op verschillende thema’s aangegeven hoe deze een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van de visie, waaronder de relevante thema’s werken, cultuurhistorie, milieu en landschap.

De gemeente Zevenaar streeft naar het vergroten van de diversiteit en (kwaliteits-)versterking van de verblijfsrecreatievoorzieningen, en naar een verbreding van de recreatiemogelijkheden.

Met de beoogde ontwikkeling krijgt een bestaande, maar niet langer functionerende voorziening voor verblijfsrecreatie nieuw leven. Kampeervoorzieningen worden vervangen door recreatiewoningen in het luxe segment en met een bijzondere architectuur. Daarmee draagt de ontwikkeling bij aan kwaliteitsversterking. De mogelijkheden van het gebied worden verbreed door een specifieke vorm van de recreatiewoningen te ontwikkelen die iets extra’s bieden ten opzichte van het normale aanbod.

Conclusie

De ontwikkeling van 23 nieuwe recreatiewoningen past binnen het in de structuurvisie geformuleerde beleid.

3.4.2. Gebiedsvisie Rhederlaag

De Structuurvisie Zevenaar geeft een visie op hoofdlijnen op Rhederlaag. De planlocatie valt binnen deze visie. De verdere uitwerking voor de visie op hoofdlijnen is opgenomen in de Gebiedsvisie Rhederlaag. De gebiedsvisie geeft, nog steeds op hoofdlijnen, de visie op dit gebied.

In de Gebiedsvisie Rhederlaag wordt aandacht besteed aan de combinatie van landschapsversterking, natuurontwikkeling en recreatie. De basis wordt gevormd door een zonering, waarbij in enkele gebieden het accent ligt op (intensieve) recreatie en in andere gebieden op landschap en/of natuurontwikkeling. Gezien de gedeelde belangen van landschap / natuur en (extensieve) recreatie is er geen sprake van een strikte scheiding.

Het plangebied is aangeduid als 'intensief recreatielandschap (II)'. Naast de aanwezige voorzieningen, zoals strandjes en een jachthaven kan dit gebied een impuls krijgen met de ontwikkeling van een recreatieve voorziening. Hier valt, volgens de visie, te denken aan een grotere recreatieve voorziening die binnen de landschappelijke en wellicht historische setting kunnen ontstaan.

Conclusie

De ontwikkeling van 23 nieuwe recreatiewoningen geeft verdere invulling aan de Gebiedsvisie Rhederlaag en past in de zone die intensieve recreatie toestaat.

3.5.3. Nota ruimtelijke kwaliteit

In de Nota ruimtelijke kwaliteit (vastgesteld 1 november 2012) is het beoordelingskader voor de ruimtelijke kwaliteit beschreven. Hoewel het planologisch kader leidend is, is afstemming met het welstandsbeleid (uiterlijke verschijningsvorm, de wijze waarop naar een gebied/ locatie wordt gekeken, 'gewicht' van welstand) wenselijk. Stedenbouwkundige en ruimtelijk relevante elementen kunnen in het bestemmingsplan opgenomen worden. De gebiedsgerichte welstandscriteria binnen de gemeente Zevenaar zijn gekoppeld aan duidelijk te onderscheiden deelgebieden. Per deelgebied is een welstandsniveau vastgesteld (van welstandsvrij tot bijzonder welstandsniveau..

Het plangebied valt in deelgebied recreatiegebied Rhederlaag (BU01 Recreatiegebied Rhederlaag). In dit gebied is regulier welstandsniveau van toepassing.

Hieronder vallen gebieden, die vanuit het perspectief van de gehele gemeente geen zware toetsing nodig hebben, maar waar wel aanleiding is om alert te blijven op de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit. In deze gebieden dient de basiskwaliteit gehandhaafd te worden, voor zover deze niet grenzen aan belangrijke wegen of openbare ruimtes.

Het beleid voor het gedeelte van het recreatiegebied dat in dit gebied is opgenomen is voornamelijk gericht op bestendiging van de recreatieve functie.

Gezien het feit dat het op deze locatie toch om bijzondere recreatiewoningen gaat is besloten het plan aan de welstandscommissie in de vorm van een voortoets. De welstandscommissie was enthousiast over het plan.

Conclusie

Het initiatief past binnen de kaders van het welstandsbeleid. Dit is in een voortoets door de welstandscommissie ook bevestigd.

3.5.4. Beleidsnotitie voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten

De gemeente Zevenaar heeft het beleid voor archeologie en monumenten vastgelegd in de Beleidsnotitie voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten 2008-2013 (vastgesteld 28 januari 2009). Er is nog geen nieuwe, geactualiseerde beleidsnotitie vastgesteld.

Archeologische beleidsadvieskaart

Via de Archeologische beleidsadvieskaart wordt een verbinding gelegd met de ruimtelijke ordening en het bestemmingsplan. Op de Archeologische beleidsadvieskaart staan verwachtingszones ten aanzien van nog onbekende archeologische- en/of cultuurhistorische waarden weergegeven. De verwachtingszones zijn op grond van een gemeentespecifiek verwachtingsmodel vastgesteld. Het beleid is gekoppeld aan een specifieke verwachtingswaarde. De kaart vormt de basis voor het omgaan met archeologische waarden in ruimtelijke planvorming en ontwikkeling.

Voor het plangebied is een hoge archeologische verwachtingswaarde vastgesteld

Het archeologische beleid dient in het bestemmingsplan te worden vertaald. Archeologische monumenten en archeologisch waardevolle terreinen moeten op de verbeelding aangegeven worden. De aanwijzing als beschermd archeologisch monument via de Monumentenwet heeft op zichzelf echter geen gevolgen voor de regeling in het bestemmingsplan, omdat het beschermingsregime van de Monumentenwet geheel los staat van het bestemmingsplan. De bescherming van archeologische waarden kan via de doeleindenomschrijving en een aanlegvergunningenstelsel - voor bijvoorbeeld ophogen afgraven, egaliseren van gronden, uitvoeren van grondbewerkingen, verwijderen van beplanting, aanbrengen van verhardingen, etc. geborgd worden.

Bestemmingsplan Archeologie

De Beleidsnotitie voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten is vertaald in het bestemmingplan Archeologie (parapluplan, vastgesteld 31 maart 2010).

Over de situatie aan de Uitmeentsestraat is vooroverleg gepleegd met het regioarcheoloog. In 2008 zijn door ADC een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (ADC rapport 4108184). Op grond van de resultaten van dat onderzoek is indertijd bepaald dat vervolgonderzoek in het kader van dat bouwplan niet nodig was. Aangezien de nieuw recreatiewoningen op een verhoging (zandbed) worden geplaatst en de ondergrond niet worden geroerd kan bij deze ontwikkeling worden afgezien van een nader archeologische onderzoek. Het oorspronkelijk onderzoek biedt ook voldoende basis voor de regioarcheoloog om aan te geven dat het plangebied kan worden vrijgegeven voor de bouw van de recreatiewoningen. De dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie’ kan komen te vervallen.

Conclusie

Voor het plangebied geldt op basis van de Archeologische beleidsadvieskaart een hoge archeologische verwachtingswaarde. In het vigerende bestemmingsplan is dit vertaald in de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie’. Op basis van het onderzoek van ADC uit 2008 kan echter worden geconcludeerd dat voor de planlocatie geen onderzoek nodig is en het plangebied kan worden vrijgegeven. De dubbelbestemming wordt in dit bestemmingsplan niet overgenomen

3.5.5 Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 (april 2019)

De vrijetijdeconomie is één van de drie speerpuntsectoren van het economisch beleid van de gemeente Zevenaar, naast de maakindustrie en de logistiek. Het is in die vorm ook opgenomen in het collegeprogramma 2018 – 2022. Een sterke(re) vrijetijdseconomie is in velerlei opzichten van belang voor de gemeente Zevenaar. In het beleidskader zijn de analyse, de ambities, de doelstellingen uitgangspunten en de beoogde richting van het beleid vastgelegd.

Na het doorlopen van een interactief proces heeft de gemeente de volgende visie geformuleerd:

‘In 2030 zijn Zevenaar en de Liemers een aantrekkelijke en bekende toeristisch-recreatieve bestemming voor dagjes-mensen en verblijfsgasten uit Nederland en erbuiten. Onze bestemming is bekend vanwege het winkelen en de beleving van en verblijf op en aan het water’

Om dit te bereiken gaat de gemeente inzetten op het boeken van resultaten in de volgende vier taakvelden:

1 Toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering)
2 Ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie
3 Samenwerking en kwalitatief en innovatief ondernemerschap
4 Marketing, informeren en inspireren

Met de ontwikkeling van in totaal 23 recreatiewoningen draagt deze ontwikkeling vooral bij aan doelstelling 2 (ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie). De gemeente biedt daar waar het kan mogelijkheden voor kleinschalige accommodaties (binnenplans) en denkt mee met initiatiefnemers van grotere accommodaties om dit ruimtelijk mogelijk te maken. De rol van de gemeente is daarbij afwachtend. De gemeente denkt mee vanuit regelgeving en beleid als zich een initiatief aandient.

Conclusie

De ontwikkeling past binnen het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 en draagt bij aan doelstelling 2: de ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie.

Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid

4.1 Inleiding

In het kader van het bestemmingsplan dient de uitvoerbaarheid van het plan te worden aangetoond ten aanzien van verschillende sectorale aspecten, zoals bodem, lucht, geluid, water en archeologie en cultuurhistorie.

4.2 Bodem

In het kader van het wijzigen van een bestemmingsplan dient aangetoond te worden dat de kwaliteit van de bodem en het grondwater in het plangebied in overeenstemming zijn met het beoogde gebruik. Dit is geregeld in de Wet Bodembescherming. De bodemkwaliteit kan van invloed zijn op de beoogde functie van het plangebied. Indien er sprake is van een functiewijziging zal er in veel gevallen een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd op de planlocatie. Met dit onderzoek kan in beeld worden gebracht of de bodemkwaliteit en de beoogde functie van het plangebied bij elkaar passen.

Bodemonderzoek

Op het perceel 3026 (locatie gebouwen) is in het verleden een bovengrondse dieseltank (660 l) aanwezig geweest Deze tank is in 2016 door Econsultancy onderzocht (rapport 06012012). Zowel in de bovengrond als in het grondwater zijn geen verontreinigingen aangetroffen. Ook bij een eerder bodemonderzoek in 1996 zijn geen verontreinigingen in grond of grondwater aangetroffen. Binnen perceel 3025 zijn verharde paden aanwezig. Binnen dit perceel zijn tevens enkele opstallen aanwezig geweest en is een deel van de locatie in gebruik geweest als boomgaard. Aan het begin van de eeuw is op de meest westelijke deel van de locatie eveneens bebouwing aanwezig geweest.

P&J Milieuservicees BV heeft in 2007 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. De wegen zijn, zoals aangegeven voorzien van een asfaltverharding (aanleg begin jaren ’90). De parkeerplaatsen bestaan uit halfverharding. Bij de veldwerkzaamheden zijn een groot aantal zintuigelijk verontreinigingen waargenomen tot maximaal 2,0 m -mv (zwakke tot uiterst sterke bijmengingen met puin). Tevens is een boring gestuit op een ondoordringbare laag. De boven- en ondergrond bleken destijds licht verontreinigd met metalen en PAK. In het grondwater is plaatselijk een lichte arseenverontreiniging aangetroffen.

De onderzoeken zijn verouderd en de resultaten geven in principe aanleiding tot het uitvoeren van en vervolgonderzoek. De bestemmingsplanwijziging van 2017 naar de huidige bestemming ‘Recreatie – Verblijfsrecreatie’ was echter indertijd geen aanleiding om nader onderzoek te verrichten. Aangezien de (gevoeligheid) van de bestemming nu niet wijzigt. De hoofdbestemming blijft immers Recreatie – Verblijfsrecreatie’ en de grond niet wordt geroerd ten behoeve van de bouw van de recreatiewoningen lijkt een bodemonderzoek in deze fase niet aan de orde. Dat betekent niet er uiteindelijk geen bodemonderzoek gedaan moet worden. Bij de uitvoering van het werk zal moeten gekeken naar de kwaliteit van de grond. Op dat moment is er dus wel een bodemonderzoek nodig. Het bodemonderzoek kan voor het ophogen van de locatie ten behoeve van de bouw van recreatiewoningen plaatsvinden. Daarnaast geldt dat het ophogen conform het besluit bodemkwaliteit moet gebeuren. De kwaliteit van de grond die voor de ophoging wordt gebruikt dient bekend te zijn voor de functie ‘wonen’

Conclusie

De huidige situatie waarbij de bodem bij de bouw niet worden geroerd en er geen sprake is van een wijziging van de bestemming naar een gevoeligere functie leiden tot de conclusie dat de bodemsituatie in deze fase geen aanleiding geeft voor het uitvoeren van een bodemonderzoek. In aanloop naar de uitvoering van het project zal echter wel moeten worden gekeken naar de kwaliteit van de grond die aangebracht wordt en naar de bodem waar de ophoging plaatsvindt.

Aanbevolen wordt om bij graafwerkzaamheden vrijkomende grond zo veel mogelijk op de locatie te verwerken. Indien vrijkomende grond van de locatie moet worden afgevoerd, moet rekening worden gehouden met het gegeven dat in het onderzoek geen onderzoek PFAS is uitgevoerd.

4.3 Lucht

Op 15 november 2007 is de 'Wet tot wijziging van de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen)' in werking getreden. Vanaf dat moment zijn in de 'Wet milieubeheer' luchtkwaliteitseisen opgenomen voor diverse verontreinigende stoffen, waaronder stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}). Hierin zijn het 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' en de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' opgenomen. Voor projecten die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging hoeft niet langer te worden getoetst aan de grenswaarden. In de 'Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' zijn categorieën van gevallen benoemd die in ieder geval als 'niet in betekenende mate' worden aangemerkt en waarvoor toetsing aan de grenswaarden dus zonder meer achterwege kan blijven. Er is blijkens deze regeling geen onderzoek nodig voor 'woningbouwlocaties, indien een dergelijke locatie, in geval van één ontsluitingsweg, netto niet meer dan 1.500 nieuwe woningen omvat, dan wel, in geval van twee ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling, netto niet meer dan 3.000 woningen omvat'.

De ontwikkeling van 23 recreatiewoningen valt niet binnen de scope van projecten die in betekende mate bijdragen aan het verslechteren van de luchtkwaliteit.

Conclusie

De realisatie van 23 recreatiewoningen draagt niet in betekende mate bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het uitvoeren van een toets is niet noodzakelijk.

4.4 Geluid

De mate waarin het geluid, veroorzaakt door het wegverkeer en/of door inrichtingen, het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder. In de Wgh (artikel 1) worden de volgende objecten beschermd tegen geluidhinder uit de omgeving:

- Woningen,
- Geluidsgevoelige terreinen,
- Andere geluidsgevoelige gebouwen, waaronder bijvoorbeeld onderwijsgebouwen, ziekenhuizen, enz.

In het Activiteitenbesluit bij de Wgh zijn voorschriften opgenomen die bescherming bieden tegen geluidhinder van inrichtingen die onder het Besluit vallen. Deze bescherming wordt geboden aan gevoelige objecten.
Het beschermen van deze geluidsgevoelige objecten gebeurt aan de hand van vastgestelde zonering. De belangrijkste geluidsbronnen die in de Wet geluidhinder worden geregeld zijn: industrielawaai, wegverkeerslawaai en spoorweglawaai. De wet stelt dat in principe de geluidsbelasting op de gevel van woningen niet hoger mag zijn dan de voorkeursgrenswaarde (48dB), dan wel een nader bepaalde waarde (hogere grenswaarde).

Recreatiewoningen gelden niet als geluidsgevoelig. Het plangebied ligt bovendien niet binnen de zones van een rijksweg (N338/ Rivierweg) of een spoorlijn. Dit maakt het uitvoeren van een akoestisch onderzoek weg- en railverkeerslawaai niet noodzakelijk.

Gezien het feit de locatie niet binnen een geluidscontour ligt en feitelijk niet geluidgevoelig is, is het opstellen van een akoestisch onderzoek niet noodzakelijk.

Conclusie

Er is geen sprake van de bouw van een geluidsgevoelige functie en de locatie ligt bovendien niet binnen een geluidszone van een (spoor-)weg. Nader onderzoek is niet nodig.

4.5 Milieuzonering

Het aspect bedrijven en milieuzonering gaat in op de invloed die bedrijven kunnen hebben op hun omgeving. Deze invloed is afhankelijk van de afstand tussen een gevoelige bestemming en de bedrijvigheid. Milieugevoelige bestemmingen zijn gebouwen of terreinen die naar hun aard bestemd zijn voor het verblijf van personen gedurende de dag of nacht of een gedeelte daarvan (bijvoorbeeld woningen). Daarnaast kunnen ook landelijke gebieden en/of andere landschappen belangrijk zijn bij een zonering tot andere, minder gevoelige, functies - zoals bedrijven.

Bij een ruimtelijke ontwikkeling kan sprake zijn van al aanwezige bedrijvigheid en van nieuwe bedrijvigheid. Milieuzonering zorgt er voor dat nieuwe bedrijven een juiste plek in de nabijheid van de gevoelige functie krijgen en dat de nieuwe gevoelige functie op een verantwoorde afstand van bedrijven komt te staan. Doel hiervan is het waarborgen van de veiligheid en het garanderen van de continuïteit van de bedrijven als ook een goed klimaat voor de gevoelige functie.

Milieuzonering beperkt zich tot milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie zoals: geluid, geur, gevaar en stof. De mate waarin de milieuaspecten gelden en waaraan de milieucontour wordt vastgesteld, is voor elk type bedrijvigheid verschillend. De 'Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)' geeft sinds 1986 de publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' uit. In deze publicatie is een lijst opgenomen, met daarin de minimale richtafstanden tussen een gevoelige bestemming en bedrijven. Indien van deze richtafstanden afgeweken wordt dient een nadere motivatie waarom dat wordt gedaan.

Het belang van milieuzonering wordt steeds groter aangezien functiemenging steeds vaker voorkomt. Hierbij is het motto: 'scheiden waar het moet, mengen waar het kan'. Het scheiden van milieubelastende en milieugevoelige bestemmingen dient twee doelen:

- Het reeds in het ruimtelijk spoor voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij gevoelige bestemmingen.
- Het bieden van voldoende zekerheid aan de milieubelastende activiteiten (bijvoorbeeld bedrijven) zodat zij de activiteiten duurzaam, en binnen aanvaardbare voorwaarden, kunnen uitoefenen.

De locatie bevindt zich niet binnen de milieuzone van een bedrijf en is zelf ook geen gezoneerde functie. Nader onderzoek naar de milieuzonering is dan ook niet nodig.

Conclusie

Het aspect milieuzonering is geen belemmering voor het wijzigen van de bestemming.

4.6 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over de beheersing van activiteiten van gevaarlijke stoffen. Die activiteiten kunnen bestaan uit het opslaan verwerken of transporteren van gevaarlijke stoffen. Deze activiteiten kunnen een risico veroorzaken voor de leefomgeving. De risico's worden uitgedrukt in twee risicomaten; het plaatsgebonden (PR) en het groepsrisico (GR).

Voor de beoordeling van een ruimtelijk plan moet voor de externe veiligheid worden vastgesteld of dit plan is gelegen binnen het invloedsgebied van een inrichting die valt onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Daarnaast wordt gekeken of het plan ligt binnen het invloedsgebied van de transportroute (weg, spoor, water of buisleiding) waarover gevaarlijke stoffen (o.a. LPG en benzine) worden vervoerd.

Via de website risicokaart.nl kan voor de locatie worden vastgesteld of er in de directe omgeving inrichtingen, buisleidingen en/of belangrijke transportroutes aanwezig zijn die in het kader van de externe veiligheid van belang zijn.

Er zijn geen inrichtingen die vallen onder het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi) (inrichtingen met gevaarlijke stoffen) aanwezig op de planlocatie, op het bedrijventerrein Giesbeek of de directe omgeving. Er worden ook geen nieuwe Bevi-inrichtingen toegestaan. Bij het benzineverkooppunt in de buurt is de verkoop van LPG niet toegestaan

Er zijn ook geen transportassen voor gevaarlijke stoffen (basisnet) in de directe omgeving van het plangebied. De IJssel is onderdeel van het basisnet water. Het plaatsgebonden risico ligt binnen de oeverlijn van de rivier. Het plasbrandaandachtsgebied ligt 25 m landinwaarts vanaf de waterlijn en in de uiterwaarden van vrijkomende rivieren. Bij een bevolkingsdichtheid beneden de 1500 pers/ha dubbelzijdig en 2250 pers/ha enkelzijdig is een berekening van het GR niet verplicht. Proefberekeningen hebben aangetoond dat in die gevallen het GR beneden 0,1 x de oriënterende waarde ligt *Conclusie*

De ontwikkeling van 23 recreatiewoningen wordt niet direct als hindergevoelige bestemming gekwalificeerd, maar er zijn vanuit het aspect externe veiligheid ook geen belemmeringen voor de uitvoering van het initiatief.

4.7 Water

In het kader van het 'Nationaal Bestuursakkoord Water' moet bij ruimtelijke ontwikkelingen worden aangetoond, middels een hydrologisch onderzoek, dat de waterhuishouding niet negatief wordt beïnvloed door de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Dit is vastgelegd in het procesinstrument 'de Watertoets'.

Water is van groot belang binnen de ruimtelijke ordening. Door verstandig om te gaan met het water kan verdroging en wateroverlast voorkomen worden en kan de kwaliteit van het water hoog blijven. Op Rijks- en Europees niveau zijn de laatste jaren plannen en wetten gemaakt met betrekking tot water. De belangrijkste hiervan zijn het Waterbeleid voor de 21ste eeuw, de Waterwet en het Nationaal Waterplan. De Commissie Waterbeheer 21ste eeuw heeft in augustus 2000 advies uitgebracht over het toekomstig waterbeleid in Nederland. De adviezen staan in het rapport 'Anders omgaan met water, Waterbeleid in Nederland, Waterbeleid voor de 21ste eeuw. De kern van het rapport is dat water de ruimte moet krijgen, voordat het water de ruimt zelf neemt. In het Waterbeleid worden twee principes van duurzaam waterbeheer geïntroduceerd:

- Vasthouden, bergen en afvoeren. Dit houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren wordt het water afgevoerd.
- Schoon, scheiden en zuiveren. Hier gaat het erom dat het water zoveel mogelijk schoon wordt gehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste komt het zuiveren van verontreinigd water bod.

De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan de vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten. De Waterwet bundelt de vergunningstelsels uit de afzonderlijke waterbeheerwetten. Dit resulteert in één vergunning: de watervergunning.

Op basis van de Waterwet is het Nationaal Waterplan vastgesteld door het kabinet. Het Nationaal Waterplan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, beschikbaarheid van voldoende en schoon water en de diverse vormen van gebruik van water. Het geeft maatregelen die in de periode 2009 - 2015 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden en de kansen die water biedt te benutten.

De watertoets is een instrument dat waterhuishoudkundige belangen expliciet en op evenwichtige wijze laat meewegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. Het is geen technische toets maar een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder met elkaar in gesprek brengt in een zo vroeg mogelijk stadium. In een waterparagraaf worden de watertoets en de uitkomsten van een eventueel overleg opgenomen.

4.7.1 Provinciaal beleid

In de omgevingsvisie wordt onder meer de ambitie en de rol van de provincie voor het aspect water aangegeven. De provincie stuurt op een veerkrachtig en duurzaam water- en bodemsysteem. Dit bestaat uit bodem en ondergrond, grondwater en oppervlaktewater. Een veerkrachtig en duurzaam water- en bodemsysteem helpt mee aan een optimale en duurzame driedimensionale inrichting van Gelderland.

Een systeem is veerkrachtig als het onder normale omstandigheden alle functies goed kan uitvoeren, (tijdelijke) over- en onderbelasting goed op kan vangen zonder dat maatschappelijke overlast of ecologische schade optreedt en hiervan snel kan herstellen zonder blijvende negatieve effecten. Een systeem is duurzaam als het ook in de toekomst kan blijven functioneren en in stand kan worden gehouden tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Om de veerkracht van het water- en bodemsysteem te vergroten is het belangrijk om meer ruimte te maken voor beken, te zorgen voor stedelijk waterbeheer en voor goed bodembeheer. Dat betekent bijvoorbeeld dat de bodem zodanig wordt beheerd en gebruikt dat de bodem meer water kan opnemen in perioden van regen en dus ook weer water kan afgeven in perioden van droogte. Zowel bewoonde gebieden, natuurgebieden als landbouwgronden zullen hieraan een bijdrage moeten leveren.

Daarnaast is het van belang om ervoor te zorgen dat het water- en bodemsysteem duurzaam is en ook in de toekomst kan blijven functioneren tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. De provincie streeft naar een duurzaam gebruik van de ondergrond. Zij zoekt naar een balans tussen het benutten van de kansen die de ondergrond biedt en het behouden van de waarde van de ondergrond voor toekomstige generaties. Doel is te komen tot een integrale, efficiënte en duurzame benutting zonder onomkeerbare gevolgen voor de ondergrond. Dit betekent dat de provincie moet afwegen wat op een bepaalde plek in de ondergrond of bovengronds wel of niet mag.

In de bij de Visie horende Omgevingsverordening zijn regels opgenomen met betrekking tot het aspect water en milieu.

Conclusie

De ontwikkeling van het project beïnvloedt de wateraspecten niet. Er kan zonder nadelige effecten een woning worden ontwikkeld op de planlocatie.

4.7.2 Beleid waterschap

Het voorliggende plangebied valt binnen de grenzen van het beheergebied van Waterschap Rijn en IJssel. Als uitgangspunten gelden de volgende principes:

Als uitgangspunten gelden de volgende principes:

De kwantiteitstrits "vasthouden - bergen - afvoeren"

Bij de ruimtelijke inrichting wordt rekening gehouden met de waterhuishoudkundige situatie. Vertrekpunt is dat de huidige situatie niet nadelig wordt beïnvloed. •

De kwaliteitstrits "schoon houden -scheiden -schoon maken"

Om eventuele verontreiniging van bodem, grond- en oppervlaktewater te voorkomen worden duurzame, niet-uitlogende bouwmaterialen en een milieuvriendelijk beheer en onderhoud toegepast.

Concreet betekent dit:

- geen afvoer van hemelwater naar het riool, maar infiltratiemogelijkheden worden maximaal benut en verhard oppervlak zoveel mogelijk afgekoppeld;
- in principe geen directe afvoer van hemelwater naar oppervlaktewater;
- hemelwater zoveel als mogelijk binnen het plangebied vasthouden en/of bergen en dit tevens planologisch regelen;
- ophogen van het terrein indien onvoldoende ontwateringsdiepte aanwezig is;
- voorkomen van grondwateroverlast binnen en buiten het plangebied;
- geen toepassing van uitlogende bouwmaterialen.

Watertoets

Aan de hand van de ‘Handreiking Watertoets’ is het aspect water in onderhavig plan meegenomen. In de watertoetstabel is aangegeven welke waterhuishoudkundige aspecten voor het bestemmingsplan relevant zijn.

HOOFDTHEMA’S	
Veiligheid	
1.Ligt in of nabij het plangebied een primaire of regionale waterkering?	70 – 130 m
2.Ligt in of nabij het plangebied een kade?	nee
Riolering en Afvalwaterketen	
1.Is er toename van het afvalwater (DWA)?	ja
2.Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ?	nee
3.Ligt in of nabij het plangebied een RWZI van het waterschap?	nee
Wateroverlast (oppervlakte-water)	
1.Is er sprake van toename van het verhard oppervlak?	nee
2.Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?	ia
3. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	ja

Grondwateroverlast

1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?	ja
2. Bevindt het plangebied zich in de invloedzone van de Rijn of IJssel?	ja
3. Is in het plangebied sprake van kwel?	ja
4. Beoogt het plan dempen van slootjes of andere wateren?	nee

Oppervlaktewaterkwaliteit

1.Wordt vanuit het plangebied water op oppervlaktewater geloosd?	nee
2.Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water?	nee
3.Ligt het plangebied geheel of gedeeltelijk in een Strategisch actiegebied?	nee

Grondwater-kwaliteit

1.Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	nee

Volksgezondheid

1.In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde of verbeterde gescheiden stelsel?	nee
2.Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	nee

Verdroging

1.Bevindt het plangebied zich in een hydrologisch beïnvloedingsgebied voor natte land natuur?	nee

Natte natuur

1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ?	nee
2. Bevindt het plangebied zich in of nabij beschermingszones voor natte landnatuur?	nee

Inrichting en beheer

1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap?	ja
2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	nee

AANDACHTSTHEMA'S

Recreatie

1.Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	nee

Cultuurhistorie

1.Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	nee

Nadere onderbouwing watertoetstabel:

Thema Riolering en Afvalwaterketen: De recreatiewoningen zullen voor het vuilwaterafvoer worden aangesloten op het riool. Dit leidt tot een verhoogde afvalwaterafvoer ten opzichte van de huidige situatie.

Thema Grondwateroverlast: Binnen het plangebied is sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond omdat de ondergrond van het plangebied bestaat uit rivierkleigronden. Daarbij bevindt het plangebied zich in het invloedsgebied van de IJssel en is het gebied kwelgevoelig omdat het wordt beïnvloed door de Veluwe en de IJssel.

Thema verdroging: de natte natuur ligt op een afstand van circa 800 meter van het plangebied maar het plangebied is niet gelegen binnen het beïnvloedingsgebied van die natuur.

Van belang om te melden is dat door het opheffen van de bestaande parkeerplaats de hoeveelheid verhard oppervlak kan afnemen. Al het hemelwater zal op de locatie worden geborgen.

Beschermingszone waterkering

Het gehele plangebied valt binnen de buitenbeschermingszone van de waterkering langs de IJssel. In deze buitenbeschermingszone gelden alleen nog verboden voor explosiegevaarlijke materialen/ inrichtingen en werken met overdruk en dergelijke. Dit is een zone van 100 meter (primaire waterkering) of 50 meter (overige waterkeringen). Het maaiveld van het terrein moet minimaal op de huidige hoogte blijven en er mogen geen waterpartijen worden gerealiseerd.

Met het plan voor de bouw van 23 recreatiewoningen wordt het maaiveld verhoogd in plaats van verlaagd en het plan bevat geen waterpartijen – de wadi's voor wateropvang worden hiertoe niet gerekend -. De uitvoering van het plan tast de beschermingszone waterkering niet aan.

Met het waterschap Rijn en IJssel heeft op 30 september 2020 overleg plaatsgevonden. De volgende uitgangspunten zijn daarbij aan de orde gekomen:

- Het ophoging tussen het terrein en de waterkering dient afwaterend vanaf de waterkering te worden aangelegd.
- De samenstelling van (ophoog-)grond zal nog nader worden bepaald. In hoofdlijn dient onder de recreatiewoningen zand te worden toegepast. Tussen de recreatiewoningen en de waterkering gaat de voorkeur uit naar klei.
- Bij de binnenteen van de waterkering moet een vlakke onderhoudsstrook van 5 meter breed t.b.v. beheer en onderhoud te worden gerealiseerd. Eventuele tuinafscheidingen moeten dus minimaal 5 meter uit de binnenteen van de dijk worden aangelegd (boven PVVR (Profiek van Vrije Ruimte) en leggerprofiel)
- De bouw van de woningen mag een toekomstige dijkverbetering niet in de weg zitten.
- Kabels en leidingen dienen aan te sluiten op de achterzijde van de recreatiewoningen.
- Bij de aanleg van een wadi in zone tussen 50 en 100 meter vanaf de binnenteen dient te worden onderbouwd dat er geen nadelig gevolgen zijn voor de waterkering (kwel, piping).
- Als gevolg van de ingrepen (ophoging, afwatering, keuze grondsoort, wadi) is het uitvoeren van een geotechnische toets gewenst.

Met deze uitgangspunten wordt in de bestemmingsplan voor zover mogelijk rekening gehouden. Het bestemmingsplan wordt aan het waterschap ter toetsing voorgelegd. Een deel van de uitgangspunten komt bij de uitvoering (toetsing omgevingsvergunning) aan de orde.

Conclusie

De bouw van 23 recreatiewoningen leidt tot een verhoogde afvoer van afvalwater op het rioleringssysteem van de gemeente Zevenaar. Er zijn verder geen grote wijzigingen te verwachten met betrekking tot de waterhuishouding in het plangebied. Alle hemelwater zal op locatie worden geïnfiltreerd. Hiervoor worden wadi's aangelegd op het terrein. Van een toename van de hoeveelheid verharding is geen sprake. Ongeveer de helft van de huidige verharding zal worden verwijderd. Water en de waterhuishouding vormen daarom geen belemmering voor het bestemmingsplan. De waterbelangen worden afdoende beschermd.

De planontwikkeling zorg voor een verbetering van de waterhuishoudkundige situatie. De hoeveelheid verhard oppervlak neemt af en hemelwater wordt op de locatie opgevangen en geïnfiltreerd. Het plan tast bovendien de beschermingszone van de waterkering (de Bandijk) niet aan.

Het plan is besproken met het waterschap op 30 september 2020. Met de, op basis van dit overleg, geformuleerde uitgangpunten is bij het opstellen van dit plan rekening gehouden.

Het aspect 'water' staat de beoogde bestemmingsplanontwikkeling niet in de weg.

4.8 Archeologie en cultuurhistorie

Bij elk ruimtelijk initiatief wordt een beschrijving gevraagd over de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden wordt omgegaan. Bij het maken van plannen kan rekening gehouden worden met elementen die er vroeger wel waren, maar nu niet meer. Een bijzonder onderdeel van cultuurhistorie is archeologie.

4.8.1 Archeologie

De Monumentenwet 1988 is op 1 juli 2016 overgegaan in de Erfgoedwet. De Erfgoedwet bundelt de voorgaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. Bovendien is aan de Erfgoedwet een aantal nieuwe bepalingen toegevoegd. Het beschermingsniveau zoals deze in de oude wetten en regelingen gold, blijft gehandhaafd. Het behoud en beheer van het Nederlandse erfgoed was geregeld in zes verschillende wetten en een regeling, waarin roerend, onroerend en archeologisch erfgoed allemaal hun eigen specifieke definities, procedures en beschermingsmaatregelen hadden.

In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met ons erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. Overbodige regels zijn geschrapt en de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het cultureel erfgoed ligt waar mogelijk bij het erfgoedveld zelf. Onderdelen van de Monumentenwet die de fysieke leefomgeving betreffen, worden overgeheveld naar de Omgevingswet die in 2021 van kracht wordt. Voor deze onderdelen is een overgangsregeling in de Erfgoedwet opgenomen voor de periode 2016-2019. Het gaat daarbij om de volgende zaken:

- Vergunningen tot wijziging, sloop of verwijdering van rijksmonumenten
- Verordeningen, bestemmingsplannen, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie
- Bescherming van stads- en dorpsgezichten

Over de situatie aan de Uitmeentsestraat is vooroverleg gepleegd met het regioarcheoloog (Zie ook paragraaf 3.5.4). In 2008 zijn door ADC een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (ADC rapport 4108184). Op grond van de resultaten van dat onderzoek is indertijd bepaald dat vervolgonderzoek in het kader van dat bouwplan niet nodig was. Aangezien de nieuwe recreatiewoningen op een verhoging (zandbed) worden geplaatst en de ondergrond niet wordt geroerd kan bij deze ontwikkeling worden afgezien van een nader archeologische onderzoek. Het onderzoek biedt ook voldoende basis voor de regioarcheoloog om aan te geven dat het plangebied kan worden vrijgegeven voor de bouw van de recreatiewoningen.

Conclusie

Nader onderzoek naar de archeologische waarden is niet nodig.

4.8.2 Cultuurhistorie

Op de locatie zijn geen erkende cultuurhistorische waarden aanwezig.

Conclusie

In het plangebied zijn geen erkende cultuurhistorische waarden aanwezig. Het aspect cultuurhistorie is daarmee geen belemmering. De archeologische verwachtingswaarde op de locatie is hoog. Door de bouwmethode, waarbij de recreatiewoning op een zandpakket worden geplaatst is geen verstoring van het bodemarchief te verwachten. Dit is voorafgaand aan het opstellen van dit plan ook afgestemd met het regioarcheoloog. Deze geeft aan dat het plangebied kan worden vrijgegeven voor de bouw van recreatiewoningen. Het bestaande onderzoek biedt daarvoor voldoende basis. Het bestemmingsplan wordt op het gebied van cultuurhistorie en archeologie uitvoerbaar geacht.

4.9 Natuurwaarden

4.9.1 Algemeen

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de haalbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Wet natuurbescherming. Deze wet vormt tevens de implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn op nationaal niveau. Er mogen geen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, waarvan op voorhand duidelijk is dat deze op bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden of op streng beschermde planten of dieren. Door bureau Econsultancy zijn quickscan (september 2020/ rapport 13408.001, een voortoets (oktober 2020/ 13408.002) en een AERIUS-berekening uitgevoerd (november 2020/ rapport 13408.003.)

4.9.2 Gebiedsbescherming (voortoets en AERIUS- berekening)

Voortoets

Er kan bij een plan sprake zijn van negatieve gevolgen vanuit de natuurwetgeving op beschermde gebieden. In de voortoets wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. In de voortoets wordt verder beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Rijntakken, betreft de uiterwaarden van de IJssel. Dit gebied grenst aan de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie valt dus wel binnen de invloedsfeer van Natura 2000-gebied Rijntakken. Het Natura 2000-gebied dat grenst aan de onderzoeklocatie is aangewezen als Natuur 2000-gebied ter uitvoering van de Vogelrichtlijn. Door het treffen van maatregelen op de onderzoekslocatie kan verstoring worden voorkomen van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Omdat er bomen worden verwijderd en op die plekken recreatiewoningen worden geplaatst is het treffen van maatregelen nodig om verstoring door licht voor zowel broedende vogels als overwinterende niet-broedvogels te voorkomen. Omdat de bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen zullen plaatsvinden is voor broedvogels in het Rhederlaag verstoring uit te sluiten.

Als de recreatiewoningen en de verlichting zo geplaatst worden dat er geen licht verstoring plaatsvindt aan de andere kant van de dijk is een negatief effect uit te sluiten. Als dit wel gebeurd is een vergunning noodzakelijk. De overige activiteiten die plaats gaan vinden wanneer de recreatiewoningen in gebruik zijn zijn gelijk aan de activiteiten die al plaatsvinden op het Rhederlaag. De bouwwerkzaamheden zullen geen verstorend effect hebben op de beschermde habitattypes die onder de habitatrichtlijn vallen.

AERIUS-berekening(en)

In de voortoets worden het mogelijke (significante) negatieve effect van de ontwikkeling op Natura 2000-gebieden als gevolg van een mogelijke toename van de stikstofdepositie nog niet getoetst. Hiervoor is apart onderzoek verricht. De berekening van het projecteffect van zowel de aanleg- als de gebruiksfase met respectievelijk peiljaar 2021 en 2022 is verricht met behulp van het programma AERIUS Calculator (Versie oktober 2020). Uit de berekeningen blijkt dat het projecteffect op de Natura 2000-gebieden kleiner of gelijk is aan 0,00 mol/ha/jaar. Een dergelijk projecteffect zal niet voor een significante toename in stikstofdepositie zorgen. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Op basis van het onderzoek blijkt dat er geen vergunning nodig is voor het aspect stikstof.

Samengevat kan worden gesteld dat op basis van de voortoets en de AERIUS-berekeningen kan worden geconcludeerd dat als er passende maatregelen worden getroffen - het betreft dan met name het voorkomen van lichtuitstoot en de uitvoering van de aanleg buiten het broedseizoen - het aanvragen van een vergunning niet nodig is.

4.9.2 Soortenbescherming

Flora

Het plangebied is volledig in cultuur gebracht. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten of resten van beschermde plantensoorten gevonden. De aanwezigheid van beschermde plantensoorten wordt daarom uitgesloten.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis, en watervleermuis.

Er zijn geen relevante zaken aangetroffen en de habitat blijft grotendeels in stand. Verder onderzoek is niet nodig.

Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et. al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: steenmarter, bunzing, eekhoorn, das, wezel en hermelijn.

Het voorkomen van grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Broedvogels

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. In het agrarisch buitengebied kunnen dit zijn: huismus, kerkuil, steenuil, roek, buizerd, sperwer en ransuil zijn. Van deze soorten kan de huismus op voorhand worden uitgesloten, vanwege het ontbreken van bebouwing op de onderzoekslocatie. Tijdens het onderzoek is het volgende aangetroffen.

Ransuil en sperwer

In de noordelijke zomereikenrij staat een boom met een groot nest erin. Dit nest is vermoedelijk een oud kraaiennest. Dergelijke nesten kunnen in theorie gebruikt worden door sperwers en ransuilen om te broeden. Van deze boom is bij de Vogelwerkgroep Doesburg bekend dat deze de afgelopen jaren gebruikt werd als nestlocatie door een ransuil. Tevens werd tijdens de quickscan een verse braakbal van een ransuil onder het nest gevonden. Deze boom blijft behouden tijdens de ingreep, daarom is een overtreding van de wet natuurbescherming uit te sluiten. Tijdens de ingreep moet rekening gehouden worden met verstoring van een broedende ransuil.

Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad, rugstreeppad en bruine kikker. Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën en het voorkomen van vissen op de onderzoekslocatie uitgesloten. De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt landhabitat voor amfibieën.

Reptielen

De onderzoekslocatie valt niet binnen het verspreidingsgebied van beschermde reptielen, hierdoor is het voorkomen van beschermde reptielen op de onderzoekslocatie uit te sluiten.

4.9.3 Zorgplicht

Voor activiteiten op het de locatie geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat iedereen die weet dat hij schade aan de natuur gaat veroorzaken door een bepaalde handeling, die handeling niet uitvoert of maatregelen neemt om de schade aan de natuur zoveel als mogelijk te beperken. Bij een ruimtelijke ingreep dienen zoveel mogelijk bomen, struiken en overig groen behouden te blijven. Werken buiten de winterperiode voorkomt dat dieren die in winterrust verstoord of gedood worden.

4.9.4. Bescherming houtopstanden

Bij de ontwikkeling van Uitmeentseweg 4 worden geen houtopstanden geveld waarop de regels van de Wet natuurbescherming van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vormt geen beperking voor de beoogede ontwikkeling. Voor het kappen van de bomen langs de dijk geldt alleen een meldingsplicht

Conclusie

Op grond van de analyse worden effecten op beschermde planten- en dierensoorten uitgesloten met uizondering van de ransuil die een mogelijke broedplaats heeft in een boom in de dijk. De boom zal worden gespaard. De ontwikkeling aan de Uitmeensestraat 4 is dan ook niet in strijd met het gestelde binnen de Wet natuurbescherming.

.

4.10 Verkeer en parkeren

Onderdeel van een goede ruimtelijke ordening is het effect van een nieuw initiatief op de verkeersstructuur. De locatie wordt ontsloten op de Uitmeentsestraat. Op de locatie is voorzien in meer dan voldoen parkeerplaatsen. Per recreatiewoning worden minimaal twee parkeerplaatsen aangelegd.

De verkeergeneratie is berekend aan de hand van de CROW-publicatie 381 (Toekomstbestendig parkeren en verkeergeneratie). De gemeente Zevenaar is, conform de demografisch kencijfers van het CBS, aan te merken als een matige stedelijke gemeente. De locatie van het plan is gelegen in het de stedelijke zone 'buitengebied'. In de CROW-publicatie komt de verkeergeneratie van een bungalowpark het meest overeen met de verkeersgeneratie van recreatiewoningen. Per recreatiewoning wordt 2,8 verkeersbewegingen per dag gegenereert. Het totale plan genereert 64,4 verkeersbeweging per weekdag (uitgaande van een volledige bezetting).

Van een relevante verkeerstoename is en daarmee een extra belasting van de Uitmeenseweg is geen sprake.

Conclusie

Vanuit het oogpunt van verkeer en parkeren zijn er geen belemmeringen voor de bestemmingsplanwijzigin

4.11 Economische uitvoerbaarheid

Aangezien het hier een particulier initiatief betreft, zullen de kosten voor de bestemmingsplanprocedure en het bouwplan voor rekening zijn van de initiatiefnemer. Om dit te regelen is een anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer gesloten. In deze overeenkomst zijn ook bepalingen ten aanzien van planschade opgenomen, zodat eventuele planschadeclaims op de initiatiefnemer worden afgewikkeld. Het initiatief wordt hiermee economisch uitvoerbaar geacht.

Hoofdstuk 5 Juridische planopzet

5.1 Algemeen

5.1.1 Wat is een bestemmingsplan?

Het gemeentelijke bestemmingsplan is een middel waarmee functies aan gronden worden toegekend. Het gaat dus om het toekennen van gebruiksmogelijkheden. Vanuit de Wet ruimtelijke ordening volgt een belangrijk principe: het gaat om toelatingsplanologie. Het wordt de grondgebruiker (eigenaar, huurder etc.) toegestaan om de functie die het bestemmingsplan geeft uit te oefenen. Dit houdt in dat:

1. de grondgebruiker niet kan worden verplicht om een in het bestemmingsplan aangewezen bestemming ook daadwerkelijk te realiseren, en
2. de grondgebruiker geen andere functie mag uitoefenen in strijd met de gegeven bestemming (het overgangsrecht is hierbij mede van belang).

Een afgeleide van de gebruiksregels in het bestemmingsplan zijn regels voor bebouwing (voorheen: bouwvergunning) en regels voor het verrichten van 'werken' (voorheen: aanlegvergunning).

Een bestemmingsplan regelt derhalve:

3. het toegestane gebruik van gronden (en de bouwwerken en gebouwen);
4. en een bestemmingsplan kan daarbij regels geven voor:
5. het bebouwen van de gronden;
6. het verrichten van werken (aanleggen).

Het bestemmingsplan is een belangrijk instrument voor het voeren van ruimtelijk beleid, maar het is zeker niet het enige instrument. Andere ruimtelijke wetten en regels zoals bijvoorbeeld de Woningwet, de Monumentenwet 1988, de Algemene Plaatselijke Verordening, de Wet Milieubeheer, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de bouwverordening zijn ook erg belangrijk voor het uitoefenen van het ruimtelijke beleid. Een bestemmingsplan kan echter niet alles regelen. Via het Besluit omgevingsrecht is het bijvoorbeeld mogelijk om in bepaalde situaties vergunningvrij te bouwen ondanks dat het bestemmingsplan die bebouwing niet toestaat. In die gevallen gaat hetgeen bij wet vergunningvrij gebouwd kan worden voor op de bepalingen van het bestemmingsplan.

5.1.2 Verbeelding, regels en toelichting

Een bestemmingsplan moet worden opgezet volgens de eisen die de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in samenhang met het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) daaraan stelt en de wettelijk voorgeschreven opzet en vormgeving van de 'RO standaarden 2012'.

Een bestemmingsplan bestaat uit drie onderdelen, te weten een 'toelichting', de 'regels' en een 'verbeelding'. De verbeelding (voorheen bekend als 'plankaart') en de regels (voorheen bekend als 'voorschriften') vormen samen het juridische deel van het bestemmingsplan. Alleen deze twee zijn bindend voor de burger en de overheid. Beide onderdelen dienen in onderlinge samenhang te worden bezien en toegepast.

Op de verbeelding is aangegeven welke bestemming gronden hebben. Dit gebeurt via een bestemming met een bestemmingsvlak en soms via aanduidingen. De planregels van het bestemmingsplan bevatten de juridische verklaring, middels maximale bouw- en gebruiksmogelijkheden, van de op de verbeelding weergegeven bestemmingen en aanduidingen.

Die toegekende gebruiks- en bouwmogelijkheden aan gronden kunnen, naast de rechtstreekse bestemming, op de verbeelding op twee manieren nader worden ingevuld:

1. Via een dubbelbestemming. Een dubbelbestemming is, zoals de naam al zegt, een bestemming die óók aan de gronden wordt toegekend. Voor gronden kunnen dus meerdere bestemmingen gelden. Er geldt altijd één 'enkelbestemming' (dat is dé bestemming) en soms geldt er een dubbelbestemming (soms zelfs meerdere). In de regel van de dubbelbestemming wordt omschreven wat er voor de onderliggende gronden geldt aan extra bepalingen in aanvulling, of ter beperking, van de mogelijkheden van de onderliggende bestemmingen.

2. Via een aanduiding. Een aanduiding is een teken op de verbeelding dat betrekking heeft op een vlak op die kaart. Via een aanduiding wordt in de regels 'iets' geregeld. Dat 'iets' kan betrekking hebben op extra mogelijkheden of extra beperkingen voor het gebruik en/of de bebouwing en/of het aanleggen van werken. Aanduidingen kunnen voorkomen in een bestemmingsregel, in meerdere bestemmingsregels en kunnen ook een eigen regel hebben.

De toelichting heeft geen rechtskracht, maar vormt niettemin een belangrijk onderdeel van het plan. De toelichting van een bestemmingsplan geeft een weergave van de beweegredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het bestemmingsplan, alleen indien de regels en de verbeelding nog onduidelijkheden bevatten.

5.1.3 Hoofdstukopbouw van de regels

De regels zijn, zoals voorgeschreven in de 'RO standaarden 2012', verdeeld over 4 hoofdstukken:

1. Inleidende regels. In dit hoofdstuk worden begrippen verklaard die in de regels worden gebruikt (artikel 1). Dit gebeurt om een eenduidige uitleg en toepassing van de regels te waarborgen. Ook is bepaald de wijze waarop gemeten moet worden bij het toepassen van de regels (artikel 2).
2. Bestemmingsregels. In dit tweede hoofdstuk zijn de bepalingen van de bestemmingen opgenomen. Dit gebeurt in alfabetische volgorde. Per bestemming is het toegestane gebruik geregeld en zijn bouw- en gebruiksregels en, eventueel, ook een regels voor het 'uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' opgenomen. Als er dubbelbestemmingen zijn worden die ook in dit hoofdstuk opgenomen. Die komen, ook in alfabetische volgorde, achter de bestemmingsbepalingen.
   Ieder artikel van de hoofdbestemmingen kent, eveneens conform de 'RO standaarden 2012', een vaste opzet. Per hoofdbestemming is een bestemmingsregeling, opgenomen, voor zover van toepassing bestaande uit:
   a. bestemmingsomschrijving: waarvoor mogen de gebouwen en gronden gebruikt worden in die bestemming;
   b. bouwregels: een beschrijving van de toelaatbare bouwwerken;
   c. nadere eisen; afwijken van de bouwregels;
   d. afwijken van de bouwregels;
   e. specifieke gebruiksregels;
   f. afwijken van de gebruiksregels;
   g. omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
   h. wijzigingsbevoegdheid.
   De situering van de toegelaten gebouwen is bepaald door bouwvlakken op de verbeelding en door de bepalingen (soms in combinatie met aanduidingen) in de planregels.
   Belangrijk om te vermelden is dat naast de bestemmingsbepalingen ook in andere artikelen relevante informatie staat die mede gelezen en geïnterpreteerd moet worden. Alleen zo is een volledig beeld te verkrijgen van hetgeen is geregeld.
3. Algemene regels. In dit hoofdstuk zijn bepalingen opgenomen met een algemeen karakter. Ze gelden dus voor het hele plan. Het zijn achtereenvolgens:
   a. antidubbeltelregel: Deze bepaling regelt dat grond die reeds eerder bij een verleende bouw- of omgevingsvergunning is meegenomen, niet nog eens bij de verlening van een nieuwe omgevingsvergunning mag worden meegenomen. Deze regel is wettelijk verplicht om op te nemen in een bestemmingsplan en is rechtstreeks overgenomen uit het Bro;
   b. algemene bouwregels: Hierin worden algemene bouwregels opgenomen die gelden voor alle bestemmingen in het bestemmingsplan. Zo wordt hierin het ondergronds bouwen geregeld en worden bouwwerken die afwijken van de regeling in het bestemmingsplan, maar wel met een vergunning zijn gebouwd, 'positief' bestemd;
   c. algemene gebruiksregels: In dit artikel wordt een algemeen gebruiksverbod gegeven, wat geldt voor alle bestemmingen in het bestemmingsplan, voor gebruik in strijd met de bestemming;
   d. algemene afwijkingsregels: In dit artikel wordt aangegeven in hoeverre met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het plan voor algemene en geringe afwijkingen van de bouwregels (maatvoering) voor zover al elders in de planregels in afwijkingen is voorzien. Hiermee kan in specifieke situaties maatwerk worden geboden en biedt het bestemmingsplan voldoende flexibiliteit.

4. Overgangs- en slotregels. In het laatste hoofdstuk zijn respectievelijk het overgangsrecht en een slotregel opgenomen.
   a. overgangsregels: Deze regel is wettelijk verplicht om op te nemen in een bestemmingsplan en is rechtstreeks overgenomen uit het Bro. Dit artikel bevat regels die als doel hebben bestaande situaties (gebruik of bouwwerken), welke niet in overeenstemming zijn met het bestemmingsplan, te regelen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebruik en bouwen. Het overgangsrecht met betrekking tot bouwen en bouwwerken regelt dat bouwwerken die aanwezig waren ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan, maar in strijd zijn met het bestemmingsplan, onder overgangsrechtelijke bescherming vallen. Dat wil zeggen dat deze bouwwerken mogen blijven bestaan. Deze bescherming geldt ook voor bouwwerken die op deze peildatum legaal kunnen worden gebouwd, maar nog niet zijn gebouwd.
      De regeling bevat voorts een bevoegdheid voor burgemeester en wethouders om bij een omgevingsvergunning af te wijken ten behoeve van een beperkte uitbreiding (maximaal 10%) van het niet in het nieuwe bestemmingsplan passende bouwwerk.
      Bouwwerken die wel bestonden op de genoemde peildatum, maar zijn gebouwd zonder (omgevings)vergunning, zijn expliciet uitgesloten van de beschermende werking van het overgangsrecht.
      Het overgangsrecht voor met het nieuwe bestemmingsplan strijdig gebruik regelt dat het gebruik van gronden dat bestaat op het moment dat het nieuwe bestemmingsplan van kracht wordt, mag worden voortgezet. Het bestaande gebruik dat (ook) in strijd was met het voorgaandebestemmingsplan, is echter van deze beschermende werking van het overgangsrecht uitgesloten, indien het op grond van het recht nog mogelijk is om hiertegen op te treden.
   b. slotregel: Dit artikel bevat de titel (naam) van het vast te stellen bestemmingsplan.

5.2 Planregels

5.2.1 Bestemmingen in dit bestemmingsplan

Voorliggend bestemmingsplan kent de volgende eind- en dubbelbestemmingen: 'Recreatie - Verblijfsrecreatie', 'Kantoor', ‘Waarde Archeologie’ en Waterstaat – Waterkering. Natuur. Daarnaast kent het bestemmingsplan de volgende aaduidingen: ‘specifieke vorm van waarde – hoge archeologische’ en ‘bedrijfswoning’

5.2.2 Bestemmingen

Recreatie - Verblijfsrecratie

De bestemming 'Recreatie – Verblijfsrecreatie’ is toegekend aan het grootste deel van het terrein. De bestemming maakt de bouw van de recreatiewoningen binnen het daarvoor aangegeven bouwvlakken mogelijk. Er is ook een bouwvlak voorde realisatie van een kantoor te behoeve van bestemming mogelijk. Binnen dit bouwvlak is tevens de realisatie van een bedrijfswoning mogelijk.

5.2.3 Dubbelbestemming

Het plan bevat verder een zogenaamde dubbelbestemming. Een dubbelbestemming valt als het ware over "onderliggende" materiële bestemmingen heen en houdt beperkingen in voor de bouw-, aanleg- en/of gebruiksmogelijkheden van die bestemmingen. Een dubbelbestemming dient dus een specifiek ruimtelijk belang en is vaak eerder in het gemeentelijk beleid, waaronder de gemeentelijke bouwverordening, vastgelegd. Hierna wordt de dubbelbestemming beschreven.

De dubbelbestemming ‘Waterstaat – Waterkering

Het plangebied valt geheel binnen de buitenbeschermingszone van de waterkering langs de IJssel. Deze zone is bestemd als ‘Waterstaat – Waterkering’. Ter plaatse van deze dubbelbestemming gelden alleen nog verboden voor explosiegevaarlijke materialen/inrichtingen en werken met overdruk en dergelijke. Er mogen geen waterpartijen worden gerealiseerd.

Hoofdstuk 6 Procedure

6.1 Vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro

In het kader van het overleg op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) worden ontwerpbestemmingsplannen verzonden aan de gebruikelijke partners, waaronder de provincie.

6.2 Zienswijzen

6.2.1 algemeen

Het ontwerpbestemmingsplan 'Uitmeentseweg 4', 2020 heeft vanaf ……. gedurende zes weken, dus tot en met …….. ter inzage gelegen. In de genoemde periode zijn ……. zienswijzen ingediend. In de Staatscourant van woensdag …… en in het huis-aan-huis blad ……. van woensdag …… is de ter inzage legging bekend gemaakt. Ook op de gemeentelijke website is deze bekendmaking gepubliceerd. Het bestemmingsplan heeft in deze periode analoog ter inzage gelegen in het gemeentehuis. Het bestemmingsplan was digitaal ook in te zien op de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl en op de gemeentelijke website www.zevenaar.nl. In de …… van ……. is deze publicatie herhaald.

Voorafgaand aan de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is op ……. de kennisgeving op grond van artikel 1.3.1 van het Besluit ruimtelijke ordening gepubliceerd in de Staatscourant en in de …… en op de gemeentelijke website.

Communicatie initiatiefnemers en omgeving :

Het plan is op 17 maart 2020 in het college van de gemeente Zevenaar besproken. Het college ondersteunt het initiatief. Het plan is in juni 2020 voorgelegd aan de welstandscommissie in het kader van een voortoets. De welstandscommissie was, met enkele opmerkingen, positief over het plan. In november is nog een nadere uitleg van de opmerkingen gevraagd. De rayonarchitect heeft op 9 december 2020 deze nadere uitleg gegeven. De opmerkingen betroffen de materialisering van de gebouwen en de positionering ten opzichte van de dijk. De materialisering zal na de uitwerking van het plannen voor de gebouwen, bij de formele welstandstoets opnieuw aan de orde komen. Naar aanleiding van de opmerking over de positionering van de gebouwen is er een geleding in de rij reacreatiewoningen aangebracht. De ‘blokjes’ van twee gecombineerde recreatiewoningen zijn ten opzichte van de dijk 3,5 meter naar achteren geplaatst. De rij recreatiewoningen wordt daarmee minder monotoon. Deze nieuwe ordening is voorgelegd aan de gemeente. De gemeente is hiermee akkoord.

Het plan is begin september 2020 voorgelegd aan omwonenden. De omwonenden hebben positief gereageerd op de plannen.

Het plan is ook voorgelegd aan het IGOR (Integraal gebiedsoverleg Rhederlaag) en positief ontvangen. Op 30 september 2020 is het plan besproken met het Waterschap Rijn en IJssel. De opmerkingen en uitgangspunten voorkomend uit dit overleg zijn meegenomen in de planvorming en daar waar mogelijk verwerkt in het bestemmingsplan (zie paragraaf 4.7 voor de uitgangspunten van het Water Rijn en IJssel). Een deel van uitgangspunten zal bij de nadere uitvoering in het traject van de aanvraag van de omgevingsvergunningen worden meegenomen.

6.2.2 zienswijzen

P.M.

6.3 Ambtshalve wijzigingen

P.M.

6.4 Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Planbeschrijving Nexit Architecten Arnhem

Bijlage 2 Beplantingsplan (Ontwikkeling recreatiewoningene)

Bijlage 3 Quickscan Flora en fauna (Econsultancy)

Bijlage 4 Voortoets

Bijlage 5 AERIUS berekeningen (Econsultancy)

Regels

Uitmeentsestraat 4, 2020

Imrocode: NL.IMRO.0299.BP05UITMEENTSESTR4-ON01

Inhoudsopgave

Regels

Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**3**
Artikel 1	Begrippen	3
Artikel 2	Wijze van meten	7
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**9**
Artikel 3	Recreatie - Verblijfsrecreatie	9
Artikel 4	Waterstaat - Waterkering	11
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**12**
Artikel 5	Anti-dubbeltelregel	12
Artikel 6	Algemene bouwregels	12
Artikel 7	Algemene gebruiksregels	12
Artikel 8	Algemene afwijkingsregels	14
Artikel 9	Algemene wijzigingsregels	16
Artikel 10	Overige regels	17
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**17**
Artikel 11	Overgangsrecht	17
Artikel 12	Slotregel	18

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 Plan

Het bestemmingsplan 'Uitmeentseweg 4, 2020' met identificatienummer NL.IMRO.0299.BP05.UITMEENTSETR4-ON01 van de gemeente Zevenaar.

1.2 Aanduiding

Een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels van dit plan regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.3 Aanduidingsgrens

De grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.4 Bebouwing

Eén of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.5 Bed & breakfast

Een kleinschalige, aan de woonfunctie ondergeschikte overnachtingsaccommodatie voor het tegen betaling bieden van kortstondig verblijf en ontbijt aan huis, zonder kookgelegenheid. Een bed en breakfast is gevestigd in een woonhuis of bijgebouw en wordt gerund door de bewoner van het betreffende huis en bevat geen openbare eetgelegenheid.

1.6 Bedrijf

Een inrichting of instelling gericht op het bedrijfsmatig voortbrengen, vervaardigen, bewerken, opslaan, installeren en/of herstellen van goederen, aan huis verbonden beroepen daaronder niet begrepen.

1.7 Bedrijfswoning

Een woning in of bij een gebouw of op een terrein, slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein, noodzakelijk is.

1.8 Bedrijf aan huis

Door de bewoner van de betreffende woning bedrijfsmatig verlenen van diensten, dan wel het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid, die niet krachtens een milieuwet vergunning- of meldingsplichtig is en waarvan de omvang van de activiteiten zodanig is, dat de activiteiten door de bewoner en maximaal één administratief ondersteunend personeelslid met behoud van de woonfunctie kunnen worden uitgeoefend.

1.9 Beroep aan huis

Door de bewoner van de betreffende woning beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch, cosmetisch of hiermee gelijk te stellen gebied, dat door zijn beperkte omvang door de bewoner van de betreffende woning en daarbij behorende bijgebouwen en maximaal één administratief ondersteunend personeelslid met behoud van de woonfunctie kunnen worden uitgeoefend.

1.10 Bestaand

Bij bouwwerken: een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan rechtmatig aanwezig, in uitvoering of rechtens vergund;

Bij gebruik: het gebruik dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan rechtmatig aanwezig of rechtens vergund is;

Afstand: de afstand zoals die is het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan.

1.11 Bestemmingsgrens

De grens van een bestemmingsvlak.

1.12 Bestemmingsvlak

Den geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.13 Bijbehorend bouwwerk

Uitbreiding van een oorspronkelijk hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend oorspronkelijk hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak. Onder dit begrip vallen aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen.

1.14 Bouwen

Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten van een standplaats.

1.15 Bouwgrens

De grens van een bouwvlak

1.16 Bouwlaag

Een doorlopend gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen (hoogteverschil per vloer of balklaag maximaal 1,5 m) is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grondlaag.

1.17 Bouwperceel

Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.18 Bouwperceelgrens

Een grens van een bouwperceel.

1.19 Bouwvlak

Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouw zijnde zijn toegelaten.

1.20 Bouwwerk

Een bouwkundige constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect duurzaam met de aarde is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren.

1.21 Bruto vloeroppervlak

De vloeroppervlakte van alle voor mensen toegankelijke ruimten binnen een gebouw, met uitzondering van een parkeergarage.

1.22 Eerste bouwlaag

De bouwlaag op de begane grond.

1.23 Erf

Al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw.

1.24 Evenement

Kortdurende, maar wel tijdelijke activiteit in de openlucht dan wel in al dan niet tijdelijke tenten of paviljoens, gericht op het bereiken van een algemeen of besloten publiek voor informerende, educatieve-, sportieve-, toeristisch-recreatieve, commerciële-, sociale-, culturele- en/of levensbeschouwelijke activiteiten, waar onder feesten, kermis, optocht, braderie, wedstrijd of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, of een vertoning, voorstelling of herdenking

1.25 Gebouw

Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.26 Hoofdgebouw

Een gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de bestemming van het perceel en, indien meer gebouwen op dat perceel aanwezig zijn, gelet op de bestemming, situering, afmetingen of functie het belangrijkst is.

1.27 Huishouden

Persoon of groep personen die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan; daaronder niet begrepen kamerverhuur.

1.28 Kantoor

Een gebouw, zonder of met ondergeschikte publieksgerichte functie, dat dient voor de uitoefening van administratieve werkzaamheden en werkzaamheden die verband houden met het doen functioneren van (semi-)overheidsinstellingen, het bankwezen en naar aard daarmee gelijk te stellen dienstverlenende bedrijven en instellingen..

1.29 Nevenactiviteiten

Eén of meerderde activiteiten ondergeschikt aan de hoofdactiviteit in zowel (gezamenlijke) omvang (m2) als de effecten op het woon- en leefklimaat en uitsluitend toegestaan in samenhang met de hoofdactiviteit.

1.30 Ondergeschikte detailhandel

Detailhandel binnen een bestemming waarvan de functie een andere dan detailhandel is, maar waar men uitsluitend ten behoeve van de hoofdfunctie verkoop verricht, waarvan de omvang en uitstraling ondergeschikt is aan de hoofdactiviteit. De detailhandel is ondersteunend aan de hoofdfunctie en is hiermee onlosmakelijk verbonden.

1.31 Overkapping

Elk bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een voor mensen toegankelijke oppervlakte overdekt en geheel of gedeeltelijk door ten hoogste twee wanden is omsloten.

1.32 Prostitutie

Het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.33 Recreatiewoning

Een gebouw, dat bestemd is voor recreatief verblijf, niet zijnde bewoning en dat gedurende het hele jaar wordt gebruikt voor recreatieve doeleinden door wisselende personen.

1.34 Recreatief verblijf

Gebruik van een recreatiewoning ten behoeve van ontspanning in de vrije tijd door (groepen van) personen die hun vast woon- en verblijfplaats elders hebben.

1.35 Seksinrichting

Eén of meer voor publiek de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte(n) waarin bedrijfsmatig of op een daarmee vergelijkbare wijze, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Hier onder wordt in elk geval verstaan: een bordeel, seksbioscoop, seksautomatenhal, sekswinkel, sekstheater, parenclub, erotische massagesalon of prostitutiebedrijf, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.36 Voorgevel

De naar de openbare weg of een weg met een openbaar karakter gekeerde gevel van een gebouw of, indien het een gebouw betreft met meer dan één naar de weg gekeerde gevel of een gebouw dat gevels heeft gekeerd naar meerdere wegen, de gevel die kennelijk vanuit stedenbouwkundig opzicht als zodanig moet worden aangemerkt, waarbij de toegangsdeur noch noodzakelijk noch bepalend is.

1.37 Voorgevelrooilijn

De lijn die, op peil, door het buitenwerkse vlak van de voorgevel loopt, welke lijn in geval van een bouwgrens waarnaar de voorgevel is gekeerd, wordt verondersteld te liggen ter plaatse van die bouwgrens.

1.38 Weg

Weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b van de Wegenverkeerswet (alle voor het openbaar verkeer openstaande wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten). Onder weg wordt niet verstaan achterpaden bij woningen, waaronder brandgangen en voetpaden.

1.39 Woning

Een complex van intern met elkaar in verbinding staande ruimten, in een (gedeelte van een) gebouw, uitsluitend bedoeld voor de permanente huisvesting van één (1) afzonderlijk (gemeenschappelijk) huishouden.

1.40 Woningsplitsing

Het splitsen van één (1) woning in, dan wel het gebruiken van één woning als, twee of meer zelfstandige woningen. Inpandig is onvoldoende samenhang tussen de verschillende ruimten en/of meerdere primaire ruimten aanwezig met het kennelijke doel afzonderlijke bewoning mogelijk te maken.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 Afstand tot de bouwperceelsgrens

kortste afstand van een bepaald punt van het bouwwerk tot de grens van het bouwperceel.

2.2 Afstand tot de zijdelingse bouwperceelsgrens

kortste afstand van een bepaald punt van het bouwwerk tot de zijdelingse grens van het bouwperceel.

2.4 Bouwhoogte

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van ondergeschikte bouwdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.5 Dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.6 Ondergrondse bouwdiepte van een bouwwerk

vanaf het bouwkundig peil tot het diepste punt van het bouwwerk, de fundering niet meegerekend.

2.7 Goothoogte

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeiboord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel. Bij toepassing van het meten van de goothoogte van een bouwwerk worden dakkapellen buiten beschouwing gelaten, behoudens dakkapellen waarvan de gezamenlijke breedte meer bedraagt dan 50% van de breedte van het betreffende dakvlak. De goothoogte wordt dan gemeten vanaf het peil tot aan de goot van de dakkapel.

2.8 Inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.9 Ondergeschikte bouwonderdelen

bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwonderdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, luifels, droogstanden, ingangspartij, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouwgrenzen niet meer dan 1 m bedraagt.

2.10 Oorspronkelijk hoofdgebouw

hoofdgebouw zoals dat ten tijde van de afronding van de bouwwerkzaamheden, overeenkomstig de voor het hoofdgebouw verleende vergunning, is opgeleverd.

2.11 Oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.12 Oppervlakte van een overkapping

tussen de buitenzijde van de afdekking van de overkapping, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van de overkapping.

2.13 Peil

a. voor gebouwen waarvan de toegang onmiddellijk aan de weg grenst: de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. indien in het water wordt gebouwd: het gemiddelde waterpeil;
c. in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Recreatie - Verblijfsrecreatie

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Recreatie – Verblijfsrecreatie’ aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. recreatiewoningen ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van recreatie – recreatiewoning’;
b. één bedrijfswoning ter plaatse van de aanduiding ‘bedrijfswoning’;
c. een werkplaats met kantoor te behoeve van de bestemming ter plaatse van de aanduiding ‘specifiek vorm van recreatie – werkplaats/kantoor’;
d. bij de bestemming behorende bouwwerken en voorzieningen, waaronder parkeervoorzieningen, water- en groenvoorzieningen, speelvoorzieningen, en verhardingen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Recreatiewoningen

De recreatiewoningen moeten voldoen aan de volgende kenmerken:

a. de recreatiewoningen moeten binnen het bouwvlak worden gebouwd:
b. het aantal is maximaal het aantal zoals ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal recreatiewoningen' op de verbeelding is aangegeven;
c. het maximum aantal vrijstaande recreatiewoningen is drie;
d. voor recreatiewoningen gelden de volgende regels
   - de oppervlakte voor vrijstaande recreatiewoningen is maximaal 90 m2 per woning;
   - de oppervlakte voor geschakelde recreatiewoningen is maximaal 70 m2 per woning;
   - de bouwhoogte is maximaal 8 m;

3.2.2 Werkplaats met kantoor

De werkplaats met kantoor moet voldoen aan de volgende kenmerken:

a. het gebouw moeten binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. het bouwvlak mag volledig worden bebouwd;
c. de bouwhoogte mag maximaal 9 m bedragen

3.2.3 Bedrijfswoning

De bedrijfswoning moet voldoen aan de navolgende kenmerken:

a. een bedrijfswoning is uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning';
b. de inhoud van een bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 600 m^3;
c. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 9 meter;
d. bijbehorende bouwwerken bij de bedrijfswoning moeten voldoen aan de volgende kenmerken:
   1. de goothoogte mag niet meer bedragen dan 3,25 meter;
   2. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 5 meter;
   3. de gezamenlijke oppervlakte van vergunningsplichtige bijbehorende bouwwerken mag bij elke bedrijfswoning niet meer dan 60 m^2 bedragen;

3.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Bouwwerken, geen gebouw zijnde, moeten voldoen aan de volgende kenmerken:

a. bouwhoogte erfafscheiding is maximaal 2 m;
b. bouwhoogte palen en (vlaggen)masten is maximaal 6 m;
c. bouwhoogte speeltoestellen is maximaal 6 m;
d. bouwhoogte overige bouwwerken (geen gebouw zijnde) is maximaal 6 m;

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in ieder geval gerekend:

a. permanent (laten) bewonen van recreatiewoningen;
b. overschrijding van het maximum aantal recreatiewoningen zoals ter plaatse aangeduid op de verbeelding;
c. gebruiken en/of verhuren van de werkplaats met kantoor als congres- of vergaderaccommodatie;
d. gebruik/verhuur van ruimte ten behoeve van al dan niet besloten feesten of partijen;
e. het gebruik van onbebouwde gronden anders dan als parkeergelegenheid, bij onvoldoende parkeercapaciteit op eigen terrein.

3.3.2 Voorwaardelijke verplichting

Tot een met de bestemming strijdig gebruik wordt in elk geval gerekend het gebruik van de en het in gebruik laten nemen van gebouwen overeenkomstig artikel 3.1.a zonder de aanleg en/of de instandhouding van de landschappelijke aanleg zoals beschreven in bijlage .. (Beplantingsplan Bureau Buitenruimte).

Artikel 4 Waterstaat - Waterkering

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterkering' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. waterkering;

4.2 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.2.1 Vergunningplicht

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken of werkzaamheden uit te voeren:

a. grondwerkzaamheden zoals het afgraven, vergraven, ophogen, egaliseren, diepploegen of scheuren van gronden;
b. het aanbrengen van ondergrondse leidingen waarbij de breedte van de grondwerken meer dan 0,5 m bedraagt;
c. aanbrengen van verhardingen, voor zover dit plaatsvindt buiten het bouwvlak
d. het aanbrengen van diepwortelende beplanting.

4.2.2 Uitzondering vergunningplicht

De in artikel 4.2.1 bedoelde verboden zijn niet van toepassing op:

a. werken of werkzaamheden die het normale onderhoud, gebruik en beheer betreffen;
b. werken of werkzaamheden die reeds in uitvoering waren op het tijdstip van de vaststelling van dit bestemmingsplan.

4.2.3 Advies

Ten aanzien van het uitvoeren van werkzaamheden genoemd in artikel 4.2.1 wordt advies ingewonnen bij het waterschap.

4.2.4 Toelaatbaarheid

De in artikel 4.2.1 bedoelde vergunning wordt slechts geweigerd in de volgende gevallen:

a. door uitvoering bedoelde werken of werkzaamheden, dan wel direct of indirect te verwachten gevolgen daarvan, worden de waterstaatkundige belangen in onevenredige mate aangetast;
b. door het stellen van voorwaarden kunnen te beschermen waarden onvoldoende geborgd worden;
c. andere regels uit het plan zich hier tegen verzetten.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 5 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 6 Algemene bouwregels

6.1 Bestaande bouw

In die gevallen dat de bestaande goothoogte, bouwhoogte, oppervlakte, inhoud, afstand tot op de verbeelding aangegeven lijn van bouwwerken en/of aantallen, die in overeenstemming met het bepaalde in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht tot stand zijn gekomen, op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp van het plan minder dan wel meer bedraagt dan in de bouwregels in hoofdstuk 2 van deze regels is voorgeschreven respectievelijk toegestaan, geldt die goothoogte, bouwhoogte, oppervlakte, inhoud en/of afstand in afwijking daarvan als minimaal respectievelijk maximaal toegestaan.

6.2 Nadere eisen ten behoeve van de waterhuishouding

Burgemeester en wethouders kunnen bij het verlenen van een omgevingsvergunning ter waarborging van de (toekomstige) waterhuishouding nadere eisen stellen met betrekking tot waterhuishoudkundige voorzieningen, waterbergings- en/of infiltratievoorzieningen, oppervlakteverharding of andere maatregelen ter voorkoming van overlast van hemelwater ten gevolge van nieuw op te richten bebouwing.

Artikel 7 Algemene gebruiksregels

7.1 Beroep en bedrijf aan huis

Het gebruik van de gronden, de (bedrijfs)woning en de bijbehorende bouwwerken voor beroep en bedrijf aan huis is toegestaan onder de volgende voorwaarden:

a. bij een bestaande (bedrijfs)woning;
b. de woonfunctie blijft in stand;
c. het beroep of bedrijf aan huis is een activiteit in de van deze regels deel uitmakende Staat van bedrijfsactiviteiten aangeduid als categorie 1;
d. geen horeca, casino, seksinrichting of detailhandel, behoudens detailhandel als ondergeschikte nevenactiviteit van de ter plaatse uitgeoefende bedrijfsactiviteit of webwinkelinternetverkoop (zonder afhaalpunt en/of showroom), of in de regels anders is bepaald;
e. geen activiteit met grote bezoekersaantallen of verkeersaantrekkendende werking;
f. een ruimtelijke uitstraling die met de woonfunctie in overeenstemming is;
g. geen buitenopslag of stalling van goederen ten behoeve van de bedrijfsactiviteiten;
h. het bruto vloeroppervlak voor beroep en bedrijf (inclusief opslag e.a.) bedraagt niet meer dan 30% van de oppervlakte van de (bedrijfs)woning en de daarbij behorende gebouwen, met een maximum van 75 m2, met dien verstande dat de gezamenlijke oppervlakte van nevenactiviteiten, waar onder beroep en bedrijf aan huis, bed & breakfast en ondergeschikte horeca, niet meer dan 150 m2 bedraagt;
i. in de omgeving treedt geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk op;

j. de verkeersveiligheid worden niet onevenredig geschaad;
k. de belangen van eigenaren en/of gebruikers van omliggende gronden worden niet onevenredig geschaad.

7.2 Bed & breakfast

Het gebruik van de gronden, de (bedrijfs)woning en de bijbehorende bouwwerken voor bed & breakfast is toegestaan onder de volgende voorwaarden:

a. de woonfunctie blijft in stand;
b. maximaal 10 overnachtingsplaatsen;
c. in de omgeving treedt geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk op, waarbij tevens wordt voorzien in voldoende geschikte parkeerplaatsen op eigen terrein, met dien verstande dat is voorzien in minimaal 1 parkeerplaats per kamer, dan wel voor kamers groter dan 30 m2 minimaal 1 parkeerplaats per 15 m2;
d. de voorziening mag door de bouwkundige opzet, indeling en maatvoering niet functioneren als een zelfstandige woning. Dit betekent ook dat een (aparte) kookgelegenheid niet is toegestaan;
e. bij een woonbestemming bedraagt de gezamenlijke oppervlakte van nevenactiviteiten, waar onder beroep en bedrijf aan huis, bed & breakfast en ondergeschikte horeca niet meer dan 150 m2;
f. onverkort het gestelde onder e, bedraagt de gezamenlijke oppervlakte van nevenactiviteiten, waaronder bed & breakfast, niet meer dan ter plaatse volgens deze regels is toegestaan.

7.3 Gebruiksverbod

Het is verboden de in het plan begrepen gronden en bouwwerken te gebruiken, in gebruik te geven en/of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met de in het plan aan deze gronden gegeven bestemming en met het in of krachtens het plan ten aanzien van het gebruik van deze gronden en bouwwerken bepaalde.

7.4 Vormen van verboden gebruik

Tot strijdig gebruik van de gronden en bouwwerken wordt in ieder geval gerekend:

a. een seksinrichting;
b. Bevi-inrichtingen;
c. detailhandel;
d. sporten die veel omgevingslawaai tot gevolg hebben, zoals (model)vliegsport en motorcross;
e. (permanente) opslag of stalling van goederen en materialen voor de voorgevelrooilijn;
f. een stand- of ligplaats van onderkomens;
g. opslag-, stort- of bergplaats van machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, dan wel onderdelen daarvan, en andere al of niet afgedankte stoffen, voorwerpen en producten;
h. opslag van bagger en grondspecie, tenzij zulks plaatsvindt langs een waterloop in verband met het onderhoud van de waterloop ingevolge een wettelijke onderhoudsplicht;
i. opslag van verpakkingsmaterialen, al dan niet voor hun gebruik geschikte werktuigen en machines dan wel onderdelen daarvan, bouwmaterialen, producten, afval en brandstoffen;
j. bijgebouwen, bedrijfsgebouwen en kassen voor bewoning of recreatief verblijf;
k. beproeven van voertuigen, de beoefening van de motorsport en de modelsport, het houden van wedstrijden met motorrijtuigen of bromfietsen, het racen of crossen met motorvoertuigen, bromfietsen en fietsen;

l. het gebruik van een bedrijfswoning als burgerwoning, zijnde bewoning door een persoon die niet met het ter plaatse gevestigde bedrijf is verbonden en wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of terrein noodzakelijk is;
m. het gebruik van een woning of wooneenheid voor de huisvesting van meer dan één huishouden.

voor zover dit niet op grond van de regels in dit plan is toegestaan

7.5 Toegestaan gebruik

Het volgende gebruik is niet in strijd met het bestemmingsplan**:**

a. het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige evenementen, festiviteiten en manifestaties onder de volgende voorwaarden:
   1. niet meer dan 3 per jaar per locatie;
   2. per keer een duur van ten hoogste vijftien dagen per evenement, het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement hieronder begrepen;
   3. de milieutechnische en verkeerstechnische uitvoerbaarheid is aangetoond;
   4. de waarden die het plan beoogd te beschermen niet blijvend onevenredig worden geschaad;
b. het aanleggen van ondergrond kabels en leidingen ten behoeve van de drinkwatervoorziening, de riolering, de waterhuishouding, de energievoorziening en de datacommunicatie, met uitzondering van:
   1. aardgastransportleidingen met een diameter van meer dan 4" en/of een druk van meer dan 40 bar;
   2. transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2 en K3-categorie met een diameter van meer dan 4";
   3. hoogspanningsleidingen;
   4. buisleidingen voor het transport van water, afvalwater of stoom met een doorsnede van 1 m of meer en een lengte van 10 km of meer.

Artikel 8 Algemene afwijkingsregels

8.1 Algemene voorwaarden voor afwijkingen

Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 3.6 onder c van de Wet ruimtelijke ordening kan slechts worden verleend indien tevens wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. aangetoond is dat de afwijking noodzakelijk is, dan wel dat het oprichten van een bouwwerk overeenkomstig de bouwregels van het betreffende artikel ondoelmatig is;
b. de verkeersveiligheid, aanwezige natuur- en landschapswaarden en cultuur-historische waarden worden niet onevenredig geschaad;
c. in de omgeving treedt geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk op, waarbij tevens wordt voorzien in voldoende geschikte parkeerplaatsen op eigen terrein, waarbij in ieder geval wordt voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 318 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie';
d. de bebouwing en/of gebruik is verkeerstechnisch toelaatbaar;
e. er wordt voorzien in een passende landschappelijke inpassing, op basis van een door het college van burgemeester en wethouders goedgekeurd landschapsplan;
f. gronden en/of gebouwen mogen niet eerder overeenkomstig de afwijking worden gebruikt dan nadat landschappelijke inpassing is gerealiseerd, wordt beheerd en in stand gehouden conform het beplantingsplan;
g. de belangen van eigenaren en/of gebruikers van omliggende gronden worden niet onevenredig geschaad;

h. door initiatiefnemer is een zekerheidstelling afgegeven met betrekking tot de landschappelijke inpassing en de (planschade)kosten.

8.2 Bedrijfscategorie beroep en bedrijf aan huis

Voor het afwijken van de bedrijfscategorie, zoals aangeduid in Staat van bedrijfsactiviteiten, gelden de volgende voorwaarden:

a. het beroep of bedrijf aan huis is naar aard en ruimtelijke effecten gelijk te stellen met een activiteit in de van deze regels deel uitmakende bijlage Staat van Bedrijfsactiviteiten aangeduid als categorie 1 of categorie 2;
b. er wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 12.1;
c. voor het overige wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 11.1.

8.3 Algemene afwijkingen

Burgemeester en wethouders kunnen, in afwijking van het bepaalde in dit bestemmingsplan, een omgevingsvergunning verlenen voor:

a. de bouw van kleine niet voor bewoning bestemde gebouwtjes en bouwwerken geen gebouwen zijnde ten behoeve van de energie- en communicatievoorziening, afvalverwerking, waterhuishouding of wachthuisjes voor vervoersdiensten onder de volgende voorwaarden;
    1. hoogte gebouwen maximaal 4 m;
    2. hoogte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, maximaal 2 m;
    3. oppervlakte gebouwen maximaal 20 m2;
b. de bouw van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die om waterstaatkundige of verkeersredenen noodzakelijk zijn, zoals duikers, keermuren, bruggen, verkeersgeleiders en wegverlichtingsapparatuur;
c. geringe veranderingen in de tracés van wegen en de aanpassing van de ligging en de vorm van bestemmingsgrenzen met die tracés - tot maximaal 3 m -, indien bij definitieve uitmeting blijkt, dat een weg als gevolg van de werkelijke toestand van het terrein slechts kan worden aangelegd indien op ondergeschikte punten van het plan wordt afgeweken;
d. afwijkingen van bestemmings- of bouwperceelsgrenzen tot maximaal 3 m, in andere gevallen dan bedoeld onder c, indien daardoor de uitvoering van een bouwplan in verband met de uitmeting in het terrein, de verkaveling of de situering ter plaatse, wordt mogelijk gemaakt, zonder de stedenbouwkundige opzet of vormgeving van het plan of de belangen van derden in onevenredige mate te schaden;
e. overschrijding van de bestemmingsgrenzen, zoals aangegeven op de verbeelding, met maximaal 1,5 m, door ondergeschikte bouwonderdelen, zoals erkers, balkons, bordessen, luifels, galerijen, trappen, overhangende verdiepingen, pergola's, lifthuizen en dergelijke;
f. het overschrijden van de in de regels genoemde maximum bouwhoogte ten behoeve van lift- en trappenhuizen, centrale verwarmings- en ventilatie-installaties, antennes, lichtkappen, trappen, schoorstenen, torens en dergelijke onderdelen van gebouwen, mits de genoemde bouwhoogte met niet meer dan 5 m wordt overschreden en sprake is van ondergeschikte bouwdelen;
g. antennemasten hoogte tot maximaal 15 m.

mits,

a. de waarden die het plan beoogt te beschermen niet in oneveredige mate worden geschaad;
b. de belangen van eigenaren en/of gebruikers van omliggende gronden worden niet onevenredig geschaad.

Artikel 9 Algemene wijzigingsregels

9.1 Algemene voorwaarden voor bestemmingswijziging

Een bestemmingswijziging als bedoeld in artikel 3.6 onder a van de Wet ruimtelijke ordening kan slechts worden vastgesteld indien tevens wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. het straat- en bebouwingsbeeld, de verkeersveiligheid, aanwezige natuur- en landschapswaarden en cultuur-historische waarden worden niet onevenredig geschaad;
b. er blijft sprake van een logische en compacte opzet van bebouwing;
c. in de omgeving treedt geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk op, waarbij tevens wordt voorzien in voldoende geschikte parkeerplaatsen op eigen terrein, waarbij in ieder geval wordt voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 318 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie';
d. de bebouwing en/of gebruik is verkeerstechnisch toelaatbaar;
e. er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing, op basis van een door het college van burgemeester en wethouders goedgekeurd landschapsplan;
f. gronden en/of gebouwen mogen niet eerder overeenkomstig de wijziging worden gebruikt dan nadat landschappelijke inpassing is gerealiseerd, wordt beheerd en in stand gehouden conform het beplantingsplan;
g. de belangen van eigenaren en/of gebruikers van omliggende gronden worden niet onevenredig geschaad;
h. de uitvoerbaarheid van het wijzigingsplan is gewaarborgd, waarbij tevens aangetoond moet worden dat:
    1. het plan milieutechnisch aanvaardbaar is;
    2. het plan stedenbouwkundig en landschappelijk inpasbaar is;
    3. in het plan de belangen van het watersysteem voldoende zijn geborgd (het plan is voorzien is van een watertoets);
    4. het plan past binnen de geldende beleidskaders;
    5. het plan economisch uitvoerbaar is;
i. de uitvoerbaarheid van het wijzigingsplan moet gewaarborgd zijn, zowel planologisch als financieel;
j. door initiatiefnemer is een zekerheidstelling afgegeven met betrekking tot de landschappelijke inpassing en de (planschade)kosten.

Artikel 10 Overige regels

10.1 Parkeren

Het bevoegd gezag toetst bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels of wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid en ruimte voor laden en lossen. Hiervoor gelden de volgende regels:

a. In het geval van de oprichting of uitbreiding van een gebouw dient ten behoeve van het parkeren van auto's te worden voorzien in voldoende geschikte parkeergelegenheid, waarbij in ieder geval dient te worden voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie';
b. In het geval van functiewijziging van (een deel van) een gebouw en/of van gronden dient ten behoeve van het parkeren van auto's te worden voorzien in voldoende parkeergelegenheid, waarbij in ieder geval dient te worden voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie';
c. Indien het gebruik van een gebouw en/of gronden daar aanleiding toe geeft, dient te worden voorzien in voldoende ruimte voor laden en lossen;
d. De parkeervoorzieningen als bedoeld onder a en b en de ruimte voor laad- en losvoorzieningen als bedoeld onder c dienen in stand te worden gehouden.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van dit plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
    1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
    2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan;
b. Het bevoegd gezag kan in afwijking van het eerste lid eenmalig een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%;
c. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
c. Indien het gebruik, bedoeld onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of

te laten hervatten;

d. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: 'regels van het bestemmingsplan Uitmeensestraat 4, 2020'.

Plangebied

Plangrens

Enkelbestemmingen

R-VR — Recreatie - Verblijfsrecreatie

Dubbelbestemmingen

WS-WK — Waterstaat - Waterkering

Functieaanduidingen

(bw) — bedrijfswoning

(sr-rw) — specifieke vorm van recreatie - recreatiewoning

(sr-wk) — specifieke vorm van recreatie - werkplaats/kantoor

Bouwvlakken

bouwvlak

Maatvoeringen

w 13 — maximaal aantal recreatiewoningen

VERKLARINGEN

bestaande bebouwing, kadastrale- en topografische gegevens

CONCEPT

OVERLEG	
TERINZAGELEGGING ONTWERP	
VASTGESTELD	
GEWIJZIGD	
DATUM PLOT	31-12-2020
USER	GJacobson

Gemeente Zevenaar

Bestemmingsplan

Uitmeentsestraat 4, Giesbeek 2020

IDN	NL.IMRO
WERKNR.	618.147.00
SCHAAL	1:1000
DATUM	31 december 2020
GETEKEND	A. Keur / gj
FORMAAT	A2
PROJECTMAP	U:\618\147\00\3 Projectresultaat\Uitmeentsestraat 4, Giesbeek\verbeelding\dwg
BESTAND	RO-BP-61814700-VB-CO02.dwg
BLAD	.

N

KuiperCompagnons

Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap BV
City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

Postadres: Postbus 13042 3004 HA Rotterdam
Bezoekadres: Van Nelleweg 3042 3044 BC Rotterdam
Telefoon: 010 433 00 99

E-mail: kuiper@kuiper.nl
Internet: www.kuiper.nl

VOORTOETS NATURA 2000

UITMEENTSESTRAAT 4

TE GIESBEEK

Ecologie

Rapportage Voortoets Natura 2000

Uitmeentsestraat 4 te Giesbeek

Opdrachtgever	Harm Post Advies Bakenbergseweg 1-4 6814 MA Arnhem
Rapportnummer	13408.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	9 oktober 2020
Vestiging	Gelderland Fabriekstraat 19c 7005 AP Doetinchem 088 - 5001600 doetinchem@econsultancy.nl
Opsteller	Dhr. K. Schilderman, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Dhr. C.C. Slemmer, BSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg
Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid
Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

2 GEBIEDSBESCHRIJVING 2

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 2
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen 4

3 ONDERZOEKSMETHODIEK 5

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING 6

4.1 Zorgplicht 6
4.2 Soortenbescherming 6
4.3 Gebiedenbescherming 7
4.4 Houtopstanden 8

5 VOORTOETS NATURA 2000 9

5.1 Doelstelling Natura 2000 10
5.2 Aanwezige habitats en habitatsoorten 10
5.3 Aangewezen vogelsoorten 11
5.4 Toetsing effecten 11
5.5 Analyse storende factoren 13

6 CONCLUSIE EFFECTEN OP NATURA 2000-GEBIED RIJNTAKKEN 18

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Harm Post Advies opdracht gekregen voor het uitvoeren van een voortoets Natura 2000 aan de Uitmeentsestraat 4 te Giesbeek.

De voortoets Natura 2000 is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De voortoets Natura 2000 is uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit deel van het onderzoek heeft als doel vast te stellen of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, (significante) gevolgen kan hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied “Rijntakken”, deelgebied uiterwaarden IJssel.

Econsultancy is lid van de brancheverenigingen "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 2,8 ha) ligt aan de Uitmeentsestraat 4, circa 1 kilometer ten westen van de kern van Giesbeek. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 200.765, Y = 445.720.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft de voormalige parkeerplaats van het recreatiegebied Rhederlaag. Daarna is het terrein begraasd geweest door schapen. Inmiddels is het terrein niet meer in gebruik en ligt het braak. Op het terrein zijn groenstructuren aanwezig van voornamelijk zomereik en essen. De ondergroei bestaat uit struiken als hazelaar en een kruidlaag.

Ten noorden van de onderzoekslocatie, achter de dijk, ligt het Rhederlaag, een recreatiepark van ruim 350 hectare. Ten zuiden van de onderzoekslocatie ligt een industrieterrein met daarachter agrarisch gebied. Ten oosten van de onderzoekslocatie ligt het dorp Giesbeek. En ten westen ligt agrarisch gebied (Giesbeeksche Broek) met enkele boerderijen.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Wegen en bomengroep centraal op de onderzoekslocatie.

Figuur 4. Essenrij van west naar oost centraal op de onderzoekslocatie.

Figuur 5. Links op de foto, de zomereikenrij aan de noordzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 6. Zomereiken en kruidlaag aan noordzijde van onderzoekslocatie.

Figuur 7. Bosje aan noordoostzijde van onderzoekslocatie.

Figuur 8. Westelijke grasveld op de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een recreatiepark te realiseren van 23 recreatiewoningen. De woningen zijn zo ontworpen dat op de begane grond de slaapkamers en de badkamer zijn gepositioneerd. Op de verdieping bevindt zich een ruime keuken en living met riant uitzicht over het water.

Ten behoeve van de realisatie van het recreatiepark wordt een deel van de bestaande groenstructuur ingepast. De eiken aan de noordzijde en de essen centraal op de onderzoekslocatie zullen grotendeels gekapt gaan worden. Het bosje aan de noordoostzijde blijft behouden. Ook de beheerderswoning aan de Uitmeentsestraat 4 blijft behouden. Verder zal een toegangsweg gerealiseerd langs de beheerderswoning aan de Uitmeentsestraat 4. In figuur 9 is een schets van de toekomstige situatie weergegeven. In figuur 10 is de landschappelijke inpassing en te behouden groenstructuren weergegeven.

Figuur 9. Schets van de voorgenomen terreininrichting (NEXIT Architecten, 2020).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Middels een zogenaamde "voortoets" is vastgesteld of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de aangewezen gebieden. Significante gevolgen bij Natura 2000-gebieden zijn gevolgen die in strijd zijn met de instandhoudingsdoelen van het gebied. Uit deze oriënterende fase van het onderzoek blijkt welke van de onderstaande situaties aan de orde zijn:

1. Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de wet Natuurbescherming nodig is.
2. Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Tevens is een passende beoordeling vereist.
3. Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist. Het project zal hierdoor ook MER-plichtig worden.

De effecten zijn getoetst aan de hand van de “effectenindicator” van het ministerie van LNV. Omdat op voorhand is verwacht dat een toename van stikstof als gevolg van de ingreep mogelijke gevolgen kan hebben op het Natura 2000-gebied, is een onderzoek naar stikstofdepositie uitgevoerd door Econsultancy. De conclusies van het stikstofonderzoek zijn terug te vinden in rapport 13408.003.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd ‘Natuurnetwerk Nederland’. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 VOORTOETS NATURA 2000

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder is beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Rijntakken, betreft de uiterwaarden van de IJssel en grenst aan de noordzijde aan de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie valt dus wel binnen de invloedsfeer van Natura 2000-gebied Rijntakken.

Het Natura 2000-gebied dat grenst aan de onderzoekslocatie is door de staatssecretaris van Economische Zaken in april 2014 aangewezen als Natura 2000-gebied ter uitvoering van de Vogelrichtlijn. Het dichtstbijzijnde gebied dat aangewezen is als habitatrichtlijn bevindt zich op circa 3 kilometer ten noordoosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 10).

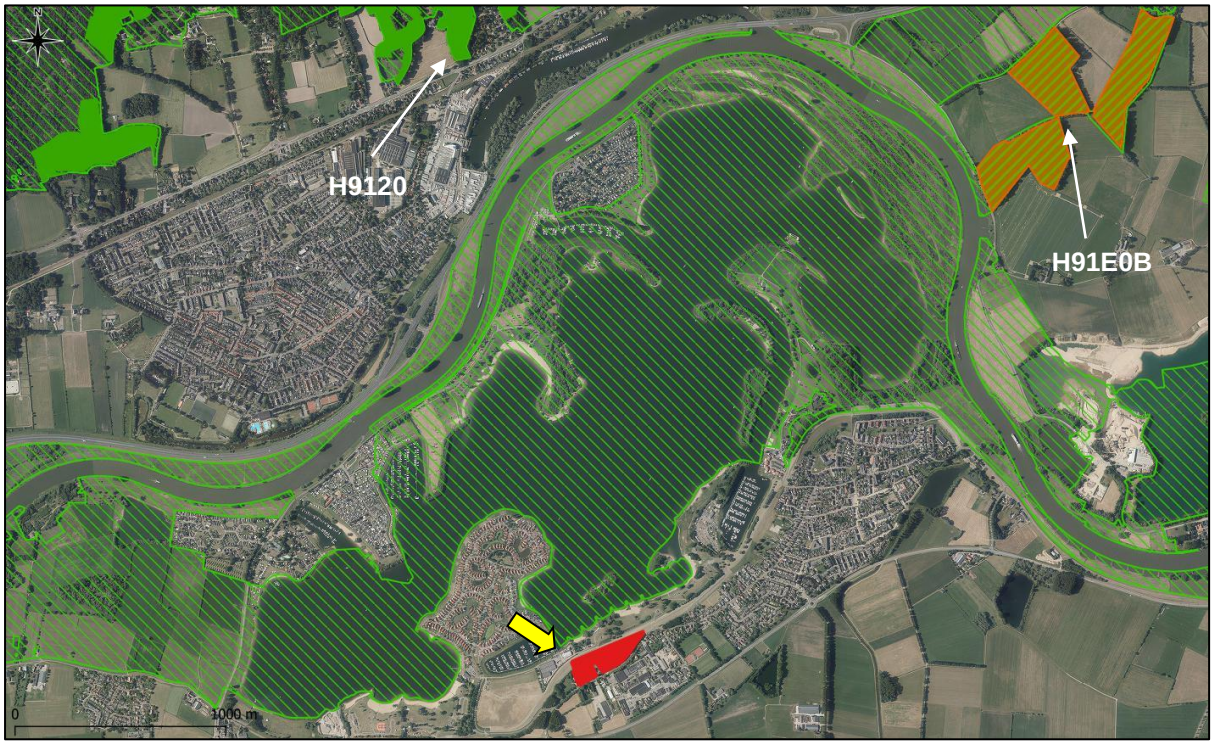

Figuur 10. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000, met aangegeven gebieden die onder de habitatrichtlijn vallen.

5.1 Doelstelling Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijke niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.2 Aanwezige habitats en habitatsoorten

Voor Natura 2000-gebied Rijntakken zijn zowel habitattypen als habitatsoorten aangewezen. Voor deze soorten gelden instandhoudingsdoelstellingen voor de gebieden die aangewezen zijn als habitatrichtlijngebied. Het Natura 2000-gebied dat grenst aan de onderzoekslocatie is alleen aangewezen als vogelrichtlijngebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als habitatrichtlijn is gelegen op 3 kilometer ten noordoosten van de onderzoekslocatie (Havikerwaard). Binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie zijn twee aangewezen habitattypen aanwezig (zie tabel I en figuur 10). Het betreffen Beuken-eikenbossen met hulst en Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen).

Tabel I. Overzicht van habitattypen binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie.

Habitattype	**Naam**	**Afstand tot onderzoekslocatie**
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	2,9 kilometer
H91E0B	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	2,8 kilometer

Naast beschermde habitats zijn in Natura 2000-gebied Rijntakken ook habitatsoorten aangewezen. De aangewezen habitatsoorten zijn allemaal watergebonden soorten zoals de rivierprik, zalm, bittervoorn, grote- en kleine modderkruiper, bever en kamsalamander. Omdat voor deze soorten alleen maar instandhoudingsdoelen gelden binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied dat aangewezen is als habitatrichtlijn (Havikerwaard), worden in onderhavige toetsing alleen externe effecten op populaties op minimaal 1 kilometer afstand getoetst.

5.3 Aangewezen vogelsoorten

Het Natura 2000-gebied dat grenst aan de onderzoekslocatie is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Binnen het Vogelrichtlijngebied zijn er doelstellingen voor een aantal soorten voor het aantal broedparen of als leefgebied voor niet-broedvogels. In onderhavige voortoets is bepaald of de voorgenomen ingreep negatieve effecten kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen voor in het Natura 2000-gebied aangewezen broedvogels en niet-broedvogels. In figuur 11 zijn de aangewezen vogelsoorten weergegeven.

5.4 Toetsing effecten

De toetsing van effecten wordt uitgevoerd aan de hand van de effectenindicator van het Ministerie van Economische zaken voor Natura 2000-gebied Rijntakken. De categorie die het meest relevant is voor de voorgenomen ingreep is de categorie “Woningbouw”. De acht verstorende factoren, die weergegeven zijn in figuur 11, kunnen allemaal ook als extern effect optreden en dienen daarom allemaal getoetst te worden.

Figuur 11. Storende factoren voor de ingreep "Woningbouw" voor Natura 2000-gebied Rijntakken volgens de efffectenindicator van het ministerie van Economische Zaken.

5.5 Analyse storende factoren

5.5.1 Vermesting door stikstof uit de lucht

Kenmerk: *Vermesting is in dit geval de 'verrijking' van ecosystemen door stikstofdepositie. Het gaat daarbij om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden) LET OP: vermesting kan ook optreden door nitraat- en fosfaataanvoer via het oppervlaktewater. De effecten hiervan zijn niet meegenomen in deze beoordeling van de effectenindicator, in verband met een betere aansluiting op de PAS-gegevens voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten met stikstofgevoelige leefgebieden. Zie ook het update-rapport op de hoofdpagina van de effectenindicator.*

Interactie andere factoren: *Stoffen die leiden tot vermesting kunnen ook leiden tot verzuring. Vermesting (en verzuring) kunnen op hun beurt leiden tot verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater.*

Gevolg: *De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen en heidevelden worden gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstof depositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Daarbij is de beschikbaarheid van stikstof bepalend voor de concurrentieverhoudingen tussen de plantensoorten. Als de stikstofdepositie boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van andere plantensoorten. Dit heeft ook effect op de fauna doordat hierdoor verandering van het leefgebied optreden, waardoor een gebied ongeschikt wordt als bijvoorbeeld broed- of foerageergebied.*

Conclusie vermesting door stikstof uit de lucht

Het is op voorhand niet uit te sluiten dat de bouwwerkzaamheden en/of een toename van recreatie als gevolg van de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Rijntakken. In hoeverre de ingreep zal leiden tot een toename zal berekend moeten worden middels een AERIUS-berekening. Uit de AERIUS-berekening zal duidelijk worden of er sprake is van een toename van stikstofdepositie en/of significant negatieve gevolgen vast te stellen dan wel uit te sluiten zijn. De AERIUS-berekening wordt door Econsultancy uitgevoerd en is separaat gerapporteerd (rapport 13408.003).

5.5.2 Verontreiniging

Kenmerk: *Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater, lucht.*

Interactie andere factoren: *geen directe interactie met andere factoren. Wel kan verontreiniging als gevolg van andere factoren optreden.*

Gevolg: *Vrijwel alle soorten en habitattypen reageren op verontreiniging. De ecologische effecten uiten zich in het verdwijnen van soorten en/of het beïnvloeden van gevoelige ecologische processen. Deze beïnvloeding kan direct plaatsvinden maar ook indirect via een opeenvolging van ecologische interacties. Bovendien kan verontreiniging zich pas vele jaren/decennia later manifesteren. De gevolgen van verontreiniging zijn divers en complex. In het algemeen kan gesteld worden dat aquatische habitattypen en soorten gevoeliger zijn dan terrestrische systemen. Ook geldt dat soorten in de top van de voedselpiramide, als gevolg van accumulatie, van verontreinigingen gevoeliger zijn. Echter, afhankelijk van de concentratie en duur van de verontreiniging zijn alle habitattypen en soorten gevoelig en kan verontreiniging leiden tot verandering van de soortensamenstelling.*

Conclusie verontreiniging
Door de bouw van de recreatiewoningen en toename van verkeer van en naar deze woningen, neemt de kans toe dat dat er een verontreiniging plaatsvindt in het Natura 2000 gebied Rijntakken. De verontreinigingen komen bij normale werkzaamheden en normaal vrijetijdsverkeer eigenlijk niet voor. De verontreiniging ontstaan op het moment van calamiteiten, bijvoorbeeld een benzine lek van een hijskraan tijdens de bouwwerkzaamheden. Vanuit de in Nederland geldende Wet bodembescherming wordt reeds verplicht gesteld om bij dergelijke calamiteiten de verontreiniging zo spoedig mogelijk terug te dringen tot nul. Het is dan ook niet de verwachting dat de realisatie van de recreatiewoningen en de toename van verkeer van en naar de woningen zal leiden tot negatieve gevolgen voor de aangewezen habitattypen of aangewezen (vogel)soorten.

5.5.3 Verdroging

Kenmerk: *Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.*

Interactie andere factoren: *verdroging kan tevens leiden tot verzilting. Door verdroging neemt ook de doorluchting van de bodem toe waardoor meer organisch materiaal wordt afgebroken. Op deze wijze leidt verdroging tevens tot vermesting. Er zijn ook gebieden waar verdroging kan optreden zonder dat de grondwaterstand in de ondiepe bodem daalt. Het gaat daarbij om gebieden waar van oudsher grondwater omhoogkomt. Dit water heet kwelwater. Kwelwater is water dat elders in de bodem is geïnfiltreerd en dat naar het laagste punt in het landschap stroomt. Kwelwater heeft dikwijls een bijzondere samenstelling: het is rijk aan ijzer en calcium, arm aan voedingsstoffen en niet zuur, maar gebufferd. Schade aan de natuur die veroorzaakt wordt door een afname of het verdwijnen van kwelwater en het vervangen van dit type water met gebiedsvreemd water, noemen we ook verdroging.*

Gevolg: *de verandering in grondwaterstand en soms ook kwaliteit van het grondwater leidt tot een verandering in de soortensamenstelling en op lange termijn van het habitattype.*

Conclusie verdroging
De recreatiewoningen komen te liggen op een verhoging. Deze verhoging wordt aangebracht bovenop de bestaande grond. Daarom hoeft er geen bemaling uitgevoerd te worden. Tijdens de ingreep wordt de grondwaterstand niet beïnvloedt, daarnaast wordt er geen verandering aangebracht in de bodem en daarom blijven de natuurlijke grondwaterstanden behouden. Vanwege de aard van de ingreep en het gegeven dat er niets veranderd wordt aan de bodemsamenstelling en de grondwaterstanden zijn negatieve effecten op de nabijgelegen beschermde habitattypen als gevolg van verdroging uit te sluiten. Daarnaast worden er meerdere Wadi's aangelegd die zorgen voor meer hemelwater infiltratie op de onderzoekslocatie.

5.5.4 Verstoring door geluid

Kenmerk: *verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer dan wel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.*

Interactie andere factoren: *Treedt vaak samen met visuele verstoring op door bijv. vlieg- en autoverkeer, manifestaties etc.*

Gevolg: *Logischerwijs zijn alleen diersoorten gevoelig voor direct effecten van geluid. Geluid sec is een belangrijke factor in de verstoring van fauna. De verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van het leefgebied of bijvoorbeeld een afname van het reproductieproces. In bepaalde gevallen kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid. Voor zeezoogdieren en vogels is in bepaalde gevallen deze dosis-effect relatie goed gekwantificeerd.*

Conclusie door geluid
Bij deze verstorende factor wordt onderscheid gemaakt in negatieve gevolgen die kunnen ontstaan voor doelstellingen uit de habitatrichtlijn en doelstellingen uit de vogelrichtlijn. Verstoring van habitattypen en habitatsoorten in het dichtbijgelegen habitatrichtlijngebied Havikerwaard is vanwege de aard van de ingreep (woningbouw) en de afstand van ruim 2.8 kilometer op voorhand uit te sluiten.

Verstoring voor doelstellingen vanuit de vogelrichtlijn kan optreden als een eventuele geluidstoename zorgt voor negatieve gevolgen voor aangewezen broedvogels en niet-broedvogels in het aan de onderzoekslocatie grenzende Natura 2000-gebied. Voor broedvogels zoals oeverzwaluw, watersnip en ijsvogel kan de ingreep en de nieuwe functie van de locatie verstorend werken tijdens hun broedperiode. De werkzaamheden vinden daarentegen plaats buiten het beschermde Natura 2000-gebied. En omdat de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zijn (significante) negatieve effecten van de werkzaamheden op instandhoudingsdoelstellingen voor broedvogels uit te sluiten.

Voor de gebruiksfase van de ingreep geldt het volgende: de onderzoekslocatie ligt tegen het Rhederlaag, dit is een recreatiepark van ruim 350 hectare. Op en rond deze recreatieplas wordt veelvuldig aan recreatie gedaan. Rondom de onderzoekslocatie en het Rhederlaag liggen meerdere campings en jachthavens die jaarrond gebruikt worden. Daarnaast bevinden zich meerdere strandjes rond het meer waar in de zomer mensen uit de omgeving verkoeling zoeken. In dit gebied is nu al veel menselijk activiteit en daardoor veel geluidsproductie. Op de onderzoekslocatie worden recreatiewoningen gebouwd, met als gevolg dat er een toename is van recreatie in het Rhederlaag. Deze toename is gering en ten opzichte van de huidige geluidsproductie te verwaarlozen. Jaarlijks gebruiken er rond de 400.000 mensen het Rhederlaag om te recreëren. Omdat er geen ander geluid geproduceerd gaat worden dan er al geproduceerd wordt in de directe omgeving, is het uit te sluiten dat de geringe toename van geluid door recreatie zal leiden tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelstelling ten aanzien van broedvogels.

Instandhoudingsdoelstellingen zijn tevens van toepassing voor een aantal niet-broedvogels in de uiterwaarden van de IJssel en op en rond Rhederlaag. Dit betreft de functie van de uiterwaarden als overwinteringsplaats voor ganzen en kieviten. Omdat tussen de overwinteringsplaatsen en de werkzaamheden een hoge winterdijk aanwezig is, zijn negatieve effecten op aanwezige niet-broedvogels uit te sluiten.

5.5.5 Verstoring door licht

Kenmerk: *verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc.*

Interactie andere factoren: *geen?*

Gevolg: *Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's. Met name schemer- en nachtactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken worden of verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden vermeden.*

Conclusie verstoring door licht
Tijdens de werkzaamheden is de kans dat er verstoring door licht plaatsvindt niet op voorhand uit te sluiten. Doordat een gedeelte van de bomen langs de winterdijk gekapt gaan worden en er op deze locatie gebouwd gaat worden tot een hoogte boven de dijk is het mogelijk dat er licht over de dijk valt. Tijdens de bouw is het mogelijk om de verlichting dusdanig op te stellen dat er geen verstoring van vogels aan de andere kant van de dijk plaats vindt. Dit kan bewerkstelligd worden door de verlichting niet richting het Natura 2000-gebied maar richting het zuiden op te stellen. Indien hiermee rekening wordt gehouden en gezien de afstand tot de beschermde habitattypen en vanwege de tijdelijke aard van de werkzaamheden is een verstoring door licht uit te sluiten.

De nieuw te bouwen recreatiewoningen worden direct naast de winterdijk gebouwd. Deze recreatiewoningen komen boven de dijk uit, zodat men een uitzicht heeft over het Rhederlaag. De verlichting in en rond deze hoogte zal over de dijk heen vallen en dus broedvogels zoals de ijsvogel en watersnip tijdens de broedperiode kunnen verstoren. Daarnaast kan tijdens de overwinteringsperiode de verlichting die over de dijk valt verstorend werken voor niet-broedvogels als ganzen en kieviten. Dit houdt in dat de ingreep indien er geen maatregelen genomen worden kan leiden tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelstelling van de vogelrichtlijn ten aanzien van broedvogels en niet-broedvogels. De negatieve effecten zijn te voorkomen door gebouwen zo te ontwerpen of te realiseren dat de verlichting niet over de dijk valt. Hier moet rekening mee gehouden worden zodat broedvogels niet verstoord worden (hoofdstuk 6).

5.5.6 Verstoring door trilling

Kenmerk: *Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc.*

Interactie andere factoren: *kan vooral samen optreden met verstoring door geluid*

Gevolg: *Trilling kan leiden tot verstoring van het natuurlijke gedrag van soorten. Individuen kunnen tijdelijk of permanent verdreven worden uit hun leefgebied. Over het daadwerkelijke effect van trilling is nog zeer weinig bekend. Naar het effect op zeezoogdieren is wel onderzoek verricht.*

Conclusie verstoring door trilling
De werkzaamheden tijdens de bouw van de recreatiewoningen op de onderzoekslocatie zullen niet leiden tot significant negatieve effecten als gevolg van trillingen in het Rhederlaag. Soorten die trilling gevoelig zijn, zijn uitsluitend watergebonden soorten. In het Natura 2000-gebied Rijntakken zijn verschillende habitatsoorten aangewezen die waterafhankelijk zijn zoals de kleine modderkruiper en kamsalamander. De directe omgeving waaronder het Rhederlaag betreft geen habitatrichtlijngebied, waardoor doelstellingen van habitatsoorten niet van toepassing zijn op deze locatie. De trillingen tijdens de werkzaamheden zullen vanwege de afstand (±3km) tot het dichtstbijzijnde habitatrichtlijngebied geen verstorend effect hebben. Omdat er voor de bouw van de recreatiewoningen niet geheid hoeft te worden is er geen sprake van ernstige trilling die een significant negatief extern effect op kan leveren.

5.5.7 Optische verstoring

Kenmerk: *optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.*

Interactie andere factoren: *treedt vaak samen op met verstoring door geluid (in geval van recreatie) of trilling en licht (in geval van voertuigen, schepen).*

Gevolg: *optische verstoring leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren. De soort reageert bijvoorbeeld op beweging omdat een potentiële vijand wordt verwacht. Andersom kan optische verstoring juist ook het uitzicht van soorten beperken waardoor zij potentiële vijanden niet zien naderen. De daadwerkelijke effecten zijn zeer soortspecifiek en hangen van de schuwheid van de soort en de mate waarin gewenning optreedt. Bovendien kunnen de effecten afhankelijk zijn van de periode van de levenscyclus van de soort: in de broedtijd zijn soorten over het algemeen schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring.*

Conclusie optische verstoring

Mogelijke negatieve effecten van optische verstoring hangt samen met verstoring door geluid. Omdat het Rhederlaag al gebruikt wordt als recreatie gebied en er boven op de dijk een fietspad ligt zal er geen significatie nieuwe optische verstoring plaatsvinden. De dijk wordt nu al gebruikt door fietsers. De strandjes worden gebruikt voor recreatie en op de plas ligt Riverparc (huizen op een schiereiland midden in het Rhederlaag). De realisatie van de recreatiewoningen zal een soortgelijke activiteit zijn rondom het Rhederlaag. Op de onderzoekslocatie komen recreatiewoningen net boven de dijk uit maar omdat er rondom het Rhederlaag al meer recreatiemogelijkheden aanwezig is in de vorm van campings en Riverparc, is een significante verandering omtrent de optische verstoring uit te sluiten.

5.5.8 Verstoring door mechanische effecten

Kenmerk: *Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.*

Interactie andere factoren: *verstoring kan samenvallen met verstoring door geluid, licht en trilling.*

Gevolg: *deze storende factor kan leiden tot een verandering van het habitattype en/of verstoring of het doden van fauna-individuen. Bij habitattypen treedt de verstoring/verandering vaak op ten gevolge van recreatie of bijvoorbeeld militaire activiteiten. Het effect is zeer afhankelijk van de kwetsbaarheid (gevoeligheid) van het habitattype. Waterrecreatie en scheepvaart leiden tot golfslag, hetgeen effect kan hebben op de oeverbegroeiing en waterfauna. Luchtwervelingen van bijvoorbeeld windmolens kunnen leiden tot vogelsterfte.*

Conclusie verstoring door mechanische effecten

Als gevolg van de werkzaamheden zullen mechanische effecten optreden. Er zal namelijk sprake zijn van het plaatsen van rijplaten, graven, en bouwen van recreatiewoningen. Omdat de werkzaamheden niet plaatsvinden binnen aangewezen habitats of gebieden die aangewezen zijn als habitatrichtlijn zullen er als gevolg van de mechanische effecten geen negatieve effecten ontstaan voor habitats, habitatsoorten of typische soorten van habitats.

6 CONCLUSIE EFFECTEN OP NATURA 2000-GEBIED RIJNTAKKEN

Door het treffen van maatregelen op de onderzoekslocatie kan verstoring voorkomen worden in het Natura 2000-gebied Rijntakken. Doordat er bomen verwijderd worden en op deze plekken recreatiewoningen geplaatst worden is het treffen van maatregelen nodig om verstoring van licht voor zowel broedende vogels als overwinterende niet-broedvogels te voorkomen. Omdat de bouwwerkzaamheden plaatsvinden buiten het broedseizoen is voor broedvogels in het Rhederlaag verstoring uit te sluiten. Als de recreatiewoningen en de verlichting zo geplaatst worden dat er geen licht verstoring plaatsvindt aan de andere kant van de dijk is een negatief effect uit te sluiten. Indien dit niet gebeurd is een vergunning noodzakelijk.

De overige activiteiten (recreatie) die plaats gaan vinden tijdens de ingebruikname van de recreatiewoningen zijn soortgelijk als de activiteiten die al plaatsvinden op het Rhederlaag. De bouwwerkzaamheden zullen vanwege de afstand (± 3 km) geen verstorend effect hebben op de beschermde habitattypes die onder de habitatrichtlijn vallen.

Mogelijke (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van een toename van stikstofdepositie is niet getoetst in onderhavig rapport. Zie hiervoor rapport 13408.003.

Te treffen maatregelen:
- **Aanleg recreatiepark buiten broedseizoen uitvoeren**
- **Geen lichtbronnen richting Natura 2000-gebied gedurende de aanlegfase**
- **Geen verlichting vanuit recreatiewoningen die over de dijk richting het Natura 2000-gebied schijnen**

Econsultancy
Doetinchem, 9 oktober 2020

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Ontwerp-Beheerplan Natura 2000 38 –Rijntakken (mei 2017)
https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)
https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicator.aspx

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht
1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. 2. De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn
1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben. 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen. 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1. Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. 5. Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfijn, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfijn
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercuurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluiter, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergstern, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluiter, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinst waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tjiftjaf, torenvalk, tuinfluiter, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespendief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangstern, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoervlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoervlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, veldparelmoervlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorchis, dreps, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuizeranjer, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam	

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwagen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. 3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitattype als de omstandigheden waarin de soort of het habitattype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitattype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water**.** Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

UITMEENTSESTRAAT 4

TE GIESBEEK

Ecologie

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Uitmeentsestraat 4 te Giesbeek

Opdrachtgever	Harm Post Advies Bakenbergseweg 1-4 6814 MA Arnhem
Rapportnummer	13408.001
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	15 september 2020

Vestiging	Gelderland Fabriekstraat 19c 7005 AP Doetinchem 088 - 5001600 doetinchem@econsultancy.nl
Opsteller	Dhr. K. Schilderman, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Dhr. C.C. Slemmer, BSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg
Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid
Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

2 GEBIEDSBESCHRIJVING 2

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 2
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen 4

3 ONDERZOEKSMETHODIEK 5

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING 6

4.1 Zorgplicht 6
4.2 Soortenbescherming 6
4.3 Gebiedenbescherming 7
4.4 Houtopstanden 8

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN 9

5.1 Vogels 9
5.2 Vleermuizen 10
5.3 Overige zoogdieren 11
5.4 Reptielen, amfibieën en vissen 12
5.5 Ongewervelden 13
5.6 Vaatplanten 14

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING 15

6.1 Broedvogels 15
6.2 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën 16
6.3 Overige soort(groep)en 16

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING 17

7.1 Natura 2000 17
7.2 Natuurnetwerk Nederland 18

8 HOUTOPSTANDEN 19

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES 20

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Harm Post Advies opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Uitmeentsestraat 4 te Giesbeek.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de brancheverenigingen "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 2,8 ha) ligt aan de Uitmeentsestraat 4, circa 1 kilometer ten westen van de kern van Giesbeek. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 200.765, Y = 445.720.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft de voormalige parkeerplaats van het recreatiegebied Rhederlaag. Daarna is het terrein begraasd geweest door schapen. Inmiddels is het terrein niet meer in gebruik en ligt het braak. Op het terrein zijn groenstructuren aanwezig van voornamelijk zomereik en essen. De ondergroei bestaat uit struiken als hazelaar en een kruidlaag.

Ten noorden van de onderzoekslocatie, achter de dijk, ligt het Rhederlaag, een recreatiepark van ruim 350 hectare. Ten zuiden van de onderzoekslocatie ligt een industrieterrein met daarachter agrarisch gebied. Ten oosten van de onderzoekslocatie ligt het dorp Giesbeek. En ten westen ligt agrarisch gebied (Giesbeeksche Broek) met enkele boerderijen.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Wegen en bomengroep centraal op de onderzoekslocatie.

Figuur 4. Essenrij van west naar oost centraal op de onderzoekslocatie.

Figuur 5. Links op de foto, de zomereikenrij aan de noordzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 6. Zomereiken en kruidlaag aan noordzijde van onderzoekslocatie.

Figuur 7. Bosje aan noordoostzijde van onderzoekslocatie.

Figuur 8. Westelijke grasveld op de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een recreatiepark te realiseren van 23 recreatiewoningen. De woningen zijn zo ontworpen dat op de begane grond de slaapkamers en de badkamer zijn gepositioneerd. Op de verdieping bevindt zich een ruime keuken en living met riant uitzicht over het water.

Ten behoeve van de realisatie van het recreatiepark wordt een deel van de bestaande groenstructuur ingepast. De eiken aan de noordzijde en de essen centraal op de onderzoekslocatie zullen grotendeels gekapt gaan worden. Het bosje aan de noordoostzijde blijft behouden. Ook de beheerderswoning aan de Uitmeentsestraat 4 blijft behouden. Verder zal een toegangsweg gerealiseerd langs de beheerderswoning aan de Uitmeensestraat 4. In figuur 9 is een schets van de toekomstige situatie weergegeven. In figuur 10 is de landschappelijke inpassing en te behouden groenstructuren weergegeven.

Figuur 9. Schets van de voorgenomen terreininrichting (NEXIT Architecten, 2020).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 31 juli 2020. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is krachtens de Wet natuurbescherming verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingsroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. In het agrarisch buitengebied kunnen dit zijn: huismus, kerkuil, steenuil, roek, buizerd, sperwer en ransuil zijn. Van deze soorten kan de huismus op voorhand worden uitgesloten, vanwege het ontbreken van bebouwing op de onderzoekslocatie.

Buizerd
Tijdens de quickscan zijn alle bomen gecontroleerd op grote horsten, deze zijn niet aangetroffen op de onderzoekslocatie. Op de onderzoekslocatie zijn geen nesten aangetroffen die groot genoeg zijn om als nestlocatie voor buizerd te dienen, hierdoor zijn negatieve gevolgen voor de buizerd uit te sluiten.

Roek
Roeken broeden in kolonies in bomen. Er bevindt zich een roekenkolonie bij de vuilverbranding te Duiven maar op de onderzoekslocatie en de directe omgeving is geen roekenkolonie aanwezig. Negatieve gevolgen zijn uit te sluiten.

Steenuil
Op het naastgelegen perceel, aan de westzijde van de onderzoekslocatie, hangt een nestkast waar een steenuil gebruik van maakt. Echter vanwege het ontbreken van geschikte nestlocatie op de onderzoekslocatie en dat de onderzoekslocatie geen optimaal leefgebied vormt voor de steenuil is uit te sluiten dat de ingreep negatieve gevolgen heeft voor de steenuil.

Kerkuil
Kerkuilen maken gebruik van schuren en boerderijen als nestlocatie. Vanwege het ontbreken van bebouwing op de onderzoekslocatie is uit te sluiten dat nestlocaties van kerkuilen aangetast worden door de voorgenomen ingreep. Op het naastgelegen perceel, aan de westzijde van de onderzoekslocatie, hangt een nestkast waar een kerkuil gebruik van maakt. De onderzoekslocatie kan gebruikt worden als jachtgebied voor de kerkuil. Omdat het grootste gedeelte van de grasvelden behouden blijft, zal er geen essentieel foerageergebied verloren gaan. Tevens zijn er in de omgeving genoeg alternatieven.

Ransuil en sperwer
In de noordelijke zomereikenrij staat een boom met een groot nest erin (zie figuur 11 en 12). Dit nest is vermoedelijk een oud kraaiennest. Dergelijke nesten kunnen in theorie gebruikt worden door sperwers en ransuilen om te broeden. Van deze boom is bij de Vogelwerkgroep Doesburg bekend dat deze de afgelopen jaren gebruikt werd als nestlocatie door een ransuil. Tevens werd tijdens de quickscan een verse braakbal van een ransuil onder het nest gevonden (zie figuur 13). Deze boom blijft behouden tijdens de ingreep, daarom is een overtreding van de wet natuurbescherming uit te sluiten. Tijdens de ingreep moet rekening gehouden worden met verstoring van een broedende ransuil (zie hoofdstuk 6).

Figuur 10. Locatie van de boom met het nest, aangegeven met een gele stip.

Figuur 11. Nest van een ransuil in de noordelijke rij van zomereiken. Te klein nest voor een buizerd

Figuur 12. Braakbal gevonden onder het ransuil nest.

5.1.2 Overige broedvogels

De bomen en struiken op de onderzoekslocatie kunnen nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals merel, zanglijster en zwartkop. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen door struweel en bomen buiten het broedseizoen te verwijderen (zie hoofdstuk 6).

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Tijdens de quickscan zijn de bomen op de onderzoekslocatie gecontroleerd op holtes, deze zijn niet aangetroffen, waarmee negatieve gevolgen voor holenbroeders zijn uit te sluiten. Tevens bevindt zich op de onderzoekslocatie een oud nest van zwarte kraai, die vermoedelijk in gebruik is door ransuil als broedlocatie. Het is echter mogelijk dat zwarte kraai in de toekomst wederom gebruik gaat maken van het nest. Negatieve gevolgen zijn echter niet te verwachten. Het gaat hierbij echter om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis, en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie
De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd, waardoor uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig zijn. De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie
Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat
De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen en in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft bosgebied ten westen van de onderzoekslocatie en bomenrijen langs waterplassen in de omgeving.

Vliegroutes
Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bomen op de onderzoekslocatie sluiten niet aan op groene structuren. Het kappen van de bomen leidt niet tot verstoring van potentiele vliegroutes. Daarnaast zijn er genoeg alternatieven in de omgeving die kunnen fungeren als vliegroutes. De bomenrij van oost naar west aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie blijft bijvoorbeeld behouden.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et. al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: steenmarter, bunzing, eekhoorn, das, wezel en hermelijn.

Steenmarter
Steenmarters maken gebruik van schuren, veestallen en bebouwing als rust- en voortplantingsplaatsen. Vanwege het ontbreken van bebouwing en andere schuilmogelijkheden zoals grote takkenhopen op de onderzoekslocatie is uit te sluiten dat vaste rust- en voortplantingsplaatsen van steenmarters aanwezig zijn op de onderzoekslocatie.

Eekhoorn
De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen op de onderzoekslocatie die verwijderd gaan worden konden goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van eekhoorn kan worden uitgesloten.

Das
De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van reliëf en/of schuilmogelijkheden ongeschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats door dassen. Daarnaast is de onderzoekslocatie gelegen tussen een industrieterrein, dijklichaam en recreatieterreinen, wat de locatie slecht bereikbaar maakt voor dassen. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie en de directe omgeving eveneens geen loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Dassen zullen eerder hun leefgebied hebben in de nabij gelegen natuurgebieden en de aansluitende weilanden. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Kleine marterachtigen
De bunzing heeft zijn vaste rust en voortplantingsplaatsen in verlaten konijnen-, vossen- of mollenholen. Incidenteel kan de bunzing in een boomholte of op zolders van schuren verblijven, op de onderzoekslocatie zijn er geen geschikte boomholtes, schuren of holen aanwezig. Het voorkomen van een rust- of voortplantingsplaats van bunzings is daarmee uitgesloten.

De hermelijn is een schaarse soort die voornamelijk afhankelijk is van vochtige omgevingen. De onderzoekslocatie biedt geen optimaal habitat voor hermelijn waarmee het voorkomen uit te sluiten is.

De wezel maakt gebruik van bosschages, houtstapels of heggen. De bosschages op de onderzoekslocatie staan niet in verbinding met andere groene stroken. De bosschage aan de noordoostzijde van de onderzoekslocatie, die het meest geschikt is als leefgebied, blijft met de voorgenomen ingreep behouden. Daarnaast zijn op de onderzoekslocatie geen houtstapels of andere schuilmogelijkheden voor wezels aangetroffen. Het is daarmee redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen ingreep zal leiden tot aantasting van een vaste rust- of voortplantingsplaats of essentieel leefgebied van wezels.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten
De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, egel en rosse woelmuis. Tijdens de quickscan is waargenomen dat een konijn gebruik maakt van de bosschage aan de oostzijde van het terrein. Deze bosschage blijft behouden. De verblijfplaatsen van deze soorten worden door de voorgenomen ingrepen niet aangetast.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen
De onderzoekslocatie valt niet binnen het verspreidingsgebied van beschermde reptielen, hierdoor is het voorkomen van beschermde reptielen op de onderzoekslocatie uit te sluiten.

Binnen enkele kilometers aan de andere kant van de IJssel bevinden zich populaties van hazelworm, zandhagedis en levendbarende hagedis, maar deze populaties hebben betrekking op het natuurgebied de Veluwezoom aan de andere kant van de IJssel en hebben daarom geen betrekking op de onderzoekslocatie.

Amfibieën
Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad, rugstreeppad en bruine kikker.

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën en het voorkomen van vissen op de onderzoekslocatie uitgesloten. De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt landhabitat voor amfibieën. Incidenteel kunnen algemene soorten als bruine kikker en gewone pad beschutting vinden tussen de beplanting. Voor de mogelijk incidenteel te verwachten soorten geldt een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming (zie hoofdstuk 6).

Op de onderzoekslocatie bevindt zich geen geschikt habitat voor de rugstreeppad. De rugstreeppad heeft pioniervegetatie en open zandige plekken nodig in zijn landhabitat. het bos en de ruigte vormen daarom geen geschikt landhabitat. De waarnemingen van de rugstreeppad betreffen de noordoostzijde van Rhederlaag. Deze oever is een meer natuurlijke oever, dit habitat is geschikt als voortplantingshabitat voor de rugstreeppad. Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de rugstreeppad op de onderzoekslocatie zijn uit te sluiten.

Vissen
Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.5 Ongewervelden

Libellen
Voor libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Vlinders
Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten als sleedoornpage (sleedoorn), iepenpage (iep) en kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten
Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

De vegetatie op de onderzoekslocatie bestaat uit gras, bomenrijen, zomereiken en elzen en een kruiden laag. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Ransuil

De ransuil en zijn leefgebied is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soort staat tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van ransuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 4 van vogelnesten: ‘vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil)’.

Op basis van de bevindingen tijdens het veldbezoek op 31 juli 2020 en de informatie van Vogelwerkgroep Doesburg kan aangenomen worden dat het nest in gebruik is door ransuil. Overtreding van artikel 3.1 is te vermijden omdat de boom behouden blijft. Daarnaast is het wel nodig om de kap van omliggende bomen buiten het broedseizoen (van begin maart tot eind augustus) uit te voeren zodat er geen verstoring plaats vindt van een broedende ransuil.

Indien niet aan deze voorwaarden voldaan worden is een ontheffingsaanvraag en het treffen van mitigerende maatregelen ten aanzien van de ransuil vereist. Vervolgtraject voor de ontheffingsaanvraag en het treffen van mitigerende maatregelen behelst het opstellen van een projectplan met daarin een analyse van het leefgebied dat verloren gaat en wat behouden blijft. Verder bevat het projectplan een beschrijving van de werkzaamheden, het belang waarin de ontheffing wordt aangevraagd, de effecten op de staat van instandhouding van de soort en een uitgebreide beschrijving hoe negatieve effecten op ransuil gemitigeerd kunnen worden. Het projectplan dient als basis voor de ontheffingsaanvraag bij de provincie Gelderland.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

6.2 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van bladeren, struweel of bomen die schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom zorgvuldig verwijderd te worden. Aanwezige zoogdieren en amfibieën moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.3 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Rijntakken, bevindt zich op circa 100 meter afstand ten noorden van de onderzoekslocatie (zie figuur 14).

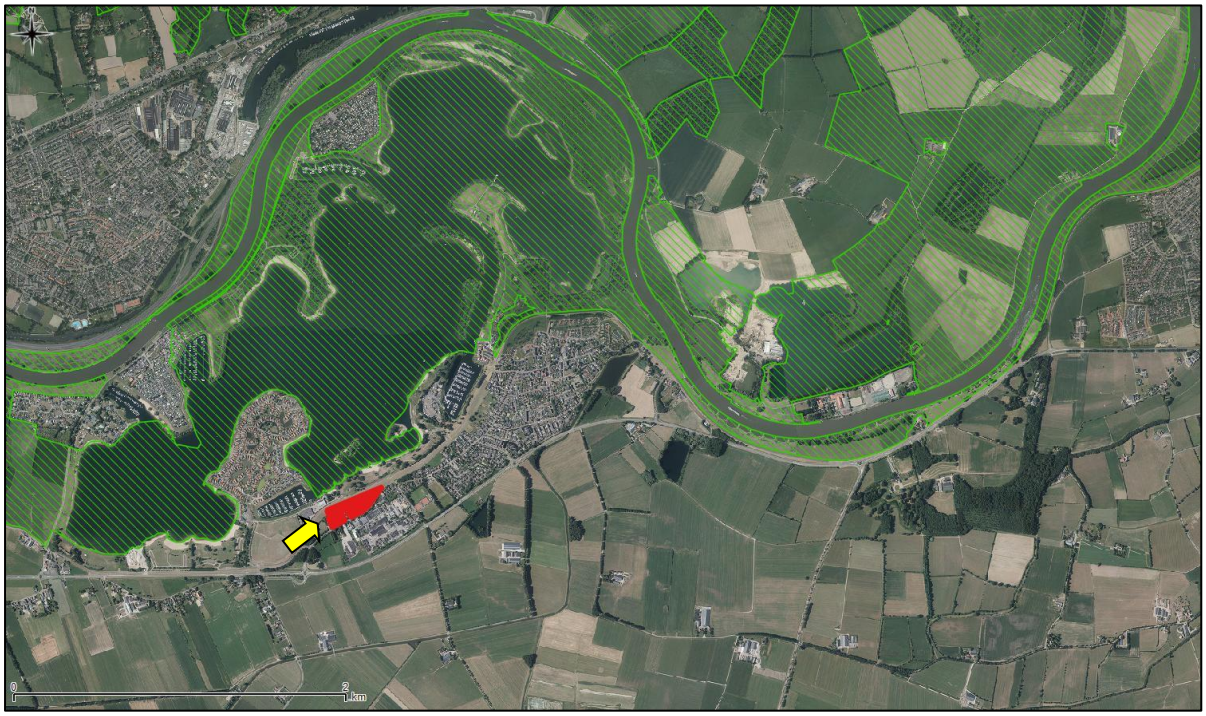

Figuur 13. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie ligt binnen de invloedsfeer van het Natura-2000 gebied, Rijntakken. Indien er een effect te verwachten valt dan zal dit een extern effect zijn, zoals stikstof, geluid, trilling en recreatiedruk. Vastgesteld zal moeten worden of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de aangewezen gebieden. Significante gevolgen bij Natura 2000-gebieden zijn gevolgen die in strijd zijn met de instandhoudingsdoelen van het gebied.

Voor een dergelijk onderzoek kan in eerste instantie worden volstaan met een zogenaamde "oriënterende fase". Uit het onderzoek zal moeten blijken welke van de onderstaande situaties aan de orde zijn:

- Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is.
- Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Tevens is een passende beoordeling vereist
- Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt ook niet in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 1.2 kilometer ten zuiden/noorden/oosten/westen van de onderzoekslocatie. In figuur 15 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

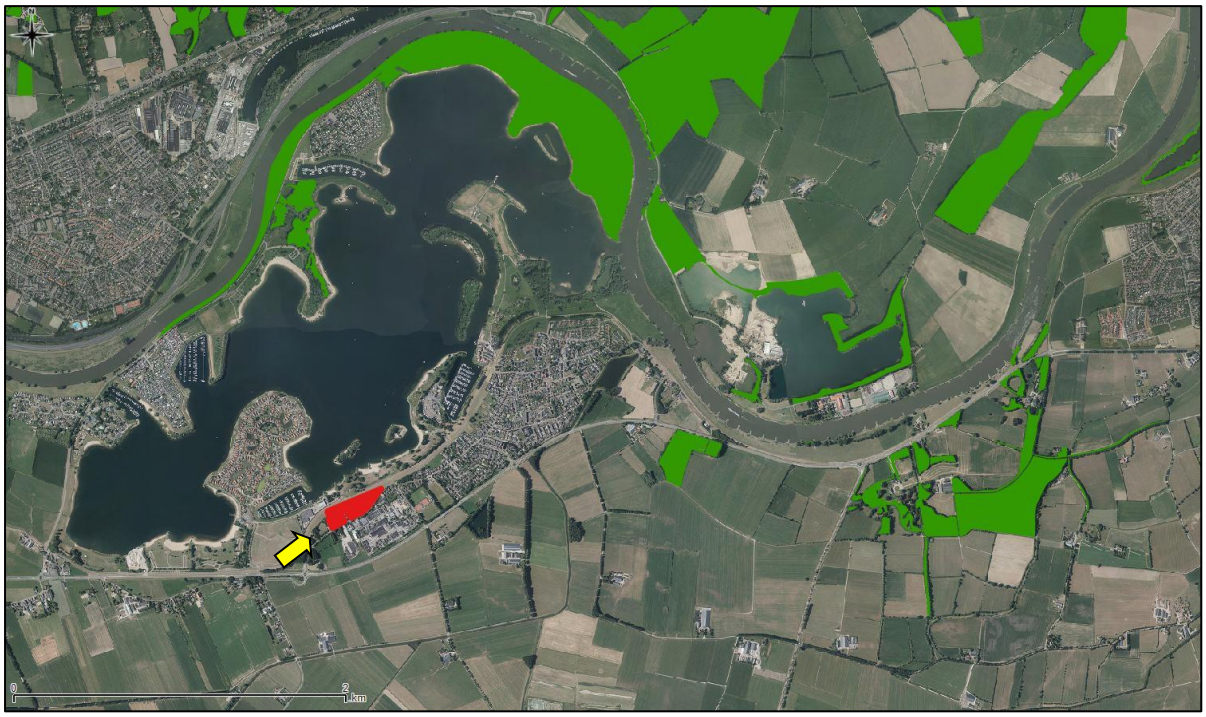

Figuur 14. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De onderzoekslocatie is gelegen op 1.2 kilometer afstand van een onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk. Het Natuurnetwerk betreft in Gelderland een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden zelf. Aangezien het planvoornemen niet leidt tot een wijziging van de bestemming van het aangrenzende onderdeel van het Natuurnetwerk zijn aanvullende maatregelen of aanvullend advies ten aanzien van het GNN of GO niet aan de orde.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De te kappen bomen op de onderzoekslocatie vallen mogelijk onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. Geadviseerd wordt om navraag te doen bij de gemeente of voor de te vellen houtopstanden een meldingsplicht geldt.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Harm Post Advies een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Uitmeentsestraat 4 te Giesbeek.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging. Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens een recreatiepark te realiseren van 23 recreatiewoningen. De woningen zijn zo ontworpen dat op de begane grond de slaapkamers en de badkamer zijn gepositioneerd. Op de verdieping bevindt zich een ruime keuken en living met riant uitzicht op de Gieseplas.

Ten behoeve van de realisatie van het recreatiepark wordt een deel van de bestaande groenstructuur ingepast. De eiken aan de noordzijde en de essen centraal op de onderzoekslocatie zullen echter gekapt gaan worden. Het bosje aan de noordoostzijde blijft behouden. Ook de beheerderswoning aan de Uitmeentsestraat 4 blijft behouden. Verder zal een toegangsweg gerealiseerd langs de beheerderswoning aan de Uitmeensestraat 4.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		**Geschikt habitat**	**Ingreep verstorend**	**Nader onderzoek**	**Ontheffings-aanvraag**	**Bijzonderheden / opmerkingen***
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	nee, mits	nee	nee	kap van bomen plaats laten vinden buiten de broedperiode van de ransuil
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatieven in de omgeving
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren, amfibieën en reptielen		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën en overige zoogdieren, zoals egels en muizen
Overige soortgroepen		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		**Gebied aanwezig**	**Ingreep verstorend**	**Nader onderzoek**	**Vergunning-plicht**	
Natura 2000		100m	mogelijk	ja	mogelijk	voortoets Natura 2000 en stikstof berekening noodzakelijk
Natuurnetwerk Nederland		1.2 km	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t				navraag bij gemeente of omgevingsdienst of voor de kap van de bomen een meldingsplicht geldt

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Uit de quickscan zijn de volgende resultaten naar voren gekomen:

- Het grote nest op de onderzoekslocatie wordt gebruikt door een ransuil. Om verstoring van de broedende ransuil te voorkomen is het vereist om de kap van de omliggende bomen buiten de broedperiode van de ransuil (begin maart tot eind augustus) plaats te laten vinden. Daarmee is een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk. Indien niet aan deze voorwaarden voldaan kan worden, is een ontheffingsaanvraag en het treffen van mitigerende maatregelen ten aanzien van de ransuil vereist.
- Voor algemene broedvogels geldt dat het verwijderen van bomen en struweel plaats moet vinden buiten het broedseizoen.
- Negatieve gevolgen voor vleermuizen zijn uit te sluiten omdat er geen bebouwing en geen boomholtes op de onderzoekslocatie gevonden zijn, die kunnen fungeren als verblijfs- of voortplantingsplaats.
- De groenwerkzaamheden kunnen verstorend werken voor aanwezige algemene zoogdieren en amfibieën. Er moet aandacht voor de zorgplicht nodig. Aanwezige zoogdieren en amfibieen moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.
- Een voortoets Natura 2000 naar externe effecten, waaronder stikstof middels een AERIUS-berekening, van de ingreep op het omliggende Natura 2000 gebied moet uitgevoerd worden om vast te kunnen stellen of significant negatieve gevolgen uit te sluiten zijn.
- Navraag doen bij de gemeente of omgevingsdienst of voor de kap van de bomen een meldingsplicht geldt.

Econsultancy
Doetinchem, 15 september 2020

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; https://ndff-ecogrid.nl, zoekgebied Rhederlaag en Giesbeek, periode 2015-2020

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J. Thissen, K. Canters, & J. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

www.sovon.nl (soortgegevens vogels)
www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)
www.verspreidingsatlas.nl/ (verspreidingsgegevens NDFF)

Provinciale websites

www.gelderland.nl (GNN en beschermde gebieden in Gelderland)
www.gelderland.nl/Kaartenencijfers

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht
1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. 2. De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn
1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben. 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen. 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1. Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. 5. Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfijn, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfijn
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercuurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluiter, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergstern, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluiter, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinst waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tjiftjaf, torenvalk, tuinfluiter, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespendief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangstern, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoervlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoervlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, veldparelmoervlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorchis, dreps, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuizeranjer, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam	

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwagen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. 3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitattype als de omstandigheden waarin de soort of het habitattype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitattype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water**.** Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH3) en/of stikstofoxide (NOx).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening aanlegfase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Econsultancy	Uitmeentsestraat 4, 6987 CX Giesbeek

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
23 recreatiewoningen	RzLg4L6g1KG4

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
02 november 2020, 12:04	2021	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	17,33 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Aanlegfase

Locatie
aanlegfase

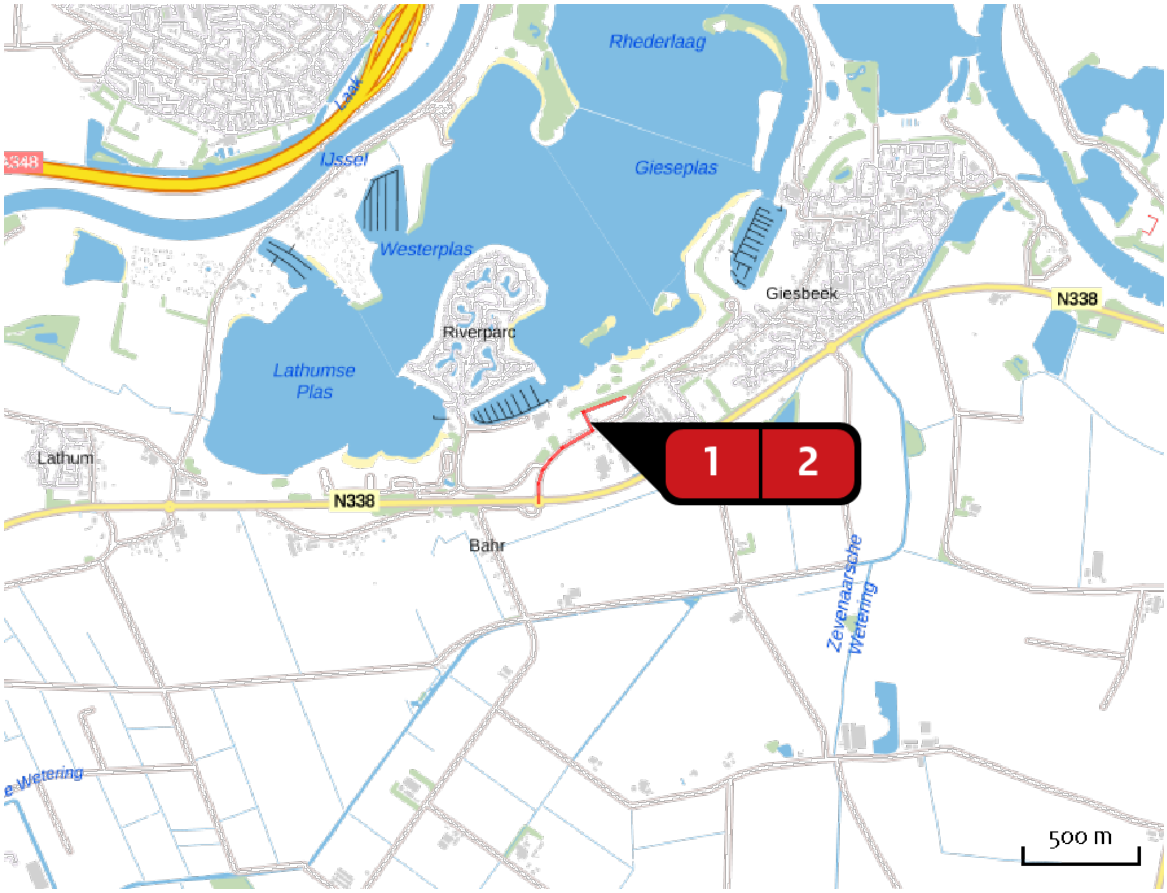

Emissie
aanlegfase

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		bouwlocatie Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	13,86 kg/j
2		bouwverkeer Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	3,47 kg/j

Emissie (per bron)
aanlegfase

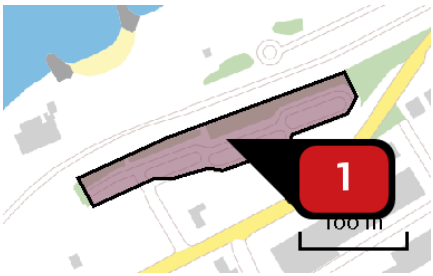

Naam	bouwlocatie
Locatie (X,Y)	200730, 444729
NOx	13,86 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	laadschop	4,0	2,0	0,0	NOx NH3	2,48 kg/j < 1 kg/j
AFW	graafmachine	4,0	2,0	0,0	NOx NH3	6,21 kg/j < 1 kg/j
AFW	mobiele kraan elek	4,0	2,0	0,0		
AFW	dumper	4,0	2,0	0,0	NOx NH3	5,17 kg/j < 1 kg/j

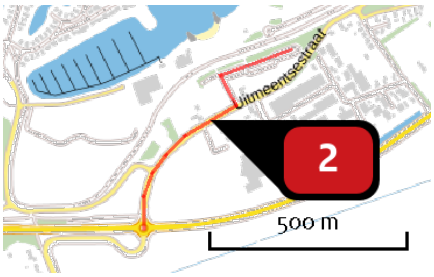

Naam	bouwverkeer
Locatie (X,Y)	200626, 444585
NOx	3,47 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	700,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	500,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	800,0 / jaar	NOx NH3	2,36 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20201013_1649cba239
Database	versie 2020_20201013_1649cba239

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening gebruiksfase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Econsultancy	Uitmeentsestraat, 6987 CX Giesbeek

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
23 recreatiewoningen	Rb8KeJgHacdv

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
02 november 2020, 11:58	2022	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	4,95 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Gebruiksfase

Locatie
gebruiksfase

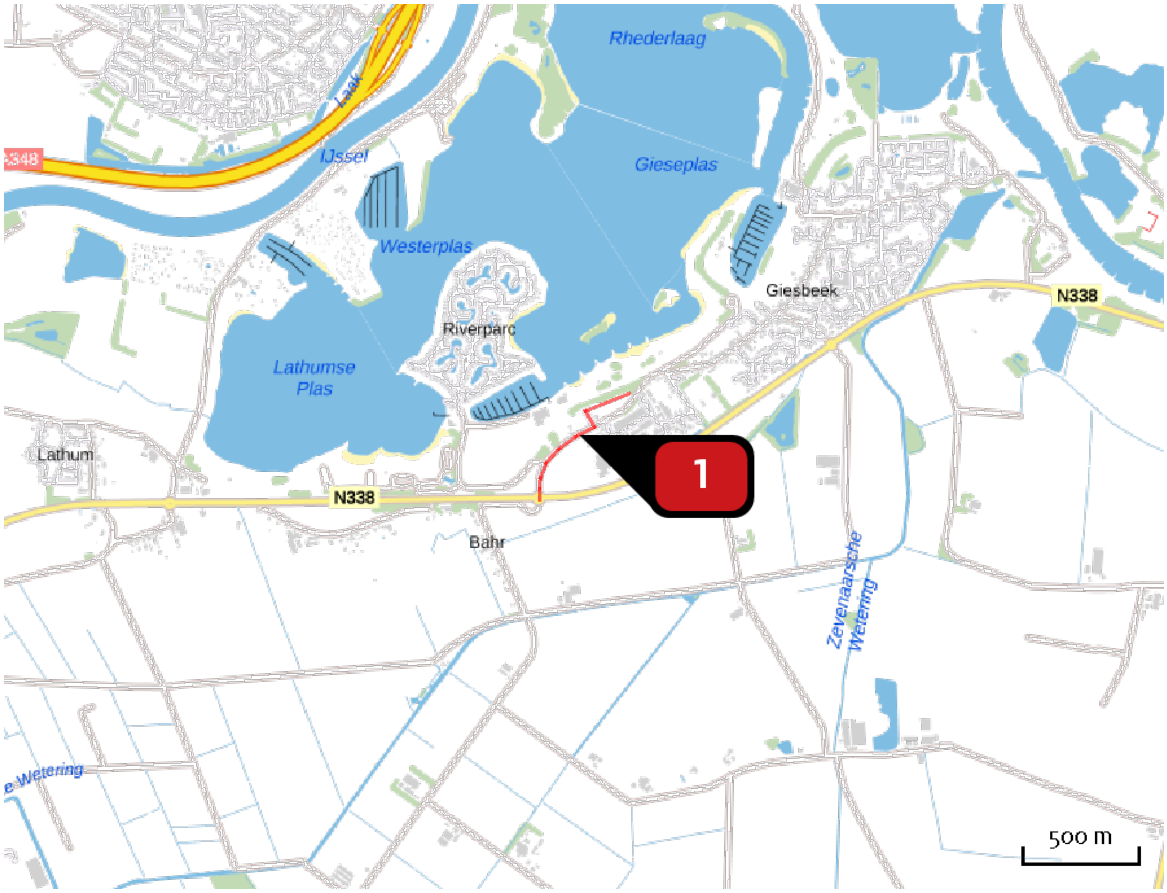

Emissie
gebruiksfase

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
1	verkeer Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	4,95 kg/j

Emissie (per bron)
gebruiksfase

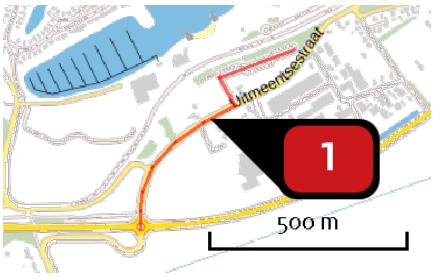

Naam	verkeer
Locatie (X,Y)	200632, 444588
NOx	4,95 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	64,4 / etmaal	NOx	4,95 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20201013_1649cba239
Database	versie 2020_20201013_1649cba239

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

Ontwikkeling recreatieverblijven

Uitmeentsestraat 4, Giesbeek

BUREAU
BUITENRUIMTE

Versie: 2.0
Datum: 08-02-2021

Aanwezige groenstructuur

BUREAU BUITENRUIMTE

Te behouden groenstructuur

Binnen het plan verdwijnen door de nieuwe inrichting en de ontstane schade voor de laatste beweiding alleen de Essen. Veel barsten zijn rondom weggevreten. Daarnaast is en wordt de Es, Fraxinus excelsior bedreigd door de Essentaksterfte en de opkomst van de Essenprachtkever richting Nederland.

BUREAU BUITENRUIMTE

Nieuwe groenstructuur

3x Rijen met Els, Alnus glutinosa aanvullen en 1 nieuwe rij (links)

Streekeigen soorten in de boomgroepen bestaand uit verschillende soorten: Zoete Kers, Wilde Peer, Wilde Appel, Walnoot, Lijsterbes

Een nieuwe laan van de kleinbladige Linde, Tilia cordata

Een nieuwe laan van Iepen, Ulmus 'Dodoens'

Onder de Lindenlaan een erfafscheiding d.m.v. een Meidoorn haag met een aantal doorzichten

Parkachtige soorten in het midden gebied voor een gewenste luxe uitstraling: bestaand uit verschillende soorten: Esdoorn, Berk, Haagbeuk, Acacia, Linde, boomvormers van: Gele Kornoelje, Krent, Meidoorn

BUREAU BUITENRUIMTE

NEXIT

RECREATIEWONINGEN TE GIESBEEK

Voorlopig ontwerp 11 februari 2021

RECREATIEWONINGEN TE GIESBEEK

Voorlopig ontwerp 11 februari 2021

BESTAANDE SITUATIE

STARTDOCUMENTEN

Bureau Buitenruimte

Aanwezige groenstructuur

Te behouden groenstructuur

Binnen het plan verdwijnen door de nieuwe inrichting en de ontstane schade voor de laatste beweiding alleen de Essen. Veel barsten zijn rondom weggevreten. Daarnaast is en wordt de Es, Fraxinus excelsior bedreigd door de Essentaksterfte en de opkomst van de Essenprachtkever richting Nederland.

Nieuwe groenstructuur

Gieseplas

Strandpad

Boom met ransuil
te handhaven

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

P.

Wadi

Fietsenberging

Speelveld

Speeltuin

Milieustraat

4A

Uitmeentsestraat

N

0 1:1000 50 m

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Situatie / terreininrichting	S010-1	04.01.2021	1:1000	A3

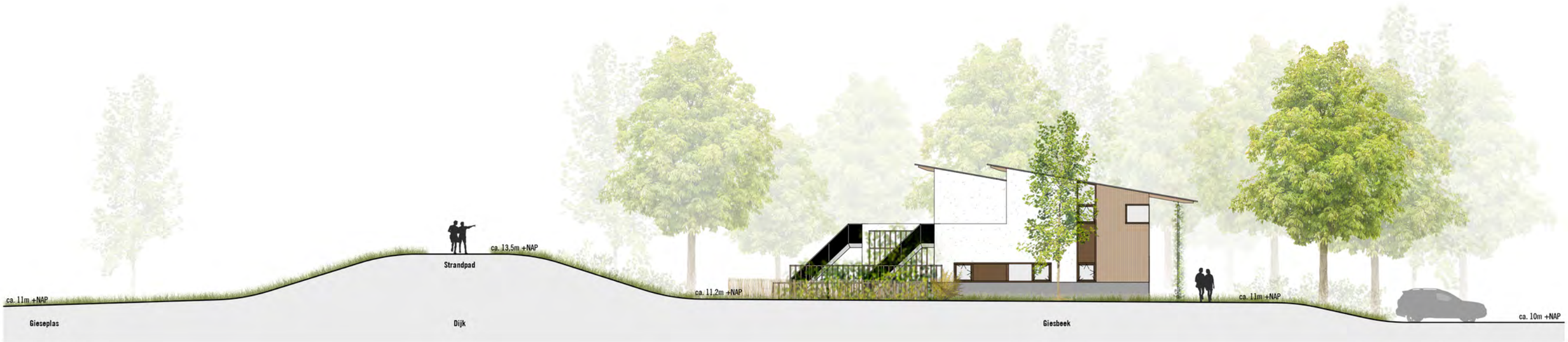

Terreinprofiel A

Terreinprofiel B

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Terreinprofielen	S030-1	24.06.2020	1:200	A3

CONCEPT

WONINGTYPEN

Op het recreatiepark zijn drie typen woningen ontwikkeld; Een vrijstaande woning, een tweeslag en een drieslag. In totaal zullen er 23 recreatiewoningen worden gerealiseerd. De woningen zijn zo ontworpen dat op de begane grond de slaapkamers en de badkamer zijn gepositioneerd. Op de verdieping bevindt zich een ruime keuken en living met riant uitzicht op de Gieseplas.

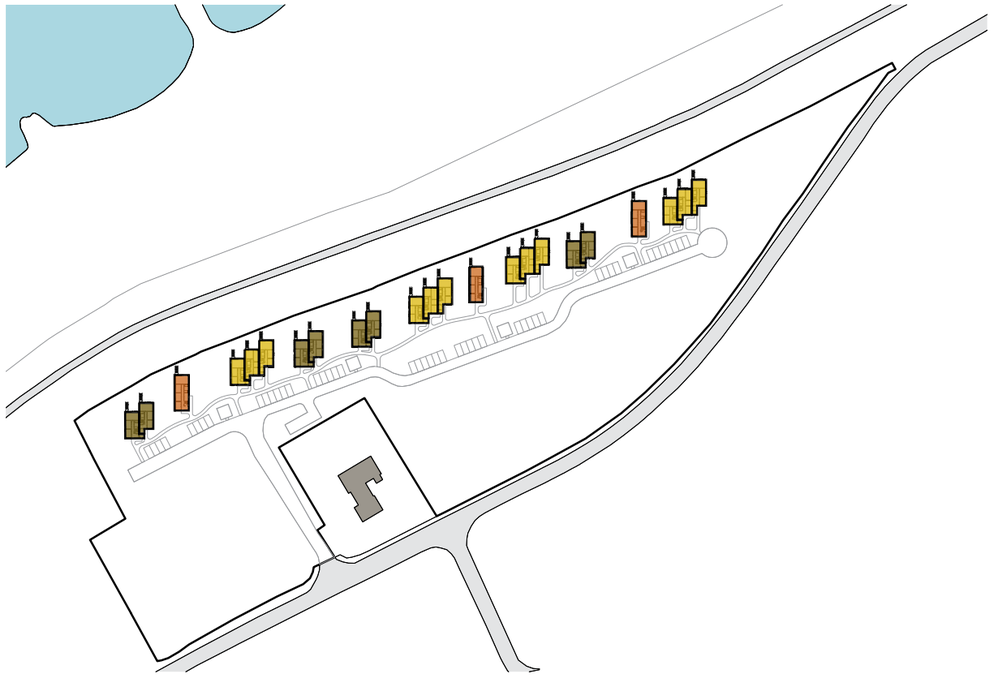

Vrijstaande woning (3x)

Tweeslag (4x)

Drieslag (4x)

ORIËNTATIE WONINGEN & LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

De recreatiewoningen zijn geplaatst op een verhoogd niveau aan de voet van de dijk. De entree's zijn gesitueerd aan de zuidzijde waar ook de parkeerplaatsen zich bevinden. De woningen zijn allen georiënteerd op de dijk en de Gieseplas. Tussen de woningen zijn op diverse plaatsen groene wiggen gecreëerd waarmee de recreatiewoningen op landschappelijke wijze worden ingepast.

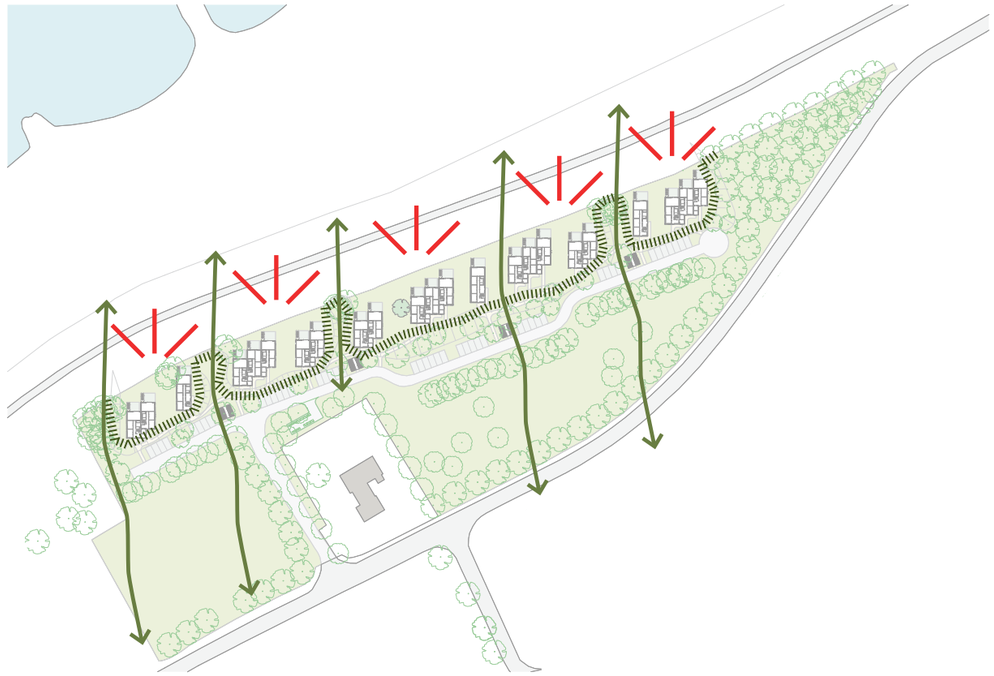

Oriëntatie / uitzicht woningen

Groene wiggen

Hoogte verschil

CONCEPT

ONTSLUITING & PADEN

Het terrein wordt met een toegangsweg ontsloten ter plaatse van de beheerderswoning aan de Uitmeentsestraat. Verkeer kan via een verharde weg het terrein op rijden en er kan worden geparkeerd in groene parkeerhavens die haaks op de verharde weg liggen. Vanaf hier worden de woningen bereikt via een halfverhard wandelpad. Tevens bevinden zich 4 collectieve fietsenbergingen tussen de parkeerhavens.

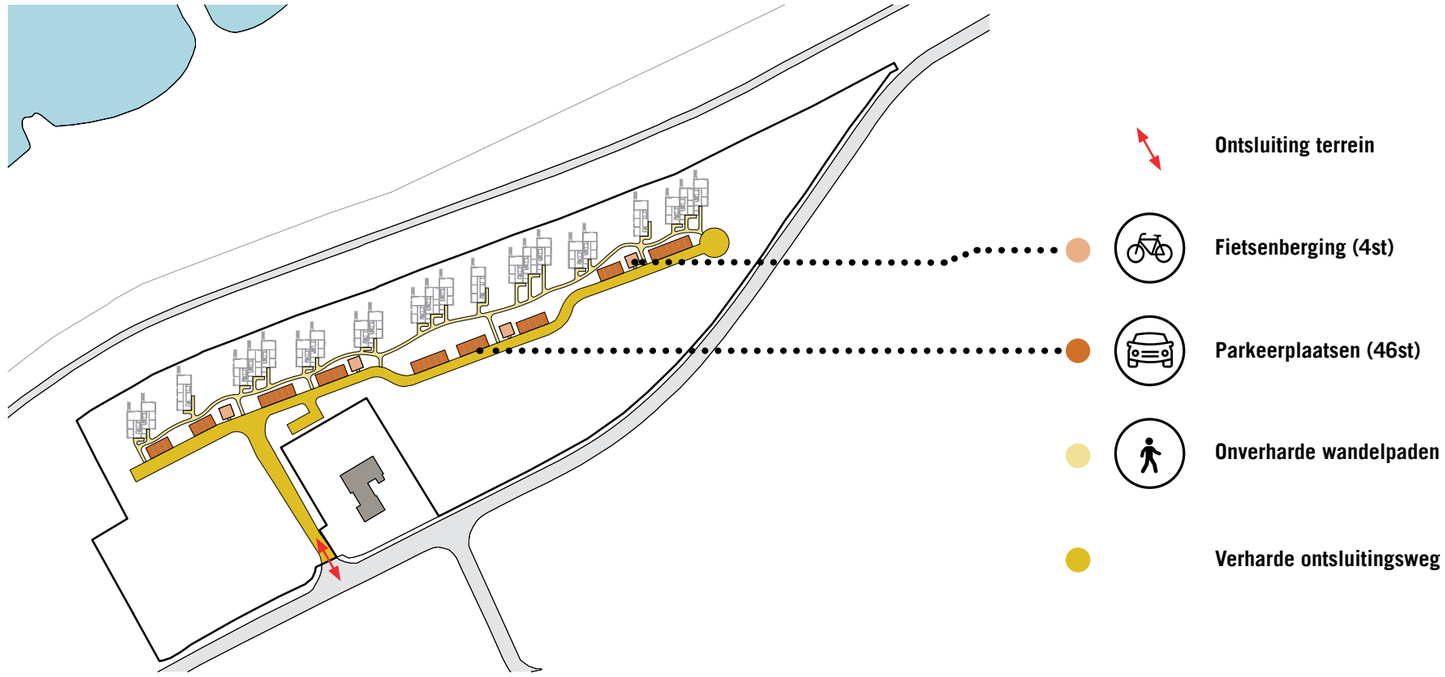

TERREININRICHTING EN FACILITEITEN

Het terrein is ingericht met drie ruime WADI's voor het bufferen van hemelwater. Qua reacreatiefaciliteiten beschikt het terrein over een groot speelveld voor sport en spel activiteiten. Voor de kleinere kinderen is er een speeltuin. Bij de milieustraat wordt al het afval (gescheiden) verzameld. Deze milieustraat ligt verscholen achter een groene zone van hagen.

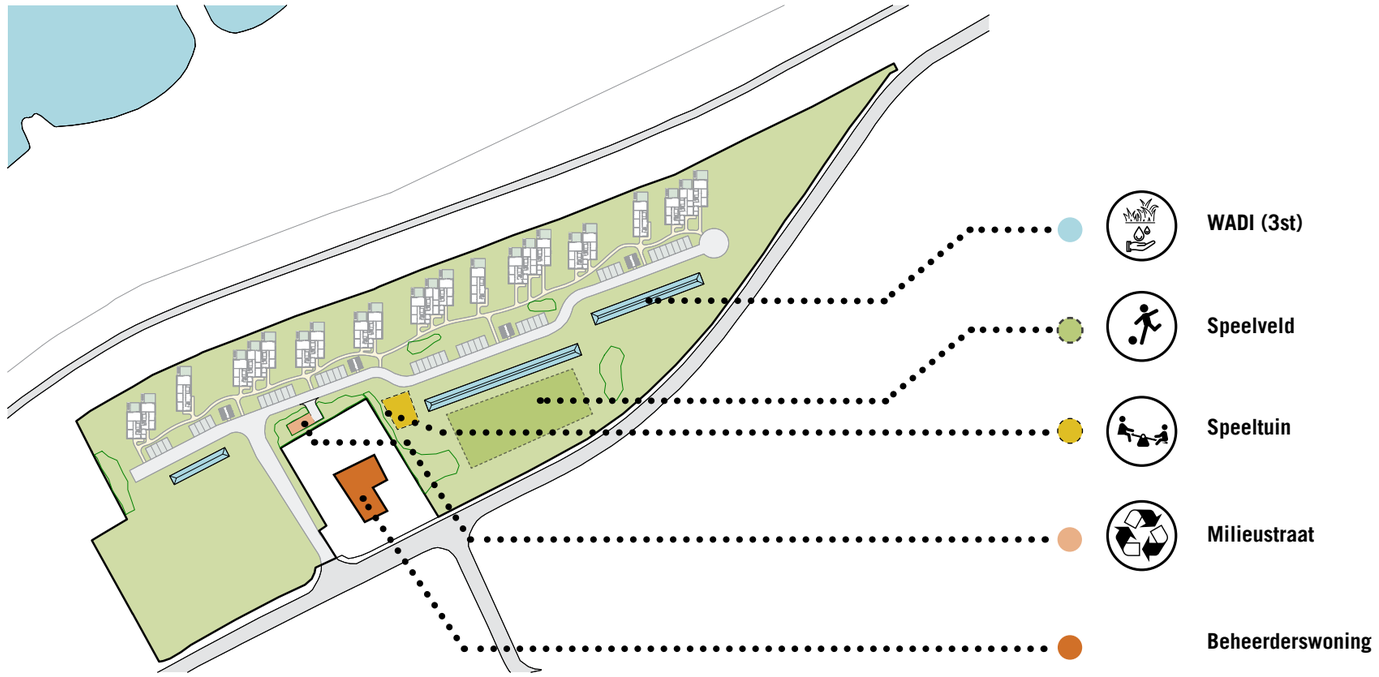

SOLARROOF

De daken van de reactiewoningen lenen zich voor het plaatsen van pv-panelen. Intotaal is er ruimte voor 666 panelen die een energieopbrengst opleveren voor ca. 84 huishoudens. Op deze wijze kunnen de recreatiewoningen volledig electrisch zijn. Tevens ontstaat er op deze manier een nieuw en duurzaam verdienmodel met een energieproducerend dak. Dit dak voorziet in de energiebehoefte van de bewoners maar kan tevens worden ingezet als postcode-roos voor de omliggende buurt.

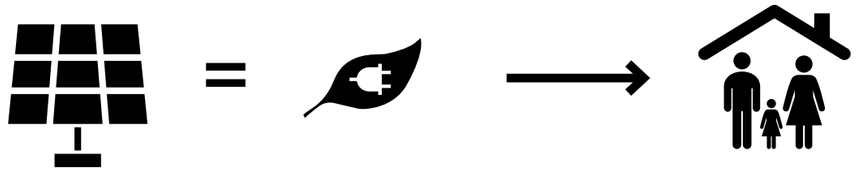

666
PV-PANELEN

226.440
KWH / JAAR

84
HUISHOUDENS

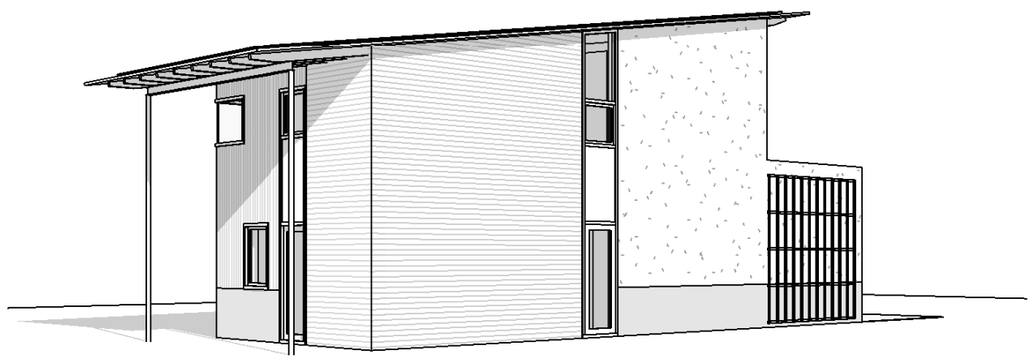

RECREATIEWONINGEN VRIJSTAND

NEXIT ARCHITECTEN
STATENLAAN 8
6828 WE ARNHEM

T +31 (0)26 44 61 368
E STUDIO@NEXITARCHITECTEN.NL
I WWW.NEXITARCHITECTEN.NL

PROJECT
Nieuwbouw recreatiewoningen te Giesbeek

OPDRACHTGEVER
Koozand B.V.
Jody Koopmans
Bingerdensedijk 27
6987 EA Giesbeek

PROJECTNUMMER
20-509

ONDERDEEL
Recreatiewoning Vrijstaand

FORMAAT
A3

SCHAAL
1:100

STATUS
Voorlopig

GETEKEND
AdB / JB

Begane grond

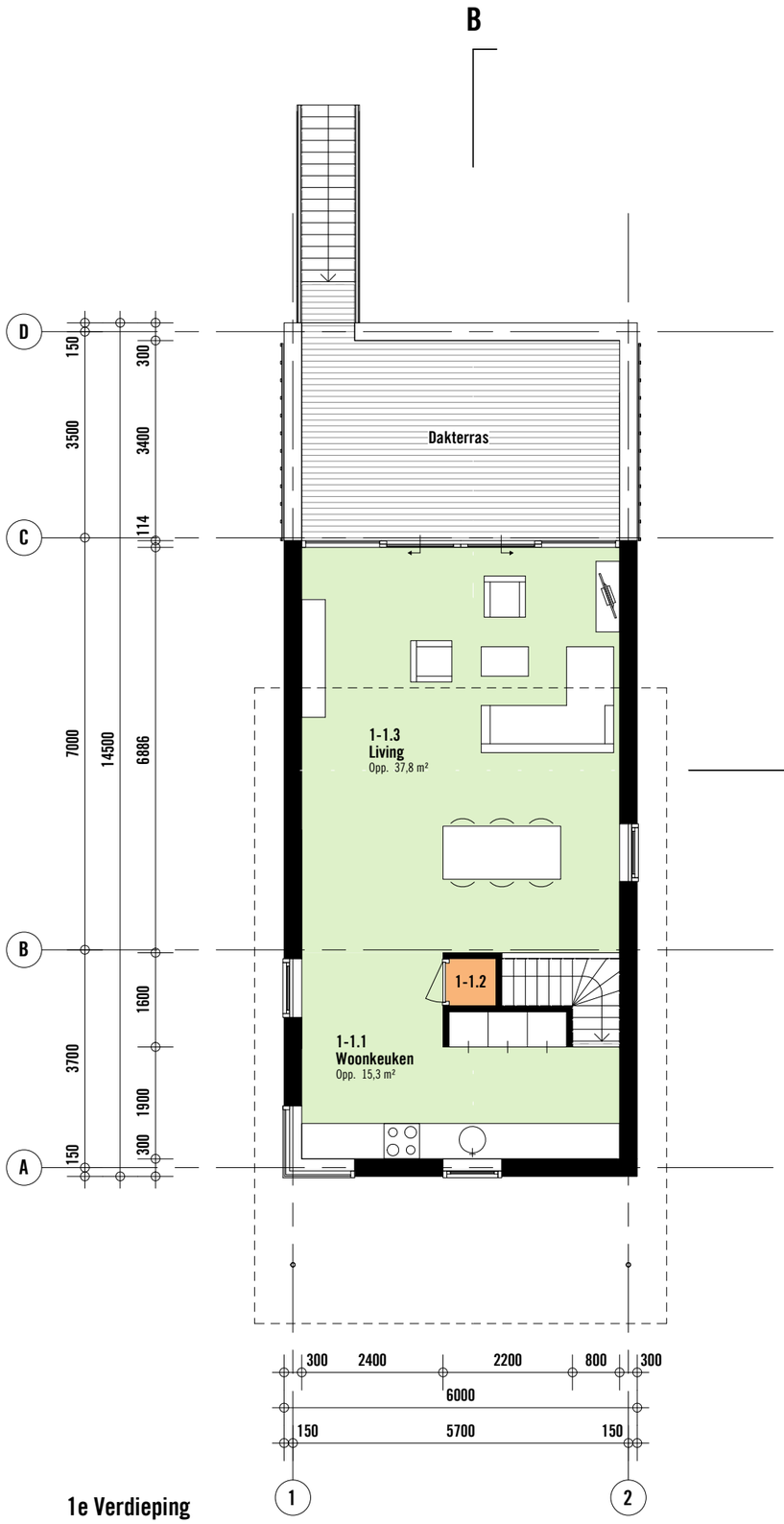

1e Verdieping

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Plattegronden Vrijstaand	V-SO20-1	24.06.2020	1:100	A3

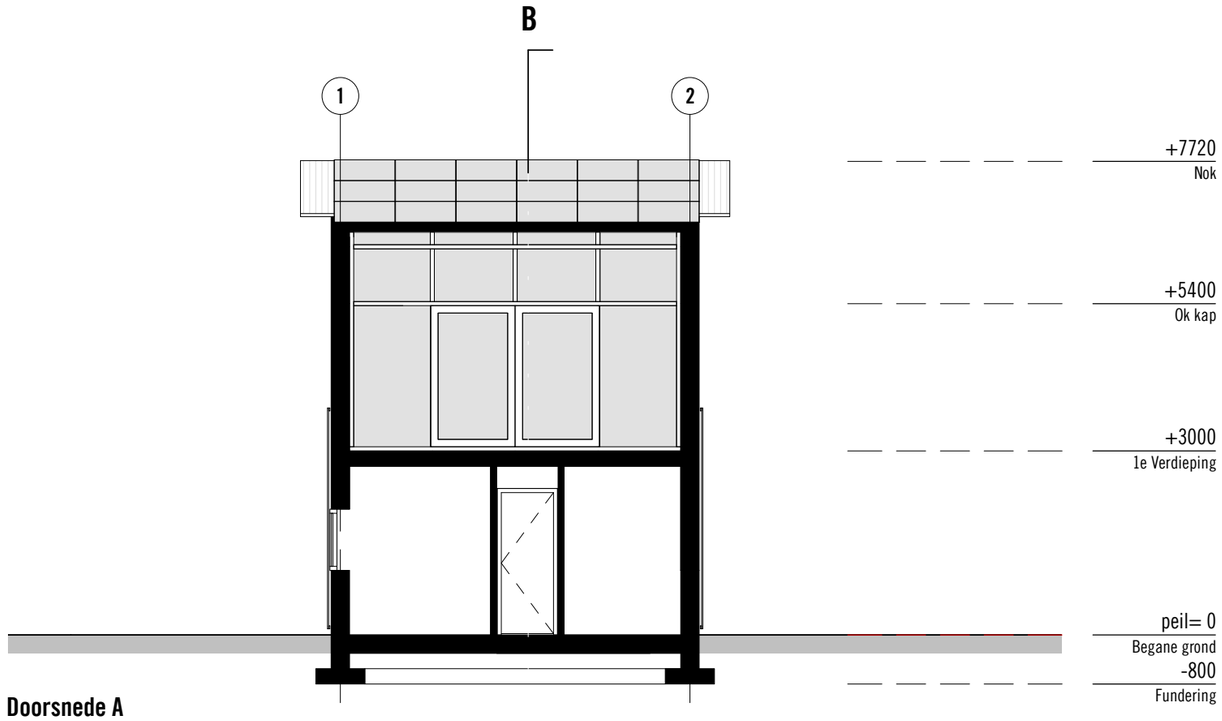

Doorsnede A

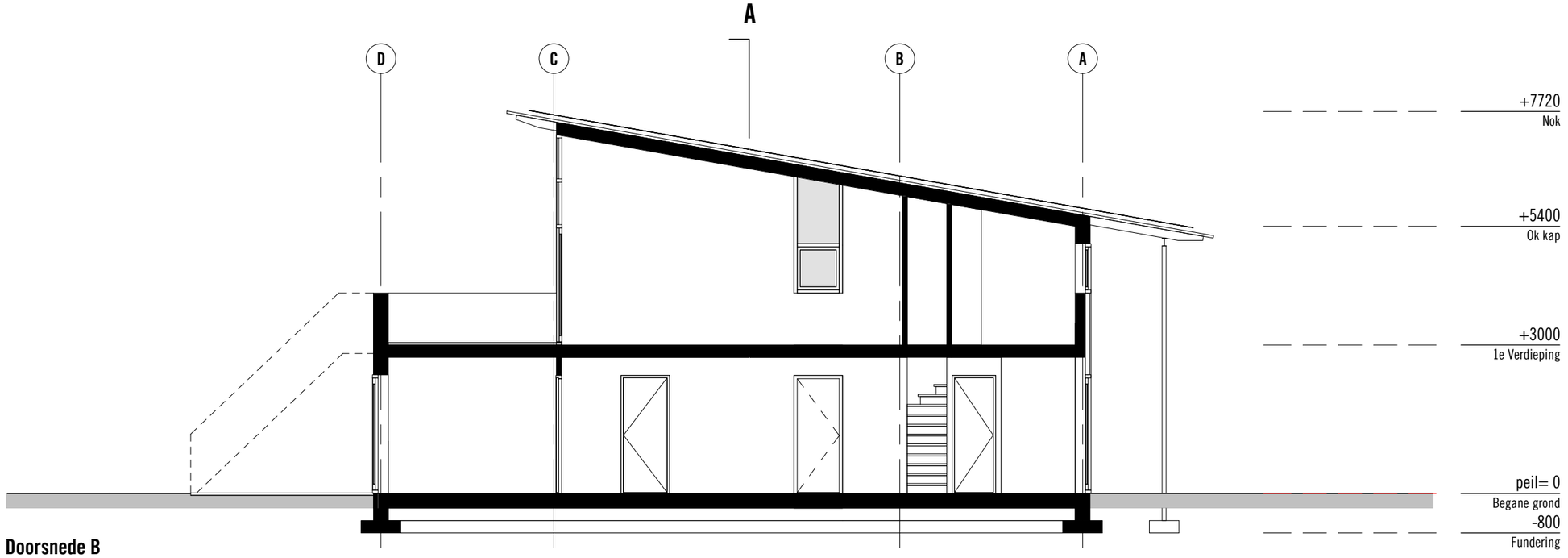

Doorsnede B

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Doorsneden Vrijstaand	V-SO30-1	24.06.2020	1:100	A3

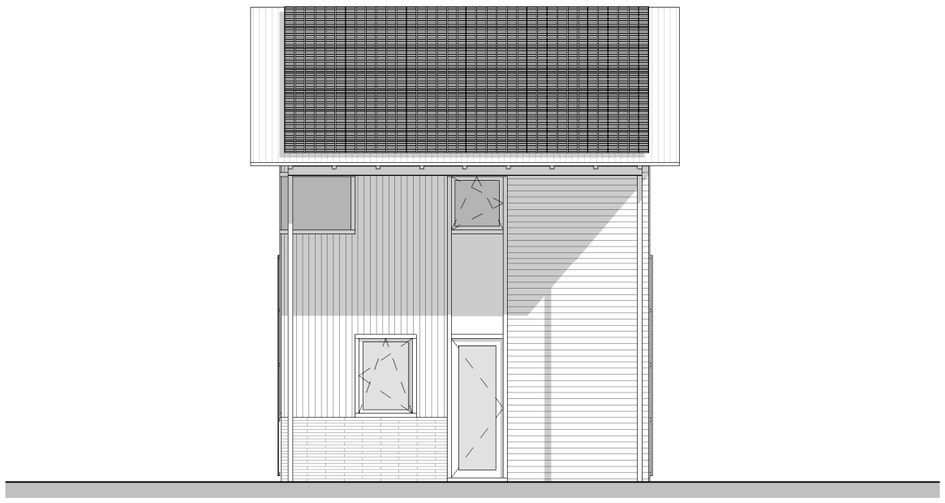

Voor aanzicht

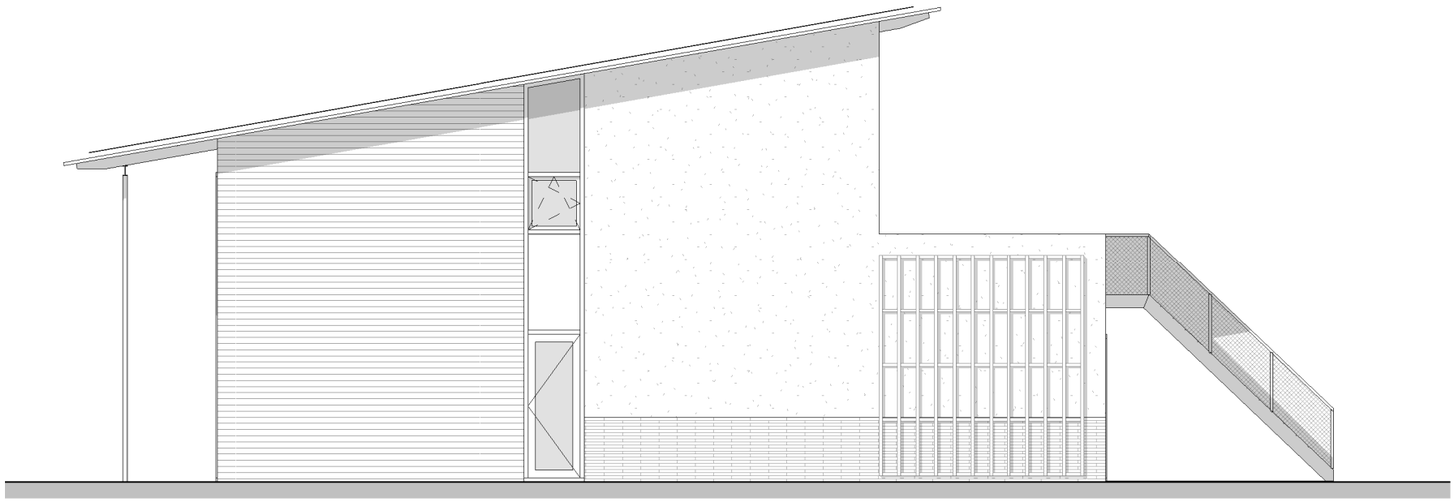

Rechter aanzicht

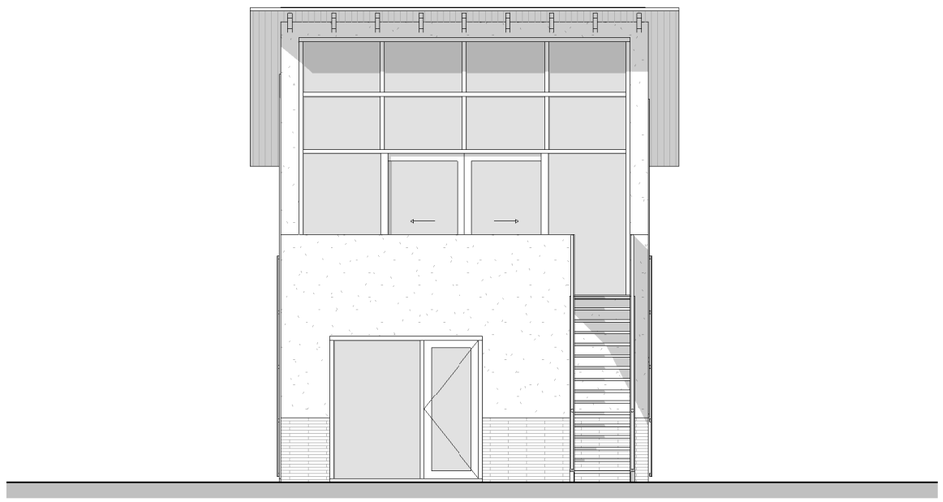

Achter aanzicht

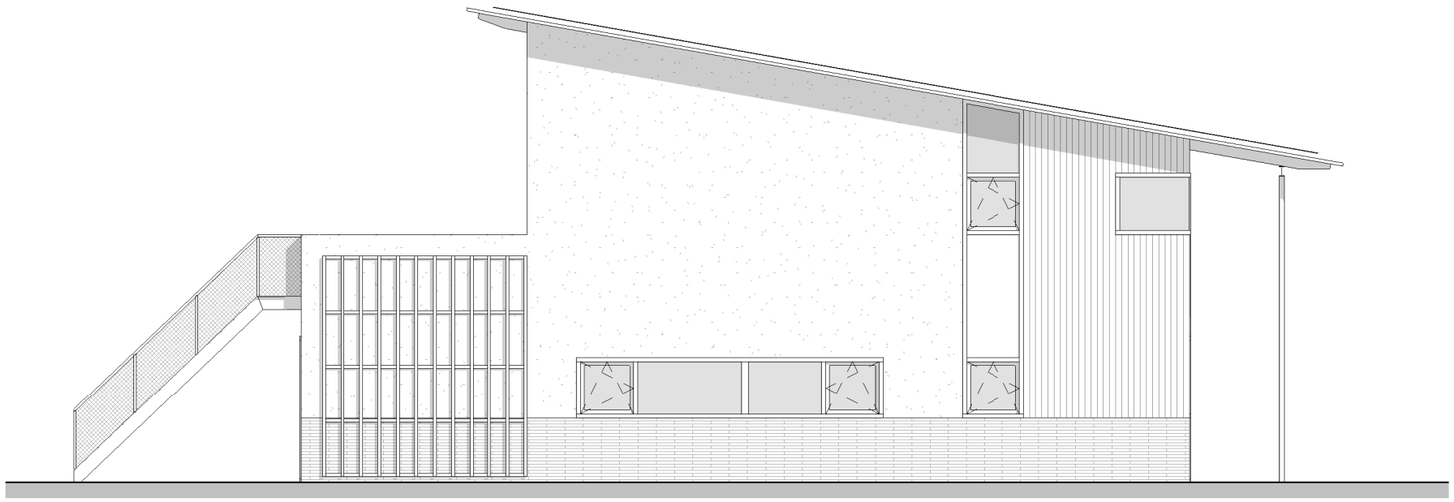

Linker aanzicht

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Gevel Vrijstaand	V-SO40-1	24.06.2020	1:100	A3

RECREATIEWONINGEN TWEESLAG

NEXIT ARCHITECTEN
STATENLAAN 8
6828 WE ARNHEM

T +31 (0)26 44 61 368
E STUDIO@NEXITARCHITECTEN.NL
I WWW.NEXITARCHITECTEN.NL

PROJECT
Nieuwbouw recreatiewoningen te Giesbeek

OPDRACHTGEVER
Koozand B.V.
Jody Koopmans
Bingerdensedijk 27
6987 EA Giesbeek

PROJECTNUMMER
20-509

ONDERDEEL
Recreatiewoningen Tweeslag

FORMAAT
A3

SCHAAL
1:100

STATUS
Voorlopig

GETEKEND
AdB / JB

Begane grond

1e Verdieping

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Plattegronden Tweeslag	T-SO20-1	24.06.2020	1:100	A3

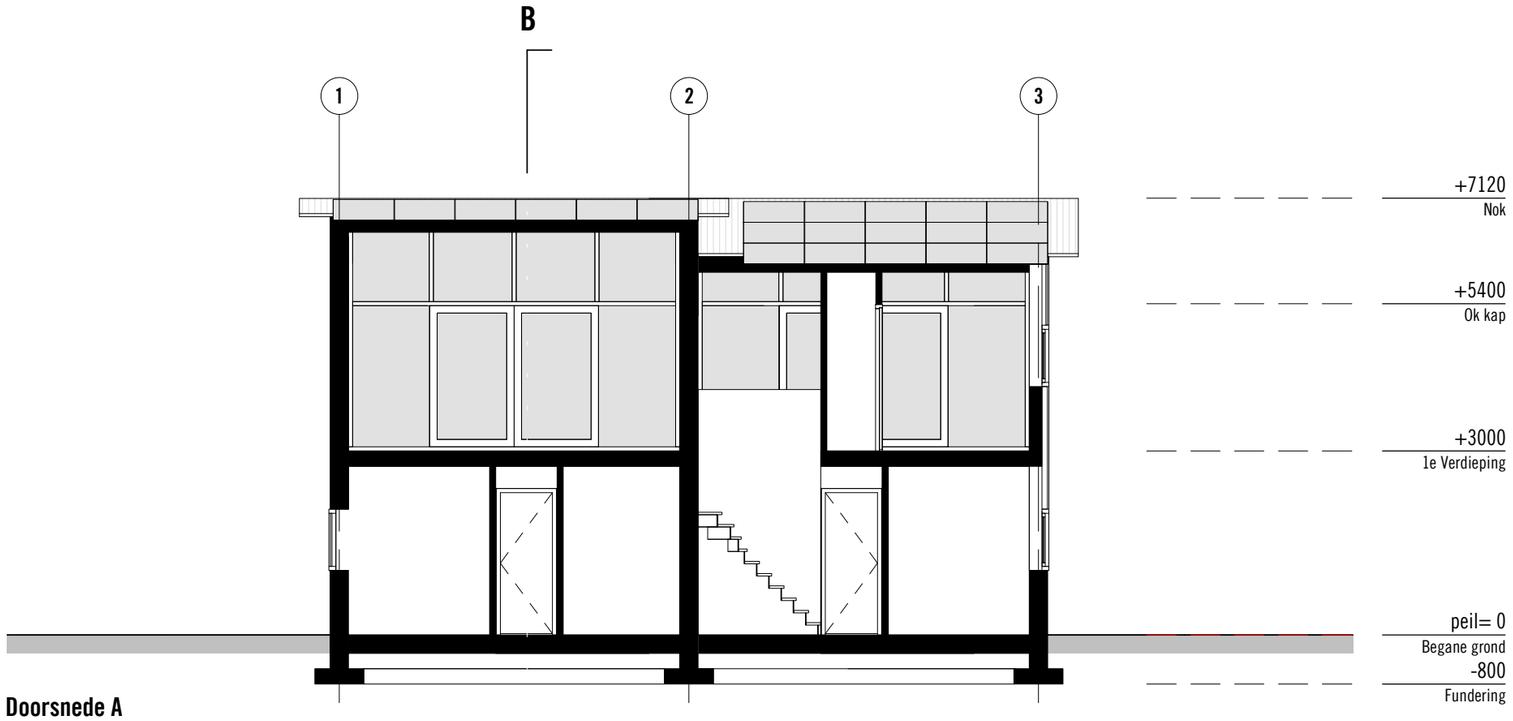

Doorsnede A

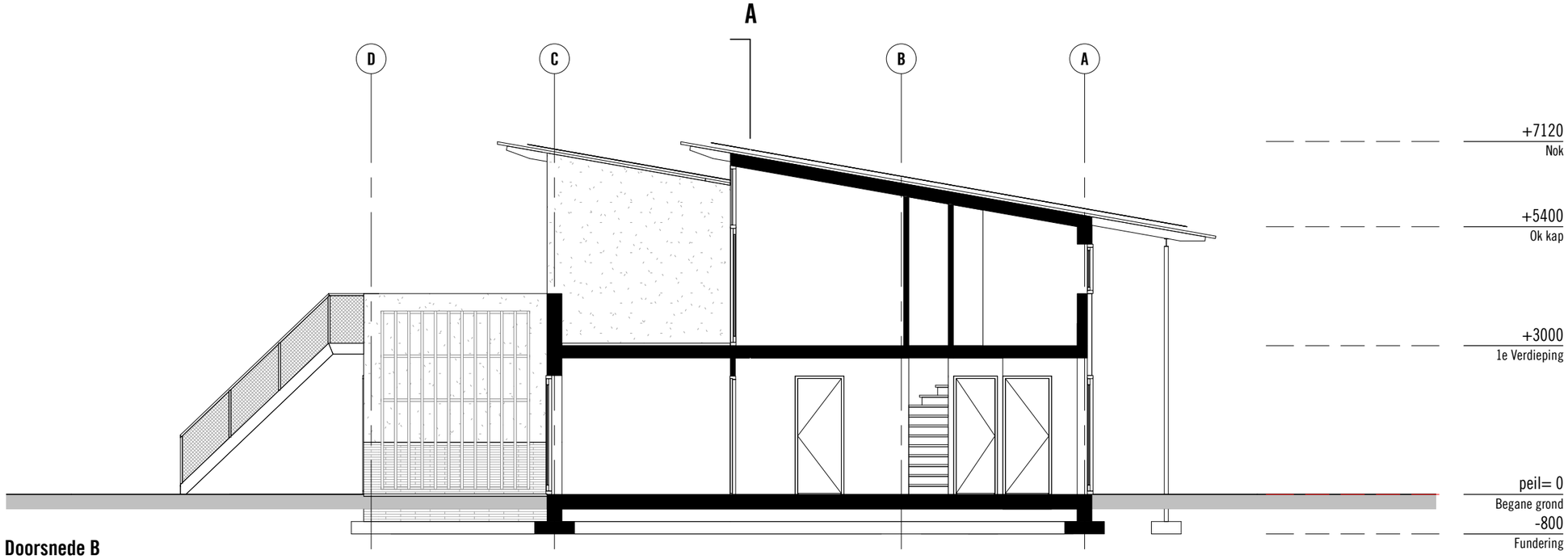

Doorsnede B

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Doorsneden Tweeslag	T-SO30-1	24.06.2020	1:100	A3

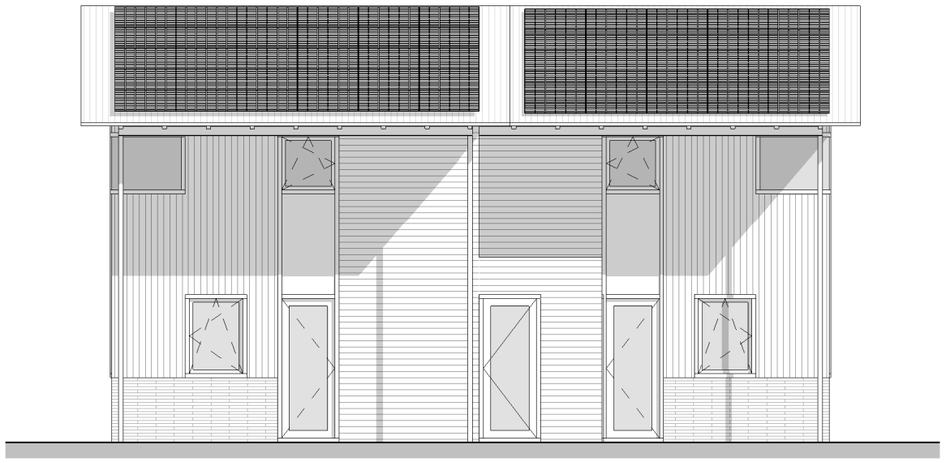

Voor aanzicht

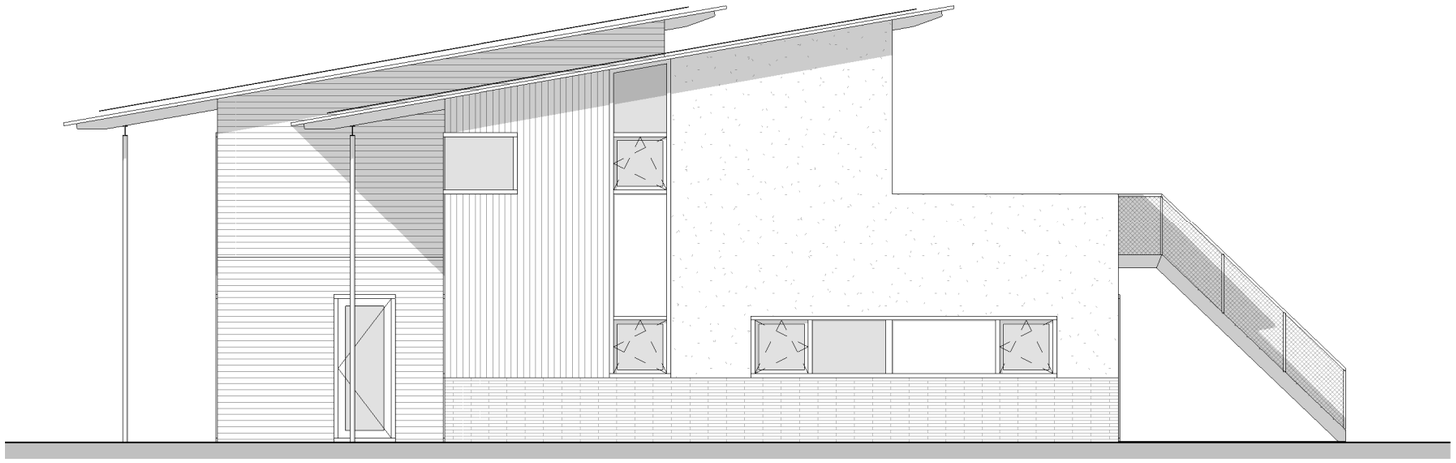

Rechter aanzicht

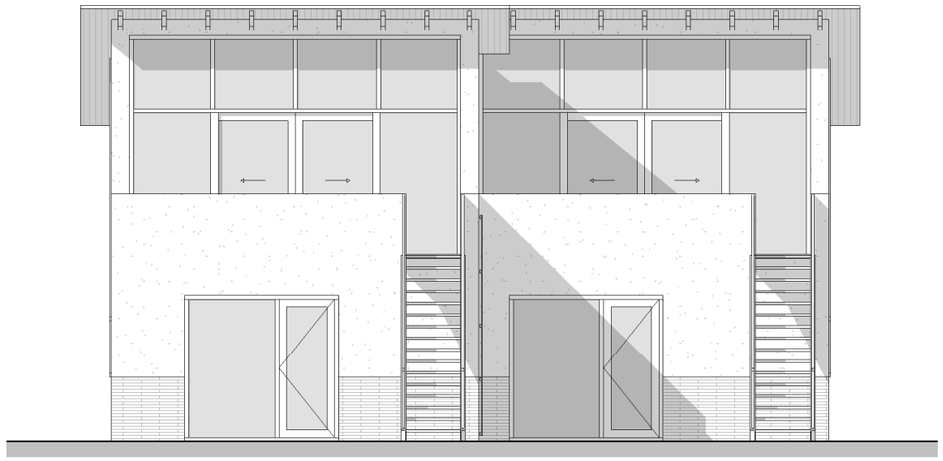

Achter aanzicht

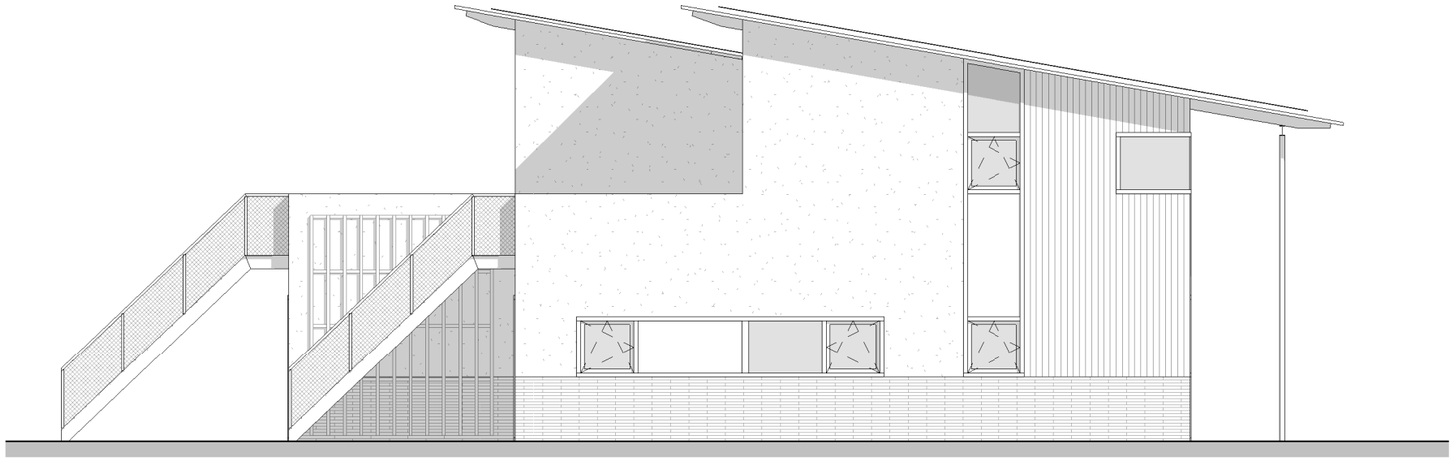

Linker aanzicht

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Gevels Tweeslag	T-SO40-1	24.06.2020	1:100	A3

RECREATIEWONINGEN DRIESLAG

NEXIT ARCHITECTEN
STATENLAAN 8
6828 WE ARNHEM

T +31 (0)26 44 61 368
E STUDIO@NEXITARCHITECTEN.NL
I WWW.NEXITARCHITECTEN.NL

PROJECT
Nieuwbouw recreatiewoningen te Giesbeek

OPDRACHTGEVER
Koozand B.V.
Jody Koopmans
Bingerdensedijk 27
6987 EA Giesbeek

PROJECTNUMMER
20-509

ONDERDEEL
Recreatiewoningen Drieslag

FORMAAT
A3

SCHAAL
1:100

STATUS
Voorlopig

GETEKEND
AdB / JB

Begane grond

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Plattegrond BG Drieslag	D-SO20-1	24.06.2020	1:100	A3

1e Verdieping

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Plattegrond 1eV Drieslag	D-SO20-2	24.06.2020	1:100	A3

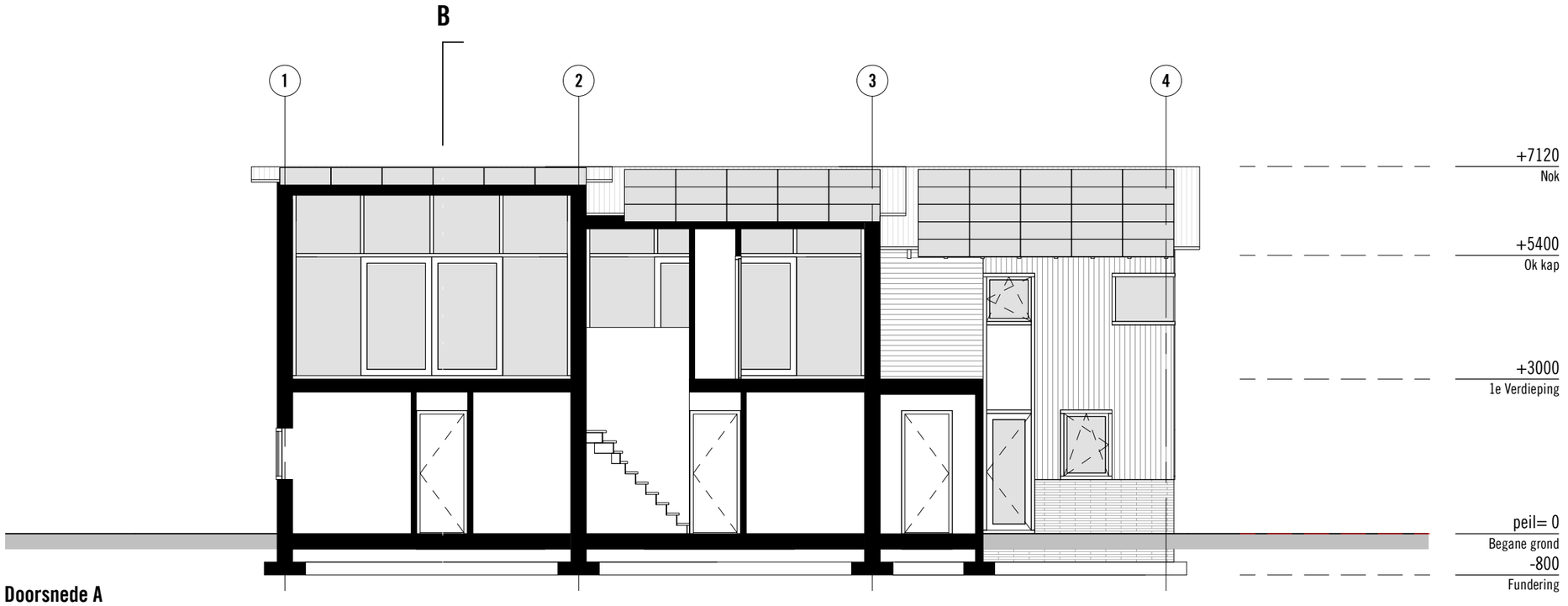

Doorsnede A

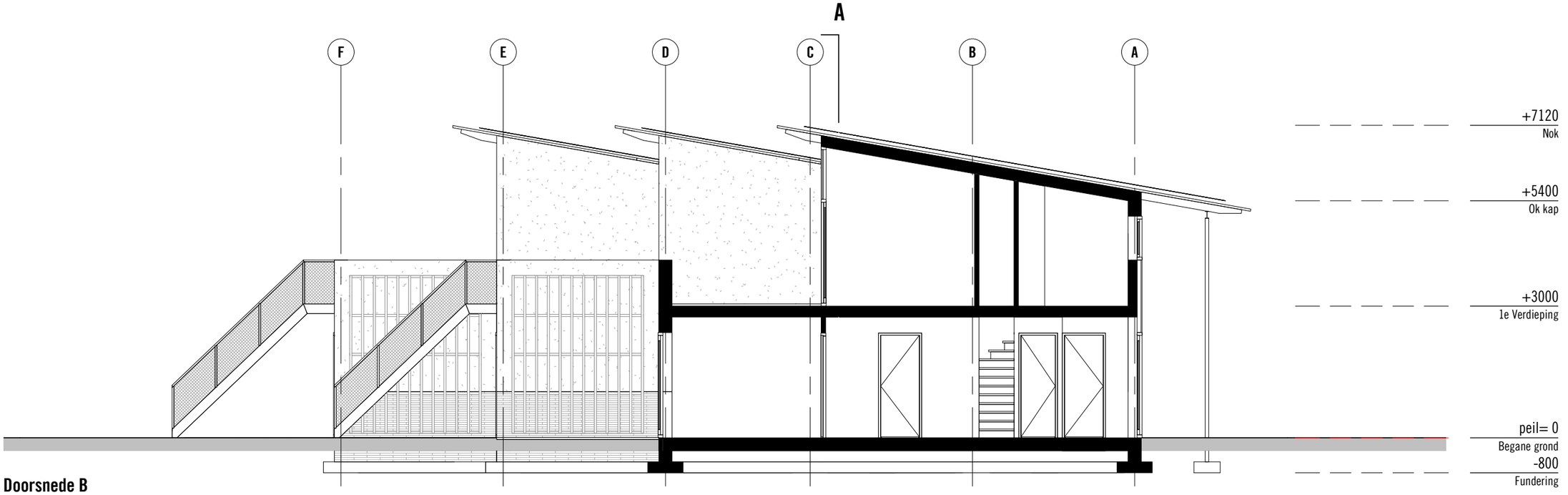

Doorsnede B

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Doorsneden Drieslag	D-SO30-1	24.06.2020	1:100	A3

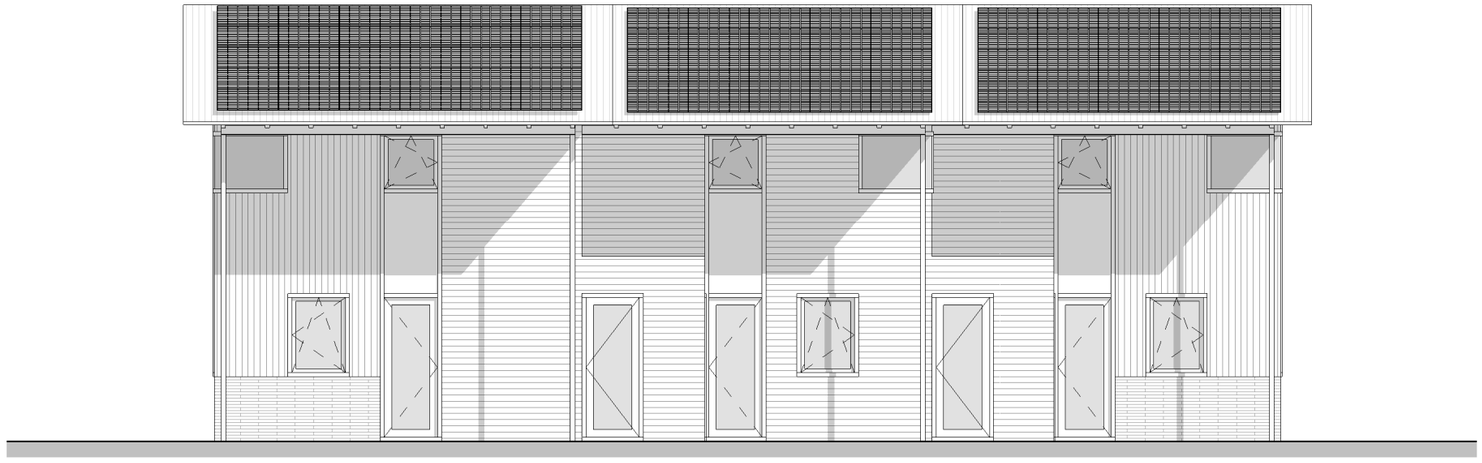

Voor aanzicht

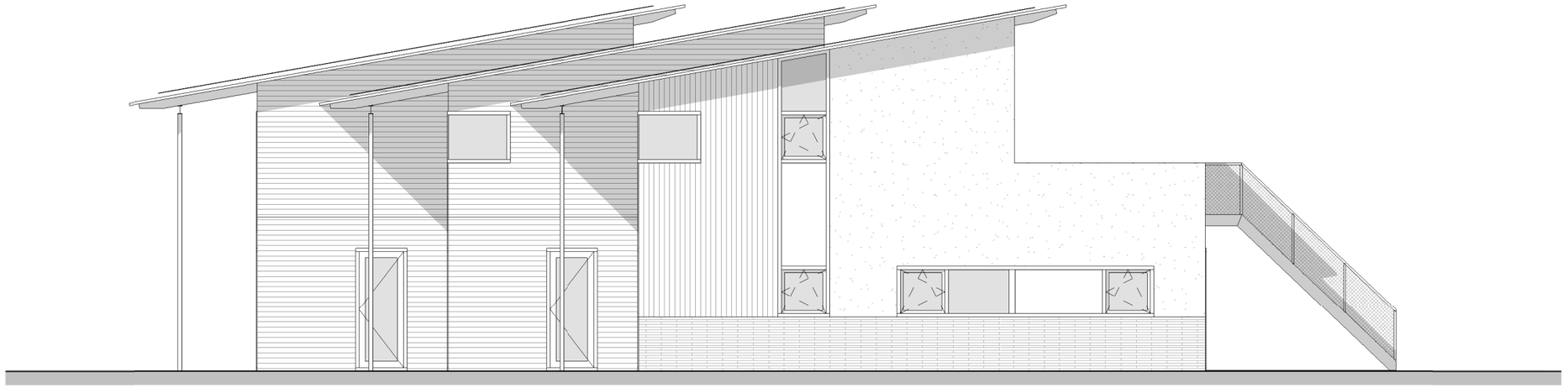

Rechter aanzicht

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Gevels Drieslag	D-SO40-1	24.06.2020	1:100	A3

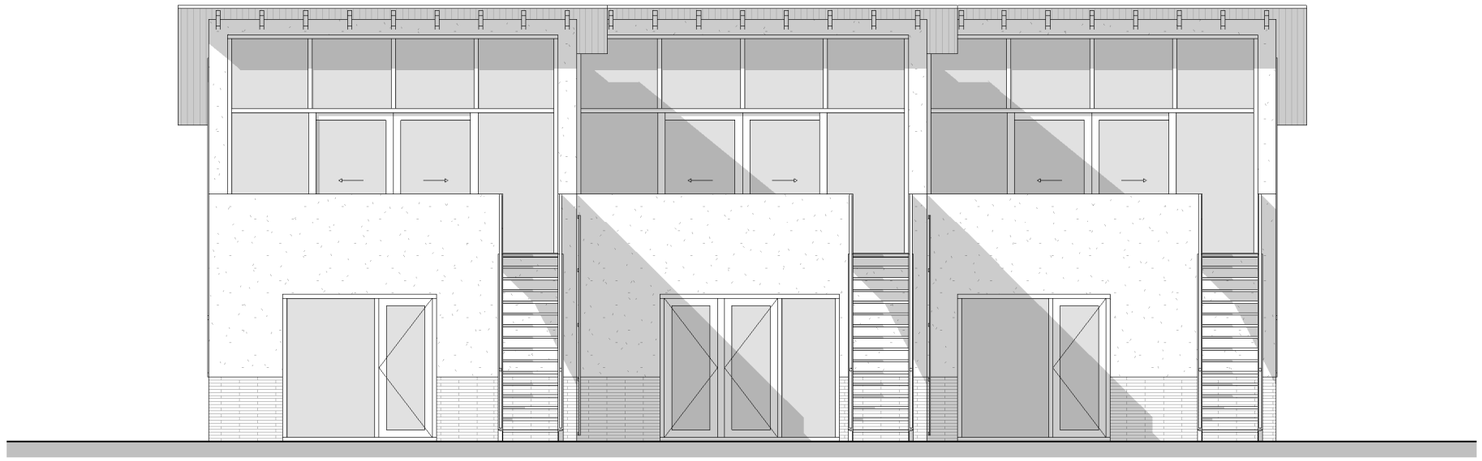

Achter aanzicht

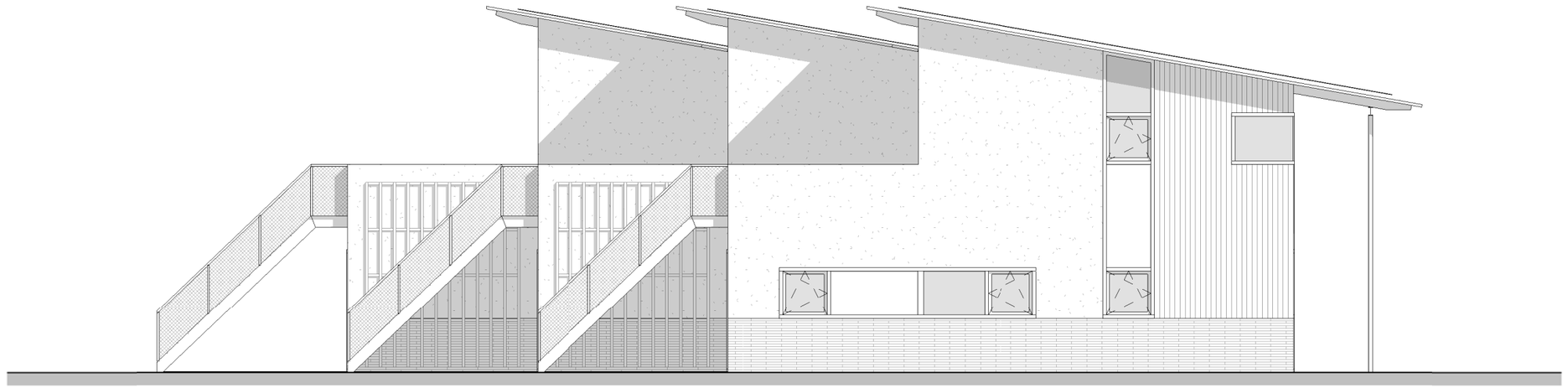

Linker aanzicht

onderdeel	tekeningnr.	datum	schaal	formaat
Gevels Drieslag	D-SO40-2	24.06.2020	1:100	A3

© NEXIT ARCHITECTEN 2021

in opdracht van Kooholding B.V. Giesbeek

NEXIT
STATENLAAN 8
6828 WE ARNHEM
T + 31 (0)26 44 61 368
F + 31 (0)26 37 04 007
STUDIO@NEXITARCHITECTEN.NL
WWW.NEXITARCHITECTEN.NL

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B /~~ C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Uitmeentsestraat Giesbeek (23 recreatiewoningen)

Naam en fractie: Marcel Lap, PvdA

Datum indienen: 10 juni 2021

Afdeling: Ruimtelijke ontwikkeling

Contactpersoon: Ard Schenk (sommige vragen zijn beantwoord in samenspraak met initiatiefnemer)

Inleiding/Aanleiding:
Er is een initiatief ingediend voor de ontwikkeling van 23 recreatiewoningen op een voormalige parkeerplaats van Leisurelands aan de Uitmeentsestraat 4 in Giesbeek. Uit de beschrijving maken wij op dat de recreatiewoningen worden verhuurd. Permanente bewoning is niet toegestaan.

Vraag/Vragen:

1. Welke regels omtrent het verhuren van de 23 recreatiewoningen zijn opgesteld en wie gaat de verhuur uitvoeren.
   Reactie: In artikel 3.3.1 is het volgende opgenomen
   Strijdig gebruik
   Tot strijdig gebruik van de gronden en bouwwerken wordt in ieder geval gerekend:
   a. permanent (laten) bewonen van recreatiewoningen;
   b. …..
   Initiatiefnemer geeft aan dat verhuur gaat gebeuren in samenwerking met camping de veerstal, zij hebben enorme ervaring met verhuur van vakantie woningen.

2. Zijn er op voorhand al plannen om 1 of meerdere recreatiewoningen te verkopen aan particulieren (beleggers) voor geheel of gedeeltelijk eigengebruik. Al dan niet met de optie om de recreatiewoning binnen een overkoepelende verhuurorganisatie te verhuren.
   Reactie: Initiatiefnemer geeft aan dat er geïnteresseerden zijn voor de aankoop van een recreatiewoning.

3. Wanneer een recreatiewoning door een particulier/belegger wordt gekocht. Hoe is gewaarborgd dat in de recreatiewoning niet permanent wordt gewoond.
   Reactie: Dit ligt vast in de bestemmingsplanregels. Zie ook reactie op vraag 1. Initiatiefnemer geeft aan dat ook in de verkoopovereenkomst komt te staan dat er niet permanent gewoond mag worden.

4. Hoe lopen de milieuzones (o.a. geluid, geur, risico's, hinder etc.) van het naastgelegen bedrijventerrein ten opzichte van het gebied waar de recreatiewoningen worden ontwikkeld.
   Reactie: De milieuzonering is beschouwd in paragraaf 4.5 van de toelichting. De conclusie is "Het aspect milieuzonering is geen belemmering voor het wijzigen van de bestemming."

5. Zou deze locatie op basis van de milieuzones ook geschikt zijn geweest voor reguliere woningen.
   Reactie: Het onderzoek heeft zich toegespitst op recreatiewoningen. Daar is onderzoek naar gedaan en daar zijn conclusies uit getrokken. Of woningbouw ook mogelijk is op deze locatie is op voorhand niet te zeggen. Het nabijgelegen industrieterrein kent een maximale milieucategorie van 3.2. Deze kent een contour van 100 meter. Dit ligt over het gebied waar de recreatiewoningen zijn bestemd. Het feit dat er een contour over het gebied ligt betekent niet automatisch dat woningbouw niet mogelijk is. Daarvoor is nader onderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek is in het kader van dit bestemmingsplan niet uitgevoerd.

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B /~~ C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: BP Uitmeentsestraat 4, Giesbeek

Naam en fractie: …Bart Kagei, GroenLinks

Datum indienen: 15-6-2021

Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling

Contactpersoon: Ard Schenk

Inleiding/Aanleiding:
Buitendijks bouwen levert extra risico op voor de bouwer, de bewoners en de gemeente.

Vraag/Vragen:

1. Ligt net plangebied buitendijks?
   Reactie: Nee

2. Stelt Rijkswaterstaat of het waterschap nog voorwaarden aan de bouw?
   Reactie: Het bouwplan ligt binnen de dijkzone. In overleg met het waterschap zullen de recreatiewoningen verhoogd worden aangelegd.

3. Loopt de gemeente nog enig risico in het geval van extreem hoog water en schade aan gebouwen of voorzieningen ten gevolge van deze ontwikkeling?
   Reactie: Het bouwplan ligt niet buitendijks. Er is geen gevaar voor schade bij extreem hoog water.

Commissie Ruimte 2018-2022

Dossiernummer	2455
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 juni 2021
Agendapunt	12
Omschrijving	Z/21/386116 Begroting RDL 2022-2025

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Ruimte 2018-2022	23 juni 2021

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 7 juli 2021.

*Z04D3C72B29
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Begroting 2022-2025 RDL
Zaaknummer	Z/21/386116
Documentnummer	INT/21/1025633
Portefeuillehouder	C.Koers-De Graaf
Portefeuille	Milieu
Behandelend ambtenaar/afdeling	M.Krosenbrink (BOR)
Telefoon	595136
E-mail	M.krosenbrink@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Reinigingsdienst De Liemers (RDL) heeft de begroting 2022-2025 in concept gereed. De gemeenteraad heeft volgens de Wet gemeenschappelijke regeling de mogelijkheid over de begroting een zienswijze in te dienen. Het college adviseert om nu geen zienswijze in te dienen.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. Geen zienswijze in te dienen op de Begroting 2022 van Reinigingsdienst De Liemers

3. Waarom naar de raad

Volgens artikel 14.1 van Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdienst De Liemers stuurt RDL acht weken voor vaststelling een conceptbegroting naar de raden van de deelnemende gemeenten, waarbij de raad het recht heeft een zienswijze in te dienen. Eerder heeft RDL al een Kaderbrief gestuurd, waarin zij de voornemens voor deze begroting heeft toegelicht. Het bestuur van RDL stelt in juli de begroting (en de jaarrekening) definitief vast.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

De raad de gelegenheid geven te geven het (financiële) beleid van de RDL tegen het licht te houden en te bezien op de gevolgen voor Zevenaar.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.RDL heeft in de begroting de ontwikkelingen uit de Kaderbrief verwerkt

In de Kaderbrief kondigt RDL ontwikkelingen aan die zij in de begroting gaat verwerken. Die ontwikkelingen roepen geen vragen op. De (financiële) effecten van het nieuw te bouwen aanbiedstation zijn op dit moment nog onvoldoende uitgewerkt.

2.De toegenomen kosten zijn te verklaren

De toegenomen bijdrage voor Zevenaar (€ 193.434,-) in vergelijking met de begroting 2021 komt deels door nieuwe taken, zoals de extra inzet voor het beheer van de aan te leggen ondergrondse containers en deels door gestegen kosten voor verwerking van afvalstromen en personele lasten.

3. Over de gevolgen van het nieuwe aanbiedstation is nu nog onvoldoende bekend

In de zomer verwacht het bestuur van RDL de plannen voor het nieuwe aanbiedstation voldoende te hebben uitgewerkt om een goed beeld te kunnen geven van de (financiële) gevolgen.

Het bestuur van RDL is voornemens daarna een informatieve raadsbijeenkomst te beleggen, voordat zij de gevolgen in een begrotingswijziging verwerkt. Nadat het in het college ter besluitvorming is geweest zal de raad worden geïnformeerd over de begrotingswijziging

Alternatieven
Bij de begroting 2021 is afgesproken dat de bijdrage van Zevenaar niet zou stijgen tenzij er sprake was van nieuwe taken. Dit heeft voor 2021 geresulteerd in hogere tarieven voor het aanbiedstation. Nu is gedeeltelijk sprake van nieuwe taken en gedeeltelijk van gestegen kosten. Omdat de tarieven voor het nieuwe aanbiedstation toch al op de schop gaan (wegen in plaats van volume) is het niet logisch nu te pleiten een separate tariefswijziging door te voeren.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
n.v.t.

7. Klimaat en duurzaamheid
RDL draagt met de uitvoering van de afvalinzameling bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente op het gebied van vermindering van de hoeveelheid restafval.

8. Communicatie
Communicatie over dit besluit vindt langs reguliere weg plaats. Zodra de gemeenteraad een besluit heeft genomen over dit voorstel, informeert de gemeente RDL daarover.

9. Kosten, baten en dekking
De begroting van RDL verwerkt de gemeente Zevenaar in haar eigen begroting. De dekking komt uit de afvalstoffenheffing. De gemeenteraad stelt de hoogte daarvan vast in december 2021.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	1025651	Begroting 2022-2025 RDL

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Begroting 2022-2025 RDL
Zaaknummer	Z/21/386116
Documentnummer	INT/21/1025633

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 110 van de Gemeentewet en artikel 14.1 van Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdienst De Liemers.

besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen op de Begroting 2022 van Reinigingsdienst De Liemers

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op .

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Meerjarenbegroting 2022-2025

Reinigingsdienst De Liemers

INHOUD

Algemeen **5**

Inleiding *5*

Uitgangspunten begroting 2022 ..... *5*

Procedure begroting *5*

Beleidsbegroting **6**

Programma afval *6*

Programma overhead *10*

Paragrafen *12*

Financiële begroting **16**

Overzicht van baten en lasten *16*

Incidentele baten en lasten *16*

Uiteenzetting financiële postitie *16*

Vaststellingsbesluit *17*

Bijlagen **18**

Overzicht van baten en lasten naar taakveld *18*

ALGEMEEN

INLEIDING

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2022-2025 van Reinigingsdienst De Liemers. Deze begroting voldoet aan de nieuwe regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze regels zijn vanaf 2018 ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen.

UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2022

In de begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Inflatie

Prijsstijging

De nu voorliggende begroting is gebaseerd op de jaarrekening 2020 en vermeerderd met prijsstijgingen voor zover die bekend zijn of te verwachten zijn.

Lonen

De lonen in de begroting zijn gebaseerd op de jaarrekening 2020 vermeerderd met 1,5% loonstijging voor 2021 en 1,5% loonstijging voor 2022 .

Rente

De rente in de begroting is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente in het laatst afgeronde boekjaar (2020) en bedraagt € 32.506 (2,19%). Deze rente wordt toegerekend aan de verwachte boekwaarde van de investeringen per 1 januari 2022.

PROCEDURE BEGROTING

De begroting 2022 wordt op 3 mei 2021 in concept vastgesteld door het bestuur. Op 7 juli 2021 wordt de meerjarenbegroting 2022-2025 definitief vastgesteld door het bestuur.

BELEIDSBEGROTING

PROGRAMMA AFVAL

Wat willen we bereiken?

RDL voert in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar taken uit op het gebied van afvalinzameling en de exploitatie van aanbiedstations. De uitvoering van deze taken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

Beleidskaders

- Wet milieubeheer
- Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP)
- VANG (Van Afval Naar Grondstoffen)
- Ketenovereenkomst verpakkingen 2020-2029

Beleidsindicatoren (verplicht)
Volgens het BBV worden onderstaande beleidsindicatoren verplicht opgenomen in de begroting.

Omvang huishoudelijk restafval (kilo's per inwoner per jaar)	2021	2022
Montferland	90	90
Zevenaar	100	90

Beleidsindicatoren (eigen)

Aanbiedstation	Indicator	2021	2022
's-Heerenberg	% gescheiden inzameling afval	86%	86%
Lobith	% gescheiden inzameling afval	89%	89%
Zevenaar	% gescheiden inzameling afval	87%	87%
's-Heerenberg	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	4.230	4.288
Lobith	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	2.076	2.597
Zevenaar	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	14.368	14.812

Wat gaan we daarvoor doen?

Afval
Inzamelen van restafval, gft, PMD en papier volgens met de gemeenten afgesproken frequentie.
inzamelen van grof afval en grof tuinafval op afroep.
Afhandelen van vragen, klachten en meldingen van inwoners over de afvalinzameling

Straatreiniging

Straatvegen op basis van met de gemeenten afgesproken frequenties en/ of schoonheidsgraad.

Wat gaat dat kosten?

	Jaarrek 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025
Programma afval						
Lasten						
Inzameling huishoudelijk afval	438.862	442.101	478.562	478.562	478.562	478.562
Inzameling GFT	649.691	617.684	647.287	647.287	647.287	647.287
Inzameling PMD	332.366	302.912	372.823	372.823	372.823	372.823
Grof huishoudelijk- en tuinafval	4.985	6.986	9.678	9.678	9.678	9.678
Papierinzameling	313.488	288.359	326.975	326.975	326.975	326.975
Straat- en marktvegen	351.438	360.832	398.312	398.312	398.312	398.312
Aanbiedstation 's-Heerenberg	429.133	368.502	415.625	415.625	415.625	415.625
Aanbiedstation Lobith	303.649	209.827	250.141	250.141	250.141	250.141
Aanbiedstation Zevenaar	1.528.836	1.271.931	1.382.264	1.382.264	1.382.264	1.382.264
Aanbiedstation 7Poort			38.326	38.326	38.326	38.326
Incidentele werkzaamheden	58.359	80.989	105.047	105.047	105.047	105.047
Compensabele BTW	1.002.330	809.692	890.582	890.582	890.582	890.582
Totaal lasten programma afval	**5.413.138**	**4.759.815**	**5.315.621**	**5.315.621**	**5.315.621**	**5.315.621**
Baten						
Grof huishoudelijk- en tuinafval	7.525	6.100	7.525	7.525	7.525	7.525
Aanbiedstation 's-Heerenberg opbr. afval	204.973	256.225	284.063	284.063	284.063	284.063
Aanbiedstation Lobith opbr. afval	77.922	90.245	127.828	127.828	127.828	127.828
Aanbiedstation Zevenaar opbr. afval	577.553	779.350	859.680	859.680	859.680	859.680
Calculatieverschillen				0	0	0
Compensabele BTW	1.002.330	809.692	890.582	890.582	890.582	890.582
Exploitatiebijdrage Montferland	1.541.174	1.206.664	1.335.927	1.335.927	1.335.927	1.335.927
Exploitatiebijdrage Zevenaar	2.001.661	1.611.539	1.810.015	1.810.015	1.810.015	1.810.015
Totaal baten programma afval	**5.413.138**	**4.759.815**	**5.315.621**	**5.315.621**	**5.315.621**	**5.315.621**
Saldo	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Inzameling huishoudelijk afval en GFT

Door het grotere aanbod van restafval in de route houdt RDL rekening met een uitbreiding van het aantal inzameluren. De duobakwagen en de kraakperswagen voeren beide deze werkzaamheden uit en worden niet meer als apart voertuig geadministreerd, maar als inzamelwagen benoemd.

Inzameling PMD
Het aanbod van PMD is toegenomen. RDL houdt daarom rekening met meer inzameluren.

Grof huishoudelijk- en tuinafval
Het inzamelen van grof huishoudelijk afval en grof tuinafval gebeurt op afroep in Montferland en Zevenaar. Het tarief voor het ophalen van grof huishoudelijk afval bedraagt € 80,- per m3 en het tarief voor het ophalen van grof tuinafval bedraagt € 30,- per m3. Beiden met een minimum van € 80,- respectievelijk € 30,-. In Zevenaar maakt de inzameling van kerstbomen onderdeel uit van dit product.

Papierinzameling
De kosten van papierinzamelingen bevatten ook inhuur van derden. De extra kosten voor het inhuren van derden voor de papierinzameling worden bij het bepalen van de bijdrage per gemeente verdeeld over alle tractie-uren van dit product. Het tractietarief voor papier komt op gemiddeld € 46,04.

Straat- en marktvegen
In Montferland verricht RDL het straatvegen als onderdeel van het totaalonderhoud van de buitenruimte, dat onder andere ook borstelen en maaien bevat. Die laatste taken worden in opdracht van de gemeente Montferland door een aannemer verricht.
Voor de gemeente Zevenaar geldt diezelfde werkwijze voor het Gelders Eiland.

Aanbiedstations
De kosten worden na aftrek opbrengst particulieren verdeeld naar rato van het aantal aansluitingen. Dit geldt voor alle aanbiedstations. Montferland heeft 16.016 aansluitingen en Zevenaar 20.227.

In de nu voorliggende begroting zijn de consequenties van het nieuwe aanbiedstation op 7Poort nog niet verwerkt, omdat deze op dit moment nog onvoldoende financieel uitgewerkt zijn. Wij verwerken deze gevolgen in een begrotingswijziging. De verwachting is overigens dat de bijdragen van de gemeenten daardoor niet zullen veranderen, omdat het voornemen is de stijgende exploitatielasten te verwerken in de tarieven aan de poort. De jaarlasten van het voorbereidingskrediet zijn wel in de begroting verwerkt.
In de begroting 2022 is voor het eerst rekening gehouden met de aparte verwerking van luiers.

Incidentele werkzaamheden
Deze werkzaamheden betreffen het incidenteel inzamelen/verwijderen van illegaal gestort afval in Zevenaar, het incidenteel ophalen van restanten van rommelmarkten, het beschikbaar stellen en ledigen van containers bij festiviteiten in Zevenaar en het uitzetten van containers en gladheidsbestrijding in Zevenaar. In 2022 is voor het eerst rekening gehouden met extra uren voor het beheer van de aan te leggen ondergrondse containers in Zevenaar. De kosten van dit product worden doorberekend aan Zevenaar.

Aantal uren
Het aantal uren is gebaseerd op het werkelijke aantal uren in 2020, tenzij de Corona-effecten kwantificeerbeer zijn. Dit is van toepassing op de papierinzameling, waarvoor in 2020 tijdelijk extra mensen moesten worden ingehuurd, omdat vrijwilligers niet ingezet konden worden.

Het totaal aantal uren ligt 6391 hoger dan de begroting 2021, maar 862 hoger dan werkelijk in 2020 gemaakt. Een groot deel van die extra uren komt voor rekening van de uitbreiding beheer ondergrondse containers, dat in 2020 en 2021 nog niet in de begroting was opgenomen.

PROGRAMMA OVERHEAD

Wat willen we bereiken?

De ondersteunende taken voor een efficiënte uitvoering van het programma afval worden verzameld in een apart programma overhead.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Volgens het BBV worden onderstaande beleidsindicatoren verplicht opgenomen in de jaarstukken.

Indicator	Definitie	2021	2022
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,00	0,00
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,00	0,00
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	32,98	32,98
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom plus inhuur	100%	100%
Overhead	Kosten als % van de totale lasten begroting	8,3%	7%

Wat gaan we daarvoor doen?

De overheadkosten bestaan uit de salariskosten en opleidingskosten van ondersteunend personeel en de toerekening van kosten van de gemeente Zevenaar voor administratie, klantcontactcentrum (KCC), ICT, P&O en huisvesting.
Daarnaast worden de heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien hier verantwoord.

Wat gaat dat kosten?

	Jaarrek 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025
Programma overhead						
Lasten						
Overhead	407.536	433.520	423.504	423.504	423.504	423.504
Heffing Vennootschapsbelasting	294	285	294	294	294	294
Onvoorzien						
Totaal lasten programma overhead	**407.830**	**433.805**	**423.798**	**423.798**	**423.798**	**423.798**
Baten						
Exploitatiebijdrage Montferland	173.084	182.939	177.975	177.975	177.975	177.975
Exploitatiebijdrage Zevenaar	234.746	250.866	245.824	245.824	245.824	245.824
Totaal baten programma overhead	**407.830**	**433.805**	**423.798**	**423.798**	**423.798**	**423.798**
Saldo	0	0	0	0	0	0

Overhead
Door diverse kleine verschuivingen vallen de totale kosten voor overhead iets lager uit dan in de begroting 2021, maar iets hoger dan de jaarrekening 2020. Dat laatste komt doordat rekening is gehouden met stijgende salarissen en de kosten van het onderzoek naar de structuur van RDL

De kosten voor overhead worden verdeeld op basis van het aantal voor de gemeente gemaakte uren. De uren van het aanbiedstation worden bij die berekening verdeeld op basis van het aantal aansluitingen.

PARAGRAFEN

Inleiding

Onderhoud kapitaalgoederen

De RDL heeft zorg voor de inzamelvoertuigen voor de afvalinzameling en daarnaast ook drie aanbiedstations waar zich roerende en onroerende zaken bevinden. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue middelen vergt. Het bestuur stelt uiteindelijk via de begroting vast wat RDL aanschaft en welke financiële middelen daarbij horen. Ten aanzien van dit laatste gaat het niet alleen om de aanschafwaarde (inclusief afschrijvingstermijn), maar ook om de hoogte van het onderhoudsbudget.
De vereiste kwaliteit is een belangrijke factor. RDL schaft kapitaalgoederen aan met een bepaalde kwaliteit, die beschreven is in de offerteaanvraag of het bestek. Het onderhoud heeft zijn financiële vertaling in de gemaakte uren en de nota's. De economische afschrijvingstermijnen bepalen in eerste instantie de levensduur. Jaarlijks wordt getoetst wat de staat van deze goederen is en zo nodig past het bestuur middels de begroting de afschrijvingstermijn aan.

Voor het onderhoud aan de gebouwen van de RDL (de aanbiedstations) is geen meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Het onderhoud wordt wel op basis van ervaringscijfers geraamd in de begroting. In 2022 bedraagt het begrote onderhoud gebouwen op de drie aanbiedstations €23.970,-.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeenschappelijke regeling (GR) in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting. Door aandacht voor het weerstandsvermogen, voorkom je dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het begrotingsjaar zelf, maar het kan ook betrekking hebben op meerdere begrotingsjaren. Voor het beoordelen van de robuustheid van de begroting is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Financiële kengetallen

	jaarrek 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025
Netto schuldquote	26%	25%	26%	26%	26%	26%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	26%	25%	26%	26%	26%	26%
Solvabiliteitsratio	0	0	0	0	0	0
Structurele exploitatieruimte	0	0	0	0	0	0

Netto schuldquote
De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

a. netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter.
b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De gegevens zijn ontleend aan de geprognosticeerde balans. Voor de RDL bedraagt het percentage van de netto schuldquote in 2022 26%.

De gecorrigeerde netto schuldquote komt eveneens uit op 26%. De RDL leent geen bedragen door aan derden.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Omdat de RDL geen eigen vermogen heeft is deze ratio 0.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Heeft de gemeenschappelijke regeling structurele ruimte in de begroting om de eigen lasten te dragen of is er sprake van een tekort . Omdat het saldo van baten en lasten bij de RDL wordt doorberekend aan de deelnemende gemeenten is er geen sprake van een begrotingssaldo en is de structurele exploitatieruimte dus 0.

Weerstandscapaciteit
Het bestuur van de RDL is verantwoordelijk voor een financieel sluitende begroting. Het is binnen de door de toezichthouder gestelde kaders aan de GR zelf te bepalen wat een passende omvang van het weerstandsvermogen is. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de GR's beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken, zoals de algemene reserve.

a. De RDL heeft in de begroting geen post onvoorzien. Gezien het karakter van de GR (puur uitvoerend) zijn lasten redelijk nauwkeurig te ramen en zijn incidenten bijzonder zeldzaam.
b. Overschotten c.q. tekorten wikkelt de RDL bij de jaarrekening af via de aangesloten gemeenten. De RDL heeft om deze reden geen algemene reserve.

Risico's
Hier brengen wij mogelijke risico's in beeld zodat de deelnemende gemeente deze zo nodig in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kunnen opnemen.
De financiële risico's liggen vooral op het gebied van de verwerkingsprijzen en –opbrengsten van de diverse afvalstromen op de aanbiedstations. Elke nieuwe aanbesteding, die ook voor het boekjaar 2022 voor sommige stromen nog plaats gaat vinden, kan leiden tot een ander tarief voor een afvalstroom. Ook nieuwe wetgeving (voorbeeld afvalstoffenbelasting) heeft effect op de kosten. Nieuw beleid van de gemeente (voorbeeld gratis maken van tuinafval) heeft effect op het saldo van kosten en opbrengsten. De effecten kunnen deels opgevangen worden door significante wijzigingen eerder in kaart te brengen en de begroting daarop aan te passen.
Als de Coronacrisis ook in 2022 nog voortduurt kan dat ook voor 2022 invloed hebben op het resultaat.

Financiering

De RDL heeft haar vaste activa van € 1.478.000 en het saldo van de overige balansposten gefinancierd bij Zevenaar. Zevenaar voert de treasuryfunctie van de RDL uit. Dit gebeurt op grond van de Wet Fido en het treasurystatuut.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto vlottende schuld (< 1 jaar) van een gemeenschappelijke regeling in een kwartaal niet hoger mag zijn dan 8,2% van het begrotingstotaal (€5.739.000). Dit betekent dat de RDL maximaal € 471.000 aan kort geld (kasgeld) mag aantrekken. De netto schuld op korte termijn bedraagt op 1 januari 2022 € 1.478.000 en overschrijdt daarmee de kasgeldlimiet. Dit regelt RDL doordat de vaste activa worden gefinancierd bij de gemeente Zevenaar en de treasuryfunctie ook door Zevenaar wordt uitgevoerd. Een overschrijding van de kasgeldlimiet heeft voor de RDL dan ook geen nadelige gevolgen.

Renterisiconorm
De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en aflossing. Hiermee wordt een maximum gesteld aan het renterisico op langlopende geldleningen. Omdat de RDL geen vaste geldleningen heeft is er ook geen sprake van een renterisico.

Schatkistbankieren
Schatkistbankieren houdt in dat lokale overheden overtollige financiële middelen moeten afromen naar de schatkist van het Rijk. Op basis van artikel 9 van de regeling Schatkistbankieren is de RDL vrijgesteld van schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Bedrijfsvoering

Inleiding

RDL voert taken en opdrachten van de deelnemende gemeenten uit op het gebied van reiniging en afvalinzameling. Bij de uitvoering van deze taken houdt RDL rekening met de wettelijk eisen. Leidraad hiervoor is de volgende tekst (artikel 4) uit de Gemeenschappelijke Regeling:
De bedrijfsvoeringsorganisatie voert ten behoeve van de colleges taken uit of laat deze taken uitvoeren, op het gebied van het gemeentelijk afvalbeleid welke taken voortvloeien uit de Wet milieubeheer.
RDL is derhalve een uitvoerende dienst. Doelstelling is zo efficiënt mogelijk de inzameling te verrichten tegen een - voor zover binnen de geraamde kosten haalbaar - zo hoog mogelijke kwaliteit.
De bedrijfsvoering van de RDL vindt binnen de structuur van de gemeente Zevenaar plaats. Dat wil zeggen dat voor een groot gedeelte deze bedrijfsvoering gelijksoortig is en dat RDL van de faciliteiten gebruik maakt. Hierbij valt te denken aan zaken als huisvesting, personeel en organisatie, financieel beheer, automatisering en informatisering.
De gemeente Zevenaar, waarbij de medewerkers in dienst zijn, heeft een integriteitscode. PenO heeft toegezegd om ook bij kortstondig ingehuurde medewerkers meer aandacht te besteden aan het onderschrijven van de integriteitsverklaring.

Beleid arbeidsomstandigheden

In 2018 is er een medewerkerstevredenheidsonderzoek in de gehele organisatie uitgevoerd. De uitkomsten daarvan zijn besproken met de medewerkers en punten die naar voren zijn gekomen zijn verder uitgewerkt.
In 2020 was het ziekteverzuimcijfer 3,3%. In 2019 was dat nog 3,6%.

Inhuur derden

De RDL is een continudienst en moet bij ziekte of anderszins acuut een beroep kunnen doen op personeel van buiten de RDL. Dit gebeurt vooral met medewerkers van het uitzendbureau en in geval van nood met personeel van de buitendienst van de gemeente Zevenaar. Op deze wijze is de bedrijfsvoering verzekerd van voldoende continuïteit.

FINANCIËLE BEGROTING

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

	Jaarrek 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025
Lasten						
Programma afval	5.412.844	4.759.815	5.315.621	5.315.621	5.315.621	5.315.621
Programma overhead	407.830	433.805	423.798	423.798	423.798	423.798
Totale lasten	**5.820.674**	**5.193.620**	**5.739.419**	**5.739.419**	**5.739.419**	**5.739.419**
Baten						
Programma afval						
Diverse baten	1.870.303	1.941.612	2.169.678	2.169.678	2.169.678	2.169.678
Exploitatiebijdrage Montferland	1.541.044	1.206.664	1.335.927	1.335.927	1.335.927	1.335.927
Exploitatiebijdrage Zevenaar	2.001.497	1.611.539	1.810.015	1.810.015	1.810.015	1.810.015
Programma overhead						
Exploitatiebijdrage Montferland	173.084	182.939	177.975	177.975	177.975	177.975
Exploitatiebijdrage Zevenaar	234.746	250.866	245.824	245.824	245.824	245.824
Totaal baten	**5.820.674**	**5.193.620**	**5.739.419**	**5.739.419**	**5.739.419**	**5.739.419**
Saldo	0	0	0	0	0	0

De baten en lasten zijn toegelicht bij de programma's afval en overhead.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling dient structureel in evenwicht te zijn. Daarmee wordt bedoeld dat alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De baten en lasten in de begroting zijn structureel van aard. Voor zover toch sprake is van incidentele baten en lasten dan worden deze doorberekend aan de deelnemende gemeenten en daardoor binnen de begroting van de RDL dus met eenzelfde last of bate gecompenseerd.

UITEENZETTING FINANCIËLE POSTITIE

Geprognosticeerde balans

Hieronder wordt de geprognosticeerde balans van de RDL weergegeven. Op basis van de BBV-voorschriften worden de cijfers meerjarig weergegeven.

	Jaarrek. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Materiële vaste activa	1.522.903	1.296.602	1.477.533	1.477.533	1.477.533	1.477.533
Vorderingen < 1 jaar	380.839	200.000	290.420	290.420	290.420	290.420
Liquide middelen						
Overlopende activa	30.053	15.676	22.865	22.865	22.865	22.865
Totaal activa	**1.933.795**	**1.512.278**	**1.790.817**	**1.790.817**	**1.790.817**	**1.790.817**
Vlottende schulden < 1 jaar	1.902.855	1.490.273	1.764.344	1.764.344	1.764.344	1.764.344
Overlopende passiva	30.940	22.005	26.473	26.473	26.473	26.473
Totaal passiva	**1.933.795**	**1.512.278**	**1.790.817**	**1.790.817**	**1.790.817**	**1.790.817**

VASTSTELLINGSBESLUIT

BIJLAGEN

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN NAAR TAAKVELD

		Jaarrek 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025
Lasten							
0.4	Overhead	407.536	433.520	423.798	423.798	423.798	423.798
0.5	Rente	28.787	14.502	32.505	32.505	32.505	32.505
0.9	Vennootschapsbelasting	294	285	294	294	294	294
2.1	Straatreiniging	345.123	356.571	391.209	391.209	391.209	391.209
7.3	Afval	5.038.934	4.388.741	4.891.613	4.891.613	4.891.613	4.891.613
Totaal lasten		**5.820.674**	**5.193.619**	**5.739.419**	**5.739.419**	**5.739.419**	**5.739.419**
Baten							
0.4	Overhead:						
	Exploitatiebijdrage Montferland	173.084	182.939	177.975	177.975	177.975	177.975
	Exploitatiebijdrage Zevenaar	234.746	250.866	245.824	245.824	245.824	245.824
7.3	Afval:		0		0	0	0
	Overige baten	1.870.009	1.941.611	2.169.678	2.169.678	2.169.678	2.169.678
	Exploitatiebijdrage Montferland	1.541.174	1.206.664	1.335.927	1.335.927	1.335.927	1.335.927
	Exploitatiebijdrage Zevenaar	2.001.661	1.611.539	1.810.015	1.810.015	1.810.015	1.810.015
Totale baten		**5.820.674**	**5.193.619**	**5.739.419**	**5.739.419**	**5.739.419**	**5.739.419**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Begroting RDL

Naam en fractie: Marcel Lap, PvdA

Datum indienen: 12 juni 2021

Afdeling: ……. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: …… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
Op blz 7 van de begroting van de RDL staat het volgende overzicht met betrekking tot de lasten.
Opvallend hier zijn:

- Lasten voor aanbiedstation Zevenaar blijft in de 4 opvolgende jaren gelijk
- Lasten voor aanbiedstation 7Poort wordt vanaf 2022 voor een relatief klein bedrag opgenomen en wijzigt niet in de latere jaren.
- De totale lasten in de latere jaren wijzigen evenmin (dit beeld zie je ook in andere overzichten – geen wijzigingen t.o.v. 2022)

Wat gaat dat kosten?

	Jaarrek 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025
Programma afval						
Lasten						
Inzameling huishoudelijk afval	438.862	442.101	478.562	478.562	478.562	478.562
Inzameling GFT	649.691	617.684	647.287	647.287	647.287	647.287
Inzameling PMD	332.366	302.912	372.823	372.823	372.823	372.823
Grof huishoudelijk- en tuinafval	4.985	6.986	9.678	9.678	9.678	9.678
Papierinzameling	313.488	288.359	326.975	326.975	326.975	326.975
Straat- en marktvegen	351.438	360.832	398.312	398.312	398.312	398.312
Aanbiedstation 's-Heerenberg	429.133	368.502	415.625	415.625	415.625	415.625
Aanbiedstation Lobith	303.649	209.827	250.141	250.141	250.141	250.141
Aanbiedstation Zevenaar	1.528.836	1.271.931	1.382.264	1.382.264	1.382.264	1.382.264
Aanbiedstation 7Poort			38.326	38.326	38.326	38.326
Incidentele werkzaamheden	58.359	80.989	105.047	105.047	105.047	105.047
Compensabele BTW	1.002.330	809.692	890.582	890.582	890.582	890.582
Totaal lasten programma afval	**5.413.138**	**4.759.815**	**5.315.621**	**5.315.621**	**5.315.621**	**5.315.621**

In de komende jaren zullen enkele zaken wijzigen in beide gemeenten: meer woningen/huishoudens, minder afval per huishouden, schommelende prijzen voor verwerking/aanbieden van grondstoffen.

Vraag/Vragen:

1. Wat is de reden om in een meerjarenbegroting voor de 3 opvolgende jaren dezelfde cijfers te gebruiken als het eerste jaar 2022?

2. Waarom wordt met te verwachte gewijzigde omstandigheden in de meerjarenbegroting nog geen rekening mee gehouden (meer woningen/huishoudens, minder afval per huishouden etc.)

   De planning is dat aanbiedstation 7Poort medio 2022 wordt geopend en dan zal het huidige aanbiedstation Didamseweg sluiten.
3. Waarom zijn bij de lasten voor 2022 en verder dezelfde bedragen opgenomen voor het aanbiedstation Zevenaar en 7Poort. Hadden de lasten vanaf de opening van aanbiedstation 7Poort niet volledig bij die post moeten worden openen.

4. Zijn de nieuwbouwkosten en ontmanteling van het aanbiedstation in deze begroting verwerkt.

5. Worden de kosten van het project nieuwbouw/ontmanteling bij de jaarrekening 2022 apart verantwoord.

1.In de begroting van de RDL wordt geen afwijkende prognose voor de jaren na het eerste begrotingsjaar gedaan, tenzij er sprake is van grote te verwachten afwijkingen die nu al bekend zijn. Die verwachting is er nu niet.

2. Zie antwoord vraag 1. Het is al lastig om begin 2021 de ontwikkelingen over geheel 2022 te voorspellen. Nog verder vooruitkijken, bijvoorbeeld om een prognose te geven van de hoeveelheid afval in de jaren na 2022, is nog moeilijker en leidt slechts tot schijnprecisie. Qua prijsniveau worden constante prijzen gehanteerd.

3. In de begroting RDL 2022-2025 (pagina 8) is aangegeven dat, omdat die nu nog onvoldoende bekend zijn, nog geen rekening is gehouden met de kosten van het nieuwe aanbiedstation op 7Poort. De genoemde kosten voor het aanbiedstation 7Poort betreft de afschrijving van de voorbereidingskosten. Die zijn namelijk wel bekend.
Overigens is de insteek dat de te verwachten hogere exploitatielasten van het nieuw te bouwen aanbiedstation als gevolg van de nieuwe investering in de poorttarieven worden verwerkt. De kosten in de begroting (die de bijdrage van de gemeente representeren) zullen in dat geval ongewijzigd blijven.

4. Voor wat betreft de nieuwbouwkosten verwijzen wij naar het eerste deel van het antwoord op vraag 3. De kosten van de ontmanteling maken onderdeel uit van het project aanbiedstation 7Poort.

5. In de jaarrekening 2022 worden alle kosten verantwoord. Aangezien de nieuwbouw van het aanbiedstation een belangrijke ontwikkeling is, zal hier in de jaarstukken 2022 zeker aandacht aan worden besteed. En wel zodanig dat inzichtelijk wordt wat de kosten voor de bouw van het nieuwe aanbiedstation zijn geweest.

Punt van Orde voor de commissie Ruimte van 23 juni 2021

Geachte commissie Ruimte,

In de onlangs gehouden digitale raadsinformatieavond is de verstedelijkings-strategie Arnhem- Nijmegen-FoodValley toegelicht. Het gaat hierom het bouwen van vele tienduizenden woningen in de gemeenten die hieronder vallen. Dacht 18 maar kunnen er ook 24 zijn dat heb ik niet meer scherp. Het is jammer dat niet wordt gesproken over de **regio** Arnhem-Nijmegen-Foodvalley. Enfin, die opmerking is gemaakt en wordt hopelijk meegenomen.

De te bouwen woningen vragen om een behoorlijk ruimtebeslag en zal uiteindelijk een meerwaarde op moeten leveren voor alle inwoners en woonwerklocaties bij de deelnemende gemeenten.

Bij realisatie van zoveel woningen is er impact op de energiestrategie en milieu belasting en zal er sprake moeten zijn van balans. Het kan immers niet (of misschien wel) zo zijn dat Arnhem- Nijmegen- Foodvalley woningen bouwen en de overige gemeenten zorg moeten dragen voor maatregelen die maken dat het allemaal energie neutraal mogelijk maken.

Ook werd in de informatieve raadsbijeenkomst gesproken over inbreiding en behoud landschap. Dat zal, maar die gaan niet hand in hand. Inbreiding kent nadelen, immers het kan niet de bedoeling zijn dat alle groen in de stad verdwijnt door woningen. Immers de Covid 19 pandemie heeft laten zien dat (levens) ruimte van groot belang is.

Tijdens de informatieavond vroeg het college richting aan te geven. Geopperd werd dit te agenderen in enige commissie. Daarvoor was draagvlak. Bij deze dus.

Het lijkt van belang als raad daarover eens van gedachten te wisselen en het college een richting/insteek mee te geven als inbreng bij de gesprekken over de verstedelijkingstrategie. Daarbij zou bijvoorbeeld gedacht kunnen worden:

- aan het aantal te bouwen huizen in de stad Zevenaar en kerkdorpen met aandacht voor leefbaarheid en behoud voorzieningen;
- de grenzen van inbreiding worden aangegeven;
- het energieneutraal bouwen aan bod komt;
- het belang van behoud van waardevolle natuur en openlandschap kan worden besproken, bewoners worden betrokken etc.

Verzoek aan de commissies is de verstedelijkingstrategie en de bijdrage (voorstel) van Zevenaar te bespreken in de commissie Samenleving en/of – Ruimte met het doel namens de raad het college richting mee te geven. Overigens zou het zo maar kunnen dat dit onderwerp zo belangrijk is daaraan een aparte avond te wijden. Dat laten de indieners van dit ordevoorstel graag over aan griffier en agendacommissie na overleg met het college.

Namens de fractie van het CDA Zevenaar,

Jan de Nooij en Henk Visser